

**T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI**

**MUSTAFA BİN MUHAMMED
İHLÂS SÛRESİ TEFSİRİ
(GİRİŞ, TRANSKRİPSİYONLU METİN, DİL İNCELEMESİ,
DİZİN-SÖZLÜK, TIPKIBASIM)**

(DOKTORA TEZİ)

YUSUF DOĞAN

KOCAELİ 2018

**T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI**

**MUSTAFA BİN MUHAMMED
İHLÂS SÛRESİ TEFSİRİ
(GİRİŞ, TRANSKRİPSİYONLU METİN, DİL İNCELEMESİ,
DİZİN-SÖZLÜK, TIPKIBASIM)**

(DOKTORA TEZİ)

YUSUF DOĞAN

DANIŞMAN: PROF. DR. ADNAN R. KARABEYOĞLU

KOCAELİ 2018

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

Mustafa Bin Muhammed
İHLÂS SÛRESİ TEFSİRİ
(Giriş, Transkripsiyonlu Metin, Dil İncelemesi, Dizin-Sözlük, Tıpkıbasım)

(DOKTORA TEZİ)

Tezi Hazırlayan: Yusuf DOĞAN

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 02.01.2019/01

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Selahittin Tolun
Jüri Üyesi: Prof. Dr. Adnan R. Karabey
Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Sema Orsoy
Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Serel Gerçek
Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Abidin Karatın

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	vi
ÖZET.....	vii
ABSTRACT	viii
KISALTMALAR	ix
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ESERİN TANITIMI	3
1.1. ESER HAKKINDA	3
1.1.1. Eserin Nüshaları.....	4
1.1.2. Nüshalar İle İlgili Çalışmalar	5
1.1.3. Nüshalar Üzerine Genel Değerlendirme	7
1.2. ESERİN MÜELLİFİ MUSTAFA BİN MUHAMMED HAKKINDA BİLGİ9	
1.2.1. Mustafa bin Muhammed'in İlmi ve Edebi Kişiliği.....	11
1.2.2. Mustafa Bin Muhammed'in Eserleri.....	12
1.3. İHLÂS SÛRESİ TEFSİRİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	13
1.4. METNİN İNCELENME YÖNTEMİ	13

İKİNCİ BÖLÜM

2. METİN	16
----------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. İNCELEME.....	109
3.1. YAZIM ÖZELLİKLERİ.....	109
3.1.1. Ünlülerin Yazımı	109
3.1.2. Ünsüzlerin Yazımı	115
3.1.3. Hareke ve Yazı İşaretlerinin Kullanılışı.....	117
3.1.3.1. Üstün.....	117
3.1.3.2. Esre	117
3.1.3.3. Ötre	117
3.1.3.4. Med	118
3.1.3.5. Hemze	118
3.1.3.6. Şedde.....	118

3.1.3.7. Tenvin	118
3.1.3.8. Cezim	118
3.1.3.9. İzafet Kesresinin Yazımı	118
3.1.4. Bitişik Yazılma	119
3.1.5. Yanlış ve Eksik Yazım	119
3.1.5.1. Yanlış Yazım	119
3.1.5.2. Eksik Yazım	120

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SES BİLGİSİ	122
4.1. ÜNLÜLER	122
4.1.1. Ünlü Değişimleri	122
4.1.2. Ünlü Uyumları	123
4.1.2.1. Kalınlık-İncelik Bakımından Ünlü Uyumu	123
4.1.2.2. Düzlük -Yuvarlaklık Bakımından Ünlü Uyumu	123
4.1.2.2.1.Sözcük Kök ve Gövdelerinde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu	123
4.1.2.2.1.1. Kelimelerdeki Yuvarlaklaşma.....	124
4.1.2.2.1.2. Eklerde Yuvarlaklaşma	124
4.1.2.2.1.2.1. Yapım Eklerinde Yuvarlaklaşma	124
4.1.2.2.1.2.2. Çekim Eklerinde Yuvarlaklaşma.....	125
4.1.2.2.1.2.3. Düz Ünlü Taşıyan Ekler.....	126
4.1.3. Ünlü Düşmesi	127
4.1.4. Hece Düşmesi	127
4.1.5. Ünlü Türemesi	127
4.1.6. Kaynaşma (Ünlü Birleşmesi).....	127
4.1.7. Kalınlaşma	128
4.2. ÜNSÜZLER.....	128
4.2.1. Ünsüz Değişmeleri	128
4.2.2. Ünsüz Düşmesi	129
4.2.3. İkizleşme.....	130
4.2.4. Göçüşme	130
4.2.5. Ünsüz Benzeşmesi.....	130
4.2.6. Kelime İçinde Tonlulaşma	130

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. İSİM GRUBU	131
5.1. İSİM GRUBU	131
5.1.1. İsim	131
5.1.1.1 İsimden İsim Yapım Ekleri	131
5.1.1.2. Fiilden İsim Yapım Ekleri	132
5.1.1.3. Çokluk Eki	132
5.1.1.4. İkilemeler	132
5.1.1.5. İyelik Ekleri.....	132
5.1.6. Hâl Ekleri	133
5.1.2. Sıfat	135
5.1.2.1. Niteleme Sıfatları	135
5.1.2.2. Belirtme sıfatları.....	135
5.1.2.3. Belirsizlik Sıfatları.....	135
5.1.3. Zarf	136
5.1.3.1. Zaman Zarfları.....	136
5.1.3.2. Yer ve Yön Zarfları.....	137
5.1.3.3. Azlık-Çokluk Zarfları	137
5.1.3.4. Soru Zarfları	137
5.1.3.5. Nitelik Zarfları.....	137
5.1.4. Zamir	138
5.1.4.1. Kişi Zamirleri	138
5.1.4.2. İşaret Zamirleri	138
5.1.4.3. Dönüştülük Zamirleri.....	139
5.1.4.4. Belirsizlik Zamirleri	139
5.1.4.5. Bağlama Zamirleri	139
5.4.6. Aidiyet Zamirleri	140
5.1.5. Edat.....	140
5.1.5.1. Çekim Edatları	140
5.1.5.2. Kuvvetlendirme Edatları	141
5.1.6. Bağlaç	142
5.6.1. Sıralama Bağlaçları.....	142
5.1.6.2. Cümle Başı Bağlaçları.....	142

5.1.7. Ünlem.....	143
5.2. FİİL	143
5.2.1 İsimden Fiil Yapan Ekler.....	143
5.2.2. Fiilden Fiil Yapan Ekler	143
5.2.3. Fiil Kip ve Zaman Çekimi	144
5.2.3.1. Basit Kipler	144
5.2.3.1.1. Haber Kipleri.....	144
5.2.3.1.1.1. Geniş Zaman	144
5.2.3.1.1.1.1. Geniş Zamanın Olumsuzu	145
5.2.3.1.1.1.2. Geniş Zamanda Soru.....	145
5.2.3.1.1.2. Görülen Geçmiş Zaman	145
5.2.3.1.1.2.1. Görülen Geçmiş Zamanın Olumsuzu	146
5.2.3.1.1.2.2. Görülen Geçmiş Zamanda Soru	146
5.2.3.1.1.3. Anlatılan Geçmiş Zaman	146
5.2.3.1.1.4. Şimdiki Zaman	147
5.2.3.1.1.5. Gelecek Zaman	147
5.2.3.1.2. Dilek Kipleri.....	147
5.2.3.1.2.1. İstek Kipi.....	147
5.2.3.1.2.1.1. İstek Kipinin Olumsuzu	147
5.2.3.1.2.2. Emir Kipi.....	148
5.2.3.1.2.2.1. Emir Kipinin Olumsuzu	148
5.2.3.1.2.3. Dilek Şart Kipi.....	149
5.2.3.1.2.3.1. Dilek-Şartın Olumsuzu	149
5.2.3.1.2.4. Gereklilik Kipi	149
5. 2.2.3.2. Fiillerin Birleşik Çekimi	149
5.2.2.3.2.1. Hikaye Şekli	149
5. 2.2.3.2.1. Anlatılan Geçmiş Zamanın Hikayesi.....	149
5. 2.2.3.2.2. Görülen Geçmiş Zamanın Hikayesi.....	150
5. 2.2.3.2.3. Geniş Zamanın Hikayesi.....	150
5.2.2.3.2.3.1. Geniş Zamanın Hikayesinin Olumsuzu.....	150
5.2.2.3.2.4. İstek Kipinin Hikayesi.....	150
5.2.2.3.2.5. Dilek Şart Kipinin Hikayesi.....	150
5.2.2.3.2.5.1. Dilek Şart Kipinin Olumsuzu	150

5.2.3.1.2. Fiil Yapıları	151
5.2.3.1.2.1. Birleşik Fiiler	151
5.2.3.1.2.1.1. İsimlerle Yapılan Birleşik Fiiller.....	151
5.2.3.1.2.1.1.1. Tasvir Fiilleri	151
5.2.3.1.2.1.1.1.1. Süreklilik Fiilleri.....	151
5.2.3.1.2.1.1.1.2. Yeterlilik Fiilleri	151
5.2.3.1.2.1.1.1.3. Tezlik Fiilleri.....	151
5.2.3.1.3. Fiilimsiler	151
5.2.3.1.3.1. İsim-Fiil Ekleri.....	151
5.2.3.1.3.2. Sıfat- Fiil Ekleri	152
5.2.3.1.3.3. Zarf Fiil Ekleri.....	152

ALTINCI BÖLÜM

6. DİZİN-SÖZLÜK	154
6.1 GENEL DİZİN	154
6.2. KİŞİ ADLARI DİZİNİ	403
6.3. YER ADLARINI DİZİNİ.....	411
6.4. ETNİK ADLAR DİZİNİ	412
6.5. AYETLER DİZİNİ	413
6.6. ARAPÇA İBARELER DİZİNİ.....	424
6.7. HADİSLER DİZİNİ.....	428
6.8. DUALAR DİZİNİ	428
6.9. FARŞÇA İBARELER DİZİNİ	429

YEDİNCİ BÖLÜM

7. TIPKI BASIM	430
SONUÇ.....	548
KAYNAKÇA	550
ÖZGEÇMİŞ.....	553

ÖNSÖZ

Anadolu’da XIII. yüzyıl içinde birçok Türkçe eser meydana getirilmiş, bunların çok az bir kısmı günümüze kadar ulaşmıştır. Bunlar da daha çok dinî ve ahlakî içerikli olup öğretici nitelikte eserlerdir.

Çalışmamıza konu olan eser, Milli Kütüphane, İbn Sina, Yazma Eserler, Nr. 06 Mil Yz A 451 kayıtlı olan İhlâs Sûresi Tefsiri’dir. Bu eserin müellifi XIV. yüzyıl müfessirlerinden Mustafa bin Muhammed’tir.

Söz konusu eser üzerinde yaptığımız çalışmada izlediğimiz yöntem: Bugüne kadar yapılan araştırmalardaki mevcut bilgilerde eserin beş nüshasından bahsedilmişti. Önce bu nüshalara, daha sonra eserin iki nüshasına daha ulaştık. Böylelikle eserin yedi nüshasına ulaşmış olduk. Bu araştırmalar sonucunda, eserin söz konusu nüshası üzerinde çalışmaya karar verdik. Bu yedi nüshayı da inceleyerek birinci bölümde, müellifin hayatı ve eserleri hakkında bilgi verdik. İkinci bölümde, metnin çeviri yazısını yaptık. Üçüncü bölümde, yazım ve dil özelliklerini inceledik. Dördüncü bölümde, ses bilgisini, beşinci bölümde şekil bilgisini ele aldık. Altıncı bölümde, metnin gramer dizinini ve sözlüğünü verdik. Yedinci bölümde, eserin tıpkı basımını verdik.

Söz konusu eser üzerine yaptığımız çalışmada, eserin müellifi Mustafa bin Muhammed’in hayatı ve eserleri ile ilgili çeşitli kaynaklarda yer alan bazı hatalı bilgiler tekrar edilmeye devam edilmişti. Biz de erişebildiğimizce doğru bilgilerden yola çıkarak müellif ve eserleri ile ilgili bilgi yanlışlarını düzeltmeyi amaçladık. Kur’an-ı Kerim’in Türkçe tercümeleleri, Türk dilinin çeşitli dönemlerini ve gelişmesini yansıtması açısından oldukça önemlidir. Bu eserler morfolojik, semantik, sentaks ve leksikal açıdan da başvurulacak kaynaklar arasında yer almaktadır.

Çalışmam boyunca her zaman desteklerini gördüğüm aileme, dostlarıma ve değerli danışman Hocam Prof. Dr. Adnan R. Karabeyoğlu’na ayrıca lisans eğitiminden beri beni destekleyen hocalarım Prof. Dr. Münevver Tekcan’a ve Dr. Serpil Yazıcı Şahin’e teşekkür ederim.

Yusuf

Doğan

ÖZET

Eski Anadolu Türkçesi döneminde çeşitli konularda çok sayıda eser verilmiştir. Bu eserlerden dinî içerikli olanların büyük çoğunluğunu Kur'an tercümeleleri ve sûre tefsirleri oluşturmaktadır. Çalışmamıza konu olan Milli Kütüphane, İbn Sina, Yazma eserler, Nr. 06 Mil Yz A 451 kayıtlı İhlâs Sûresi Tefsiri başlıklı eser de bu nitelikte olup Türk dilinin tarihi dönemlerini izleme ve devrin sosyo-kültürel hayatını tanımamız açısından oldukça önemlidir.

Çalışmamız yedi bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Milli Kütüphane, İbn Sina, Yazma Eserler, Nr. 06 Mil Yz A 451 kayıtlı İhlâs Sûresi Tefsiri ve müellifi hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde eserin transkripsiyonlu metni verilmiştir. Üçüncü bölümde eserin yazım ve dil özellikleri incelenmiştir. Dördüncü bölümde ses bilgisi ve özellikleri ele alınmıştır. Beşinci bölümde eserin şekil bilgisi incelenmiştir. Altıncı bölümde metnin sözlük ve gramer dizini yer almaktadır. Dizinde, Reşit Rahmeti Arat'ın Kutadgu Bilig adlı eserindeki dilbilgisi sıralaması esas alınmıştır. Genel dizinden sonra, metinde geçen Kişi Adları Dizini, Yer Adları Dizini, Etnik Adlar Dizini ayrı başlıklar halinde sunulmuştur. Ayet, hadis ve dualara da ayrı başlıklar altında yer ayrılarak Türkçe çevirileri yapılmıştır. Yine metinde geçen 4 adet Farsça beyitin Türkçeye çevirisi de yapılmıştır. Yedinci bölümde eserin tıpkı basımı verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Bin Muhammed, Eski Anadolu Türkçesi, Tefsir.

ABSTRACT

During the period of Old Anatolian Turkish, many works were given on various subjects. Most of the translations are from Qu'ran and the Surah Tafsir. The work titled with Tafsir of Ihlas Surah which is written by Ibn Sina can find in National Library Nr. 06 Mil Yz A 451. This work is very important in terms of recognition the historical periods of the Turkish language and the socio-cultural life of the period.

Our study consists of seven parts. The first chapter, is given information about the National Library, Ibn Sina, written works, Ihlas Surah which is recorded as Nr. 06 Mil Yz A 451 and author. In the second chapter, the transcribed text of the work is given. In the third chapter, the spelling and language features of the work are examined. Phonetic and features are discussed in the fourth chapter. In the fifth chapter, morphology of the work is examined. Dictionary and the grammar index of the text is participated in the sixth chapter. In the directory, the grammatical order in the work of Kutadgu Bilig of Reşati Rahmeti Arat is taken as the basis. After the general index, the name which are mentioned in the text, Place names index and ethnic names index are presented in separate headings. Verses, hadiths and prayers are separated in different titles and their Turkish translation has been made. 4 Persian couplet which are in the text was translated into Turkish. In the seventh chapter, facsimile of work is given.

Key Words: Mustafa Bin Muhammed, Old Anatolian Turkish, commentary.

KISALTMALAR

- a.g.e. : Adı geen eser
akt. : Aktaran
‘a.m : Aleyhi’s-selam
Ar. : Arapça
C. : Cilt
h. : Hicri
Far. : Farsça
Fr. : Fransızca
m. : Miladi
Rum. : Rumca
S. : Sayı
s. : Sayfa
ř. : Sallallahu aleyhi ve sellem
T. : Türkçe

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a, e, ı, i, u, ü	ض	z, d
ب	b, p	ط	t
پ	p	ظ	z
ت	t	ع	‘
ث	ş	غ	ğ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	k
ح	h	ك	k, g, (ñ)
خ	h	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	z, d	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ی	y, ı, i, ī
		ء	’

GİRİŞ

Köklü bir dile sahip olan Türkler, İslamiyet'ten önce gruplar halinde veya toplu şekilde birçok dine mensup olmuşlardır. Mensup oldukları dinlerin kutsal metinlerini Uygurlar döneminden itibaren Türkçeye tercüme etmeye başlamışlardır. X. yüzyılda ise gruplar halinde İslamiyet'i kabul etmeye başlamışlardır. Bu durum, Türk dili ve edebiyatı için bir dönüm noktası olmuştur. Türkler bu dinin gerekliliklerini öğrenmek ve yerine getirmek için Kur'an'ın Türkçe tercümelerine ihtiyaç duymuşlardır.

Kur'an-ı Kerim'in Türkçe tercümeleleri, dil çalışmaları yönünden büyük bir önem taşımaktadır. Türklerin İslamiyeti kabul etmelerinin ardından İslam dini ile gelen yeni kavramların nasıl ifade edildiğini göstermeleri sebebiyle ve bilhassa semantik araştırmalar ve sözlükçülük açısından başvurulacak kaynaklar içinde en güvenilir vesikalar olarak kabul edilmektedirler. Kur'an gibi tercümesi son derece güç bir metin karşısında Türkçenin ifade gücünü açık bir şekilde ortaya koyan bu eserler, mevcut Türkçe kelimelerin o devirdeki manalarının Arapçaları yardımıyla doğru olarak tespit edilmelerini de mümkün kılmaktadırlar. (Yüksekkaya, 1997: s.379)

Kur'an'ın Türkçe'ye ilk çevirisinin ne zaman, nerede, kim tarafından yapıldığı ne yazık ki kesin olarak bilinmemektedir. Ancak elimizdeki mevcut bilgilere göre "Kur'an-ı Kerim önce Samanoğulları'ndan Mansur bin Nuh (M. 961-976) zamanında Taberî tefsirinden Farsça'ya çevrilmiştir. Bu tercüme yapan bilginler heyeti içinde Horasanlı ve Maveraünnehirli Türk alimlerinin de bulunduğu bilinmektedir. Zeki Velidi Togan'a göre bu Türk alimler Farsça'ya yapılan tercümelere dayanarak Kur'an'ın ilk Türkçe tercümesini yapmış olabilirler. Fuad Köprülü ve ona dayanan Abdulkadir İnan ise, ilk Türkçe tercümenin Karahanlılar'ın M. 950 senesinde toplu halde müslüman olmalarından sonra yaklaşık yüz yıl sonra yapıldığı kanaatindedirler." (Nisar, 1987 : s.1)

Yine elimizdeki mevcut bilgilere göre, Kur'an önce Doğu Türkçesine daha sonra Batı Türkçesine satır-altı veya tefsirî olarak tercüme edilmiştir.

Doğu Türkçesiyle yapılmış tercümelelerin, ilk tercümeden çoğaltıldığı kabul edilmektedir. Ancak asıl nüsha, zamanımıza kadar ulaşmamıştır. Doğu Türkçesiyle yapılan tercümelelerin istinsah tarihi bilinen en eskisi, TİEM'de 73 numarayla

kayıtlıdır. Şirazlı Muhammed b. el-Hacc Devletşah tarafından H. 734/M. 1333-34 tarihinde istinsah edilmiştir. (Kara, 1992: s.27)

Kur'an-ı Kerim'in Anadolu Türkçesine tercümesi Selçuklular'dan sonra kurulan Beylikler Devrin'de başlamıştır. Ancak bu sahada yapılan ilk tercüme satır-arası tercümeden ziyade tefsirli tercüme olup umumiyetle kısa tefsirlerdir. (Nisar, 1987: s.3)

Elimizde şu an mevcut olan kaynaklara göre kısa sûrelerin tefsirlerinden, tarihi tespit edilebilen en eski tefsir (730 H.= M.1333) Orhan Bey'in oğlu Süleyman Paşa için yazılan Tebareke Tefsiridir. Bu tefsirin nüshası İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi kitaplığında 45 numara ile kayıtlıdır. Eser toplam 135 sayfadan meydana gelmiştir (İnan, 1991:169).

Tez çalışmamıza konu olan Mustafa bin Muhammed'e ait olan İhlâs Sûresi Tefsiri de bu kısa sûrelerden biridir. İhlâs Sûresi Kur'an'ın 112. sûresi olup dört ayettir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ESERİN TANITIMI

1.1. ESER HAKKINDA

Doktora tez çalışmamıza konu olan nüsha, İhlâs Sûresi Tefsiri olarak bilinen ve yazarının, eserlerini sunduğu kişiler ve onların saltanat tarihleri göz önünde alındığında 1310?-1380? yılları arasında yaşadığını varsaydığımız 14.yy müfessirlerinden Mustafa bin Muhammed'e ait olduğu kaydedilen eserin Milli Kütüphane, İbn Sina, Yazma eserler, Nr. 06 Mil Yz A 451'de kayıtlı nüshasıdır. Bu nüsha 116b/3 nolu varağında zikredildiği üzere Miskince 'Āṣī tarafından istinsah edilmiştir. İstinsah tarihi olarak ketebe kaydında h. 971 (miladi 1563) yılı yazılıdır. Nüsha I+117 varaktan oluşmaktadır.

Nüshanın (112b/12-113a/7) varaklarında eserin yazılma amacı ve Hızır Beg'e takdim etmek üzere kaleme alındığı belirtilmektedir¹. Nüshanın 73b nolu varağı 14 satırdan oluşurken diğer varaklar 13 satırdan müteşekkildir. Yazı türü nestaliktir. Kullanılan kağıt sarkaç filigranlıdır. Dış ebatı 170x112 mm, iç ebadı 125x80 mm'dir. Müellif, bazı yerlerde okumayı kolaylaştırmak için hareke kullanmıştır. Konu başlıkları, ayet ve hadisler kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Müellif, cümlelerin başına kırmızı mürekkeple hikayet, beyt, latife, nükte gibi hangi türde yazıldığına dair bilgi vermiştir. Nüshada 47a/13 silik olduğu için okunamamıştır.

Eser tamamıyla İhlas Sûresinin tefsirinden oluşur. Mustafa bin Muhammed, eserine dua ile başlamış ve eserini dua ile bitirmiştir. Müellif, başta sûrenin özelliklerini ve faziletlerini uzunca anlatmıştır. "Huve" ve "Samed" kelimeleri ayrıntılı şekilde tefsir edilmiştir. Müellif, bir ayetin önce tercümesini yapmış daha sonra ayetlerin bazen bütün bazen parça parça olarak Türkçe karşılığını vermiş; ayetlerde geçen bazı önemli kelimeleri de ayrıca açıklamıştır. Rivayet, hadis, beyit, vecize, peygamber kıssaları, küçük hikayelerden de faydalanarak geniş bir bir eser ortaya koymuştur.

¹ "diledüm ki ol emîru'l-ümerâyı Hızır Beg hażretine tefsîrde bir kitâb ile dem niyâz elin cümle sûreler arasında bu sûreyi uzatdum ki dükel[i] sûrelerden şevâb[1] artuğdur anı oğımak derekâtdan kırtılmağâ sebebdür an[1] işitmek derecâta irişmege vâsıtadur ve cümle hacetlerüñ kilididür Allah cemâlinüñ niğâbidür anuñ yüce hażretine tağşis kıldı ki eyü adı cihânda bâkî çala zîrâ bu kitâb bâkî (112b/12-113a/7)

Yaptığımız çalışmalar sonucunda Mustafa Bin Muhammed'e ait olduğu kaydedilen İhlas Sûresi Tefsiri adlı eserin yedi nüshasına ulaşılmıştır.

1.1.1. Eserin Nüshaları

Nüshalar aşağıda yazılış tarihlerine göre sıralanmıştır:

A. Yazılış Tarihi Belli Olan Nüshalar

1. Konya İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi nr. 13393'te kayıtlıdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı yazmalar adresinde künyesi yer almamaktadır. 58 varak olan nüsha 17 satırdan oluşmaktadır. Nüshanın istinsah tarihi 57b'de h. 858 (m.1454) olarak kaydedilmiştir. Nüshanın kime sunulduğuna dair bilgi yoktur. 57a/15'te Miskînce ('Âsî) tarafından istinsah edildiği zikredilmiştir.

2. Kültür ve Turizm Bakanlığı yazmalar adresinde künyesi Millet Kütüphanesi Ali Emiri Şer'iyye Bölümü nr. 44 olarak kayıtlıdır. 85 varak olan bu nüsha 15 satırdan oluşmaktadır. 84a'da fî târîh-i seneti h.884'te (m.1479) şeklinde istinsah edildiği kaydedilmiştir. Nüshada eserin kime sunulduğu belli değildir. Müstensih 84a/10-11 'de Miskîn 'Âsî olarak zikredilmiştir.

3. Kültür ve Turizm Bakanlığı yazmalar adresinde künyesi Milli Kütüphane İbn Sina, Yazma Eserler, nr. Mil. O6 B 272 şeklinde kayıtlıdır. 90 varak olan bu nüsha 17 satırdan oluşmaktadır. Nüshanın istinsah tarihi 116b/10'da h. 917 (m.1511) olarak kaydedilmiştir.² Müstensih 93b/7'de Miskînce 'Âsî olarak zikredilmiştir. Eserin 2a/12-13 nolu varağında Çelebi (Murâd) Arslan bin İnanç Beg ve 90b/3 nolu varağında Hızır Beg'e sunulduğu kaydedilmiştir.

4. Kültür ve Turizm Bakanlığı yazmalar adresinde künyesi Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 451 olarak kayıtlıdır. 117b/10 'da h. 971 (m.1563) yılında istinsah edildiği kaydedilmiştir. I+117 varaktan oluşan bu nüsha 13 satırdan oluşmaktadır. Müstensih 117b/3'de Miskînce 'Âsî olarak zikredilmiştir. 112b/12'de Hızır Beg'e sunulduğu kaydedilmiştir.

5. Kültür ve Turizm Bakanlığı yazmalar adresinde künyesi Ankara Milli Kütüphane nr. 06 Hk 145 olarak kayıtlıdır. 68 varak olan nüsha 17 satırdan oluşmaktadır. İstinsah tarihi 68a'da h. 1121 (m.1710) yılı olarak kaydedilmiştir.

² ecma'in temmet tefsiru sûretu'l-ihlâs fi leyleti'i-erbiâ'i vaqti'il-i'şâ'i yevmi'l- hâmisî min şehri cemâdiye'l- âhari ihdâ ve seb'in ve tis' umie "İhlas Süresinin tefsiri Çarşamba günü yatsı vakti cemadiye'l-ahir ayının perşembe günü 971'de tamamlandı."

Müstensih 67b/10'da Miskînce 'Âsî olarak zikredilmiştir. 1b/16'da eserin Çelebi Murâd Arslan ibn İnanç Beg'e sunulduğu kaydedilmiştir.

B. Yazılış Tarihi Belli Olmayan Nüshalar

6. Künyesi İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi nr. Ty/471 olarak yer almaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı yazmalar adresinde künyesi yer almamaktadır. 163 varak olan eser 13 satırdan oluşmaktadır. Eserde müstensih adı 163a/7'de Miskînce 'Âsî olarak zikredilmekle birlikte eserin istinsah tarihi belli değildir. 3a/5'te Çelebi Murad Arslan bin İnanç Beg ve 156b/7 'de Hızır Beg' sunulduğu kaydedilmiştir.

7. Künyesi Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmut Efendi Bölümü nr. 472/2 şeklinde kayıtlıdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı yazmalar adresinde künyesi yer almamaktadır. Nüshanın yazılış tarihi belli değildir. Bu nüsha 11b-140b varaktan ibarettir. Müellifin adının geçmesi dolayısıyla bu nüsha diğerlerinden ayrılmaktadır. 140b/3-6'da "bunı cem eyleyen 'âsîler bezteri yazuqlular kemteri rahman Tanrıdan rahmet umıcı Muşafâ ibn Muhammeddür" diye müellifin adı zikredilmiştir. 139a/7'de müstensih olarak Miskînce 'Âsî zikredilmiştir. Nüshanın kime sunulduğuna dair haşiyede 12b'de Çelebi Murâd Arslan bin İnanç Beg ismi kaydedilmiştir. Bu da başka bir nüshadan alındığını göstermektedir. O yüzden bu nüshayı sunulanı belli olmayan nüshalar arasında zikredeceğiz.

1.1.2. Nüshalar İle İlgili Çalışmalar

A. Tarihi Belli Olan Nüshalar Üzerine Çalışmalar

1 numaralı nüsha ile ilgili Yök tez merkezi kataloğunda herhangi bir çalışma tespit edilememiştir.

Bu nüshanın yazılış tarihi ve sunulduğu kişi belli olmakla birlikte Yusuf Akçay, "istinsah tarihi ve müstensih yoktur" ; Kamile Okulu ise "istinsah tarihi 808 olarak zikredilmiştir." demiştir. (Okulu, 2015: s.20) Ancak nüshanın 57a/15'te Miskînce ('Âsî) tarafından istinsah edildiği ve istinsah tarihi de 57b'de h. 858 (miladi 1454) olarak kaydedildiği görülmüştür.

Ayrıca Kamile Okulu, "72-124 varakları arasında bulunan nüsha 52 yapraktan oluşmaktadır. Miklepli olan bu nüshanın her sayfası 18 satırdır." demiştir. (Okulu, 2015: s.20) Burada da sanırım Kamile Okulu, kütüphane kataloğunda yazılan yanlış

bilgilere güvendi ve nüshayı incelemedi. Çünkü Eser 58 varak olup 17 satırdan oluşmaktadır.

2 numaralı nüsha ile ilgili Yök tez merkezi kataloğunda herhangi bir çalışma görülmemiştir.

3 numaralı nüsha üzerinde Ahsen Esatoğlu yüksek lisans tezi yapmıştır. Ahsen Esatoğlu, İhlâs Sûresi Metni, Dil Özellikleri ve Sözlük, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Hamza Zülfikar, Ankara 1987.

4 numaralı nüsha bizim doktora tezimize inceleme konusu yaptığımız nüshadır.

5 numaralı nüsha ile ilgili Yök tez merkezi kataloğunda herhangi bir çalışma bulunmamıştır.

B. Tarihi Belli Olmayan Nüshalar Üzerine Çalışmalar

6 numaralı nüsha üzerine Yusuf Akçay yüksek lisans tezi yapmıştır.

Yusuf Akçay, Mustafa bin Muhammed'in İhlas Sûresi Tefsiri, Giriş - İnceleme - Metin - Ekler Dizini - Sözlük - Tıpkıbasım, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Mustafa Özkan, Kütahya 2005.

Bu nüshanın yazılış tarihi belli olmamakla birlikte Yusuf Akçay “eserin yazılış tarihini elimizdeki nüshadan tespit etmek mümkün değildir. Fakat Millet kütüphanesindeki nüshada eserin istinsah tarihi açıkça belirtilmiştir. Buna göre eser h. 884 tarihinde istinsah edilmiştir.” (Akçay, 2005: s.6) ifadeleriyle incelediği nüshanın yazılış tarihini h. 884 (m. 1479) yılı olarak kabul etmektedir. Kanaatimizce istinsah tarihleri açıkça belli olan diğer nüshaları görmeyen Yusuf Akçay böyle bir çıkarımda bulunmuştur. Çünkü Konya İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi nr. 13393'te kayıtlı olan nüshada h. 858 (m.1454); çalışmamıza konu olan Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 451 ' kayıtlı olan nüshada h.971 (m.1563) ; Ankara Milli Kütüphane nr. 06 Hk 145'te kayıtlı bulunan nüshada h. 1121 (m.1710) istihsah tarihleri açıkça mevcuttur.

Ayrıca başka nüshanın (Millet Kütüphanesi Ali Emiri Şer'iyye Bölümü nr. 44) istinsah tarihinin bir başka nüshaya delil tutulmasını doğru bir yaklaşım olarak bulmamaktayız. Bu yüzden bu nüshayı istinsah tarihi belli olmayan nüshalar arasında zikrettik.

Yusuf Akçay “ Bu nüsha diğer nüshalara göre en sağlam nüshadır. Çünkü diğer nüshalarda olmayan çok sayıda bölüm bu nüshada mevcuttur. Bu nüshayı

diğerlerinden farklı kılan en önemli özellik ise nüshanın kimlere sunulduğu hususunda daha kapsamlı bilgi vermesidir; zira diğer nüshalarda sadece Murad Arslan Bey'e sunulduğu belirtilmektedir. Oysa bu nüsha yukarıda da ifade ettiğimiz gibi eserin aynı zamanda Hızır Bey'e sunulduğunu da göstermektedir. (Akçay, 2005: s. 8)

Yusuf Akçay burada da iki hataya düşüyor. Birincisi bir nüshanın bölüm sayısı veya varak sayısının fazla olması o nüshayı aslı veya sağlam nüsha yapmaz. İkincisi ise Milli Kütüphane İbn Sina, Yazma Eserler, nr. Mil. O6 B 272 bulunan nüsha da hem Murâd Arslan Beg hem de Hızır Beg'e sunulmuştur.

Ayrıca Yusuf Akçay bu nüshanın müstensihî 163a nolu varakta Miskînce 'Âsî olarak zikredilmiş olmasına rağmen burayı da gözden kaçırdığı için bu nüshanın bir müstensih nüshası olduğunun farkında değildir.

6 numaralı nüsha ile ilgili Kamile Okulu bir yüksek lisans çalışması yapmıştır.

Kamile Okulu, Osmanlı Müfessirlerinden Mustafa Muslihiddin ve İhlas Suresi Tefsiri Adlı Eserinin İncelenmesi İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Hidayet Aydar, İstanbul, 2015.

7 numaralı nüsha ile ilgili Yök tez kataloğunda herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

1.1.3. Nüshalar Üzerine Genel Değerlendirme

Yaptığımız çalışma sonucunda eserin yedi nüshasına ulaştık. Nüshaları aşağıda tablo halinde verdik:

	Nüshalar	İstinsah Tarihi	İstinsah Eden	Sunulduğu Kişi	Varak Sayısı
1.	Konya İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi nr. 13393'te	h.858 m. 1454	Miskînce 'Âsî	-	58
2.	Millet Kütüphanesi Ali Emiri Şer'iyye Bölümü nr. 44	h. 884 m.1479	Miskînce 'Âsî	-	85
3.	Milli Kütüphane İbn Sina, Yazma Eserler, nr. Mil. O6 B 272	h. 917 m. 1511	Miskînce 'Âsî	Çelebi (Murâd) Arslan bin İnanç Beg ve Hızır Beg	90

4.	Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 451	h.971 m. 1563	Miskînce ‘Âsî	Hızır Beg	117
5.	Ankara Milli Kütüphane nr. 06 Hk 145	h. 1121 m. 1710	Miskînce ‘Âsî	Çelebi Murâd Arslan ibn İnanç Beg	68
6.	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi nr. Ty/471	-	Miskînce ‘Âsî	Çelebi Murâd Arslan bin İnanç Beg ve Hızır Beg	163
7.	Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmut Efendi Bölümü nr. 472	-	Miskînce ‘Âsî	-	11b-140b arası

Yedi nüshada da istinsah eden Miskînce ‘Âsî ismi zikredilmektedir. Ancak Miskînce ‘Âsî’nin kim olduğu hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgi yoktur. Yukarıda zikrettiğimiz nüshalardaki yazılış tarihleri dikkate alınarak Miskînce ‘Âsî’nin adı, tarihi belli olan 1 numaralı nüshada (m. 1454), 2 numaralı nüshada (m. 1479), 3 numaralı nüshada (m.1511), 4 numaralı nüshada (m.1563) ve 5 numaralı nüshada (m.1710) olarak geçer. Bu bilgilere dayanarak Miskînce ‘Âsî’nin 1430?-1500? yılları arasında yaşadığını söyleyebiliriz. Nüshalar arasındaki zaman farkı dikkate alınınca 3, 4, 5 numaralı nüshaları da başka birilerinin aynı ismi kullanarak istinsah ettiğini düşünmekteyiz.

7 numaralı nüshada sadece müellifin adı geçmektedir. Ancak bu nüshanın da yazılış tarihi ve kime sunulduğu belli değildir. Bundan dolayı bu nüshanın da müellif nüshası olamayacağı kanaatindeyiz.

Müellifin eserlerini sunduğu kişiler ve onların saltanat tarihleri göz önünde alındığında 1310?-1380? yılları arasında yaşadığını varsaymaktayız. Yazılış tarihleri belirtilen nüshalar içinde bu tarihe en yakın olan, künyesi Konya İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi nr. 13393’te kayıtlı olan h. 858 miladi (m. 1454) olan nüshadır. Tarihler göz önüne alınca bu nüshaların içinde müellif nüshası maalesef yoktur. Bu da bu eserin başka yerlerde başka nüshaları olduğunu düşündürmektedir.

Eserin bu kadar fazla nüshasının olması aslında bu nüshaların söz varlığını, onlara yansıyan fonolojik ve leksik yansımaları ve bunların dönemsel farklılıklarını

görmemizde ve değerlendirmemizde oldukça yararlı olacaktır. Ayrıca metin hazırlanırken diğer nüshalar da tek tek incelenmiş, böylece eserin en iyi şekilde meydana getirilmesine gayret edilmiştir.

1.2. ESERİN MÜELLİFİ MUSTAFA BİN MUHAMMED HAKKINDA BİLGİ

Kaynaklarda Mustafa Bin Muhammed hakkında fazla bilgi bulunmamaktadır. Ancak Mustafa bin Muhammed'in yazmış olduğu çok sayıdaki Kur'an tefsirini Hamitoğulları ve İnançoğulları beylerine takdim etmesi, hangi devirde ve nerede yaşadığı hakkında bize fikir vermektedir. İnançoğlu Murad Arslan Beg'e ve metnimizde de adı geçen Hamitoğullarından Hızır Beg'e eserlerini takdim etmesi İnançoğlu Beyliği'nin (1261-1368) hükümet merkezi olan Denizli ve Hamitoğulları Beyliği'nin (1280-1421) hükümet merkezi olan Isparta/Eğirdir çevresinde yaşadığını göstermektedir.

Isparta/Eğirdir'de doğan müfessirin yaşadığı yıllar 725-764/1324-1362 olarak zikredilse de 1324'ten çok önce doğduğunu, 1362'lerde ise hayatta olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü 1333 yılında Eğirdir'i ziyaret eden İbn Battûta, burada "Fakih Muslihiddin" adında bir müderris bulunduğunu söyleyerek müfessirden övgüyle bahsetmiştir. Yine müfessir, Hızır Bey'e sunduğu Yasin Suresi Tefsiri'nde, 1364 yılında hacca giden Hızır Bey'den hacı diye söz etmektedir. Ayrıca müfessirin Yasin ve Tebareke tefsirinin mukaddimesinde tefsirlerini İshak Bey Murâd Arslan'a sunduğunu gösteren ifadeler ve İshak Bey Murad Arslan'ın 1362 tarihli sikkesinin varlığı ile beyliğini 1368'e kadar devam ettirdiği bilgileri göz önünde tutulursa müfessirin bu tarihlerde hayatta olduğu fikrine ulaşılabilir. (Battûta, akt. Okulu, 2015: s.3)

Bursalı Mehmed Tahir'in Osmanlı Müellifleri adlı eserinde müellif Mustafa İbni Muhammed Ankaravî olarak tanıtılmıştır. Osmanlı ulemasının eskilerinden bir zattır. Mukaddimesinde Şehzade Süleyman Paşa adına yazıldığı bildirilen, büyük bir cilt halinde Türkçe olan (Sure-i Mülk) tefsiri Osmanlı lisanının tarihi bakımından da ehemmiyeti haizdir. Bir de (Mevıza), (Fezail-i Şuhûri Selâse), (Mucizat), (Fazilet-i salavat) ve (Hikâyat-i lâtife ani'l-eslâf) dan bahseden Türkçe (Hilvün-Nâsîhîn) isminde diğer bir eseri de vardır ki, her ikisi de umumî kütüphanede mevcuttur. (Tahir, 1972: s.385)

Ankaralı Mustafa Bin Mahmud adlı biri Orhan'ın şehzadesi Süleyman Paşa namına bir Sûretü'l-Mülk tefsiri yazmıştır. (Köprülü, 1980: s.341)

İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi'nde": Ankaralı Mustafa bin Muhammed tarafından Orhan Gazi oğlu Süleyman Paşa adına kaleme alınan Mülk süresi Osmanlılarda yazılan ilk eserler arasındadır". (Uzunçarşılı, C.I, s.281)

Mustafa Özkan "Orhan Gazi devri bilginlerinden olan Mustafa b. Muhammed Eğirdir'de doğmuştur. Medine'de, Mısır'da, Şam'da ve Irak'ta bulunmuş, mükemmel bir tahsil görmüş ve iyi bir Arapça bilgisine sahip olarak ülkesine dönmüştür. Doğduğu yer olan Eğirdir'de medresede müderrislik, Ladik'de (Denizli) kadı'l-kudatlık yapmıştır. Derin dinî bilgilere sahip, devrinin önde gelen âlimlerinden biri olarak haklı bir şöhret kazanmıştır. Meydana getirdiği tefsirleri 1362-1368 yılları arasında yazdığı anlaşılmaktadır. (Özkan 2010: s.531)

Muslihu'd-din Mustafa bin Muhammed ile Mustafa bin Muhammed Ankaravî'nin aynı kişiler mi yoksa farklı kişiler mi olduğu konusunda bilgiler net değildir. Bu konuda Osman Fikri Sertkaya "Hatiboğlu'nun Letâifnâme adı ile nazma çektiği Tebâreke Tefsiri'nin yazarının adı Letâifnâme'de Muhammed oğlu Muslihu'd-din) şeklinde geçtiğine göre, şimdiki durumda sûreleri yazan ve XIV. yüzyılda yaşamış olan kişinin adı Muslihu'd-din-i Mustafa bin Muhammed, Hulvü'n-Nasihin'i yazan ve XV. yüzyılda yaşadığı anlaşılan kişinin adı da Mustafa bin Muhammed Ankaravî olmalıdır. Bu sahada çalışan kişilerin Bursalı Tahir'in Osmanlı Müellifleri'nde verdiği bilgiye dayanarak daha sonra yaşamış olan Mustafa bin Muhammed (Ankaravî) adlı bir kişiyi daha önce yaşayan (Muslihu'd-din) Mustafa bin Muhammed adlı bir müfessir ile aynileştirdikleri görüşüdeyim. (Sertkaya, 2010: s. 425)

Sonuç olarak elimizdeki mevcut bilgilere dayanarak Mustafa bin Muhammed'in eserlerini sunduğu kişiler ve onların saltanat tarihleri göz önüne alındığında 1310?-1380? yılları arasında yaşadığını söyleyebiliriz.

Mustafa bin Muhammed'in eserini sunduğu Hızır Beg'in kim olduğu konusunda:

Fuad Köprülü "Bu Hızır Bey'in Egridir gölü havalisinde hüküm süren Hamidoğulları'ndan Dünder Bey'in oğlu olduğu ve Dünder Bey'e belki de Gölbeği lakabı verildiğini tahmin ediyoruz. Böyle olmasa bile, bu eser, lisanî mahiyeti itibariyle herhalde XIVcü asır mahsullerindedir" der. (Köprülü, 1980: s.341)

Sertkaya, Köprülü'nün bu hükümlerini değerlendirerek şu tespitlerde bulunur:

- 1) Köprülüzade'nin Hızır Beg'in Felekü'd-din Dünder Beg'in oğlu olduğu tahmini doğru değildir. Çünkü Dünder Beg'in Hızır isimli bir oğlu yoktur.
- 2) Kronoloji uygun değildir. Çünkü Dünder Beg'in saltanatı 1327-1328 arası olduğuna göre, Hızır Beg oğlu olsa, süre 1330 larda ona takdim edilecektir. Mustafa bin Muhammed'in yazdığı diğer sureler 1357-1368 yılları arasında sunulduğuna göre aradaki 30 yıllık zaman farkını açıklamak güçtür.
- 3) *Göl Begi* lakap değil Dünder Beg'in oğlu Necmü'd-din İshak Beg'in torununun adıdır. Bu da kronolojinin uygunluğunu sağlar.

Hızır *bin Göl Begi* (Göl Begi oğlu Hızır Beg)'in atalarının şeceresi şöyledir: *Hamid Beg* > (oğlu) İlyas *Beg* > (oğlu) *Felekü'd-din Dünder Beg* (saltanatı: 1327-1328) >(oğlu) *Necmü'd-din İshak Beg*(saltanatı: 1328-1340) > (oğlu) *Bedrü'd-din Hızır Beg*> (oğlu) *Göl Begi*> (oğlu) *Hızır Beg Çelebi*. (Uzunçarşılı, akt. Sertkaya, 2010 : s.403-404)

İbn Battûta'ya göre kardeşleri: Havva Hatun (öl. 744); Zekeriyya Beg (öl. 755) (İbn Battûta, akt. Sertkaya, 2010: s. 405)

Bu mevcut bilgileri ve kardeşlerinin de ölüm tarihlerini göz önünde bulundurur isek Hızır bin Göl Begi'nin 1320?- 1385? yılları arasında yaşadığını söyleyebiliriz.

1.2.1. Mustafa bin Muhammed'in İlmî ve Edebi Kişiliği

Müellifin ilmi ve edebi kişiliği hakkında yazdığı tefsirler bize bilgi vermektedir. Başta ayet ve hadisler olmak üzere, Ebu'l-Leys, Sâlebi, Hemedânî, İmâm Gazâlî gibi şahsiyetlerin eserlerinden faydalanması, Arapça'yı çok iyi bildiğini gösterir. Ayrıca tefsirde Mevlâna'nın beyitine yer vermesi ve başka Farsça beyitlerden faydalanması, iyi derece Farsça bildiğini de göstermektedir. Müellifin eserlerini yazarken nükte, mesel, vecize, latife, kısa öykü, kıssalara vs. yer vermesi, geniş bir bilgi birikime sahip olduğunu da göstermektedir.

İbn Battûta Seyahatnamesinde: “Ekridur'da Ulucami karşısındaki medreseye indik. Burada hocalık yapan Muslihiddin, Mısır ve Suriye'de eğitim görmüş bir molla'ydı. Bir süre de Irak'ta kalan Muslihiddin gayet güzel ve akıcı Arapça konuşurdu. Zamanın önde gelen erdemli, nükteli ve bilgin insanlarındandı. Bize çok iltifat etti, mükemmel bir ev sahibiydi”. (Battûta, 2004: s.406)

1.2.2. Mustafa Bin Muhammed'in Eserleri

a. Hulvü'n-Nâsîhîn

Ahlak ve nasihat içerikli bu eser yirmi üç bölümden ibarettir. (Bılıkçı, 2009: s.4)

b. Tezkire-i Evliya Tercümesi

Aydınöglü Mehmed Beg (öl. 1334)'in isteği üzerine Mustafa bin Muhammed'in Farsçadan Türkçeye çevirdiği söylenen bir Tezkire-i Evliya Tercümesi Süleymaniye Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi, no 1643'te bulunmaktadır. (Coşan, akt. Sertkaya, 2010: s.397)

c. Fatıha Sûresi Tefsiri

Kur'an-ı Kerim'in ilk sûresinin tefsiri olan bu eserden ilk önce Fuat Köprülü bahsetmiştir. Murad Arslan b. İnaç Bey adına yazılmıştır. Oldukça sade ve akıcı bir dili vardır. Fatıha suresi, tefsir edilirken aralara bazı hikayeler ve nükteli sözler eklendiği gibi, başka tefsirlerden ve hadislerden de yararlanılmıştır. Tefsirin İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ihtisas kitaplığında bulunan bir nüshasını Özcan Tabaklar yayımlamıştır. Tefsirin ayrıca, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi ile Ankara Umumi Kütüphane'de birer nüshasının bulunduğu da belirtilmektedir (Özkan, 2010: s.531)

d. Amme Cüz'ü Tefsiri

İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı kitaplığında 3779 numarada kayıtlıdır. 192 varaktan meydana gelen eser üzerinde Ulya Nisar (1987) ve Özcan Tabaklar (1987) yüksek lisans tezi hazırlamıştır.

e. Mülk Sûresi Tefsiri

Mustafa bin Muhammed'in yazdığı tefsirlerden biri de Mülk sûresi tefsiridir. Eserin telif tarihi belli olmamakla birlikte, 14. yüzyılın ilk yarısında kaleme alındığı tahmin edilmektedir. Tefsir Orhan Bey hayatta iken oğulları Süleyman ve Murat'a ayrı ayrı takdim edildiği gibi, Murad Aslan'ın sağlığında oğlu İshak Bey'e ve Hızır bin Gölbeği'ne de sunulmuştur. Ancak bu Hızır bin Gölbeği'nin kimliği hakkında yeterli bilgi mevcut değildir. Eserin mevcut nüshalarından birden çok kişiye takdim edildiği anlaşılmaktadır. Eserin farklı zamanlarda, ayrı ayrı kişilere sunulmuş

olmasından dolayı, nüshalar arasında epeyce fark bulunmaktadır. (Özkan, 2010 : s.542)

f. Tebareke Tefsiri

Tebareke tefsiri, dört ayrı Beye sunulduğundan (İshak bin Murad Arslan, Süleyman Bey, Murad Bey, Hızır bin Gölbegi) müellifin, kütüphanelerimizde en fazla nüshası bulunan eseridir. (Akçay, 2005: s.4)

g. Yasin Tefsiri

Hızır bin Gölbegi ve Murad Arslan Bey'e takdim edilmiştir. Tamamı 78 varaktır. Müstensih adı ve istinsah tarihi belli değildir. Eserin çeşitli nüshaları vardır. (Akçay, 2005, s.5)

h. İhlâs Suresi Tefsiri

Mustafa bin Muhammed'in yazdığı tefsirlerden biri de İhlâs tefsiridir. Tefsirin çeşitli kütüphanelerde birçok yazması bulunmaktadır.

1.3. İHLÂS SÛRESİ TEFSİRİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Ahsen Esatoğlu, (1987). İhlâs Sûresi Metni, Dil Özellikleri ve Sözlük. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kamile Okulu (2015). Osmanlı Müfessirlerinden Mustafa Muslihiddin ve İhlas Suresi Tefsiri Adlı Eserinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yusuf Akçay, (2005). Mustafa bin Muhammed'in İhlas Sûresi Tefsiri, Giriş - İnceleme - Metin - Ekler Dizini - Sözlük – Tıpkıbasım. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

1.4. METNİN İNCELENME YÖNTEMİ

a. Tez çalışmamız, metnin çeviri yazısı, yazım ve ses bilgisi, şekil bilgisi ve dizin-sözlük sıralaması takip edilerek oluşturulmuştur. Transkripsiyon alfabesi olarak *Times Turkish Transcription* kullanılmıştır.

b. Metindeki Arapça ve Farsça ibareler, ayet ve hadislerin çeviri yazısı yapılmış ve Türkçeye çevirileri hem dipnot kısmında hem de çalışmanın sonunda verilmiştir.

c. Müstensihden kaynaklanan eksik yazım ve yazım yanlışları hem dipnot kısmında hem de yazım ve imla özellikleri kısmında tabloda verilmiştir.

d. Metinde bazen kelime sonundaki /ı/ ve /i/ ünlüsünün yazılmadığı görülmüştür. Bunlar [] içinde gösterilmiştir: kank[ı] (2a/9) ; gib[i] (4b/6) ; Taşrınınu oğlu kız[ı] olmak (5b/9) ; an[ı] (7a/3)...

e. Eserde ses bilgisi bölümünde başvurduğumuz temel kaynak, Yavuz Kartallıoğlu'nun Klasik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni (16. 17. Ve 18. Yüzyıllar) eseridir.

f. Dizin-Sözlük kısmında ise; metinde geçen tüm kelimeler dizin kısmında Reşid Rahmeti Arat'ın Kutadgu Bilig dizinindeki dilbilgisi (sözcük, ekler vs.) sırasına göre dizilerek gösterilmiş ve anlamlandırılmıştır.

g. Türkçe olmayan kelimelerin kökeni (<) işaretinden sonra belirtildi, Türkçe kelimeler için herhangi bir işaret kullanılmamıştır.

h. İkili yazımı olan kelimeler (→) işaretiyle, geçtiği diğer yer ya da şekle gönderilmiştir.

i. Kişi adları, yer adları, etnik adlar; ayet, hadis ve dualar ile Farsça beyitler genel dizinden ayrı olarak verilmiştir.

j. İzafet kesresi metinde yazıldığı gibi gösterilmiştir.

k. Metinde kimi yerlerde sözcüğe bitişik yazılan bağlaç ve kelimeler çalışmada ayrı yazılmıştır.

l. Kökteş kelimeler farklı madde başlarında verilmiştir.

genc < *Far.* Hazine

g. 24b/12

g.+ in 80a/1

g.+üm 24b/13

genc Genç olan, ihtiyar karşıtı

g. 86b/5

m. Birleşik fiiller tespit edilerek dizinde gösterilmiştir.

cenk < *Far.* Savaş

c. eyle- 38a/2

diz Diz

d. çök- 99b/13

d.+ üm 100a/1

ġanġmet < Ar. Kazanç

ġ. ġör (firŝatı ġ.) 19b/7

İKİNCİ BÖLÜM

2. METİN

[1b] (1) Bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

(2) El-hamdüli'llahi'l-lezī nevvera kulübe'l-‘ārifin bi-nūri ma‘rifetihi li-izhāri (3) eḥadiyetihi ve zeyyene şudura’s-şiddiḳin li-keşfi şamediyetihi (4) ve naḳaşe bi-ḳalemi ḳudretihi fī fuvadi'l-muhibbine rusūme meḥabbetihi ve (5) eşhedu en lā ilāhe illallā hu vahdehu lā şerike leh şehādeten (6) şādikaten li-tenzihi zātihi ve şifatihi ve şallallāh ‘alā seyidinā (7) Muḥammedin ve ālihi ve ezvācihi³ şükr ol mihr-bān Taḥriya kim ve ol (8) ḳavī pād-şāha kim eger bir naḥif ḳarınca anuḡ ‘ināyet ipine yapışursa (9) ejdehāy gözin ḳafasından çeker ve eger za‘if dilkü anuḡ ḥimāyet (10) otlaḡına yol bulursa irkek iki yırtar beyt (11) eger ḥāk-i deret yā-bem be-gevher-hā be-ferrüşem ve ger pā-yi şikest busem dom-i şirān bergirem⁴ (12) ve daḡı şalavāt tuḥfeleri ol resūla olsun kim ve mā erselnāke [illā raḥmeten li'l-ālemīn]⁵

[2a] (1) yalan ḳıluḡ her birine cevāb virdi ve kendü resūlına buyurdi (2) ki yā Muḥammed eger anlar bizüm tevḥidümüz devletinden maḥrūm ḳaldı- (3) larsa ol devlet senüḡ ve senüḡ ümmetüḡe naşib oldı ve (4) her bir bölüḡi bu sürenüḡ bir kelimesiyle men‘ eyleḡ tā her (5) bir kelimesiyiçün size bir dürlü cevāb virem dehriler aydur (6) Taḥrı yoḡdur siz ayıduḡ vardur ad[ı] Allahdur ve ḳanḳı ḳul ki (7) ḳul huvallāhu eḡad diye her bir dehrī şaḡışınca aḡa biḡ şevāb (8) virem ve biḡ günāhın yarlıḡayam cühūdlar Taḥrı yir içer dirler (9) siz ayıduḡ yimez içmez Allahu’s-şameddur ve ḳanḳ[ı] ḳul ki şamed (10) diye her bir cühūd şaḡışınca aḡa biḡ şevāb virem ve biḡ (11) ḡaḡāsından dīvānından giderem tersālar aydurlar (12) ‘avret oḡlanı vardur dirler siz ayıduḡ ki yoḡdur lem yelid (13) ve lem yüled dirdi k[i] ve ḳanḳı ḳul ki lem yelid ve lem yüled diye her bir

[2b] (1) tersā şaḡışınca aḡa biḡ şevāb virem ve dīvānından biḡ (2) günāhın giderem putperestler mişl [ü] mānend vardur dirler siz ayıduḡ (3) mişl [ü] mānend yoḡdur ki ve lem yekun lehū kufuven eḡad ve ḳanḳ[ı] ḳul ki ve lem (4) yekun lehū kufuven eḡad diye aḡa her putperest şaḡışınca biḡ şevāb (5) virem ve biḡ yazuḡın yuyam pes

³ Marifetinin nuruyla teklifini göstermek için ariflerin kalbini aydınlatan ve bakiliğini açıklamak için siddıkların göğüslerini süsleyen ve sevenlerin gönlüne kudretinin kalemiyle sevgisini nakşeden Allah'a hamd olsun. Allah'ı ve sıfatlarını münezzeh etmek için dürüst, sadık şahitlik ederim ki Allah'tan başka bir ilah yoktur.

⁴ Kapının toprağına ulaşırsam pahasını dünyalarla ölçemem. Ayağını öpebilsem cesaretimden aslanın kuyruğunu bile tutabilirim.

⁵ Biz seni ancak alemlere rahmet olarak gönderdik. (*Kur'ân, Enbiyâ/107*)

Allah redd eyledi dehrîleri (6) ehad didi redd eyledi şenevîleri şamed didi redd eyledi cühûdları (7) lem yelid ve lem yüled didi redd eyledi tersâlar[1] ve lem yekun lehu (8) kufuven ehad didi redd eyledi putperestleri andan Cebrâ'îl (9) hâzretine vardı yetmiş biş ferîşteyle girü geldi⁶ ve ayıtdı ki yâ Muḥammed (10) Taḡrı te'âlâ saḡa selâm ayıtdı ayıtdı saḡa ve senüñ ümmetüñe (11) bir nesne virdüm ki hiçbir paygâmbâr ve hiçbir ümmete virmedüm didi (12) ve ol ḡul huval lâhu eḡaddur didi ve ol on biş kelimedür (13) ben uçmaḡ yaratdum anuḡ sekiz ḡapusu var ve ḡamu yaratdum anuḡ

[3a] (1) yedi ḡapusu var sekizle yedi on biş olur ḡanḡ[1] ḡul ki (2) bu on biş kelimeyi oḡıya ben aḡa yedi ḡamu ḡapusun yapuvirem (3) ve sekiz uçmaḡ ḡapusun açuvirem⁷ didi andan Cebrâ'îl yine (4) hâzrete vardı yetmiş biş ferîşteyle girü geldi ayıtdı ki yâ Muḥammed (5) Taḡrı te'âlâ saḡa selâm degürdi ayıtdı ol hediye ki saḡa vir- (6) düm ol ḡul huval lâhu eḡaddur kırḡ yedi ḡarfdur ben saḡa ve senüñ (7) ümmetüñe yılda otuz ḡün ramazân ay[1] oruc buyurdum her gice- (8) yle ḡündüze on yedi rek' at namâz buyurdum ḡanḡ[1] ḡul ki ol (9) kırḡ yedi ḡarf[1] oḡıya ben anuḡ orucın namâzın ḡabül ḡılam (10) didi pes Cebrâ'îl yine hâzrete vardı yetmiş biş ferîşteyle girü (11) geldi ayıtdı ki yâ Muḥammed Haḡ te'âlâ saḡa selâm ḡılur aydur ki (12) iy Muḥammed bu sûre benüm cemâlüm şıfatıdır ne vaḡıt ki sen (13) benüm cemâlüm şıfatından bir âyet oḡıyasın ben senüñ nübüvvetüñ

[3b] (1) şıfatından bir âyet oḡıyam didi sen benüm ḡaḡḡumda ayıt ḡul (2) huval lâhu eḡad ben senüñ ḡaḡḡuñda ayıdayın mâ kâne Muḥammedun ebâ eḡadin (3) min ricâlikum ve lâkin resûlallâhi ve hâteme'l- nebiyyin⁸ sen benüm (4) ḡaḡḡumda ayıt Allahu's-şamed ben senüñ ḡaḡḡuñda ayıdam ve mâ Muḥammedun (5) illâ resûl ḡad ḡalet min ḡablihi'r- rusûl⁹ sen benüm ḡaḡḡumda ayıt (6) lem yelid ve lem yüled ben senüñ ḡaḡḡuñda ayıdam ve mâ huve illâ zıkrü'l-lil (7) 'âlemîn¹⁰ sen benüm ḡaḡḡumda ayıt Ve lem yekun lehü kufuven eḡad ben senüñ (8) ḡaḡḡuñda ayıdam ve

⁶ Kelime eksik yazılmış olup “girdi” olmalıdır.

⁷ Kelime eksik yazılmış olup “açuvirem” olmalıdır.

⁸ Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat O, Allah'ın Resûlü ve nebilerin sonuncusudur. (*Kur'ân, Ahzâb / 40*)

⁹ Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. (*Kur'ân, Âli İmrân / 144*)

¹⁰ Ve O (Kur'ân), âlemlere zikirten (öğütten) başka bir şey değildir. (*Kur'ân, Kalem / 52*)

mubeşşiran bi resūlin ye 'tī min ba' dīsmuhū aḥmed¹¹ andan (9) seyyid-i 'ālem bergüzide-i benī ādem Muḥammed Muştafa 'aleyhi's- selām ayıtdı (10) meliken rabben¹² bu faẓl bu teşrīf benüm ḥaḳḳumdur ya miskīn za' if (11) ümmetüm naşīb[i] ne ola didi ḥiṭāb geldi ki iy ḥabībüm iy devletüm (12) ḳanḳ[1] ḳul ki senüñ ümmetüñden bu süreden bir āyet oḳıya ben bir āyet (13) anuñ teşrīfinden oḳıyam didi ḳanḳ[1] ḳul ki ayıda ḳul huvallāhu eḫad ben

[4a] (1) anuñ ḥaḳḳında ayıdam kuntum ḥayran ümmetin uḫricet li'n-nāsi te'murüne (2) bi'l- ma'rūfi ve tenhevne 'ani'l- munkeri¹³ ḳanḳ[1] ḳul kim Allahu's-şamed (3) diye ben anuñ ḥaḳḳında ayıdam ve keẓalike ce'alnākum ümmeten vaşatan (4) li tekünū şuhedā'e 'alā en-nāsi¹⁴ ḳanḳ[1] ḳul kim benüm ḥaḳḳumda lem yelid (5) ve lem yüled ben anuñ ḥaḳḳında ettāibune'l- 'ābidüne'l- ḥāmidüne's-sāiḫüne'r- (6) rākiüne's- sacidüne'l¹⁵ el-āye¹⁶ ve ḳanḳ[1] ḳul kim benüm ḥaḳḳumda ayıda ve lem yekun (7) lehu kufuven eḫad diye ben anuñ ḥaḳḳında ayıdam innallāhe me'allezīne't-teḳav (8) ve'l-lezīne hum muḫsinün¹⁷ bir dürlü şevāb daḫı işit İşḫāḳ bin (9) Sa' id bin ' Abbāsdan rivāyet eyler ki payḡāmbar ' a.m buyurur her ki namāzda (10) otuz kez ḳul huvallāhu eḫad oḳıya Ḥaḳ te'ālā aña uçmaḳda biñ küşk (11) yapuvire ve her ki namāzdan taşra oḳıya yüz küşk yapuvire ve her ki dö- (12) şegine yatmazdan öñdin üç kez ḳul huvallāhu eḫad oḳıya Tañrı te'ālā (13) aña biñ ferişte viribiye anı irteye dek bekleyeler eger ḳul huvallāhu eḫad

[4b] (1) şevābında mücelled kitāblar eyleseler dükenmeye ammā bu ḳadardan çok menfa'at (2) dutalar laṭife eger dilersenḡ ki gök feriştelere namāzuña gele ḳul huva- (3) llāhu eḫad oḳı dilersenḡ ki diş aḡrısın görmeyesin ḳul huvallāhu eḫad oḳı (4) dilersenḡ bayayasın ḳul huvallāhu eḫad oḳı dilersenḡ ki yoḫsulluḡdan ıraḳ (5) olasın ḳul huvallāhu eḫad oḳı dilersenḡ ki deñizler ḳatresince şevāb bulasın (6) ḳul huvallāhu eḫad oḳı dilersenḡ sultānlar gib[i] ' araşatda üstüne çāderler (7) dutalar ḳıyāmet ıssısın görmeyesin ḳul huvallāhu eḫad oḳı dilersenḡ ki (8) dünyādan gitmedin

11 Ve benden sonra gelecek Ahmed adındaki peygamberi (Muhammedi) müjdeliyorum (*Kur'an, Saff /6*)

12 Melik ve Rab olarak.

13 13 Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliḡi emreder, kötülükten men eder ve Allah'a iman edersiniz. (*Kur'an, Āli İmrān /110*)

14 Böylece, sizler insanlara birer şahit (ve örnek) olasınız ve Peygamber de size bir şahit (ve örnek) olsun diye sizi orta bir ümmet yaptık. (*Kur'an, Bakara /143*)

15 Bunlar, tövbe edenler, ibādet edenler, hamededenler, oruç tutanlardır. (*Kur'an, Tevbe/112*)

16 Ayetin sonuna kadar.

17 Şüphesiz Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanlar ve iyilik yapanlarla beraberdir. (*Kur'an, Nahl /128*)

yirün uçmağda göresin kul huvallāhu ehad okı diler- (9) sen ki tesbīhün āvāz[1] ‘arşa çıka kul huvallāhu ehad okı dilersen ki (10) yazuğun yarlıgana kul huvallāhu ehad okı dilersen ki şeytān mekrinden (11) emīn olasın kul huvallāhu ehad okı dilersen ki Tağrı te‘ālā seni seve (12) kul huvallāhu ehad okı dilersen ki hācetün revā ola kul huvallāhu ehad okı (13) uçmağ dilersen kul huvallāhu ehad huve dilersen kul huvallāhu ehad okı

[5a] (1) kul huvallāhu ehad okımağ oldur ki kibr ‘ucb gideresin iki cihāndan (2) fāriğ olasın ve dağı bī-ğod olup huve huve diyesin pes lebbeyk ‘abdi¹⁸ (3) cevābın işidesin keşşāfda aydur bu süreye süre-i İhlāş dirler (4) esās süre dirler zīrā uşul-i dīne müştēmildür Ubeyye rağı (5) rivāyet aydur payğāmbardan ‘aleyhi’s-selām buyurdu ussiseti’s- (6) semāvatu’s- seb’u ve’l-ardune’s- seb’u ‘ala kul huvallāhu ehad¹⁹ ya‘ ni (7) Tağrı te‘ālā yedi kat gökleri ve yedi kat yerleri kul huvallāhu ehad (8) üzerine yaratdı ki anuñ birliğine tanuqlıq vireler ve bir nice tefsīrlerde (9) bu süreye süre-i ihlāş dirler dört vech üzerinedür bir vech (10) oldur ki bu süre hāliş tevḥīd içündür zīrā Tağrı te‘ālā birliğin ve (11) münezzehliğin bildürür ikinci vech ihlāş dimek tevḥīd dimek olur (12) üçüncü vech bu süreyi okımağdan kişiye ihlāş hāşıl olur (13) dördüncü vech oldur ki kırtarmağ olur ya‘ ni her ki süre-i ihlāş

[5b] (1) okursa Tağrı te‘ālā tamudan kırtarup ‘azābından şağlar (2) faşlī fi sebeb nüzülehu sebeb-i nüzül iki dürlüdür bir şüret yöninden (3) ve bir ma‘nā yöninden ammā şüret yöninden oldur ki Ka‘bede üç (4) yüz altmış put vardı kimi altundan kimi gümüşden kimi bakır- (5) dan pes putperestler dirildiler resūluñ katına geldiler ayıtdılar (6) yā Muḥammed ḥaber vir bize senüñ Tağruñ ne nesnedendür bizüm üç yüz (7) altmış Tağrımuñ vardur kimi altundan ve kimi gümüşden didiler yāḥūd (8) bir niçeler ayıtdılar ne sen payğāmbarlığa yararsın ne ol Tağrılığa yarar (9) didiler zīrā Tağrınuñ oğlı kız[1] olmağ ‘aybdur senüñ oğluñ (10) yok anuñ oğlı var ol vaqt ki Beytü’l-Muḥaddes[i] oda yağdılar (11) Tevrītler bile yandı ‘Üzeyr ezber[e] bilürdi imlā atdı yazdılar şonra (12) kapularda Tevrīt bulındı muḥābele eylediler bir ḥarf artuğ eksük (13) gelmedi pes bu Tağrı oğlıdur didiler ‘İsānuñ atası yok

[6a] (1) ölüyi diri kıılır şayruy[1] sağ eyler Tağrıdur didiler pes (2) Ḥağ te‘ālā anları yalan kıılmağ çün bu süreyi viribidi ki (3) kul huvallāhu ehadur Tefsīr-i Hemedānide aydur ve hem Tefsīr-i Kebīrde dağı (4) diyüpdür ki ‘İsānuñ ḳavm[1] biş bölükdür

¹⁸ Buyur kulum.

¹⁹ Allah yedi kat gökleri ve yerleri Kul huvallāhu ehad üzerine yarattı.

birine Nastūriyye (5) dirler ve birine Ya‘kūbiyye dirler ve birine Melkāniyye²⁰ dirler ve birine Naşārā (6) dirler ve birine Ehl-i Hāḡ dirler Nastūriyyeler aydurlar ‘īsā Taḡrınuḡ (7) oḡlıdur Meryem ‘avretidür dirler²¹ Ya‘kūbiyyeler aydurlar ‘īsā Taḡrıdur gökden (8) indi Meryemün ḡarnına girdi dünyāya çıḡdı dirler Te‘āllāllah ‘an (9) zalik ‘uluvve kebīrān²² Melkāniyyeler aydur Taḡrı üçdür bir[i] Taḡrı biri ‘īsādur (10) bir[i] Meryem nite ki Taḡrı te‘ālā ḡaber virür kelāmında innallāhe ḡālisu (11) ḡelāḡetin²³ Ehl-i Hāḡ ayıtdılar Taḡrı birdür ‘īsā ḡuldur Meryem ḡaravaşıdur (12) pes Hāḡ te‘ālā Ehl-i Hāḡḡ[1] gerḡek ḡılmaḡ ḡün ve anlaruḡ yalanın bildür- (13) meḡ ḡün bu süreyi viribidi ayıtdı yā Muḡammed ḡul huvallāhu eḡad Tefsir-i ḡa‘lebīde

[6b] (1) aydur bu süre ‘Āmir bin Ṭufeyl ve Ürbüd ḡaḡḡına geldi anlar (2) iki bahādırlar idi ‘Arab içinde ad çıkarup dururlar idi (3) birbiriyle danıḡdılar ki Muḡammed[i] öldüreler ‘Āmir Ürbüde ayıtdı ben (4) Muḡammed[i] söze dutayın sen ardından gel ḡılıcla öldür didi pes ‘Āmir (5) resül ḡatına vardı ayıtdı yā Muḡammed eger ben saḡa imān (6) getürüp dīnūḡe dönsem baḡa ne virürsin ayıtdı sen[i] ḡubaşı ḡılam (7) didi ol ayıtdı ben ḡod ‘Araba ḡubaşıyın didi daḡı yegrek (8) gerek didi ayıtdı ne dilersün ayıtdı ḡehrler senünḡ olsun kūylar (9) benüm olsun didi resül ayıtdı ol Taḡrı elindedür didi (10) kime dilerse aḡa virür didi ḡulli’l-lāhumme mālike’l-mulki tu’ti’l-mulke (11) men teḡā’u ve tenzi’u’l-mulke mimmen teḡā’u ve tu’izzu men teḡā’u ve tuzilu (12) men teḡā’u biyedike’l-ḡayr inneke ‘ālā külli ḡey’in ḡadīr²⁴ ‘Āmir ayıtdı senünḡ (13) Taḡruḡ nedendür cevherden midür yā altundan midür yā ḡümiḡden midür didi

[7a] (1) pes Taḡrı te‘ālā bu süreyi viribidi ki ḡul huvallāhu eḡaddur (2) ḡordı ki ıldırım ne nesnedür bunlar bu sözdeyken Ürbüd iḡerü (3) girdi ḡılıc elinde resül ‘a.m an[1] gördi ayıtdı Allahumme (4) ikfini ḡerra²⁵ didi derḡāl ıldırım geldi Ürbüdi göyündürdi (5) ‘Āmir daḡı ḡāybden bir funduḡ ḡadar nesneyle urdılar öldi (6) Sa‘id rivāyetinde aydur bir nice cühūdlar resül ḡatına geldiler (7) ayıtdılar yā Muḡammed

²⁰ Kelime hatalı yazılmış olup “Melkāniyye” olmalıdır.

²¹ Kelime eksik yazılmış olup “avretidür dirler” olmalıdır.

²² Allah onların söylediklerinden son derece yüce ve uludur.

²³ Allah, üçün üçüncüsüdür. (*Kur’ân, Māide / 73*)

²⁴ De ki: “Ey mülkün sahibi olan Allah’ım! Sen mülkü dilediḡine verirsin. Dilediḡinden de mülkü ḡeker alırsın. Dilediḡini aziz edersin, dilediḡini zelil edersin. Hayır senin elindedir. ḡüphesiz sen her ḡeye ḡakkıyla gücü yetersin.” (*Kur’ân, Āli İmrân / 26*)

²⁵ Allahım beni onların ḡerrinden koru.

halkı Tanrı yaratdı Tanrıyı kim yaratdı didiler (8) resül kaçıldı Hâk te'ālā bu süreyi viribidi ki kul huva- (9) llāhu ehad Muḳātil aydur cühüd 'ālimleri²⁶ resül ḳatına geldiler (10) ayıtdılar haber vir bize senün Tanruḡ nedendür yir iḳer m[i] dünyāy[1] (11) kimden mīrāş yidi ve anuḡ mīrāş[1] kime degür didiler resül (12) 'aleyhimu's-selām yavlaḳ kaçıldı ammā göydi ki vaḡy gele pes Cebrā'il (13) geldi bu süreyi getürdi kul huvallāhu ehad Tanrı te'ālā kul didi

[7b] (1) nice vech birle pes Hâk te'ālā 'itāb eyler bu arada dostı (2) Muḡammede ki niḳün turursın cevāb virmezsin bunda müfessirler (3) yetmiş dürlü 'itāb zıkr eylemişler illā bu miskīn yetmişden yedi- (4) sin iḡtiyār itdi ki yedi iḳlīmden yegrekdür şanasın ki (5) Tanrı te'ālā aydur dost dost iḳün cemiyyet aydur kim (6) saḡa ta'n ḳıldıysa ben men' eyledüm çün nevbet baḡa degdi sen (7) benüm çün söylemezsin ki kul huvallāhu ehad bir kişi saḡa delü didi ben (8) üç kez and içdüm ol kişiye sögdüm andan sen delü de- (9) gülsin diyü saḡa tesellī ḳıldum ki nun ve'l-ḳalemi ve mā yestürune (10) mā ente bi ni' meti rabbike bi mecnün²⁷ çün nevbet saḡa degdi sen (11) benüm çün turduḡ söylemedün ki kul huvallāhu ehad bir kişi saḡa ebter (12) didi ben aḡa cevāb virdüm ki o ebter degüldür ebter oldur ki aḡa (13) ebterdür innā a'ḡayna kelkevşer²⁸ ilā aḡirihi²⁹ münāfiḳlardan bir kişi

[8a] (1) resül ḳatından gelürdi bir münāfiḳ şordı ki ḳandan gelür- (2) sin ayıtdı ebterden gelürem o günlerde payḡambaruḡ oḡlanları (3) 'Abdullah ve Ḳasım ve İbrāhīm ölmüşlerdi resül an[1] işitdi (4) melül oldı Hâk te'ālā bu süreyi viribidi ki İnnā a'ḡayna kelkevşer³⁰ ilā (5) aḡirihi³¹ ya'ni iy Muḡammed niḳün ḡuşşalanduḡ senün iki şulbuḡ var (6) bir[i] atalık şulbı biri payḡambarlık şulb[1] atalık şulbından bir 'Abd- (7) ullah adlu oḡluḡ öldiyse āḡir zamānda kāfir şehrlerin yıḳalar yüz (8) biḡ yüz biḡ kāfir oḡlanları senün nübüvvet şulbuḡdan saḡa (9) erzān ḳılam tā ḳıyāmete deḡin bāḳī ḳala şindiki nevbet saḡa degdi (10) sen cevāb vir ki kul huvallāhu ehad müdde'iler ayıtdılar Muḡammed[i] Tanrısı (11) terk eyledi vaḡy[1] andan kesdi didiler biz senün ḳuşlık güneş[i] (12) gib[i] baḡtlu yüzüḡe ve ḳara ḡiḳe

²⁶ **عالمی** Kelime eksik yazılmış olup “‘ālimleri” olmalıdır.

²⁷ Nün. (Ey Muhammed) Andolsun kaleme ve satır satır yazdıklarına ki, sen Rabbinin nimeti sayesinde, bir deli değilsin. (*Kur'ân, Kalem / 1-2*)

²⁸ Muhakkak ki biz sana Kevser'i verdik. (*Kur'ân, Kevser / 1*)

²⁹ Sonuna kadar.

³⁰ Muhakkak ki biz sana Kevser'i verdik. (*Kur'ân, Kevser / 1*)

³¹ Sonuna kadar.

gib[i] kara saçuňa and içdük seni u- (13) nutmaduķ vedđuhā ve'l-leyli izā secā mā vedde' ake rabbuke³² çün nevbet

[8b] (1) saňa degdi sen ayıt ki ķul huvallāhu eħad gice namāzda çok ıurmaķdan (2) mübārek ayakları ŐiŐdi TağrıŐı Ƙur'ānı Muħammede meŐekķat için viribidi (3) didiler ben senüň ayuň on dördi gibi yüzüňe and içdüm ki ben (4) saňa Ƙur'ānı meŐekķat için viribimedüm ki řaha mā enzelnā aleyke'l- (5) ķurāne li teŐķā³³ çün nevbet saňa degdi sen ayıt ki ķul huvallāhu eħad (6) ol vaķt ki ķul li ezvācike³⁴ āyet birle ĥatunlaruňa iħtiyār vi- (7) rdüm ki dilerlerse seni iħtiyār ķılalar dilerlerse dünyāy[1] 'ĀyiŐeyi (8) çok sevdüğünden ķorķduň ki dünyāy[1] iħtiyār ķıla ayıtduň ki evvel (9) anaňla meŐveret eyle didüň 'ĀyiŐe ki naķřa-ı 'aķldur ve ayıtdı (10) yā resūla'llāh ben seni iħtiyār ķıldum atam anam daħı fedā olsun (11) didi sen ki ķāmil-i 'aķlısın Őāħib-i Őer' (12) ma'den-i fazlısın ıurduň ayıtmazsın ki ķul huvallāhu eħad Zeyd (13) bir kez saňa baba didi ben ğayret eyledüm ayıtdum Muħammed sizlerden

[9a] (1) birüňüz babası degüldür niçün baba dirsiz ki mā kāne Muħammedun ebā (2) eħad min ricālikum³⁵ çün nevbet saňa degdi niçün cevāb (3) virmezsin ki 'Īsānuň 'Üzeyrüň atasın dirler sen niçün ayıtmazsın ki (4) ķul huvallāhu eħad Allāhu'Ő-Őamed lem yelid ve lem yüled ve lem yekun lehu kufuven (5) eħad ol vaķt ki 'ĀyiŐe saňa Őordı ki sen m[i] gökceksin yā (6) ĥöd Yūsuf m[1] sen ayıtduň ki huve aħsenu minni ve anā amleħu minhu³⁶ (7) ol benden gökcek idi ammā ben andan ıuzluraķven didüň (8) 'ĀyiŐe ayıtdı yā ĥalkā niçün dimezsın didi ben Cebrā'il[e] viribidüm ayıtdum (9) eger ol ĥaber virmediyse ben ĥaber virdüm ki ve inneke le 'alā ĥuluķın 'azīm³⁷ (10) andan Cebrā'il ayıtdı yā resūla'llāh senüň nūruň nūrıyla Ādem Őulbında- (11) yken ķur' a biraķdılar ĥüsn ü cemāl yaluňuz Yūsufa degdi zıķr ü Őeref nūr (12) u ĥubūr ĥayā vu bahā 'ilm-i ĥilm fazl-ı 'adl ĥavz-ı Őefā' at Őaff-ı (13) cemā' at banuň ķāmet Őıdķ [u] Őafā 'ahd ü vefā ĥacc u 'umre beled-i ĥarām mescid-i

[9b] (1) mu'azzam zemez-i maķām ma'Şer-i ĥarām Ƙur'ān-ı ĥakīm ĥulķ-ı 'azīm āyet (2) [ü] mufaŐŐalāt 'ulüvv [ü] derecāt burāķ-ı mi'rāc maķām-ı Maħmüd ĥavz-ı mevrüd (3) maħzar-ı meŐhüd ufuķ-ı a'lā maķām-ı ķāb-ı ķavseyini ev ednā

³² Kuşluk vaktine andolsun, karanlıĝın çöktüğü vakit geceye andolsun ki Rabbin seni terk etmedi. (*Kur'an, Duħā / 1-2-3*)

³³ (Ey Muhammed) Ƙur'ān'ı sana meşakkat (güçlük) olsun diye indirmedik. (*Kur'an, Tāħā / 2*)

³⁴ (Ey peygamber) eşlerine söyle. (*Kur'an, Ahzāb / 59*)

³⁵ Muhammed, sizin erkeklerinizden ĥibirinin babası deĝildir. (*Kur'an, Ahzāb / 40*)

³⁶ O benden güzeldir ama ben ondan daha tatlıyım.

³⁷ Sen elbette yüce bir ahlak üzeresin. (*Kur'an, Kalem / 4*)

selāmu'llah-i (4) te'ālā bu dükelişi saña degdi görmez işitmez putları baña koşsalar (5) sen tırursın söylemezsin ki lem yelid ve lem yüled ve lem yekun lehu kufuven ehad (6) resül 'a.m ayıtdı ilāhī ne diyeyin senden ne nişān vireyim seni (7) ne dil ile ögeyim yā Muḥammed ḥaber vir benüm tāliblerüme ve dertlü kul- (8) laruma tā bunların delülüklerine efsün olsun şanasın ki Ḥaḫ te'ālā (9) aydur iy benden dil bulmuş Muḥammed ayıt iy ayuḫ ve uyanuḫ Muḥammed (10) şevkle 'aşkla benden degir ḥaber vir ayıt iy tevḥīd genḥānesi emīn (11) ayıt tecrīd denizinün ḡavvas[1] ayıt benüm ḡadīm ḥaberümi fānī ḡullaruma (12) ve Taḡrılıḡum denizi beşāretin ḡatrete degür ḡutretüm ḡüneşi muştulıḡını (13) zerreye degür denizler ḡatrede gizlü ḡüneş zerrede örtülü ya'ni bir ḡün

[10a] (1) olsa gerek ki deniz ḡatrede aḡa ḡüneş zerreden toḡa ya'ni (2) benüm ḡazretüm Ḥallāc dilinden ene'l-Ḥaḫ ve Ebū Yezīd dilinden subḡānī³⁸ (3) diye kāfirlere sen ayıt kul yā eyyuhe'l- kāfirün³⁹ ve kul huvallāhu (4) ehad fāsıḡlara daḡı ayıt kul yā 'ibādiyellezīne esrefü⁴⁰ (5) kāfirlere ve fāsıḡlara sen ayıt zīrā ki bunlar benümle (6) kendüler arasında putı ve nefsi vāsıḡa ḡıldılar ben daḡı söz (7) vaḡtında bunların arasında seni vāsıḡa ḡıldum mü'minler ḡilāfinca ki (8) bunlar put[1] aradan giderdiler baña tapdılar ben de söz vaḡtında (9) seni ortadan ḡıḡardum kendü 'azametümle bunlara ayıtdum yā eyyühellezīne (10) āmenü⁴¹ diyü ḡitāb ḡıldum şanasın ki Taḡrı te'ālā aydur iy dost (11) bilür misin ki ol ḡuluḡ ḡāfī ne ḡāfdur ol ḡāf bizüm ḡudretümüz (12) ḡāfidur ki saña kendü ḡudretümüz ḡāfindan ḡuvvet virdük ol ḡuvvet (13) birle bizüm ḡadīm ḡaberümüzi fānī ḡullarumuza degüresin ve ol⁴² ḡuluḡ

[10b] (1) lām[1] bizüm luḡfumuz lāmıdur ki saña anuḡla terbiyet virdük kul (2) ḡāfinuḡ ḡuvvetinden ve kul lāmınuḡ luḡfindan ḡönülün ḡuvvet ve dilün (3) leḡāfet tuta bizüm zātumuz birliğinden tāc eyleyüp muvaḡḡidler (4) başına ḡoyasın ben ḡod şıfatum tenzīhinden⁴³ mülḡidler ḡönline dāḡ (5) urmuşam ki em alā ḡulūbin aḡfāluḡā⁴⁴ tā kul lām[1] luḡfindan (6) ḡoḡu bunların burnuna irmeye şindiki söz ḡapusın ayruḡlara (7) baḡladum ve peyḡām degirmenin sende ḡatm ḡıldum saña degir ki (8) benden ḡaber viresin iy ḡönül[i] ḡavī ve laḡīf ayıt iy nebiyy-i mu'azzam

³⁸ Allah'a mahsus.

³⁹ De ki: "Ey kafirler! (*Kur'ân, Kâfirûn/1*)

⁴⁰ De ki: "Ey kendilerinin aleyhine aşırı giden kullarım! (*Kur'ân, Zümer/53*)

⁴¹ Ey iman edenler! (*Kur'ân, Bakara /254*)

⁴² Kelime eksik yazılmış olup "ol" olmalıdır.

⁴³ Kelime hatalı yazılmış olup "tenzihinden" olmalıdır.

⁴⁴ Yoksa kalplerin üzerinde kilitleri mi var? (*Kur'ân, Muhammed /24*)

(10) ve iy resül-ı mükerrerem ayıt ul huvallāhu ead iy cān bilür misin ki (10) ol ulu āf[1] ne āfdur ve ol āf bizüm ‘aşumuz anarası eklidür (11) ya‘ni kimde ki bizüm sevdāmuz olsa gerek cānın ol anarada (12) urbān ılup aa ümiz gözin bizüm lufumuz lāmına uta yā (13) ol hūnu iki göz[i] nedür ol bizüm yolcularumuz azuı heybesidür

[11a] (1) birinde belā a‘ām[1] ve birinde ‘anā arāb[1] [var] tā azu birle fenā berriyyesin (2) geeler ola ki vāl-ı vāv Ka‘besine irieler iy nieler ki bu yolda (3) ar olup berriyyede marūm aldılar ve bir niceler daı ol azu dūkenmeden (4) vāl menziline irdiler ikāyet Zūnnūn-i Mırī aydur (5) bir dervī gördüm ‘aş eeri ehresinde güne nūr[1] gib[i] (6) zāhir olmuş gözleri uura dönmi ordum ki dervī (7) andan gelürsin ayıtdı huve anca varursın ayıtdı huve ne yirsın ayıtdı (8) huve ne iersin ayıtdı huve ne istersin ayıtdı huve ayıtdum murādu (9) huve demekden Allah mıdur ün Allah adın iitdi dūdı cān (10) virdi ammā yaluuz huve demekle hāıl olmaz ‘amel daı bile gerekdür (11) Hā te‘ālā Ādeme degin ne yaratdıysa kun fe yekūn⁴⁵ ile yaratdı ün nevbet (12) Ādeme degdi kırk yıl ya gün udret eli ide oldu Ādemū (13) teninde anasın ki Hā te‘ālā aydur nitekim seni yaratmada benüm udret elüm

[11b] (1) ide oldu sizū daı vücūduuz benüm buyruumda ide (2) olsun yaluuz baa bir diyüp durma ikāyet Ebū’l-āsım müzekkır (3) ırīn zebāndı Niāburda va‘z iderdi va‘zında laif (4) sözler söylerdi bir sūhte dervī uru geldi aydur in (5) kāne’l-emru yutemme bi’l-adīi fead zehette⁴⁶ eger i sözle tamām (6) olursa sen urtulmuşsun didi ikāyet bir pād-āh atında bir (7) muannī vardı nice ki pād-āh atında nesne aydurdı pād-āh asenet (8) dirdi daı ayıt dirdi muannī ā‘ir ibu beyt oıyup ayıtdı (9) kullemā ultu ulte asenet ve bi’l-asente lā yubā’u‘d-daī⁴⁷ (10) ma‘nāsı budur ki aydur nie ki ben nesnedeyüm sen asenet dirsın asende (11) un virmezler arı altun gerek yā āfi gūmi gerek nūkte bir bülbül (12) uayorurken bir toana uradı ayıtdı benüm saa bir su’ālüm var (13) ayıtdı su’ālū nedür bülbül aydur bu nedür ki ben Tarınū bi bir adın laif

[12a] (1) āvāzla ra‘nā güle aru öyle ouram ki ‘aıqlaru gölin āüfte (2) ve ‘alını āvāre eylerem bu menzile aan beni utalar yirüm bir afadur (3) atsalar bahām az nesnedür sen ki bi bir adu birin bilmezsin āvāzu (4) daı bī-meze

⁴⁵ “Ol!” demektir. O, hemen olur. (*Kur’ān, Yasin / 82*)

⁴⁶ Eger i sözle tamam olursa sen kurtulmuşsun.

⁴⁷ Ne zaman ben (bir arkı) söylesem sen "güzel söyledin" dersin. Ve güzel sözle un alınmaz.

tutsalar yirünj pād-şāhlar bilegi şatılşā bahāñ çok (5) toğan ayıtdı bu andandur ki sen biñ adı kendü sevdāñ çün söylersin (6) ammā şāh için bir iş işlemezsın ben biñ bir hüner şāh için işlerem (7) didi arada birin benüm için işlemez lā-cerem kıymetüm artuğ şāh (8) katında ‘ izzetüm çok olduğı andandur didi ‘ azizümüz bu müşkil düşvār (9) қазиyyedür ki Tañrı te‘ālā hitāb kıla ki yā eyyuhāllezine āmenu lime teķülünene (10) mā lā tef‘alün⁴⁸ cāna hāzır ol ki huve sözi söylenür hayf ola ki huve (11) adın bir diliyle ayıdalar veyā bir kulağla işideler huve adı andan (12) ‘ azizrakdur ki başdan ayağa degin dil olalar andan huve diyeler (13) Mūsā ‘ aleyhimu’s-selām huve iştiyākından göyüñdi āñir ağacdan innī

[12b] (1) enellāhu⁴⁹ nidāsın işitdi sen dañı huve iştiyākından göyün bir gün (2) vücūduñ ağacından ki el-insānu şeceratullah⁵⁰ huvenuñ her bir ħar- (3) findan huve huve işidesin nite ki Ĥallāc kendü vücūd ağacından tecellī (4) kıilup ene’l-Ĥağ didi Ebū Yezīd şubñāñi didi huve huve dil-dār adıdur evvel (5) göñülden gelür dükel[i] aduñ tercemāñı dildür illā huvenuñ tercemāñ[ı] (6) göñüldür huve işāretdür huvenuñ tefsīr ve letāyif[i] çoğdur ammā (7) ol kadar ki dilümüz ucındadır bir nicesin beyān idelüm Tañrı (8) te‘ālā hitāb kıılır aydur yā Muħammed eger saña şorarlarsa ki işbu karanu (9) gicede ve rüşen gündüzi kim yarattı ayıt ki huve huvellezī ħalağa’l-leyle (10) ve’n-nehāre⁵¹ eger saña şorarlarsa ki ıldızları gice yorıyanlara delil kim (11) kııldı ayıt ki huve huvellezī ceale lekum’un- nucūme li tehtedü bihā⁵² eger saña (12) şorarlarsa od ıldırımdan gösteren kim huve huvellezī yurīkumu’l- (13) berka ħavfen ve tama‘an⁵³ eger şorarlarsa ki işbu ser-keş ve tosun yili

[13a] (1) esdüren kim ayıt ki huve huvellezī ersele’r-riyāħa⁵⁴ ve işbu kıalıñ ve ağır (2) yiri şu üstine kim çekdi ayıt ki huve huvellezī medde’l- arða⁵⁵ eger şo- (3) rarlarsa ki işbu dürlü ħalāyık toprağdan kim yarattı ayıt ki huvellezī (4) ħaleķakum min turābin⁵⁶ eger şorarsalar ki işbu çok ħalķa rızķ kim (5) virür ayıt ki huve huve’r-razzāku zū’l-ķuvveti’l-metīn⁵⁷ eger şorarlarsa ki dirgüren (6) ve öldüren

⁴⁸ Ey iman edenler! Yapmayacağımız şeyleri niçin söylüyorsunuz? (*Kur’ân, Saff / 2*)

⁴⁹ Muhakkak ki ben Allah’ım (*Kur’ân, Kasas / 30*)

⁵⁰ İnsan, Allah’ın (kudret) ağacıdır.

⁵¹ Geceyi ve gündüzü yaratan O’dur. (*Kur’ân, Enbiyâ / 33*)

⁵² O, onunla yolunuzu bulmanız için yıldızları yaratandır. (*Kur’ân, En‘âm / 97*)

⁵³ O, korku ve ümit vermek için size şimşegi gösterendir. (*Kur’ân, Ra‘d / 12*)

⁵⁴ O, rüzgarlar gönderdi. (*Kur’ân, Furkân / 48*)

⁵⁵ Yeryüzünü uzatıp yayan O’dur. (*Kur’ân, Ra‘d / 3*)

⁵⁶ O ki, sizi topraktan yarattı. (*Kur’ân, Mü’mîn / 67*)

⁵⁷ Allah rızık verendir, güçlüdür. (*Kur’ân, Zâriyât / 58*)

kindür ayıt ki huve huvellezī yuhyī ve yumīt⁵⁸ kaçre kaçre yağmur- (7) ları bulutdan kim yağdurur ayıt ki huve huvellezi yunezzilu'l-ğayse⁵⁹ Muhammed ki (8) resül günindür anı payğambarlıgum kim viribidi ayıtdı huve hu (9) vellezī ersele Resülehu bi'l-hudā⁶⁰ eger şorarlarsa ki sekiz uçmak[1] (10) ārayişle kim yaratdı ayıt ki huve huvellezī enşe'e cennātin ma' rūsātin⁶¹ (11) eger saña şorarlarsa ki bu dükelin işlemege kimün güci yeter sen ayıt ki huve (12) ve huve ' alā kulli şey'in kadir⁶² eger şorarlarsa ki huve nedür adı nedür kaçdur (13) ayıt ki kul huvallāhu ehad Allahu's-samed lem yelid ve lem yüled ve lem yekun lehu kufuven ehad⁶³

[13b] (1) huve bir harfdur Tağrı bir adı bir ammā harf-ı vāvı var rāhat nefis (2) için arturdılar çün bunda rāhat nefis için vāv arturdılarsa (3) yarın kıyāmet güninde rāhat nefis için tamu harfindan (4) eksilürse ' aceb olmaya Tağrınuğ dükeli ad[1] dilden tudağdan gelür (5) illā huve ad[1] dilden ve cān içinden gelür rahmān hazretine varur (6) eger ' arş [u] kürsī karşı durursa muhabbet odiyā göyündürür nitekim (7) ol ' aşık dimişdür lev zaḥamenī'l-'arşu vele aḥraḳtehū⁶⁴ ya' ni Çalabum- (8) la ve şalatum vaqtında ki kulluğum anuğ semā'ında ola dilüm anuğ tekrārında (9) ola eger ' arş arçurı dursa bir nefesle göyündürem huvellezi (10) evvelehu ve evsaṭuhu ve āhiruhu huve ḥayāluke fi ' aynī ve zikruke (11) fi femī ve ḥubbuke fi ḳalbī fe eyne teğību⁶⁵ ḥikāyet Ebū Yezīd[e] (12) şordılar ki şu üstinde yürürsin ayıtd[1] bir balık dağı bir pūla şa- (13) tıur şu üstinde yürür Ādem balıktan ' azīzdür ayıtdılar banuğla

[14a] (1) kāmēt arasında Mekkeye varursın ayıtdı cinnī de varur Ādem cinnīden (2) ' azīzdür pes ayıtdılar yā er kindür ayıtdı huvellezī ḥazzuhu minalla (3) hu⁶⁶ ya' ni er oldur ki anuğ naşib[i] Allahdan huve ola bilgil ki (4) Tağrınuğ adı iki dürlüdür biri aşkāre ve biri gizlüdür (5) aşkāre adı Allah gib[i] rahmān gibi rahīm gib[i] gizlü adı huve (6) Tağrınuğ dağı ' azāb[1] iki dürlüdür biri aşkāre biri gizlüdür (7) ni' met dağı iki dürlüdür bir[i] gizlüdür bir[i] aşkāredür şana- (8) sın ki Tağrı te' alā aydur kulum aşkāre adumı oğı aşkāre (9) yazuğlaruğa tevbe eyle[yem] aşkāre ' azābdan şaklayam aşkāre ni' mete (10) irgürem gizlü adumı oğı gizlü yazuğna tevbe eyle[yem] gizlü

⁵⁸ O, yaşatan ve öldürendir. (*Kur'ân, Mu'min / 68*)

⁵⁹ O ki, yağmuru indirendir. (*Kur'ân, Şûrâ / 28*)

⁶⁰ O ki, peygamberini hidayetle gönderendir. (*Kur'ân, Fetih / 28*)

⁶¹ O ki, asmalı bahçeler yarattı. (*Kur'ân, En'âm / 141*)

⁶² O, her şeye kadirdir. (*Kur'ân, Mülk / 1*)

⁶³ De ki: "O Allah, Bir'dir (Tek'tir)." Allah Samed'dir (her şey O'na muhtaçtır, O, hiçbir şeye muhtaç değildir). O, doğurmadı ve doğurulmadı. Ve O'nun bir dengi olmadı. (*Kur'ân, İhlâs / 1-2-3-4*)

⁶⁴ Arş bana karşı çıkarsa yakarım.

⁶⁵ Güzelliğin yüzümde, sevgin kalbimde, ismin dilimde iken nasıl kaybolurum (ölürüm).

⁶⁶ O ki nasibi Allah'tandır.

‘azābdan (11) şaklayam gizlü ni‘ metüme irgürem Tañrınuñ her adınuñ kullarında eñeri (12) vardur meşelā Allah ki aşkāre adıdur anuñ eñeri ādemoğlanlarında (13) yavlağ rüşendür Allah ma‘ nāsı oldur ki menlehu’l-ğudretu ‘ alā

[14b] (1) alihtirā⁶⁷ ya‘ ni Allah oldur ki güci yeter yokdan yaratmağa eñeri (2) oldur ki nuñfenüñ bir noqtasından işbunuñ gib[i] hūb şüretler (3) yaradur ki ‘ ālemler anuñ hūsn ü şıfatında ‘ āciz ü ser-gerdān (4) qalurlar bir niceler anuñ hūb şüretini⁶⁸ aya beñzedürler ve bir niceler güle (5) beñzedürler anuñ hūsnü aya püşt-i pā urupdur ay anuñ odından (6) husūf niķābın çekmişdür gök anuñ luñfindan utanup deken (7) etegine şıgınuñ durur ve geyigüñ ciğeri anuñ zülf-i haşretinde gö- (8) beginde qan oldı çün la ilāhe illallāh sultān diler ki bir kılınuñ (9) göñli menzilin cemāl nūrıyla müşerref ve münevver kıla evvel ferrāşın viribir (10) gelür ol göñül menzilin tecrīd ve tefrīd süpürgesiyle süpürür insāniyyet (11) tozın giderür rızā şuyın şaçar vefā döşegin döşer şafā (12) ‘ üdün düterüz meskenet tahtın qorur belki lām hūd dār ağacıdur (13) ki cebbārılığ irādet çārsūsında urılıp durur eger ‘ aql fużüllik eyleyüp

[15a] (1) ayağın kendü kiliminden taşra uzadası olursa qahr eliy- (2) le dārına aşa qorlar pes ‘ aşq sultānı her qanda ki bir (3) şınuğ göñül bula ve bir mehcür sīne göre rahtın anda taşır (4) ene ‘ inde’l- münkesireti kulūbuhum⁶⁹ hikāyet bir pād-şāhuñ bir kıızı vardı (5) ki hūsn içinde beñdeş görki yoğdı nā-gāh ve mā qader’ullāhe⁷⁰ (6) ‘ āleminden pencereden taşra baqmış olur gözi bir yigidüñ cemālne (7) tüş geldi derhāl ‘ aşka mübtelā oldı ‘ aşq bir kuşdur ki (8) göñül evin[e] yuva eyler şabr metā‘ ın yağmalar yirinde⁷¹ qahr u melāmet (9) yükin yığar kıız nice ki şabr ider gördi başaramadı ayıtdı bunı dāyeye (10) dimek gerek ki guşşasın yiye didi dāye bun[ı] bu işde melāmet (11) kıldı kıız ayıtdı benüm hūd senüñ hīleñe ne hācetüm var benüm üstādum (12) ‘ aşkdur ol baña ögrede nitmek gerekdür didi bildi ki ol yigit (13) şınuğ bağlayıcıdur ayıtdı çün dost şınuğın bütün kılıcıymış

[15b] (1) yegregi oldur ki ben bütün şıyıcı olam bir elüm şıyam nā-çār atam (2) anı benüm qatuma getüre ben yüzine baqam ol elüm bağlaya pes kıız kendü- (3) yi şuffeden aşığa bırağdı bir kolu şındı pād-şāh haber[i] (4) oldı pād-şāh kıızın böyle gördi yavlağ özi göyündi buyurdı (5) ol yigidi hāzır kıldılar çün kızuñ elin eline aldı

⁶⁷ Yaratmaya kudreti olan kimdir?

⁶⁸ صوتنى. Kelime eksik yazılmış olup “şüretini” şeklinde olmalıdır.

⁶⁹ Ben kırık kalplerdeyim.

⁷⁰ Ve Allah’ı takdir edemediler (*Kur’ân, Zümer / 67*)

⁷¹ يرساه. Kelime hatalı yazılmış olup “yirinde” olmalıdır

kız (6) gözin açdı yüzine bağıdı ayıtdı iy cān senüñ cemālünjü görmege (7) bir kol şınmağ ne nesnedür baña biñ kol gerekdi ki her dem senüñ (8) cemālünjü görmek çün şıyam tā ki her dem yüzünjü göreydüm didi nükte (9) pes Tağrı te‘ālānuñ bir ad[ı] cebbārdur bir ma‘nāsı bütün şıyıcıdur ve (10) bir ma‘nāsı şınuğ bütün⁷² kılcıdır şanasın ki Tağrı te‘ālā aydur eger (11) dilersen ki benüm cemālüm göresin ben şınuğı bütün kılcıyam sen bütün (12) şıyıcı ol ya‘ni göñlünjü şar ben ħod anı kendü cemālüm ile şöyle bütün (13) bütün kılam ki hergiz şınuğı belürmeye belki şınmağdan kırtıla ammā bu

[16a] (1) ħadīs ma‘nāsında ‘aceb söz dimişlerdür ki payğāmbar ‘aleyhi’s-selām (2) buyurur inne’l-lāhe te‘ālā ħaleka ademe ‘alā şüretihi⁷³ bunda ‘ulemā çok (3) dürlü söz dimişlerdür ammā muħaqqıklar söz budur ki Tağrı te‘ālā (4) Ādem[i] lafzatu’llāh nağş[ı] üzerine yaratdı zīrā Allah lafz[ı] bir elif iki (5) lām bir hīdur Ādem şekl[i] dağı çün iki ayağı üzerine tura (6) bir elin aşığa sarkıda bir elin kıltuğı altında kıoya baş üzerinden (7) gide lafzatu’llāh nağşı gibi olur anuñ çün ayıtdılar men ‘arafe nefsehu fekad (8) ‘arafe Rabbehu⁷⁴ eger ol kadar Tağrı te‘ālā bu yazuklu kıulina bildürdi (9) ādemoğlanında ne varayın ayıdası olursa tañlayalar diye ki bu ādem (10) nedür bu ululıgla ki budur kendü ħālinden nice bī-ħaberdür girü biz sözümüze (11) gelemüm raħmān raħīm rezzāk ki anuñ aşkāre adıdur gāyet raħmetine (12) delıldür ve bu adlaruñ eşeri kıullarında oldur ki işbunuñ gib[i] yavuz fi‘l- (13) ler ki ādemoğlanı elinden gelür anuñla bunlara tezcek ‘uķūbet eylemez

[16b] (1) eger bunlaruñ fi‘line göre bunlara mu‘āħeze kılsaydı yedi (2) kıat yiryüzinde bir deprenür cān-var kıomayaydı nite ki kendü kelāmında (3) buyurur velev yu‘āħizu’l-lāhu’n-nāse bi zulmihim mā terake ‘aleyhā (4) min dābbetin⁷⁵ her dem ve her sā‘at deprenür cān- (5) varcıklar ħāzrete inleyüp zārı kıılıp aydur ilāhī ādemoğlanı günāh (6) için biz za‘ıf kıullaruñı helāk kıılmağıl dirler zīrā kıaçan yir (7) yüzinde fesād ve zinā çok olsa yağmur yağmaz yirden nebātāt (8) bitmez cān-varcıklar helāk olur pes kıahhar adı anuñ ħışm şıfatıdır (9) ħāşıyyet oldur ki ‘ālemi helāk kııla ammā raħmān ad[ı] anuñ raħmet (10) şıfatıdır ogrıdur şanasın ki Tağrı te‘ālā buyurur eger benüm raħmān (11) şıfatım öğredmeyeydi kıahharlıgım şıfat[ı]

⁷² Kelime eksik yazılmış olup “bütün” olmalıdır.

⁷³ Allah Teâlâ, Âdem'i kendi sûretinde yarattı. (Hadis-i Şerif)

⁷⁴ Nefsini bilen rabbini bilir.

⁷⁵ Ve eğer Allah, insanları zulümleri sebebiyle sorgulayıp (derhal) cezalandırırsaydı, onun (yeryüzünün) üzerinde yürüyen canlılardan bir canlı bırakmazdı. (Kur‘ân, Nahl / 61)

‘ālem[i] helāk kılaydı pes (12) aşkāre adınun eşer[i] kıllarında işböyle rüşendür ki zıkr eyledün ammā (13) gizlü adınun ki huvedur eşer bātında şābitdür görmez misin şol

[17a] (1) Tañrıdan kórkmak vaqt vaqt ve gönülden zevk kıpmak şıdk [u] şafā (2) ahd ü vefā gönülden yirlendüğü bu dükeli huve adınun eşeridür nite ki bu kez bende (3) her bir adınun eşeri ki ya ‘azāb u ‘ıkāb olsa yāhūd derecāt u şevāb (4) cennet-i kevşer-i eşcār ola bu ad ki huvedur eşer nice zāhir ola sen taħsīn (5) güllerin yaraqla bu miskīn dağı ğayb esrārın söyleye çün ehl-i (6) uçmakta karar tutalar Haq te‘ālā buyura dāru’l-celāli bezeyeler şöyle ki anı (7) diller vaşf eyleyemez Tañrı te‘ālā buyura mü‘minler anda cem‘ ola hitāb (8) gele ki kıllarum eger dünyāda zahmet gördünüzse bu çok rāhat görüp (9) diñlenün her bir adınun eşerin dünyāda ve āhiretde gördünüz ammā huve ki bātın (10) adumdur ol ğayba ta‘alluq tutarsız ki dağı ümiz k[i] benüm ğayb-ı zātumdı (11) bī-çün zātumda hicāb giderdüm cemālüm[i] müşāhede kıluñ zihī hoş vaqt (12) ve zihī mübārek sāt ki şarāb-ı tahūr kıadehleri yöreye meclis (13) ārāste ola kul Çalabına irişe Çalab hāzret kendü sākī ola cemāl

[17b] (1) zevkınden ‘aşıklar hāyhūy ‘arşından geçe ğuşsa ve miñnet āhirine (2) irişe hisābsuz rāhat yüz[i] tutup hāl baña ire ki er-rabbu (3) ve’l-‘abdu’r-rabb⁷⁶ ‘aziz hoş işit ki huvellezī hālaqa lekum mā (4) fi’l ardı cemī‘ an⁷⁷ ma‘nāsı nedür ne dimek olur Tañrı çün bir kendüñe (5) gel gör seni Tañrı niçün yaratdı dünyā dağı içindekisin dağı (6) senün çün yaratdı seni kendü için yaratdı her bir günde hitāb mülki (7) melekūt ‘ālemine gelür ki iy Cebrā‘il sen haberümi kuluma degür ve iy (8) Mikā‘il sen bunların rızkın şaklamağa hāzır ol ve iy İsrāfīl (9) sen bunların çün şür üvürmeğe hāzır ve iy ‘Azrā‘il sen bunların cānın (10) almağa meşğül ve iy Rıdvān sen bunların çün uçmağı beze iy Mālik (11) sen tamu zindānın kızdur bunların çün iy güneş sen bunların hāmların (12) göyündür iy ay sen bunları ıldızlarla yüzün beze bunlara temāşâyıçün (13) ve iy Ra‘d sen bunların ekinlerin şıvar ‘ālem ü naqqāreyle iy benüm kıllarum çün

[18a] (1) dükelin sizün işünze meşğül sen de el-musallī yunācī Rabbehu⁷⁸ (2) hücre sine hāzır olup Rabbenā⁷⁹ di Lebbeyk ‘abdī⁸⁰ işit eger hāzret-i (3) ‘izzet seni

⁷⁶ Rab ve Rabb’in kulu.

⁷⁷ O (Allah) ki, yeryüzünde olanların hepsini sizin için yarattı. (*Kur’ân, Âli İmrân /29*)

⁷⁸ Namaz kılan Rabbiyle iletişim içindedir.

⁷⁹ Allah’ım.

kendüye çekmeyi senün ne zehren olaydı anuñ (4) da' vāsın kılayduñ nite ki huve kelimesin ayıdacak maħrece ulaşamazdın (5) kişiye daħı gerek andan irtege ulaşmaya hikāyet bir dervīş (6) Başrada pür-tecellī içinde yürürken şuşadı şu diledi bir (7) kızcağaz bardağla şu virdi dervīş şuyı içerken gözi (8) kızuñ zülf duzağına giriftār oldu adımuñ atmağa fermān kalmadı (9) kıpuda kaldı ev ıssı h^vāce müflih⁸¹ h^vācelerdendi geldi gördi ki (10) 'aşk çiresi dervīşüñ gönül vilāyetine segirdim şalmış beli (11) bükilmiş gözinden yaş revān olmuş şordı ki dervīş ne (12) olduñ saña ne geldi ayıtdı iy h^vāce bilmezem ne oldum ammā (13) bu kadar bilürem işbu evden bir içim şu diledüm bir kişi şu virdi

[18b] (1) içdüm göñlüm ki huve hāzīnesindeydi yağmaladı bunda kaldum (2) iy h^vāce ben bu bāzāra rāzī degülem içdügüm şuy[1] girü (3) ödeyeyin göñlüm girü virsün gideyin didi h^vāce evine girdi (4) şordı ki dervīşe şuy[1] kim virdi kız ayıtdı ben virdüm h^vāce sevini (5) taşraya çıkdı ayıtdı iy dervīş göñlüñi hoş tut maqşūduñ (6) hāşıldur didi andan buyurdı dervīşi hāmmāma iletdiler dervīş- (7) lik hırkasın giderdiler faħr tonlar giydürdiler kızı nikāh kıilup dervīşi (8) kızla hālvat kıldılar çünkü dervīş kıızdan yaña elin uzatdı çağırıp (9) düşdi uşşı gitdi çün ögi geldi ayıtdı kan[1] benüm ol eskice (10) hırkam ve şınucağ 'aşāmı virün ki bu tonuñuzu aluñ ben giderem (11) didi kız şordı ki ne olduñ ayıtdı çün senden yaña elüm u- (12) zatdum Tañrıdan ün geldi ki iy yalancı dervīş gözün bizden (13) ayruğa nazār eyledi tenünñden şālihler tonın çıkardum bir daħı

[19a] (1) eylesenñ göñlünñden imān hil' atın çıkaram didi lā ilāhe (2) illallāh şehādet kelimesidür imān anuñ üzerine mebnīdür on (3) iki harfdur maqşūd ol on iki harfdan şoñ harf hūdur (4) Ya' kūbuñ oğlanları daħı on ikiydi dükelinden maħcüb Yūsuf (5) idi yıl daħı on iki ider dükelinden yegregi ramāzān ayıdur (6) Muħammed resūl'illāh daħı on iki harfdur maqşūd şoñındağı hūdur (7) ādemoğlanıñ vüçüdi daħı on iki baħşdur yedi a' zā biş (8) hiss dükelinden maqşūd-ı murād göñüldür lā ilāhe illallāh kelimesi (9) daħı on iki harfdur lā-cerem anuñ yiri göñüldür göñül oldu nite ki (10) bu on iki harf mücerreddür noқта tozından bu kelimeyi ayıdanuñ daħı göñli (11) arı olur günāh tozından ammā bu kelimeyi geñez bulmuşsız kadrin (12) kadrin anuñ çün bilmezsiz Cebrā'ıl 'aleyhi's-selām dükeli kuvvet ve (13) şevket birle hizmet kuşağın beline bağlayup heybet hicābında

⁸⁰ Buyur kulum.

⁸¹ Kelime hatalı yazılmış olup “müflih” olmalıdır.

[19b] (1) tırımışdur her bir sâ'atde kırkıdan dıtrer 'âlemler Tağrısı (2) ol dıtrekmeden yüz bın ferışte yır dudar hâzrete karşı şaf (3) çeküp tırurlar kulağ anuñ fermânına tutarlar ki bir gün destür ola (4) söylemege çün buyruk ola bir kezden ayıdalar ki lâ ilâhe illa (5) llâh ayruk söz söylemezler buña delil Kıur'ândur yevme yekûmu'r-rûhu (6) ve'l-melâiketu şaffen lâ yetekellemüne illâ men ezine lehu'r-rahmânu (7) ve kâle şavâben⁸² fırsat[1] gânimet gör eger cihân başdan başa (8) bir kişinüñ dağı olursa bir vaqt gele ki dükelin vire ki (9) bir kez destür vireler lâ ilâhe illallâh diye destür virmeyeler (10) eşerde gelmişdür ki her şabâh iki ferışte güristânlarâ⁸³ inerler (11) nidâ kıırlar iy pād-şâhlar taht-ı devletden ayrılıp gürda (12) esir olduñuz ve iy gelinler ıssı döşekden sevgülü göynülerden (13) irâğ kılup ilan ve çıyan büki olup öldüñüz hiç Tağrı katında

[20a] (1) hâcetüñüz var m[1] diyeler hâl diliyle bir kezden çağrışup ayıda- (2) lar ki hâcetümüz vard[1] ayruk mâl mülk dilemezüz anı dilerüz ki destür (3) ola bir kezden lâ ilâhe illallâh diyevüz hitâb gelür hâzretten (4) ki iy miskinler ol vaqt ki fırsat vardı dimezdüñüz şimdi (5) ki fırsat kalmadı destür götürildiye itmek istersiz Manşür (6) ol kadar huve didi ki göñli Hâk nûrıyla taldı rahmet denizi (7) cüş kıldı sırrına hitâb geldi ki iy Hâllâc dilüñ ol kadar (8) huve huve didi ki 'âciz kaldı göñlüñ evi bizden artuğdan arındı (9) dilüñ zıkrden arındı imdi sen dik tır biz senüñ dilüñden (10) ene'l-Hâk diyelüm su'âl çün ene'l-Hâk Hâkdan irdi (11) pes Manşürüñ şuçı neydi ki öldürdiler ve oda yandurup külini (12) bile şavurdılar cevâb 'âdetdür ki kaçan pād-şâhlar bir gedâ evine (13) yâhüd kendü kılı evine konuğ gele ol kula vâcib oldur ki ol

[20b] (1) ol pād-şâhuñ 'izzet için kendü himmet kadar nesne kurbân eyleye çün (2) lâ ilâhe illallâh Sultân-ı rahmet Manşürüñ göñli evine konuğ (3) oldu buyurdu ki iy Manşür bizüm çün kurbânlık neñ var ayıtdı (4) ilâhî nem olsun hiç senden gayrı nesne komadum arada bir arıcağ (5) tenüm var lâyığ olursa kurbân kılayın didi beyt (6) hâhem ki sâzem sâd cân u dil râ piş-i to kurbân kurbân çi bâşed⁸⁴ (7) pes Tağrı yolında baş cân virdiler dağı minnet cânlarına (8) kıldılar nükte hikâyet eylerler ki Manşür[1] alup ber-dâr kıılmağa gide- (9) yorurken yolda gördi bir kişi bir darağı bir kuvvet üstine komış (10) çün ol tarağ gördi düşdi bî-hod oldu çün ögi (11) geldi

⁸² O gün, ruh (devrin imamının ruhu) ve (arşı tutan) melekler, saf saf hazır bulunurlar. Rahmân'ın kendisine izin verdiği kişiden başka kimse konuşamaz. (*Kur'ân, Nebe / 38*)

⁸³ كورستاناره. Kelime eksik yazılmış olup "güristânlarâ" olmalıdır.

⁸⁴ Yüz canı sana feda etmeyi istesem de sana kurban etmeye degecek ne bulabilirim?

şordılar ki nolduñ ‘aceb senüñ gözünge ne görindi ayıtdı çünki (12) işbu araya irdüm göñlüme biraz ‘ucub yörendi ki işbu nice hılk ara- (13) sında anuñ hâzretine lâyıķ kurbân senüñ tenüñ oldı bu benüm

[21a] (1) öñümden geçince ol taraķ baña çağırdı ki iy Mansūr kendüñi (2) görme baña bak ‘ibret eyle ben tağda bir ulu ağacdum ağaclar (3) arasında arzū kıldum ki hūblaruñ zülfiyle ‘aşķ- bāzlık eyleyem ben (4) bu sevdā içindeydüm gördüm bir kişi geldi baltayla depemden (5) kesdi bağrum delüp bir ip geçürdi sürüyü işbu bāzāra getürdi (6) bir zamān şöyle bıraķdı yatdum gelen geçen yüzüm başup geçdi (7) andan sonra Zekerıyyā gib[i] ‘aşķ bıçgusıyla iki bıçdiler pāre pāre (8) toğradılar yuna yuna egrimi giderdiler andan eyegü eyegü deldiler bunca zaħmetden (9) sonra işbu hāle geldüm daħı bilmezem ki hūblardan bir hūba mı uğrayam (10) yāhūd bir zıste mi uğrayam didi ben bir maħlūk ‘aşķından bu kadar (11) zaħmet gördüm sen hālik ‘aşķından ne kadar zaħmet gördüñ ki (12) ‘ucub eylersin didi iy cān andan ki yüz kez Tanrı diyesin (13) yā yüz yük şeker getüresin ol zevķ bulmayasın veyā Allah adın

[21b] (1) işidesin ol zevķ kanda bulasın ki bir kez Allahı göresin Şeyh (2) Şıblı raħmetu’llāhı ‘aleyh ol hālinde Allah diyenüñ ağzına şeker koyar- (3) dı āhir hālinde kim Allah dise taşla urardı ayıtdılar evvel luṭf niçün (4) idi şimdi bu ğaf nedür didiler ayıtdı ol vaķt ğaflet ‘āleminde (5) ydüm adın işitmek hoş gelürdi şimdi ki vuşlat ‘āleminde- (6) yin anuñ hużūrında adın işitmeğe yā ayıtmağa utanurdum nite ki (7) bir kişi sultān hâzretine hâzır gele nice adın ayıdabile yāhūd (8) ne zehresi ola söz söyleyesi gele kişi kılavuzı menzil olmağ çün (9) ister çün menzile ire kılavuzı nedür ‘āşık cān ister cānlar cānına (10) irişmeğe çün cānlar cānına kavuşsa cān ne işine gelür cānāna (11) bilürsin ki men ‘arefullāhe kulli lisāne⁸⁵ ne demek olur ve ne sırdur ve sırrı nedür (12) eger bilmezseñ ki işit meşelā bir kişi ki kendü ma‘şūķından (13) ayru olsa ve anuñ vaşlına tālib olsa dāyim göyünmekde olur

[22a] (1) kaçan ki bir muṭrib bulsa kaçına alup ma‘şūķuñ cemāl vaşfını yād (2) kıluṭ ayıt durur anuñla eglenür gāh boyun serve beñzedür ve gāh gözün (3) bādāma beñzedür gāh saçın benefşeye beñzedür gāh yanağların güle (4) beñzedür nā-gāh ma‘şūķ kapudan içerü girse muṭrib diñdürür (5) ma‘şūķı kenārına alup muṭrib aydur sen firāk ‘āleminde yoldaşsın- (6) dur vuşlat-ı meclis-i nedim kaçan olasıdur pes muṭrib anda ne cevāb (7) söyleyibile takrīb kuluñ daħı göñli Tanrı hâzretinüñ

⁸⁵ Allah’ı bilen bütün lisanları bilir.

‘āşıkıdır (8) mā-dām ki kıl firkat ‘āleminde ola gönül yanmağda olur dil (9) anuñ muṭribidür dürlü dürlü ad birle ve kemāl-i evşāf birle anı zıkr (10) eyler çün Çalab luṭf eyleyüp gönül gözinden ḥicāb giderüp (11) tecellī kıla gönül dile aydur ayruğ sen söyleme ki ben müstağrıq cemālüm- (12) dür pes men ‘arefullāhe kulli lisāne⁸⁶ didügi budur ki ammā bu intihā (13) mertebesidür bu degme kişiye kaçan müyesser ola ammā dağı bir ḥadīş ki men

[22b] (1) ‘arefullāhe tale lisānuhu⁸⁷ ya‘ni her ki Tañrıyı bildiyse anuñ dili uzadı (2) bu ne dimek olur ol ḥadīşde aydur her ki Tañrıyı bildiyse dili (3) tütildi bunda aydur kim Tañrıyı bildiyse dili uzadı ma‘nā (4) budur ki her kim Tañrıyı bildiyse dili anuñ zıkrine uzadı kaçan ki Tañrı (5) bir kılın seve çok muḥabbetin ol kılunğ gönline bırağur çün kıl (6) Tañrı seve çok eger nite ki aydur men eḥabbe şey‘en ekşera zikrahu⁸⁸ pes (7) muḥabbet zıkr[i] arturu[r] ḥayrānlıq kişi[yi] dilsüz eyler meşelā bir sultān (8) dilese ki bir menzile vara ol ferrāş gelür ol menzili siler süpürür (9) bir sultān taht urur menzil[i] müşerref eyler ve münevver kıılır taqrīb (10) çün lā ilāhe illallāh sultān diler ki bir kılunğ gönül menziline (11) cemāl nūrıyla müşerref ve münevver kııla evvel lā ferrāşı viribir gelür ol (12) gönül menzilin tecrīd süpürgesiyle süpürür insāniyyet tozın giderür rızā (13) şuyın şaçar vefā döşegin döşer şafa ‘üdn düterüz meskenet

[23a] (1) tahtın qorur pes ‘aşk sultān[ı] terbiyet ardınca degildür her (2) qanda ki şınuğ gönül bula ve mehcūresin göre rahtın anda taşır (3) ene ‘inde’l- munkesireti kulūbuhum⁸⁹ kıl diler ki gönli tecellī yiri ola ol (4) kişiye gerek ki lā ilāhe illallāh süpürgesiyle gönli evin süpüre tā tecellī (5) nūrına lāyık ola şanasın ki Ḥağ te‘ālā aydur lām elif şüret[i] niçün (6) şöyle toğrudur ya‘ni lā ki bizüm süpürgemüzdür isti‘māl olmağdan elden (7) ele geçmekden süpürge şüretin tütüdi eger dilerseñ ki gönül zıkrinden (8) muḥabbet cevherin ala getüre lā süpürgesiyle beşeriyyet tozın giderür (9) zinhār nice ki sen olasın huve di ya‘ni Allah di ben dime zīrā (10) iblīs ben didi helāk oldu ve her ki ol didi ḥalāş buldı (11) Fir‘avn ene rabbikumu’l-‘alā⁹⁰ didi dükeli qavmıyla helāk oldu (12) feağraqnāhum ecma‘in⁹¹ Mūsā payğambar huve

⁸⁶ Allah’ı bilen bütün lisanları bilir.

⁸⁷ Kim ki Allah’ı bilirse dili uzar. (Hadis-i Şerif)

⁸⁸ Kim bir şeyi çok severse onu çokça zikreder. (Hadis-i Şerif)

⁸⁹ Ben kırık kalplerdeyim.

⁹⁰ Ben sizin en yüce Rabbinizim. (*Kur’ân, Nāziāt /24*)

⁹¹ Böylece onların hepsini suda boğduk. (*Kur’ân, Enbiyā / 77*)

rabbu'l-a'la⁹² didi (13) Mışır mülkin buldı ğarkdan kırtıldı her şabâh Tağrı ğazretinden kıul-

[23b] (1) larına nidâ ğelür ki siz kimlersiz zinhâr olmasun ki ben diyesin ayıt ki (2) bir pâd-ŝahuğ nesneleryüz ğözümüz ğörmegi kıulağumuz işitmegi dükeli (3) varlığumuz anuğdur ğıkâyet Me' mün ğalîfenüğ Ğasan adlu (4) bir vezîr[i] vardı ol Ğasan[a] bir dervîŝ şordı ki sen kimsin ayıtdı (5) ben olven ki fülân yıl bağa in'âm kııldığ idi didi vezîr ğoŝ (6) ğeldi 'ağalar buyurdu imdi biz dağı hemân diyevüz ki biz olvuz ki (7) ezelde kıudretüğ kıalem[i] îmân [u] emânın ğöğlümüzde yazdı ki ulâike ketebe (8) fî kulûbihimu'l- îmâne⁹³ biz olvuz ki atamız şuyın anamız rağmında (9) luğfuğla nağş eyledüğ ğözi 'ibret ğörmek için dil şehâdet (10) kelimesin ayıtmak için bize çok luğflar eyledüğ imdi ezel luğfin ir (11) luğfına değür bir dem bizi bize inanma lağife Mûsâ 'aleyhi's-selâm çok (12) şafvet 'âlemine irdi muğabbet kâsesinden 'ağŝ şarâbın içdi üns (13) meclisinde ğöğli ğüzel cemâl[i] teğzâzâ kıaldı çağırup Rabbi erinî

[24a] (1) unğur ileyke⁹⁴ bâr-ı Ğudâvend için ğumâr-ğânesinden beni böyle esritdüğ (2) cemâlüğü ğizledüğ ğöster seni ğöreyin didi ğığâb ğeldi ki yâ Mûsâ sen (3) kendüzünü inen ğördüğ kendü peymânuğca dilemedüğ ğirü dön ki sen beni ğörmeye- (4) sin didi üç kez ben didüğ andan bu kez sen didüğ ol kışi ki (5) benlik hevâsında uça ol bizüm cemâlümüzü kıaçan ğöre didi iy (6) 'ağığ-ı ŝadık dilersen ği Allah cemâlin müŝâhede kıılasın benlik (7) yükin nihâduğ şehrinden tağra bırağ ola ki ğicâb ğötürüp (8) cânuğ kıulağına bir ğel âvâzı ğele ğıkâyet Merv ŝehrinde bir (9) zâhid vardı yüz yıl bir şavma'ada 'ibâdet kıılmışdı bir ğün (10) âb-dest almağa şavma'asından tağra kıığdı İblîs ol aradan (11) ğice yürürdi ŝafâ kıoğusu ol şavma'adan burnına irdi (12) evvelki ğâlî öğine düğdi şavma'aya ğirdi kıapusın içeryden berkitd[i] (13) ol zâhidüğ tesbîğın eline aldı yüzine sürdi zâr zâr

[24b] (1) ağladı zâhid ğeldi kıapusın bağlu buldı ayıtdı meğer mürîdlerden (2) kimse ğeldi ol didi pes kıapuy[1] kıağdı ayıtdı kimdür zâhid ayıtdı (3) ben çün İblîsin âvâzın işitdi zâr ağladı zâhid ğirü (4) kıapu urdu ğirü şordı kimdür zâhid ayıtdı ben çün zâhid üç (5) kez ben didi İblîs ğayret eyledi kıapuy[1] açdı tağra ğeldi (6) kendüy[i] ol kıara ŝüretiyle zâhide ğösterdi ayıtdı iy zâhid (7) bağa bağ ben dime didi yedi yüz biğ yıl bu yolu yürüdüm ki (8) sen yürürsin bir kez an[1] didüm ki sen dirsın bağa ben

⁹² O, en yüce Rabb'dır.

⁹³ (Allah) onların kalplerinin içine imanı yazdı. (*Kur'ân, Mücâdele /22*)

⁹⁴ Rabbim, bana kendini ğöster sana bakayım. (*Kur'ân, A'raf / 143*)

dimekden gör ne oldum (9) ‘ ibret eyle huve digil ki ziyāndan ırak olasin huve dimek (10) oldur ki sen seni bir avuc toprak bilesin kalanını anuñ ‘ atāsın (11) bilesin nite ki hāş Ayās[1] Sultān Maḥmūda yavuzladılar ayıtdılar (12) bir evde genc gizledi ḥalvet eve girer ayruḫ kimseye yol virmez (13) didiler Sultān ayıtdı bunca revā ola ki ben kendü gencüm andan

[25a] (1) gizlemeyem ol benden gizler didi pes ol ḥasūdlarından bir ulu baña ayıtdı (2) var ol evi aç ne bulursañ içinde yağmala didi çün gice oldı (3) ol beg kendü ta‘ alluḫātın alup meş‘ aleler yandurup şevket birle baltalar (4) alup geldiler ḫapuy[1] açdılar içerü girdiler bir eski kürkle bir çaruḫ (5) aşılımış turur ayruḫ nesne yoḫ nice ki kızdılar ayruḫ nesne bulmadılar (6) toza toprağa bulaşup girü pād-şāh ḫatına geldiler şāh şordı ki (7) eliñüzde ḫoluḫunuzda hemyānlar görünmez eger gizledüñüzse daḫı ferr yüzü- (8) ñüzde belürmez didi ayıtdılar iy pād-şāh-ı cihān bir kuru ev (9) bulduḫ bir eski kürkle çaruḫ aşılı durur ayruḫ nesne yoḫ (10) didiler pes Şāh buyurdı Ayāz[1] Şāh ḫazretine getürdiler Şāh ayıtdı (11) iy toḫrı yār toḫrı ayıt ol kürkle çaruḫ nedür Ayās ayıtdı (12) iy ḫüsrev-i cihān ol oldur ki ben miskīn[i] Şāh ḫazretine getürecek (13) giyüp geldüḫüm kürkle çaruḫdur ḫaçan Şāh ḫizmetinden fāriḫ olam

[25b] (1) ḫalvet ol eve girürem ol kürkle çaruḫı öñüme ḫoyup (2) kendü nefsum öḫütlerem ayduram ki cihān şol kürklüce çaruḫluca (3) şatılmış ḫulcuḫgazsın ḫalanı şāhuñ ‘ atāsıdur direyin didi pes (4) bizüm çaruḫumuz atamız belinden gelen bir ḫatre yir nuḫfedür anamız (5) raḫmına düşüp ḫan olduḫı gerekmezür ḫalanı Çalabumuz luḫfidur (6) pes arada benligümüz Taḫrıdan ırak olduğumuzdur gel imdi huve (7) tefsīrin bende ḫatm ḫılalum andan Çalabumuzun Allah adına başlalyalum (8) ḫikāyet ol vaḫt ki Aşḫāb-ı Kehf yigitleri Ḥāḫyūnas şerrinden (9) ḫaçup Taḫrıyı isteyi gitdiler bir ḫıtmīr adlu itcūgez arḫurı gelüp (10) bunlara muvāḫaḫat eyledi pes maḫāraya girdiler üç yüz yıl uyudı-(11) lar ol itcūgez bunlara pās-bānlık eyledi şeyḫān yedi yüz (12) biñ div çerisin divşürdi bunları azdurmaḫa geldi ol itcūgez (13) an[1] gördi yüzün göge tutdı bir kez huve didi şeyḫānuñ yedi

[26a] (1) yüz biñ çerisi şındı daḫladı bunda bir beşāret vardur ki (2) biñ cān degir nükte ol maḫārada yanan mü‘minlerdi pās-bān (3) it idi bunda gönül maḫārasında yanan imāndur anuñ pās-bān (4) gönliḫdür şanasın ki Taḫrı te‘ ālā aydur eger şeyḫān imānuñuza ḫaşd (5) ḫılsa bir kez huve dimek sizden şeyḫānı şıyıvirmek bizdendür (6) çün huve tefsīrinden fāriḫ olduḫ pes Allaha şıḫınup yüz[ümüzü] Allah (7) tefsīrine

dutalum hikāyet bir gün Üveys Karanī evine (8) rahmetu'llāhi rahmeten vāsi' aten⁹⁵ konuk geldi evinde nesne bulunmadı turdı (9) şahrāya çıkdı yüzün göge tutdı ayıtdı ilāhī havāda (10) uçan kuşlar senüñ yazıda yügrişen geyikler senüñ bu ikisinden (11) nevāle benüm konuklaruma sen virüp didi sırrına hitāb geldi ki (12) sen var ol işüñ tamām oldı çün sen yüz bizüm hazretümüze (13) tutduñ dañı niyāzuñ bize 'arz kılduñ biz ol işi yirine getürdük

[26b] (1) didi imdi bu miskīn za'if bir avuc toprağdan yire (2) dilemiş kul dañı ol evliyālar sultānına uyup niyāz diliyle (3) yalvarup aydur ilāhī Qur'an havāsında uçan me'ānī kuşları (4) senüñ ve nübüvvet yazısında yügriş eħādīs geyikleri senüñ ol (5) ikisinden nevāle bu miskīn za'ifüñ diline sen virüp ki senüñ Allah (6) aduñ haberin kullaruña degürübile nite ki bu miskīn söylemekde Allaha (7) şıgındı siz dañı dilemekde aña şıgınuñ tā Allah rahmet göñlü- (8) nüz evinde yir tuta işit imdi Tanrı te'ālā tevfiķ virsün Allah (9) mürekkebdür dört harfdan bir elif iki lām bir hī elif ebced harfinüñ (10) evvel harfidur elif dañı mürekkebdür üç noğtadan evvel noğtaya rühu'l- (11) kudüs dirler ikinciye rühu'llāh dirler üçünciye rühu'l-emīn (12) dirler bu üç noğtanuñ üç zāhir[i] vardır rühu'l-kudüs (13) zāhirine nefsi vācide dirler ve rühu'llāh zāhirine nefsi vāhīde

[27a] (1) dirler rühu'l-emīn zāhirine nefsi vāhīde dirler nefsi vācideye (2) nübüvvet dirler nefsi vāhīdeye velāyet dirler nefsi vāhīdeye (3) ilāhiyye dirler imdi bu ulūhiyyetüñ zāhir ve bātin[1] vardır (4) nite ki Hāķ te'ālā buyurur huve'l-evvelu ve'l-āħiru ve'z- zāħiru ve'l- bātinu⁹⁶ (5) payğāmbarlar o ulūhiyyetüñ şüretin vaz' eylediler evliyā anuñ ma'nāsın (6) keşf eylediler şöyle Ādem 'aleyhi's-selāma nesnelerüñ adın (7) ta'lim kıldılar her bir nesne adın vaz' eylediler ve her bir nesneye yetmiş (8) iki dil ile ad virdiler ve hāşiyet neydügin bildürdiler ve ol (9) evvel payğāmbarlığdı Ādemden tā Muħammede degin şerī'at arta durur (10) Muħammedde tamām oldı nite ki resül 'a.m buyurdı bu'istu liutammima (11) makārima'l- aħlāk⁹⁷ ya'ni anuñ çün virinildügi eyü hulķları ve (12) gökcek nesneleri tamām eyleyem murād bu şüreyi vaz' eylemekden (13) oldur ki 'ālem ikidür birine 'ālem-i ğayb dirler birine 'ālem-i şehādet

⁹⁵ Allah bol bol rahmet eylesin.

⁹⁶ O, evveldir (ilktir) ve ahirdir (sondur), zahirdir (alāmetleri tüm varlıklarda görünendir) ve bātındır (gizli olandır). (*Kur'an, Hadīd/3*)

⁹⁷ Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.(Hadis-i Şerif, İmam Malik; Muvatta, Husnu'l Hulk, 8, II/904)

[27b] (1) dirler ‘ālem-i ğayb āhiredür ‘ālem-i şehādet dūnyādur dūnyāda (2) āhiredde her bir nesnenüñ zāhir ve bāṭın[1] vardur meşelā Ādemüñ (3) zāhir[i] şüretdür ki görünür bāṭın gönüldür ki içinde imān ma‘rifet (4) vardur nite ki elifüñ zāhir[i] bir ḫatdur çekilmişdür pes kelāmuñ (5) ḫaḳīḳat[1] noḳtadandur ma‘lūmdur ki kelām ve ḫurūf noḳtayla ḫāşıl (6) olur dükenür ammā noḳta ḫiç nesneyle dükenmez zīrā noḳtadan (7) yuḳaru ḫiç nesne yoḳdur pes ‘ilm-i ilāhī noḳtadadur ki elifüñ elif ehliüdür (8) elifüñ ma‘nāsı oldur ki elmufredu min kulli şey’in elfu⁹⁸ ya‘ni her nesnenüñ (9) yaluñuzı elifdür bil ki mertebe-i ilāhīdür nedür Allahuñ dört ḫarf[1] (10) aña işāretdür ol dört mertebe Ādemde gönüldür ‘aḳldur cāndur (11) nefesdür pes dört melek-i muḳarreb ol dört mertebenüñ ḫāşıdur gönül (12) Cebrā’īl muḳābelesindedür zīrā gönül ol nesnedür ki ‘ilm ma‘rifet (13) andan olur Cebrā’īl daḫı ‘ilme vāsıṭadur bir niceler Cebrā’īl

[28a] (1) ḳalb dirler ḳalb demek gönül demek olur ‘aḳl Mikā’īl muḳā- (2) belesindedür nite ki rızḳlara vāsıṭadur ḳuluñ rızḳına cān İsrāfil (3) muḳābelesindedür zīrā aña cānlar anuñ şūr içine diriliserdür (4) ol şūr üvürmeyince ḫalk diril-meyeser nefis ‘Azrā’īl muḳā- (5) belesindedür nite ki ‘Azrā’īl dükel[i] maḫlūḳātdan ḳavīdür nefis daḫı dü- (6) kelinden ḳavīdür andan ki bu dört nesnedür tabī‘ata tenezzül eyler dört (7) tabī‘atdan tobraḳ Cebrā’īl muḳābelesindedür şu Mikā’īl muḳābelesindedür (8) havā İsrāfil muḳābelesindedür od ‘Azrā’īl muḳābelesindedür bu sözüñ (9) ma‘nāsı oldur ki Allah ki dört ḫarfdur tenezzül eyler dört mertebe-i (10) ilāhīye ki zıkr eyledüñ ol gönüldür ‘aḳldur cāndur nefsdür ve anlar (11) dört ḫaḳīḳata gelür ki Ḳur’ānda ḳullar ne buyurd[1] ol emr nehydür (12) va‘d u va‘iddür ve anlardan dört payḡāambar gelür ki İbrāhīmdür (13) Mūsādur ‘İsādur Muḫammedür ‘aleyhimu’s-selām İbrāhīm gönül

[28b] (1) menziledür Mūsā ‘aḳl şüretidür ‘İsā cān şüretidür (2) Muḫammed ‘aleyhi’s-selām nefis menziledür dükelinden ḳavīdür ve bunlar- (3) dan dört kitāb tenezzül eyler ki Şuḫuf Teverit İncil Ḳur’ān (4) Şuḫuf gönül şüretidür Allahuñ elifi şüretidür Teverit ‘aḳl şüretidür (5) Allahuñ evvelki lām şüretidür⁹⁹ İncil ikinci lām şüretidür Ḳur’ān (6) Allahuñ hesi şüretidür pes payḡāmbardan dört ḫalīfe iner (7) payḡāambarlıḡuñ rükdür evvel Ebū Bekir ‘Ömer ‘Oşmān ‘Alī raḫıallāhu ‘anhum (8) ecma‘in Ebū Bekir gönül menziledür ‘Ömer ‘aḳl menziledür ‘Oşmān (9) cān

⁹⁸ Her şeyde tek olan eliftir.

⁹⁹ Kelime eksik yazılmış olup “şüretidür” olmalıdır.

menziledür ‘Alî nefis menziledür ve anlardan dört imâm tenezzül eyler (10) ki Aḥmed Mâlik Ebū Ḥanîfe Şâfi‘ ve bunlardan dört rükn İslâm (11) tenezzül eyler ki namâz oruc zekât ḥaccdur imân ḥod bâtına ta‘alluḡdur (12) anuḡ daḡı rükn dördür şıdk ihlâş tevekkül rızâ ma‘kûs (13) kılsa şer‘ olur şer‘ şüretdür ki ‘arşdan şer‘ e irür ‘arş[a]

[29a] (1) götüren dört melekdür şer‘ e götüren dört imâmdur Ebū Ḥanîfe (2) Mâlik Ḥanbel Şâfi‘ nite ki raḥmân ‘arşa müstevlîdür şâhib-i şer‘ (3) daḡı şer‘ e müstevlîdür her ki şer‘ den döner ‘arşdan döner (4) ve ‘arş ıssından döner kaşd bilgil ki Allah mürekkebdür iki muḡtelif (5) ḡarfıdan ve iki müttefiḡ ḡarfıdan ol ki muḡtelifdür biri aşkâre (6) ve biri gizlîdür bu iki ni‘met daḡı topraḡdan yaradılmışdur erzân (7) kıldı ki ve esbeḡa aleykum ni‘ameten zâhireten ve bâtineten¹⁰⁰ aşkâre ni‘metüḡ eḡeri (8) oldur ki ‘ademden vücûda getürdi gökcek şüret giydürdi (9) ve leḡad ḡalaḡna’l-insâne fi aḡseni taḡvîm¹⁰¹ ve gizlî ni‘metüḡ eḡeri (10) oldur ki vücûduḡ içinde imân ma‘rifet ta‘biye kıldı ve şerîf-i cân (11) erzân kıldı Allah adınuḡ ‘azamet eḡeri anı iḡtizâ eyler ki hîç (12) nesnenüḡ vücûdı olmaya ammâ raḥmân raḡîm adınuḡ eḡeri öḡredür (13) raḡmâniyyet şıfat birle ḡalḡ vücûda getürdi pes kâdr-i ber-kemâl

[29b] (1) ḡikmet-i bâliḡa birle Allah adı yanında bile zıkr eyledi tâ raḡmân raḡîm (2) adı Allah adıyla ḡulları arasında perde ola eḡer raḡmân raḡîm adınuḡ (3) ḡicâb olmayadı Allah adınuḡ ‘azametinden ‘âlem göyüندی ki nite ki payḡambar (4) ‘aleyhi’s-selâm buyurdu inne lillâhi ḡicâben mine’n-nûri lev keşefe leeḡreḡat (5) subuhātu vechihi mâ intehâ ileyhi başara¹⁰² ya‘ni ki ḡikmet-i bâliḡa birle diledi ki (6) yir ehline güneşüḡ nûr ve ıssısıyla fâyide ve menfa‘at degüre felekle zemherî (7) ve şovuk havâları baḡr-ı muḡîḡ güneşle ḡalḡ arasında vâsiḡa kıldı (8) eḡer ol vâsiḡaların şovuk olmayadı güneş ıssısın yir ehlini göyündüre (9) idi eḡer raḡmân ve raḡîm adınuḡ taḡvîyet vâsiḡa[sı] olmayadı (10) kimüḡ zehresi olaydı ki Allah diyibileydi belki Allah adınuḡ (11) heybet[i] ‘âlem[i] göyündüreydi zîrâ ki Allah ism-i a‘zamdur ehl-i tefsîr (12) nice delîl eylemişlerdür ism-i a‘zamlıḡına evvel delîl oldur ki resûl (13) ‘a.m bir kişi gördi ki namâz kıılır namâzdan şonra bu du‘â’y[1] oḡurdu budur

¹⁰⁰ Ve sizin üzerinizdeki görünen, görünmeyen nimetlerini tamamladı. (*Kur’ân, Lokman / 20*)

¹⁰¹ Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık. (*Kur’ân, Tîn / 4*)

¹⁰² Muhakkak ki Allah’ın nurdan bir perdesi var. Eğer Allah o perdeyi bir açsa zâtının celali gözünün ulaşabildiḡi bütün mahlukatı yakardı.

[30a] (1) Allahumme inni es'eluke bi enneke entellahu'l- vāhidu'l- ehad eş-şamed (2) lem yelid velem yüled velem yekun lehu kufuven ehad¹⁰³ andan resül 'a.m buyurdı (3) ki Tanrıyı bir adla okıduñ ki ol adla ne dilersen virür ve du'ā kılsa (4) icābet eyler Ubeyy bin Ka'b rağı rivāyet eyler paygāmbardan ki paygāmbar (5) buyurdı ismu'l- a'zam Allāhu lā ilahe illāhudur didi pes bu delil birle (6) Allah ism-i a'zam ola ikinci delil Allah ism-i zātdur kalan adlar ism-i (7) şıfatdur nite ki zāt-ı şıfatdan yegdür ism-i zāt dağı ism-i şıfatdan yegdür pes (8) Allah ism-i a'zamdur üçüncü vech oldur ki şıfat dāhıldür zāta ism-i (9) şıfat dağı dāhıldür ism-i zāta pes bu delil birle Allah ism-i a'zam ola (10) dördüncü delil oldur ki Allah harfindan ne kadar giderürsen adlıktan çıkmaz (11) meşelā eger elifin gidersen li'llāh kalur ol ism-i şıfatdur lillāhi mulku's- (12) semāvati ve'l- arđ¹⁰⁴ eger evvelki lāmin gidersen lehu kalur ol dağı (13) ism-i şıfatdur lehu mulku's- semāvati ve'l- arđ¹⁰⁵ eger iki lāmin dağı gidersen

[30b] (1) hū kalur evvel hod ism-i a'zamdur yuhyi ve yumit¹⁰⁶ bişinci delil (2) oldur kim çok Tanrı te'ālā diledi ki kendü habib-i Tanrılığı ayruğdan nefy (3) eyleye ve kendüye işbāt eyleye buyurdı ki fā'lem ennehu lā ilāhe illallāh¹⁰⁷ (4) çün ulūhiyyet bu ada izāfet eyledi ma'lūm oldı ki Allah ism-i (5) a'zam ola altıncı delil oldur ki Allah adı maşşūsdur imān için (6) çünki lā ilāhe illallāh ism[i] eger ism-i a'zam ayruğ ad seyyidi imān aña nite revā (7) olaydı yedinci vech oldur ki resül 'a.m buyurdı ki umirtu en (8) ukātilū hatta yeğülā lā ilahe illallāhu fe izā kālū 'aşamū minnī dimā'ehum ve (9) emvālehum bi haqqiha ve hisabuhum 'alellāh¹⁰⁸ pes dünyāda öldürmekden (10) kurtılmağa ve mālı ğaretden kurtılmağa ve tamu derekesinden kurtılup (11) derecāta irişmege sebeb bu ad ola pes ism-i a'zam dağı bu ola (12) sekizinci delil oldur ki çün Tanrı te'ālā diledi ki dostı Muhammedden (13) artuğundan yüz döndere ve küllī teveccüh aña kıla havāle bu ad[ı] kıldı ki

[31a] (1) ayıda ya'ni Allah di bunları terk eyle pes Allah ism-i a'zam ola (2) tokuzuncü delil oldur ki çün Tanrı te'āla şakladı ki (3) bu adlar birle kimse edinmeye

¹⁰³ Allah'im! Ben senin zatında, sıfatlarında ve fiillerinde tek olup benzeri ve ortağı olmayan, her şeyden müstağni olup tüm varlıkların muhtaç olduğu; doğurmayan, doğrulmayan ve hiçbir şey O'na denk olmayan Allah olduğunu itiraf ederek senden(hayır) isterim. ?

¹⁰⁴ Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. (*Kur'an, Şûrâ /49*)

¹⁰⁵ Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. (*Kur'an, Hadid / 5*)

¹⁰⁶ Yaşatır ve öldürür. (*Kur'an, Mu'min / 68*)

¹⁰⁷ Bu durumda Allah'tan başka İlâh olmadığını bil. (*Kur'an, Muhammed /19*)

¹⁰⁸ "İnsanlar, "Allah'dan başka ilah yoktur" deyinceye kadar kendileriyle savaşmak üzere emrolundum. *Eğer bunu söylerlerse kanlarını ve mallarını benden korurlar. (Hadis-i Şerif)*

ve hîç kâfir kendü¹⁰⁹ putına bu adı virmeye (4) nite ki kendü ‘azamet birle Qur’ânda buyurdı hel ta‘lemu lehu semiyyā¹¹⁰ hîç (5) bilür misin ki kimse bu adı edinmedi¹¹¹ çün bu adı kendüye maḥşūs (6) kıldı nice ism-i a‘zam olmaya onıncı vech oldur ki resül ḥazret[i] ‘a.m (7) buyurdı ki âdemîler adından sevgülüregi ‘Abdullahdur ya ‘Abdurrahman- (8) dur ve kendüye du‘ā kıılmağa bu iki adı buyurdı ḳulid‘üllāhe (9) ev id‘ūr-raḥmāne¹¹² ammā Allah adı eşrefdür raḥmān adından zīrā raḥmet (10) adı delālet eyler kemāl-i raḥmetu’llāh adı delālet eyler ulūhiyyete ve (11) ‘azamet ḳahr yaratmağa ve ḳalan şıfatlara pes Allah ism-i a‘zam ola (12) on birinci vech oldur ki ḳulların kendüye zıkr eylemege bu ada bu- (13) yurdı ve bu adı bunlaruḡ ḳurtılmağına sebeb kıldı buyurdı vez

[31b] (1) kurullāhe keşīran le‘allekum tufliḥūn¹¹³ ve bu adla kendüyi zıkr eyleyenler[i] (2) medḥ eyleyüp buyurdı ellezīne yezkurūnallāhe ḳıyāmen ve ḳu‘ūden (3) ve ‘alā cunūbihim¹¹⁴ ve resül ḥazret[i] şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki (4) miftāḥu’l- cennete lā ilāhe illallāh ya‘ni uçmaḡ kilidin açıcı ve ve uçma- (5) ḡuḡ bahāsı lā ilāhe illallāh dimekdür belki muḥlişleruḡ ḡoḡline derece (6) bu adla açılır münevver olur pes Allah ism-i a‘zamdur on ikinci (7) vech oldur ki resül ḥazret[i] ‘a.m buyurdı kim efzele el-zıkr lā ilāhe (8) illallāh¹¹⁵ pes çün zıkrūḡ du‘ānuḡ (9) yegregi Allah adıyla ola pes Allah ism-i a‘zam ola on üçüncü (10) delil oldur ki Ebū Sa‘īd rivāyet eyler resül ḥazretinden ki ş ‘a.m (11) Mūsā ayıtd[1] ilāhī baḡa bir nesne öḡret ki seni anuḡla öḡem tā senüḡ ḳatında (12) ḳurbetüm ola didi Taḡrı te‘āla ayıtdı yā Mūsā eger benüm ḳurbetüm dilerseḡ (13) lā ilāhe illallāh di Mūsā ayıtdı bunu dükeli ḳullaruḡ bilür baḡa bir

[32a] (1) nesne öḡret ki an[1] benden artuḡ kimse bilmeye didi (2) Taḡrı te‘āla buyurdı ki yā Mūsā lev enne’s-semavāti’s-seb‘ūn (3) ve menfi hinne fi kuffetin ve lā ilāhe illlāhe fi kuffetin le mālet (4) bihinne¹¹⁶ ya‘ni eger yedi ḳat ḡökleri ve yedi ḳat yirleri terā- (5) zunuḡ bir keffesinde ola ve lā ilāhe illallāh şevāb[1] bir keffesinde (6) ola lā ilāhe illallāh şevāb[1] aḡır geleydi pes bu i‘tibār birle Allah (7) ism-i a‘zam ola

¹⁰⁹ كَتَرَا Kelime eksik yazılmış olup “kendü” olmalıdır.

¹¹⁰ O’nun İsmi’yle isimlendirilen (bir kimse) biliyor musun? (*Kur’ân, Meryem /65*)

¹¹¹ أَدْنَى Kelime eksik yazılmış olup bağlam açısından “edinmedi” olmalıdır.

¹¹² De ki: “(Rabbinizi) ister Allah diye çağırın, ister Rahman diye çağırın. (*Kur’ân, İsrâ / 110*)

¹¹³ Ve Allah’ı çok zikredin ki; böylece felâha eresiniz. (*Kur’ân, Enfâl / 49*)

¹¹⁴ Cennetin anahtarı lā ilāhe illallāh’tır. (Hadis-i Şerif)

¹¹⁵ Zikrin en faziletlisi lā ilāhe illallāh’tır. (Hadis-i Şerif)

¹¹⁶ Eğer yedi kat yer ve yedi kat ḡök terazinin bir keffesinde, lā ilāhe illallāh diḡer keffesinde olsaydı lā ilāhe illallāh aḡır gelirdi.

on dördüncü delil oldur kim Allah bir ad (8) dur ‘aql anuñ tamāmin bilmege yol
yoğdur pes ism-i a‘zam (9) olmağa bu ensebdür on bişinci vech oldur ki Qur‘ān-ı
‘aziz (10) ki kendü kelāmıdur Haq te‘ālā an[1] bu ad birle besledi ki bismi’llāh- (11)
dur tamām bileler ki ol kitābda ne varsa esmādan şıfatdan hamd ü (12) şenādan izhār
u āyetden işbāt u hüccet zıkr ü ni‘metden nehyden (13)) va‘d u va‘idden aḥbār u
kaşaşdan dükeli Allah adından

[32b] (1) şadır olmışdur nite ki bir sultān kendü menşürin viribir menşürün evvelinde
(2) kendü ulu adın yazarbileler tā ki ol menşürda ne varsa ol pād-şāhda (3) ndur pes
Allah adı bir dipsüz deniz gibidür ‘aqlar an[1] bilmekde ḥayrān (4) ve ‘ālimler anuñ
ḥaḳıqatında ser-gerdān[dur] ve māḳaderu’l-lāhe ḥaḳḳa ḳadrihi¹¹⁷ ya‘ni (5) ne kimse
anuñ zātın bilür ve ne adın bilür ḥaḳḳ-ı ma‘rifet birle su‘āl (6) çün Allah ism-i
a‘zamdur ism-i a‘zamuñ ḥāşiyet oldur ki anuñla du‘ā (7) kılsalar icābet olur ne
dilemeler virilür çok olur ki anuñla du‘ā (8) dilerler icābet olmaz cevāb bilgil ki
du‘ānuñ şartları vardur (9) nite ki namāzuñ şerāit[i] vardur ol şartlar olmasa du‘ā
icābet olmaz (10) Tañrı dimişlerdür ed-du‘ā’u miftāhu’s-semā’-i ve esnānuhu
luḳmatu’l-ḥelālī ve (11) aḥiruhā’l-ihlāşu ve ḥuduri’l-ḳalbi¹¹⁸ ya‘ni du‘ā göğün
kilididür (12) ve ḥelāl loğma ol kilidün dişleridür ihlāş daḳı göñül şüşidür¹¹⁹ nite ki
Tañrı (13) te‘ālā Qur‘ānda buyurdı fed‘üllāhe muhlisīne lehu’d-dīne¹²⁰ pes aşl

[33a] (1) du‘āda ihlāşdur daḳı ḥuzūr kılpudur çün ihlāşla göñülden (2) du‘ā kıllar
ḥāşā ki anuñ kereminden ki revā kılmaya ve bir şart daḳı du‘ānuñ (3) payğāmbara
şalavāt getürmekdür zīrā payğāmbār ‘aleyhi’s-selām buyurmuşdur ki (4) ed’du‘ā’-u
mevkūfun beyne’s-semāi ve’l arḳı ve lā yeş‘udu ḥatta (5) yuşallā ‘aleyye felā
tec‘alūnī ke ḡamri’r-rākibi şallū fī evvele’d-du‘ā’i (6) ve evsaḥāhū ve aḥirehū¹²¹
ya‘ni payğāmbār ‘a.m buyurur ki du‘ā mevkūfdur (7) yirle gök arasında tā baña
şalavāt getürmeyince ḳabül olmaz pes beni (8) kārban bardağı gib[i] eylemeñ didi
ya‘ni bir kişi sefere gitse evvel (9) yükün tamām yükledür andan şonra bardağın alur
yükün öñine ya şonına (10) aşar bardağ almağı uşañ tutar kendüye lāzımken sen daḳı
beni (11) du‘āda uşañ turmañ du‘ānuñ evvelinde ve ortasında ve āḫir- (12) inde beni

¹¹⁷ Allah’ın kadrini de (kudretini de) hakkıyla takdir edemediler. (*Kur‘ān, Hacc / 24*)

¹¹⁸ Dua, göğün kilididir. Başı helal lokma, sonu ihlas ve kalp huzurudur.

¹¹⁹ Kelime eksik yazılmış olup “şüşidür” olmalıdır.

¹²⁰ Dini yalnız Allah’a has kılarak O’na yalvarın. (*Kur‘ān, Mu’min / 14*)

¹²¹ Dua yer ile gök arasında durur. Bana salavat getirilmedikçe yükselmez. Bana duanın başında, ortasında ve sonunda salavat getirin.

ögüp şalavāt getirün tã ki du‘ānuz müstecāb ola Ebū (13) Umāme rağı aydur paygāmbara şordılar ki ne vaqt yaqındur

[33b] (1) du‘ā icābet olmağa ayıtdı dünün şoñ bañsında dağı farīza namāzlaruñ (2) şoñında Enes rağı aydur resūl Һazret[i] buyurdı ki ed-du‘ā’u bey (3) ne’l-ezāni ve’l-kāmeti lã yeruddu¹²² ya‘ni du‘ā ki bañla kāmēt arasında ola (4) ol du‘ā redd olmaz Sa‘īd ibn Sa‘d rağı rivāyet eyler ki peyğa- (5) mberden aydur iki vaqtda du‘ā hergiz redd olmaz bir bañ vaqtında bir (6) dağı kãfirleri kıtāl eylerken ve bir rivāyetde yağmur yağarken Ebū (7) Hureyre rağı rivāyet eyler resūl ‘a.m buyurdı ki men serrahu (8) en yesteciba’l-lahu lehu inde’ş-şedāidi ve’l- kurabi fe’l-yukşiru’ddu‘ā’i (9) fi’r-raĥā’i¹²³ ya‘ni her kim severse ki kãtılarda ve ğuşşalarda Һaĥ te‘ālã (10) du‘āsın müstecāb kıla ĥoşlıĥ ve rãĥatlıĥ vaqtında du‘āyı çok (11) eylesün ve dağı üç kişinün du‘āsı hergiz redd olmaz biri (12) oruc tutan orucın açarken bir dağı mazlüm du‘āsı bir dağı (13) ‘ādil beglerün ve dağı buyurdı ki üç du‘ā müstecābdur ol du‘ānuñ

[34a] (1) icābetinde ĥiç şek yoĥdur bir mazlüm du‘āsı zālimler ĥaĥkıında (2) ve bir dađı ğarībler du‘āsı ve ana ata du‘āsı oğul kıız ĥaĥkıında Selmān-ı (3) Fãrsi rivāyet ider resūldan ‘a.m buyurdı ki inne rabbekum ĥayyun (4) kerīm yestaĥyi min ‘abdihi izã rafe‘a ileyhi yedeyhi en yereddehumã (5) şıfrãn¹²⁴ ya‘ni sizün Çalabuñuz utanıcıdur kerĩmdür kũlından ki iki (6) elin getirüp aña du‘ā kıla ol kũldan utanur ki anuñ elin (7) boş göndere ve dađı resūl buyurdı s. lev enne liyehũdiyyin (8) ĥãcetin ilã bãbi Ebū Cehlin ve talebeni fi kãđã’ihã lem neruddu (9) ilã bãbi Ebū Cehlin mi’ete marratin¹²⁵ ya‘ni paygāmbar aydur ş. eger bir (10) Yahũdinün Ebū Cehil kãtıında bir ĥãcet[i] olsa ve bende an[1] revã (11) kũlmaĥ istese an[1] yetürmek için Ebū Cehil kãpısına yüz kez varurdum (12) didi çün resūluñ kavm böyle ola ol ekremu’l -ekremĩn nite revã (13) göre ki bir ĥãcetlü miskĩn kũl kendü ĥãcetin anuñ ĥazretine ‘arz

[34b] (1) eyleye an[1] kereminden maħrũm göndere meger du‘āy[1] ğafletle ve süst (2) i’tikãd birle aydalar ki revã olmaya nite ki Ebū Hureyre rađı (3) rivāyet eyler

¹²² Ezan ile kamet arasında yapılan dua reddedilmez.

¹²³ Her kim sıkıntı ve belalarda Allah’ın duasını kabul etmesini istiyorsa ferahlık ve rahatlık zamanında duayı çok yapsın.

¹²⁴ Şüphesiz Rabbiniz haya ve kerem sahibidir. Kulu(dua etmek için) O’na ellerini kaldırdığı zaman, o elleri boş çevirmekten haya eder. (Hadis-i Şerif)

¹²⁵ Eğer bir Yahudi’nin Ebu Cehl’in kapısında bir ihtiyacı olsa ve benden bunun yerine getirilmesini istese Ebu Cehl’in kapısına yüz defa gitmek gerekse de reddetmeyiz.

resûldan ki ud‘ullāhe ve entum mûkinûne (4) bi'l- icābeh va‘lemû ennallahe innallahe lâ yestecibu du‘āen min albin (5) āfīlin lâhin¹²⁶ ya‘ni du‘āy[1] Őol hālide kılun ki bellû gönûlden (6) bilesiz ki icābet olur bilgil ki ol du‘ā ki āfil gönûlden (7) gelür an[1] Tarı te‘ālā icābet kılmaz hikāyet Zünnün-i (8) Mısrī aydur Kāfir-istāna vardum ‘ibret için gördüm bir kiŐi bāzār (9) içinde dögerler vat-ı ‘azāb eylerler Őordum ki bunun Őucu (10) nedür ayıtdılar ulu Őanem[i] bāzār içinde afletle anı didiler cānuma (11) heybet dūŐdi ayıtdum bir kiŐi ki görmez iŐitmez Őanem[i] afletle (12) anduğı çün iŐbu ‘uūbet[i] buldı Őamed ki ekremu’l- ekremindür (13) göze görmegi ve ulađa iŐitmegi viren ol an[1] afletle ananun hāli

[35a] (1) ne ola yāhūd du‘ā kıilup revā m[1] ola nükte Bāyezīd rahmetu’llah (2) bir gice bir pās-bān gördi Allah yekdür diyü çağır[ur] Őordı ki her (3) gice ne alursın ayıtdı bir batman etmek aluram Bāyezīd ayıtdı (4) her gice iki batman etmek benden al tek böyle afletle Allah dime didi (5) pes aŐl du‘āda huzūr-ı albdur ve Őikestelikdür hikāyet (6) Süleymān ‘a.m zamanında bir zamān yağmur yağmadı ādemiler ve cān-varlar bu- (7) naldı Süleymān buyurdu istiskāya çıkdılar yolda giderken Süleymān (8) gördi ki bir arıncacuk anatcuğların yire diküp elcügezlerin yire (9) gözlerin göge diküp Çalabına münācāt eyler aydur ilāhī (10) ādem oğlanları yazuğı çün çün biz za‘īf cān-varları helāk (11) kıılma dir arıncı bun[1] diyince gökyüzi bulutlandı yağmur yağmağa baŐladı (12) Süleymān ‘a.m ayıtdı dönün girü¹²⁷ ki Hā te‘ālā yazuğunuz arıncaya ba- (13) ıŐladı didi hikāyet bir geyik avcısı vardı hemiŐe

[35b] (1) dirliği geyik avından idi bir gün at üstide tuzak urdu kendü (2) gizlendi nā-āh bir geyik iki buzağısıyla dilleri ağızlarından çıkup yele yele (3) geldiler ki Őu içeler ol tuzadı görüp girü döndiler girü gördiler (4) gidemediler girü Őuya geldiler girü görüp orđdılar pes geyik yüzün (5) göge tutdı bir kez meledi gökyüzün bulut tutdı yağmur yağdı (6) sil ağdı geyik ana ana içdi girü geldüği yola gitdi andan (7) avcinun ulağına ün geldi ki görmez misin tā utanmaz mısın (8) Őol bir hayvān cān-var ki yüzi bizüm hāzretümüze tutdı biz an[1] rahmetümüz (9) Őuyıyla Őuvarduđ senün Őuyuňa muhtāc kılmaduğ eger sen dağı yüz (10) bizüm hāzretümüze tutup rızun bizden bilesin bizüm cān-varlarımızı (11) incitmeyesin biz sađa rız

¹²⁶ Kabul edileceğine inanarak Allah’a dua ediniz. Biliniz ki Allah Teālā, Őuursuz ve gaflet içinde bulunan bir kalpten çıkan duayı kabul etmez.”

¹²⁷ Kelime eksik yazılmış olup “girü” olmalıdır.

virneyevüz mi didi avcı bunu işitdi (12) yaqasın yırtup yabāna düşdi cümle vāsıllardan oldu pes bir mü'min (13) sınıqlıq 'acizlik birle aña yolun hāşā anuñ mürütinden keremlü

[36a] (1) dergāhından ki Nemrūd[1] maħrūm göndermedi mü'min qulın nite maħrūm qoya (2) ammā ol başda ki benvenlik ola çāre degül ki anuñ du'āsı qabül (3) ola ve nefesi göge ağa hikāyet Dāvūd paygāambar 'a.m daħı (4) günāh eylemedin şalını şalını nāz tekbir birle mescide geldi nā-gāh gayret (5) gayret irdi ki iy Dāvūd bu nāz bu gögüs germekle kendü h^vāceñ evine m[i] (6) gelürsin didi çün Dāvūd günāha mübtelā oldu namāzlıgusun omuzına (7) birağup göz yaşlu bağır başlu sike sike mescide varurdu pes āvāz (8) geldi ki yā Dāvūd bu kez evden geldüñ didi bu kez bizden ne isterseñ (9) iste didi Ādem 'aleyhis's-selām çün uçmaq şadrından qarār tutdı (10) tāc başına hulle egininde ferishteler qarşusunda şaf şaf dururlar Ādem (11) 'a.m çün kendüy[i] bu ārāyış-i zinet ve bu tertib-i 'izzet birle gördi (12) göñline 'aceb yürüyü başladı hitāb geldi ki iy Ādem bu zāhir bezegine (13) ne mağrūr olduñ ve bu ter-dāmenler tonın ne yavlaq sevdüñ göñüldeki

[36b] (1) bizüm sevgümüz ola bu zāhir bezegi ne işe gelür pes resül 'a.m anuñ çün (2) buyurur ki hāzāni hāramāni lizukuri ummeti ve yeħillu li-ināsihim¹²⁸ meşel (3) zer der gūş zenān ve hārīr der dūş zenān^{129*} ya'ni altun (4) 'avretler kulağında ve hārīr 'avretler egininde yaraşur bizüm yolumuz yavlaq (5) incidür ki Zekerıyyānuñ etegi şığmadı ve 'īsānuñ ignesi geçmedi Zekerıyyā (6) paygāambar bir gün ridāsın egnine birağup yürürken etegi şalındı (7) hitāb geldi ki el-kibriyā'u ve İsa¹³⁰ bu igneyi niye getürdüñ bizüm göñle- (8) gümüz yırtıgın dikmeye mi getürdüñ ve mā lehā min furūc¹³¹ ve bizüm göñlegümüzüñ (9) yırtıgı yoqdur sūzenüñ sūz[1] yeterdi nūnın ziyāde getürdüñ lā-cerem (10) sen[i] daħı Yūnus gibi nūn hārfında zindānladuq dilerseñ ki ebed- (11) u'l- ābād olmayasın göñlüñ evinde bizden artuq nesne bulursaq taqvā (12) odiyla göyündürüriz bizüm Allah adumuza āh qarışup durur Allah (13) adumuz çerāğıyla göñlüñ evin münevver eyle ki yiri gögi nūrlanduran

¹²⁸ Bu ikisi ümmetimin erkeklerine haram, kadınlarına helal kılındı.

¹²⁹ Altın kadınların kulağında ve ipek kadınların omuzunda.

¹³⁰ Kibirlik ve İsa.

¹³¹ Ve onun hiçbir çatlağı yoktur. (*Kur'ân, Kaf/6*)

[37a] (1) Allahdur ki Allah Allahu nūru's- semāvāti ve'l- ard¹³² meger gedā evi ola ki (2) muhtaşar çerāğla aydıñ ola ammā bizüm sālİKlerümüzün göñül evi kim ma' rifet çerāğı (3) sulţānınuñ taht-gāhıdur münevver olmaz illā bizüm cemālümüz nūrıyla çün ma' rifet (4) güneş[i] göñül maşrıķından toĝa nefis karanlıĝı taĝılır ādemlik şıfat (5) yükin taşra taşır yimek içmek oruca döner uyumaķ uyanıklıĝa döner (6) çün göñül evine ma' rifet hākim ola vücūd 'ālemine bu nidā gelür ki (7) hunālike'l-velāyete lillahi'l-haķķu¹³³ ve zeheķa'l-bātılēn¹³⁴ (8) bir pād-şāh vardı yüz[i] görklü sözi tatlu ra' iyyete şefkatlü ' adl [u] (9) inşāf içinde ārāste luţf u kerīm pīrāste bir zeħāndur daĝı şehrden (10) bir ayrıķ şehre vardı çün girü şehrine gelür oldu şehr-i ķavm[a] kaşd (11) eylediler ki şehr[i] bezeyeler pād-şāha ĥaber virdiler pād-şāh didi ki siz fāriĝ (12) oluñ şehr[i] bezemekden çün biz şehre varavuz şehr bizüm cemālümüz bezer Allah (13) Ŧat¹³⁵ dilince Ĥudā-yı cihān āferīn dimek olur daĝı dārendeyi dārāy

[37b] (1) dārā-yı cihān u dārende-yi cān u dārende-yi beççe-yi cān ender raĥm-ı māzerān¹³⁶ (2) ve ' Arab dilince budur el-musteħaķķu li-' ibādetihi min cemi'il-berıyyeti¹³⁷ bu sözüñ ma' nāsı (3) şöyle dimek olur ki lāyıkdur cümle ĥalāyık aña tapmaĝa daĝı Allah aña (4) dirler ana ķarnında oĝlanları şaķlaya daĝı Allah oldur ki (5) cānları ten içinde tutar ve bir niceler ķatında Allahuñ aşlı ilāhdur (6) ya' ni ilahu'l- ĥalkı ' an derki ilahıyyetihi ve'l ihadati bi keyfiyetihi¹³⁸ bu sözüñ (7) ma' nāsı oldur ki dükeli ' aķıllaruñ ' aķl[ı] ĥayrāndur anuñ niteliĝin (8) bilmek de ne ĥoşdur Allah adıyla aña yalvarmak zīrā Allah adına (9) āh ķarışup durur kimdür ki yazuķları yarlıĝaya meger Allah ve men yaĝfiru'z-zunūbe (10) illāllahu¹³⁹ kimdür ki ķullaruñ bitisin aķ kıla meger Allah (11) ve naķldur ki çün Ādemün cān[ı] ten ķalbine geldi vücūdun cümle ten (12) memleketin yörendi bir karanlı ev buldı dört muĥtelif nesne (13) üzerine yapılmış bildi ki bunun beķāsı yoķdur çün anĝlayın

¹³² Allah göklerin ve yerin nurudur. (*Kur'ān, Nūr / 35*)

¹³³ İşte bu durumda velayet (himaye ve koruyuculuk) yalnızca hak olan Allah'a mahsustur. (*Kur'ān, Keĥf / 44*)

¹³⁴ De ki: "Hak geldi, batıl yok oldu. (*Kur'ān, İsrā / 81*)

¹³⁵ طت Kelime hatalı yazılmış olup "Ŧat" olmalıdır.

¹³⁶ Sahibin sahibi, dünyanın sahibi, canın sahibi, annelerin rahmindeki çocuĝun canının sahibi (Yüce Allah)

¹³⁷ Bütün yaratılanlar O'na tapmaya layıktır.

¹³⁸ Bütün akılların akı O'nun niteliĝini bilmekte O'na hayrandır.

¹³⁹ Allah'tan başka günahları kim baĝışlar. (*Kur'ān, Āli İmrān / 135*)

[38a] (1) nazar eyledi nice biñ yırtıcı cān-varlar gördi envā^c sibābdan¹⁴⁰ (2) ki birbiriyle cenk eyler ve birbirine zaḥm urur nefsi emmāreyi gördi kim (3) yedi başlu ejdehādur yed[i] taraf[1] var biri hırş ikinci ḥased (4) üçüncü şehvet dördüncü ḡazab bişinci baḥl altıncı ḥıkd (5) yedinci kibrdür her bir başıyla aḡzın açup ḡaşd ḡılmış ki an[1] (6) yuda pes bu nāzenin cān bunca biñ yıldan berü Çalab yaḡınlığı (7) ḡoñşılıḡında yüz biñ nāzla terbiyet bulmuşdı bun[1] görüp (8) ürkdi ol ‘izzet ḡazretinün ün-i ḡadrün ki şimdiye deḡin bilmemişdi (9) şimdi bildi firāḡ odı içinde yanmaḡa başladı derḡāl girü (10) döndi diledi ki geld[i] geldüḡi vaḡt nefḡa merkebine binüp gelmişdi (11) bu kez ol merkeb[i] bulmayadı pes bu sebebden yavlaḡ şınuḡdı (12) bir kez āḡ eyledi ḡıḡāb geldi ki ḡāy girü bize yaḡın olmaḡa (13) başladun biz daḡı senden bu şınuḡlıḡı isterüz hem seni anda ol āḡ çün

[38b] (1) viribidük pes ol āḡun buḡarı dimāḡa urdı çün dimāḡa (2) buḡar ḡoldı Ādem aḡsurdı çünki aḡsurdı ḡözi açıldı cihānuḡ (3) geynligini gördi güneşün rüşenligini müşāhede ḡıldı elḡamduli’llah (4) diyü söyledi ḡıḡāb-ı ‘izzet geldi ki yerhamuke Rabbuke¹⁴¹ iy Ādem ben (5) seni anuḡ çün yaratdum ki baḡa ḡamd eylesin yerḡamuke¹⁴² cevābın işidesin ve (6) hediyye saḡa olsun daḡı oḡlanlaruḡa olsun ol aḡsurmaḡdan (7) dört nesne ḡāşıl oldı biri Taḡrıya ḡamd eylemek ve biri yer- (8) ḡamuke¹⁴³ cevābın işitmek ve biri daḡı cān ‘izzet ḡıḡābın işidüp (9) tende ārām ḡıḡdı ve biri daḡı ‘İsā ol nefsdan oldı (10) Mū^c az cān dimāḡdan girü döndüḡünün fāyidesi oldur ki (11) kendü ḡöziyle ḡöre kendü ḡāl neydüḡin bile ve ne mertebeden ne mertebeye (12) irür diler bile tā ‘aceb eylemeye Ādem kendüsin gördi cümle a^c zāsı (13) balçıkdan yukarı baḡdı meleküt ‘ālemin gördi feriştelere tesbīḡin

[39a] (1) işitdi çün ol pākları gördi arḡun arḡun ḡudaḡı (2) altından niyāz eyleyi başladı ayıḡdı perverd-ḡāra bunca (3) müştāḡlar ki yirde ve ḡökde senün var ve bunca simurḡlar ki senün (4) var havāda uçarlar bunlaruḡ arasında ben bir za^c ifce ḡuş cilve (5) eylemek senün ‘ināyetünnden artuḡ nesne deḡül didi ḡıḡāb geldi ki (6) iy Ādem ol tesbīḡler ki kerr ü ferr ve ḡudret ḡuvvet ile gördi ki bunlar (7) kendü varlıḡlarına maḡrūr olmuşlardur lā-cerem nice biñ yıldan berü ki (8) bizüm ‘izzetümüz havāsında uçarlar venahnu nusebbihu biḡamdike ve nuḡaddisu leke¹⁴⁴ (9) ḡuşından artuḡ nesne

¹⁴⁰ **سبأبدن** Kelime hatalı yazılmış olup “sibābdan” olmalıdır.

¹⁴¹ Allah sana merhamet eylesin.

¹⁴² (Allah) Sana merhamet eylesin.

¹⁴³ (Allah) Sana merhamet eylesin.

¹⁴⁴ Biz seni, hamd ile tesbih ve seni takdis ediyoruz. (*Kur’ân, Bakara / 30*)

avlayamadılar ammā sen ‘aceb kuşsin ki (10) niyāz havāsında pervāz uran yerhamuke kuşısın şayd eyledük (11) hem ol vaqt ki daḥı günāha mübtelā olasın rabbenā zālemnā¹⁴⁵ tuza- (12) ğın ‘ācizlik şahrāsında kovasin ene ‘inde[’l-] munkesireti kulūbuhum¹⁴⁶ (13) āhūsın tutasın bu sözüñ maqşūdı oldur ki Ādem şafi ‘a.m

[39b] (1) yerhamuke¹⁴⁷ teşrifin buldı evvel āh birle Allah didügi sebebden buldı (2) anuñ çün du‘ā kilidi Allah adı oldı nev‘-i diger cān bu tene (3) geldügin ve bu tende nice qarār kılduğın bir dürlü daḥı dimişler (4) ki işit bu sırrı ki kendü cevherüñ nitdügin¹⁴⁸ bilesin men ‘arefe (5) nefsehu fekad ‘arefe rabbehu¹⁴⁹ hükm birle sen seni bildüğüñ kadar ki (6) seni yaratdı ol seni yaradandan haber bilesin çün ana rahmında (7) beden terkib[i] tamām olur taqdır cān şāhzādesi çün beden (8) vilāyetinde bir taht[ı] yir kıılır ve ol taht-gāhuñ adı göñüldür ve ol (9) göñül bir pāre şanevberī etdür uçmağ balçığındañ āb-ı hayāt birle (10) yoğrılmışdur imān muḥabbet hazīnesidür ve çün bu taht ārāste tamām o- (11) lur cān ḥod cānlar cān[ı] fermānına muntazırdur ki ten vilāyetine sefer (12) eyleye zīrā çünki Ḥağ te‘ālā tenleri yaratdı bunlara qarşu taḥayla (13) yāsın süresin oqıdı cānlar bu zevğden esridi çün girü kendülerine

[40a] (1) geldiler ayıtdılar ilāhenā ve seyyidenā semi‘nā marraten uḥrā¹⁵⁰ ya‘ni biz daḥı (2) bize ol kelām[ı] işitdurdiler ḥiṭāb geldi ki eger dilersiz girü (3) işidesiz bu ‘ālemden ten ‘ālemine sefer eyleñ ten vāsıtasıyla (4) bu kelām[ı] size oқыyam meşel muḥliş Qays bir ulu begüñ oğlıydı (5) nā-gāh Lübnāya ‘āşık oldı Lübnānuñ bir qarınca ḥādım[i] vardı ol (6) ḥādım laṭif ḥileler birle Qaysı Lübnā ḥazretine aldurdı arğun arğun (7) çābükklik birle ‘izzet niqābın yüzinden giderüp ma‘şuğ cemālin Qaysa (8) cilve eylerdi Qays nefis mālın ol ḥādime bedel eylerdi pes (9) Qays[ı] bu işde ‘aybladılar ayıtdı ne ‘ayblarsız cānum ol kula (10) fedā olsun zīrā ma‘şuğ vişāline sebep olur didi pes (11) cān daḥı Tağrı te‘ālā kelāmına ‘āşık olmışdur cebbār-ı ‘ālem ḥikmet-i (12) bālīga birle cān tende qarār kıılmağ çün qendü kelāmın viribidi cān (13) daḥı kendü nağdın ‘ilm ma‘rifet şevğinden nesi varsa tene iṣār

¹⁴⁵ Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. (*Kur’ân, A’raf/23*)

¹⁴⁶ Ben kırık kalplerdeyim.

¹⁴⁷ (Allah) sana merhamet eylesin.

¹⁴⁸ *نیتدوگین* Kelime eksik yazılmış olup “nitdügin” olmalıdır.

¹⁴⁹ Nefsini (kendini) bilen Rabbini bilir.

¹⁵⁰ Rabbimiz ve Efendimiz bir kez daha işittik.

[40b] (1) kıldı fi'l-cümle çün gönül taht[1] tamām olur cāna fermān gelür ki (2) Bismi'llah sefer vaqt[1] geldi çün cān sultānı gönül tahtına (3) otururdu nūrı cemī' a' zāya yayılır göze görmek kulağa işitmek (4) dile söylemek berāt[1] degir şöyle ki bir 'ādil pād-şāh tahtına otura 'adl (5) eşeri cemī' -i vilāyetine irişür cümle hālāyık anuñ 'adl-ı berekātında (6) emān içinde olur çün mü'min cān dañı gönüle otura cümle (7) a' zā ra' iyyetleri dinlenür pes gönül pād-şāhlığı ve a' zā (8) şālāhiyyet[i] āşkāre olur şālīh [ü] ra' iyyet cennet [ü] ni' met hūr [u] kuşūr (9) degir 'ādil pād-şāh[a] hūbūr ve sürūr kurb [u] didāra degir ammā (10) kāfir cān[1] zālīm pād-şāha beñzer mü'min cān[1] 'ādil pād-şāha beñzer (11) ne kadar ki 'ādil pād-şāh vilāyetinde tāt işlenürse ol kadar (12) ki işleyene degir şevāb ol kadar dañı pād-şāha degir nite ki haber de (13) gelmişdür el-imāmu'l-'ādilu yuvađđı' u cemī' a' amāli ra' iyyetihi¹⁵¹

[41a] (1) imdi beden terkīb[i] nice tamām olurmuş bedr-i muhaqqıķān şadr-ı müfessirān (2) İbn Mes'ūd rağiya'llahu anhu şöyle buyurur ki inne'n-nuţfete (3) izā veķa'at fi'r-raħmi fe erādallahu en yaħluķa minhā beşeran taret (4) fi beşarati'l-mer'eti tahte külli zūfratin ve şa'ratın şumme mekeşe erba'ine leyleten (5) şumme yenzilu demen fi'r-raħmi fezālike cem'uhā¹⁵² ol pād-şāh ki ālet- (6) süz şuret bağlar kaçan dilese nuţfe kaçresinden ādemođlanı süre- (7) tin naķş eyleye ol nuţfeye ana rahmında karar kılduğdan sonra fermān (8) gelür ki ol durduğı yirden sefer eyleye pes ol kolsuz kanatsuz (9) nuţfe uçar ananuñ cümle a' zāsın yörenür hiçbir kıl bir tırnaķ (10) dibi qalmaz illā dükelin yörenür andan girü yirine gelür ol vaqt (11) aķ nuţfe idi bu kez kızıl olur nuţfe iken 'alaķ olur hāl (12) diliyle aydur 'aceb sefer ki bize geldi taķdīr 'āleminden tağıtdı biraz (13) māt-ı ğurbetde olduğ bir hālden dañı döndük yine yirümüze geldük tā

[41b] (1) ğayb 'āleminden dañı ne naķş zāhir olabilmezüz andan kırķ gün- (2) den sonra ol 'alaķ mızģa olur bir ferişte vardur meleku'l-erħām (3) dirler ol ferişteye fermān gelür ol mızģa üstine gelür görür (4) bir pāre et yatur ol eti görür ammā anuñ içinde aķ yüzler kara (5) gözlü söyler diller var nite ki çekirdek içinde ađac ve budaķlar var ve (6) çiçekleri ve yemişleri gizlüdür İmām Ebū'l- Leys kendü

¹⁵¹ Adil imam bütün halkının işlerini halleder.

¹⁵² Sperm döl yatağına düştüğünde ve aynı zamanda Allah ondan bir insan yaratmak istediğinde o sperm kadının tenine, her tırnağına ve her kılın altında dolaşır. Kırķ gün kalır sonra döl yatağına girer böylece (insan) oluşur.

tefsirinde aydur fekesevnā'l-i' zāme lahmen¹⁵³ didügi oldur ki Hâk te'ālā aydur (7) ol mızğa içinde biz süñükler yaraduruz ve ol süñükleri etle (8) örterüz pes her bir a'zānuñ şüret[i] tamām olur andan cān ol (9) tene ururlar çün cān şāh-zādesi gönül tahtına oturur göze görmek (10) kulağa işitmek yüz[e] görk bağışlar barmaqlar debreni başlar her bir elde (11) biş barmağ vardır ol barmağnuñ yigirm[i] sekiz mafşal[ı] vardır yigirm[i] (12) sekiz hurūfuñ mazhardur ki temāmet Qur'an ol hurūflarun içinde- (13) dür bunda dağı sırlar vardır ki bilmezler anı illā muqarrebler bilür 'aceb

[42a] (1) işüğe ādemoğlanuñ vardı iki cihān anuñ nihādında qodılar ten 'ālem[i] (2) aşkāre cān 'ālem[i] gizlü ma'şiyet ten qaranulığından oldı tāt at (3) cān aydınlığından oldı yarın ten şemeresin ma'rifet içinde giz- (4) leyeler ve cān şemeresin aşkāre kıllalar şol oruc namāz ki bugün mü'minden (5) hāşıl olur yarın anda hūr u kuşūr enhār u eşcār olisar her (6) birisi fasih dille ayıda ki yā veliyyu'llah senüñ 'amelüñven diye zihī (7) bed-baht kişi ki bugün ol 'amel-i şālih devletinden maħrüm ola iy (8) 'aziz Tañruñ çün bir kendüğe gel her ne ki anı cihānda isterseñ sende hāzır- (9) dur illā oldur ki sen kendüzünle degülsin ve fi'l-arđı āyātun li'l- (10) muķinīn¹⁵⁴ şanasın ki Hâk te'ālā aydur eger yiryüzindeki nişānlardan (11) bilmedünse bār[i] kendü nefsunde fikr eyle tā bilesin ki anuñ hālik[i] var- (12) dur andan ayıtdı ve fi enfusikum efelā tubsirün¹⁵⁵ ya'ni görmez- (13) misin her ne ki iki cihānda varsa anuñ mişli sende vardır nite ki dünyāda

[42b] (1) yağmur yağdurur yir ol yağmurdan ölmüş yirün qa'rından nice biñ (2) dürlü otlar ve çiçekler ve tatlu yimişler bitürürem yağmur suyından (3) ve ana rahm qa'rından dağı niçe gökcek yüzlü kara gözler ve (4) söyler diller yaratdum nite ki Ādem[i] yaratmaqda 'Azrā'il dükeli yirden (5) bir avuc toprak aldı ve ol toprağdan dürlü dürlü hālāyık (6) yaratdum kim[i] kāfir müselmān kim[i] payğāmbār kim[i] veliyy kim[i] 'Arab kim[i] Türk (7) ve ol ferişte dağı Ādem tenine müvekkildür ol dağı tenüñ her (8) yirinden biraz biraz divşürür biz andan mü'min muvaħhid yaraduruz (9) ol 'acāyibler ādemoğlanında qomişlardur 'ulemāya destür yoğdur (10) andan haber virmege Tañrı te'ālā Ādem[i] seksen yirde Qur'ānda yaratdu- (11) ğın zikr eylemişdür an[ı] şerh eylemekde söz uzar nite ki dünyāda (12) tağlar vardır

¹⁵³ Kemiklere et giydirdik. (*Kur'an, Mu'minun / 14*)

¹⁵⁴ Kesin olarak insanlar için yeryüzünde ayetler vardır. (*Kur'an, Zariyat / 20*)

¹⁵⁵ Ve kendi nefslerinizde de (āyetler) vardır. Hâlâ görmüyor musunuz? (*Kur'an, Zariyat / 20*)

yirün qararı anuñladur tende dağı süñükler var (13) tenün qararı anuñladur nite ki dünyāda yollar vardur tende dağı țamarlar

[43a] (1) vardur bir a' zādan bir a' zāya vardur ƙan țamarlarda Şu gib[i] yügürür üç (2) yüz altmış țamar sākındür ve üç yüz altmış țamar deprenür ve ol țamar- (3) lara bir ferişte müvekkildür ƙanƙ[1] țamar[1] dilese sākın ıtar nite ki yirde müvek- (4) kil yir țamarların ıtar her bir tende iki yüz sekiz süñük vardur baş (5) elli biş pāredür diŐlerle otuz ikisi diŐdür diş degirmen miŐāline- (6) dür öñ dişler keser ard dişler un eyler dünyā degirmeninün üstün (7) taŐı deprenür ādem degirmeninün altın taŐı deprenür dünyā degirme[i]n dīvārın (8) Şu ĥarāb eyler ādem degirmen[i] Şu içindedür baş elli pāredür (9) eller bir pāre olsaydı buĥār ııkmazdı tiz helāk olaydı eger bir taş (10) yā bir nesne ıoƙınup sızsa ƙalan selāmet ıura her bir el otuz (11) pāredür ve her bir barmaŐ üç pāredür eger artuŐ olsa ıutmaĝa (12) za' if olaydı barmaŐlarda bir sır vardur sır oldur ki biş barmaŐda (13) payĝāmbar niŐān[1] vardur ulu barmaŐda resül niŐān[1] vardur bir

[43b] (1) barmaŐda Ebū Bekir niŐān[1] var bir barmaŐda 'Ömer niŐān[1] var bir barmaŐda (2) 'OŐmān niŐān[1] var bir barmaŐda 'Alī niŐān[1] var zira İbn (3) 'Abbās rađı rivāyet ider aydur çün Ādem 'a.m uçmaŐda ƙarār (4) ƙıldı Mūĥammed nūrı iki yaĝrın arasındaydı feriştelere ol nūra (5) ƙarŐu Őaf Őaf ıurdıladı Ādem ayıdı ilāhī feriştelere ar- (6) dumda ıurur ƙarŐu niçün ıurmazlar didi ayıdı ketfünde dostum (7) nūrı vardur ol nūra ƙarŐu dururlar ayıdı ilāhī ol nūrı (8) öñüme getür feriştelere ƙarŐuma geçsinler didi pes Taĝrı te'ālā ol (9) nūrı Ādemün alınına getürdi andan Ādem ayıdı ilāhī ol nūrı ferişte[ler] (10) görürler ben görmezim bir yire getür ki ben dađı an[1] göreyim didi andan Taĝrı (11) te'ālā ol nūrı Ādemün baŐ barmaŐına getürdi çün ol nūrı gördi bar- (12) maĝın götürdi ayıdı lā ilāhe illāllah Muĥammedun resülullāh didi ol günden (13) bugün[e] deĝin Őehādet vaĝtında iŐāret ol barmaŐa eyler Ādem ayıdı

[44a] (1) ilāhī ol nūrdan alnumda dađı nūr ƙaldı ol nūr ne nūrdur ayıdı Muĥammedün (2) yārenleri nūrıdur didi ayıdı ilāhī anı dađı ƙalan barmaŐlaruma getür didi pes (3) her bir Őahābe[nün] nūr[1] bir barmaŐa geldi ki didün pes Ādem ol nūrları görüp (4) Őāh oldı çün dünyāya geldi dünyā iŐine meŐĝül oldı olıcaŐ ol (5) nūrlar barmaŐlarından gitdi 'aceb ol kiŐi ki dāyim ma'āŐiye meŐĝül olıcaŐ (6) ƙorŐmazam ki göñlinden imān nūr[1] gide dađı bir ulu ser barmaŐlarda oldur ki (7) baŐ barmaŐ Allah naŐŐ[1] gib[i] olur bir dađı oldur ki her bir elde biŐ barmaŐ (8)

işâretdür biş vakt namāza ya‘ni bir barmağı gözi öñinde ırdı ki (9) biş vakt namāz[1] unutmaya her bir elde on yedi mafşal vardur işâretdür (10) aña ki giceyle gündüz on yedi rek‘at namāz farzına bir dağı nite ki yiryüzinde (11) nebātāt vardur kim[i] yatur tende dağı kıllar vardur kim[i] yatur ve dağı yiryüzinde (12) sibā‘ cānvarlar vardur ādem teninde dağı bit pire vardur nite ki yiryüzinde (13) denizler vardur ve pınarlar vardur kim[i] tatlu ve kim[i] acı ādem teninde dağı muhtelif

[44b] (1) şular vard[1] kim[i] acı ve kim[i] tatlu göz şuy[1] şürdur kılağ şuy[1] (2) acıdur ağız şuy[1] tatlıdur ādem teninde yetmiş biñ kıll var (3) her birinüñ dibinde bir pınar vardur öñ dişüñ bir köki vardur (4) işi az olduğı çün yuğaru dişüñ köki çoğdur zīrā mu‘allağdur (5) kılan dişler meğāric[i]¹⁵⁶ ħurūf içündür Ĥağğun kıdret eşeri ve anuğ (6) ħikmet nişān[1] ādemoğlanında çoğdur ‘ağl anuğ şağışında ‘āciz (7) ü sergerdāndur anuğ şerh[i] mümkün degüldür ħoş dimişdür Mollā-ı Rūmī (8) an pād-şāh-ı a‘zam der beste būd muğkem pūşide delğ-i ādem imrüz ber der āmed¹⁵⁷ (9) İğyā-yı‘Ulūmda dimişdür ki Tağrı te‘ālā aydur yā ‘abdī (10) in kunte tağdimu meliken feağdimni emā¹⁵⁸ (11) ¹⁵⁹ ya‘ni Tağrı te‘ālā aydur iy kılum eger pād-şāh[a] kılluğ (12) itmek istersen baña kılluğ eyle kim benüm gib[i] pād-şāh bulmayasın eger (13) benüm pād-şāhlığıma inanmazsağ pād-şāhlığıum tertibine bağ

[45a] (1) yiri gör nice döşedüm ve’l- arda feraşnahā¹⁶⁰ andan sağfuña (2) bağ ki gögi üstüne nice yadum ve’s-semāi beneynā hā¹⁶¹ andan çarğ- (3) larum gör ki ya‘ni ay güneş ve ıldızları bunlaruğ nūryla ‘ālem[i] (4) nice rüşen eyledüm ve’ş-şems ve’l-kamer ve’n-nucüm¹⁶² andan ħazīnelerüm gör (5) ki tağlarda ma‘denler kıdum altundan ve gümüşden ħarc eyleyüp (6) dükenmez andan dünyā büstānına bağ ki ol büstān içinde ne datlar ve ne (7) yimişler yaratdum andan menşürum gör ki Ķur‘āndur andan elçimi gör ki Muğammedür (8) andan zindānum gör ki tamudur andan kınuğklarum evin gör ki uçmağdur (9) ve eger bu ‘ibretleri görmekten ‘āciz isen kendü nefsiğe bağ (10) ve fi enfusikum efelā tubsirün¹⁶³ şanasın ki cebbār-ı ‘ālem aydur tenüñ (11) bir ulu şehr gibidür ol şehriñ bünyādın yaparlar ben dağı

¹⁵⁶ Kelime hatalı yazılmış olup “meğāric” olmalıdır.

¹⁵⁷ O büyük padişah kapısını kapatmıştı sınıksız hani / Bugün insan hırkası giymiş halde kapıya geldi.

¹⁵⁸ Ey kulum! Bir padişaha kulluk etmek istersen bana kulluk et. Benim padişahlığıma inanmıyor musun?

¹⁵⁹ Burası hatalı veya eksik yazılmıştır.

¹⁶⁰ Yeri de biz döşedik. (*Kur‘ān, Zāriyāt / 48*)

¹⁶¹ Göğü inşa ettik.

¹⁶² Güneş, Ay ve yıldızlar (*Kur‘ān, Ĥacc / 18*)

¹⁶³ Kendi nefislerinizde birçok alametler vardır. Hâlâ görmüyor musunuz? (*Kur‘ān, Zāriyāt / 21*)

senüñ bünyā (12) duñ yapdum ki ayağundur andan gögsün yapdum ki gönül evidür ki benüm hāş (13) sarāyumdur anuñ üstinde bir ƒal‘ anuñ diz-dār[1] var göz ƒulağ anuñ ƒapusıdur

[45b] (1) ve bu ‘ālem ol sarāyuñ büstānıdur ki göz ne görse ƒulağ ne işitse (2) gönül tahtında cān sultānına aydur andan ol pād-şāh bu hizmet- (3) kārılara aydur varuñ ol büstān[1] yörenüñ ola kim bāğ-bān bulasız (4) yāhūd andan h̄aber bilesiz pes nice ki ol büstān[1] yörendiler bāğ-bāndan (5) h̄aber bilmediler andan gönül meliki bunlara ayıtdı ben bildüm ki siz an[1] bulmağda (6) ‘ācizsiz ben kendüzüme geldüm an[1] ben de istedüm an[1] baña inen yağın (7) buldum ve huve me‘akum eyne mā kuntum¹⁶⁴ çün dost saña böyle yağın dursan (8) andan ırağ olmak niçündür şanasın ki Tağrı te‘ālā gözün aç bir kendüñ[e] (9) bağ gör ki ben saña ne ‘ināyet eylemişem diledüm ki sen[i] ataña anaña (10) sevdürem ana gelini nice bezerse güyegü gözine şirīn görine ben sen[i] (11) ƒudret elümle andan yeg bezedüm yüzün şafhasında ƒudret ƒalemiyle şüre- (12) tün nağş eyleyüp yay gib[i] ƒaşlar çekdüm bādām gib[i] gözler gül gib[i] (13) yañağlar eyledüm tā seni atañ anañ hoş tutalar çün seni dünyā zindānına getür-

[46a] (1) mekde bu ƒadar kerem ƒıldum ƒıyās eyle ki seni gür zindānından ƒıƒaram (2) ƒıyāmet mağfiline getürem dāru’l- hulda ƒoyup ƒonuğ idinüp getür[em] ve (3) ƒudret elümle şarāb virem hiçāb giderüp bākī dīzārum gösterem (4) çün rahmān meclisi harīfi olasın revā mıdur ki şeytān maşğarası (5) olasın ‘arş-ı mecīd ƒoma ululuğı ve ārāyiş birle kendü zīnetine bağdı (6) ayıtdı er-rahmānu ale’l- arşistevā¹⁶⁵ benüm yüzüm nağşıdur eger (7) ben hādış ü mağlūğsam ol nağş-ı ƒadīmdür fermān geldi ki eger rahmān senüñ yañağın nağşı ise ol benüm zātum şıfatı (8) adıdur ammā şıdğ Üveys gönlinededür o benüm zātum şıfatıdur (9) senüñ Üveysle ne tākātuñ ola sen bizden bir tuhfeye¹⁶⁶ rāzī ve bir nişāna (10) kāni‘ olmışsın ammā her gün biz aña kendü ‘ālemümüzden biñ (11) dürlü tuhfe viribirüz henüz teşni‘ eyles ki hel min mezīd¹⁶⁷ güneş ki (12) dünyā çerāğıdur nūrın benüm cemālümünden alur nite ki ben münevver ƒılıcıyın (13) gönülleri yirleri gökleri münevver ƒıldum ay güneş ıldızlar birle yirleri

¹⁶⁴ Nerede olsanız, O sizinle beraberdir. (*Kur’ân, Hadīd / 4*)

¹⁶⁵ Rahmān, Arş’a kurulmuştur. (*Kur’ân, Tâhâ / 5*)

¹⁶⁶ Kelime “töhmete” yazılmış olup metnin bağlamı açısından “tuhfe” olmalıdır.

¹⁶⁷ Daha fazlası var mı? (*Kur’ân, Kaf / 30*)

[46b] (1) münevver kıldum evliyālar paygāmbarlar ‘ālimler mü’minler nūriyla (2) göñli dañı münevver kıldum imān ‘irfān iķān Qur’ān birle ‘ārifler (3) dimişlerdür ki göñül iki[dür] göz dañı iki[dür] bir[i] dünyā gögidür ve bir[i] göñül (4) gögidür bir[i] zāhir gözidür bir[i] bāñın gözidür ya‘ni zāhir göziyle (5) dünyā gögine baķ bāñın göziyle göñül gögine yā baķ eger şāni‘ diler- (6) seņ göñül gögine baķ çoklık dilerseņ dünyā gögine baķ birlik dilerseņ (7) göñül gögine baķ hisābsuz melek göresin göñül gögine baķ hicābsuz (8) melik göresin pes ma‘lūm oldu ki ay güneş dünyā çerāğıdur imān (9) ‘irfān göñül çerāğıdur ve bu iki çerāğ arasında fark itmişlerdür her (10) biri biņ cān[a] degir ay güneş ki dünyā çerāğıdur aña melekī dirler (11) imān ‘irfān göñül çerāğıdur aña melekī dirler felekī çerāğ dördinci (12) felekden doğar melekī çerāğ muħabbet burcından toğar felekī çerāğ gökde (13) toğar yir ehli temāşā eyler melekī çerāğ yirde doğar an[ı] ‘arş ıssı temāşā eyler

[47a] (1) felekī çerāğ eyü yıl bilmek çün melekī çerāğ helāl ħarām bilmek içündür (2) felekī çerāğ gündüz toğar gice uyağur melekī çerāğ gice gündüz muħabbet (3) burcında sābitdür felekī çerāğ nūrın ‘arşdan alur melekī çerāğ nūrın (4) ‘arş ıssından alur felekī çerāğ maşrıķ mağrib arasında yürür melekī çerāğ (5) Çalabuñ iki kudret barmağı arasında yürür ki ķalbu’l- mu’min beyne işbe‘ayn-i (6) min eşābu’r-rahmān yuķallib-u keyfe yeşā’u¹⁶⁸ felekī çerāğ maşrıķ mağrib (7) arasında şığar melekī çerāğ ne şarka ve ne ġarba şığar ki lā şarķiyyetin ve lā ġarbiyyetin¹⁶⁹ (8) felekī çerāğ kıyāmet heybet[i] yire döküp söyündüre izā’ş-şemsu kuvvirat¹⁷⁰ (9) melekī çerāğ çün kıyāmet serā-perdesinden baş ķaldura ‘araşatı nūrula (10) toldura ki yes‘ā nūruhum beyne eydihim ve bi eymānihim¹⁷¹ felekī çerāğ[a] (11) bir pāre bulut ħicāb olur melekī çerāğa ‘arş ħicāb olmaz felekī çerāğ (12) göyündürür melekī çerāğ göyündürmekden şaķlar İdrīs ‘aleyhi’sselām dükeli 13)¹⁷²

[47b] (1) ıldızları söylerdi aya şuya şordı ki nūruñ bir vaķt artar (2) ve bir vaķt eksilür nedendür ayıtdı benüm nūrum yoķdur şöyle boş göz- (3) den muşayķal çün güneşe ķarşu oluram anuñ nūriyla hilāllikden bedr- (4) lige irürem āyine gib[i] ki gündüzinden küllī ħālī olmışdur eger taķdīr āyinenüñ (5) gözi olaydı kendüye baķaydı gündüzin küllī güneş göreydi her-çend ki (6) demürdür ve şorsalardı ki sen kimsin ben güneşven didi pes (7) tecelliyāt-ı ilāhī dañı güneş gib[i] göñle toğup anuñ

¹⁶⁸ *Müminin kalbi* Rahman'ın iki parmağı arasındadır, onu dilediği gibi çevirir.

¹⁶⁹ Doğuda olmayan ve batıda olmayan (*Kur’ān, Nūr /35*)

¹⁷⁰ Güneş, dūrüldüğü zaman (*Kur’ān, Tekvīr /1*)

¹⁷¹ Onların nurları, önlerinde ve sağlarında koşar. (*Kur’ān, Tahrim / 8*)

¹⁷² Bu satır silik olduğu için okunamamıştır.

dilinden Enel'l-Haḫ dirse (8) 'aceb olmaya mev'ize mü'min gönli daḫı Taḫrı emrine toḫrı (9) ola Haḫ nūrından tolar naḫşla āyine arasında fark yoḫdur ki naḫşuḫ (10) şaḫ āyinenüḫ şolına düşer dülbend devre olur bilgil ki hūbuḫ (11) her-çend ki cevheri ve kıymeti nesneleri ola ammā anuḫ ḫatında ol ḫadar sev- (12) gülü olmaya ki āyine sevgülüdür eger cevāhirde hālī olsa kendü eliyle imāret eylemez eger azacuk toz āyine yüzine düşerse kendü luḫf (13) yeḫiyle ol toz[1] āyine yüzünden giderür bu sözüḫ maḫşūd[1] oldur ki Çalabumuz

[48a] (1) ki ḫamu hūblaruḫ sultānidur anuḫ āyinesi mü'min gönliüdür pes (2) Allah ol āyineyi sevdüğinden otuz günde üç yüz altmış kez (3) ol āyineye naḫar eyler ve böyledür ki Taḫrınuḫ biḫ bir şıfat[1] vardur (4) ol biḫ bir ad didükleri bu biḫ bir şıfatdur ādemoḫlanı nihādında (5) ve daḫı her şıfat için bir āyine ḫomışdur ḫula gerekdür ki ol (6) biḫ bir adla biḫ bir āyineye cilā ura ki āyine yüz göstere andan (7) ol hūblar hūb[1] pād-şāh ol biḫ bir dereceden ki kendü adıdur (8) kendüzin ol biḫ bir gözgüde göre ḫul daḫı an[1] biḫ bir gözle göre (9) pes bu taḫdir birle an[1] kendüzünde iste çün sen seni ala getüresin (10) an[1] kendüzünde bulasın nite ki naḫş[1] gözgüde buldılar bir kişi geldi (11) şöyle ayıtdı baḫa bildür ki Taḫrı nice bilürler Şeyḫ ayıtdı bilür misin ki kendü (12) zelil ḫaver nefşüni neden yaratdı ve nede yaratdı ve niçe yaratdı (13) ve niçün yaratdı ol ayıtdı nuḫfeden yaratdı ve ḫaraḫuda

[48b] (1) yaratdı ve tediçle yaratdı ve şınmaḫ çün yaratdı Şıblī ayıtdı (2) veyḫ k[i] iy delü Taḫrınuḫ adlarından bir adı izḫār eyledüḫ ki (3) Allahdur Ādem devrinden tā şimdiye deḫin¹⁷³ ol bir aduḫ şerḫin (4) eyleyemezler o ıssını ḫod kimse nite biliser benī İsrā'ıl ḫavm[1] bir (5) öküzi istediler ḫırḫ yılda buldılar sen bir sā'atde nice bulasın (6) ḫikāyet Şıblī rahimeḫu bir gün Baḫdād bāzārında geçerdi (7) çağırdı ki hiç sizden Allah diyici var mıdur bir yigit ḫuru geldi (8) biz dükelümüz Allah diyicilerüz didi Şıblī ayıtdı siz Allah dirsiz kendü (9) işüñuze varursız ben Allah didüm dünyāy[1] āḫireti terk eyledüm (10) eger dilersiz ki Allah[un] 'ilm-i ḫaḫāyıkından nesne gösterem bir ḫabaḫ ve bir ḫadeḫ (11) ve bir kişi getürüḫ didi getürdiler ḫabaḫ içinde Allah yazdı ḫabaḫ iki (12) pāre oldı ve ḫadeḫ bir kez Allah didi ḫadeḫ havāya uçdı andan (13) Allah işāret itdi ol erüḫ başına hemān başına od düşdi az

¹⁷³ Kelime eksik yazılmış olup “şimdiye deḫin” olmalıdır.

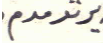
[49a] (1) feryād eyledi Şıblî ayıtdı yā nārū kūnî berden ve selāmān¹⁷⁴ didi (2) od girü söyüdü pes Allah yiri gögi yaradıcıdur iki (3) cihānı Ādem için yarattı Ādemi kendüyiçün yarattı çün Tañrı te‘ālā (4) Ādemün qalbini yarattı Mekkeyle Tāyif arasında kırk biş yıl yatdı (5) her bir sā‘atde ğayb hazīnesinden laţif gevher ve şerif terbiyet (6) anuñ nihādında qodı çün nevbet gönle geldi degdi gönül balçığın (7) uçmaqdan alup āb-ı hayāt birle yoğurdılar çün gönül bu kemāle (8) irdi ğayb hazīnesinde bir gevher vardı ki ol gevher meleküt hazīne- (9) dārlarından gizlüydi kendü ‘azamet birle anuñ hazīne-dārydı (10) zīrā ol gevher hiç hazīneye lāyık degüldür illā Ādem gönline ve ol gevher (11) muḥabbet gevheriydi emānet şandūķında qonılmışdı ve ol gevher[i] (12) cümle mülki meleküte ğuşşa kıldılar kimse an[1] beklemege boyun tutmadı nite ki (13) kelāmında buyurdu innā ‘araḏnā’l-emānete ‘alā’s- semāvāti ve’l- arḏı

[49b] (1) ve’l- cibālī fe ebeyne en yaḥmilnehā¹⁷⁵ pes Ādem ki bunca biş yıldan berü (2) eḫadiyyet şıfat[1] nūryla bilmişdi ve ol gevher hazīne olmağa istihkāk (3) bulmuşdı hezār cān u dil birle ilerü geldi ḫiṭāb geldi ki ol gevherde hazīne (4) olmağa sen lāyıqsın ki senden yegrek nesne yaratmadum¹⁷⁶ didi pes ol (5) Allah ki seni bunca terbiyetle ‘ademden vücūda getürdi saña vācib eyledi ki (6) anuñ birliğini ḫaḳıķatle bilesin taḳlīd suḫreyesinden qurtulasın nite ki kendü (7) ‘azamet birle resūlina buyurdu ayıtdı qul huvallāhu eḫad ya‘ ni ayıt (8) yā Muḥammed ol taḫduğum Tañrı birdür cāna sen ol bir dimegi ḫaḳir nesnelerde (9) āyedi öğrendün anuñ çün uşaḡ aydursın meşelā bir qalem ve bir qaftān (10) dirsın çün sen bu sözi atañdan anañdan öğrenmiş olasın pes bu bir (11) dimek qadriñ ne bilesin ki Bilāl ba‘zı ‘ömrin iki dimekte geçürdi çün (12) anuñ birliğin bildi qaçan ki eḫad dise bī-ḫod olurdu nite ki bir ulu (13) toḫuz yüz toḫsan toḫuz kitāb taşnīf eyledi ayıtdılar niçün bir kitāb daḡı

[50a] (1) daḡı taşnīf eylemedün ki biş tamām olaydı biş dimek dile geñezdür benüm emegüm (2) bilinmeyedi pes bir kitāb eksük eyledüm ki biline bu ‘acebdür dükeli nesneyle (3) bildürür ve dükeline ḫāzırdur dükeline muḫītdür girü dükeliñden (4) münezzeḫdür ḫikāyet Şıblî raḫimullah çok ağlamaqdan gözi görmez (5) oldı ḫalīfe bir cühūd[1] ṭabīb viribidi ol ṭabīb ayıtdı (6) iy Şeyḡ eger pür-müyesser eylerseñ

¹⁷⁴ Ey ateş soğuk ve zararsız ol. (*Kur’ân, Enbiyâ / 69*)

¹⁷⁵ Muhakkak ki biz, emaneti göklere, arza ve dağlara arz ettik (sunduk, teklif ettik). Onu yüklenmekten çekindiler. (*Kur’ân, Ahzâb / 72*)

¹⁷⁶ Kelime hatalı yazılmış olup “yaratmadum” olmalıdır.

gözüne mîl çekem ki dükeli ‘âlem[i] göresin (7) didi Şeyh ayıtdı iy Tanrı düşmen[i] eger sen iki dimekden (8) pür-müyesser idesin bir mîl gönül gözine çekem ki birden artuğ nesne (9) görmeyesin didi nükte bir fuḫḫā‘ī Bağdād bāzārında fuḫḫa‘ şatarken (10) çağırdı ki mā baḫiye illā vāḫidun¹⁷⁷ birden artuğ nesne ḳalmadı didi Şeyh anı (11) işitdi bî-ḫod oldı ögi geldi ayıtdı iy ‘aḳl kim ışlada birden (12) artuğ nesne var mıdur naḳldur ki Şeyh Şıblī Bağdād bāzārında fāḫir (13) ḫonlar giyüp geçerdı bir bāzergān ḫisāb eyleyüp ḫururdı Şeyh gördi

[50b] (1) bāzergān şındı ayıtdı ḫisābum vardur baḫa yardım eyle didi Şeyh bāzer- (2) gān ḫatında oturdı ayıtdı dut bu ḫadar yüz biḫden artuğ (3) ayıtdı daḫı dut bu ḫadar pes çok ḫisāb şunca işmarladı āḫir şor- (4) dı ki sende ḫac var Şıblī ayıtdı bir bāzergān ayıtdı veyḫ k[i] iy delü (5) ben saḫa bunca ḫisāb işmarladum sen henüz bir dirsın Şeyh ayıtdı delü sensin (6) ḫaḫīḫatde birdür ḫalan mecāzdur cāna imān ağac[1] bir nāzik ağacdur (7) an[1] gözyaşıyla şuvarmak gerek ki köki berkiye ecel vaḫtında ki muḫtelif (8) yıllar eser ḫorḫudur ki imāna zevāl gele ammā köki berkidükden şonra zevā- (9) lden emīn olur zīrā aḫa Tanrı te‘ālā şehādet kelimesin meşelde ḫurmā ağacına (10) beḫzetdi zīrā ki ḫurmā ağacınun köki ḫalın ağaclar kökinden berkdür havāda (11) uzun olur tevḫid ağac[1] daḫı mü’min gönlinde andan daḫı berkdür (12) zīrā ḫurmā ağac[1] köki ḫazmayla ḫıḫarmağa yarar ammā tevḫid kökin mü’min (13) gönlinde ḫılıcla yā şünüyle ḫıḫarmağa yaramaz nite ki ḫurmā ağac[1] ḫiç vaḫt

[51a] (1) menfa‘atden ḫālī olmaz līfinden ip eylerler ḫabından zenbīl ağa- (2) cından ‘aşā olur yemiş[i] yayın ḫışın yinür mü’min daḫı ḫā‘atdan (3) ḫiç vaḫt ḫālī olmaz biş vaḫtda farīza ḫılır bir niçe vaḫt nāfile (4) ḫılır ve bir niçe vaḫt tesbīḫ aydur ve bir niçe vaḫt ḫur‘ān oḫur ve bir niçe (5) vaḫt şadaḫa virür ve bir niçe vaḫt za‘iflere yardım eyler ḫikāyet-i meliḫa (6) bir gün ḫalife gemide oturmuşdı Şaḫ ırmağın seyr iderdı gāyet (7) gönli ḫoş idi diline buyurdı ki Allahu vaḫidu anā vaḫidu¹⁷⁸ didi (8) murād oldı ki nitekim Tanrı te‘ālā Tanrılığında birdür ḫilāfetde ben daḫı (9) birin Ca‘fer adlı bir ‘ālim vardı böyle cevāb virdi ki aḫḫātu yā emīre’l- (10) mü’minin yaḫıldun iy mü’minler bigi didi ente işnāni min işneyni (11) fi işneyni ilā işneyni¹⁷⁹ ya‘ni sen ikisin ya‘ni cān ten (12) ikidensin ya‘ni gice gündüz ikidensin ya‘ni ata

¹⁷⁷ Birden başka kalmadı.

¹⁷⁸ Allah tektir ben de tekim.

¹⁷⁹ Sen ikisin, ikidensin, ikidesin, ikiye varacaksın.

ana ikiye varacaksın ya'ni (13) uçmağ tamu fezkurüllāhe ke zikrikum ābā'ekum ev eşedde zikren¹⁸⁰ bu āyet

[51b] (1) ma' nāsında dimişlerdür ki size bir kişi atağuzu iki dirse hamıyyetden (2) anuñla depeleşürsüz çün size iki ata revā olmaya pes iki Tağrı olmak nice revā (3) ola pes Tağrı iki diyene cāndan düşmān olmak gerek hikāyet (4) ol vaqt ki Ādemi uçmağdan çıkardılar fermān geldi ki Havvādan ayrıla (5) pes Havvā Ādemle esenleşdi ağlaşup birbirinden ayrıldılar Hağğa ki biñ kez (6) uçmağ firāğından artuğ idi çün Ādem biraz gitdi kırlağıc an[1] gördi (7) esirgedi şordı ki şöyle yaluñuz nite dimişdün ayıtdı şoram ki benüm kışşam (8) uzundur ammā kulluğda ğayret eyledüm kulluğ itmedin ferışteler[e] secde (9) oldum ve uçmağ pād-şahlıgına irişdüm bu dükelin terk itdüm tā kulluğ (10) mağāmından çaşnī alam ğalk ğod ne olursa dirilür çün kırlağıc (11) Ādem ile bu kadar şöhet eyledi 'itāb geldi iy za'ifce kuş ol (12) kişi bizüm buyruğumuza muğālefet eyleye sen anuñla niçün şöhet eyledün iy (13) subhāna'llāh Ādem bir günāh işledüğü çün kırlağıc[1] anuñ şöhetinden men'

[52a] (1) eyledi andan kırlağıc ayıtdı ilāhī ben anı senün birligünje ğayret (2) eyleyüp itdüm Ādem[i] gördüm ki yaluñuz gider senün birligün ögdüm ayıtdum ben (3) buña cüft olayın birlik Tağrıya müsellemdür aña bākī kalasun didüm didi (4) ğitāb geldi ki iy miskince benüm birligümde sen ğayret eyledünse ben de (5) senün suçunu 'afv kıldum buçağ[1] saña ğarām eyledüm ve seni Ādeme kınşı (6) kıldum didi pes kırlağıc anuñ birliginden bir ğayret eyledi buçağdan emān (7) buldı ve Ādeme kınşı oldu pes mü'min muvağğid bunca yıldan berü tevğid (8) yolın yürür ve tevğid üzerine cān virür eger kıyāmet korkusından (9) emān bulsa ve Muğammede kınşı olsa 'aceb olmaya her nesne ki vardur zerre- (10) den güneşe degin kınrıcadan Süleymāna degin her birinde nişān vardur ki Tağrı (11) birdür ve fi kulli şey'in lehū āyetun tedellu alā ennehu vāğidun¹⁸¹ zīrā eger iki (12) olaydı yir ve gök ğarāb olaydı lev kāne fihimā ālihetun illāllāhu (13) le fesedetā¹⁸² eger yirde gökde Tağrıdan artuğ bir Tağrı dağı olaydı

[52b] (1) yir gök fesāda varaydı zīrā her yirde ki iki kāhir ola ol yir (2) vīrān olur eger bir kınvanda iki aru begi oldıysa bir[i] birisin depeler (3) fesād olmasun diyü zīrā ki iki kāhir birbirine muğī' olmaz olursa (4) muğī' mağhūr olur mağhūr ğod Tağrıluğa

¹⁸⁰ Artık atalarınızı zikrettiğınız gibi, hatta daha kuvvetli bir zikirle Allah'ı zikredin. (*Kur'ân, Bakara /200*)

¹⁸¹ Her şeyde O'nun varlığını, birliğini gösteren bir delil vardır.

¹⁸² Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilāhlar olsaydı, kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu. (*Kur'ân, Enbiyâ /22*)

yaramazsın müte‘ayyin oldu ki Taşrı (5) birdür kâfidür kâdirdür kâhirdür zîrâ şıfat kemâle yaramaz iki kişiyeye ola (6) çün şıfat kemâlde ola bir yeter eger iki olsa kemâl olmaz belki eksi dağı (7) nâkış olur nâkış olan Taşrılığa yaramaz kemâl-i şıfat oldur ki hîç ‘aql (8) anuñ niteligin bilmeye ve hîç vehm aña ırmeye Ebü’l- Hasan Haraķānî aydur yüz (9) biñ dağı yigirm[i] dört biñ paygāmbar geldi yükündi ki an[1] bildiler nice kanlar (10) dökildi dükeli eyledükde ‘aciz [ü] ser-gerdān kaldılar ‘aceb işdür ki (11) bu siyāh kelîmler iş[i] nice inkār eylerler anuñ birliğinde ki her bir zerrede (12) ‘ādil şanuķ vardur ki ol birdür hikāyet bir pād-şāh vardı (13) yavlaķ zālîm idi hem ağsaķ hem pis ve hem kel idi ve dürlü ‘ayblar

[53a] (1) anda mevcüd idi bir gün seyrāndan gelürdi bir tersā an[1] gördi (2) derhāl imān getürdi ayıtdılar Mūsā paygāmbardan bunca mu‘cizāt (3) gördüñ ol seni bunca da‘vet eyledi imān getürmedüñ şimdi bun[1] (4) görecek nite imān getürdüñ ayıtdı bun[1] görecek bellü bildüm ki Taşrı (5) birdür eger ikimisseydi biri buña pād-şāhlıķ virmege rāzî olursa (6) biri rāzî olmayadı pes bellü bildüm ki birdür münezzehdür hikāyet (7) bir bölük zindikler İmām Şafi‘î hāzretleri kātına geldiler şordılar Taşrınuñ (8) birliğine delîl nedür İmām ayıtdı bilürsüz ki tüt yaprağınuñ dadı levn[i] kokuşu (9) tab‘ı birdür İmām ayıtdı ol bir yaprağı gönül kurdı yise ibrişim olur aru (10) yise bal olur geyik yise mişķ olur koyun yise kığ olur yılan yise ağı olur (11) kimdür ki bu bir nesneden bunca muhtelif nesne eyleye ol birden artuķ ol birdür (12) şun‘ çokdur didi pes bir kezden imān getürdiler hikāyet birkaç dehriler (13) dağı İmām-ı A‘ zama düşmen olmışlar İmām bir mescidde yalunuz otururdu geldiler

[53b] (1) bir kezden kılıclar çekdiler ki öldürelər İmām ayıtdı evvel bir su‘ālüm vardur aña (2) cevāb virüñ andan girü siz bilürsüz ayıtdılar ayıt ne dirsiz İmām ayıtdı (3) şol kişi haķķında ne dirsiz ki aydur ben gördüm bir ağac bendi boyadı kendüsi (4) dürgersüz tahte oldu ol gemi oldu şu üstinde revān oldu yü- (5) rüdi ayıtdılar yalan söylersin gemi gemici olmayınca nice yürüye hod dürgersüz nice (6) olur didiler İmām ayıtdı subhān‘allāh bir gemi gemicisüz yürüdüğün inanmazsız (7) yā nice revā göresiz ki işbunuñ gibi enbüh-ı ‘ālem ve bunuñ gib[i] yüce gökleri (8) ve dürlü dürlü maħlūķlar şā‘ nisüz ola mı didi pes bir kerreden imān getürdiler (9) pes her nesne ki vardur anda nişān vardur ki Taşrı birdür meşelā ay (10) güneşdür birbiri ardınca geldüğü ve yıl dört faşl olduğı dükeli şanuķ- (11) dur ki Taşrı birdür zîrâ eger ikimisse biri aydurdu bugün mağribden doğsun (12) maşrıķda tölansun yāhūd bugün

on gün kadarı olsun arada gice (13) olsun ya bu gice on gice kadar olsun yāhūd bu yıl evvelinde

[54a] (1) āhîrine degin bir faşl uzar ne olsun diyeydi hîç böyle olduğu yokdur (2) pes ma' lūm oldu ki Tañrı birdür nite ki kendü kelāmında buyurur (3) inne fî halkı's-semavāti ve'l- arđı vahtilāfi'l- leyli (4) ve'n-nehāri le āyātin li uli'l-elbāb¹⁸³ Ca' fer-i Huldî aydur ve (5) sekāhum rabbuhum şerāben t̄ahūrān¹⁸⁴ ma' nāsı budur ki Tañrı te' ālā (6) tevḥîd şarābın mü'minlere içürdi andan artuğdan esridiler (7) girü eylemezler tā sāķi cemālin görmeyince resūl ḥazretinden şor- (8) dılar Tañrı[yı] neyle bildüñ ḥāşā ki Tañrı[yı] Tañrıdan artuğ nesneyle bileler belki dü- (9) keli nesneyi Tañrıla bildiler Zünnūn-i Mışrıye şordılar ki Tañrı[yı] neyle bildüñ ayıtdı Tañrı te' ālā andan yücedür ki an[ı] ayruğ nesneyle bileler (10) pes ayıtdılar ya 'aql nedür ayıtdı 'aql bir 'āciz nesnedür girü kendü gib[i] (11) bir 'āciz nesneye delālet eyler belki 'aql āletdür 'ibādet için (12) ḥayr u şer fark itmek için çün Tañrı te' ālā 'aql[ı] yaratdı şordı ki (13) ben kimven ayıtdı bilmezem andan Ḥağ tevḥîd sürmesin gözine çekdi

[54b] (1) andan bildi ayıtdı ente Allah lā ilahe illā ente¹⁸⁵ didi pes (2) Tañrı Tañrıyla ayruğlar 'aqla nice bileler ḥikāyet Ca' fer-i Şadıkuñ bir kulu (3) vardı ki bir gün bir günāh işledi buyurdı ki ol kulu dögeler kul ayıtdı (4) dögörsin bir kişi ki senden artuğ şefi' olmaya didi Ca' fer bun[ı] işitdi (5) 'afv eyledi kul ayıtdı ben seni 'afv kılmaduñ ol 'afv kıldı ki bu sizi (6) baña öğretti Ca' fer ayıtdı ben muvaḥḥidven andan arada kimse görmezem (7) didi ḥaberdür resūl ḥazretinden ki uçmağ ehli uçmağda tamu (8) ehli tamuda qarār kıllalar Ḥağ te' ālā muqarreb feriştelere bir ferişte (9) viribiye kendü muvaḥḥid dostlarum 'arş gölgesine getür bî-çün cemālüm (10) görsünler diye çün ol ferişte Ḥağ te' ālā selāmın getüre duralar Bura- (11) kılara bineler 'arş gölgesine geleler ḥitāb gele ki merhabā yā evliyā-yı (12) ve eḥibbā-yı ve züvvārī¹⁸⁶ diye andan bî-çün cemālinden perde götüre ayıda kulum (13) dünyāda çok zaḥmet çekdüñüzse uş cemālüm görüñ diye pes muvaḥḥidler

[55a] (1) Tañrıyı Tañrı nūrıyla göreler rezeznā Allaha ve iyyākum¹⁸⁷ andan fermān gele ki girü (2) yirüñüze varuñ pes girü yirlerine varalar ammā bir t̄ayife girü kıllalar

¹⁸³ Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için elbette ibretler vardır. (*Kur'ân, Âli İmrân / 190*)

¹⁸⁴ Ve Rab'leri onlara temiz (lezzetli) içecekler (şaraplar) sundu. (*Kur'ân, İnsân / 21*)

¹⁸⁵ Sen Allah'sın, senden başka ilah yoktur.

¹⁸⁶ Merhaba ey evliyalar, dostlar ve hacılar!

¹⁸⁷ Allah bizi ve sizi rızıklandırdı.

(3) hı̄tāb gele ki siz niçün gitmedünüz anlar ayıdalar ilāhī biz seni dünyāda (4) birledük senden ğayrı ne varsa terk eyledük revā m[1] ola ki dünyāda senünle (5) olavuz bir gün bir sā‘at senden ayru olmayavuz bizi senden (6) artuğa havāle kılasın biz niderüz uçmağı sensüz diyeler hı̄tāb (7) gele ki ene‘l muvaḥḥidu ve entum muvaḥḥidun¹⁸⁸ ire ben ol birledünüz Taḥrın (8) siz birleyenlersiz benüm sevdüğüm muvaḥḥidlerdür ammā uçmağ daḥı sizü- (9) ğle müşerref olsun diye ḥikāyet bir ‘Arabī payğāambar ḳatına geldi (10) ayıtdı ben Tevrīti İncīli Zebūrı oḳıdum hiç payğambarlarda Yūsufdan (11) gökçek bulmadum ol Taḥrı ḥaḳḳı çün ki ḫaparsın Yūsuf mı gökçek idi (12) yā Ādem resūl ayıtdı Ādem sözün ḳo Ādem dükeli payğāambaruḅ ata- (13) sıdur Taḥrınuḅ üründi ḳulıdur ol gökçeklik ki Yūsufda idi

[55b] (1) Ādem gökçekliginden bir nişān idi ayıtdı nice resūla‘llāh ayıtdı (2) çün Taḥrı te‘ālā Ādemi yarattı iki ‘aceb nesne aḅa virdi bir gökçek- (3) lik nūrın aḅa anuḅ cemāline giyürdi bir daḥı devlet yüzügin barnağına (4) geçürdi feriştelere fermān geldi ki Ādeme secde ḳıluḅ çün günāh[a] (5) mübtelā oldu ol ikisi daḥı andan gitdi nūr ‘arşā vardı (6) yüzügi ḫubā ağacı budacağına geçdi şonra yüzügi Süleymāna vi- (7) rdi gökçekligi Yūsufa çün Süleymān yüzüginı buldı ins ü cinnī (8) ve perri aḅa müsahḫir oldu Yūsuf ol nūrle Mışır melikin buldı pes (9) Taḥrı te‘ālā aydur gökçeklik ve yüzük Ādem nişānı[y]dı an[1] bulan memleketde (10) nice ayrılabilir ki dünyāda emān mülkinde ola āḫiretde uçmağ mülkinde (11) ayrılmadı tevḫīd ki muvaḥḥidler göḅlindedür ol benüm cemālüm nişānıdur (12) pes anda kim nişānum ola ola payğāambar ‘aleyhi’s-selām buyurdu (13) el-mu‘minu ḫayyibun ve kelāmuhu ḫayyibun ve fı‘lun ḫayyibun ve seḳāmuhu ḫayyibun

[56a] (1) ve mevlāhu ḫayyibun kemā ḳalallahu tebareke ve te‘ālā¹⁸⁹ et-ḫayyibātu (2) li’t-ḫayyibine ve’t-ḫayyibūne li’t-ḫayyibāti¹⁹⁰ ḫaberde gelmişdür ḳacan gice (3) olsa kirāmen kātibīn ḳuluḅ ‘amelin ḫazrete iledür Taḥrı te‘ālā buyurur (4) şevābın aḳ deftere yazarlar günāhın ḳara deftere yazarlar çün irte (5) olur ol ferişte ki irte ‘amelin getürür ol ol gice yazduğı (6) deftere baḳar ol ḳara deftere yazılmış günāh görür ki defteri aḳ (7) olmuş günāhı şevāba dönmiş aydur işbu günāh defteri bitisi gice ḳara (8) ydı şindi aḳ olmuş günāh şevāba dönmiş fermān gelür ki ol (9) ḳulum senden öḅdin şehādet kelimesin diline yürıtdi andan ilerü ki (10) sen gelüpdüḅ ol

¹⁸⁸ Ben birleyenim, siz (Allah’ı) birleyenlersiniz.

¹⁸⁹ Mümin güzeldir, sözü güzeldir, ameli güzeldir, hastalığı güzeldir. Ve mevlası da (Allah) güzeldir. Tıpkı Allah tebareke ve Teala’nın buyurduğu gibi.

¹⁹⁰ Temiz kadınlar (ve temiz kelimeler) temiz erkekler, temiz erkekler de temiz kadınlara (ve temiz kelimelere) layıktır. (*Kur’ân, Nûr/26*)

kelime geldi kulumuḡ ‘özrin benden diledi ol kelime (11) ḡürmetine ‘afv kıldum bitisin aḡ eyedüm ḡünāhın ṣevāba dönderdüm ke-ḡavli 12) te‘ālā fe ulāike yubeddilullāhu seyyiātihim ḡāsenātin¹⁹¹ ileyhi yeṣ‘adu’l-kelimu’t- (13) tayyibu ve’l-‘amelu’ṣ-ṣālihu yerfe‘uhu¹⁹² pes ceḡd eyle kim bu kelimeyi ḡoṣ dutasın¹⁹³

[56b] (1) tā ölüm esrükliğinde bu kelime dilünḡe revān olup ḡuruḡı uçmaḡ (2) çemenlerinden bir çemen bulasın ammā sen bu kelimeyi geḡez bulmaḡın ḡadriḡ bilmezsin (3) benī İsrā’īl ḡavm[1] bu kelimeyi ayıtmak dileseler kırḡ ḡün çile çıkarurlar- (4) dı andan bir kez bu kelimeyi aydurlardı fermān geldi ki her ne ḡāilde ola- (5) lar ne ḡadar gerekse aydurlar henüz ‘ālem–i ḡaybdan teḡāzācılar teḡāzā eyler- (6) ler ki ezkrullahe zıkrān keṣirān¹⁹⁴ ol kelime-i tayyibe didükleri iki kelimedür (7) biri lā ilāhe illallāh ve biri Muḡammed resūla’llāhdur hemān (8) Taḡrı raḡmet[i] bu iki kelime[yi] iki sürede ḡodı ki ol iki süre ‘ādil (9) taḡuḡ ola ḡuluḡ īmānına lā ilāhe illallāh kelimesin Muḡammed süresinde zıkr (10) eyledi Muḡammed resūla’llāh kelimesin fetih süresinde zıkr eyledi eger (11) bir süre olsa āyet tamām olurdu ma‘zūr kiṣiler cünüb (12) gib[i] ḡayiz gib[i] ayıdamayalardı pes ḡaḡ te‘ālā kemāl raḡmetinden ikisin (13) iki sürede ḡodı tā āyet tamām olmaya mü’min her ne ḡāilde olsa

[57a] (1) bu kelimedenden ayru olmaya zīrā ki ol kelime mü’minünḡ cümle vücūdın (2) tıttup durur nite ki Taḡrı te‘ālā kelāmında buyurur e lem tere keyfe ḡaraballāhu (3) meṣelen kelimeten tayyibeten ke ṣeceratin tayyibetin aṣluḡā ṣābitun ve fer‘uhā fi’s-semāi (4) tu’ti ukuleḡā kulle ḡinin bi izni rabbihā ve yaḡrıbullāhu’l- emsäle li’n-nāsi (5) leallehum yetezekkerün¹⁹⁵ Necmeddīn Dāye raḡmetu’llāhi ‘aleyh bu āyeti tefsīri- (6) nde aydur Taḡrı te‘ālā aydur ḡörmez misin yā Muḡammed nūryla ki Taḡrı (7) te‘ālā nice meṣel eyler Ādemünḡ isti‘dādına lāyıḡ ki ḡābildür Taḡrı nūrına (8) ayruḡ ḡayvānda ol kābiliyyet yoḡdur kelimeten tayyibeten¹⁹⁶ didüḡiyle ve ol kelime-i (9) tayyibe lā ilāhe illallāh kelimesidür ve ol birliḡi ṣıfatıdır ve yaluḡuzluḡı

¹⁹¹ Allah işte onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. (*Kur’ân, Furkan /70*)

¹⁹² Güzel sözler ancak O’na yükselir. Salih ameli de güzel sözler yükseltir. (*Kur’ân, Fâtır/10*)

¹⁹³ Kelime eksik yazılmış olup “ḡoṣ dutasın” olmalıdır.

¹⁹⁴ Allah’ı çokça zikredin. (*Kur’ân, Ahzâb /41*)

¹⁹⁵ Allah nasıl örnek verdi, görmedin mi? Güzel bir söz, güzel bir ağaç gibidir. Onun aslı sabittir (kökü topraktadır). Ve onun dalları semadadır. O her zaman Rabbinin izni ile meyvesini verir. Ve Allah, insanlara örnek (darb-ı misal) verir. Böylece (umulur ki;) onlar tezekkür ederler. (*Kur’ân, İbrâhîm/ 24-25*)

¹⁹⁶ Güzel bir söz (*Kur’ân, İbrâhîm / 24*)

(10) şüretidür ve ol kelime-i tayyibe ebū ağaca beñzer ki köki yirde berkiyüp (11) durur ve budağları gökden yaña uzayup durur nite ki zıkr eyledüñ (12) Mu‘āz aydur şecere-i tayyibe imān ağacıdur köki Tañrı atında ber- (13) kiyüp durur zīrā ki anuñ şıfatıdur anuñ zāt birle āyimdür anuñ

[57b] (1) budağları göñül gögindedür tu‘tī ukulehā kulle hīnin¹⁹⁷ ve hemīşe ol (2) ağacdan müşāhedāt ve mükāşefāt yemişlerin yemişlenürler Necm (3) eddīn Dāye kendü tefsīrinde Muħammed ibn ‘Alīden rivāyet eyler ki (4) şecere-i tayyibe imān ağacıdur ki Tañrı te‘ālā an[1] göñülde bitürdi (5) ve ol ağacuñ yiri tevfidür köki ‘ināyetdür ve şuyı ri‘ā- (6) yetdür budağları kifāyetdür yapraqları velāyetdür yemişi vu- (7) şlatdur gölgesi ünsdür köki mü‘min göñlinde berkiyüp durur (8) budağları ‘ināyet göğinde cebbār-ı ‘ālem terbiyetiyle arşu artar (9) Ebū Sa‘ī Ĥarrāz aydur yiryüzinde Tañrınuñ ĥazīnesi göñüldür (10) zīrā ki Tañrı te‘ālā göñli kendü ĥazīnesi evi ıldı andan anuñ (11) üzerine rahmet yilin esdürdi küfr-i şerīkin nifā tozın taşra (12) bıradı andan imān ağacın bitürdi ve dürlü şularıyla anı şuar- (13) dı her ne ağac ki dūnyāda vardur ol şusuz urur imān ağac[1]

[58a] (1) şusuz urumaz dūnyā ağacı bıñar şuyıyla şuarılır imān ağac[1] (2) evvel tevbe şuyıyla şuarılır andan peşimānlı şuyıyla andan ĥasret (3) şuyıyla andan şev şuyıyla andan Tañrı te‘ālā evvel ağacı (4) üstine minnet buludın viribir ol bulutdan ol göñline rahmet (5) yağmurın yağdurur yuarudan rahmet yağmur[1] aşıağadan ĥizmet (6) şuyı tā ol imān ağacı ter ü tāze ola andan bulutdan nefis (7) üzerine hidāyet yağmur[1] yağar dil üzerine letāfet yağmur[1] yağar sır (8) üzerine settārlı yağmur[1] yağar cān üzerine kerāmet yağmur[1] yağar (9) dile yağan yağmurdan şükr ü şenā yemiş[i] biter nefis yağmurından tā‘at (10) ĥizmet yemiş[i] biter göñül yağmurından şıd u şafā yemiş[i] biter sırr (11) yağmurından şev u şafā biter cān yağmurından dīzār u beā (12) yemiş biter çün baçe böyle ārāste ola yemiş böyle bol ola baçe (13) ıssı baçeden taşra ola pes ol göñül sultān[1] anuñ çün buyur-

[58b] (1) dı ki ben yire göge şığmadum illā göñle şığdum dilersen ki ol (2) baçe hemīşe ma‘mūr ola lā ilāhe illallāh kelimesin çün ayıt ĥikāyet (3) ol vat ki Yūnus ‘aleyhi’s-selām balı arnından ıdı balı ya- (4) pışdı ayıtdı yā nebiyyullāh¹⁹⁸ ır gündür ki senüñ ĥammāllıgıñ iderin (5) baña ne virürsin didi ĥitāb geldi ki an[1] ov uş ben pāyendān (6) ki an[1] getürdügüñ çün saña uçma virdüm balı ır gün

¹⁹⁷ (O ağaç) Rabbi’nin izniyle her zaman meyvesini verir. (*Kur’ān, İbrāhīm / 25*)

¹⁹⁸ Ey Allah’ın peygamberi!

Yûnus (7) götürdüğü çün Tañrı te‘âlâ kendü kereminden an[1] aylak kıomadı uçmak virdi (8) mü'min muvaḥḥid kim kırk yıl ya daḥı artuḫ anuḫ birliği tevḥîdî (9) ḥammâllığın eyleye ol kerem[i] çok pād-şâḥ mü'min uçmaḫdan (10) kaçan maḥrûm eyleye yâḥûd yalunuz uçmaḫla mı kıoya ḥikâyet (11) payḡambar ‘aleyhi’s-selâm dünyâdan gitdüğinden şonra Şiddîḫ raḫı (12) bir gün düş gördi düş içinde çağırdı ki mā ḥâze'l- bukâ'u (13) yâ resûl'allâḥ¹⁹⁹ didi ‘Ömer raḫı andan geḫerdi işitdi vardı

[59a] (1) kıapuy[1] urdı Şiddîḫ uyandı ayıtdı düş gördüm yârenler[i] (2) divşür ideyin didi pes yârenler cem‘ oldılar ki Ebû Bekir ayıtdı gör- (3) düm kıyâmet kıopmış ḥalk ḥaşr olmış ol ḥalkuḫ çevresin zebâ- (4) nîler dutmış tururlar ḥalk[1] tamuya sürerler ḥisâb yirine vardum (5) nûrdan kürsiler gördüm ol kürsilerde ‘aceb ‘aceb kıişiler (6) otururlar gözlerin ‘arşdın yaḡa dikmişler bir ferîşteye şordum (7) bunlar kimlerdür didüm ayıtdı payḡambarlardur ben ayıtdum ‘arş- (8) dın yaḡa neye baḫarlar ayıtdılar Muḫammed ‘arş altında ümmetin diler aḡa (9) baḫarlar didiler ben ayıtdum ben daḥı anuḫ kıullarındanum an[1] baḡa gösterüḡ (10) didüm pes beni ‘arş altına iletdiler resûl[1] gördüm ‘imâme (11) başına kıomış taylasân beline baḫlamış bir elin ‘arş sâḫfına (12) urmuş bir eliyle tamu ḥalkasına yapışmış çağırur ki ümmeti (13) ümmeti ilâḫî benüm ümmetüm ‘âlimlerdür zâhidlerdür şâlihlerdür ‘âriflerdür

[59b] (1) andan ḥitâb-ı ‘izzet geldi ki yâ Muḫammed niḫe eyüler sözün söylersin (2) ‘âşîleri fâşıkları niḫün aḡmazsın ki benüm buyruḫlarumda taḫşîr- (3) lıḫlar eylemişlerdür andan resûl ayıtdı ilâḫî bu dükeliyle mü’- (4) minlerdür kāfirler degüldür muvaḥḥidlerdür mülḫidler degüllerdür bunu (5) didi ol kıadar aḫladı ki gözyaş[1] benüm üstüme şaçıldı ben ayıtdum (6) yâ resûla’llâḫ bu ne aḫlamaḫdur ayıtdı girye aḫlamaḫla olur andan (7) resûli gördüm elin tamudın yaḡa uzatmış ayıtdı muştulıḫ (8) yâ Ebâ Bekir tevḥîd berekâtında ümmetüm baḫışladı didi gerekdi ki (9) ayıdam dükelin mi yâ birizin mi diyem pes sen kıapu urduḡ uyandum (10) imdi bilmezem ki dükeli mi yâ bir nicesi midür bu sözdeyken taşradan (11) âvâz geldi ki dönüḡ dükelin taşra kııḫdılar kimse[yi] görmediler (12) yine âvâz geldi ki dönüḡ Ḥızırđı söyleyin pes bilmek gerek dünyâda (13) ve âḫiretde kıurtılmaḫ sebeb tevḥîddür ve cinnî ve insî ḫod

[60a] (1) anuḫ çün yaratdı ki an[1] birleyeler nite ki Tañrı te‘âlâ kelâmında buyurur- (2) dı ve mā ḫalaḫtu’l- cinne ve’l- inseillâ li ya‘budüni²⁰⁰ ya‘ni Tañrı (3) te‘âlâ

¹⁹⁹ Bu aḫlama nedir ya Resullallah?

²⁰⁰ Ben cinleri ve insanları sadece bana kulluk etsinler diye yarattım. (*Kur’ân, Zâriyât / 56*)

buyurur ki yaratmadum cinnī ve insī illā anuñ çün yaratdum ki beni birleyeler (4) ve dağı bir āyetde aydur yā eyyuhe'n –nāsu' budū rabbekum²⁰¹ ya'ni iy ā- (5) demler birleş Çalabuñuzı ki sizi yaratdı diri dutar ve ikrār eyleş kendü (6) kulluğunuz ve tapuñ ol Tañrıya ki sizi yaratdı besler bilgil ki kulluğunı aşlı nedür (7) ve kulluğ nice olur kulluğ didükleri 'ibādetdür ve 'ubūdiyyetdür 'ibādet (8) oldur ki anuñ hazretine ihlāş birle kulluğ eyle ki hemişe kendüñe vazīfe kılasın (9) nite ki haberdedür mefhar-ı mevcūdāt Muḥammed Muştafādan ki kāmē hattā teverrimet (10) kademāhu fekilē lehu fī zālīke kad gaferallāhu leke mā teḳaddeme min zenbike vemā (11) te'ahḫara kālē efelā ekun 'abden meşkūra²⁰² ya'ni namāzda ol kadar tur- (12) rurdı iki mübārek ayağı şişdi Cebrā'il geldi ayıtdı yā resūla'llāh (13) Tañrı te'ālā senüñ geçmiş yazuğunı dağı gelesi yazuğunı yarlıgayup durur

[60b] (1) ne böyle çok zahmet çekersin resūl 'aleyhi's-selām ayıtdı eyle (2) itdüğü çün aña şükr kılmayayın mı didi her ki 'ibādetden çaşnī (3) ala ol bir dem 'ibādetden fāriğ olmaz bir derviş ḫān-ḳāh (4) ḳapusından taşra çıkdı toncuğazı kir Şeyḫ ayıtdı (5) tonuñ niçün yumazsın ayıtdı 'ibādetden elüm digmez didi (6) Şeyḫ ağladı 'ubūdiyyet mücāhede maḳāmında degirmenüñ altın taş[ı] (7) gibi şābit olmaḳdur nite ki dimişlerdür el-'ubūdiyyetu terku'l-iḫtiyār (8) fimā yedin ve mine'l-eḳvāl²⁰³ dost belāsın 'atā yirine ḳabūl kıılmaḳdur (9) ve minneti kendü cānına kıılmaḳdur nite ki ol āḫiret ḫatun Rābi' ayı (10) ısıtma dutdı gūra geldiler şordılar ki göñlüñ ne diler ayıtdı ısıtma (11) 'aceblediler ayıtdı çün dost ısıtma diledi anuñ dileğine ben nice (12) muḫālefet kılayım ḫulāşa-ı kelām oldur ki rızā maḳāmında muḳīm olmaḳ (13) 'ubūdiyyetdür resūl ḫazret[i] şahābelerine şordı ki kimlersiniz ayıtdılar

[61a] (1) mü'minlerüz ayıtdı imānuñuz 'alāmet[i] nedür ayıtdılar dostuñ belāsına (2) şabr eylerüz ni' metine şükr eylerüz ḳazāsına rāzī oluruz didiler resūl (3) ḫazret[i] ş. ayıtdı siz mü'minlersiz Ka'be Tañrısı ḫaḳḳı çün didi (4) çün mü'min bu iki maḳāmdaki 'ibādet ve 'ubūdiyyetdür muḳīm ola (5) müşāhede ki maḳām-ı 'ubūdet aña ḫāşıl ola nite ki dimişlerdür (6) el-'ubūd sıfatu ehli'l- müşāhedāt²⁰⁴ 'ibādet İslām maḳāmıdır (7) 'ubūde iḫsān maḳāmıdır her ki 'ibad ve 'amel kııla (8) ve 'ibādet

²⁰¹ Ey insanlar! Rabbinize kulluk edin. (*Kur'ân, Bakara /21*)

²⁰² Peygamberimiz geceleri mübarek ayakları şişinceye kadar ibadet ederdi. Kendisine, Ey Allah'ın Resülü, geçmişte işlenmiş ve gelecekte işlenmesi muhtemel bulunan günahlarımı Allah teâlâ bağışladı,(*Kur'ân, Feth /2*) denildi Peygamberimiz: Allah'a şükreden bir kul olmayayım mı?" buyurdu.

²⁰³ Kulluk elle yapılan (işlerde) ve sözlerde iradeyi/ihtiyarı terk etmektir.

²⁰⁴ Kulluk, müşahede ehlinin sıfatıdır.

kuşağın cān beline bağlaya sübhān kulu olur andan (9) girü ‘ar görür ki sultānların tācina bağa iy kāfirler ve iy mü’ (10) minler Çalab celle celāle dükөлünüze buyurur yā eyyuhe’n-nāsu u‘budū (11) rabbekumu’l-lezi hālakakum²⁰⁵ ya‘ni kāfirler imān getürün ol yaradan ki sizi (12) yarattı ihlāş birle ‘amel eylen ol Tağrıya ki imān hil‘atın size (13) giyürdi işit imdi nice yarattı ve neden yarattı ve kanda yarattı

[61b] (1) nutfeden yarattı ki şudur hikmet nedür şudan yarattı evvel (2) hikmet oldur kim dükeli naqqāşlar dirilseler şu üstine bir (3) halka çekmeyelerdi şāni‘-i ber-kemāl işbunun gib[i] zibā şüret ve (4) ra‘nāhiyyet ki ādemoğlanı naqqıdır şu üzerine yazdı ki anuñ (5) kudret[i] biline ikinci hikmet oldur kim şu dirlik mādidesidür (6) ya‘ni Çalab celle celāle buyurur ki kulum ‘ākıbet saña bir dirlik virem (7) ki fenā yil anuñ yöresinden geçmeye üçüncü hikmet kaçan hasek ya toz (8) şu üstine dirilse azacuk yil ile ol şu harekete gelür mevc ol (9) haseki taşra birağur ezel naqqāş dağı Ādem naqqın şu üzerine (10) bağladı eger ma‘şiyet tozu anuñ yüzine düşesi olursa şehir (11) vaktında ki fazl yili eser yāhūd ‘ilm meclisinde ki va‘d [u] va‘id yili (12) ese ol ma‘şiyet huskın taşra birağa çün neden yarattı (13) ğın bildün işit imdi kand[a] yarattı fi qarārin mekīn²⁰⁶ ey fi

[62a] (1) rahmi‘l- mar‘eti²⁰⁷ ya‘ni ana rahmında yarattı işit ana rahmında (2) yaratduğında hikmet nedür ol hikmet oldur kim rahm harfi (3) rahmet harf[i] birdür ya‘ni evvelden berü benüm rahmetüm saña yoldaş- (4) dur rahm bir karañu yirdür ki hiç ışık girecek yir yokdur ol kara- (5) nuda yaratduğunun fāyidesi oldur ki ‘ālem-i çābük destleri (6) cem‘ olsalardı karañuda bir dāyire de çekmeyelerdi pes kādr-i (7) ber-kemāl ve şāni‘-i zū‘l-celāl kudret kalemikle işbunun gib[i] bedi‘ (8) naqq karañuda yarattı tā kimse senün hālünge muttālī‘ olmaya şükr (9) ol kerīm Tağrıya ki evvel hālde revā görmeye kimse senün hālünjı bile (10) nice revā göre ki dost düşmen āhir hālünge ‘aybuña muttālī‘ ola (11) bişinci hikmet oldur kim seni karañuda yarattı şanasın ki Tağrı (12) te‘ālā aydur kulum ben senün naqqunı karañuda bağladum eger senün dağı kalb (13) ‘amelün varsa karañuda gicelerde benüm hazretüme ‘arz eyle ben taqdirine

[62b] (1) geçürem zirā kalb aqçaları giçe harc eylerler hikāyet ilerü zamānda bir (2) baqqāl vardı gündüz dükkānın yapardı gice açardı kiminün kalb aqçası (3) olsa naqqd- i şāfi aqça yirine geçürürdi kalb aqçayla bir çüvāl tıdurd- (4) mışdı çün ölüm vakt[i]

²⁰⁵ Ey insanlar! Rabbinize kul olun ki O, sizi ve sizden öncekileri yarattı. (*Kur‘ān, Bakara / 21*)

²⁰⁶ Sağlam bir karargāha yerleştirdik. (*Kur‘ān, Mu‘minin / 13*)

²⁰⁷ Yani, kadın rahminde.

geldi buyurdu ol kalb aqçayı getürdiler (5) önine dökdiler ayıtdı ben miskīnligüm ve yoğsulluğüm birle senüñ kullar- (6) uñ k[i] bu kadar kalbin geçürdüm sen bayalığün ve kerīmligüñ birle benüm kalb (7) ‘amelüm geçürsen ne ola didi qabbelnāke ve ğafernāke²⁰⁸ qabül (8) itdük ve yarlığaduk āvāzı geldi altıncı hikmet oldur ki miskīn (9) ‘āşī eger nā-gāh yolın yañılup şehvete uyup azası olursa tiz (10) suclayalar ki qarañuda yorıyan yolın yañılsa ‘aceb olmaya yedinci (11) hikmet oldur ki Tañrı te‘ālā çün Ādemi qarañuda yaratdı bu (12) dünyā aydınlığına getürdi her kim cemālin gördi hayret barmağın ısırdı (13) pes bu aña işāretdür ki her ‘amel ki qarañu gicede ola yarın kıyāmet

[63a] (1) güninde an[1] gökcek şüret birle ‘araşātda getüreler ‘araşāt (2) kavm ‘acebleşeler ki bu ne şüretdür ayıdalar ki fülān gice qarañuda (3) eyledügi ‘amel şüretidür bilgil ki Tañrı te‘ālā kelām-ı mecīdde Ādem (4) yaradılduğın birqac dürlü zıkr eyleyüp durur inne meşele ‘İsā ‘ind (5) allāhi ke meşeli ādem ħalaqahu min turābin summe qāle lehu kun fe yekün²⁰⁹ ve dağı bir yirde (6) aydur ve leqad halaknā’l- insāne min sulāletin min tīn²¹⁰ ve dağı (7) bir yirde aydur ħalaqa’l- insāne min salsālin ke’l- faħħār²¹¹ ammā evvelki (8) āyetde²¹² topraqdan yaratdum didi andan işāretler vardur evvel işāret (9) oldur ki topraq mütevażı‘ dur Ādemün yegrek şıfatıdur ya’ni iy Ādem (10) seni topraqdan yaratdum ki dükeli ‘anāşırdan aşağadır eger sen aşağalık (11) eyleyesin devletün tahtın feriştelere omuzına getüreler felekler yörendürüp (12) uçmaq şadırında qoyalar yāğūd sen baş benüm eşigüm toprağına qorsañ (13) feriştelere dağı başların senün eşigün qoyalar ki iscudū li ādeme²¹³

[63b] (1) sücūd tevāzu‘ nuñ ğāyetidür lā-cerem ğāyet yaqınlık dağı sücūdta (2) olur nite ki Fir‘avn cāzūları ayıtdılar eger biz Mūsādan ğālib (3) olursavuz bize ne virürsin Fir‘avn ayıtdı benüm qatımda muqarrebler (4) olasız didi Fir‘avn bildi ki himmetleri ğālibdür māl virem dise (5) rāzī olmayalardı pes pād-şāh qatında muqarreblikdan yegrek (6) nesne yoğdur nite ki Mūsā ‘aleyhi’s-selām kendüzin ulu görüp ulu (7) sözi zilletine yürıtdi ayıtdı göster seni göreyin didi ħıtab (8) geldi ki yā Mūsā kendünı ulu gördün ol tağa baq Allah te‘ālā (9) tağa tecellı kıldı tağ päre päre

²⁰⁸ Seni kabul ettik ve bağışladık.

²⁰⁹ Muhakkak ki Allah’ın indinde (nezdinde) Hz. İsâ’nın durumu, Hz. Ādem’in durumu (yaratılışı) gibidir. Onu topraktan yarattı. Sonra ona “ol” dedi (ve o oldu). (*Kur’ân, Āli İmrân / 59*)

²¹⁰ Andolsun, biz insanı, çamurdan (süzülmüş) bir özden yarattık. (*Kur’ân, Mu’minin / 12*)

²¹¹ Allah, insanı pişmiş çamur gibi bir balçıktan yarattı. (*Kur’ân, Rahman / 14*)

²¹² Kelime hatalı yazılmış olup “āyetde” olmalıdır.

²¹³ Ādeme secde edin. (*Kur’ân, Keħf / 50*)

oldı Mūşā dīzārdan maḥrūm (10) aldı ūn nevbet Muḥammed[e] degdi dīdār arzūsi ālīb oldı (11) diledi ki dīdār gōre ammā kendūzin aaa gōrdi ayıtdı ben anda (12) bunun gib[i] ulu sōzi sōylemek anda didi ḥitāb geldi ki iy Muḥammed (13) ūn sen kendūni aaa gōrdūn imdi aaa secdeye var bizūm

[64a] (1) ḥazretūmūze yaın olup dīdār gōr ki vescud vaterib²¹⁴ (2) ve daı bir iaret toprakdan yaratduına oldur ki toprak (3) odi sōyūndūrūr ādemoqlanın amuya uradısarlardur amu (4) aırısar ki tīz ge ki nūrūn odumı sōyūndūrme ye bir iaret daı (5) oldur ki erāı arau yirde yandururlar toprak araudur Ādemūn (6) vūcūd ḥūcresin toprakdan yaratdı tā īmān ve ma' rifet erāın (7) anda ılır bir daı iaret oldur ki dūrly dūrly yemiler topra- (8) dan biter Āдеми de toprakdan yaratdı ki dūrly dūrly yemiler ādemden (9) zāhir ola bir daı iaret oldur ki toprak sebebdūr artmaa (10) eger bir dāneyi yire biraasın yedi yūz dāne girū virūr sōyle ki cān dāne[sin] (11) Ādem balıına virdiler dūrly dūrly ' ibādet ve tā' at ve zev (12) ve ev tonlarıyla girū virdi bir daı iaret oldur (13) ki toprak ma' denler yiridūr bir nice yirde altun ma' den[i] vardur bir nice

[64b] (1) yirde gūmi ma' den[i] ve o bir nice yirde baır ma' den[i] ve bir nice yirde (2) demūr ma' den[i] var Ādemde daı bu ma' denler vardur payāambar- (3) lı altun ma' denidūr velāyet gūmi ma' denidūr ' ibādet baır (4) ma' denidūr gūnāh-ı aāyir tuc ma' denidūr gūnāh-ı kebīra demūr ma' denidūr (5) ve daı bir yirde aydur ve bede'e ḥala'l- insāni min tīn²¹⁵ (6) Tarı te' ālā Ādemūn yaratmaın balıdan baladı ve balıdan (7) yaratduında dūrly dūrly ḥikmetler ve ' aceb ' aceb beāretler var- (8) dur ve her bir ḥikmetde toprak bunca kerāmetler vardur iid imdi evvel (9) ḥikmet oldur kim toprak keifdūr u laifdūr Tarı te' ālā (10) kemāl-i udret birle ol laif uy[ı] keif topraa sōyle (11) ardı ki ḥi kimse udan topraı temiz eyleyemez ve bunda iaret (12) oldur ki nite ki keif topraı bunda laif uya sōyle ardı ki ḥi (13) kimse ma' iyetle raḥmet arasında fark idemeye ikinci ḥikmet oldur ki

[65a] (1) toprak sākındūr u mūteḥarrikdūr bunda iaret oldur ki seni sōyle (2) toprakdan yaratdı ki Tarı yolında u gib[i] yūzūn ūstine yūgūresin (3) ve Tarıdan bir belā geldūi vat toprak gib[i] ol belā altında (4) sākın olup ve ābit olasın ūūnci ḥikmet oldur ki eger bir kimse (5) balıa dūe ton[ı] bulaur a' zāsı ınmaz ādemoqlanı daı (6) Tarı te' ālā balıdan yaratdı eger eprenūp ma' iyet balıına

²¹⁴ Secde et ve (Allah'a) yakın ol! (*Kur'ān, Alak / 19*)

²¹⁵ (Allah) ve insanı yaratmaya, ilk defa tinden (nemli toprak) balayandır. (*Kur'ān, Secde / 7*)

düŖe- (7) si olursa teni ma‘ Ŗiyet balçığına bulaŖsa ammā i‘ tiķādına ĥalel gelmeye (8) ve tevbe Ŗuyıyla girü arına andan Ŗonra ki ol toprak balçık (9) oldu TaŖrı te‘ ālā ol balçığı dōrt Ŗifat birle zıkr eyledi (10) min sulāletin min t̄inin lāzibin min ĥamā’in²¹⁶ sülālede yedi sülāle (11) arı balçığa dirler zīrā TaŖrı te‘ ālā gönül toprağın uçmağdan (12) aldı Ŗuyın kevŖer ĥavzından ķodı dağı bir rivāyetde (13) aydur lāzibden yaratdum dir lāzib yapıŖğan balçığa dirler

[65b] (1) ya‘ni ādemoğlanın yapıŖğan balçığdan yaratdı ki eger nā-gāĥ bir (2) zaĥmete uğrayası olursa ol anuğ zaĥmetine yapıŖa ve dağı (3) min ĥamā’in²¹⁷ didi ĥamā’ ĥara balçığa aydurlar ki evlağ dibine durılır ol (4) balçık evlağ dibinde ĥalur Ŗāfi Ŗu aŖağa aķar bunda iŖāret (5) oldur ki ma‘ Ŗiyet vücūdında olduğdan Ŗonra ĥul tevbe kıla ma‘ Ŗiyet (6) dūnyāda koyup irteye āĥirete vara ve dağı bir āyetde aydur ĥalaķa’l- (7) insāne min ŖalŖālın ke’l- feĥĥār²¹⁸ ŖalŖāl ĥuru balçığa dir- (8) ler ĥuru balçığa nesne toķına āvāz[1] çıkar ādemoğlanı ayağı dağı (9) kaķan miĥnet taŖına toķına rabbenā diyü çağırur feĥĥār diyü biŖmiŖ (10) kiremide dirler her-çend ki ĥuruya oda biŖmeyince Ŗu komaya yaramaz (11) ādemūğ ĥuru balçığın dağı ‘ aŖķ ve Ŗevķ odına biŖürdi- (12) ler tā ki ma‘ rifet anda ķarār kıla çün ĥudret meŖŖātası bunuğ gibi (13) terkīb ve gökcek tertīb bu çābūklık birle böyle düzdi ‘ ālemlerūğ

[66a] (1) ĥulluğına bu Ŗenā ĥuĥbesin oķıdı ki fetebārekā’llāhu aĥsenu’l-ĥā- (2) liķin²¹⁹ bunun ma‘ nāsı eyle demek olur ki ĥulum ben aĥsenu’l-ĥalıķin (3) isem sen aĥsenu’l-maĥlūķinsin dem-be-dem bir gözğü elūğe al kendü (4) cemālūğe bağ eger ben seni gökçek yaratdumsa sen dağı benden utan ve (5) çirkīn ‘ amel eyleme eger çirkīn yaratdumsa sen dağı benden utan çirkīn ‘ amel eyleme²²⁰ bir (6) yüzūğ çirkīn bir dağı ‘ amelūğ çirkīn olmasun bu ĥüsn üzre ki seni (7) yaratdum bir fikr eyle ki neye yararsın niçün yaratdum alnuğ yaratdum secde- (8) yiçün gözlerūğ yaratdum dīzār çün ĥulağūğ yaratdum ĥikmet ve naŖiĥat (9) diğlemek içün dilūğ yaratdum beni birlemek içün el virdüm ĥelālden kesb (10) eyleyüp kimin[i] Ŗadaķa eylemek içün ayak virdüm ĥizmet içün gönül (11) virdüm ma‘ rifet içün cān virdüm muĥabbet içün sırr virdüm esrār (12) çün her bir a‘ zāğa ki baķasın cihān ve cihān-ı ‘ ālem ve ‘ ālem dūkelin (13) leĥāif ve ra‘ nā-ı Ŗerīf-i zībā belāsın ve her birinde ‘ ādil Ŗanuğlar

²¹⁶ Süzülmüş çamurdan, nemli toprak ve balçıktan.

²¹⁷ Balçıktan (*Kur’ân, Hicr /33*)

²¹⁸ Allah, insanı piŖmiŖ çamur gibi bir balçıktan yarattı. (*Kur’ân, Rahmân /14*)

²¹⁹ Allah, mübarek’tir, en güzel yaratıcıdır. (*Kur’ân, Mümi’nün / 14*)

²²⁰ Kelime metnin bağlamı açısından dolaylı hatalı yazılmış olup “ eyleme” olmalıdır.

[66b] (1) bulasın benüm birligüme böyle nazār kılduğdan şonra et-tefekkuri sâ'atin hayrun (2) min 'ibâdetin sittine senetin²²¹ ma' nâsı saña biline ve her ki bu hamıyyet birle ki (3) zıkr eyledüñ kendüzin bile gümânsuz Tañrı bilmek aña hâşed ola (4) çün seni yaratduğın saña bildürdi andan ayıtdı vellezine min (5) kablikum²²² ya' ni dağı atalaruñuzı ve analaruñuzı yaratdı andan girü ayıtdı (6) ellezî ce' ale lekumu'l- arda firâşen ve's- semâe binâ'â²²³ İmâm Ebü Hanîfe (7) rağı aydur Tañrı te'âlâ bu âyetde kendü birligine biş 'alâmet zıkr eyledi (8) iki 'alâmet Âdemüñ nefsinde ayıtdı ya' ni birleñ ol perverd-gâr-ı (9) 'âlem ki sizi yaratdı dağı atalaruñuzı analaruñuzı yaratdı arz[ı] (10) ferâşâ yiri size döşek eyledi dördinci gögi sağf eyledi ve (11) üstüñden bişinci ol nesne ki yirden gökden hâşıl olur rızq (12) eyledi size ve enzele mine's- semâ'i mâ'en fe ahrace bihî mine's- şemerâti rızqan lekum²²⁴ (13) pes ol âdemoğlanına kendü nefsidür ve anı bilmek kendüye

[67a] (1) vâcibdür zîrâ Âdemüñ kendü hâli ayruklar hâlinden bilür görür (2) ikinci atası hâl[i] ayruklar hâlinden yağındur anadan örtüdü (3) şek yir ve gökdür ya' ni işbu nesnelerüñ yaradıcısı vardır ki (4) leyse ke mişlihi²²⁵ anuñ şıfatıdur pes Âdemi anuñ çün yaratdı ki an[ı] (5) birleye ve kimseyi aña ortak kılmayalar çün Tañrı te'âlâ Âdemi 'ibâ- (6) det içün yaratdı pes yir gerek ki anda 'ibâdet içün yaradı- (7) lmiş ola pes saña ma'lüm ola ki yiri saña 'ibâdet kılmak içün (8) yaratdı sen anı fâşık fesâd kılacak eyleme tâ yevme izin tuħaddısu (9) aħbârahâ²²⁶ güninde hacil ve şerm-sâr olmayasın bir nice 'azîz- (10) ler dimişlerdür bir yirde ki bir günâh işleyesin andan gitme tâ ki (11) tã'at kılmayınca yirüñ menâfi' çok eger aña meşğül olursa- (12) vuz mücelled kitâblara şıgmaya ammâ Tañrı bilür anuñ içinde ne dürlü (13) nebâtlar vardır bu dükeli menfa'atlar birle Âdemi andan yaratdı kamu

[67b] (1) kamu fazl şeref birle zîrâ yir kendü tabi'atında kerîmdür bir dâne (2) aña virseñ yedi yüz dâne girü saña virür ke meşeli hâbbetin enbetet (3) seb'a senâbile fi kulli sunbuletin mie'tu hâbbetin²²⁷ hâşıl-ı kelâm (4) oldur ki yir saña ana gibidür belki anadan dağı şefkatlüdür zîrâ (5) anañ seni bir dürlü südle besler Çalab celle celâle aydur evvelki (6) sen toğuz ay anañ karnında yatduñ hiç zaħmet gördüñ mi (7)

²²¹ Bir saat tefekkür etmek altmış sene ibadet etmekten daha hayırlıdır.

²²² Sizi ve sizden öncekileri. (*Kur'an, Bakara/21*)

²²³ O (Allah) ki; yeryüzünü sizin için döşek ve göğü bina kıldı. (*Kur'an, Bakara / 22*)

²²⁴ (Allah) gökten suyu indirip onunla rızık olarak size türlü meyveler çıkardı. (*Kur'an, İbrâhîm / 32*)

²²⁵ O'nun benzeri yoktur. (*Kur'an, Şura / 11*)

²²⁶ İşte o gün, yer, kendi haberlerini anlatır. (*Kur'an, Zilzâl / 4*)

²²⁷ Her sünbülünde (başığında) yüz adet tane (tohum) olmak üzere, yedi sünbül (başak) veren bir tek tohumun durumu gibidir. (*Kur'an, Bakara / 261*)

yâhūd açlık şusuzluk gördün mi âhir yine yir kırnına girüersin (8) ol ulu anañdur guşsa yime ki anda dağı zağmet görmeyesin illā ol (9) şartla ki nice ki ana kırnında günāhdan arıyduñ sinde dağı şöyle (10) arı olasin çün ‘ibādet için yir yaratd[ı] ‘ibādete tahāret (11) gerekdür pes gökden şu yağdurdı ki tenüñi cenābetden arıda- (12) sın ve tonuñı habāsetden pāk idesin ve Qur’ān viribidi ki göñlüñi (13) hıyānetden arıdasın şanasın ki Çalabum aydur eger tonuñuz kıarsa

[68a] (1) uş ve enzelnā mine’s- semā’i²²⁸ ve eger göñlüñüz kıarsa uşda (2) kıarār men karae’l-kur’āne ve zanne en len yağfirallāhu kāne ke’l-mustehziu (3) bi’l-kur’ān²²⁹ hikāyet Hafız ibn Hıyāz aydur rağmetu’llāhi (4) ‘aleyhi rağmeten vāsi’aten²³⁰ bir kıoñşım vardı yavlağ fāsıkdı eger (5) ‘ömrinüñ ser-māyesin nağd eyleselerdi bir dānek aru bulunmayadı (6) şanasın ki bu beyt anuñ hağkıñda ayıtdılar beyt ‘ömr-i beşer āver dem der gağlet-i bed ‘ahdi imşāl-i piyer ez bār-ı imrüz beter ez di²³¹ (7) çün ol öldi müselmānlar anuñ ölümüne sevindiler an[ı] düşümde (8) gördüm beñzi hoş hulle egninde ‘imāme başında kendüme (9) ayıtdum bu ‘aceb nağşdur ki benüm düşüme zāhir oldı ‘aceb (10) gözümü hağā kıldı ki düşmeni dostlar şüretinde görür yā- (11) hūd rağmet-i ‘ālem bu vāk’ a-zādeye bir sırr ta’biye kılmışdı ki ol (12) sırr degme başa nice şığa pes su’āl dilin uzatdum ayıtdum (13) sen fülān degül misin ayıtdı olven pes bu mertebeye neden

[68b] (1) irdün didüm ayıtdı iki sūre Qur’ān okımağdan ve gözlerümden (2) birkaç kıatre yaş ağıtmağdan her gice yāsin ile duğān sūresin (3) okurdum ve kendü perişān hālüm için birkaç kıatre yaş (4) ağıdurdum duğān sūresin okıduğum çün tamudan kırtar- (5) dı yāsin okıduğum çün kendü hağretine irürdi iy ma’şiyet (6) yazuğında ser-gerdān olmış miskīnler kıandasız gelüñ yile var- (7) mış ‘ömrümüz için kıan ağlaşalum ki ne tā’at kıılmağa zevkümüz (8) var ne ‘özr dilemege kıorqumuz var ammā Kāf tağınca ‘ucbumuz var (9) her birimiz kendümüzi nesne şanıup sevinürüz ammā çün ecel yili (10) ese gözümüzden gağlet tozın gidere andan bilürüz²³² ki bindü- (11) gümüz at mıdur yâhūd eşek andan ayıtdı fe ağrace bihi mi- (12) ne’s-

²²⁸ Ve gökten indirdik. (*Kur’ān, Furkân / 48*)

²²⁹ Kim ki Kuran’ı okur ve Allah’ın onu bağışlamayacağını zannederse Kuranla alay eden kimse gibi olur.

²³⁰ Allah’ın rahmeti onun üzerine olsun

²³¹ Sözünde durmama gağletıyla bir ömrü geçirdim.

²³² **بالوز** Kelime eksik yazılmış olup “bilürüz” olmalıdır.

semerāti rızķan lekum²³³ pes ol gökden yağdurduğı Şu sebebiyle (13) ķat ağacdan dürlü dürlü yemiŐler çıkardı size rızķ kılmağ için

[69a] (1) gönlüň ĥāzır kıl ki bu miskīn tevfiķi Ĥaķdan dileyüp taĥķīķ (2) Őarābın Őevķ cāmından cānuĥ üzerine dökiser bilgil ki ağac (3) iki dürlüdüdür bir ādem dikdüği bir raĥmān dikdüği raĥmān dikdüği (4) ādemdür nite ki bir nice ‘ārifler ayıtmıŐlardur el-insānu (5) Őeceratullāhi liennallāhe rabbāhu min ĥāleti’n-nuĥfeti terbiyeten (6) ba‘de terbiyeten ilā en yesīra ‘ārifen billāhi²³⁴ ol ādem dikdüği (7) ağacuĥ yemiŐi üç dürlüdüdür bir dürlüsi oldur ki ķab (8) taŐra olur yemiŐ içerü olur ķoz gib[i] bādām gib[i] tā (9) ol ķabın gidermeyince iŐlanmađa yaramaz bir dürlüsi daĥı oldur ki (10) ekirdeđi içinde olur ĥurmā gib[i] Őeftālū gib[i] bir dürlü daĥı oldur ki ne taŐında ķabı var ve ne (11) içinde ekirdeđi incīr üzüm gib[i] raĥmān dikdüği ağaclar (12) ādemdür ve ol ağacuĥ yemiŐi ‘ilmdür ol daĥı üç dürlü- (13) dür bir nice ‘ālim oldur kim taŐı ārāste olmuŐdur

[69b] (1) envā‘-ı ‘ulūm birle ammā içinde dūnyā sevgüsi daĥı var pes (2) tāleb itmeye bu dūnyā sever benüm bu iŐüme yaramaz dimeye anuĥ (3) ‘ilm yemiŐinden āĥiret behresin ala dūnyāy[ı] ķoya ki uçmaķ ol (4) kiŐi ki ĥurmāy[ı] ķaysī[yı] içinde ekirdeđi olduđı çün (5) yimeye ammā ‘āķıl oldur ki ol ki yinür nesnedür yiye ol ki (6) yinmez bırađa nite ki nīk-baĥtlar dīvār naķŐından öđütlenürler (7) bir mü‘min ‘ālim dīvār naķŐından girü degül bir dürlüsi (8) daĥı oldur ki taŐında ķab vardur ammā ii olu idür (9) anlar ol ‘ālimlerdür ki zāhirlerin ĥarāb itmiŐlerdür (10) ün gördiler ki dostuĥ naźar[ı] zāhir degül bāĥındur (11) innellāhe te‘ālā lā yenzuru ilā Őuverikum ve lākin yenzuru ilā ķulūbikum (12) a‘mālikum²³⁵ ĥalkdan yüz dönderüp bir loķmaya ķanā‘atla men (13) Őamete necā²³⁶ kūŐesine Őıđındılar Őormayınca cevāb [70a](1) virmediler bir dürlü daĥı oldur ki ne taŐında ķab ve ne içinde (2) ekirdeđi var ii taŐı bir ĥikmetdür anlar ‘ālim-i rabbānilerdür (3) anlaruĥ Őoĥbet[i] kimyādur ilāhī cümlemüz[i] ol ‘ālimlere bađıŐla (4) pes ol ĥalk ki yağmur ķatresinden iŐbunuĥ gib[i] dürlü dür- (5) lü yemiŐler bitürür ve Ķur‘ān āyetinde daĥı tevĥīd imān ve (6) iĥlāŐ iķān bitürür pes Taĥrı te‘ālā Ķur‘ānı yağmura (7) beňzetdi zīrā ki yağmur ölmüŐ yirleri dirildür Ķur‘ān daĥı (8) ölmüŐ göñül dirildür ten ĥıdāsı ta‘āmdur göñül ĥıdāsı

²³³ Allah, sizin için ürünlerden rızık çıkarandır. (*Kur‘ān, İbrāhīm / 32*)

²³⁴ İnsan Allah‘ın ağacıdır. Çünkü Allah onu terbiyeden sonra terbiye ederek yetiştirir. Ta ki o Allah‘ı bilen olur.

²³⁵ Allah sizin ne dış görünüşünüze ne de mallarınıza bakar. Ama o sizin kalplerinize ve işlerinize bakar. (Hadis-i Şerif)

²³⁶ Dilini tutan kurtuldu. (Hadis-i Şerif)

(9) Kıur'andır eger ten ğıdāsını tenden yıǵarlarsa ten ölür göñülden (10) dağı Kıur'ân yıǵarlarsa göñül dağı ölür ten ölüm[i] cān gitmekle (11) olur göñül ölüm[i] imān gitmekle olur yaǵmur hācet (12) kadar yaǵarsa halka menfa'atdür eger bir kezden yaǵarsa dağı (13) 'ālemler harāb olaydı Kıur'ân dağı hācet kadarı indi eger

[70b] (1) bir kezden inseydi 'āşıklar bir kez göyüneydi eger 'ālem bir yirde (2) dirilse yaǵmurun bir katresin girü döndermeyeler ve eger dükeli 'ālem (3) bir yirde dirilseydi bir āyet Kıur'āndan girü göndermeyelerdi (4) yaǵmur şuy[1] eyü yirde gül ü reyhān bitürür şür yirde diken (5) bitürür Kıur'ân dağı mü'min göñlinde şıdķ u ihlāş 'ahd ü (6) vefā bitürür münāfık göñlinde nifāk hased kibr bitürür çün (7) men zellezī yukriđullāhe karđan hasenen²³⁷ āyeti geldi Ebü (8) Bekir nesi varsa virdi resül şordı ki kendüñe ne kođuñ (9) baña Tañrı ve Tañrınıñ payġambarı yeter didi çün Ebü Cehil (10) işıtdı ayıtdı Muħammedün Tañrısı yoķsul olmış ödünc (11) diler didi pes Şıddıķ göñlinde şıdķ biterdi Ebü Cehil (12) göñlinde inkār biterdi iş Tañrı 'ināyet birle olur (13) anuñla ki 'ināyet yoldaş[1] ola işledügi işlemiş

[71a] (1) gibidür Ebü Tālib ki payġambarun 'ammusıdur 'Aliyyi Murtażānuñ ata- (2) sıdur bunca zamān resül terbiyet kılmışdı ve bunca mu'cize (3) görmışdı āħir dünyādan kāfir gitdi Aşhāb-ı Kehf iti (4) kimseden da'vet işitmedi ve kimseyle şöħbet eylemedi imān (5) ve ma'rifet buldı evliyālar bölüğinden oldu rivāyetdür ki (6) çün Ebü Tālibün ölüm vaķt[1] geldi 'Aliyyi Murtażā resül (7) katına geldi ayıtdı yā resül atama ölmedin iriş ki ol ki (8) müselmān ola didi resül 'a.m tiz geldi katında oturd[1] (9) ayıtdı yā 'ammı şöyle dünyādan nādim gidersin āb-ı hayvān²³⁸ (10) senün öñden aķa sen şöyle şusuz m[1] ölürsin her-çend ki (11) şimdiki vaķtda imān dürüst degüldür ammā ben şefā'at eyleyem (12) senden kabül ideler didi Ebü Tālib ayıtdı gerçek aydur (13) sen haķ payġambarsın saña imān getürdüm didi Ebü Cehil

[71b] (1) 'aleyhi'l-la'ne ayıtdı atañ dedeñ dīnin terk itdüñ bir kendü besledü (2) güñ oğlana mı uyduñ didi döndi girü kāfir oldu yedi (3) kez gāh payġambara döndi gāh Ebü Cehile döndi āħir Ebü Cehile (4) uymışken öldi pes resülun 'azīm özi göyündi (5) yavlaķ açdı mübārek eliyle başından ayağına dek şıgdı (6) ayıtdı ħaffefallāhu 'azābeke²³⁹ illā ki ayağı altını Tañrı te'ālā (7) unuttırdı yarın tamu ehli[i] dürlü dürlü 'azābla 'azāb (8) göreler Ebü Tālibe iki na'leyn giydüreler oddan anuñ

²³⁷ Kim Allah'a güzel bir borç verecek? (*Kur'ân, Hadîd /11*)

²³⁸ بوحیوت Kelime eksik yazılmış olup "āb-ı hayvān" olmalıdır.

²³⁹ Allah azabını hafifletti.

ıssısından (9) beynisi kıazan kıaynar gib[i] kıaynaya andan resül anuğ çün istiğfâr (10) eyledi Tağrı te‘âlâ bu âyet[i] viridi mâ kâne lin nebiyyi vellezîne (11) âmenü en yestağfirü lil muşrikîne ve lev kânü ulî kıurbâ²⁴⁰ girü (12) bu âyet[i] dağı viribidi inneke lâ teğdî men ağbebe ve lâkin- (13) nallâhe yehdî men yeşâu²⁴¹ bu âyetün ma‘nâsı oldur ki Tağrı te‘âlâ buyurur

[72a] (1) ki yâ Muđammed sen niçün ğuşşalanursın Ebü Tâlib îmânınız gitdü- (2) gi çün îmân senün elünđe degül ki kim[i] severseñ aña vire- (3) sin îmân benüm elümeddür kime dilersem aña virürem ğaraż (4) bu hikâyetden oldur ki sen ki benüm dostumsın senün dileğünle (5) sen[ün] sevdüğün kişiyeye îmân virmedüm şeytân ki benüm düşmenümdür (6) ve senün düşmenüñdür anuđ dileğiyle dostdan îmân nice alam didi (7) hikâyet Ebü Yüsufun rahmetullâhi ‘aleyh bir kıulı vardı (8) müselmân eyledi kelime-i şehâdet[i] öğretdi bir ğün diledi ki (9) aña hisâb öğrede Ebü Yüsuf ayıtdı ayıt bir kıul ayıtdı bir (10) Ebü Yüsuf ayıtdı iki kıul ayıtdı bir didüğümden şonra (11) iki neye diyem ayıtdı âđir bu hisâbdur tevĥid ta‘alluğ degüldür (12) kıul ayıtdı ħ^vâce ben hisâb kıtâb bilmezem bir didüğümden şonra (13) iki dimezem didi pes Ebü Yüsuf ağladı ol kıulı âzâd eyledi

[72b] (1) sırrına âvâz ğeldi ki eğer sen anı kıulluğdan âzâd kılduñsa biz dağı (2) anı tamu odından âzâd kılduğ bir tersâ-beçe bir kez anı bir- (3) ledüği çün dünyâda ve âğiretde âzâdlık buldı mü’min ki yetmiş seksen (4) yıldan ber[ü] anı birleye şehâdet kelimesin dilinden düşürmeye eğer (5) tamudan âzâdlık bulup dîzâr ğorse ‘aceb olmaya muvağhidler (6) yiryüzinde anı birleyüp Allah Rabbenâ didiler yir altında dağı Allah Rabbenâ (7) diyeler tâ ki kıyâmet ğüninde yirün altıyla üsti iki ‘âdil ta- (8) nuğlar olalar mü’minün tevĥidine tanuğlık vireler pes feeşâ (9) behumullâhu bizunubihim²⁴² tağkıka ire Aşĥâb-ı Kehf yigitleri Tađyūnas (10) öñinde bir kez rabbenâ didiler ‘izzeti ĥâzretten biş ĥil‘at (11) buldılar evvel küfrleri kıarañulığı îmân nūrına mübeddel oldı (12) ve Tađyūnas şerrinden emân buldılar ve anlarun şoĥbet berekâtında (13) bir it k[i] adı mağlûb oldı seg iken kes oldı nice yirde

[73a] (1) Kıur’ânda anıldı âđir arslan şüretine ğirüp uçmağa ğire (2) ve üç yüz yıl dağı toğuz yıl bir mağârada bucağında ağyâr (3) zaĥmetsüz diñlendiler ve Tađrınuñ kerem eli bunlarun teninde işiteydi (4) oldı kim Tağrı te‘âlâ buyurdı ve

²⁴⁰- Yakınları da olsalar- Allah’a ortak koşanlar için af dilemek ne Peyğambere yaraşır, ne de mü’minlere. (*Kur’ân, Tevbe / 113*)

²⁴¹ Şüphesiz sen sevdiğin kimseyi doğru yola iletemezsin. Fakat Allah, dilediği kimseyi doğru yola eriştirir. (*Kur’ân, Kasas / 56*)

²⁴² Allah, onları günahları yüzünden cezalandırdı.

nuḳallibuhum zāte'l- yemīni (5) ve zāte'ş- şimālī²⁴³ ya' ni yılda bir kez biz bunların sağ yanlarından (6) sol yanlarına dönderürüz İbn ' Abbās aydur Cebrā'ıl dönderürdi (7) Mücāhid aydur üç yüz yıl şöyle bir yanları üstine yatdılar illā (8) girü kalanı toḳuz yılda mü'min muvaḥḥid ki bunca yıldan berü Allah rabbenā (9) dirler eger bunları daḫı şeytān şerrinden şaḳlayup ve ma'şiyet (10) ḳarañulığından çıkarup ve nefsi emmāre it ḫūyın dutar itlik (11) şıfatından çıkarup yā eyyetuhā'n- nefsu'l- muṭma'innetu²⁴⁴ ḫil'atıyla (12) bezeyüp ve sin maḡārasında tahiyetuhum yevme yelḳavnehu selāmun²⁴⁵ āvāzın (13) bunların ḳulağına irişdürüp ve uçmaḳ derecelerinden bunların ḡırına

[73b] (1) derece açup ḫitāb eyleye ki nem nevmeti'l- 'arūsi²⁴⁶ ḫiç 'aceb (2) olmaya ki Yaḫyā bin Mu'āzi rāđı aydur ilāhī baña mü'min didüñ fāl (3) tutdum ayıtdum emīn oldum 'azābdan müslim didüñ yom gördüm (4) ayıtdum selāmet oldum 'iḳābdan bizüm adumuz nişānumuz daḫı yoḡdı ki (5) ezelde ayıtdı ellezīne yu'minüne bi'l- ḡaybi²⁴⁷ ol bir sūḫte daḫı (6) dimişdür ilāhī eger imān baña baḫşiş virdüñse sen kerīm pād-şāh- (7) sını baḡışladuḡuñ yine nice alasın ve ger 'āriyyete virdüñse çok şoḫbet (8) eyledüm anuñla ṭama'um oldur kim girü virmeyem ilāhī anı benden ayırmaḡıl (9) derviş-i ḳallāş ve iy gedā-yı evbāş 'aẓīm-i ḫoş delü baş ki henüz (10) sen 'ademdeydüñ ki ḳudret zerresi bu ḫil'at senüñ egnüñe biçdiler ellezīne (11) yu'minüne bi'l- ḡaybi²⁴⁸ kerīmā eger evvel sevgü senden olmasaydı senüñ 'aşḳuñ da'vā- (12) sını ḳılmaḡa kimüñ zehāsı olaydı iy miskīn dirīḡā bilmezsin ki ve elze (13) mehum kelime't- taḳvā²⁴⁹ ne demek olur kelime-i taḳvā tevḫīd kelimesidür gerek görmez

[74a] (1) mü'mine virdi iy kerīm pād-şāh bizüm tevḫīd kelimesinden ne ḫaberümüz (2) vardı nā-gāh müntehī ḡayb irdi ki miskīn Ayāz ki dükeli (3) ḳullardan kemter idi ki çün Sultān Maḫmūd nazarı irdi cümle (4) melik-zādeler ol arzūdaydı ki Ayāz anlara bir kez nazar eyleye Sultān (5) Maḫmūduñ bir 'ināyet nazar[ı] Ayāz işbu maḳāma irürdi subḫān ma'būduñ (6) 'ināyet nazarı ḳıyās eyle ki mü'min ne menzile irüre ol gün ki (7) Ayāzı Sultān ḫazretine getürdiler melikler ve ulu begler ol ḫalde

²⁴³ Onları sağ ve sol tarafa çeviririz. (*Kur'ân, Kehf / 18*)

²⁴⁴ Ey tatmin bulmuş nefis! (*Kur'ân, Fecr / 27*)

²⁴⁵ O'na (Allah'a) kavuştukları gün onların mükâfatı "selām"dır. (*Kur'ân, Âhzab / 44*)

²⁴⁶ Gelinin uyuşu gibi.

²⁴⁷ Onlar ki gaybe inanırlar. (*Kur'ân, Bakara / 3*)

²⁴⁸ Onlar ki gaybe inanırlar. (*Kur'ân, Bakara / 3*)

²⁴⁹ Ve takva sözü onlara elzem oldu. (*Kur'ân, Fetih / 26*)

hâzır idiler (8) ammâ Sultānuñ muḥabbet tevķī' in Ayāz menşūrında yazdılar ol gün ki (9) yuḥıbbuhum ve yuḥıbbūnehū²⁵⁰ menşūrı bu gedāylar defterinde yazıld[ı] Cebrā'ıl ve (10) Mikā'ıl ve İsrāfil ve cümle 'arş Çalab 'aleminde hâzırdı ol gün ki (11) bizüm ḳudretümüz bal arulıĝa bine ḳodı 'uḳḳāb ve kerkes bizüm yādumuzda (12) ydı ol bizüm keremümüz bir za'ıf ḳurtcaĝaza ibrişim kārgā- (13) ḥında ĝazzāzlık virdi şāhin balaban bizüm 'ilmümüzdeydi

[74b] (1) yāḥūd ol vaḳt ki geyik göbегin müşgi müşğın eyledük bizüm ḥazretümüz (2) Hindilerinden ĝāfil degül idi 'ālemdе cebbārlar ve gerden-keşler ve (3) Fir'avn ve Nemrūd ve Hāmān ve Ebū Cehil ve 'Uḳbe ve Şeybe gib[i] çoĝdı (4) ammā bizüm luḫfumuz tevḫīd imān ḥil'atın Muḥammed ümmet za'ıfler için (5) dikdi nev' diger Taḫrı te'ālā buyurur imān bizüm ḥazretümüzde emānet (6) idi ıssına degürdük ve elzemehum kelimete't- taḳvā²⁵¹ ya'ni kelime-i tevḫīd ki (7) uçmaḳ kilididür mü'minlere degürdük tā Rıdvān ana minnet olmaya ve (8) payĝāmbār 'aleyhimu's-selām Ka'beye kilidin bir kāfirden ḳahırla aldı Taḫrı (9) te'ālā revā görmedi buyurdı luḫfla girü virdi Taḫrı te'ālā hezār (10) luḫf birle uçmaḳ kilidin dilemedin mü'minler virdi bu āvāzeyi (11) cümle maḥlūḳāt ḳulaĝına irürdi ki ellezīne yu'minüne bi'l-ĝaybi²⁵² nice (12) revā göre ki luḫfla virdüğün ḳahırla girü ala ḥaşa ve kellā²⁵³ nükte (13) Süleymān 'aleyhi's-selām Taḫrıdan mülk diledi ayıtdı rabbiĝfir lī

[75a] (1) veheb lī mulken lā yenbaĝı lī eḥadin min ba'dı²⁵⁴ pes Taḫrı te'ālā (2) virdi āḫır gördi ki bāḳı ḳalmaz peşimān oldı yedi yıl aĝladı (3) ki girü al diyü Taḫrı te'ālā ayıtdı iy Süleymān benüm 'atāmdur (4) saḫa virdüm keremüm revā görmez²⁵⁵ ki girü alam gerekse baĝışla gerekse ḫut (5) girü almazam hāzā a'tāunā femnun ev emsik bi ĝayri ḫisāb²⁵⁶ (6) bunda beşāret vardır ki biḫ cān degir şanasın ki Taḫrı te'ālā (7) aydur bir kez Süleymān mülk diledi virdüm yedi yıl aĝladı (8) girü al diyü almadum saḫa ki dilemedin ezelde imān virdüm yetmiş (9) seksen yıldur aĝlarsın nice alam yine ḫikāyet Ya'ḳūb 'aleyhi's- (10) selām her-çend ki oĝlanlarından incinmişdi ma

²⁵⁰ Onlar Allah'ı sever Allah da onları sever. (*Kur'ân, Mâide 54*)

²⁵¹ Ve takva sözü onlara elzem oldu. (*Kur'ân, Fetih /26*)

²⁵² Onlar ki gaybe inanırlar. (*Kur'ân, Bakara/3*)

²⁵³ Asla ve asla.

²⁵⁴ "Ey Rabbim! Beni baĝışla. Bana, benden sonra kimseye lâyük olmayacak bir mülk (hükümranlık) bahşet! (*Kur'ân, Sâd/35*)

²⁵⁵ Kelime eksik yazılmış olup "görmez" olmalıdır.

²⁵⁶ Bunlar bizim atamızdır (ihsanımızdır, verdiklerimizdir). Artık dilediğine hesapsız ver veya verme. (*Kur'ân, Sâd /39*)

‘hazā²⁵⁷ anlar[1] (11) yavuz gözden şaklardı ayıtdı yā beniyye lā tedhulū min (12) bābin vāhidin vedhulū min ebvābin muteferriqatin²⁵⁸ iy benüm oğlancuqlarum (13) Mışıra varıcağ dükөлünüz bir şapudan girmeñ her ikinüz bir anadan

[75b] (1) toğdı bir şapudan girün didi Ya‘ķüb oğlanları henüz Ken‘āndan (2) çıķmadılar Cebrā’ıl ‘a.m geldi Yūsufa muştuladı ol şapudan ki İbn (3) Yāmin girserdi aydıvirdi Yūsuf buyurdı ol řapu üstinde (4) bir küşk yaptılar her gün Yūsuf varurdı ol küşkda otururdı (5) yol gözlerdi ağlardı ol gün ki geliserlerdi Cebrā’ıl ‘a.m ģaber (6) getürdi andan Yūsuf yedi meydān yazdı üç biñ (7) ķul çevre řaf bağlayup durdılar çün şapuy[a] yaķın geldi- (8) ler iki şardaş ki bir anadan toğmışlardı seçildiler deve- (9) cüklerin yidüp birer şapuya tağıldılar İbn Yāmīn yaluñuz şaldı ayıtdı (10) ne olaydı benüm şardaşum Yūsuf dağı diri ben de yaluñuz (11) şalmayaydum didi ağladı Yūsuf an[1] gördi buyurdı ķullarına (12) ki řol şardaş yav ķulmuş ģuşşalu ģarīb yigidi şatuma getürün (13) didi getürdiler Yūsuf perde ardından şordı ki (14) kimsin ayıtdı men evlād-ı Ya‘ķüb pes İbn Yāmīn

[76a] (1) ilerü geldi yir[i] öpdı atası bitisin Yūsuf[a] şundı (2) Yūsuf perde ardından ağladı şordı ki yoldaşuñdan (3) ayrılacağ niçün ađladıñ ayıtdı iy ‘azīz-i Mışır ağladı- (4) ģum rencden degüldür bil ki şardaş derdindendür çün (5) anlar her bir şardaşlu şardaşıyla bir şapuya vardılar benüm dağı (6) bir şardaşum vardı Yūsuf adlu öğüme düşdi ayıtdum (7) ne olaydı cānum şardaş sen de diri olayduñ beni yaluñuz (8) ķomayaduñ didüm didi Yūsuf bun[1] işitdi ağladı (9) ayıtdı ģuşşa yime cānum Tañrı işidür şayurmaz ben saña şardaş (10) olam didi bāzūsından bāz-bendin çıķardı İbn Yāmīn (11) ķolına bağladı öğütleyp odalarına gönderdi (12) çün şardaşları bāz-bendin gördiler ģased eylediler (13) Yehūda aydı sen yav ķulursın getür ben gizleyü vireyin diyü

[76b] (1) diyü aldı gizledi girü İbn Yāmīn ķolında buldılar nice ki uğra- (2) layu gördiler İbn Yāmīnden ayıramadılar şanasın ki Tañrı (3) te‘ālā aydur bir bāz-bend ki Yūsuf İbn Yāmīn ķolına bağladı on (4) şardaş dirilüp an[1] İbn Yāmīnden ayıramadılar imān ki ben (5) ķudret elümle mü’min göñline bağladum pes şeytān kimdür ki (6) an[1] mü’min göñlinden ayıra nükte Zelīhānuñ cümle māl[1] Yūsuf (7) ‘aşķında gitdi yaluñuz bir altun put şaldı bir gün ol (8) put[1] öñüne getürdi zār ķılup ağladı ayıtdı buncadan berü (9) saña şaparın ve dürlü dürlü saña yalvarurın bir gün

²⁵⁷ Böyle iken.

²⁵⁸ Ve şöyle dedi: “Ey oğullarım! Bir tek kapıdan girmeyiniz. Ayrı kapılardan giriniz. (*Kur’ân, Yūsuf /67*)

beni esir- (10) gemedün Yūsufuñ göñlini baña yumşaq eylemedün didi pes ol (11) görmez işitmez şanem esirgemediyse ol görür işidür şamed esirgedi (12) hātifden āvāz geldi ki iy Yūsuf ‘aşkında müstağrıķ isen (13) puta tapmağa ferāğatuñ olaydı didi derhāl Yūsuf ‘aşķ ğayreti

[77a] (1) baş kaldurdu balta eline aldı put[1] doğradı Yūsuf seyrānda (2) idi ki Cebrā’ıl ‘a.m geldi Tañrı te‘ālā selāmın degürdi ayıtdı adımuñ (3) adımuñ üzerine atma tā Zeliḫāy[1] hoşnūd kılmayınca didi ne kadar ki göv- (4) dede kıl vardı Ayāzuñ ol kadar zülf[i] vardı ve ne kadar ki Ayāzuñ (5) zülf[i] vardı Sultān Maḫmūduñ ol kadar ‘aşķ[1] vardı aķça sevic- (6) nün Sultān Maḫmūd cān derdinden ne ḫaberi olasız fāriğ Fir‘avnuñ (7) didār ve tecellī ğuşşasından ne eşer olısar cefā kılıcı kardaşlaruñ (8) Ya‘kūb derdinden ne ḫaberi var Mışır ḫatunlarunuñ Zeliḫā ‘aşķ (9) ḫahrından ne derd[i] var pes Zeliḫā ayıtdı beni Yūsuf yolına iledün (10) didi geldi yolda oturdı ayıtdılar Yūsuf geçdi ayıtdı henüz (11) geçmedi ayıtdılar gözün görmez neden bildün ayıtdı dünyām anuñ (12) yolında uyandum āzā ne ki anuñ at[1] ayağı ünin bilem didi pes (13) üstine uğradı gördi ki Zeliḫā ḫarımış gözler görmez olmuş ayıtdı

[77b] (1) mālun ḫanı ayıtdı senün yoluñda gitdi gözlerün ne oldı ayıtdı (2) senün sevgün göñlüm çömlegi altında ‘aşķ odın yandurdu (3) anuñ buḫarı saçum göyündürdi dütün gözüme girdi gözüm (4) uratdı ‘aşķuñ ḫarāret[i] ğarizüm söyündürdi elüm ayağum kuvvet[i] (5) daḫı gitdi cānum göyündi görküm tārāca vardı şöyle kaldum (6) elümde iş yoķ yanumda aş yoķ ne göñül var ne ḫarār bu dükeliyle (7) cānum bendünde serüm oduñda gözüm ḫayālünde göñlüm duzağunda senün (8) göñlün henüz ḫām yirindedür Yūsuf ayıtdı sevgün ḫanı ayıtdı uş (9) göñlümde daḫı her gün arta turur Yūsuf ayıtdı buña ḫanuķ (10) gerek Zeliḫā ayıtdı ḫamçıñ ucın yur kim üstine ko ḫamçın yüreginden (11) yaña dutdı Zeliḫā bir kez āh itdi ḫamçı oda tutıştı Yūsuf elinden (12) bıraķdı at başın girü çevürdi Zeliḫā ayıtdı ‘avretten kem (13) olma kırķ yıldur ki ben od yüregümde şaķlarum bir gün andan yüz dönder-

[78a] (1) medüm sen bir yalıñdan ḫamçı bırağup kaçduñ didi rivāyet şöyledür ki (2) ol ḫamçınıñ iki ucı altındı altun eridi ağacı göyünmedi (3) zīrā ‘aşķ eridür göyündürmez nükte çün mü’min daḫı gür menziline (4) ḫoyalar heybetlü ferışteler gelüp sorarlar ki mālun ḫanı aydur mīrās[1] (5) ḫ’ārılar aldı cemālün ḫanı ayıda ölüm ḫorķusından meleku’l-mevt (6) heybetinden şoldı andan aydurlar muḫabbetün ve

īmānuñ xanı barmağıyla (7) gögsind[e] yaña işāret eyleye ayıda henüz yirinde durur zerre qadar (8) eksilmedi diye andan feriştelere ayıda buña tanuq gerek mü'min bir kez Allah (9) īmān 'irfān nūr[1] bir kez mü'min gögsinden balqıya ol nūr (10) heybetinden feriştelere yüz ferseng girü qaçalar mü'min ayıda iy (11) hamıyyetsüzler benden qaçmañ²⁵⁹ yetmiş yıldur ki ben bun[1] kendü gögsümde şaqlaram (12) siz anuñ birliginden qaçduñuz ol nürdur ki mü'mine gürda münis (13) olur ol nürdur ki tamu odın söyündürür ol nürdur ki

[78b] (1) 'araşāt[1] münevver qılır yes'ā nūruhum beyne eydihim ve bi eymānihim²⁶⁰ (2) nükte-i diger Yūsuf 'a.m çün Mışırdā pād-şāh oldı her bir beg ve (3) her bir melik dilerler ki aña vezir olalar Cebrā'il Hāqdan selām getürdi (4) ayıtdı tañla fülān qaçuya var her ki ol qaçudan girerse anı (5) vezir idin ideydi pes tañla Yūsuf hāşşalarıyla ol qaçuya (6) vardı qaçuy[1] açdılar bir yigit içeri gird[i] beñzi şaru baş açuq (7) yalın ayak odun yüki arqasında Yūsufuñ göñlinden geçdi ki bunun (8) gib[i] kişi baña vezirliğe ne lāyıqdur derhāl Cebrā'il irişdi ki Tañrı (9) te'ālā buyurdi ki ol vaqt ki dört aylıq idi senüñ çün tanuqlıqa (10) yarardı şimdi ki yigirm[i] dört yaşına irdi vezirliğe yaramaz m[1] didi (11) taqrīb dört aylıq oğlan Yūsuf pāklığına tanuqlıq virdi (12) Tañrı te'ālā anuñ tanuqlıqın zāyi' kılmadı palās yerine atlās (13) giyürdi mü'min muvaḥḥid ki elli yıldan berü Tañrı te'ālānuñ pāklığına

[79a] (1) Muḥammed Muştafānuñ resüllığına tanuqlıq virmiş ola Tañrı (2) te'ālā kereminden anı nice zāyi' kıla belki uçmaq şadrında (3) ve raḥmān didārına irüre rezzeqnällāhu ve iyyākum²⁶¹ laṭife (4) Melik Reyyan düş gördi mu'abbirlere şordı ayıtdılar bu düş (5) müşkildür bize bir ay mühlet gerek didiler bir aydan şonra şordı (6) bunlar ḥod düşi daḥı unudılar Melik qaçıdı ayıtdı ben sizi (7) anuñ çün ḥoş tutaram ki bir gün gerek olası geçen ayda şorduğum (8) bu ayda unudıñuz didi Sāķi Yūsuf[1] aḥdı zindānda gördüñ (9) diyüvirdi Melike yavlaq ḥoş geldi ayıtdı var aña şor Sāķi (10) Yūsuf qatına geldi 'özr diledi andan ayıtdı Melik düş gördi (11) düşün unud[1] Yūsuf nice gördüñ ayduvirdi ve ta'birin daḥı (12) nedür ayıtdı Sāķi Yūsuf ḥaberin Melike degürdi Melik ayıtdı (13) girü var tedbir nedür şor tedbirin daḥı ayıtdı Melik şād oldı

²⁵⁹ Kelime hatalı yazılmış olup “qaçmañ” olmalıdır.

²⁶⁰ Onların nurları, önlerinde ve sağlarında koşar. (*Kur'ân, Tahrim / 8*)

²⁶¹ Allah bizi ve sizi rızıklandırır.

[79b] (1) ayıtdı hayf ola ki anuñ gibi zindānda ola ol benüm atımda gerek didi (2) pes Zelihā zindān-bāna kiři viribidi şardı ki Yūsuf benüm haımda (3) nesne didi m[i] ayıtdı nesne dimedi hayrdan artu Zelihā ayıtdı (4) asenet on iki yıl benüm belāmda ve on iki yıl zindān (5) zametinde oldu benüm haımda hayrdan artu nesne dimedi ben de (6) anuñ haında andan yegrek eylük eyleyeyin didi Zelihā Melik atına (7) geldi ha anuñ elindeydi ben thmet eyledüm didi tarīb ol (8) vat ki m'min gr menziline onıca mnkir ve nekir hālinden şoralar (9) Tarı te'ālā ol ferışteye řora ki ulum benüm haımda şirkden hi (10) nesne didi m[i] ayıdalar ilāhi nesne dimedi ammā seni birledi saa hamd  (11) řenā ıldı diler Tarı te'ālā ayıda nime'l-'abd 'abdi²⁶² yetmiş yıl dnyā (12) zametin ve bi yıl gr zametin ekdi benüm haımda hayrdan artu (13) nesne dimedi ben daı anuñ haında eylük eyleyem gnāhın 'afv idem

[80a] (1) uma şadına geurp dizarum gsterem diye laife ol vat ki Yūsuf ardaşların atasına gnderdi anlara ayıtdı eger ol andağı ardaşları duta gelurseriz size o buğday virem ve ger anı geturmeyp 'ālem gencin getururseriz nesne virmez in didi tarīb (2) Tarı te'ālā cānları bu 'āleme viribidi ayıtdı eger baa tevid ve imān (3) geturesiz size uma ve didār virem didi ve eger tevid geturmeyp (4) 'ālem zlmetin getururseriz 'uubetden artu nesne bulmayasız (5) hikāyet bir gn Eb Cehil 'aleyhi'l-la'ne uřa taşlar (6) avcuna aldı srdi resl atına geldi ayıtdı yā Muammed eger gerek (7) paygāambar ise avcumdağı nedr ayıt didi resl ayıtdı ben mi (8) ayıdayın yā avcuñdağı nedr ve yāhd avcuñdağı ayıtsun mı ben (9) kimem Eb Cehil ayıtdı avcumdağı ayıtsun sen kimsin resl 'a.m (10) iřāret eyledi ol avcuñdağı taşlar bir kezden ayıtdılar (11) eşhedu en lā ilāhe illallāh ve eşhedu enne Muammeden a'bdhu ve resluhu²⁶³ didiler (12) ol mel'n aıdı ol taşları yire urdı hitāb (13) Cebrā'ile degdi ki ne turursın ol taşlar benüm birliğıme ve dostumuñ resllığına

[80b] (1) tanulı virdiler revā degldr ki ol tařlar²⁶⁴ yirde yata al anları (2) uma şadında o ullarum ol taşlar ki bir kez benüm birliğıme tanu- (3) lı virdiler revā grmedm ki yirde yatalar siz ki yetmiş yıldan ber benüm (4) birliğıme ve dostumuñ paygāambarlıđına irār ılıp baa 'ibādet eylesiz (5) nice revā grem ki

²⁶² Benim kulum ne gzeldir.

²⁶³ Ben tanıklık ederim ki, (Yani grmş gibi bilirim ve bildiririm ki) Allah'tan başka tanrı yoktur. Ve yine tanıklık ederim ki, Muhammed Onun kulu ve elsidir.

²⁶⁴ طارء. Kelime eksik yazılmış olup "taşlar" olmalıdır.

tamuda kalasız nükte çün Yūsufun ardaşları (6) İbn Yāmīni alup Mııra geldiler Yūsufun bir sarāy[1] vardı ol (7) sarāyda ardaşları kendüye ne itdüklerin boğazlamaa aşd ıldukların (8) Yūsuf her birine yalvarup aladuın ve bunlar anı vurdukların (9) ve biti yazup ındukların ol sarāyda hep yazdurmıdı (10) pes konulık eyleyüp bunları ol sarāya getürdi h^vān döktiler (11) bunlarun arn[1] acdı çün ol kendülerun mu‘āmeleleri naşın (12) gördiler acāletden ta‘ām ayusı almadı tarīb çün mü‘min (13) gūr menziline oyalar evvel bir ferıte gelür kefeninden bir pāre yırtar

[81a] (1) eline virür aydur yaz ibunda dūnyāda ne iledünse miskīn (2) ul ayıda ben yazu bilmezem nice yazayın diye ayıda barmagula azu- (3) nıdan yar al barmagu debret ne iledünse yazıla diye pes (4) Tanrı te‘ālā udretinden bī-āre ul ne itdüin zālīm mazlūmları (5) dögdüin ve anlar yalvarduın ve kerīmleri aırladuın ve arībleri (6) nevāht ıldukların cümlesin naş eyleyüp öine oyalar ‘aceb (7) ol bī-ārenün hālī anda nice ola ilāhī her birümüzi ol gün oru- (8) sından sen emīn ıluvir pes Yūsufun ol ardaşları kendü (9) ūm mu‘āmelelerinden yiyesi yimediler Yūsuf buyurdı bir daı (10) evde on döktiler buyurdı anda varsınlar ferāatla yisünler (11) didi İbn Yāmīn ayıtdı baa ta‘ām gerekmez dek bu evde tırayın (12) ol naşa baup kendü asretüm çün alayayın didi Yūsuf (13) buyurdı an[1] odılar Yūsuf kendü oqlana ayıtdı yorı var sen

[81b] (1) anu atında tır yüzün niābın götür bir saa baa bir ol ūrete (2) baa eger saa orarsa ki kimün oqlısın ayıt ki Yūsuf ıddıku- (3) llāh oqlıyın di pes İbn Yāmīn oturdu bir ūrete badı (4) bir Yūsuf oqlanına badı ayıtdı u bu ūret ki andan aldun (5) ayıtdı ol ūretten aldum ayıtdı sen kimün oqlısın ayıtdı (6) Yūsuf ıddıku’llāh oqlıyın ol ayıtdı ya‘ni bunda kii (7) var mıdur ki adı Yūsuf ıddıku’llāhdur ayıtdı an[1] baa göster (8) ayıtdı ol seni bula didi Yūsuf ayıtdı getürün an[1] ta‘ām (9) bile yiyelüm pes İbn Yāmīn tata geürdi iki arda bir anadan (10) ta‘ām yidiler çün Yūsuf elin anadan uzatdı İbn Yāmīn (11) feryād eyledi ki ‘Azīzün barmakları leāfet[i] Yūsuf barmakları leā- (12) fetine bezer didi Yūsuf ayıtdı ua yime ben saa arda olam (13) didi pes Yūsuf alvet eyledi perde ardından İbn Yāmīne

[82a] (1) kendü aberin ordı ayıtdı ol ardaun aberin nice bilürsin (2) didi İbn Yāmīn ayıtdı bir niceler urt yidi dirler ve bir nieler atdılar (3) dirler ve bir nieler öldi dirler ve bir nieler diridür dirler didi pes Yūsuf (4) perdeyi aldurdu ayıtdı ol

didükleri dükeli gümān idi uş beni (5) aşkāre gör didi taqrīb yarın kıyāmet güninde Taḡrı (6) te‘ālā bir nice mü‘minleri ḥalvet hicābın ḥāzır kıla kendü ḥaberin (7) kullarından şora ayıda kulum benüm ḥaberüm nice bilürsin ve sen ne dir- (8) dūñ kul ayıda Ḥudāvende sen bilürsin ne didiler ve ben ne didüm (9) aydı ḥitāb gele ki kulum bilür m[i] illā senüñ sözüñ severem (10) söyle diye pes kul ayıda ilāhī dehrīler ayıtdılar Taḡrı yokdur (11) ben ayıtdum vardur ad[1] Allahdur ki kul huvallāhu eḥad (12) müşrikler ayıtdılar Taḡrı ikidür ben ayıtdum birdür Allah eḥad tersālar (13) ayıtdılar ‘avret oğlanı vardur ben ayıtdum yokdur lem yelid ve lem

[82b] (1) yūled müşebbiheler bize beñzer didiler ben ayıtdum mişl [ü] mānend yokdur (2) ve lem yekun lehu kufuven eḥad pes Ḥudāy[1] te‘ālā bī-çün cemālinden (3) hicāb göre ayıda kulum benüm ḥaḳkumda ne didilerse dükeli gümān (4) idi uş gümānsuz bī-çün cemālüm gör diye ḥikāyet (5) eylerler ki Mümşād Dīnveriden rahmete aydur bir gün ḥücremde (6) otururdum bir gökcek yigit geldi tonın tenin yumış ayıtdı (7) iy Mümşād ḥiçbir arı yir var mıdur bir miskīn faḳīr öle (8) ben taşhare ve cehlen ayıtdum dükeli[i] arıdur ḳanda dilersen (9) öl didüm pes içerü girdi iki rek‘at namāz kıldı daḡı (10) ölüm esrūkligine düşdi durdum ḳatına vardum gördüm ki gözi (11) yaşı yañağına inmiş diledüm ki ridām uciyla silem gözün açdı (12) aydur yā Mümşād silme ḳo ḥazrete şöyle varayın dost (13) ḥasret yaşın yañağumda görsün ol ki esirgeye didi

[83a] (1) çün bun[1] işıtdüm yavlaḳ özüm göyündi ayıtdum iy (2) yigit ḥiç göñlüñ nesne diler m[i] vaşıyyet eyler misin (3) ayıtdı göñlüm nesne dilemekden geçdi illā vaşıyyetüm oldur (4) ki göñlegüm eteginde bir altun vardur eger imān tev- (5) ḥid üzerin[e] ölürsem bādāme virgil oğlanuḳlara (6) üstüme nişār eylesünler didi ayıtdum cānum tevḥid göñ- (7) lüñdür dil göñlüñ tercemānidur eger dilüñ bağlanası olursa (8) niçe bilem ki imānla gitdün ayıtdı iy Mümşād çün beni (9) defn eyleyesin sinüm üstinden gitme ben gelem saña ayıdam (10) niçe olduğum didi çün bun[1] defn eyledük sini ü- (11) stinde oturdum çün seḡer vaḳt[1] oldı gördüm (12) geldi levn-i müteḡayir aydur selāmun ‘aleyke yā Mümşād ayıtdum (13) ne giç geldün ve beñzüñ niçün müteḡayir oldı ayıtdı

[83b] (1) şorma Taḡrı te‘ālā baña ‘itāb eyledi ayıtdı utanmaduñ mı (2) ki Mümşāda şikāyet eyledün ayıtdum Ḥudāvende ne şikāyet eyledüm (3) senüñ keremüñde ne yavuzluk gördüm didüm ayıtdı revā mıdur ki ayıtduñ (4) ḳo ḥasret yaşın silme didün ben saña imān virdüğümden şonra (5) daḡı ḥasret kim kıldıydı didi ol ‘itāb

heybetinden bejzüm müteğayyir (6) oldu çün seher vaqt[1] oldu ayıtdum Mümşād baña muntazırdur gice (7) dağı āhirete irdi ayıtdı var benden Mümşāda selām degür ayıt ki (8) ben saña müştākven sen dağı baña müştāk mısın didi gel imdi (9) ehad tefsirin bunda hatm kılalum ehadla vāhid arasında ekser (10) şahābe katında fark yoğdur delil buña ki ‘Abdullah Ferāt dir ki kul (11) huvalāhu ehad oğurlar ve bir niçeler fark eyler vāhid faşl içündür (12) ya‘ni vāhid şıfatda isti‘māl aydurlar ehad zātında vāhidün üç (13) ma‘nāsı vardır birisi oldur ki anuğ mişl ü mānend olmaya nite ki ‘Arab aydur

[84a] (1) fulānun vāhidun fi ‘aşrihi²⁶⁵ ya‘ni nazir[i] yoğdur kendü zamānında ikinci (2) ma‘nāsı oldur ki anuğ kendü işinde ortak olmaya nite ki ‘Arab (3) aydur fulānun mutevaḥḥidun bi hezā’l-emri lā yuşārikuhu ve lā mu‘āvinuhu²⁶⁶ ya‘ni (4) anuğ işinde kimse aña yardımcı olmaya pes bu üç şıfat (5) birle lāyıkğdur aña vāhid diyeler kula Allahu’ş-şamed ehl-i tefsir (6) şamedde vech dimişlerdür İbn ‘Abbās ve Mücāhid ve (7) Ḥasan ve Saīd ibn Cübeyr rağıallah ‘anhum ecma‘in bunlar (8) ayıtdılar şamed oldur ki anuğ içi olmaya Sa‘id ibn Müseyyeb (9) aydur şamed oldur ki anuğ karn[1] olmaya Şe‘bi aydur şamed oldur ki (10) yimeye içmeye ‘İkrime aydur şamed oldur ki andan nesne çıkmaya ba‘zı müfessir- (11) ler katında şamed ma‘nāsı şonra gelendür ya‘ni Lem yelid ve lem yüled ve lem (12) yekun lehu kufuven ehad ya‘ni şamed oldur ki kimseden toğmamış ola (13) ve kimse andan doğmaya ve anuğ mişl [ü] mānend olmaya emiru’l-mü’mīn ‘Alī

[84b] (1) ve İbn ‘Abbās rağı aydurlar şamed oldur ki kimseden to- (2) ğmadın ve anuğ ululığı kemāilde ola ve andan ulu olmaya ḥacet (3) vaqtında kullar ḥacetin aña ‘arż kılalalar Kıtāde aydur şamed (4) oldur ki halkdan şonra bāki kıla ‘Alī ibn Mūsā aydur şamed (5) oldur ki ‘ağllar nevmiz ola anuğ niteligin bilmekde ‘İkrime aydur (6) şamed oldur ki hiç kimse andan yukaru olmaya Sadī aydur (7) şamed oldur ki belā ve fitneden ve muşibet vaqtınd[a] ve ḥālide feryād (8) aña kılalalar Yemānī aydur şamed oldur ki hergiz uyumaya İbn Kisān aydur (9) şamed oldur ki kimsenün şıfatıyla şıfatlanmaya Muqātil ibn Ḥayyān aydur (10) şamed oldur ki anuğ hiç ‘ayb olmaya Rebī‘ aydur şamed oldur ki āfetler (11) anı teğayyür eylemeye Sa‘d ibn Cübeyr aydur şamed oldur ki kāmil ola (12) kend[ü] şıfatında ve kādır ola kendü

²⁶⁵ Kendi zamanında benzeri yoktur.

²⁶⁶ Fulan bu işte tek başınadır. Ona eşlik eden ve yardım eden yoktur.

işine şamed oldur ki ğālib dimek olur (13) hergiz kimse andan ğālib olmaya Ebū Hureyre aydur şamed oldur dükeli

[85a] (1) senden müstağni ola dükeli aña muhtāc ola merrāt Hemedānī (2) aydur şamed oldur ki fānī olmaya Ḥasan ibn Fażl aydur şamed oldur (3) ki her ne dilese işleye kimse aña mu‘ārız olmaya Muḥammed İbn ‘Alī (4) aydur şamed oldur ki göz anı görmeye fikr anı bilmeye dükeli nesne anuñ (5) endāzesiyle ola Ca‘fer aydur şamed oldur ki göz an[ı] görmeye fikr anı (6) bilmeye ve ḥalk anı bilmekte andan artuñ nesne bilmeye e’s-sāmed biş (7) ḥarfdir lā[m] şād mīm dāl elif elif işāretdür anuñ birliğine (8) lām işāretdür anuñ ulūhiyyetine lām elif birbir[i] içinde müdgāmdur (9) okıyacak ḥiçbirisi belürmez işāretdür aña ki anuñ zātın göz- (10) ler kimseyi aña kıyās eylemek olmaz ve ‘aqlar aña irmez ve dürlü (11) ‘ilm aña muḥīt olmaz ammā yazuda aşkāredür işāretdür aña ki (12) ‘ārifün²⁶⁷ göñlinde şābitdür ve kıyāmet güninde mü‘minler gözine (13) aşkāredür şād işāretdür anuñ sırrı gerçekliğine ve iş[i]

[85b] (1) toğrılığına mīm işāretdür anuñ milḳ-i ḥaḳīkatine kime dilerse virür kimden (2) dilerse alur şamed oldur ki anuñ beḳāsı hergiz zāyil olmaya ve (3) fenā²⁶⁸ yıl yöresine yoranmaya şamed oldur ki diller anuñ beyānında ‘āciz (4) ola ve barmaqlar anuñ işāretinde ḳādir ola ibn ‘Attār aydur (5) şamed oldur ki ta‘ām yimeye ammā yidüre ḥācet vaktında ḳaşd (6) anuñ dergāhına eyleyeler her ki ḥaḳīkat bildi ki dāyim oldur hergiz (7) anuñ zevāl[i] bu ḳadar kendü nefsini fānī ve zelīl bildi ve dünyā ni‘metine (8) el[i] değmedi ve anuñ zevḳine rağbet ḳılmadı bir nice ḥakīmler dimişler (9) dür eger dünyā altundan olsa āḫiret şaḳsıdan ‘āḳıl (10) oldur ki dünyāyā rağbet ḳılmaya zīrā fānīdür bāḳī ḳalan şaḳsı (11) fānī altundan yegdür fe-keyfe ki dünyā şaḳsıdur fānīdür āḫiret (12) altundur bāḳīdür ḥikāyet eylerler ki iki kişi bir ev çekişür- (13) lerdı ol ev ki dīvārından bir kerbic söyledi ayıtdı ben bir pād-şā-

[86a] (1) hdur biñ yıl dünyāda pād-şāhlıḳ eyledüm şonra öldüm çürüdüm (2) biñ yıl daḫı şöyle yatdum āḫir bir kişi geldi beni bir bardaḳ eyledi (3) bir zamān tutdı āḫir şındum biñ yıl girü şöyle yatdum andan (4) şonra daḫı bir kişi geldi beni kerbiç eyledi işbu dīvāra yapdı daḫı (5) bunda ne nizā‘ ḳıldı ki çekişürsiz birbirinğüzi incidürsiz ve her ki bellü (6) bildi ki ol şamed yimez içmez yidirür rızḳuñ anuñ

²⁶⁷ عارفون Kelime eksik yazılmış olup “‘ārifün” olmalıdır.

²⁶⁸ فنا Kelime yanlış yazılmış olup “fenā” olmalıdır.

hazretinden isteye (7) ve dükeli hâlin tevekkül aña kıla rızq için guşşa yimeye nite ki birini yara- (8) tmağda yaluñuz yaratdı kimse artuğı yoğdı rızq virmekde (9) dağı artuğı yokdur pes gerek ki rızqumuz andan bilevüz ki (10) rezzâqumuz oldur nite ki İbrâhîm Hâlîl hâlinden haber virür kendü (11) kelâm[1] içinde paygâmbara ellezî halağanî fe huve yehdîni vellezî huve yut' imunî (12) ve yeskîni ve izâ mariğtu fe huve yeşfîni²⁶⁹ çün İbrâhîm 'a.m (13) toğacağ vaqt oldı anası bir mağâraya vardı toğurdu

[86b] (1) emzürdi mağâra bucağında qodı taşla mağâra ağızın bir (2) berkitdi bir zamândan şonra geldi gördi ki İbrâhîm bir barmağından (3) süd emer bir barmağından bal emer anası mütehayyir qaldı 'aceb (4) bu qandandur İbrâhîm tudağı altından ayıtdı şabr eyle saña bildürem (5) qandandur pes İbrâhîmden qaldı genc oğlan barmağın emmek çün (6) İbrâhîm ulaldı anasına qavmına şordı ki neye taparsız ayıtdılar ki (7) na' budu aşnâmen²⁷⁰ andan İbrâhîm ayıtdı ki hum lâ yesme' ün²⁷¹ hiç ol (8) putlar ki taparsız söyle sizün sözünüz işidür mi (9) du' â kılsañuz icâbet eyler m[i] yalvarsañuz esirger m[i] tapduğunuz (10) için size aşşısı deger m[i] tapmıyacağ size zamân deger m[i] ayıtdılar yok (11) İbrâhîm ayıtdı yâ niçün aña taparsız ayıtdılar qâlû bel vecednâ âbâ' enâ (12) kezâlike yef' alün²⁷² andan İbrâhîm ayıtdı bunlar benüm düşmenümdür ben bunlaruğ (13) düşmeniyn didi alâ rabbi'l- 'âlemîn²⁷³ perverd-gâr 'âlemün

[87a] (1) dostıyn ayıtdılar ol perverd-gâr kimdür İbrâhîm ayıtdı ellezî (2) halağanî fe huve yehdîn²⁷⁴ perverd-gâr 'âlem oldur ki beni yaratdı (3) andan baña tevfiğ virdi rızq virdi ve rızq istemegi gösterd[i] (4) eger ol göstermese göbekden qan içmegi ne bileydüm ve eger ol bildür- (5) mese müşfiğ anam gögsinden süd emmegi ne bileydüm eger baña süd (6) gerek olduğı vaqtın ben[i] ağılatmasa anam ne vaqt süd virmegi ne bileydi (7) pes bir pâre et qandan cüst [ü] çâlâklık qandan eger ol (8) delîl olmasa mağârada barmağumdan balla süd emmegi ne bileydüm (9) pes oldur ki beni yaratdı ve baña yidürdi içürdi çün ulaldum (10) muğabbet şarâbın baña içürdi ol şarâb zevqinden ayıtdı (11) ki beni Nemrüd odından qorkuñmadı Cebrâ'îl yardımına

²⁶⁹ Beni yaratan da hidayete erdiren de O'dur. Ve beni yediren ve içiren, O'dur. Ve hastalandığım zaman bana şifa veren, O'dur. (*Kur'ân, Şuarâ / 78-80*)

²⁷⁰ Biz putlara tapıyoruz. (*Kur'ân, Şuarâ / 71*)

²⁷¹ Ve onlar işitmezler. (*Kur'ân, Enfâl / 21*)

²⁷² Hayır, babalarımızı böyle yapıyor (ibadet ediyor) bulduk. (*Kur'ân, Şuarâ / 74*)

²⁷³ Âlemlerin Rabbi üzerinedir. (*Kur'ân, Şuarâ / 45*)

²⁷⁴ Beni yaratan da hidayete erdiren de O'dur. (*Kur'ân, Şuarâ / 78*)

muhtâc kılmadı (12) eger İbrâhîm barmagından yidürd[i] içürdiyse Muḥammed ümmet ‘aşıklarına (13) sebebsüz yidürdi içürdi Ebū Bekir Verrāk aydur yut‘munī bilā

[87b] (1) ta‘ām ve yeskīnī bilā şarāb²⁷⁵ ma‘nāsı oldur ki Çalabum (2) yidürdi içürdi ta‘āmsuz şarābsuz ya‘ni toyurdu ve kandurdu (3) sebebsüz nite ki resūl ‘a.m buyurdu ki ebītu ‘inde rabbī yut‘imunī (4) ve yeskīnī²⁷⁶ ya‘ni resūl ‘a.m aydur ben Çalabum katında döndüm (5) beni yidürdi içürdi zīrā şameddür kullarına yidürür içürür (6) kimine vāsıtayla yidürür içürür ve kimine vāsitasuz kendü (7) içürür buña delīl ol bir saķā hikāyetidür kim paygāambar (8) ‘a.m katında işitdi ki paygāambar üç gün oķıdı ki ve mā (9) min dābbetin fi’l- arđı illā ‘alāllāhi rızķuhā²⁷⁷ saķāyı (10) müteşekkir bıraķdı gice düşünde bir kişi geldi bir ķadeḥ şarāb (11) virdi andan şonra yigirm[i] yıl diri oldu ayruķ (12) iştiḥāyla ta‘ām yimedi ‘Aliyy ibn Kādım aydur ‘Abdu’r-raḥman (13) bin Ebī Na‘īm ayda bir kez yirdi bu ḥaber Ḥaccāca degdi ‘Abdu’r-

[88a] (1) raḥman getürdi bir eve koydu ķapusın kilidledi on biş (2) gündən şonra ķapuy[1] açdı gördi ki namāz kıılır Ḥaccāc ayıtdı (3) yā fāsıķ āb-destsüz namāz mı kıılırsın ol ayıtdı ben āb-dest- (4) liyem eve gireluden berü hikāyet Ebū Sa‘īd Ḥarrāz aydur kāfir- (5) lerdən Ḥalebde bir ķaravaş esir eylediler Seyf-i Devle zamānında ol (6) ķaravaş kāfir elinden kaçtı iki yüz fersaḥ yol yürimiş nesne (7) yimemiş Seyf-i Devle şordı ki nice ķatlandıḡ ta‘āmsuz ķaravaş (8) ayıtdı nice ki aradum ya şuşadum ya acdum üç kez ķul huva (9) llāhu eḥad oķıdum toydum ķuvvetlendüm nükte laṭife Şıblī aydur (10) Tanrı te‘ālā öñümde bir laṭife ķomişdur ki toymazsız illā anuḡla (11) eger Tanrı te‘ālā ol laṭifeyi senden ķoya ki etmege muhtâc olmayasın (12) Allah adlarından çok ayıt hikāyet Cüneyd raḥmetu’llāhi ‘aleyh (13) aydur yarın kıyāmet güninde dükeli ādemiler ‘urbān ķoyalar illā

(88b) (1) anlar ki taķvā tonın giydiler ve dükeli ḥalāyıķı ac ķoyalar illā anlar ki (2) ma‘rifet ta‘āmın tatdılar ve dükeli ḥalāyıķ[1] şusuz ķoyalar (3) illā anlar ki ma‘rifet şarābın içdiler mādāmki Yūsuf ‘a.m atası (4) katındaydı her gün bir çanaķ süd vażīfeydi çün ķuyuya bıraķdılar (5) Tanrı te‘ālā uçmaķdan Cebra‘ille bir ķadeḥ süd viribidi ve bir ķadeḥ (6) bal bile ayıtdı ataḡ katında her gün öyünüḡ bir çanaķ süd ise (7) bizüm ķatumuzda bal daḡı bile olsun tā bilesin ki yidüren içüren (8) bizüz ataḡ

²⁷⁵ O yemek olmadan yedirir, su olmadan içirir.

²⁷⁶ Kendi katında yedirir, içirir.

²⁷⁷ Ve yeryüzünde yürüyen bir canlı yoktur ki; onun rızķı, Allah’ın üzerine (Allah’a ait) olmasın. (*Kur’ân, Hūd / 6*)

degül Yūsuf nice kıuyudan tařraydı kendü ađlardı (9) kıardařları gelürdi çün kıuyuya düřdi iři ‘aksince oldı Yūsufa (10) Tađrıdan selām gelüp nevāht bulup sevindi kıardařları ađlařup (11) eve döndiler ancılayın zālīm dađı mādāmki dünyāda ola (12) mazlūm hālīyle řād-māndur mazlūm perīřān çün sin (13) menziline vara iři ‘aksince ola mādāmki Yūsuf kıuyudan

[89a] (1) tařraydı üç ğuřřa yidi aclık řusuzlık yalıncaklık (2) çün kıuyuya bırađdılar üçinden dađı kıurtıldı Cebrā’ıl geldi uçmađdan (3) hulle getürdi mü’min dađı nite ki dünyādadur üç kıorkıudan hālī degüldür (4) çün ğūra kıoyalar ğözin açar ğörür aydur dirīğā ne yirden ne yire (5) geldüm dir hiťāb gele ki kıulum sevdüğüň dostlaruň seni yaluňuz kıo- (6) dılar eger kıatuňda dađı tursalar ařřıları tókınmazdı ğuřřa yime (7) ben saňa yoldař tā kıyāmet[e] deĝin eger yalıncaak iseň uř hulle ve (8) eger řusuz iseň uř řarāb-ı selsebīl ve eger yaluňuz iseň uř (9) mūnisüň Rabb-ı celīl Yūsuf[a] kıuyuda řarāb içürdi ğöziyle Cebrā’ıl (10) bađardı mü’min dađı ğürda sa‘ādet tekyesine söykene řarāb-ı (11) tahūr içer ğöziyle Allah cemāline bađa anuň řamediyyeti sinde zāhir (12) ola ki ellezī halađanī fe huve yehdīni vellezī huve yut‘ imunī ve yesķini²⁷⁸ çün (13) Meryem atadan yetīm kıaldı Zekerıyyā beslemege boyun urdı dāye tutdı

[89b] (1) Meryem ğod herĝiz kimse[yi] emmedi zīrā uçmağ ta‘āmin (2) yirdi Tefsīr-i řa‘lebīde aydur Zekerıyyā Meryem için bir yüksek (3) yirde ev yapıdı Ka‘be resmine kıapusına nerd-bānla çıkardı yedi (4) kıapu birbir[i] içine yapılıydı kendü ĝidicek ol kıapuları Meryem (5) üstine kilitlerdi kilidi kendüde ğötürürdi ĝirü gelicek (6) kendü eliyle ağardı Meryem kıatında yazın kıış yemişin kıışın (7) yaz yemişin bulurdı şordı ki ennā leki hazā²⁷⁹ ya‘ni yā Meryem (8) işbu ni‘met saňa kıandandur cevāb virdi ki huve min ‘indillāhi²⁸⁰ (9) Tağrı kıatındandur andan gelür ki adı şameddür yimez içmez (10) yidürür içürür dağı bir rivāyetde oldur ki çün Zekerıyyā kıocaldı (11) za‘īflıĝı ĝāyete irdi benī İsrā’ıl kıavmına ayıtdı ben (12) yavlağ za‘īf olup işden kıaldım Meryem[i] ne idelüm didi (13) kıavl²⁸¹ itdiler biz kıızlıĝa uğramış kıavmuz kimseyi boynumuza

[90a] (1) almazuz didiler pes kıur‘a bırađdılar bir dürĝer yıĝit vardı (2) adı Yūsuf idi kıur‘a aňa düřdi Meryemüň ‘ammısı ađladı (3) pes Meryem aňa işmarladılar Meryem

²⁷⁸ Beni yaratan da hidayete erdiren de O’dur. Ve beni yediren ve içiren, O’dur. (*Kur’ân, řuarā / 78-79*)

²⁷⁹ Bu sana nasıl, nereden geldi. (*Kur’ân, Āli İmrân / 37*)

²⁸⁰ O, Allah’ın katından. (*Kur’ân, Āli İmrân / 37*)

²⁸¹ Kelime hatalı yazılmış olup “kıavl” olmalıdır

gördi ki Yūsuf bu işde melül (4) oldu ayıtdı niçün üşenürsün Tañrı te‘ālā şameddür besleye (5) didi ol bir kez Meryeme ta‘ām getürdi girü gelicek getürdüğinden (6) artuğ oldu pes bu haber Zekerıyyāya degürdiler Zekerıyyā şord- (7) ı ki yā Meryem bu ni‘met saña қandan gelür ayıtdı huve min ‘ind (8) allāhi Tañrı қatından gelür ki şameddür қullarına şanmaduğı (9) yirden yidürür eger ‘Ümrān қızı Meryem һаққında Tañrı te‘ālā bu (10) in‘ām қıldıysa Muһammed Muştafā қızı Fātıma һаққında işit ki ne (11) қıldı Cābirden rivāyetdür payğāmbar ‘a.m bir gün dükeli evlerin (12) yörendi һiç nesne yiyecek ta‘ām bulmadı Fātıma evine geldi (13) şordı ki һiç ta‘ām var mıdur ittifāқ anda dağı bulunmadı

[90b] (1) resül girü döndi pes bir қonşı iki kirdeyle bir pāre (2) yaһnī viribidi Fātıma an[1] bir cefneye қoydı örte қodı Һasan[1] (3) resūla viribidi resül geldi Fātıma ayıtdı yā resūla’llāh (4) siz gidicek bir қonşı iki kirdeyle bir pāre yaһnī getürdi didi (5) cefneyi resūluң öñine getürdi resūluң cefnenüң örtisin (6) giderdi gördi ki cefne eyle kirdeyle тобтолу olmış resül ayıtdı (7) ciger-güşem bu sen didüğüң қadar degüldür didi тұrdı Fātıma (8) ilerü geldi gördi bildi ki Tañrı te‘ālā berekāt virmiş Tañrıya (9) şükr eyledi ve resūla şalavāt getürdi andan resül қavmını (10) ve қonşılarnı²⁸² devşürdi yidiler ve çün қonşılara viribidiler (11) cefne girü tolu қıldı resül ayıtdı ciger-güşem bu bereket (12) saña қandandur ayıtdı huve min ‘indillāhi²⁸³ pes resül (13) ayıtdı elһamdulullāhillezi cealeki şebīheten nisā’ e seyyideten

[91a] (1) benī İsrā’ıl²⁸⁴ ya‘ni şükr eyle ol Tañrıya ki seni benī İsrā’ (2) il ‘avretleri seyyidesine beñzetti pes şamed dilerse sebab birle (3) қullarına yidürür dilerse sebebsüz yidürür һikāyet bir misāfir (4) bir gün giderken gördi bir serçenüң ayağı şınmış bir keklik aña (5) ta‘ām yidürür misāfir kendüye ayıtdı bir serçenüң ayağı şınmış (6) rızқ istemekden қalmış Tañrı te‘ālā kendüden bir ulu (7) қuşa һavāle eylemiş an[1] besler eger ferāğat olup işden (8) gücден el çeküp bir küşe ihtiyār eylersen Tañrı te‘ālā (9) rızқuң eksük m[i] eyleye didi һalkdan ferāğat ve ‘uzlet eyleyüp (10) bir küşe ihtiyār eyledi uluda bir gün bir kişi aña қonuқ (11) oldu şordı ki derviş қışşasın aydurdı misāfir ayıtdı (12) bu senüң ‘uzletüñe sebab ne oldu derviş yegdi andan ki (13) serçe pışesin ihtiyār eyledüñ ayruқları sen

²⁸² Kelime hatalı yazılmış olup “қonşılarnı” olmalıdır.

²⁸³ O Allah’ın katından. (Āli İmrān /37)

²⁸⁴ Allah’a şükürler olsun ki seni İsrailoğulları hanımlarına benzetti.

[91b] (1) besleyeydün Tañrı şıfatın şıfatlayayduñ ki ve huve yuṭ' imu ve lâ yuṭ' am²⁸⁵
(2) anuñ şıfatıdır şamed adınuñ dañı hâşıyyet[i] oldur ki şamed (3) adın zıkr eyleyen
karnı acıkmaya dañı bir ad zıkr eylemeyince ve (4) dañı bir ma' nâsı şamedün oldur
ki hâcetleri anuñ hâzretine (5) ' arz eyleyeler zırâ kâzi'l- hâcât oldur hâcetin andan
(6) artuğa dimez nite ki İbrâhîm ' aleyhi's-selâm[i] itdiler²⁸⁶ ki oda atalar (7)
ferişteler feryâd eylediler ilâhî bize destür vir dostuña (8) yardım idelüm hitâb geldi
kim destür andan dileñ eger (9) sizden yardım isterse idün ve eger sizden yardım
istemezse (10) benümle dostum arasına girmeñ pes ol ferişte ki yile müvekkildür
(11) ol ayıtdı yâ İbrâhîm yil benüm hükümüdedür eger dilerseñ bir (12) kez aña
işâret ideyin ol odı şöyle tağıt- (13) sun ki yiryüzinde bir zerre od kılmasun didi

[92a] (1) her bir ferişte ve her bir cân-var kendü kuvvetin ' arz (2) eyledi İbrâhîm hiç
cevâb virmed[i] ve her bir cân-var- (3) cuklar ağzıyla şu taşırıldı illâ gelür ol odı
urar- (4) dı pes resül hâzret[i] anuñ çün (5) buyurdı ki her kim bir keleri bir urmada
öldürürse Tañrı (6) te' âlâ aña yüz şevâb vire ve her kim iki urmada öldürse (7) elli
şevâb vire ve her kim üç urmada öldürse (8) yigirm[i] şevâb vire pes her ki Tañrı
dostı olur (9) ve her ki düşmen[i] olur çün İbrâhîm oda atdılar (10) havâdan Cebrâ' il
karşu geldi ayıtdı e leke hâcetun²⁸⁷ (11) ya' ni hiç hâcetün var mıdur didi Hâlîl
Cebrâ' ilden (12) yüzün çevürdi emmâ ileyke felâ²⁸⁸ dañı geldi ki hâcetün (13) var
m[ı] ayıtdı emmâ ileyke felâ²⁸⁹ ve eger varsa dañı baña degül

[92b] (1) Cebrâ' il ayıtdı andan ki hâcetün var aña di saña İbrâ- (2) hîm ayıtdı hasbî
min su' âlî ' ılmuhu bi hâli²⁹⁰ ya' ni ol benüm hâlüm[i] (3) bildi ki baña yeter ne
dimek gerekdi hitâb irdi ki iy Hâlîl (4) çün sen bizden artuğdan yüz dönderdün
teveccüh bizüm hâzre- (5) tümüze kılduñ lâ-cerem saña yardımcı biz olduñ sen oda
irince (6) biz senün çün odı gülistân kılavuz nükte çün mü' minün (7) ' ömr-i âhîrine
ire nefsi çekili başlaya İblîs kadehleriyle şarâb (8) alup karşusına gelür kaçan
mü' min dañı ol mel' unuñ yüzinden (9) yüz dönderse hitâb gelür ki kulum çün sen
andan yüz dönderüp (10) yüzi bizüm hâzretümüze tutduñ biz dañı seni gûra varınca
gür[ı] (11) saña uçmağ çemenlerinden bir çemen kılam münisün hür yoldaşuñ (12)

²⁸⁵ Ve O, Beslediği halde beslenmeye ihtiyacı olmayan. (*Kur'ân, En'am / 14*)

²⁸⁶ Kelime hatalı yazılmış olup "itdiler" olmalıdır.

²⁸⁷ Bir isteğin var mı?

²⁸⁸ Sana yoktur.

²⁸⁹ Sana yoktur.

²⁹⁰ O, benim halimi bildi, sormama gerek yok.

ğılmān [u] vildān ögütçün Rıd̄vān rah̄met rah̄mān [ola] hikāyet (13) Şıblī rah̄metu'llāh 'aleyh aydur dostlar cemālin görmek

[93a] (1) ārzū kıldum Lübnān tağına çıkdum bir yigit gördüm ve ilāhī hayrān (2) feryād figān kıilup çağırur çün beni gördi aydur yā Şıblī (3) ne adı hīç aña ulaşmağa yaramaz ayıtdum hīç andan (4) kaçmağa dağı yaramaz ayıtdum kimden inlersin ayıtdı hem diğər andan (5) ayıtdum bu inildi saña ne vaqtdan berü yoldaşdur ayıtdı (6) ben bir nefsüme esir yigit idüm baña bir renc uğradı ki (7) tabīb kapusına vardum ayıtdılar tabīb re'is kapusına vardı (8) re'is kapusına vardum ayıtdılar re'is hācib kapusına vardı (9) hācib vezir kapusına vardı vezir kapusına vardum ayıtdılar vezir (10) sultān kapusına vardı sultān kapusına vardum ayıtdılar sultān (11) mescide vardı mescide vardum gördüm sultān mihrāb (12) öninde iki elin du'āya götürmiş ben bu hayretde idüm (13) āvāz cānum kulağına irdi ayıtdı ki tabīb kanda bulduğ

[93b] (1) ayıtdum re'is kapusunda re'isi hācib kapusunda hācibi (2) vezir kapusunda veziri sultān kapusunda sultānı subhān (3) kapusunda imdi ol kapuya var ki vezir sultān aña muhtāc- (4) dur ve eger dertden inilersen aña inile ki dükeli derde dermān (5) oldur ve ol vaqtdan berü ol renc gitdi ammā gönlümde bir (6) renc yenilendi aña dermān dost cemālidür ve eger göñül derdine (7) dermān bilürsen ayıt inilemeyeyin ayıtdum cānum inile ki (8) hoş inilersin dost kulların inildüsin sever (9) didüm çün Yūsuf kuyuda yalunuz qaldı atası hālin (10) önüne getürd[i] bir tarikle ağladı cümle gök ferişterleri bile (11) ağlaşdılar ayıtdı ilāhī oğlancuğ ünün işitdürüz (12) ammā inildüsi payğāmbarlar inildüsine beñzer didiler hitāb (13) geldi ki belī bu inildi Yūsufundur Ya' k̄ub oğlı pes Cebrā' il

[94a] (1) irişdi ki iy Yūsuf Tañrı te'ālā selām degürdi ki iy (2) benüm ġarībcüğüm nitesin çün Yūsuf Tañrı selāmın işitdi (3) şād oldı Yūsufun qolına bir göñlek bāz-bend gib[i] bağlanup (4) dururdu ol göñlegi İbrāhīme Cebrā' il getürmişdi anı (5) şişdi Yūsufa giyürdi andan Yūsufi ögütledi ayıtdı ġuşşa (6) yime bir gün ola ki bunlara itdüğün ögredesin illā saña bir du'ā ögre-(7) deyin oğı ġuşşa göñlünden gitsün didi du'ā budur yā k̄āşife (8) kulli kurbetin ve yā mūcibe kulli da' vetin ve yā cābire kulli kesirin ve şāhide kulli (9) ve yā mūnise necvā kulli vāhīdin ve yā şāhibe kulli ġarībin lā ilāhe (10) illā ente subhāneke es'eluke en tec' ale lī ferecen, maħrecen ve en (11) taqzife hubbeke fi kalbī hattā lā yekūne lī hemmun ve lā zikru ġayrike ve en

(12) tehfezanî yâ erḥame'r-rāḥimîne²⁹¹ Yūsuf şordı ki ne vaḳtdur (13) Cebrā'îl ayıtdı seḫer vaḳtıdur didi Yūsuf ayıtdı ben daḫı du'ā kılam

[94b] (1) ve Çalabum ḫazretinden ḫācet dileyeyim bu vaḳt dūkel[i] ḫayḡulular ve (2) şayrular ve cümle dertlülere rāḫat vire didi pes Taḡrı te'ālā (3) Yūsufuḡ du'āsın icābet kılup ol vaḳtda dūkelü dertlülere rāḫat (4) virür çün şameddür ḫācetleri aḡa 'arz kılalar pes revā (5) olmaya ki andan artuḡdan ḫācet dilemeyeler ḫikāyet ol vaḳt ki (6) Mūsā 'a.m Ḳārūna ḫaḫıdı yire ayıtdı dut Ḳārūn[1] tutdı (7) Ḳārūn incigine dek batdı Ḳārūn feryād eyledi ki yā Mūsā esirge (8) esirge beni Mūsā ayıtdı tut düzendüḡin tutdı girü Ḳārūn (9) çağırdı feryād diledi nice ki ol Mūsā didi yalvardı Mūsā- (10) nuḡ ḫaḫımagı artdı pes yir Ḳārūn[1] küllî yutdı andan Mūsāya ḫitāb (11) geldi ki yā Mūsā ne ḫatı ḡöñüllü kişisin kendü ḫışmuḡ yetmiş kez (12) yā Mūsā didi yalvardı bir kez esirgedemüḡ 'azm-ı Çalabum ḫaḫkı çün bir (13) kez Mūsā Taḡrısı diseydi yetmiş kez lebbeyk diyü cevāb vireydüm iy

[95a] (1) kerem[i] çok ve iy luḡf[1] çok pād-şāḫ eger ol dimediyse biz bugün (2) dirüz senden artuḡ yalvaracaḡumuz yoḡdur biz miskinler[i] ki nefs-i (3) emmāre elinden sen ḫurtar ve āḫiret 'azābından şaḫla şamedüḡ (4) bir ma'nāsı daḫı oldur ki yimez içmez her ḫaḫ[1] ḫulına ki şamediyet (5) şıfatıyla tecellî kıldıysa ol daḫı yimekten ve içmekden ḫaldı (6) nite ki Mecnūn bir dīvārda Leylā naḫşın ḡördi yedi gün ḫarşusına (7) tırdı yimedi içmedi şordılar ki nite ḫatlandıḡ ta'āmsuz (8) ayıtdı her ki dostla ḫoş ola anuḡ yimek içmek ile ne işi (9) vardur bir gün daḫı bir bıḡar üstinde ḡördi ayıtdı (10) seni girü ḫanda ḡörem ayıtdı ḫif fî hezā'l-mekān²⁹² ya'ni (11) ya'ni tır işbu arada ki beni ḡöresin di bir yıl tırdı yimedi (12) içmedi yirinden deprenmedi zīrā anuḡ vücūdın 'aşḫa tıutup (13) tıururdı dileḡi 'aşḫlaydı ne yimek içmek pes Taḡrı 'aşḫ

[95b] (1) 'aşḫında yimeḡe muḫtāc olmaya ḫiç 'aceb olmaya ḫikāyet (2) bir şof[i] ruhbāna ḫonuḫ oldı şof[i] ḫama' eyledi ki ruhbān (3) müselmān ola ruhbān ayıtdı 'īsā kırḫ gün ta'ām yimezdi (4) ben anuḡ dīnin nice terk ideyin didi şof[i] ayıtdı eger elli (5) gün ta'ām yimezsem müselmān ola mısın ruhbān ayıtdı belī (6) olam şofi elli gün

²⁹¹ Ey her belayı kaldıran, her duayı kabul eden, kırık kalpleri sarıp iyileştiren, her zorluḡu kolaylaştıran, teselli eden, her garibin sahibi,ey kendinden başka ibadete layık ilah olmayan! Beni içinde bulunduḡum sıkıntidan feraha kavuşturma, onun için bana çıkış yolu göstermeni, muhabbetini sevgini kalbime koymanı, böylelikle senden başka bir düşünce ve zikrimin olmamasını, her türlü musibetten muhafaza eylemeni, bana merhametinle muamele etmeni diliyorum. Sen merhamet edenlerin en merhametlisisin.

²⁹² Şurda dur.

ruhbān katında oldu hīç ta‘ām yimedi (7) on gün daḥı artuḡ olurdu ‘azīz men Taḡrınuḡ gerçek ḡulları (8) ḡaḡ anuḡ ardıncadır ki Allah cemālinden vāḡıf olalar imdi nice (9) vāḡıf olmaḡa yarar bir avuc toprak ol yüce ḡazrete yol bulısar (10) ammā bu ḡadar dimiḡlerdür ki Çalabumuzun bu ḡul huvallāhu eḡad šıfatları (11) her ḡanḡ[1] ḡulina ‘ināyet ḡılası olsa ol šıfatlardan birisiyle aḡa (12) tecellī eyler ol ḡul ol šıfatla muttaḡıf olup muḡālefetden (13) ıraḡ olur pes ḡaçan ḡul Taḡrı buyurmaduḡı yirden ıraḡ ola

[96a] (1) lā-cerem ol ḡul Taḡrıya yaḡın ola nite ki Üveys Ḳaraniye eḡadiyyet (2) šıfatıyla tecellī ḡıldı Üveys daḥı birlikde ḡaldı evlenmedi (3) kimseye mürīd olmadı ve kimseyi mürīd tutınmadı tā ḡattā resūl daḥı (4) görmege geldi ve her kim ki šamedıyyet šıfatıyla tecellī ḡıldıysa yimekten (5) içmekden kesilür ḡikāyet iki ferıšte bir yire geldiler birbirine (6) šorıḡdılar ki ḡanda olursın ve ḡandan gelürsın biri ayıtdı ben (7) maḡrıḡda olurın maḡrıbe vardumdı ayıtdı niye varduḡ idi (8) ayıtdı bir kāfir balıḡ aḡın ḡurmuşdı beni viribidi vardum balıḡları (9) sürdüm ol aḡa iletüdüm ki ol kāfir maḡrüm ḡalmaya didi ol daḥı (10) ol birine šordı ki sen ḡanda varduḡ idi ayıtdı maḡribde oluram (11) maḡrıḡa vardum ayıtdı niye varduḡ ayıtdı Taḡrı dostlarından (12) bir kiši yigirm[i] yılmış ki bir içim šu içmemiš bugün bir dost aḡa (13) bir bardaḡla šu getürdi Taḡrı te‘ālā beni viribidi vardum ol šuy[1]

[96b] (1) döküdüm ol ‘azīz ol šudan maḡrüm ḡaldı pes ḡul ister ki Allah cemālinden (2) nišān bile nice bilsün ve taḡıḡ birle bir avuc toprakdan Ādem[i] (3) yaradıcı nice görsün gel imdi gör ki cebbār-ı ‘ālem nice yol gösterdi (4) kendü cemāliline pes kendü bī-nihāyet kereminden kendü adların ḡullarına (5) öğretti ol adlar birle ḡul anuḡ dergāhına yol bula çün aḡa yol (6) bulmaḡ anuḡ adına mevḡūf oldu ad çok oldu ḡikmet neydi (7) evvel ḡikmet oldur ki ‘Arab aydur kešretu’l-ismi tedullu ‘alā ‘izzeti’l-musemma²⁹³ (8) ad çok olduḡı ad ıssınuḡ ‘izzetine delālet eyler pes Taḡrı te‘ālā daḥı (9) ‘azīzdür ad daḥı yoḡdur ikinci ḡikmet oldur ki ḡullarınun iḡtiyāc (10) çok olmaḡın ad daḥı çok oldu tā her bir kiši kendü iḡtiyācına (11) göre ḡanḡ[1] ad muvāfiḡ ise anuḡla yalvara ol ḡācetin ḡaḡḡından (12) dileye tā icābet olmaḡa yaḡın ola mešelā bir kišinun iḡtiyāc[1] (13) rızḡ olsa rezzāḡ diyü yalvara nite ki deniz geçidinde gemiler çok

[97a] (1) olur kimi at çün kimi ḡumāš için kimi yaya için kimi tā yolcınun (2) yükine ḡanḡısı muvāfiḡ olursa aḡa tašıya deniz ḡaraḡuda eḡlenüp (3) ḡalmaya pes

²⁹³ İsmın çokluḡu, isim sahibinin izzetine išaret eder.

Tağrı te'ālā kendü kereminden her bir adın bir gemi gib[i] (4) dünyā deñizine viribidi tā kul kend[ü] du'āsın ҡanķ[1] ada muvāfıķ (5) ise aña taşıya pes ol ad ve ol du'āy[1] ad ıssına degüre üçünci (6) hikmet oldur ki pād-şāh ҡapusunda vezir nāyib hācib tercemān (7) çok olur tā mazlūm kendü hālin ҡanķısına muvāfıķ gelürse (8) anuñla pād-şāha 'arz eyleye pes pād-şāh-ı kerim dağı kendü ad (9) tercemānların kerem dergāhına çok ҡodı ki tā ҡullar kendü ğuşşası (10) ҡışşasın ҡanķ[1] (9) ad muvāfıķ gelürse anuñla ol yüce hāzrete 'arz ҡıla (11) tā ol ad himāyet birle işi hāşıl ola dördünci hikmet oldur ki (12) çün sultān ğon eyleye lāyık degüldür ki yaluñuz bir dürlü ta'ām (13) ola gerekdür ki her bir ni' metden anda ola sultān-ı ezel dağı kendü [97b] (1) vişāl māyidesin kendü ad taḫaqları ve kendü şıfat ҡadehleri birle (2) birle rahmet ğonın döşedi tā ҡulları ҡanķ[1] ad ҡadehinden dileseler (3) vişāl şarābın içeler tā ol ҡulların iştiyāķ[1] ol hāzrete artuķ (4) ola bişinci hikmet oldur ki biregü bir 'ālī baḫçe dikse gerek her bir (5) yemişden ve her bir çiçekden ve her bir gülden anda ola ve her ne dürlü (6) yemiş ve ne dürlü gül isterlerse anda bulına pes Çalab celle celāle (7) kendü evşāf büstānında ve kendü adı gül-zārında dürlü dürlü (8) güller ve reng-ā-renk çiçekler dikdi tā 'āşıķlar her dem ve her sā'at (9) atañ yemişlerinden ҡanķ[1] dürlüsin dilerse yeşilleneler ve ҡanķ[1] dürlü (10) gül ve nice renkli çiçeklerden gerekse andan anuñ ҡoķusın ala ve ol (11) ҡoķuy[1] ҡılağuz idinüp itdi isteye şanasın ki Allah te'ālā aydur (12) ҡulum her ne eksüğün olsa benüm dergāhuma gel ve her ne isterseñ (13) benden iste ki bulasın zirā görmez misin kendü ihsānum ğonından [98a] (1) bir nevāle uçmağa virdüm bu dükeli debdebesi andandur ve kendü ҡahrım (2) tecellisi eşerinden ta'ām çehresinde ҡodum bu dükeli baş ҡaldurup yü- (3) celdügi etegin uzatduğı andandur bir çāşnī kendü ҡudretümden (5) 'İsāya gösterdüm bu dükeli ölü diriltmek ve balçıķı ҡuş eyleyüp uçurmaķ (6) andandur ve kendü şevķümden bir söz Dāvūd ğalkında ҡodum ve ol (7) bu dükeli āvāzla oķıyup cānlar alduğı andandur pes payğāmbar 'a.m anuñ çün (8) buyurdı ki inne lillāhi tealā tis'atu ve tis'üne ismen men (9) aḫşāhā deħale'l-cennete²⁹⁴ ya'ni Tağrı te'ālā hāzretinün ğoksan ğokuz ad[1] vardır (10) her kim anı oķısa uçmağa ğire anuñ gercek ҡulları ğod anuñ (11) ad zevķind[e] kendü adların unuttılar nite ki Bāyezid rahmetu'llāh 'aleyh anuñ (12) bir mürid[i] vardı otuz yıl aña ğizmet eylemişdi nice ki aña iş buyursa (13) adın şorar Ħadım bir ğün ayıtdı iy Şeyḫ otuz yıldur saña ğizmet

²⁹⁴ Allah'ın doksan dokuz ismi vardır. Kim onu ezberlerse cennete girer.

[98b] (1) eylerem kim ad ne ki adum öğrenesin Şeyh ayıtdı iy Battāl andan (2) berü ki ben anuñ adıyla bilişdüm ve anuñ ‘aşkıyla bulışdum kendü adum[1] (3) unuttum senüñ aduñı hod ne bileyin ve her kim ki lem yelid ve lem yüled şıfat[1] (4) birle tecellî kıla nigāhdan qalur zīrā çünki Tañrınuñ toğmağdan ve (5) toğurmağdan münezzeḥ ve pāklığın müşāhede kılalār Tañrı te‘ālādan (6) aña bir ḥāl ḥāşıl olur ki muqarreb feriştelər şığmaz ve mürsel (7) payğāmbarlar ol araya girmez nite ki Yaḥyā payğāmbar ‘aleyhi’s-selām (8) Tañrı te‘ālā anuñ ḥālinden ḥaber vird[i] kim ve seyyiden ve ḥaşūran (9) ve nebiyyen mine’ş- şālihīn²⁹⁵ ḥaşūr diyü aña aydurlar ki bir vaqt (10) aña gālib ola ‘avretten qala eyle degül ki süstlükdan (11) qala illā meger ki Tañrı dileye ki anuñ nesli bākī qala andan oğlan (12) vücūda gele ol şāḥib-i devlet ol[a] ol ḥālden eyle liyağdıyallāhu (13) emren kāne mef’ülen²⁹⁶ ve her kim bu maqāmı da‘vā kıla an[1] ‘avretle şınılır

[99a] (1) eger ol ‘avrete uymazsa ‘avret andan siniğürse Yūsuf ve Yaḥyā (2) zamānidur ve eger ‘avretten ol siniğürse da‘vāsında yalandur ve bu ḥāl (3) tecellî pertevinden ḥāşıl olur ve her kim ki şamediyet tecellî kıla (4) ol ta‘āmdan kesilür ve her kim ki lem yelid ve lem yüled koqusı irişse aña (5) hod ne ‘avret qaysı qalur ḥikāyet Hindistān meliki Melik (6) Manşūra bir ulu feylesof ile tuḥfeler viribidi ol feylesof gelmeden (7) bir elçi viribidi anuñ ululığın bildürdi ayıtdı bu kişi ki saña viri- (8) bidüm ulu ‘ālimdür ve ḥāzık ḥekīmdür ve senüñ çün nefis tuḥfeler (9) yaraqlayup durur gerek kim aña iki qat ‘izzet eyleyesin didi pes Melik (10) Manşūr aña istikbāl eyledi kendü sarāyında oda buyurdi (11) yol argunluğundan rāḥat olıcağ Melik feylesof qatına geldi (12) feylesofı nevāḥt kıldı feylesof ayıtdı iy Melik üç nesne (13) ḥazretüñe armağan getürdüm ki hiç pād-şāhlarda [yoğdur] Melik ayıtdı

[99b] (1) ne nesnedür ol ayıtdı evvel biri oldur ki bir ma‘cün getürdüm eger (2) andan şol süd gib[i] aq saqaluña dürtesin şöyle qarara ki (3) kıyāmet[e] degin ayruğ ağarmaya ve bir ma‘cün daḥı virem eger bir ḥabbe andan (4) yiyesin on biş yigirm[i] kişinüñ gıdāsın yirsen bir zerre iştihāñ (5) sākıt olmaya ve bir ma‘cün daḥı virem eger bir şerbet andan içesin (6) on biş yigirm[i] kız ile bir sâ‘at de cimā‘ kılsan hergiz endāmuñda (7) za‘iflik bulmayasın didi andan Melik Manşūr baş kaldurdi (8) ayıtdı iy ḥvāce ben seni uşlu şanurdum sen ḥod delüymişsin (9) didi zīrā ol qaralık yalandur ve gurürdur bu aklık gerçektür (10) nürdur zulmete nice degişürem ikinci

²⁹⁵ Nefsine hâkim ve salihlerden bir peygamber olarak. (*Kur’ân, Âli İmrân / 39*)

²⁹⁶ Allah, olacak bir işi yerine getirmek için. (*Entâl, Kur’ân, / 44*)

çok yimek hayvān şıfatıdır hiç (11) yimemek Tañrı şıfatıdır Tañrı şıfatın hayvān şıfatına nice değışürem (12) bir dağı çok cimā⁶ eylemek delülükden bir budakdur dağı hayf (13) gelmege benüm gib[i] kişi aq saşal birle bir kızcağazuñ öñine diz çöke başa

[100a] (1) lāyık oldur ki Allah hazretinde tañıyyātda dizüm çökem ve gözümnden yaşları (2) aq saşalum üstine aqıdam ol ma⁶ cūnlarını al girü kendü pād-şāhuñ (3) katına var ki sen tevḥīd ehl-i şoḥbetine lāyık degülsin didi lem (4) yelid ve lem yüled ma⁶ nısi oldur ki Tañrı te⁶ ālā kimseden toğmadı kimse (5) dağı andan toğmadı su⁶ āl eger şorarlarsa ki toğduğın (6) niçün evvel öğdi kimse ḥod var diyü da⁶ vā kılmadı illā ayıtdılar (7) oğlı kıızı var nite ki ayıtdılar ferişter kıızıdur Yahūdiler ayıtdılar (8) ⁶azīz oğlıdur Naşrāniler ayıtdılar ⁶īsā oğlıdur cevāb virürüz (9) ki evvel payğāmbardan şordukları oldu ki ayıtdılar dünyāy[ı] ve mülk[i] (10) kimden mīrās idi didiler pes Tañrı te⁶ ālā dağı ol kimseden (11) doğmaduğın bildürdi bir cevāb dağı oldur ki atam anam oğlum (12) kızum dağı yoğdur ve bunda bir ulu sırr ⁶azīm-i beşāret vardur ki biñ (13) cān degir ya⁶ ni bir pād-şāhuñ ki oğlı kıızı atası anası olmaya

[100b] (1) dükeli māl mülki kıulları elinde olur şanasın ki Tañrı te⁶ ālā aydur kı- (2) llarum oğlum kızum yoğ ki mālum mülküm anlara dartınsam mülküm memleketüm hep (3) sizüñdür sizüñçün yaratdum ol kışilerüñ ki göñlünde Tañrı muḥabbet[i] ola (4) ol oğul kıızla düzilmez aña ḥod oğul kıız nice revā ola ḥikāyet (5) evliyālardan bir kışi ḥikāyet ider aydur çünki tenākeḥü ve tekeşşerü²⁹⁷ (6) ḥadīşin işıtdüm vardum bir mestūriye nikāḥ kıldum andan bir kızum (7) toğdı göñlüm aña meşğül oldu bir gice düşümde gördüm kıyāmet (8) kıopmış ⁶alemler dikilmiş her bir ⁶alem dibeinde çok ḥalk var şordum ki (9) bu ne ⁶alemlerdür ayıtdılar bu zāhidler ⁶alemidür ol şābirler ⁶alemidür ve (10) ve ol dostlar ⁶alemidür didiler ben dağı dostlar arasına girem elüm (11) aldılar ol tāyife arasından çıkardılar ben ayıtdum āḥir ben de bulardanum (12) ayıtdılar gerçeksın sen de anlardanduñ illā senüñ aduñı dostlar defterinden (13) yuydılar ayıtdum niçün ayıtdılar çün göñlüñde ol kıız yir eyledi aduñı

[101a] (1) dostlar defterinden yuydılar ayıtdum niçün ilāhī bu fitneyi yolundan götür ki (2) ben bu tāyifeden ayrılmağa tākatum yoğdur didüm çün uyandum kıulağuma bir (3) ağlamak ün[i] geldi şordum ayıtdılar kızcağazuñ damdan uçdı öldi (4) didiler ben şükrāne iki rek⁶ at namāz kıldum bir ⁶azīz vardı dost (5) yolında kerem tırmuşdı

²⁹⁷ Evlenin, çoğalın (Hadis-i şerif)

kendü vaqtında hâzır ve şevkinde müstagrık (6) tururken nā-gāh kulağına bir kuş
āvāz[1] geldi bir dem gönül ol āvāza (7) meşğül oldu turd[1] ol kuşa yakın oldu vardı
ki āvāzı (8) nā-gāh hātifden bir āvāz geldi ki fesehte ‘ahdullāhi²⁹⁸ ya‘ ni bizüm
‘ahdümüz[i] (9) gönülden girü virdün bizden artuğ nesneye meşğül oldu pes ol (10)
gönülde ki Tağrı sevgüsü ola anda andan ayruğ nesne şığmaz kendü (11) pād-
şāhlığına hod oğul kız nice revā ola nite ki kelāmında buyurur (12) en de‘av li‘r-
rahmāni veleden²⁹⁹ Tağrınuğ oğul kız var dirler ve mā yenbağī (13) li‘r-rahmāni en
yettehıze veleden³⁰⁰ anuğ hāzretine hod oğul kız lāyık degül

[101b]

(1) zīrā anuğla kimse arasında münāsebet yoğ ve kimse aña beñzemez beñzer (2)
degül ve lem yekun lehu kufuven ehad ya‘ ni kimse aña mişl [ü] mānend degüldür (3)
oğul kız ana cinsinden olur ataya beñzer çün aña beñzemeye (4) kimse aña oğul kız
nice ola ve bu āyetde ‘aceb işāret vardur evvel (5) ‘azamet birle aydur benüm
beñdeşüm yoğdur sen baña irmek kandan sen kendü (6) şikāklaruğ³⁰¹ iste dir andan
luğ diliyle aydur benüm beñdeşüm yoğdur (7) eger başuğda benüm sevdām ursa sen
de kulluğuşda bī-mişl ol andan (8) bizden yaña yören bizi iste her kim ki anuğ
beñdeşizliğinden koğu irişe (9) hiç nesneye ol ārām tutmaz ve kimseye ünsi olmaz
hikāyet (10) kuşlar dirildiler Süleymāna geldiler baykuşdan şikāyet eylediler ki irteye
(11) degin çağırur zārī kıluur ne kendü uyur ve ne bizi uyudur didiler (12) Süleymān
şordı ki niçün ayıtdı yā resūla’llāh ol Tağrı hağkkı çün (13) ki seni hağ payğāmarlık
birle mükerrem kıldı ol vağtdan berü kim anuğ

[102a] (1) bī-hemtālığın bildüm bir sā‘ at gözüme uyku gelmedi cānum kimseye (2)
ārām kılmadı didi pes bir pād-şāh ki beñdeşleri ol yaradur (3) ol kimse aña nite
beñzeyiser ve ol bed-bağtlar ki görmez işitmez (4) putları aña beñzetdiler Tağrı
te‘ālā anları yalan kıлмаğ çün (5) ol yaramaz işlerden men‘ eyledi ki fe lā tec‘alū
lillāhi endāden (6) ve entum ta‘lemūn³⁰² ‘Arab kāfirlerden her bir kabīlenüğ bir putı
vardı (7) ve her birinüğ bir dürlü adı vardı Şakīf kabīlesi Lāta taparlar-(8) dı
Ğatafā[n] kabīlesi ‘Uzzāya taparlardı Huzeyl ve Huze‘a (9) Menāta taparlardı pes
cebbār-ı ‘ālem güm-rāhları ol işlerden (10) men‘ eyledi ki fe lā tec‘alū lillāhi

²⁹⁸ Allah’ın ahdini bozdun.

²⁹⁹ Rāhman’a bir çocuk isnat etmelerinden dolayı. (*Kur’ân, Meryem/91*)

³⁰⁰ Ve Rāhmān’a çocuk edinmek yakışmaz. (*Kur’ân, Meryem/92*)

³⁰¹ Kelime eksik yazılmış olup “şikāklaruğ” olmalıdır.

³⁰² Öyleyse bile bile Allah’a eşler kılmayın (*Kur’ân, Kehf/110*)

endāden ve entum ta‘ lemūn³⁰³ ya‘ ni kimseyi (11) aña mānend kılmañ siz bilürken ki kimse aña mānend degüldür ya‘ ni iy (12) bī-çāreler bī-çūn bir nesneye taparsız ki kendü düzdügüzdür niçün ol (13) pād-şāha tapmazsız ki sizi yaratdı yoqdan var eyledi bu ‘ aceb

[102b] (1) işdür bir pāre cānsuz taşu ya bir ağacı nice ber-ā-ber eyler ol (2) pād-şāh ki cihānı yaratdı dirīgā ki ve lem yekun lehu kufuven eħaddan ħaberün (3) yoqdur pes Tañrı Te‘ālā darb-ı meşel ile ol müşriklere kendülerün (4) gāyet ceħllerin bildürdi ħaraballāhu meşelen ‘ abden memlūke lā yaqdiru ‘ alā (5) şey’in³⁰⁴ sizün meşelünüz ki ölmüş putları ber-ā-ber eylersiz yiri gögi yaradana (6) ol kişi meşeline beñzer ki ber-ā-ber eylerler bir kulu ki hiç nesneye kādır ü mālīk (7) olmaya bir kişiyle ki mālīk ü kādır ve mün‘ imdür her nice dilerse kendü mālında (8) taşarruf eyler aşkāre ve gizlü Ĥaħ te‘ālā ol iki kişinün meşelin beyān (9) eyler ki bir aradüğını ve kend[ü] mālına mutaşarrıfdur ve ol bir kuldur hiç nesneye (10) kādır degül hergiz ber-ā-ber olmaya her-çend ki ādemlikda ber-ā-berdür ammā ba‘ zı (11) evşāfında muħtelifdür pes ber-ā-berlik nice revā ola mālīk-i lemyezel ve (12) ħalīk-ı lā-yezāl ki taşdan yonılmış put pes ħalīk bī-meşel (13) bī-mişāl kendüyi nihāyet kereminden girü anlayın meşel eyler tā azmış

[103a] (1) kulları kendüzin devşüre delil ħüccet bunlara rüşen ola ħarab- (2) allāhu meşelen ‘ abden memlūke lā yaqdiru ‘ alā şey’in³⁰⁵ bu ikinci meşeldür ki (3) Tañrı te‘ālā meşel eyler kendü zāt[ı] birle mütefeyyizi³⁰⁶ ħayrdur kullarınun (4) mün‘ im ve rāzıkd[ı] ölmüş putlar arasında ki kimseye ne ziyān doqınısar (5) ve ne aşşısı degir şanasın ki Tañrı te‘ālā aydur iy ādemiler sizün (6) arañuzda nicedür bir kişi ki dil[i] söylemeye gözi görmeye kulağı işitmeye berā (7) ber midür bir kişi ki söyler dili işidür kulağı görür gözi ola ‘ aql-ı (8) kāmīl ola rāy-ı ārāste ola hergiz ber-ā-ber olmaya çün bu ma‘ nā kendünüz (9) arasında revā görmezsiniz yā nite revā görürsüz ki kendü yunduğunuz putları (10) ki işitmezlik anun şıfatıdur ol pād-şāh arasında putları yeridicidür (11) ve ādemileri söyledicidür ve cinnī ve insī besleyicidür işidür görür

³⁰³ Öyleyse bile bile Allah'a eşler kılmayın (*Kur'ân, Kehf/110*)

³⁰⁴ Allah şöyle bir misal verdi: Bir şeye muktedir olmayan (gücü yetmeyen), köle olan bir kul... (*Kur'ân, Nahl/75*)

³⁰⁵ Allah şöyle bir misal verdi: Bir şeye muktedir olmayan (gücü yetmeyen), köle olan bir kul... (*Kur'ân, Nahl/75*)

³⁰⁶ Kelime eksik yazılmış olup “mütefeyyizi” olmalıdır.

(12) göze görmek kulağa işitmegi dile söylemegi ol virür semî' dūr ve (13) mazlūmlar inçildūsin işidūr başirdūr dertlūler hālın görür ' Ömer rađı

[103b] (1) hāzretlerine şöyle görmek virmişdūr ki bir gün Medīne minberinde hūṭbe (2) oğurdı Nihāvend tağına degin gördi mūbārek buyurdı ki yā Sāriye (3) el-cebel el-cebel³⁰⁷ meger Nihāvende çeri viribimiş idi çeribaş[1] Sāriye (4) idi çün kāfir ile muqābil oldılar az qaldı ki İslām çerisi şingına³⁰⁸ (5) ' Ömer an[1] gördi çağırdı ki yā Sāriye el-cebel arқаnuzı tađa tönüñ (6) didi Sāriye an[1] işitti arқasın tađa virdi küffār³⁰⁹ çerisin şıdı (7) ol kişiler ki anda hāzır idiler ayıtdılar bu ne Sāriye yiridūr ve niceler (8) ta' n dilin uzatdılar ' Ali rahimu'llāh ayıtdı dilüñüz ' Ömerden kışa eyleñ (9) ki ' Ömer görmedügi nesneyi söylemez didi pes ol çeri Nihāvende (10) gelicek hāber virdiler biz fūlān ayda cum' a gün[i] kāfir çerisiyle muqābil olduğ (11) az qaldı ki şınavuz ' Ömer çağırdı ki yā Sāriye arқаnı tađa vir çün (12) anuñ ünin işitdük üñlendük arқamuz[1] tađa virdük kāfir çerisin şıduğ (13) didiler ol pād-şāh ki şöyle görmek virür aña mişl [ü] mānend nice

[104a] (1) revā ola yāhūd ölmüş putları aña nite beñzediserler pes Tañrı te' ālā (2) anuñ çün buyurdı ki ve ittebi' ū millete ebikum İbrāhīm³¹⁰ ya' ni dü- (3) kelüñüz İbrāhīm atañuz dīnine uyuy ya' ni Azer gib[i] put yunıcı (4) olmañ İbrāhīm gib[i] put uvadıcı ve şanem toğrayıcı oluñ ki (5) fece' alehum cuzāzen illā kebīran lehum³¹¹ ya' ni İbrāhīm ol putları pāre (6) pāre eyledi illā ol ulu putı pārelemedi bu kışşa şöyledür ol put- (7) perestlerüñ yılda bir gün bayramları olurd[1] taşra çıkarlardı (8) girü evlerine tağırlardı ol gice İbrāhīme ayıtdılar sen de bile (9) gel İbrāhīm ayıtdı ben hoş dükelin varmazın didi çün halk (10) şehrden taşra çıkdılar İbrāhīm balta aldı puthāneye girdi (11) yetmiş put vardı kim[i] altundan kim[i] gümişden cümlesin pāre pāre (12) doğradı illā ol büyük putla puthāne şādrında idi altundan (13) idi gözleri cevherden idi baltay[1] anuñ boynına aşdı subhāna'llāh

[104b] (1) bir şanem ki kendüzin maḥlūḳ baltasından kırtarmaya ayruqları (2) nice şaklaya anuñ gib[i] cemād-ı meḥāz yine ber-ā-ber eyleyeler ol kādır (3) şamed ki kulağa işitmek göze görmek bağışlar andan buyurdı ki (4) festemi' ū lehu³¹² ya' ni iy

³⁰⁷ Ey Sāriye! Dağa çekil dağa

³⁰⁸ Kelime eksik yazılmış olup “şingına” olmalıdır.

³⁰⁹ Kelime eksik yazılmış olup “küffār” olmalıdır.

³¹⁰ Ve babanız İbrahim'in dinine uyun. (*Kur'ân*, Hacc / 78)

³¹¹ *Sonra onları (putları) cüz cüz (parça parça) yaptı. Onların büyük olanı hariç. (Kur'ân, Enbiyâ / 58)*

³¹² Artık onu dinleyin! (*Kur'ân, A'raf / 204*)

kāfirler eger putlaruñuz şağırta siz bāri (5) işidüñ eger siz dağı işidüp işitmez urarsañuz bizüm (6) dostlarımız var olsun eger Ebū Cehil ve Şeybe ve ‘Utbe işitmezse (7) Ebū Bekir ‘Ömer ‘Oşmān ve ‘Alī var olsunlar ki cān u dil birle işidürler (8) girü bir dürlü meşeldür dağı eyler ki meşelu’l-lezīne’t-teħazū min dūnillāhi (9) evliyā’ e ke meşeli’l- ankebūt itteħezet beyten³¹³ ya‘ ni anlar ki Tañrıdan artuğı (10) tütındılar anlaruñ meşel örümcek meşeline beñzer ki ağdan ev yapar bu (11) temşillerde leṭāyif çoğdur bir niçesin zıkr eyleyeyin meşelüñ bir vech[i] (12) oldur ki hāyıt gerek ki ağıyār gözinden üsti mestür ola sağf (13) gerek ki yayın kışın şovuşdan şağlaya ve kapu gerek ki evbāşdan gallāşdan

[105a] (1) emīn ola eger evüñ dīvār[1] sağf kapusu olmaya ol olmaz pes (2) Tañrı gerek ki kullarını yaratmağa kādır ola çün yarada beslemege dağı kādır (3) ola ıssıdan şovuşdan şağlıbile ve kullarınuñ ‘ amellerin çün cezā virmek (4) elinden gele ve görebile aña kulluğ eyleyenler ne işdedür hāl nedür örümcek (5) evinüñ dört dīvār[1] yoğdur evden ‘ arz-ı menfa‘ atdür bunlaruñ dağı ne (6) yaratmağa kudret[i] vardur ve ne ziyāndan şağlıbilür pes bunlaruñ (7) var[1] yoğı ber-ā-berdür iy miskīn ‘ ibādet e müsteħağ Allahdur ki eger kara- (8) ñu gicede bir kul dil ucıyla an[1] zıkr eylese yāhūd bir cemā‘ at arasında (9) an[1] aña bu āvāzeyi hāş ‘ām kulağına irişdürür ki men zekerenī fi nefsihi (10) zekertehu fi nefsi ve men zekerenī fi melāin zekertehu fi melā’in haber minehu³¹⁴ ya‘ ni (11) her ki beni uğrulayın kendü nefsinde zıkr eylese ben de anı nefşümde zıkr eyleyem (12) ve her ki beni halk arasında zıkr eyleye ben de anı dağı yegrek halk arasında (13) zıkr eyleyem eger ol beni ādemiler arasında aña ben an[1] payğāmbarlar arasında

[105b] (1) ve feriştel e arasında zıkr eyleyem ve dağı fāyidesi evüñ oldur ki rāħat (2) olmağdur rāħat olmayacak bāri zaħmet dağı olmaya çün örümcek bir (3) evde ev yapar ev ıssı ağacla bağarken ucı örümcege doğınur pes evden (4) örümcek evin yıkmak gerek yıkmaları yoğsulluğ getirür Tañrıya ‘ ibādet eyleyin (5) gerek şevāba müsteħağ ola bāri şevāb olmasa ‘ azāba dağı müsteħağ olmaya (6) yıl esse örümcek evi ħarāb olur ecel yılı dağı esse putperestlerüñ (7) ‘ amel[i] hebā-ı menşür olur nite ki Tañrı te‘ālā buyurur ve kadimnā ilā mā ‘amilū min (8) ‘ amelin fece‘alnā-hu

³¹³ Allah’tan başkalarını dost edinenlerin durumu, kendine bir ev edinen örümceğin durumu gibidir. (*Kur’ân, Ankebüt / 41*)

³¹⁴ Kim beni kendi nefsinde zıkr ederse ben de onu kendi nefsimde zıkr ederim. Kim beni halk arasında (kalabalıkta) zıkr ederse, ben de halk arasında onu hayırla zıkr ederim (Hadis-i Şerif)

hebā‘ en menşūran³¹⁵ anuñ Һazretine Һod zıdd u nıddu mısl ü mānend nice (9) ola her kim ki zıdd ola anuñ Һod kendü işine ferāgat olmaz dırlıgınde (10) hıç āsāyiş olmaz belki Һorqudan erir nite ki Deccāl ‘ İsanuñ zıddıdur (11) ‘ İsa göricek tuz gibi erir pes Nūh ‘ aleyhi’s-selām gemiye giricek İblīs (12) eşek ayağına şarmaşup bile girdi çün gemide Һarār kıldı vesvese eyledi (13) Nūh ‘ a.m Tañrıya şikāyet eyledi Tañrı te‘ ālā buyurdı ki dilersen Һi anuñ

[106a] (1) şerrinden emīn olasin Ādem tábütın götür gemiye Һoy didi çün (2) iblīs Ādem tábütın gördi cedük gib[i] bir yirde büzildi vesvese (3) Һapısı Һalmadı az Һaldı ki helāk ola küllī eriyedi pes her nesne ki (4) kendü zıddıyla ‘ azābda ola eksilmekde olur Tañrıya zıdd nice revā ola (5) Һikāyet Nūşirevān-ı ‘ Ādil Büzürmihr vezīre buyurdı ki gerek (6) bir semiz Һoyun bağılayasin ve dürlü dürlü ‘ alef birle besleyesin (7) hıç ‘ alefin eksük eylemeyesin gün geldükce ol Һoyun aruğ ola (8) Büzürmihr müteҺayyir oldı pād-şāhdan mühlet diledi şehre (9) düşdi maħalle maħalle gezdi nā-gāh bir aruğ ‘ avrete uğradı (10) şordı ki evünde ta‘ ām yoğ mıdur ayıtdı ta‘ ām çoğ (11) dünyālıgum dağı vardur ayıtdı ya neden şöyle aruğsın ayıtdı (12) ben bir kişi şordum anuñ bir gözedicisi var benümle zıddıdur anı (13) göricek durduğum yirde erirem didi pes vezīr bir Һoyun bağıladı

[106b] (1) buyurdı bir Һurt getürdiler an[ı] dağı Һoyunuñ Һarşusına bağıladı Һoyuna (2) Һarşu ‘ alef virdi nice ki ‘ alefin arturdı Һoyun irkildi az (3) Һaldı ki bir kezden helāk ola eriyedi pes her nesne kendü zıddıyla (4) helāk ve anılı olur ol pād-şāh ki yirleri gökleri direksüz tutar (5) ve cümle felegi Һalāyıkla sağılar aña zıdd yā mısl nice revā ola nükte-i (6) melīha şol ağac delegen Һuş Süleymān Һazretine geldi (7) ayıtdı seni severem ne kılayın didi Süleymān ayıtdı gerçek (8) isen var bir ağac getür ne toğr[ı] olsun ne egri ne uzun (9) olsun ne Һışa ne yoğun olsun ne ince ne yaş olsun (10) ne Һuru ne yirde olsun ne gökde ne dünyāda olsun ne āħiretde (11) didi ol Һuş uçdı gitdi Āşaf müteҺayyir Һaldı Āşaf (12) oldur ki Belkısın tahtını altı aylığ yirden tırfetu’l-‘ aynda (13) Һāzır kıldı çün ‘ aşğ sözine irdi kıldı ayıtdı iy

[107a] (1) Tañrı resūlı ol Һuş sizün sözüñüzden ne anladı Süleymān ayıtdı (2) ben mi ayıdayın yāħūd ol Һuş mı ayıtsun didi Āşaf ayıtdı ol (3) ayıtsun pes Һuş Һāzır geldi Āşaf Һuşa şordı ki sen (4) Süleymāna ne didün Süleymān saña ne didi Һuş ayıtdı ben Süleymāna (5) seni severem ne ideyüm ol ayıtdı eger gerçek isen var işbunuñ (6)

³¹⁵ Ve onların yaptığı amellerin önüne geçtik (amellerini boşa çıkardık). Böylece onu (onların amellerini), savrulmuş toz zerresi kıldık (değersiz kıldık). (*Kur’ân, Furkân / 23*)

gib[i] ağac getir ol ağac ħod ele girmez ammā bu bahāne olsun (7) var cihānı gez eger benden artuħ bir Süleymān daħı bulursaħ ben[i] sevme (8) an[1] sev yāĥūd ayıtdı var ser-gerdān ol ki ‘aşħuħ ser-māyesi (9) ser-gerdānlıkdur bu ħayġunuħ³¹⁶ çāresi ve bu derdüħ dermān[1] ser-gerdān (10) olmaħdur payġāmbār anuħ çün du‘āsında aydurdı yā delīle’l- mütehayyirīn (11) zidnī teĥayyuren³¹⁷ dirdi bir ġün Cüneydüħ diŝ[i] aġrıdı iġiledi sırrına (12) nidā geldi ki iy Cüneyd diŝ benüm aġrı benüm bu fuzüllüġi ħanda (13) öġrendüħ ki iġilersin Cüneyd sākin oldı girü nidā geldi ki

[107b] (1) baħa ħuvvetüħ ve ŝevketüħ mi ġösterürsin Cüneyd ayıtdı ilāĥi iġilersem yoħ dek (2) tıurursam yoħ yā ne ideyüm fermān geldi ki hemān sen ser-gerdān (3) ol ki ‘aşħuħ ser-māyesi ser-gerdānlıkdur ‘acabā ol ħuŝcaġaz Süleymān (4) sözinden ne zevħ buldı veyā kendü talebinde ne niŝān sezdi ki (5) ol vaħtdan tā ŝindiye deġin neslen ba‘de neslin ve ħānen ba‘de ħānin³¹⁸ (6) ol aġacı henüz nesl daħı ister burnın ne aġac olsa (7) urar ħatı yumŝaħ dimez iy miskīn saġa daħı ol iŝāreti (8) eylerler illā ki iġen ħayvānsın ħul sīrū fi’l-arġi ŝumme’n zurū³¹⁹ ne (9) didüġinden ġāfilsin ya‘ni ayıtdı yā Muĥammed yörün yiryüzinde (10) ġörün ol bizi yalan tıutanlaruħ ħāl[i] nicedür ġerek ve bundan ħaber (11) isteġ saġa ne geldi ki anı istemekden fāriġsin nükte-i meliĥa üç kelebek (12) bir yirde dirildiler tedbīr ħıldılar ki kendü ma‘ŝūħlarından ħaber bileler (13) ayıtdılar çün biz oda ‘āŝıħ olduk bize vācib oldur ki anı

[108a] (1) bulavuz ve ol ne nesneyidüġin ġöreyüz yāĥūd andan ħaber bileyüz kendümüzi (2) anuħ yolında fedā ħılavuz didiler biri ayıtdı siz oturuħ ben varayın (3) çün yaħın geldi ħayret ġālib olup nā-çār kendüzin oda atdı (4) ŝem‘dāna doħındı bir zamān anda yatdı durdı girü yārenlerine (5) vardı ayıtdı ol od bir ħat[1] nesneymiŝ ħiç emān bilmez az ħald- (6) ı ki helāk olam ayıtdılar ħaber bilmedüħ daħı birisi ayıtdı ben varayın ol (7) daħı vardı mūma toħındı tīz girü döndi yārenleri ħatına (8) vardı ayıtdı ki yumŝaħ imiŝ tā ħattā tırnaħlarum batdı didi (9) ol birisi ayıtdı ne sen bildüħ ve ne ol bildi ben varayım eger (10) andan ħaber bilesi olursam girü ġelem anuħ sevdāsında ġöyünür didi (11) çün geldi kendüsin toġru oda bıraħdı dükel[i] vüçüd[1] od oldı (12) kelebeklik oda döndi çün ol iki kelebek anuħ ġelmedüġinden nevmīz (13) ħaldılar birbirine ayıtdılar ne sen ħaber bildüħ ne ben ħaber ol bildi ki girü

³¹⁶ Kelime hatalı yazılmış olup “ħayġūnuħ” olmalıdır.

³¹⁷ Ey hayret edicilerin delili, hayretimi arttır.

³¹⁸ Kuŝaktan kuŝaġa, sonsuza kadar.

³¹⁹ De ki: “Yeryüzünde dolaŝın. Sonra bakın. (*Kur’ān, En’am / 11*)

[108b] (1) girü gelmedi pes her ki andan haber bile dili qalmaz andan haber virmege ki (2) men ‘arefe’llāhu kulle lisānihū³²⁰ pes qula vācib oldur ki bugün bunda (3) Tañrıyla bilişe dünyādan yād gitmeye hikāyet Ebū ‘Alī Kerhī aydur (4) bir qardaşum vardu ‘azīm-i ‘ālem ve dānāydı nā-gāh dünyādan (5) gitdi bir gice düşümde gördüm bir çirkin yirde tırur yüzi qara şor- (6) dum ki Tañrı senünle ne eyledi ayıtdı Tañrı te‘ālā beni hāzretine ilettdi (7) baña ayıtdı revā mıdur ki dünyādan gidesin beni bilmeyesin didi bu (8) sözüñ qorqusından yüzüm qarardı henüz dañı raħmet nazarı olmadı (9) ‘aziz men kendüñi divşür anlar gib[i] cehd quşağın cān beline bağla (10) andan anı iste ki maqbül-ı ebed olasın nite ki ve sārī‘ū³²¹ (11) āyet[i] geldi zāhidler yüğrişdiler ‘ārifler ğayret qapusunda (12) başların hāşret yaqasına çekdiler ve ayakların hāşret etegine (13) biz uçmaq içün yirümüzden deprenmezüz didiler andan ayıtdı ve uzlifeti’-l

[109a] (1) cennetu li’l- muttakīn³²² geldi hem himmet başın qaldurmadılar andan ayıtdı (2) fe men qāne yercū liqāe rabbihī felya‘mel amelen şālihan³²³ geldi çün dīzār haberin (3) iştdiler na‘ra urup tırdılar ‘ārifler göñline tesellī oldı (4) bu āyetde bir beşāret vardur ki biñ cāna degir ya‘ni Tañrı te‘ālā (5) buyurur her kimde ki bizüm cemālümüz ārzūsı ola ‘amel-i şāliħ eylesün (6) ki bizüm cemālümüz göresin qul kend[ü] za‘ifliğı yetimligin birle ‘amel-i (7) şāliħ yükin naqd eyleye ve ol kamu qādirlığı birle ve kerimliğı birle (8) ve kerimliğı birle didārın yarın göstermeye mi hāşā ve kellā³²⁴ ‘aceb (9) ol degül ki sen anı isteyesin ‘aceb oldur ki ol seni isteye nite ki (10) resül hāzret[i] ‘aleyhi’s-selām buyurdı yenzilu rabbūnā kulle leyletin (11) ile’s- semāi’d-dunyā hattā yebkā şuluşu’l-leyli’l-aħiri feyekūlu hel min (12) ta‘ibin feetūbu ileyhi hel min mustağfirin feegfiru lehu hel min (13) sā’ilin fe‘atıhi su’ulehu ilā aħiri’l-ħadīs³²⁵ aydur Tañrı te‘ālā

[109b] (1) her dünün üç baħşında iki baħşı geçüp bir baħşı qılacaq kendü ğāyet (2) raħmetinden dünyā göğine gelür andan kend[ü] ‘azamet birle nidā qılır (3) aydur hiç tevbe qılır qulum var m[ı] ki tevbesin qabül qılam ve hiç istiğfār (4) eyler qulum var m[ı] ki anuñ ‘işyānın ğufrānum şuyıyla yuyam ve hiç qulum (5) var m[ı] ki qelāmum

³²⁰ Kim Allah’ı bilirse bütün lisanları bilir.

³²¹ Ve koşun (*Kur’ân, Âli İmrân /133*)

³²² Ve cennet, takva sahiplerine yaklaştırıldı. (*Kur’ân, Şuara / 90*)

³²³ Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa yararlı bir iş yapsın. (*Kur’ân, Kehf / 110*)

³²⁴ Asla ve asla.

³²⁵ Rabbimiz her gece, gecenin son üçte biri kaldığı zaman dünya semasına iner ve der ki: Tevbe eden var mı tevbesini kabul edeyim ? istigfar eden var mı onu bağışlayayım? İsteği olan var mı yerine getireyim?

okeya ben dinleyem ve hiç ‘āşık kulum var m[1] ki tecellî (6) nûrıyla gözlerin aydın kılam anlar ki uykuya müstağırık olup cife (7) gib[i] irteye degin uyurlar anlaruñ bu nidâdan ne zevki olisar ammâ ol (8) ammâ ol ‘āşıklar ki gice irteye degin ol cemâl zevkinden zārî (9) olalar nite ki Zeliḥā Yūsufi zindāna koydı her gice zindān tamına çağır- (10) dı Yūsufuñ inildüsin diñlerdi naḳlda şöyledür ki çün Yūsuf (11) Zeliḥā sözine uymadı Zeliḥā kaçıldı nefis tonlar giyüp Melik (12) katına vardı Melik Zeliḥāya ‘azîm-i ikrām kıldı Zeliḥā ulu Melik (13) kızıydı Melik şordı ki niye geldüñ Zeliḥā ayıtdı benümle şol oğlan

[110a] (1) arasında bir söz oldı ol söz yavlaḳ ulaldı ḥalḳ (2) diline düşdi bu töhmet tozun etegümden gidermek gerek didi (3) Melik ayıtdı nice idelüm Zeliḥā ayıtdı ben şöyle şavâb gördüm ki (4) birḳac gün anı zindāna koyavuz ammâ zindan benüm ḥükmümde ola tā (5) ḥalḳ bileler ki ol söz yalandur zîrâ kişî kendü sevdüğine (6) cefâ kılmaz didi Melik maşlahat gördi pes Yūsuf[a] ayıtdılar (7) Zeliḥā seni zindāna koyar Yūsuf ayıtdı baña zindān sevgülüdür (8) is-sicnu eḥabbu ileyye³²⁶ Ḥariş ayıtdı baña dünyâ sevgülüdür âhiret (9) âhiretten zâlike bi ennehumustehebbü'l- ḥayâte'd-dunyâ ‘alâ'l- âḥirati³²⁷ (10) kâfir ayıtdı baña küfr-i imândan sevgülüdür festeḥabbü'l- ‘amâ ‘alâ'l (11) hudâ³²⁸ müşrik ayıtdı baña şanem sevgülüdür Tañrıdan yuhıbbünehum (12) ke ḥubbillâh³²⁹ mü ’min ayıtdı baña şamed sevgülüdür şanemden vellezîne (13) âmenü eşeddu hubben lillâh³³⁰ Tañrı te’âlâ ayıtdı ben mü ’mini on

[110b] (1) sekiz biñ ‘âleminden yegrek severem yuhıbbuhum ve yuhıbbünehu³³¹ çün Yūsufi (2) zindāna iletdiler Zeliḥā kişî viribidi girü ki yâ Yūsuf her-çend ki (3) zindādasın şanma ki bizüm sevgümüzden taşrasın bil ki bizüm göñlümüz (4) cānumuz içindesin eger ḥalḳ gözinde mehcürsañ bizüm nazarumuzda hemân (5) ma’şûḳsın yarım kıyâmet güninde ki Tañrı te’âlâ mü ’min[i] (6) tamu zindānına viribiye ḥitâb-ı ‘izzet gele ki iy mü ’min ḳullarum (7) her-çend ki zindān ve miḥnet içindesiz şanmañ ki düşmānlardansız belki (8) dostlardansız eger ḥalḳ nazarında maḥbûbsañuz bizüm nazarumuzda (9) maḥbûblardansız belki dostlardansız diye ve naḳldur ki Zeliḥānuñ (10) ol zamān zindān katında bir bâğı vardı kaçan ki Yūsuf ‘aşḳ

³²⁶ Bana zindan daha sevimlidir. (*Kur’ân, Yūsuf / 33*)

³²⁷ İşte bu, onların dünya hayatını, ahiret hayatına göre daha çok sevmeleri sebebiyledir. (*Kur’ân, Nahl / 107*)

³²⁸ Buna rağmen hidayete karşı âmâ olmayı ettiler. (*Kur’ân, Fussilet / 17*)

³²⁹ Allah’ı sever gibi severler. (*Kur’ân, Bakara / 165*)

³³⁰ (Oysa) âmenü olanların Allah’a olan sevgileri çok daha kuvvetlidir. (*Kur’ân, Bakara / 165*)

³³¹ Onlar Allah’ı sever, Allah da onları sever. (*Kur’ân, Mâide / 54*)

(11) ğālib olurdu bāğ temāşāsına bahāne eylerdi bāğdan zindān (12) tāmına çıkar zindān-bān kığururdu saña biş kızıl virür (13) sen Yūsufa biş ağac ur çün Yūsufi bir kez urdu Yūsuf

[111a] (1) Zeliḫā çarın yırtıdı ikinci kez uracaḫ derincegin yırtıdı (2) üçüncide gögsin yırtıdı dördüncide feryād eyledi ki ayruḫ (3) urma yoḫsa kendüm helāk kıluram Taḫrı te‘ālā işitdün ki dünyā gö- (4) gine gelür her gice dünün şoḫ baḫşında kaçan ki kıul kıul huvallāhu eḫad diye Taḫrı (5) te‘ālā ‘afv perdesin açar Allahu‘ş-şamed dise ğufrān perdesin açar (6) lem yelid ve lem yüled raḫīm perdesin açar ve lem yekun lehu kufuven eḫad dise (7) kerem perdesin açar kıuluḫ ğünāhın ‘afv eyler dürlü dürlü nevāḫt birle (8) kıulın nevāḫt eyler çün sen birḫac ādem anuḫ talebinde bilsin (9) andan girü kaçarsaḫ daḫı ol seni kendü kereminden kıomaz nite ki ‘ābid (10) evvel ḫalkdan ‘uzlet eyledi bir mağāraya girdi yigirm[i] yıl ol mağārada (11) ‘ibādet eyledi bir ğün dostların ārzūladı ğāyet ğalebe itdi (12) şehre geldi dostların ğördi kıomadılar başdan çıkardılar süci (13) içürdiler yatdı uyudı düşünde resül[1] ğördi şerm-sār olup utandı

[111b] (1) pes resūla tevāzu‘ eyledi resül ayıtdı Taḫrı te‘ālā saña (2) selām ayıtdı didi ki bizüm insümüz meclisinden ne taḫşirlik (3) bildün ki yüz dönderdün şeytān şoḫbetin ihtiyār kılduḫ didi u- (4) yḫudan uyandı yaḫasın yırtıdı çağırdı girü mağāra yolın tutdı (5) çün mağāra kıapusına irdi ğördi yeşil yazu birle yazılmış ki (6) ḫışmum odın söyündürdüm dostum saña ğönderdüm yazuḫuḫ ğöyündürdüm (7) raḫmetine kıandurdum ḫikāyet bir zāhid daḫı ilerü zamānda bir (8) şavma‘aya girdi Taḫrı te‘ālāya çok ‘ibādet eyledi nā-ğāh (9) aña daḫı hevā arzūsı ğālib oldu ma‘şiyete mürteḫib (10) oldu diledi ki girü tevbe kııla şeytān vesvese kııldı ki şunuḫ (11) ğib[i] iş işledün girü nice tevbe aydursın diledi ki nevmiz kııla nā-ğāh (12) sırrına nidā geldi ki ‘abdi ‘abdi ene leke ve ente lī³³² kıulum ben senün (13) sen benüm ol fużül mel‘ūna ayıt başın nevmizlik taşına

[112a] (1) biz ḫod seni girü kıabül kııldıḫ andan ün geldi ki kaç didi girü geldi (2) düş didi girü tırdı az didi girü öğdi çün perverd-ğār ‘ālem ki (3) kıul huvallāhu eḫad şıfatıdur keremi şöyle çokdur ve raḫmet[i] bile boldur pes (4) evvelden āḫire Taḫrınuḫ işi kıullarına luḫfdur zırā şamed oldur şana- (5) sın ki Taḫrı te‘ālā aydur kıulum anaḫ kıarnındayken ne söyler dilün vardı (6) ve ne işidür kıulaḫuḫ vardı seni ol kıaranılık yirde vücūda ğetürdüm (7) ve anaḫ cigerin ğözünı eyleyüp senün öñünğde

³³² Ey kulum! Ben seninim, sen de benimsin.

kodum tā saña her ne gerek ise (8) anı virdi³³³ ve ne nesne saña ziyāndı andan şaşınurdı ve sen nāzla yaturduñ (9) andan haberüñ yok āhır girü an[1] işleyem ki evvel işledüğüm görmegi istemegi (10) senden alam seni gür menziline viribiyem nite ki anañ karnında saña ğidā (11) degürdüm kimsenüñ haberi yoğdı girü uçmağdan sinüñe kapu açup (12) uçmağ rāhatın saña degürem kimsenüñ haberi olmaya tā bilesin ki ben (13) şamed ve raḥīm ve raḥmānum nükte Sultān Maḥmūd için bir imām iḥtiyār

[112b] (1) eylediler namāzda kul huvallāhu eḥad oқıdı yañıldı Sultān (2) ayıtdı benüm için bir imām iḥtiyār eyledüñüz ki uzun süreden (3) nesne bilmez oқıya kul huvallāhu eḥad oқıdı ki dükeli bilür anda (4) daḥı yañıldı didi imām ḥāzıq idi aña teşnī^c iki cevāb virdi (5) ayıtdı nite ki Sultān ḥāzret[i] beni imāmlar arasında iḥtiyār kıldı (6) ben daḥı Qur’āndan ol süreyi iḥtiyār kıldum ki dükeli[i] sürelerden (7) şevāb[1] çoқdur ikinci yañıldığum oldı ki ben iki heybet arasında (8) düşdüm Sultānı ma‘būd heybet[i] önümde ve Sultān Maḥmūd heybet[i] (9) ardumda eger bu iki heybet arasında yañıldımsa ma‘zūr ola (10) didi pes Sultān ‘özrin қаbul eyleyüp ‘atālar buyurdı ve (11) ‘azīm-i nevāḥt eyledi bu za‘if daḥı hemān ‘özr diler ki ol (12) ‘aziz söyledi nite ki pes diledüm ki ol emīru’l-ümerāyı Hızır Beg ḥāzretine (13) tefsīrde bir kitāb ile dem niyāz elin cümle süreler arasında bu süreyi

[113a] (1) uzatdum ki dükeli[i] sürelerden şevāb[1] artuқdur anı oқımağ derekātandan (2) kırtılmağā sebebdür an[1] işitmek derecāta irişmege vāsıḩadur ve cümle ḥacetlerüñ (3) kilididir Allah cemālinüñ niķābıdır anuñ yüce ḥāzretine taḥşīs kıldı ki eyü (4) adı cihānda bāķi қala zīrā bu kitāb bāķi pes ādemoğlanı bir nesnedür (5) ki rüzgār geçmeklige eskir fānī olur ve bu kitāb zamān uzaduğıyla (6) fānī olmaz mādāmki cihān bāķi bu kitāb bāķi pes ādemoğlanı bāķi mümkün (7) kılmāğ mümkün degül eyü ad ḥod dilden düşmiş degül şöyle ki yavuzlık (8) adın aḥmış degüldür pes kişi nice dirilse şoñı daḥı eyle olur (9) pes buña çoқ şükr gerek ki şimdiki zamānda bir begüñ zamān rāhat- (10) lığında ve anuñ gölgesi refāhiyetinde bir miskīn rāhat ümiz anuñ (11) gibi bugün ‘āķıbet Maḥmūd olup Ḥaқ ḥāzretinde şerm-sār olmaya hem müfessir (12) sözine temessük eyledi Yūsuf süresinde dimişlerdür ki çün (13) Ḥaқ te‘ālā diledi ki Yūsuf zindandan kırtara Mışır melikine ḥavāle kıldı

³³³ Kelime eksik yazılmış olup “virdi” olmalıdır.

[113b] (1) Melik düş gördi mu'abbirlerden şordı anlar ayıtdılar müşkildür fikr (2) eyleyelüm didiler bir ay mühlet aldılar bir aydan sonra girü şordı bunlar (3) hod düşi dağı unuttıldardı Melik kaçığıdı ayıtdı ben sizi anuñ çün hoş (4) dutarın ki bir gün gerek olasız ben geçen ayda şorduğum siz bu ayda (5) unuttuñuzdı ol Sākī Yūsuf[1] anđı anuñ ta'bir bildügin vaşf (6) eyledi Melik Sākī Yūsufa viribidi ki Sākī geldi düşi şordı ve (7) ta'bir neydügin bildi girü ikileyin viribidi ki tedbir nedür tedbirin dağı didi (8) Melik ayıtdı bunun gib[i] kişi zindānda neyler didi yetmiş hāşekiyle hil'at (9) ve merkeb viribidi bu dükeli kerāmet anuñ içündür ki Melik düşün ta'bir eyledi (10) eger şorarlarsa ta'bir m[i] yegdür yāhūd tefsir m[i] yeg kerem-i Melik-i Reyyānuñ m[1] çoğdur (11) yā Melik-i Deyyānuñ mı Melik-i Deyyān kerem[i] çoğdur şanasın ki Tañrı te'ālā aydur Yūsuf (12) Melik-i Reyyānuñ bir düşün ta'bir kılduğı çün Reyyān bu kadar kerem kıldı (13) ol kişi ki benüm keremüm tefsirin ve şerī'at 'ilmin āşkäre kılup kıllaruma

[114a] (1) ayıdıvire ol luflar ki ben aña eyleyem kalem-i levh bir şemmesin yazabilmeye bunda eger (2) ol düş ta'birin çün cümle kıllarla Yūsuf āzād oldıysa yarın (3) anda tefsir berekātında ayıdanlar işidenler bile āzād olalar pes Melik-i (4) Reyyān buyurdı Yūsuf zindāndan hāmmāma iletdiler hāmmām kabusından (5) Melik-i Reyyān kabusına üç yüz biñ çeri şaf bağladılar nefir [ü] naqqāre (6) çaldılar her bir çardağda muğanniler oturdılar aşağıdan³³⁴ yukarıdan (7) altunlar aqçalar şaçdılar ki tefsir idenler ve dinleyenler gürdan baş (8) kaldura hāl şöyle ola ki gürdan tā uçmağ[a] degin ferişterler şaf şaf (9) turalar rahmet kūsın[1] çalalar 'ināyet tablın döğeler uçmak kırk (10) yollu yol karşı gele hūrlar söne kuşlar söylene aşağıdan (11) yukarıdan mişk [ü] 'anber şaçalar ferişterler gülgüyleyle tesbih temcüd ideler bu (12) dükeli[i] anuñ çün ki Melik-i Deyyānuñ kelām[1] müfessir gürından çıkar lañife (13) çün Melik kişisi Yūsufa geldi ki zindāndan çıkara Yūsuf ayıtdı

[114b] (1) çıkmazam tā töhmetden arınmayınca ve Melik benden rāzī olmayınca yarın (2) bir nice kıllar ki tamuda ola Tañrı te'ālā hāzretinden ferişterler geleler (3) ki tamudan çıkaralar mü'minler ayıdalar Tañrı bizden rāzī olmayınca (4) biz tamudan çıkmazuz diyeler Tañrı te'ālā ayda ben anlardan rāzī (5) oldum çıksınlar diye anlar ayıdalar çün Tañrı bizden rāzī oldu (6) bize ni'et yeter eger uçmak olmazsa bize guşsa degül diyeler pes hitāb-ı (7) 'izzet gele ki kıllarım evliyā ve enbiyā cümle

³³⁴ Kelime eksik yazılmış olup "aşağıdan" olmalıdır.

ayağın turup küyerler ki ben (8) cemālümnden hicāb gördüm tā siz uçmağa girmeyince ben ħod hicāb gider- (9) mezem diye lebbeyk diyü yirlerinden turalar çün Yūsuf ħammāmdan (10) çıkdı ħāşşalar elden ele alup tā Melik ħatına degin getürdiler çün (11) Yūsuf Melik[i] gördi Melik şordı ki çok zaħmet çekdüñ zindān zaħmetinden (12) ve ‘avretler mekrinden ve müdde‘iler ta‘nından şordı Yūsuf ayıtdı (13) elħamdu’lillāh ki zaħmet rāħata döndi āħir Melik yüzün gördüm dükel[i]

[115a] (1) miħneti unuttum didi çün mü’min[i] daħı Taħrı te‘ālā ħazretine (2) getüreler Ĥaħ te‘ālā şor[a] ki ħulum dünyā zaħmetinden nitesin ħul ayıda Ĥudā- (3) vend elħamdu’lillāh zaħmet rāħatına döndi ħul mevlāsına irdi ħiç (4) miħnet görmemiş gib[i] oldum diye çün Yūsuf Melik-i Reyyanla ħalvet (5) kıldı Melik ayıtdı egerçi zaħmet çekdüñse ve zindānda eglendüñse (6) uşda Mışır Melikin saħa taĥt virdüm ben daħı saħa yār didi (7) çün yarın ħıyāmetde feriştelere mü’mini Taħrı ħazretine getüreler Taħrı (8) te‘ālā buyura ki iy feriştelere siz varuñ işüñze ben ħulum ħālinden (9) şorayın diye pes Taħrı te‘ālā ayıda ħulum nitesin ħul ayıda (10) nite ki sen tatduñ ayıda meleku’l-mevt şarābın nite tatduñ ayıda nite ki (11) tatdurduñ ise dārisından nice geçdüñ ayıda nice geçürdüñse Taħrı (12) te‘ālā ayıda ħulum ben nice geçdüğün bilürem illā senüñ söyledüğün severem (13) bir kendü ħālünden ħaber vir diye ħul ayıda ilāhī ħuşşalar geçürdüm açlık

[115b] (1) şusuzlık gördüm çok renc tatdum āħir meleku’l-mevt darbetin yidüm (2) dögilmekle senden yüz döndermedüm diye pād-şāh-ı ‘ālem ayıda ħulum gercek (3) ayıtduñ eger dünyāda şayru olduñsa bugün bir şıĥhat virem ki hergiz (4) renc görmeyesin eger dünyāda fānī olduñsa bugün bir beħā kendü beħā- (5) mndan saħa virem ki fenā tozı aña irmeye eger açlık geçürdüñse (6) bugün kendü ni‘metümnden bir ni‘met virem ki ħiç dükenmeye eger dünyāda (7) ħor olduñsa bugün seni ‘aziz tutmaga ħorlık yöreñe gelmeye uş (8) uş uçmaħ memleketin saħa taĥt baĥt senüñ ħūriler senüñ cüftüñ ħılmān u (9) vildān ħizmetkārıñ Rızvān baħvānuñ Muĥammed Muştafā yoldaşuñ bu (10) dükelile³³⁵ ben senüñ münisüñ mādāmki ben bāħī ben saħa sākī diye andan (11) ħul ayıda Bār-ı Ĥudā yā çün böyle ‘ināyet ve raĥmet eyleyiser idüñ evvelden (12) niçün itmedüñ ki toħuz ay ana ħarn[1] zindānın görmeyedyü[k] ve biñ yıl gūr (13) içinde yatmayayduħ andan celil cebbār kerim ħaffār ayıda ħulum ħādirdü-

³³⁵ Kelime eksik yazılmış olup “dükelile” olmalıdır.

[116a] (1) m ki evvelde bu zahmetleri görmedin uçmak şadrına irüvirem ammā (2) diledüm ki Yūsuf arkadaşları hasedinden kırtaraydum üç gün kıuyuda zindā- (3) nladum ve diledüm ki Mışır Melikine irürem yedi yıl zindān zahmetin çekdürdüm kıulum (4) diledüm ki saña müşfik mihr-bān ata ana yüzün gösterem tokuz ay ana kıarnında (5) zindānladum ve diledüm ki seni uçmak şadrına irürem ve kendüyiçün cemālümü (6) gösterem biñ yıl seni sende egledüm Yūsufi hased arkadaşları şerrinden (7) kıurtarmağa üç gün kıuyuda yatmak degir Mışır gib[i] yirde pād-řāh olmağa (8) yedi yıl zindān çekmege degir ve şefkatlü ata ana yüzün görmege tokuz ay (9) ana kıarnında yatmak degir ve benüm gib[i] pād-řāhuñ cemālin görmege biñ yıl yir (10) altında yatmak degir eger böyle olmasa rāygāna bulmuş olayduñuz kıadrin (11) bilmeyedüñüz bu ni‘met kendüñüzden bilediyüñüz pes kend[ü] ‘ācizliğunuz[ı] ve (12) benüm kıādirliğum[ı] neden bildüñüz bugün bu za‘īf miskīn dağı aydur Huzā- (13) vendā raħimā İhlāř süresin ki senüñ cemālün niřānidur ve senüñ

[116b] (1) birliğün beyānidur an[ı] senüñ řazretüñe řefi‘ getürmek ve senüñ birliğüñe ikrār (2) kıılmak çok günāhları yarlığayup ve gür ‘azābından za‘īf ve kıyāmet (3) kıorkusından kıurtarup ve uçmak şadrına irürüp niçün cemālünü (4) görmege degir ilāhī bizüm bī-pāklıgumuzu bu sürenüñ pāklıgına bağışladı (5) hikāyet bir dervīř yoğsulluğdan üşenüp Yaħyā ibn Hālid (6) Bermekīye ruķ‘a yazdı ruķ‘asında hemān bunu yazdı beyt (7) řefi‘i ileyke Allahu lā ğayru ve leyse ilā redd i’ř-řefi‘i sebilü³³⁶ (8) ma‘nāsı budur ki aydur řefi‘üm saña Allahdur bu řefi‘ redd kıılmağa yol (9) yoğdur pes Yaħyā buyurdu her gün biñ dirhem vazīfe eylediler çün (10) bir ay oldu otuz biñ dirhem cem‘ eyledi dervīř utanup (11) gitdi pād-řāhına gitdüğün didiler ayıtdı ol Tanrı řaķķı çün (12) an[ı] ben řefi‘ getürdüm eger ‘ömri olduğınca şursa ol vazīfe (13) aña degiserdi zīrā řefi‘ iken uluydu ilāhī bir maħlūk senüñ

[117a] (1) aduñı şefi‘ getürdi bu kıadar māl buldı bu miskīn mücrim ‘āřı (2) ve günāh-kār cāfi dağı senüñ ol ulu aduñı ki Allahdur ve pāk (3) řıfatlaruñ birle bu İhlāř süresinde kendü ‘azametüñle zıkr eyledüñ (4) keremüñ řazretüñe şefi‘ getürdi ve kendü niyāzın senüñ bī-niyāz şazre- (5) tünge ‘arz kııldı ve ikrār dil birle aydur nice ki göñül řaħīfesine nazar (6) kııldum ğavğādan fāriğ bulmadum ve nice ki ‘amel defterine bağdum (7) kıurtılmağa ümiz görmedüm nā-çār ol senüñ raħmetüñ etegine vardum (8) ve bellü bildüm ki ‘ömürüm ser-māyesin ğaflet bāzārında telef itdüm (9)

³³⁶ Sana şefaattçim Allah’tır başkası değıl. şefaattçiyi red için bir yol yoktur.

ilāhī biz dūkelümüz ‘āciz kādīr sensin ve biz dūkelümüz ‘āşīyüz (10) ġāfir sensin ilāhī anuñ haqqı çün ki keremūñ dergāh[1] ‘āşīleri (11) ma‘şiyetinden ziyānsuzdur an[1] ki sen kaldurduñ girü biraqma (12) ve sen ‘azīz kılduğunı ħor kılma şāz ile ħor kılma sen kendü elünle (13) ekdüğün tuħm[1] kahr yiliyle zāyi‘ kılma luṭfuñla yoğurduduñ balçığı ġāzab

[117b] (1) seline virme bir dem bizi bize inanma ve bu bizüm kara yüzümüzi (2) raḥmetün şuyıyla aq kıl bizüm fi‘lümūze baqup bizümle mu‘āḥeze kılma (3) ‘ale’l-ḥuşuş bu Miskīnce ‘Āşīnūñ bu ‘aybından perde giderüp (4) yarın ‘araşatda işin ziyāna virme ve ol beg kılduğun (5) kul ki bu kitāb yazılmağa sebep oldı yarınki gün begler ve (6) pād-şāhlar senün ḥazretünde ḥāzır olalar ol vaqt (7) an[1] şerm-sār kılma bu kitāb[1] oqıyanları ve yazanları ve ‘aşkla (8) dinleyenleri raḥmetünden nevmīz kılma yā ilahe’l-‘ālemīn ve yā ḥayre’n- (9) nāşirīn bi-raḥmetike yā erḥame’r-rāḥimīn ve elḥamdulillāh ‘alā (10) tamāmīhi ve’ş-şalavatu ve’s-selāmu ‘alā resūlihi ve ‘alā aşḥābihi ve zürriyātihi³³⁷ ecma‘īn temmet tefsīru sūretu’l-iḥlās fi leyleti’i-erbiā’i vaqti’il-i-şā’i yevmi’l-ḥāmisi min şehri cemādiye’l-āḥari iḥdā ve seb’in ve tis’ umie³³⁸

³³⁷ Kelime eksik yazılmış olup “zürriyātihi” olmalıdır.

³³⁸ Ey alemlerin mabudu ve yardım edenleri en hayırlısı! Rahmetinle ey merhametlilerin en merhametlisi! Hamd yalnızca Allah’a aittir. Salat ve selam Resul’ün, ashabının ve ailesinin üzerine olsun. İhlas Süresinin tefsiri Çarşamba günü yatsı vakti cemadiye’l-ahir ayının perşembe günü 971’de tamamlandı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

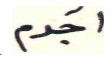

3. İNCELEME

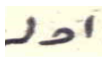
3.1. YAZIM ÖZELLİKLERİ

3.1.1. Ünlülerin Yazımı

Türkçe kelimelerde (a,e, ı, i, o, ö, u, ü) ünlüleri elif (ا) , vâv (و) , yâ (ي) , hâ-yı resmiye (ة), medli elif (آ), üstün () esre () , ötre () , kesre () veya ötreli vâv (و) ile gösterilmiştir

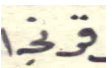
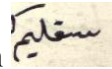

a. /a/ ünlüsünün yazımı

Kelime başında /a/ ünlüsü genelde medli elifle (آ) yazılmıştır: ayıt (3b/1) ; anuğ (2b/13) ; adı (13a/12) ; anı (17a/6) ; acdum (88a/8) ; açar (111a/5) ; arı (67b/10) ; ağır (13a/1) ; ağu (53a/10);

Kelime başında /a/ ünlüsünün medsiz elifle (ا) yazıldığı da görülmektedir: anlar (2a/2) ; andandur (12a/8) ; açdılar (25a/4) ; adla (30a/3)

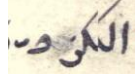

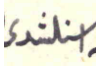

Kelime içinde /a/ ünlüsü genelde elifle (ا) yazılmıştır: katına (5b/5) ; kaçıldı (7a/12) ; atasın (9a/3) ; ağacdan (12a/13) ; irak (24b/9)

Kelime içinde /a/ ünlüsünün medli elifle (آ) yazıldığı da görülmektedir: var (109b/3) ; arasında (110a/1)

Kelime içinde /a/ ünlüsünün yazılmağı da görülmüştür: qarınca (1b/8) ; şaklayam (14a/11) ; kaçan (24a/5) ; kalan (30a/6)

Kelime sonunda /a/ ünlüsü bazen elif (ا) bazen de hâ-yı resmiye (ة) ile yazılmıştır: ana (34a/2) ata (34a/2) ; kara (24b/6) ; koyu (36a/1)

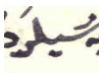

b. /e/ ünlüsünün yazımı

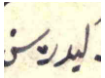
Kelime başında /e/ ünlüsü genelde elifle (ل) yazılmıştır: (25a/7)
eylediler (27a/6) ; elüm (18b/11) ; egnine (36b/6) ; esenleşti
 (51b/5) ; eylük (79b/6)

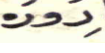
Kelime başında /e/ ünlüsünün medli elifle (آ) yazıldığı da görülmektedir: eyü
 (27a/11) ; evi (37a/1) ; emegüm (50a/1) eridür (78a/3)

Kelime içinde /e/ ünlüsü genelde gösterilmemiştir: degdi (8b/1) ; benden
 (9b/10) ; güneş (10a/1) ; geçeler (11a/2) ; geyik (35a/13) ;
seksen (42b/10) ; kimseden (84b/1) cefneye (90b/2)

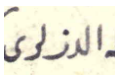

Kelime içinde /e/ ünlüsünün elifle (ل) yazıldığı da görülmektedir: virmeyeler
 (19b/9) ; dürtesin (99b/2)

Kelime içinde /e/ ünlüsünün üstün () ile gösterildiği de olmuştur: söyler
 (112a/5) ; dedeñ (71b/1) biregü (97b/4)

Kelime içinde /e/ ünlüsü hâ-yı resmiye (ه) ile gösterilmektedir: gideresin
 (5a/1)

Kelime sonunda /e/ ünlüsü hâ-yı resmiye (ه) ve elifle (ل) gösterilmiştir: birinde
 (52a/10) vire (92a/6) ; görmeye (103a/6) birle (109a/7);
irüre (79a/3)

c. /ı/ ünlüsünün yazımı

Kelime başında /ı/ ünlüsü genelde elif (ل) ile yazılmıştır: ıldızları
(12b/10) ; ıldırım (7a/4) ; ıssı (19b/12)

Kelime başında /ı/ ünlüsünün kesre (.) ile yazıldığı da görülmektedir: ıldırım

الدرم (7a/2); یراق (4b/4)

Kelime içinde /ı/ ünlüsü genelde ye (ی) ile yazılmıştır: adın اویز (11b/13);

یارین (88a/13); قین (89b/6)

Kelime içinde /ı/ ünlüsünün kesre (.) ile yazıldığı da görülmektedir: arındı

ارند (20a/8); adındur اوند (13a/12)

Kelime içinde /ı/ ünlüsünün yazılmadığı da görülmektedir: kıızı قوی (15a/4)

; altında التند (16a/6); yañağına بکاغند (82b/11) anasına اناسند (86b/6)

Kelime sonunda /ı/ ünlüsü genelde ye (ی) ile yazılmıştır: kaçkı قنقی (2a/6)

; ayıtdı ایتدی (9a/8); uğradı اوغردی (11b/12); oқы ауқы (14a/8); ayağı абағы (16a/5)

Kelime sonunda /ı/ ünlüsünün esreli ye (ی) ile yazıldığı da görülmektedir:

ayıtdı ایتدی (87a/10); uvadıcı اوودجی (104a/4)

Kelime sonunda /ı/ ünlüsünün kesre (.) ile yazıldığı da görülmektedir: anı

انی (17a/6); ağacı اغاج (102b/1)

d. /i/ ünlüsünün yazılışı

Kelime başında /i/ ünlüsü genelde elif (ل) ve ye (ی) ile yazılmıştır: irgürem

ایدرکم (14a/10); ider ایدر (19a/5); ip ایپ (21a/5); ise ایسه (115a/11)

Kelime başında /i/ ünlüsünün sade elif (ل) ile yazılan örnekleri de mevcuttur:

içdüm اچدم (7b/8); işitdi اشتدی (11a/9); iki یکی (14a/6); işbunuş işbunuş (16a/12)

Kelime başında /i/ ünlüsünün esreli elif (ا) ile yazıldığı da görülmektedir: iş

باش (70b/12) ; iti ایت (71a/3) ; irürdi ارردی (74a/5) ; iledün ایلدؤن (77a/9)

Kelime içinde / i/ ünlüsü genelde ye (ی) ile gösterilmiştir: biş بیس (3a/2)

dirler دیرلر (2a/12) ; yir ییر (7a/10) ; diş دیش (43a/5) ; virdi ویردی (87a/3) ;
evine اوینه (90a/12)

Kelime içinde “i” ünlüsünün yazılmadığı da görülmektedir: gizlü گزلو

(16b/13) ; işit ایشیت (18a/2) ; nite نیتا (36a/1) ; yigit بیگیت (90a/1)

Kelime içinde /i/ ünlüsünün esre (ا) ile yazıldığı da görülmektedir. süpürgesiyle

سوپرگسیلا (14b/10),

Kelime sonunda /i/ ünlüsü genelde ye (ی) ile gösterilmiştir: dükeli دیکلی

(13b/4) ; ikisi اکیسی (55b/5) ; yemişi ییمیسی (57b/6) ; diri دری (60a/5) ; beni بنی (76a/7)

Kelime sonunda /i/ ünlüsünün kesreli ye (ی) ile yazıldığı da görülmektedir:

kimseyi کیمسی (102a/10)

e. /u/ ünlüsünün yazımı

Kelime başında genelde elif ve vav (و) ile yazılmıştır: uyku اویقو (102a/1);

uğradı اوغزادی (11b/12) ; uçar اوچر (41a/9) ; ulaldım اولدم (87a/9) ; urar اورر (107b/7)

Kelime başında bazen sadece elif (ا) ile yazılmıştır: ulu اولو (21a/2) ; uçmaq

اچماق (31b/4)

Kelime başında sadece bir yerde elif vav ötre (ؤ) ile yazılmıştır: uyağur اُوَيْغُور (47a/2)

Kelime içinde genelde vav (و) ile yazılmıştır: çapusun قېۋىنى (24b/1) ; tırdı طوۋى (26a/8) ; kuş قوشى (39a/4) ; otuz اوتوز (48a/2) ; artuğ ارتۇق (54b/4)

Kelime içinde /u/ ünlüsünün bazen yazılmamıştır: yokdur بىقدار (2a/6) ; vardır وارور (2b/2) ; bunlar بىلار (10a/5)

Kelime içinde bazen sadece ötre (‘) ile yazılmıştır: vardır وانار (67a/13) ; muştulığın مىشۇلغىن (9b/12) ; بىلوسىدا (25a/2)

Kelime sonunda genelde vav (و) ile yazılmıştır: karanju قاراكو (12b/8) ; bağılu باغلو (24b/1) ; kuru قرو (25a/8) ; yazu يازو (81a/2)

Kelime sonunda ötreli vav (ؤ) ile gösterilen örneği de vardır: ulu اُلُو (74a/7)
e. /ü/ ünlüsünün yazımı

Kelime başında /ü/ ünlüsü genelde elif ve vav (و) yazılmıştır: üzerine اوزرنه (16a/4) ; üç اۈچ (24a/4) ; üstün اۈستۈن (43a/6) ; üzüm اۈزۈم (69a/11)

Kelime içinde /ü/ ünlüsü genelde vav (و) ile yazılmıştır: getüreler كۆتۈرلەر (63a/1) ; kendünji كىندۈكى (21a/1) ; kürkle كۈركلەر (25a/4) ; yükin يۈكىن (24a/7) ; dükeli دۈكلى (50a/6) ; degür دگۈر (83b/7)

Kelime içinde /ü/ ünlüsü bazen sadece ötre (‘) ile yazılmıştır: güle گۈلە (14b/4) ; büki بۈكى (19b/13) ; degişürem دگىشۈرەم (99b/10)

Kelime içinde /ü/ ünlüsünün ötreli vav (ؤ) ile de gösterildiği örnekler de vardır:

çalıblerüme طالبلرؤمه (9b/7) ; dirgüren دیرگؤره (13a/5) ; düterüz دؤتؤز (22b/13) ;
irüre ارؤره (74a/6)

Kelime içinde /ü/ ünlüsünün yazılmadığı da görülmektedir: esdüren اسدرين

(13a/1) ; güci گچي (14b/1) ; bütün بوتؤن (15b/1)

Kelime sonunda /ü/ ünlüsü genelde vav (و) ile gösterilmiştir: dilkü دلكو (1b/9)

; diyü ديو (7b/9) ; dertlü درتلو (9b/7) ; sevgü سؤگو (73b/11) ; ölü لو (98a/5)

f. /o/ ünlüsünün yazımı

Kelime başında /o/ ünlüsü genelde elif ve vav (و) ile gösterilmiştir: oçuram ki

اوچورمک (12a/1) ; omuzına اوموزنه (36a/6) otuz اوتوز (3a/7) ; oturdu اوتوردي (50b/2) ; oğlana راوغلنا (81a/13)

Kelime başında /o/ ünlüsü bir yerde elif vav ötre (ؤ) ile yazılmıştır: ortadan

اوردن (10a/9)

Kelime içinde /o/ ünlüsü genelde vav (و) ile yazılmıştır: şordılar

شوردلار (13b/12) ; yolında يولنده (20b/7) ; toçına طوقنه (65b/8) ; toçduç تودؤچ (70b/8)

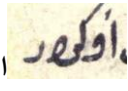

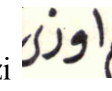
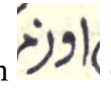
Kelime içinde /o/ ünlüsünün ötreli vav (ؤ) ile yazımı da görülmektedir: toçsuz

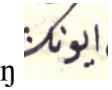
تؤلسؤزه (41a/8)

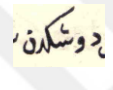

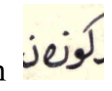

Kelime içinde bazen /o/ ünlüsünün yazılmadığı da görülmektedir: doçsun

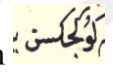
دؤسون (53b/11) ; toçrak طبراق (64a/2) ; toçuz طقوز (73a/8)

g. /ö/ ünlüsünün yazımı

Kelime başında /ö/ ünlüsü genelde elif ve vav (و) ile yazılmıştır: ögi (18b/9) ; öğredür (29a/12) ; öküzi (48b/5) ; özi (71b/4) ;
özüm (83a/1)

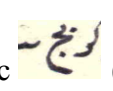
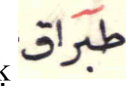
Kelime başında /ö/ ünlüsü bazen sadece elifle (ل) yazılmıştır: ögdüm (52a/2) ; ölüm (71a/6) ; öyünü (88b/6)

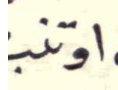

Kelime içinde /ö/ ünlüsü genelde vav (و) ile yazılmıştır: bölügi (2a/4) ;
döşekden (19b/12) ; gökden (67b/11) ; gözden (75a/11) ;
görküm (77b/5)

Kelime içinde /ö/ ünlüsünün ötreli vav (و) ile yazımı da görülmektedir:
gökceksin (9a/5)

3.1.2. Ünsüzlerin Yazımı

a. /p/ ünsüzünün yazımı

Metnimizde Türkçe kelimelerde /p/ ünsüzünün nadir de olsa /b/ ile yazıldığı
görülmemektedir: kerbic (85b/13) ; tobrağ (28a/7)

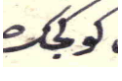

Eklerde ise zar-fiil eki -(X)p be ب ile yazılmıştır: kırtarup (5b/1) ; utanup
 (14b/6) ; çağırup (18b/8)

b. /c/ ve /ç/ ünsüzlerinin yazılışı

Metnimizde Türkçe kelimelerde /c/ ve /ç/ ünsüzlerinin yazımı düzenli
değildir. Aynı kelimenin hem /c/ hem de /ç/ ile yazıldığı görülmektedir.

nice (7b/1) ~ niçe (5a/8)

gice (35a/2) ~ giçe (24a/11)

gökcek (29a/8) ~ gökçek (55a/11)

c. /ğ/ ünsüzünün yazımı

Metnimizde /ğ/ ünsüzünün nadir de olsa ötümlüleşmediği görülmektedir:

 (78b/9) ; balçığı (98a/5)

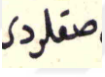
d. /s/ ünsüzünün yazımı

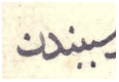

Metnimizde /s/ ünsüzünün yazımı için ön ünlülü sözcüklerin yazımında sin (س) art ünlülü sözcüklerin yazımında sad (ص) kullanılmıştır. Bazı art ünlülü

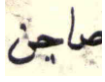
sözcüklerin sin (س) ile yazıldığı görülmektedir: saşısı (85b/10) ; saşal 99b/13

Metnimizde aynı kelimenin hem /ş/ hem de /s/ ile yazıldığı görülmektedir:

süre (68b/1) ~ şüreyi (27a/12)

şağlar (106b/5) ~ şağlardı (75a/11)

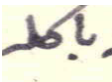

suyından (42b/2) ~ şu (43a/1)

şaçuğa (8a/12) ~ şaçın (22a/3)

e. /ŋ/ ünsüzünün yazımı

Metnimizde /ŋ/ ünsüzünün yazımı düzenli değildir. Türkçe kelimelerde aynı kelimenin hem /ŋ/ hem de /n/ ile yazıldığı görülmektedir:

ğonşılara (90b/10) ~ ğonşı (90b/1)

bağla (33b/3) ~ banuğla (13b/13)

ğalıñ (13a/1) ~ ğalın (50b/10)

aydıñ (37a/2) ~ aydın (109b/6)

f. /t/ ünsüzünün yazımı

Metnimizde Türkçe kelimelerde /t/ ünsüzü art ünlülü sözcüklerde genelde tı (ط) harfiyle yazılmıştır ; ancak te (ت) harfiyle yazıldığı da görülmüştür: Tañrı تگری

(2a/6) ; tuc توج (64b/4) ; toz توز (61b/7)

3.1.3. Hareke ve Yazı İşaretlerinin Kullanılışı

Metnimizde düzenli olmasa da alıntı ve Türkçe kelimelerde hareke kullanılmıştır.

3.1.3.1. Üstün

Metnimizde Türkçe ve alıntı kelimelerde üstün (´) kullanıldığı görülmektedir:

va‘z وَعْظ (11b/3) ; mañrece مَحْرَج (18a/4) ; dökiser دوكسيز (69a/2) ; üñlendük اوكلندك (103b/12) uvadıcı رُوْدَجِي (104a/4) ; irürem اِرْرَم (116a/5)

3.1.3.2. Esre

Metnimizde Türkçe ve alıntı kelimelerde üstün (.) kullanıldığı görülmektedir:

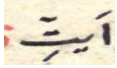
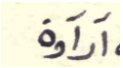
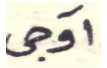
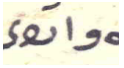
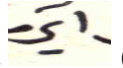
ayit اَيْت (3b/1) ; dostı دوست (7b/1) ; ‘ilm علم (9a/12) ; Tañrıya تگریا (61a/12) ; eli آل (73a/3) ; ğıdasın غدايسن (99b/4)

3.1.3.3. Ötre

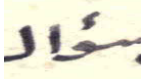
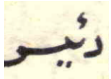

Metnimizde Türkçe ve yabancı kelimelerde yuvarlak ünlüleri göstermek için

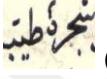
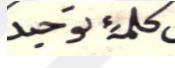
ve bağlama gruplarında “ve” yerine kullanılmıştır: dildür دِلْدُر (12b/5) ; öldüren الرْدَن (13a/6) ; rükndür رُكْنْدَر (28b/7) ; ħubūr هُجْبُور (40b/9) ; muħaqqıķān صدق اخلاص (70b/5) ; şıdķ u iħlāş مَحْتَقَان (41a/1)

3.1.3.4. Med

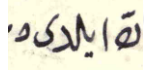
Kelime başında ve ortasında medli elif (İ) yazımı görülmektedir: ayıt (3b/1) ; aradan (24a/10) ; avcı (35b/11) vardı (37a/8) ; ayıra (76b/6)

3.1.3.5. Hemze

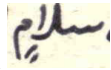
Metnimizde alıntı kelimelerde hemze (ء) ile yazılım görülmektedir: su'âl (68a/12) ; re'îs (93b/1) ; mü'min (110b/6)

He (ه) ile biten kelimelerde izâfet kesresini göstermek için kullanılmaktadır: şecere-i tayyibe (57a/12) ; kelime-i tevhîd (74b/6)

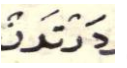
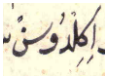
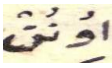
3.1.3.6. Şedde

Şeddenin kullanımı kurallı değildir. Türkçe kelimelerde çift ünsüz bazen şedde ile gösterilmiş ancak bu da kurallı değildir: ümmetüñe (2a/3) ; hediye (3a/5) ; bellü (53a/4) ; redd eyledi (2b/5)

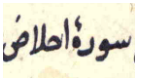
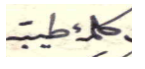
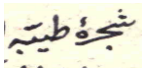
3.1.3.7. Tenvin

Tenvin metnimizde çok nadir kullanılmıştır: selâmın (54b/10)

3.1.3.8. Cezim

Metnimizde cezim işareti nadiren kullanılmıştır: iy (10b/9) ; yom (73b/3) dertden (93b/4) ; inildüsin (93b/8) ; ünün (93b/11)

3.1.3.9. İzafet Kesresinin Yazımı

İzafet kesresi, sonu ha-yı resmiye (ه) ile biten kelimelerde hemze ile gösterilmiştir: sūre-i ihlās (5a/9) ; kelime-i tayyibe (57a/10) ; şecere-i tayyibe (57b/4)

İzafet kesresi, sonu elif (ل) ve vav (و) ile biten kelimelerde ye (ي) ile gösterilmiştir: Ĥudā-yı cihān ضرای جهان (37a/13) ; gedā-yı evbāş كدای اوباش (73b/9)

3.1.4. Bitişik Yazılma

ki: ħul ki قولکم (2a/13) ; ayıtdı ki ایندیکه (2b/9) ; oldı ki اولدیکه (73a/4)

kim: ħul kim قولکم (4a/2) ; buyurdı kim ایورویکم (31b/7) ; gördi kim گوردیکم (38a/2)

ķadar: ol ķadar اولقدر (12b/7) ; ne ķadar نقدر (21a/11)

şonra: andan şonra اندنضکن (21a/7) ; zamāndan şonra زماندنضکن (86b/2)

ķün: anuĥ ķün انکون (58a/13) ; at ķün اتکون (97a/1)

daĥı :ol daĥı اولدر (69a/13)

mı: var mıdur وارمدر (50a/12) ; dükeli mi دوکلمی (59b/10) ; gördün mi گوردکمی

(67b/7) ; şevketün mi شولتکم (107b/1)

durur: ĥutup durur طوتبدر (57a/2)

degin: şimdiye degin şmıdıkın (38a/8) ; bugüne degin بولندکین (43b/13) ; kıyāmete

degin kıyāmetden (89a/7) ; şindiye degin şmıdıkın (107b/5)

3.1.5. Yanlış ve Eksik Yazım

3.1.5.1. Yanlış Yazım

Düzeltilmiş şekli	Yanlış Yazım
Melkāniyye	ملکائییه (6a/5)
tenzihinden	تترغندن (10b/4)

yirinde	يَرِينِيَّة (15a/8)
müfliḥ	مِفْلِيح (18a/9)
Ṭat	طَت (37a/13)
sibāblardan	سِبَابِلِدَان (38a/1)
meḥāric	مِحَارِيح (44b/5)
yaratmadum	يَرَاتْمَدُوم (49b/4)
āyetde	آيَتْدِي (63a/8)
kaçmaṅ	كَاچْمَان (78a/11)
ḳavl	قَاوِل (89b/13)
ḳonşılarn	قَوْنِشِلَرِن (90b/10)
itdiler	اِتْدِيلَر (91b/6)
ḳaygūnuṅ	قَايْغُونُغ (107a/9)

3.1.5.2. Eksik Yazım

Düzeltilmiş şekli	Eksik yazım
geldi	غَلْدِي (2b/9)
‘avretidür dirler	‘َاوْرَتِيدُرْلَر (6a/7)
‘ālimleri	‘_ĀLİM_LERİ (7a/9)
ol	اَل (10a/13)
şūretini	شُورَتِينِي (14b/4)
bütün	بُتُون (15b/10)
gūristānlara	گُورِستَانْلَرَا (19b/10)
şūretidür	شُورَتِيدُر (28b/5)
şüşidür	شُشِيدُر (32b/12)
girü	غِيرُ (35a/12)
nitdügin	نِيدُغِين 839b/4)
şimdiye degin	شَمْدِيكِين (48b/3)

hoş dutasın	خودوا سين (56a/13)
görmez	كومر (75a/4)
taşlar	طابره (80b/1)
şikâklarun	شكاريك (101b/6)
şingına	صينغ (103b/4)
küffâr	كفار (103b/6)
virdi	بيهي (112a/8)
aşağadan	اشغدا (114a/6)
dükelile	كليله (115b/10)
zürriyâtihi	وزرياتي (117b/10)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SES BİLGİSİ

4.1. ÜNLÜLER

4.1.1. Ünlü Değişimleri

a. /a/ > /ı/ değişimi

aşağa (58a/5) > aşağı

b. /a/ > /o/ değişimi

anlar (6a/1) > onlar

c. /e/ > /i/ değişimi

eyü (70b/4) > iyi

d. /i/ > /e/ değişmesi

Metnimizde /i/ yazılıp bugün /e/ olarak telaffuz edilen kelimelerden bazıları şunlardır:

gice: gice (8b/1) ; gicede (12b/9)

girü: girü (3a/4) ; (55a/2) ; (65a/8)

ir- : irür (38b/12) ; irüre (79a/3)

vir- virdi (55b/2) ; virürsin (63b/3) ; virdiler (64a/11)

yî-: yimeye (84a/10) ; yimez (86a/6) ; yimemiş (88a/7)

yil: (61b/7) ; (85b/3) ; (91b/11)

yimiş: yimişler (42b/2)

yir: yirde (64a/13) ; yiri (66b/10) ; yirün (67a/11)

di- dirler (82a/3) ; dir (89a/5) ; dirüz (95a/2)

irte: irteğe (18a/5) ; irte (56a/4)

biş- bişmeyince (65b/10)

biş : biş (19a/7) ; (110b/12) ; (38a/4)

İkili Yazım

devşürdi (90b/10) ; divşür (108b/9)

e. ü>i değişimi

dilkü (1b/9) > tilki; sevgü (73b/11) > sevgi ; berü (39a/7) > beri ; eksük (50a/2) > eksik ; demür (64b/2) > demir ; kendü(66a/3) > kendi ; eyü (70b/4) > iyi

f. u>ı değişimi

kapu (2b/13) > kapı ; altundan (5b/4) > altından; karşı (12a/1) > karşı; artuğ (12a/7) > artık ; tanuğ (52b/12) > tanık

4.1.2. Ünlü Uyumları

4.1.2.1. Kalınlık-İncelik Bakımından Ünlü Uyumu

Büyük ünlü uyumu olarak da bilinen kalınlık-incelik (ön-arka) uyumu Türkçe ve akrabası dillerde en temel özelliklerden biridir (Karaağaç, 2012) Metnimizde birkaç istisna dışında Türkçe sözcük ve sözcüklere gelen eklerde önlük-artlık bakımından uyum olduğu görülmektedir. Uyum dışında kalan ekler:

-*ki aitlik eki* metnimizde yabancı kökenli bir sözcük dışında uyum içindedir: maķāmdaki (61a/4)

-*iken zarf-fiil eki* metnimizde yabancı kökenli bir sözcükte uyum bozulmuştur: nuṭfe iken (41a/11)

+*Illı isimden isim yapım eki* metnimizde genelde uyum içinde iken yabancı kökenli bazı sözcüklerde uyum bozulmuştur: cebbārlik (14b/13) ; ‘ācizlik (35b/13) ; ādemlik (37a/4) ; çābüklük (40a/7) ;

-*yoru-yardımcı fiil* metnimizde uyuma girmeyen bir diğer ektir: uçayorurken (11b/12) ; gideyorurken (20b/8)

Bu gün uyum dışında kalan *hangi, anne, hani, dahi* kelimeleri metnimizde uyum içindedir.

ķankı (2a713); daķı (43b/10) ; ķanı (77b/1) ; anası (86b/3)

4.1.2.2. Düzlük -Yuvarlaklık Bakımından Ünlü Uyumu

4.1.2.2.1.Sözcük Kök ve Gövdelerinde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Türkçede düz ünlülerden sonra düz ünlüler, yuvarlak ünlülerden sonra, düz geniş veya dar yuvarlak ünlerin gelmesi uymuna düzlük-yuvarlaklık uyumu (küçükünlü uyumu) diye adlandırılır (Karaağaç, 2012: s.149). Metnimizde kelime kök ve gövdelerinde düzlük-yuvarlaklık uyumu bakımından tam bir uyum görülmemektedir.

oķı (94a/7) ~ oķursa (5b/1)

iņildi (93a/5) ~ iņildüsin (93b/12)

degildür (23a/1) ~ degüldür (9a/1)

Metnimizde düzlük-yuvarlaklık uyumu dışında kalan kelimeleri, kelime köklerindeki yuvarlaklaşma ve eklerdeki yuvarlaklaşma olmak üzere iki başlıkta ele aldık:

4.1.2.2.1.1. Kelimelerdeki Yuvarlaklaşma

Kelimelerdeki yuvarlaklaşma çeşitli şekillerde ve değişik sebeplerle ortaya çıkmıştır. Metnimizde düzlük- yuvarlaklık uyumunu bozan yuvarlaklaşmaları üç başlık altında inceledik:

a. -g , -ğ seslerinin düşmesi ile uyum dışında kalanlar

Eski Türkçedeki birden fazla heceli Türkçe kelimelerin sonundaki g, ğ'ların Batı Türkçesine geçerken düşmesi kendinden önceki düz vokalin yuvarlaklaşmasına neden olmuştur.

ayruğ > ayru (19b/5) ; kamuğ > kamu (48a/1) ; kapuğ > kapu (3a/1)

b. g , -ğ sesleri düştüğü halde yuvarlaklaşmaya tabi olmayan kelimeler

Sondaki -g , -ğ sesi düştüğü halde düz vokalli olarak kalmış kelimeler de mevcuttur: tirig> diri (60a/5) ; katıg > katı (94b/11)

c. Bir sebebe bağlı kalmadan Eski Türkçeden beri yuvarlak ünlü taşıyan kelimeler dilkü (1b/9) ; girü (3a/4) ; azuk (11a/1) ; karşı (12a/1) ; karaņu (12b/8) ; kapusın (24b/1) ; kendü (24b/13) ; getür (43b/8) ; yaluņuz (51b/7) ; eyü (113a/77) ;

Eski Türkçe devrinde rastlanmayan *degül* kelimesi de yuvarlak ünlü taşımaktadır.

degüldür (9a/1) ; degül (36a/2)

4.1.2.2.1.2. Eklerde Yuvarlaklaşma

Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlaklaşma gösteren eklerinin bir kısmının ünlülerinin aslında yuvarlak, bir kısmının ise sonradan yuvarlaklaşmış olduğu görülür. Eklerde yuvarlaşma olayını yapım eklerinde ve çekim eklerinde yuvarlaklaşma olmak üzere ikiye ayırmak mümkündür. (Köktekin, 2011: s.76)

4.1.2.2.1.2.1. Yapım Eklerinde Yuvarlaklaşma

-*dUr-* fiilden fiil yapım eki : aldurdı (40a/6) ; bildürür (50a/3) ; tatdurduņ (115a/11) ; kıldurduņ (117a/11)

-UK fiilden isim yapım eki : uyanuķ (9b/9) ; şınuķ (15a/13) ; esrükliğine (82b/10) ; eksük (91a/9)

-mur fiilden isim yapım eki : yağmur (16b/7)

-ğü/-gü fiilden isim yapım eki : sevgüsi (69b/5) ; kaygulular (94b/1)

-gür- fiilden isim yapım eki : dirgüren (13a/5) ; irgürem (14a/10)

+IU isimden isim yapım eki : dertlü (9b/7) ; gizlü (14a/5) ; kaygulular (94b/1)

+HUK isimden isim yapım eki : yoğsulluğdan (4b/4) ; kulluğ (44b/11) ; yoğsulluğ (105b/4)

+cugaz isimden isim yapım eki : kulcuğazsın (25b/3) ; toncuğaz (60b/4)

+sUz isimden isim yapım eki : kolsuz (41a/8) ; hisabsuz (46b/7) ; şusuz (58a/1) ; zağmetsüz (73a/3) ; sebebsüz (87a/13)

-(y)Up zarf-fiil eki : yalan kılup (2a/1) ; ağlaşup (51b/5) ; dileyüp (69a/1) ; girüp (73a/1)

-(y)ü zarf-fiil eki : diyü (10a/10) ; sürüyü (21a/5)

-duğınca zarf-fiil eki : olduğınca (116/12)

4.1.2.2.1.2.2. Çekim Eklerinde Yuvarlaklaşma

+ Um iyelik I. teklik şahıs eki : kardaşum (75b/10) ; elümle (76b/5) ; kahrum (98a/1) ; dizüm (100/171)

+ Uğ iyelik II. teklik şahıs eki : aduğ (12a/3) ; yirüğ (12a/4) ; senüğ (39a/73)

+(U)mUz iyelik I. çokluk şahıs eki : luğfumuz (10b/1) ; kulağumuz (23b/2) ; rağmetümüz (35b/8) ; sevgümüz (36b/1) ; cānumuz (110b/4)

+(U)ğUz iyelik II. çokluk şahıs eki : hācetüğüz (20a/1) ; yirüğüze (55a/2) ; dilüğüz (103b/8)

+(y)Uz I. çokluk şahıs eki : yaraduruz (41b/7) ; sevinürüz (68b/9)

+dUr bildirme zaman eki : yağındur (67a/2) ; vardur (83a/4) ; yegdür (85b/11) ; işdür (102b/1)

+nUğ ismin ilgi hali : Tağrınuğ (5b/9) ; adınuğ (14a/11) ; kılınığ (14b/8) ; kişinüğ (96b/12) ; kabilenüğ (102a/6) ; evinüğ (105a/5)

+Uğ : kızıuğ (18a/3) ; dervişüğ (18a/10)

+Um I teklik şahıs eki : benüm (75a/3) ; keremüm (75a/4) ; şağalum (100a/2)

+vUz I. çokluk şahıs eki : diyevüz (20a/3) ; bilevüz (86a/9) ; varavuz (37a/12) ; kılavuz (92b/6)

-(y)AlUm emir I. çokluk şahıs eki : başlayalum (25b/7) ; dutalum (26a/7) ; yiyelüm (81b/9) ; idelüm (91b/8)

-dUm görülen geçmiş zaman I. teklik şahıs eki : kaldum (89b/12) ; çıkđum (93a/1) ; ayıtdum (93b/1) ; sürdüm (96a/9) ; dökđum (96b/1)

-dUğ görülen geçmiş zaman II. teklik şahıs eki : urduğ (8b/12) ; didüğ (9a/7) ; ayıduğ (2a/6) ; luğflar eyledüğ (23b/10)

-dUŋUz görülen geçmiş zaman II. çokluk şahıs eki : esir olduğuz (19b/12) ; birledüğüz (55a/7) ; unuttuğuz (79a/8) ; ihtiyâr eyledüğüz (112b/2) ; bildüğüz (116a/12)

-dUk görülen geçmiş zaman II. çokluk şahıs eki : and içdük (8a/12) ; şayd eyledük (39a/10) ; ‘âşık olduk (107b/13)

-sUn emir kipi III. Teklik şahıs eki : doğsun (53b/11) ; virsün (18b/3)

-sUnlar emir kipi 3. çokluk eki : görsünler (54b/10) ; yisünler (81a/10) ; olsunlar (10b/7)

-Uŋ emir kipi II. çokluk şahıs eki : ayıduŋ (2a/9) ; aluŋ (18b/10) ; yörenüŋ (45b/3) ; cevâb virüŋ (53b/2)

-Ur geniş Zaman Eki : buyurur (54a/2) ; aydur (55b/3) ; iled-ür (56a/73) ; virür (64a/10)

4.1.2.2.1.2.3. Düz Ünlü Taşıyan Ekler

Kelime kökündeki ünlüye bakılmaksızın bazı eklerin kelimelere daima düz ünlülü şekliyle geldiği görülmektedir.

+cI isimden isim yapım eki : yolcularumuz (10b/13) ; avcısı (35a/13)

+lık isimden isim yapım eki : muştuluk (59b/7) ; konukluk (80b/10) ;

+ (y)I yükleme hali eki : bölügi (2a/4) ; ölüyi (6a/1) ; kendüyi (15b/2) ; şuyı (18a/7)

+I iyelik III. teklik şahıs eki : gözin (10b/12) ; adın (11a/9) ; üstine (73a/7) ; sözine (10b/13)

+sı iyelik III. teklik şahıs eki : koğusu (53a/8) ; akçası (62b/2) ; nesi (70b/8)

+mI soru eki : var mı (20a/1) ; uçmağla mı (58b/10) ; şükr kılmayayın mı (60b/2) ; şusuz mı (71a/10) ; bilür mi (82a/9) ; icâbet eyler m. (86b/9)

+ncI isimden isim yapım eki : tokuzuncı (31a/1) ; üçüncü (38a/4)

-(I)l- fiilden fiil yapım eki : tutıldı (22b/3) ; kurtıldı (23a/13) ; virilür (32b/7) ; durılır (65b/3)

-(I)n- fiilden fiil yapım eki : görindi (20b/11) ; bulındı (5b/12) ; tutındılar (104b/10)

-dI görülen geçmiş zaman eki : yarattı (66b/5) ; ayıtdı (68a/13) ; beşzetti (70a/7) ; öldi (71b/4)

-dIIAr görülen geçmiş zaman eki : şordılar (60b/10) ; gördiler (76a/12) ; döndiler (88b/11)

-mIş anlatılan geçmiş zaman eki : komış (20b/9) ; dilemiş (26b/2)

-sIn fiil çekiminde II. teklik şahıs eki : тұrursın (80a/13) ; olursın (96a/6) ; bulasın (97b/13)

-ıcağ zarf-fiil eki : meşğül olıcağ (44a/5) ; қонıcağ (79b/8)

+In vasıta hali eki : yazın (89b/6) ; yayın (104b/13) ; gündüzin (47b/5)

4.1.3. Ünlü Düşmesi

ayıt : aydur (2a//5) ; aydurlar (6a/5)

ağız : ağızına /21b/2) ; ağızın (38a/5)

bağır : bağrum (21a/5)

boyun : boynumuza (89b/13) ; oynına (104a/13)

gönül : gönli (22a/7) ; gönline (22b/5)

gögüs : gögsümde (28a/11) ; gögsin (111a/1)

içün : anuñçün (79a/7) ; (107a/10) ;

ile : ihlâşla (5a/13) ; imānla (83a/8)

oğul : oğlı (5b/9) ; oğluğ (8a/7)

üzre : üzre (66a/6)

Metnimizde *i-* (*cevher*) *fiili* ile yapılan şekillerde bazen bu fiilin düştüğü görülmektedir.

idi : oқurdı (29b/13) ; çıkmazdı (43a/9)

ise : bezerse (45b/10) ; dilersen (46b/6)

iken : şatarken (50a/9) ; giderken (91a/4)

4.1.4. Hece Düşmesi

Eski Türkçe devrinde bildirme eki olan *durur/turur* yardımcı fiili *-dUr* şekline dönüşmüştür.

vardur (2b/2) ; şıfatıdur (3a/12) ; içündür (5a/10) ; bölükdür (6a/4) ; dimişdür (13b/7) ; тұrmışdur (19b/1)

4.1.5. Ünlü Türemesi

Metnimizde Türkçe kelimelerde nadir rastlanmıştır.

azacuğ (47b/12)

4.1.6. Kaynaşma (Ünlü Birleşmesi)

birle < bir + ile: birle (7b/1)

böyle < bu + ile : (24a/1)

kendüz < kendü + öz : kendüzin (48a/8)

nesne < ne + ise + ne : nesne (48b/10) ; nesnelerde (49b/8)

şimdi < uş + imdi : şimdi (20a/4) ; şimdiki (71a/11)

şol < şu + ol : şol (53b/3)

şöyle < şu + ile : şöyle (47b/2)

4.1.7. Kalınlaşma

saña > sen (7b/6) ; baña > ben (9b/4)

4.2. ÜNSÜZLER

4.2.1. Ünsüz Değişmeleri

a. Kelime Başında /k/ > /h/ değişmesi (Sızıcılışma)

kanı (77b/1) > hani

b. Kelime ortasında /k/ > /h/ değişmesi (Sızıcılışma)

taķı > daķı > daħı : daħı 1b/12

c. Kelime ortasında ħ > /k/ değişmesi (Sızıcılışma)

maşarası (46a/4) > maşara

yoħsa (111a/3) > yoksa

yoħsulluķdan (4b/4) > yoksulluktan

d. /g/, /ğ/ > /v/ değişmesi (Dudaksıllaşma)

dögerler (34b/9) > döverler

ķılağuz (97b/11) > kılavuz

e. /ŋ/ > /n/ değişmesi (Dudaksıllaşma)

ķoŋşılara (90b/10) komşu

f. /v/ > /ğ/ değişmesi

şovuķdan (104b/13) > soğuktan

g. ğ > k değişmesi

bıçğusıyla (21a/7) > bıçkısıyla; ğavğādan (117a/6) > kavgadan

h. /b/ > /p/ değişmesi (Ötümsüzleşme)

barmaķ (41b/11) > parmak; bıñar (58a/1) > pınar

i. /y/ > /v/ değişmesi

güvegü (45b/10) > güvegü

j. /v/ > /f/ değişmesi (Ötümsüzleşme)

uvadıcı (104a/4) > ufatıcı; şūr üvürmeğe (17b/9) > sur üfürmeye

k. /t/ > /d/ değişimi (Ötümlüleşme)

/d/ ye dönüşenler

diri (87b/11) ; dimez (91b/6) ; deñiz (96b/13) ; diñlerdi (109b/10) ; dün (109b/1)

/t/ ünsüzünü koruyan kelimeler

tağa (63b/9) ; tağılır (37a/4) ; tağıtdı (41a/12) ; tamar (43a/2) ; toğana(11b/12) ;
tonlar (18b/7) ; toğuz (67b/6) ; tudağdan (13b/4) ; toğrudur (23a/6) ; tolu (69b/8) ;
tönüñ (103b/5) ; toğurdı (86a/13) ; toğınmazdı (89a/6) ; tolansun (53b/12) ; toyurdı
(87b/2)

hem /t'/li hem /d/li yazılanlar

turduñ (7b/11) ~ dururlar (36a/10)

tutar (37b/5) ~ dutdı (77b/11)

yarat (102a/13) ~ yaradur (102a/2)

yigitleri (25b/8) ~ yigidüñ (15a/6)

ayıtdı (26a/9) ~ ayıdalar (34b/2)

beñzetdi (50b/10) ~ beñzedürler (14b/5)

tatlu (37a/8) ~ dadı (53a/8)

teprenüp (65a/6) deprenür (43a/2)

diriltmek (98a/5) ~ dirildür (70a/7)

incitmeyesin (835b/11) ~ incidürsüz (86a/5)

işitdi (103b/6) ~ işidür (103a/13)

tarak (20b/10) ~ darağı (20b/9)

tutar (106b/4) ~ dudar (19b/2)

l. /n/ > /m) değışmesi

ķonşı (90b/1) > komşu

m. ŋ > n değışmesi

añıldı (73a/1) > anıldı ; añladı (107a/1) > anladı

4.2.2. Ünsüz Düşmesi

a. /y/ düşmesi

ılan (19b/13) ; ıldızları (45a/3)

yırak > ırak ; ırak (95b/13)

yığla > ağla ; ağladı (59b/5)

b. /l/ düşmesi

keltür > getür ; getüre (23a/8)

oltur > otur ; oturdı (50b/2)

4.2.3. İkizleşme

aşşısı (86b/10) ; ıssına (97a/5) ; ıssıdan (105a/3) ; ıammām (114a/74)

4.2.4. Göçüşme

örgendün < öğrendün (49b/9) ; örgenmiş olasın < öğrenmiş olasın (49b/10)

4.2.5. Ünsüz Benzeşmesi

+dA bulunma hâli eki : keşşāfda (5a/3) ; kitābda (32a/11) ; vaqtda (33b/5) ; gökde (39a/3) ; işde (40a/9)

+dAn çıkma hâli eki : balıqdan (13b/13) ; yoq.dan (14b/1) ; topraqdan (26b/1) ; sebebden (38a/11) ; zevqden (39b/13)

-dükde zarf fiil eki : eyledükde (52b/10)

-dUk sıfat fiil eki : geldügi yola (35b/6) ; durduğı yirden (41a/8) ; tapduğum Tañrı (49b/8) ; geldügi vaqt (65a/3) ; dikdügi ağaclar (69a/11)

-UpdUr öğrenilen geçmiş zaman eki : buyurmışdur (33a/3) ; yoğrılmışdur (39b/10) ; dimişdür (44b/9) ; virmişdür (103b/1)

+dUr bildirme eki : vardur (2b/2) ; yoqdur (2b/3) ; ıarfdur (3a/6) ; üçdür (6a/9) ; yegrekdür (7b/4)

-dI, -dU görülen geçmiş zaman eki : ayıt-dı (8a/2) ; tapdılar (10a/8) ; yaratdı (11a/11) ; düşdi (20b/10) ; kesdi (21a/5) ; yatdum (21a/6) ; tutduñ (26a/13) ; çekdüm (45b/12)

4.2.6. Kelime İçinde Tonlulaşma

-ç- / -c/

ağacından (12b/1) ; burcından (46b/12) ; tācına (61a/9) ; ucın (77b/10)

-t- / -d-

vücūduñ (12b/2) ; buludın (58a/4) ; ayıda (42a/6) ; yigidi (75b/12)

-k- / -g/

bölügi (2a/4) ; gögi (45a/2) ; birliğı (58b/9) ; dileğine (60b/11)

-k- / -ğ-

kulağına (24a/8) ; çaruğı (25b/1) ; ardağı (33a/8) ; yazuğı (35a/10)

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. İSİM GRUBU

5.1. İSİM GRUBU

5.1.1. İsim

5.1.1.1 İsimden İsim Yapım Ekleri

+ak: yan+aclar (45b/13) ; yan+ağun (46a/7)

+an: oğl+an (78b/11) ; oğl+anı (82a/13)

+acuk: azacuk (61b/8)

+ez: gen+ezdür (50a/1) ; gen+ez (56b/2)

+cA: sağış+ınca (2a/7) ; ard+ınca (23a/1) ; za' ifce (39a/4) ; tağ+ınca (68b/8)

+cAk: tez+cek (16a/13) ; yalın+cak (89a/7)

+cağaz: kırt+cağaz+a (74a/12) ; kız+cağaz+un (99b/13) ; kuş+cağaz (107b/3)

+cI: gemi+ci (53b/5) ; yol+cı+lar+umuz (10b/13)

+ cılayın: an+cılayın (88b/11)

+cUğAz: kul+cuğaz+sın (25b/3) ; el+cügez+ler+in (35a/8) ; ton+cuğaz+ı (60b/4)

+cIk /cUk: cān-var+cık+lar (16b/8) ; karınca+cuk (35a/8) ; kanat+cuk+lar+ın (35a/8)

+dA: yıl+da (3a/7) ; gece+de (12b/9) ; gün+de (17b/6) ; ay+da (79a/8) ;

+daş: yol+daş (22a/5) ; kar+daş (75b/12) ; kar+daş+lar+ı (76a/12)

+di: im+di (64b/8) ;

+dIn: ön+din (4a/12) ; ay+dın+lığ+ı+na (62b/12)

+dü: inil+dü (93b/8)

+düz : gün+düz+e (3a/8) ; gün+düz+i (12b/9)

+egü : bir+egü (97b/4)

+Il : kız+ıl (41a/11) ; yeş+il (111b/5)

+gü: göz+gü (66a/3)

+kek : ir+kek (1b/10)

+Ilk yoğsul+lık (4b/4) ; tanuk+lık (5a/8) ; kul+luk (51b/9) ; konşılığında (38a/7)

+IU : ad+lu (23b/3) ; görk+lü (37a/8) ; guşsa+lu (75b/12)

+(i)nci : biş+inci (30b/1) ; sekiz+inci (30b/12) ; altı-ncı (38a/4) ; yedi-nci (62b/10)

+(ü)nci : dörd+ünci (38a/4) ; üç+ünci (61b/7)

+rAk : aziz+rak+dur (12a/12) ; yegrek (49b/4)

+sul: yoğ+sul+lık+dan (4b/4) ; yoğ+sul (70b/10) ; yoğ+sul+lık (116b/5)

+sUz : kol+suz (41a/8) ; Şu+suz (57b/13) ; hisab+suz (46b/7); gemi+ci+süz (53B/6) ; sen+süz (55a/6)

+vaŐ : kara+vaŐ (88a/7) kara+vaŐdur (6a/11)

5.1.1.2. Fiilden İsim Yapım Ekleri

-egen : del-egen (106b/6)

-gan : yapış-ġan (65a/13)

-ġU : bıç-ġu+sı+y+la (21a/7) sev-ġü (73b/11) ;

-ġun : ar-ġun+luġ+ın+dan (99a/11)

-llu : aġ-ılu (106b/4)

-İm : öl-üm (56b/1) ; ad-ım+uġ (77a/2) ; iç-im (96a/12)

-In : ek-in+ler+in (17b/13)

-(A)k : dōŐe-k+den (19b/12) ; tanu-k (52b/12) ; dile-g+i+ne (60b/11)

-(U)k : yaz-uġ+ı (35a/10) ; büyü-k (104a/12) ; Őovu-k+dan (104b/13)

-ķu : bıç-ġu+sıyla (21a/7) ; uy-ķu (102a/1)

-mA : ısıt-ma (60b/11)

-mAz : yara-maz (93a/74)

-men : deġir-men (43a/5)

-mur : yaġ-mur (70a/4)

-T : öġ+ü-t+le-di (94a/5)

5.1.1.3. Çokluk Eki

+ lAr : kitāb+lar (4b/1) ; ‘āŐık+lar (17b/1) ; ũon+lar (18b/7) ; beg+ler (74a/7) ; mü’min+ler (74b/10) ; ferishte+ler (78a/10)

5.1.1.4. İkillemeler

yuna yuna (21a/8) ; yele yele (35b/2) ; ‘aceb ‘aceb (59a/5) ; dürlü dürlü (97b/7)

5.1.1.5. İyelik Ekleri

Teklik

I. Şahıs

+ m : ata+ m (8b/10) ana+m (8b/10)

+ (U)m : cemālüm (3a/12) ; ümmetüm (3b/11) Şıfatum (10b/4) ; payġāambarlıġum (13a/8) ; ķulum (54b/12) ; gözüm (77b/7)

II. Şahıs

+ **η** : ataη (45b/13) ; anaη (67b/5) ; sevgüη (77b/8) ; ögütcüη (92b/12)

+ **(U)η** : yazuğuş (4b/10) ; oğuş (5b/9) ; şulbuş (8a/5) ; yirüş (12a/4) ; tenüş (20b/13) ; niyāzuş (26a/13)

III. Şahıs

+ **I** : ad+i (12a/5) ; söz+i (12a/10) ; göñl+i (14b/9)

+ **U** : yüküni (15a/9) ; burnunu (107b/6)

+ **sI** : kapu+sı (2b/13) ; koğu+sı (24a/11) ; kendü+si (53b/3) ; sevgü+si (69b/1) ; karşı+sı+na (106b/1)

Metnimizde ek yığılması örnekleri de vardır. Türk dilinde, bazen 3. Kişi iyelik eki almış kelimelerde bu ekin fonksiyonu kaybolur ve bu kelime kalıplaşarak taban haline gelir. Bu durumlarda, kelimenin üstüne tekrar bir 3. Teklik kişi iyelik eki geldiği görülür. (Gülsevin, Boz, 2010 : s.88)

dükelisi (9b/4) ; beynisi (71b/9) ; birisi (108a/6) ;

Çokluk

I. Şahıs

+ **mUz** : Tanrı+muz (5b/7) ; sevdā+muz (10b/11) ; ana+muz (23b/8) ; sevgü+müz (36b/1)

+ **UmUz** : tevḥīd+ümüz (2a/2) ; varlığı+umuz (23b/3) ; ad+umuz (36B/13) ; nişān+umuz (73b/4) ; ḥaber+ümüz (74a/1) ; cemāl+ümüz (109a/5)

II. Şahıs

+ **(U)ñUz** : vücūd+uñuz (11b/1) ; du‘ā+ñuz (33a/12) ; yazuğ+uñuz (35a/12) ; göñl+üñüz (68a/1) ; söz+üñüz (86b/8) ; dil+üñüz (103b/8)

III. Şahıs

+ **lArI** : ayak+ları (8b/2) ; geyik+leri (26b/4) ; kul+ları (29b/2) ; gök+leri (32a/4) ; kāfir+leri (33b/6) ; put+ları (104a/1)

5.1.6. Hâl Ekleri

1. İlgi Hâli (Genitif)

+ **(n) Uñ** : resūl+uñ (5b/5) ; oğl+uñ (8a/7) ; kul+uñ (10a/13) ; nokta+nuñ (26b/12) ; du‘ā+nuñ (32b/8) ; dün+üñ (33b/1) ; sen+üñ (35b/9) ; āyine+nüñ (47b/4)

1.teklik ve çokluk şahıs zamirinin üzerine +(ü)m biçiminde gelir: benüm (50a/1) ; bizüm (51b/12)

2. Belirtme Hâli (Akkuzatif)

+ I : balçık+ı (98a/5) ; put+ı (104a/6) ; feleg+i (106b/5) ; yüz+i (108b/5)

+ y(I) : kelime+y+i (19a/10) ; du‘ā+y+ı (33b/10) ; akça+y+ı (62b/4) ; süre+y+i (112b/6)

+ n : hâl+i+n (86a/7) ; ağz+ı+n (86b/1) ; vaqt+ı+n (87a/6) ; ton+ı+n (88b/1) ; yemiş+i+n (89b/7)

+ nI : ‘aql+i+nı (12a/1) ; vaşf+i+nı (22a/1) ; ıssı+nı (48b/4) ; kalb+i+ni (49a/4) ; yüzüg+i+ni (55b/7) ; nefsi+i+ni (85b/7)

3. Yönelme Hâli (Datif)

+ A : pul+a (13b/13) ; ev+e (88a/1)

+ (n)A : kat+ı+n+a (71a/7) ; sırr+ı+n+a (72b/1) ; kulağ+ı+n+a (73a/13)

+ (y)A : nesne+y+e (54a/11) ; ferişte+y+e (59a/6) ; mertebe+y+e (68a/13) ; mağāra+y+a (86a/13) ; ata+y+a (101b/3)

4. Bulunma Hâli (Lokatif)

+ dA : yazı+da (26a/10) ; Kur‘ān+da (28a/11) ; dünyā+da (30b/9) ; rivāyet+de (33b/6)

+ (n)dA : ka+tın+da (11b/7) ; ara+sı+n+da (14a/1) ; çārsū+sı+n+da (14b/13) ; yiryüzi+n+de (16b/2) ; mecli+si+n+de (23b/13) ; ev+in+de (26a/8)

5. Ayrılma Hâli (Ablatif)

+ dAn : şehir+den (37a/9) ; Tanrı+dan (17a/1) ; zevk+in+den (17b/1) ; toz+tın+dan (19a/10) ; döşek+den (19b/12) ; biz+den (20a/8)

+ ndAn : kafa+sı+n+dan (1b/9) ; dīvān+ın+dan (2b/1) ; şıfat+ın+dan (3a/13) ; dil+in+den (10a/2) ; ‘ālem+in+den (15a/6)

+ dIn : Seyrek olarak görülen bir ektir. Öñdin(4a/12) ; tamudın (59b/7)

6. Eşitlik Eki

+ cA : tağınca (68b/8) ; şağışınca (2a/7) ; hilāfınca (10a/7) ; ‘aksince (88b/13) ; bunca (21a/8) ; şunca (50b/3)

7. Yön Gösterme Hâli

+ Aru : il+erü (56a/9) ; iç+erü (82b/8) ; yuk+aru (38b/13)

+ rA : üz+re (66a/6) ; taş+ra (69a/8) ; şoñ+ra (84a/11)

8. Vasıta Hâli (İnstrumental)

+ lA : ihlāş+la (5a/13) ; Tanrı+la (54a/9) ;

+(y)İLA : (y)le : süpürgesiyle (14b/10) ; diliyle (12a/11) ; ağızıyla (92a/3) ; ucuyla (105a/8) ; suyuyla (109b/4) ; hâşekiyle (113b/8)

+ile : cemâlüm ile (15b/13) ; kuvvet ile (39a/6) ; feylesof ile (99a/6) ; kâfir ile (103b/4)

+In birin (12a/3) ; gündüzün (47b/5) ; yazın (89b/6) ; kışın 89b/6)

+İEyIn: ancılayın (88b/11): ikileyin (113b/7)

9. Aitlik Eki

şoñındağı (19a/6) ; maķāmdaki (61a/4) ; andağı (80a/1) ; avcumdağı (80a/9)

5.1.2. Sıfat

5.1.2.1. Niteleme Sıfatları

ıssı döşekden (19b/12) ; kalın ağaclar (50b/10) ; siyāh kelimler (52b/11) ; gökcek şüret (63a/1) ; aķ saķalum (100a/2)

5.1.2.2. Belirtme sıfatları

a. İşaret Sıfatı

bu: bu sürenün (2a/4) ; bu yolda (11a/2) ; bu ad (17a/4)

şol: şol kişi (53b/3) ; şol kardaş (75b/12) ; şol süd (99b/19)

ol: ol feylesof (99a/6) ; ol kuşa (101a/7) ; ol koyun (106a/1)

o : o günlerde (8a/2)

b. Sayı Sıfatları

1. Asıl Sayı Sıfatları

otuz günde (48a/2) ; ; biş barmaķ (41b/11) ; üç yüz altmış tamar (43a/2) ; on yedi maşal (44a/9) ; yedi sülāle (65a/10) ; toķuz ay (67b/6) ; üç yüz yıl (73a/2) ; otuz yıl (98a/12)

2. Sıra Sayı Sıfatları

ikinci vech (5a/11) ; bişinci delil (30b/1) ; toķuzuncı delil (31a/2) ; altıncı hikmet (62b/8)

3. Üleştirme Sayı Sıfatları

birer kapuya (75b/9)

5.1.2.3. Belirsizlik Sıfatları

ba' zı : ba' zı ' ömrin (49b/11) ; ba' zı müfessirlerler (84a/10-11)

bir : bir nesne (2b/11) ; bir āyet (3b/1) ; bir kişi (7b/1)

fülān : fülān yıl (23b/5)

cümle : cümle maḥlūkāt (74b/11) ; cümle süreler (112b/13) ; cümle kıllarla (114a/2)

her : her gün (77b/9) ;

her bir : her bir beg (78b/2) ; her bir ferişte (92a/1) ; her bir kişi (96b/10)

ķamu : ķamu ḥūblaruḡ (48a/1) ; ķamu fażl (67b/1)

nice: nice ķanlar (52b/9) ; nice ʿ ārifler (69a/4) ; nice yirde (72b/13)

5.2.4. Soru Sıfatları

ķankı: ķankı ķul ki lem yelid ve lem yüled diye (2a/13)

ne: ne nesnedendür (5b/6)

5.1.3. Zarf

5.1.3.1. Zaman Zarfları

āḡir : āḡir Melik yüzün gördüm (114b/13)

ʿ **ākıbet** : ķulum ʿ āķıbet saḡa bir dirlik virem (61b/6)

bir dem : ol bir dem ʿ ibādetden fāriḡ olmaz (60b/3)

bir gice : bir gice düşümde gördüm (100b/7)

bir gün : bir gün dostların ārzūladı (111a/11)

bir sāʿat : bir sāʿ at gözüme uyķu gelmedi (102a/1)

bir yıl : bir yıl tırdı yimedi (95a/11)

bir zamān: bir zamān şöyle bıraķdı (21a/6)

bugün : bugün maḡribden doḡsun (53b/11)

dāyim : anuḡ vaşlına tālib olsa dāyim göyünmekde olur (21b/13)

dem-be-dem: dem-be-dem bir gözgü elüḡe al (66a/3)

evvel : evvel bir ferişte gelür (80b/13)

gice : gice düşünde bir kişi geldi (87b/10)

gündüz : felekī ķerāḡ gündüz toḡar (47a/2)

hemān: biz daḡı hemān diyevüz (23b/6)

her gün : her gün biḡ dirhem vażıfe eylediler (116b/9)

her gice : her gice iki batman etmek benden al (35a/4)

henüz : henüz yirinde durur (78a/7)

imdi : imdi sen dik tırdı (20a/9)

irte: irteye deḡin uyurlar (109b/7)

ķaçan : ķaçan ki eḡad dise bī-ḡōd olurdı (49b/12)

şonra: maʿ şiyet vücūdında olduḡdan şonra ķul tevbe kıla (65b/5)

şindi : şindi aķ olmiş (56a/8)

şimdi : şimdi bildi (38a/9)

ol vaqt : ol vaqt gaflet 'āleminde (idüm (21b/4-5)

öñdin : ol kulum senden öñdin şehādet kelimesin diline yuritdi (56a/8-9)

zamānında: Süleymān ' a.m zamānında bir zamān yağmur yağmadı (35a/6)

5.1.3.2. Yer ve Yön Zarfları

aşağa: kız kendüyi şuffeden aşağıya bıraktı (15b/2-3)

karşu: anı dağı koyunuñ karşusına bağladı (106b/19)

taşra: ol ma' şiyet huskın taşra birağa (61b/12)

ilerü: hezār cān u dil birle ilerü geldi (49b/3)

içerü: ikerü girdi (82b/9)

yukaru : balçıkdan yukaru bakdı (38b/13)

5.1.3.3. Azlık-Çokluk Zarfları

biraz : Ādem biraz gitdi (51b/6)

bunca : Mūsā paygāmbardan bunca mu' cizāt gördüñ (53a/2-3)

çok : Tañrı te' ālāya çok ' ibādet eyledi (11b/8)

iñen : anı baña iñen yakın buldum 845b/6-7)

ol kadar : ol kadar huve didi (20a/6)

5.1.3.4. Soru Zarfları

kanı: Yūsuf ayıtdı sevgüñ kanı (77b/8)

kandan: işbu ni' met saña kandanur (89b/8)

ne : şol kişi haqqında ne dirsiz (53b/3)

neden : gözüñ görmez neden bildüñ (77a/11)

nice : ol bī-çārenüñ hāli anda nice ola (81a/7)

niçün : tonuñ niçün yumazsın (60b/5)

nite: mü'min kulin nite maħrüm koya (36a/1)

5.1.3.5. Nitelik Zarfları

arğun arğun : arğun arğun tudağı altından niyāz eyleyi başladı (39a/1-2)

böyle : pād-şāh kızın böyle gördi (15b/4)

geñez : bu kelimeyi geñez bulmıssız (19a/1)

hemān : biz dağı hemān diyevüz (23b/6)

nā-gāh : nā-gāh Lübnāya ' āşık oldu (40a/5)

şaf şaf : feriştelere karşısında şaf şaf dururlar (36a/10)

şöyle : biñ yıl dañı şöyle yatdum (86a/2)

yele yele : bir geyik iki buzağısıyla dilleri ağızlarından çıkup yele yele geldiler (35b/2-3)

yine : yine yirümüze geldük (41a/13)

zār zār : zār zār agladı (24a/13-24b/1)

5.1.4. Zamir

5.1.4.1. Kişi Zamirleri

Teklik

I.Şahıs

ben : ben (2b/13) ; ben+üm (3a/12) ; baña (6b/6) ; ben+den (9a/7) ; ben+i (12a/2)

II. Şahıs

sen: sen (10a/3) ; sen+i (8a/12) ; saña (8b/13); sen+ün (15a/11) ; sen+de (10b/7) ; sen+den (18b/11)

III. Şahıs

o : ben aña cevāb virdüm ki o ebter degüldür (7b/12)

ol: ol ki (12a/10) ; ol+dur (84b/13)

Çokluk

I.Şahıs

biz: biz (20a/9) ; biz+üm (23a/6) ; biz+e (23b/10) ; biz+den (36a/8)

II.Şahıs

siz : siz (37a/11) ; sizün (18a/1) ; siz+i (54b/5) ; siz+e (40a/4) ; siz+den (48b/7)

III. Şahıs

anlar : anlar (2a/2) ; anlar+ı (6a/1) ; anlardan (28b/9) ; anların (70a/3)

5.1.4.2. İşaret Zamirleri

anda : anda (15a/3)

andağı : andağı (80a/1)

andan : andan (7b/8)

anı : anı (4a/13) ;

bu: bu (9b/4) ; bunlar (10a/5) bunı (15a/9) ; budur (16a/3) ; bunların (17b/9) ; bunda (18b/1) ; bundan (107b/10)

bular : bular (100b/11)

işbu : işbu (11b/8)

şunca : şunca (50b/3)

şol: şol (25b/2)

ol : dördüncü delil *ol+dur* (30a/10) ; bir dağı *ol+dur*(44a/7)

bular: bulardanum (100b/11)

o : o benüm zātum şıfatıdur (46a/8)

5.1.4.3. Dönüşlülük Zamirleri

kendüye (30b/5) ; kendüyi (31b/ 1); Kendü (101a/5) ; kendülerün 102b/3) ; kendüzin (103a/1) ; kendümüzü 108a/1) ; kendüsin (108a/11) kendünjüzdün; 106a/11)

5.1.4.4. Belirsizlik Zamirleri

dükeli : *dükeli* kavımıyla helāk oldu (23a/11) ; ol didükleri *dükeli* gümān idi (82a/74)

her biri : yalan kırup *her birine* cevāb virdi (2a/1) ; *her birinün* bir dürlü adı vardı (102a/7)

her ki : *her ki* Tañrıyı bildiyse anuñ dili uzadı (22b/1) ; *her ki* ol didi ħalāş buldı (23a/10)

her kim : *her kim* Tañrıyı bildiyse dili anuñ zıkrine uzadı (22b/4) ; *her kim* anı oğısa uçmağa gire (98a/10)

her ne ki : *her ne ki* her ne ki anı cihānda istersen şende ħāzırdu (42a/8-9) ; her ne ki iki cihānda varsa anuñ mişli şende vardur (42a/13)

hıç kimse : *hıç kimse* şudan toprağı temiz eyleyemez (64b/11) ; *hıç kimse* andan yukāru olmaya (84b/6)

kimi: *kimine* vāsıtaıyla yidürür (87b/6)

kimse : bilür misin ki *kimse* bu adı edinmedi (31a/5) ; o ıssını ħod *kimse* nite biliser (48b/4)

birisin : biri *birisin* depeler (52b/2) ;

her kim ki : *her kim ki* zıdd ola anuñ ħöd kendü işine ferāğat olmaz (105b/9) ; *her kim ki* şamediyet şıfatıyla tecellı kıldıysa yimekten içmekden kesilür (96a/4-5)

kanķısı : *kanķısı* muvāfiķ olursa aña taşıya (97a/2)

5.1.4.5. Bağlama Zamirleri

ki : Yūsuf şordı *ki* ne vaķtdur (94a/12) ; ħaķ anuñ ardıncadur *ki* Allah cemālinden vāķıf olalar (95b/8) ; ol birine şordı ki sen ķanda varduñ (96a/10)

kim : nefs-i emmāreyi gördi *kim* yedi başlu ejdehādur (38a/2-3) ; hitāb geldi *kim* destūr andan dileğ (91b/8)

5.4.6. Aidiyet Zamirleri

içindekisin (17b/5) ; evvelki (28b/5) ; gönüldeki (36a/13) ; yiryüzindeki (42a/10) ;

5.1.5. Edat

5.1.5.1. Çekim Edatları

artuğ/ artuğ : benden *artuğ* (32a/1) ; Tanrıdan *artuğı* (104b/9)

ayru : kelimededen *ayru* ; ma^ç şūğından *ayru* (21b/12-13)

ayruğ/ayruğ : bizden *ayruğa* (18b/12-13); andan *ayruğ* (101a/10)

berü : biğ yıldan *berü* (38a/6) ; evvelden *berü* (62a/3) ; eve girelünden *berü* (88a/4) ; ol vaqtdan *berü* (101b/13)

bigi : mü'minler *bigi* (51a/10)

bile : yanında *bile* (29b/1) ; ta^ç ām *bile* (81b/8-9)

birle : vech *birle* (7b/1) ; şevket *birle* (19a/13) ; ad *birle* (22a/9)

çün : kelimesi *çün* (2a/5) ; benüm *çün* (7b/11) ; şāh *çün* (12a/6)

degin : başdan ayağa *degin* (12a/12) ; şimdiye *degin* (38a/8) ; irteye *degin* 109b/7)

dek : irteye *dek* (4a/13) ; başından ayağına *dek* 71b/5) ; incigine *dek* (94b/77)

göre : fi'line *göre* (14b/1) ; ihtiyācına *göre* (96b/10-11)

girü : andan *girü* (41a/10)

içerü : kapudan *içerü* (22a/4)

içün : ma^ç rifet *içün* (66a/11) ; za^ç ifler *içün* (74b/4) ; rızq *içün* (86a/7)

ile : azacuk yıl *ile* ol şu harekete gelür (61b/8) ; kāfir *ile* muqābil oldılar (103b/4)

ķadar : funduķ *ķadar* (7a/5) ; himmet *ķadar* (20b/1) ; ol *ķadar* (60a/11) ; bu *ķadar* (62b/6)

ķarşu : ra^ç nā güle *ķarşu* şöyle oķuram (12a/1) ; ģazrete *ķarşu* şaf çeküp tūrurlar (19b/2-3-)

öñdin : senden *öñdin* (56a/9)

üzre : ģüsn *üzre* (66a/6)

soņra : namāzdan *soņra* (29b/3) ; berkidükden *soņra* (50b/8)

taşra : pencereden taşra (15a/6) ; baģçeden taşra (58a/13) ; ķapusından taşra (60b/4)

yaņa : kızdān *yaņa* (18b/8) ; gökden *yaņa* (57a/11) ; tamudın *yaņa* (59b/7) ; bizden *yaņa* 101b/8)

5.1.5.2. Kuvvetlendirme Edatları

da/de : ben de (10a/8) ; cinnî de (14a/1) ; sen de (18a/1)

illā: bunda dağı sırlar vardur ki bilmezler anı illā muqarrebler bilür (41b/13) ; ben yire göge Şığmadum *illā* göñle Şığdum (58b/1)

dağı : sen *dağı* (12b/1) ; ni^ç met dağı (14a/7) ; bu miskîn dağı (17a/5)

lā-cerem : *lā-cerem* anuñ yiri göñüldür (19a/9) ; *lā-cerem* saña yardımcı biz olduğ (92b/5)

hergiz : anuñ beķası *hergiz* zāyil olmaya (85b/2) ; üç kişinüñ du^ç āsı *hergiz* redd olmaz (33b/11)

hiç : anuñ hiç^ç ayb olmaya (84b/10) ;

hod : bunlar *hod* düşi dağı unuttılar (79a/6) ; senüñ aduñı *hod* ne bileyin (98b/3)

5.1.5.3. Bağlama Edatları

ammā : girü yirlerine varalar *ammā* bir tayıfe girü qalalar (55a/2) ; diledi ki didār göre ammā kendüzin aşığa gördi (63b/11)

çün: ben men^ç eyledüm çün nevbet baña degdi (7b/6) ; ol yigidi hāzır kıldılar çün kızuñ elin eline aldı (15b/5)

eger : çirkîn^ç amel eyleme *eger* çirkîn yaratdumsa sen dağı benden utan (66a/5) ; anlara ayıtdı eger ol andağı qardaşları duta gelürseñüz size çok buğday virem (80a/1)

ger : ol andağı qardaşları duta gelürseñüz size çok buğday virem ve *ger* anı getürmeyüp^ç ālem gencin getürürseñüz nesne virmez (80a/1)

nitekim : eger^ç arş-ı kürsî qarşu durursa muħabbet odıyla göyündürür *nitekim* ol^ç āşık dimişdür (13b/6-7) ; murād oldu ki *nitekim* Tañrı te^ç ālā Tañrılığında birdür (51a/8)

pes : od girü söyüñdi *pes* Allah yiri gögi yaradıdır (49a/2) ; şun^ç çokdur didi *pes* bir kezden imān getürdiler (53a/12)

tā : siz dağı dilemekde aña Őıđınuñ *tā* Allah rahmet göñlüñüz evinde yir tuta (26b/7-8) ; seni anuñla ögem *tā* senüñ qatında qurbetüm ola (31b/11-12)

tā ki : cemālünji görmek çün Şıyam *tā ki* her dem yüzünji göreydüm (15b/8) ; ādemün quru balçığın dağı^ç aşk ve Şevk odına bişürdiler *tā ki* ma^ç rifet anda qarār kıla (65b/11-12)

5.1.6. Bağlaç

5.6.1. Sıralama Bağlaçları

hem...hem...hem : *hem* ağsak *hem* pis ve *hem* kel idi (52b/13)

ne...ne : *ne* kendü uyur ve *ne* bizi uyudur (101b/11)

ne...ne...ne : *ne* toğrı olsun *ne* egri *ne* uzun olsun (106b/8-9)

ne...ve ne : *ne* sen bildün ve *ne* ol bildi : (108a/9)

ve dahı : *ve dahı* bir yirde aydur (64b/5) ; *ve dahı* bir işâret toprağdan yaratduğına oldur (64a/1)

ve yâhūd : resül ayıtdı ben mi ayıdayın *yâ* avcuñdağı nedür *ve yâhūd* avcuñdağı ayıtsun mı (8a/7-8)

yâhūd : hūblardan bir hūba mı uğrayam *yâhūd* bir zışte mi uğrayam didi (21a/9-10) ; eger şorarlarsa ta' bir mi yegdür *yâhūd* tefsir mi yeg (113b/10)

yâ...yâ : Tañruñ nedendür cevherden midür *yâ* altundan midür *yâ* gümüşden midür didi (6b/13)

5.1.6.2. Cümle Başı Bağlaçları

amma: ol benden gökcek idi *ammā* ben andan tuzlurağven didün (9a/7) ; diledi ki didār göre *ammā* kendüzin aşğa görđi (63b/11)

çün : ta' am yidiler *çün* Yūsuf elin çanağdan uzatdı (81b/10) ; her gün bir çanağ süd vazıfeydi *çün* kıuyuya bırağdılar (8b/4)

eger : elinüzde kıoluğunuzda hemyānlar görünmez *eger* gizledünüzse dahı ferr yüzünüzde belürmez didi (25a/7-8) ; āyine sevgülüdür *eger* cevāhirde hālī olsa kendü eliyle imāret eylemez (47b/12)

illā: Tañrınuñ dükeli adı dilden tudağdan gelür *illā* huve ad[1] dilden ve cān içinden gelür (13b/4-5) ; ben yire göge şığmadum *illā* göñle şığdum (58b/1)

illā meger ki : eyle degül ki süstlığdan kıala *illā meger ki* Tañrı dileye (98b/10-11)

kaçan ki : her kim Tañrıyı bildiyse dili anuñ zıkrine uzadı *kaçan ki* Tañrı bir kıulın seve çok muğabbetin ol kıuluñ göñline bırağur (22b/4-5) ; zindān kıatında bir bāğı vardı *kaçan ki* Yūsuf' aşğ gālib olurđı (110b/10-11)

tā : Hıağ te'ālā kemāl rahmetinden ikisin iki sūrede kıodı *tā* āyet tamām olmaya (56b/12-13) ; nağş kıarağuda yaratdı *tā* kimse senün hālüne muğtali' olmaya (62a/8)

tā ki : cemālünđi görmek çün kıyam *tā ki* her dem yüzünđi göreydüm (15b/8) ; beni öğüp şalavāt getürünğ *tā ki* du' āñuz müstecāb ola (33a/12)

zīrā : Cebrā ’il muḳābelesindedür *zīrā* gönül ol nesnedür ki ‘ilm ma‘rifet andan olur (27b/12-13) ; Allah adıyla aña yalvarmak *zīrā* Allah adına āh ḳarışup durur (37b/8-9)

5.1.7. Ünlem

āh: bir kez *āh* eyledi (38a/12) ; Zelihā bir kez *āh* itdi (77b/11)

‘**aceb** : ‘*aceb* senün gözünge ne görindi (20b/11) ; ‘*aceb* ol bī-çärenün ḫāli anda nice (81a/6-7)

belī : ḫitāb geldi ki *belī* bu inildi Yūsufundur (93b/12-13)

dirīgā : iy miskīn *dirīgā* bilmezsin (73b/12) ; *dirīgā* ne yirden ne yire geldüm dir (89a/4-5)

ḫāşā : *ḫāşā* ki anuḅ kereminden ki revā ḳılmaya (33a/2) ; *ḫāşā* ki Taḅrıyı Taḅrıdan artuḅ nesneyle bileler (54a/8)

ḫayf : *ḫayf* ola ki huve adın bir diliyle ayıdalar (12a/10-11)

iy: *iy* Muḫammed (3a/12) ; *iy* dost (101a/10) ; iy cān 815b/6)

yā : *yā* Ādem (55a/12) ; *yā* Mūsā (63b/8) ; *yā* ‘ammı (71a/9)

zihī : *zihī* ḫoş vaḳt (17a/11) ; *zihī* bed-baḫt kişi (42a/6-7)

zinhār : *zinhār* nice ki sen olasın (23a/9)

5.2. FİİL

5.2.1 İsimden Fiil Yapan Ekler

+a- beḅ(i)z+e-r (40b/10)

+l- buña+l-dı (35a/7) ; ḳoca+l-dı (89b/10) ; ula-l-dı (86b/6) ??

+ (a)r- şuv+ar-duḅ (35b/9) ; ḳara+r-sa (67b/13)

+et- göz+ed-ici+si (106a/12)

+ı- berk+i-t-di (24a/12)

+l- diri+l-ür (51b/10)

+lA- baş+la-dı (35a/11) ; ağır+la-duḅ-ın (81a/5)

+lAn- ḅuşşa+lan-duḅ (8a/5)

+sA- şu+şa-dı (18a/6)

5.2.2. Fiilden Fiil Yapan Ekler

-Ar- (geçişli fiil yapar): gid-er-ür (47b/13) ; yaz-du-rmış-dı (80b/9)

-der, -ter (geçişli fiil yapar): gös-ter+em (46a/3) ; dön-der-ür-di (73a/6) ; gön-der-di (76a/11)

-dUr (geçişli fiil yapar): yan-dur-ur-lar (64a/5) ; yaz-dur-mış-dı (80b/9) ; kal-dur-dı (82a/4) ; bil-dür+em (86b/4)

-Ur (geçişli fiil yapar): ayd-ur+am (25b/2) ; geç-ür-di (55b/4) ; bit-ür-di (57b/12)

-gür (geçişli fiil yapar): dir-gür-en (13a/5) ; ir-gür+em (14a/10),

-Il (edilgen yapar): aş-ıl-mış (25a/5) ; yap-ıl-mış (37b/13) ; yaz-ıl-mış (56a/6) ; aç-ıl-dı (73a/1) seç-il-di+ler (75b/8)

-In (edilgen yapar): bul-ın-dı (5b/12) ; gör-in-ür (27b/3) ; sev-in-di+ler (68a/7)

-ş (işteşlik yapar): danı-ş-dı+lar (6b/3) ; çek-iş-ür+siz (86a/5) ; yügr-iş-di+ler (108b/11)

-y- .ko-y-a+lar (63a/12) ; ko-y-dı (88a/1) ; to-y-du+m (88a/9)

-ele : dep-ele-r (52b/2)

-mA (olumsuzluk yapar): ulaş-ma-y-a (18a/5) ; ko-ma-du+m (20b/4) ; söyle-me (22a/1) ; di-me (24b/7)

5.2.3. Fiil Kip ve Zaman Çekimi

5.2.3.1. Basit Kipler

5.2.3.1.1. Haber Kipleri

5.2.3.1.1.1. Geniş Zaman

-r ekiyle

Teklik

I. **Şahıs** işle-r+em (12a/6) ; şakla-r+am (78a/11) ; öğüt-le-r+em (25b/2)

II. **Şahıs (-r+sIn)** : yi-r+sin (11a/7) ; yara-r+sin (66a/7) ; inile-r+sin (107a/13)

III. **Şahıs (-r)** : sağ eyle-r (6a/1) ; rivāyet eyle-r (31b/10)

Çokluk

II. **Şahıs (-r+siz)** : di-r+siz (9a/1) ; iste-r+siz (20a/5)

III. **Şahıs (-r+lAr)** : di-r+ler (41b/3) ; oğu-r+lar (83b/11) ; uyu-r+lar (109b/7)

-Ur ekiyle

Teklik

III. **Şahıs (-Ur)**: gel-ür (12b/5) ; al-ur (33a/9) ; kal-ur (30b/1) ; bul-ur-dı (89b/7)

Çokluk

I. **Şahıs (-Ur+Uz)** : yarad-ur+uz (41b/7) ; bil-ür+üz (68b/10) ; dön-dür-ür+üz (73a/6)

II. **Şahıs (-Ur+sIz)**: var-ur+sız (48b/9) ; bil-ür+siz (53a/8) ; inci-d-ür+siz (86a/5)

III. **Şahıs (-Ur+lAr)** : benze-d-ür+ler (14b/5) ; ur-ur+lar (41b/9) ; bil-ü-r+ler

-Ar ekiyle

Teklik

I. **Şahıs (Ar-Am)**: sev-er+em (82a/9) ; gid-er+em(18b/10); çık-ar+am (46a/1)

II. **Şahıs (-Ar+sIn)**: iç-er+sin (11a/8) ; tap-ar+sın (55a/11)

III. **Şahıs : (-Ar)** in-er (28b/6) ; dön-er (29a/3) ; yırt-ar (80b/13) ; yap-ar (104b/10)

Çokluk

I. **Şahıs: (-Ar+Uz)** : düt-er+üz (14b/12) ; ört-er+üz (41b/8)

II. **Şahıs (Ar-sIz)** : ta^ç alluk tut-ar+sız (17a/10) ; tap-ar+sız (86b/6)

III. **Şahıs (Ar+lAr)**: in-er+ler (19b/10) ; nidā kı-lar+lar (19b/11) ; uç-ar+lar (39a/4) ; yap-ar+lar (45a/11)

5.2.3.1.1.1.1. Geniş Zamanın Olumsuzu

Teklik

I.**Şahıs -mAz+Am**: kork-maz+am (44a/6) ; bil-mez+em (54a/13) ; gör-mez+em (54b/5) ; di-mez+em (72a/13)

III. **Şahıs (-mAz)** : işle-mez (12a/7) ; yağ-maz (16b/7) ; kabül ol-maz (33a/7) ; ko-maz (111a/9); bil-mez (112b/3)

Çokluk

I. **Şahıs (mAz-Uz)** : al-maz+uz (90a/1) ; çık-maz+uz (114b/4) ; depren-mez+üz (108b/13)

II.**Şahıs (-mAz-sIz)** : bil-mez+siz (19a/12) ; inan-maz+sız (53b/6) ; toy-maz+sız (88a/10) ; revā gör-mez+siz (103a/9)

III.**Şahıs (mAz+lAr)** : söyle-mez+ler (19b/5) ; bil-mez+ler (41b/13) ; tur-maz+ar (43b/6)

5.2.3.1.1.1.2. Geniş Zamanda Soru

Teklik

II. **Şahıs (-Ur mIsIn)** : bil-ür misin (31a/5) ; (35b/7) ; vaşyyet eyle-r misin (83a/2)

5.2.3.1.1.2. Görülen Geçmiş Zaman

Teklik

I. **Şahıs (-dU+m)**: di-dü+m (82a/8); ayıt-du+m (83a/1) ; yat-du+m (86a/2) ; çık-du+m (93A/1)

II. **Şahıs (-dU+η)** : tur-du+η (86b/12) ; di-dü+η (9a/7) ; sev-dü+η (36a/13) ; öğren-dü+η (49b/9) ; yañıl-du+η (51a/10) ; tut-du+η (115a/10)

III. Şahıs (-dİ) : gel-di (7a/13) ; gör-di (15b/4) ; vir-di (18a/13) ; bul-dı (37b/12) ; al-dı (42b/5)

Çokluk

I.Şahıs (dU+k): viribi-dü+k (38b/1) ; yarlığa-du+k (62b/8) ; degür-dü+k (74b/6) ; ünlen-dü+k (103b/12)

II. Şahıs (-dU+ñUz) : gör-dü+ñüz (17a/9) ; öl-dü+ñüz (19b/13) ; unut-du+ñuz (79a/8) ; bil-dü+ñüz (116a/12)

III. Şahıs (-dİ+lAr) : ayıt-dı+lar (63b/2) ; şığın-dı+lar (69b/13) ; yat-dı+lar (73a/8) ; biç-di+ler (73b/10) ; seçil-di+ler (75b/8)

5.2.3.1.1.2.1. Görülen Geçmiş Zamanın Olumsuzu

Teklik

III. Şahıs (-mA-dİ) : bulun-ma-dı (26a/8) ; yağ-ma-dı (35a/6) ; şığ-ma-dı (36b/5)

Çokluk

III. Şahıs (-mA-dİ+lAr) : ço-ma-dı+lar (11a/12) ; avla-y-a-ma-dı+lar (39a/9) ; görmediler (59b/11)

5.2.3.1.1.2.2. Görülen Geçmiş Zamanda Soru

gör-düğ mi (67b/6) ; di-di mi (79b/3)

5.2.3.1.1.3. Anlatılan Geçmiş Zaman

-miş ekiyle

Teklik

I. Şahıs (-miş+Am): dāğ ur-mış+am (10b/4-5-) ; ināyet eyle-miş+em (45b/9)

II. Şahıs (-miş+sIn) : kurtıl-mış+sın (11b/6) ; kāni^c ol-mış+sın (46a/10) ;

III. Şahıs (-miş , -miş -dur , -miş , miş-dür) : gel-miş-dür (19b/10) ; ur-mış (59a/12) ; ol-miş (90b/6)

Çokluk

II. Şahıs (-miş+sIz): bul-mış+sız (19a/11)

III. Şahıs (-miş+lAr): di-miş+ler (39b/3) ; dik-miş+ler (59a/6) ; ço-mış+lar-dur (42b/9) ; di-miş+ler-dür (51b/1) ; çoğ-mış+lar-dı (75b/8)

-UpdUr- ekiyle

ur-up+dur (14b/5) di-y-üp+dür ; şığın-up durur (14b/7) ; berki-y-üp durur (57b/7)

5.2.3.1.1.4. Şimdiki Zaman

-mAkdA: yan-mağda (22a/8) ; (42b/4) ; dile-mekde (26b/7) ; şerh eyle-mekde (42b/11) ; bil-mekde (84b/5)

5.2.3.1.1.5. Gelecek Zaman

-IsAr : ol-ısar (42a/5) ; bil-iser (48b/4) ; çağur-ısar (64a/4) ; dök-iser (69a/2) ; doğun-ısar (103a/4) ; yol bul-ısar (95b/9)

-acak : varacaksın (51a/12)

5.2.3.1.2. Dilek Kipleri

5.2.3.1.2.1. İstek Kipi

Teklik

I. Şahıs (-A+m, -(y)A+m) : şakla-y-a+m (14a/9) ; şefā^c at eyle-y-e+m (71a/1) ; gel-e+m (83A/9) ; vir-e+m (99b/3) ; al-a+m (112A/10)

II. Şahıs (-A+sIn, (y)AsIn) : okı-y-a+sın (3a/13) ; bul-a+sın (4b/5) ; diyesin (5a/2) ; bağla-y-a+sın (106a/76) ; gör-e+sin (109a/6)

III. şahıs (-A , - (y)A) : ; ayıd-a (3b/13) ; bākī kal-a (8a/9) ; gör-e (15a/3) ; kırbān eyle-y-e (20b/1) ; maħrūm қо-y-a (36a/1) ; var-a (88b/13)

Çokluk

I. şahıs (-A+vUz) : di-y-e+vüz (20a/3) ; bil-e+vüz (86a/9) ; kııl-a+vuz (92b/6) ; bul-a+vuz (108a/1) ; қо-y-a+vuz (110a/1)

II. Şahıs (-A+sIz) : bil-e+siz (34b/6) ; işid-e+siz (40a/3) ; bul-a+sız (45b/3) ; revā gör-e+siz (53b/7) ; ol-a+sız (63b/4) ; kal-a+sız (80b/5)

III. Şahıs (-A+lAr, -(y)lAr) : bekle-y-e+ler (4a/13) ; tañla-y-a+lar (16a/9) ; var-a+lar (55a/2) ; suçla-y-a+lar (62b/10) ; қо-y-a+lar (63a/12) ; kabūl id-e+ler (71a/12) ; di-y-e+ler (72b/7)

5.2.3.1.2.1.1. İstek Kipinin Olumsuzu

Teklik

I. Şahıs (-mA-y-A+m) : gizle-me-y-e+m (25a/1) ; vir-me-y-e+m (73b/8)

II. Şahıs (-mA-(y)-a+sIn) : gör-me-y-e+sin (4b/3) ; incit-me-y-e+sin (35b/11) ; bul-ma-y-a+sın (44b/12) ; hacil ve şerm-sār ol-ma-y-a+sın (67a/9)

III. Şahıs (-mA-y-A) : düken-me-y-e (4b/1) ; belür-me-y-e (15b/13) ; ulaş-ma-y-a (18a/5) ; revā kııl-ma-y-a (33a/2) ; unut-ma-y-a (44a/9) ; kırtar-ma-y-a (104b/1)

Çokluk

I. **Şahıs** (-mA-y-A+vuz) : rızk vir-me-y-e+vüz (35b/11) ; ol-ma-y-a+vuz (55a/5)

II. **Şahıs** (-mA-y-sIz) : bulmayasız (80a/4)

III. **Şahıs** (-mA-y-a+lAr) : ayıdamayalardı (56b/12) ; rāzī olmayalardı (63b/5) ; kılmayalar (67a/5) ; dön-der-me-y-e+ler (70b/2)

5.2.3.1.2.2. Emir Kipi

Teklik

I. **Şahıs** (-AyIn, -(y)AyIn) : di-y-eyin (9b/6) ; öde-y-eyin (18b/3) ; kıl-ayın (106b/7) ; var-ayın (108a/2)

II. **Şahıs** (-AyIm, -(y)AyIm) : öğ-eyim (9b/7) ; muhālefet kıl-ayım (60b/12) ; hācet var-ayım (108a/9)

II. **Şahıs** (Ø) : ir (23b/10) ; öğret (31b/11) ; iste (36a/9) ; kov (58b/5) ; koy (106a/1)

II. **Şahıs** (gIl) : bil-gil (14a/3) ; di-gil (24b/9) ; helāk kıl-ma-ğil (16b/6) ; ayır-ma-ğil (73b/8) ; vir-gil (83a/5)

III. **Şahıs** (sUn) : ol-sun (6b/8) ; eyle-sün (33b/11) ; fedā ol-sun (40a/10) ; gör-sün (82b/13) ; git-sün (94a/7)

Çokluk

I. **Şahıs** (-AlUm, -(y)AlUm) : beyān id-elüm (12b/7) ; di-y-elüm (20a/10) ; başla-y-alum (25b/7) ; dut-alum (26a/7) ; yi-y-elüm (81b/9) ; hātm kıl-alum (83b/9)

II. **Şahıs** (-ŋ, -Uŋ) : kaç-ma-ŋ (78a/11) ; var-uŋ (45b/3) ; cevāb vir-üŋ (53b/2) ; göster-üŋ (59a/9) ; gel-üŋ (68b/6) ; otur-uŋ (108a/2)

III. **Şahıs** (-sUn+lAr) : gör-sünler (54b/10) ; yi-sün+ler (81a/10) ; nişār eyle-sün+ler (83a/6) ; ol-sun+lar (104b/7)

5.2.3.1.2.2.1. Emir Kipinin Olumsuzu

Teklik

I. **Şahıs** (-mA(y)AyIn) : şükr kıl-ma-y-ayın (60b/1) ; inilemeyeyin (93b/7)

II. **Şahıs** (Ø) : inan-ma (23b/11) ; ‘amel eyle-me (66a/5) ; şan-ma (110b/3) ; zāyi‘ kıl-ma (117a/13)

II. **Şahıs** (-mA+ŋ) : dur-ma+ŋ (11b/2) ; eyle-me+ŋ (33a/8) ; tūr-ma+ŋ (33a/11) ; gir-me+ŋ (75a/13)

III. Şahıs

-mA-sUn : fesād ol-ma-sun (52b/3) ; kıl-ma-sun (91b/13)

5.2.3.1.2.3. Dilek Şart Kipi

Teklik

I. Şahıs (-sA+m) : dīnūne dön-se+m (6b/6) ; dartın-sa+m (100b/2) ; injile-r-se+m (107b/1) ; haber bileşi ol-ur-sa+m (108a/10)

II. Şahıs (-sA+η) : dile-r-se+η (4b/4) ; şat-ıl-sa+η (12a/4) ; bul-ur-sa+η (25a/2) ; sever-se+η (72a/2) ; yi-r-se+η (99b/4) ; kaç-ar-sa+η (111a/9)

III. Şahıs (-sA) : ol-sa (16b/7) ; bul-sa (22a/1) ; gir-se (22a/4) ; dile-se (22b/8) ; sefere git-se (33a/8) ; aη-sa (105a/9)

Çokluk

I. Şahıs (-sA+k) : gid-er-se+k (30a/11) ; bul-ur-sa+k (36b/11)

II. Şahıs (-sA+ηuz) : getir-ür-se+ηüz (80a/1) ; du‘ā kı-l-sa+ηuz (86b/9) ; yalvar-sa+ηuz (86b/9) ; ur-ar-sa+ηuz (104b/5)

III. Şahıs (-sA-lAr) : koş-sa+lar (9b/4) ; şat-sa+lar (12a/3) ; diril-se+ler (61b/2) ; tur-sa+lar (89a/6) ; dile-se+ler (97b/2)

5.2.3.1.2.3.1. Dilek-Şartın Olumsuzu

Teklik

III. şahıs (-mA-sA) : göster-me-se (87a/4) ; ol-ma-sa (32b/9) ; ağlat-ma-sa (87a/6) ; sevāb ol-ma-sa

Çokluk

III. şahıs (-mA-sA+lAr) : yık-ma-sa+lar (105b/4)

5.2.3.1.2.4. Gereklilik Kipi

-mAk gerek: demek gerek (15a/10) ; nitmek gerekdür (15a/12); şuvarmak gerek (50b/7) ; düşmān olmak gerek (51b/3) ; bilmek gerek (59b/12) ; yıkmak gerek (105b/4) ;

5. 2.2.3.2. Fiillerin Birleşik Çekimi

5..2.2.3.2.1. Hikaye Şekli

5. 2.2.3.2.1. Anlatılan Geçmiş Zamanın Hikayesi

Teklik

II. Şahıs (-miş-dü+η): di-miş-dü+η

III. şahıs (-mİş-dİ) : ‘ibādet kı-l-miş-dı (24a/9) ; bil-miş-di (49b/2) ; otur-miş-dı (51a/6) ; incin-miş-di (75a/10) ; kır-miş-dı (96a/8) ; hizmet eyle-miş-di 98a/12)

Çokluk

III. Şahıs

öl-miş-ler-di (8a/3)

5. 2.2.3.2.2. Görülen Geçmiş Zamanın Hikayesi

götürildiye (20a/5) ; gizledünüzse (25a/7)

5. 2.2.3.2.3. Geniş Zamanın Hikayesi

Teklik

I. Şahıs (-Ur-dI, -r-dI, -Ar-dI): va^cz id-er-di (11b/3) ; söyle-r-di (11b/4) ; ur-ar-dı(21b/3); geç-er-di (48b/6) ; kıo-r-dı (49A/6) ; bit-er-di (70b/11) ; var-ur-dı (75b/4) ; yol gözle-r-di (75b/5) , tahta geç-ür-di(81b/9) ; bul-ur-dı (89b/7)

III. Şahıs (-ar-lar-dı) : çık-ar-lar-dı (89b/3) ; tap-ar-lar-dı (102a/8)

5.2.2.3.2.3.1. Geniş Zamanın Hikayesinin Olumsuzu

Teklik

III. Şahıs (-mAz-Dı): çık-maz-dı (43a/9) ; aşşılari tokıın-maz-dı (89a/6) ; ta^cām yi-mez-di (95b/3)

5.2.2.3.2.4. İstek Kipinin Hikayesi

Teklik

I. Şahıs (-A-y-dU+m) gör-e-y-dü+m (15b/8) ; bil-e-y-dü+m (87a/4) ; cevāb vir-e-y-dü+m (94b/13) ; kırtar-a-y-du+m (116a/2)

II. Şahıs (-A-y-dU+η) : da^cvāsın kııl-a-y-du+η (18a/4) ; diri ol-a-y-du+η (76a/7) ; besle-y-e-y-dü+η (91b/1)

Çokluk

III. Şahıs (-a-y-du+ηuz) : rāygāna bulmuş ol-a-y-du+ηuz (116a/10)

5.2.2.3.2.5. Dilek Şart Kipinin Hikayesi

Teklik

II. Şahıs (-sA-y-dI): mu^vāheze kııl-sa-y-dı (16b/1) ; ol-sa-y-dı (43a/9) ; in-se-y-di (70b/1) ; diril-se-y-di (70b/3) ; di-se-y-di (94b/13)

5.2.2.3.2.5.1. Dilek Şart Kipinin Olumsuzu

Teklik

III. şahıs (-ma-sa-y-dı) : olmasaydı (73b/11)

5.2.3.1.2. Fiil Yapıları

5.2.3.1.2.1. Birleşik Fiiller

5.2.3.1.2.1.1. İsimlerle Yapılan Birleşik Fiiller

it- : ihtiyār it- (7b/4) ; işāret it- (48b/13) ; kulluḡ it- (51b/8) ; terk it- (51b/9) ; farḡ it- (54a/12) ; ḡabūl it- (62b/8) ; ; āh it- (77b/11) ; ḡavm it- (89b/13) telef it- (117a/8); ḡalebe it-(111a/11)

eyle-: redd eyle- (2b/5) ; āvāre eyle- (12a/2) ; keşf eyle- (27a/6) ; delālet eyle- (31a/10) ; cenk eyle; (38a/2) ; da^cvet eyle- (53a/3) ; işāret eyle- (80a/10) ; defn eyle- (83a/10) ; şükr eyle- (90b/9) ; feryād eyle- 91b/7) ; beyān eyle- (102/9) ; feryād eyle- (111a/2)

kıl- : tesellī ḡıl- (7b/9) ; ḡiḡāb ḡıl (10a/10) ; melāmet ḡıl- (15a/11) ; cūş ḡıl- (20a/7) ; işār ḡıl- (40b/1) kerem ḡıl- (46a/1) ; ^cafv ḡıl- (54b/5) ; namāz ḡıl- (101a/4) ; taḡşşis ḡıl- dı (113a/3) ; kerem ḡıl- (113b/12)

ol- : cem^c ol- (17a/7) ; buyruḡ ol- (19b/4) ; ad ol- (30b/11) ; müstecāb ol- (33a/12) ; ḡabūl ol- (36a/3) ; ^caşıḡ ol- (40a/5) maḡrūm ol- (42a/7) ; cem^c ol- (59a/2) ḡāşıl ol- (61a/5) ; müselmān ol- (71a/8) ; ḡāmīl ol- (84b/11) ; ḡālib ol- (98b/10) ; tesellī ol- (109a/3)

5.2.3.1.2.1.1.1. Tasvir Fiilleri

5.2.2.3.1.2.1.1.1.1. Süreklilik Fiilleri

ko- :aşa ḡorlar 15a/2 ; örte ḡodı 90b/2

gör-: uğralayu gördiler (76b/1-2) ;

gel- : alup geldiler (25a/4) ; turu geldi

dur- : urulup durur (14b/13) ; uzayup durur (57a/11) ; yaraḡlayup durur (99a/9)

5.2.3.1.2.1.1.1.2. Yeterlilik Fiilleri

-bil-: ayıdabile (21b/7) ; söyleyibile (22a/7) ; diyibileydi (29b/10) ; şaḡlıbilür (105a/6)

5.2.3.1.2.1.1.1.3. Tezlik Fiilleri

I vir / -U vir : yapuvirem (3a/1) ; ḡıluvir (81a/8) ; diyüvirdi (79a/9) ; irüvirem (116a/1)

ayduvirdi (79a/11) ; aydıvirdi (75b/3)

5.2.3.1.3. Fiilimsiler

5.2.3.1.3.1. İsim-Fiil Ekleri

-mA : yaratmaḡa (14b/1) ; şaḡlamaḡa (17b/8) ; gelmeḡe (99b/13) ; ḡurtarmaḡa (116a/7) ; görmeḡe (116a/9)

-mAk : okımak (5a/1) ; tırmağdan (8b/1) ; yaratmağda (11a/13) ; korkmak (17a/1) ; demek (17b/4) ; itmek (20a/5) ; işitmek (21b/5) ; olmağ (21b/8)

5.2.3.1.3.2. Sıfat- Fiil Ekleri

-İcİ: bütün kılıcı (15b/11) ; sıyıcı (15b/9),bağlayıcı (15a/13)

-mAz: görmez işitmez putlar (9b/4)

-mİş : geçmiş yazuğunu (60a/13) ; ölmüş yirleri (70a/7) ;

-mAdUK : unutmadağ (8a/12-13) ; muhtac kılmağ (35b/9) ;

-dUK : geldiğı vağt (38a/10) ; didiğı sebebden (39b/1) ; eylediğı ‘amel (63a/3) ; dikdiğı ağaclar (69a/11) ; yoğurduduğ balçığı (117a/13) ;

-(y) AcAK : ayıdacağ mağrece (18a/4) ; girecek yir (62a/74) ; toğacağ vağt 886a/13) ; yiyecek ta‘ am (90a/12) ;

-Asİ : gelesi yazuğunu (60a/13)

-(y)An : gelen (25b/4) ; yanan (26a/2) ; uçan (26a/10) ; kalan (31a/11) ; geçen (113b/4)

-(U)r : görür gözi (103a/7) ; işidür kulağ (112a/6)

5.2.3.1.3.3. Zarf Fiil Ekleri

-İcAK : geliceğ haber virdiler (103b/10) ; ‘ İsa göriceğ (105b/11) ; gemiye giriceğ (105b/11)

-(y) IncA : razi olmayınca (11b/11) ; geçince (21a/1) ; diyince (35a/11) ; varınca (92b/11)

-mAdIn : toğmadın (84b/1-2) kulluğ itmedin (51b/8) ; dilemedin (74b/10) ; zağmetleri görmedin (116a/1)

-dUK+ iyelik+dA : dünyadan gitdiğinden (58b/11)

-mAzdAn öñ(din): yatmazdan öñdin (4a/12)

-mAdAn: dükenmeden (11a/3)

-mAklA: demekle (11a/10)

-ken: yürürken (18a/6) ; içerken (18a/7) ; uçayorurken (11b/12); gideyorurken (20b/8)

(y)Up : diyüp (11b/1) ; utanup (14b/6) ; bağlayup (19a/13) ; alup (20b/8) ; luğf eyleyüp (22a/10) , çağırup (23b/13) ; virüp (26a/11)

-(y)A: yele yele (35b/2)

-(y)I: şalı şalı (36a/74) ; aşılı durur (25a/9)

- (y)ü: sürüyü (21a/5) ; diyü (35a/2)

-dUkCA : geldükce (106a/7)

ALTINCI BÖLÜM

6. DİZİN-SÖZLÜK

6.1 GENEL DİZİN

A/Ā	
ac Tok olmayan, aç	a.- maya (karnı a.) 91b/3
a. koy- 88b/1	acılık Aç olma durumu
a.+ dum 88a/8	a. 67b/7, 89a/1, 115a/13, 115b/5
a.+dı 80b/11	aç - Açmak
‘ acabā < <i>Ar.</i> ‘acebā Şüphe, kuşku	a. 25a/2
‘ a. 107b/3	a.- ar 89a/4, 111a/5, 111a/6, 111a/7
‘ acāyib < <i>Ar.</i> ‘acāib Acayip, tuhaf, ilginç	a.- dı 24b/5, 71b/5, 88a/2
‘ a.+ ler 42b/9	a. -dı (gözin a.) 15b/6, 82b/11
‘ aceb < <i>Ar.</i> Acaba, hayret, gariplik	a.- dılar 25a/4, 78b/6
‘ a. 16a/1, 20b/11, 36a/12, 39a/9, 41a/12, 41b/13, 44a/5, 52b/10, 55b/2, 68a/9, 81a/6, 86b/3, 101b/4, 102a/13, 109a/8, 109a/9	a. ! (gözüñ a.) 45b/8
‘ a. eyle- 38b/12	a.- ardı 62b/2, 89b/6
‘ a. ol- 13b/4, 47b/8, 52a/9, 62b/10, 72b/5, 73b/1, 95b/1	a. - up 112a/11
‘ aceb ‘ a. 59a/5, 64b/7	a.- arken 33b/12
‘ a. ‘ aceb 59a/5, 64b/7	a.- uvirem 3a/3
‘ a.+ dür 50a/2	açıcı Açan
‘ aceble – < <i>Ar.</i> + <i>T.</i> Şaşırarak	a. 31b/4
‘ a.- diler 60b/11	açıl – Açılmak
‘ acebleş - < <i>Ar.</i> + <i>T.</i> Şaşırarak	a.- ur 31b/6
‘ a.- eler 63a/2	a.- dı (gözi a.) 38b/2
acı Acı	açuk Açık
a. 44a/13, 44b/1	a. 78b/6
a.+ dur 44b/2	ad İsim
acık - Aç olmak, açlık çekmek	a. 17a/4, 30b/6, 48a/4, 91b/3, 96b/10, 96b/11, 96b/6, 96b/8, 96b/9, 97a/10, 97a/11, 97a/5, 97a/8, 97b/1, 97b/2, 98a/11, 98b/1, 113a/7
	a. birle 22a/9, 32a/10
	a. vir- 27a/8

a. ol- 30b/11
a.+dur 32a/7
a.+ m 11a/9, 11b/13, 12a/11, 21a/13, 21b/5, 21b/6, 21b/7, 27a/6, 27a/7, 32b/2, 32b/5, 91b/3, 97a/3, 98a/13
a.+ ina 25b/7, 37b/8, 96b/6
a.+ indan 31a/7, 31a/9, 32a/13
a.+ inuñ 14a/11, 16b/12, 16b/13, 17a/2, 17a/3, 29a/11, 29a/12, 29b/10, 29b/2, 29b/3, 29b/9, 91b/2
a.+ um 98b/1
a.+ umı 14a/10, 14a/8, 98b/2
a.+ umdur 17a/10
a.+ umuñ 17a/9
a.+ uñ 12a/3, 12b/5, 26b/6, 48b/3
a.+ uñı 98b/3, 100b/12, 100b/13, 117a/1, 117a/2
a.+ lar 30a/6
a.+ lar birle 31a/3, 96b/5
a.+ ların 96b/4, 98a/11
a.+ larından 48b/2, 88a/12
a.+ laruñ 16a/12
a.+ ı 2a/6, 12a/11, 12a/5, 13a/12, 13b/1, 13b/4, 13b/5, 14a/4, 14a/5, 15b/9, 16b/8, 16b/9, 29b/1, 29b/2, 30b/13, 30b/5, 31a/10, 31a/13, 31a/3, 31a/5, 31a/9, 32b/3, 39b/2, 39b/8, 48b/2, 72b/13, 81b/7, 82a/11, 89b/9, 90a/2, 93a/3, 97b/7, 98a/9, 102a/7, 113a/4
a.+ ı buyur- 31a/8

a.+ ıyla 29b/2, 31b/9, 37b/8, 98b/2
a.+ıdur 12b/4, 14a/12, 16a/11, 46a/8, 48a/7
a.+ a 30b/4, 31a/12, 97a/4
a.+ la 30a/3, 31b/1, 31b/6, 48a/6
a.+ umuz 36b/13, 73b/4
a.+ umuza 36b/12
a. çıkarup dururlar idi 6b/2
‘adem < *Ar.* Yokluk, bulunmama
‘a.+ deydüñ 73b/10
‘a.+ den 29a/8, 49b/5
adım Adım
a.+ uñ 77a/2, 77a/3
a.+ uñ atmağa 18a/8
‘adl < *Ar.* Adalet, doğruluk
‘a. 40b/4
‘a. (faızl-ı ‘a.) 9a/12
‘a.u inşāf 37a/8
‘a.-ı berekātında 40b/5
adlık İsim olma
a.+ dan 30a/10
adlu Ünlü, meşhur
a. 8a/7, 23b/3, 25b/9, 51a/9, 76a/6
‘afv < *Ar.* Bağışlama
‘a. 111a/5
‘a. eyle- 54b/5, 111a/7
‘a. id- 79b/13
‘a. kııl- 52a/5, 56a/1154b/5, 54b/5
ağ - Akmak → **ağ-**

a.- a 36a/3	a. 44b/2
ağ Ağ, tuzak	a.+ ın 86b/1
a.+ ın kır- 96a/8	a.+ ın aç- 38a/5
a.+ a 96a/9	a.+ ına 21b/2
a.+ dan 104b/10	a.+ ıyla 92a/3
ağac Ağaç	a.+ undan 81a/2
a. 41b/5, 53b/3, 57b/13, 69a/2, 106b/8, 107a/6, 107b/6, 110b/13	a.+ larından 35b/2
a.+ dum 21a/2	ağla - Göz yaşı dökmek
a.+ dur 50b/6	a.- rsın 75a/9
a.+ ın 57b/12	a.- rdı 75b/5, 88b/8
a.+ ınuş 50b/10	a.- dı 59b/5, 60b/6, 72a/13, 75a/2, 75a/7, 75b/11, 76a/2, 76a/8, 76b/8, 90a/2, 93b/10
a.+ ına 50b/9	a.- dı (zâr a. 24b/3
a.+ ından 12b/2, 12b/3, 51a/1	a.- dı (zâr zâr a.) 24b/1
a.+ ı 50b/11, 50b/12, 50b/13, 50b/6, 55b/6, 57b/13, 58a/1, 58a/3, 58a/6, 78a/2, 102b/1, 107b/6	a.- duş 76a/3
a.+ ıdur 14b/12, 57a/12, 57b/4	a.- yayın ! 81a/12
a.+ a 57a/10	a.- duğum 76a/3
a.+ dan 12a/13, 57b/2, 68b/13	a.- duğın (yalvarup a.) 80b/8
a.+ la 105b/3	ağlamağ Ağlamak → ağlamak
a.+ lar 21a/2, 50b/10, 69a/11	a.+ la 59b/6
a.+ uş 57b/5, 69a/12, 69a/7	ağlamak Ağlamak → ağlamağ
ağac delegen Ağaçkakan	a. 101a/3
a. 106b/6	a.+ dur 59b/6
ağar – Beyazlaşmak	a.+ dan gözi görmez ol- 50a/4
a.- maya 99b/3	ağlaş - Birlikte göz yaşı dökmek, ağlamak
ağır Hafif olmayan, ağır	a.- dılar 93b/11
a. 13a/1, 32a/6	a.- alum ! (kan a.) 68b/7
ağırla - Ağırlamak, saymak, konuklamak	a.- up 51b/5, 88b/10
a.- duğın 81a/5	ağlat - Göz yaşı dökmesine yol açmak
ağız Ağız	a.- masa 87a/6
	ağrı Acı

- a. 107a/12
a.+ **sin** 4b/3
- ağrı** - Acımak
a.- **dı** 107a/11
- ağsağ** Hafifçe topallayan, aksayan
a. 52b/13
- ağsur** - Hapşırarak
a.- **dı** 38b/2
- ağsurmak** Hapşırarak
a. + **dan** 38b/6
- ağu** Zehir
a. **ol-** 53a/10
- ağyār** < *Ar.* Yabancılar
a. 73a/2 , 104b/12
- ağbār** < *Ar.* Haberler
a. **u kaşaşdan** 32a/13
- ‘**ahd** < *Ar.* Yemin, and
‘a. 17a/2, 70b/5, 9a/13
‘a.+ **ümüzi** 101a/8
- ağsen** < *Ar.* Güzel
a.+ **de** 11b/10
- ağsenet** < *Ar.* Güzellikler
a. 79b/4, 11b/7, 11b/10
- ağsenu'l-ğalığın** < *Ar.* Yaratıcıların en güzeli
a. **isem** 66a/2
- ağsenu'l-mahlükın** < *Ar.* Yaratılmışların en güzeli
a.+ **sin** 66a/3
- ağ** - Akmak → ağ-
a.- **ar** 65b/4
a.- **dı** (**sil a.**) 35b/6
a.- **a** 10a/1, 71a/10
- ağ 1.** Temiz 2. Beyaz
a. 41a/11, 41b/4, 56a/4, 99b/13, 99b/2, 100a/2
a. **eyle-** 56a/11
a. **ğıl-** 37b/10, 117b/2
a. **ol-** 56a/6, 56a/8
- ağça** Para, akçe
a. 62b/3, 77a/5
a.+ **yı** 62b/4
a.+ **yla** 62b/3
a.+ **sı** 62b/2
a.+ **lar** 114a/7
a.+ **ları** 62b/1
- ağıd** - Akıtmak
a.- **urdum** (**yaş a.**) 68b/4
a.- **am** 100a/2
- ağıtmak** Akıtmak
a. +**dan** (**yaş a.**) 68b/2
- ‘**ağl** < *Ar.* Akıl, us
‘a. 14b/13, 18a/9, , 28a/1, 28b/1, 28b/4, 28b/8, 32a/8, 44b/6, 50a/11, 52b/7, 54a/10, 54a/11
‘a.-1 **kāmīl ol-**103a/7
‘a.+ **dur** 27b/10, 28a/10
‘a.+ **dur** (**nākışa-ı ‘a.**) 8b/9
‘a.+ 1 37b/7, 54a/12
‘a.+ **ını** 12a/2
‘a.+ **la** 54b/2
‘a.+ **lar** 32b/3, 84b/5, 85a/10
‘a.+ **sin** (**kāmīl-i ‘a.**) 8b/11
- ağlık** Beyazlık
a. 99b/9
- ‘**aksince** < *Ar.* + *T.* Tersine

‘a. ol- 88b/9, 88b/13

al - 1. Almak 2. Kazanmak, elde etmek

a. diyü 75a/3, 75a/8

a.- uram 35a/3

a.- ursın 35a/3

a.- ur 33a/9, 46a/12, 47a/3, 47a/4, 85b/2

a.- dum 81b/5

a.- duş 81b/4

a.- dı 24a/13, 42b/5, 65a/12, 74b/8, 76b/1, 77a/1, 78a/5, 80a/6, 104a/10

a.- dı (elin eline a.) 15b/5

a.- dılar 100b/11

a.- dılar (mühlet a.) 113b/2

a. ! 35a/4, 66a/3, 80b/1, 81a/3, 100a/2

a.- uş ! 18b/10

a.- am 51b/10, 72a/6, 75a/4, 75a/9, 112a/10

a.- asın 73b/7

a.- a 23a/8, 48a/9, 60b/3, 69b/3, 74b/12

a.- a (koşusun a.) 97b/10

a.- up 20b/8, 22a/1, 49a/7, 80b/6, 92b/8, 114b/10

a.- up (ta‘ alluqātın a.) 25a/3

a.- up (kenārına a.) 22a/5

a.- up gel- 25a/4

a.- duğı 98a/7

a.- mazam 75a/5

a.- mazuz (boynumuza a.) 90a/1

a.- madum 75a/8

almağ Almak

a.+a (cānın a.) 17b/10

a.+a (āb-dest a.) 24a/10

a.+ı 33a/10

‘**alağ** < *Ar.* Kan pıhtısı

‘**a.** 41b/2

‘**a. ol-** 41a/11

a‘lā < *Ar.* En yüce

a. (ufuğ-ı a.) 9b/3

‘**alāmet** < *Ar.* İşaret, iz, belirti

‘**a.** 66b/7, 66b/8

‘**a.+ i** 61a/1

aldur - Aldırmak

a.- dı 40a/6

‘**ale’l-ḥuşūş** < *Ar.* Özellikle

‘**a.** 117b/3

‘**alef** < *Ar.* Ot, hayvan yemi

‘**a.** 106b/2

‘**a. birle** 106a/6

‘**a.+ in** 106a/7, 106b/2

‘**alem** < *Ar.* 1. Nişan, alamet, 2. Bayrak, sancak

‘**a.** 100b/8

‘**a.+ inde** 74a/10

‘**a.+idür** 100b/10, 100b/9

‘**a.+ ler** 100b/8

‘**a.+ lerdür** 100b/9

‘**aleyhi’s-selām** < *Ar.* Allah’ın selamı onların üzerine olsun

‘**a.** 16a/1, 19a/12, 23b/11, 28b/2, 29b/4, 33a/3, 3b/9, 55b/12, 58b/11, 58b/3, 5a/5, 60b/1, 63b/6,

74b/13, 75a/9, 7a/12, 98b/7, 36a/9,
105b/11, 109a/10

‘a.+ ı 91b/6

‘a.+ a 27a/6

‘aleyhimu’s-selām < *Ar.* Allah’ın
selamı onların üzerine olsun.

‘a. 12a/13, 28a/13, 74b/8

‘aleyhi’l-la‘ne < *Ar.* Lanet onun
üzerine olsun.

‘a. 71b/1, 80a/5

al(i)n Alın

a.+ ma 43b/9

a.+ uñ 66a/7

a.+ umda 44a/1

alt Bir şeyin yere yakın yeri, alt

a.+ m 43a/7, 60b/6

a.+ mı 71b/6

a.+ ma 59a/10

a.+ mda 16a/6, 59a/8, 65a/3,

72b/6, 77b/2, 116a/10

a.+ mdan 39a/2, 86b/4

a.+ ıyla 72b/7

altı Altı

a. 106b/12

altıncı Altıncı

a. 30b/5, 38a/4, 62b/8

altmış Altmış

a. 5b/7

altın Altın

a. 11b/11, 36b/3, 64a/13,
64b/3, 76b/7, 78a/2, 83a/4

a. +dur 85b/12

a. + dı 78a/2

a.+ dan 45a/5, 5b/4, 5b/7,
85b/11, 85b/9, 104a/11

a.+ dan idi 104a/12

a.+ dan mıdur 6b/13

a. lar 114a/7

‘am ‘Aleyhi’s-selām’ın kısaltılmışı

‘a. 31a/6, 34a/3, 39a/13,
43b/3, 71a/8, 75b/2, 75b/5, 77a/2,
78b/2, 87b/3, 87b/4, 87b/7, 88b/3,
90a/11, 94b/6, 98a/7, 105b/13

‘amel < *Ar.* İş, niyet

‘a. 11a/10, 62b/13, 63a/3,
117a/6

‘a.-i şālīḥ 42a/7, 109a/6

‘a.-i şālīḥ eyle- 109a/5

‘a. eyle 61a/12, 66a/5

‘a. kı1- 61a/7

‘a.+ in 56a/3, 56a/5

‘a.+ üm 62b/7

‘a.+ üñ 62a/13, 66a/6

‘a.+ üñven 42a/6

‘a.+ i 105b/7

‘a.+ lerin çün 105a/3

ammā < *Ar.* Ama, fakat, lakin

a. 9a/7, 11a/10, 12a/6, 12b/6,
13b/1, 15b/13, 16a/3, 16b/12, 16b/9,
17a/9, 18a/12, 19a/11, 22a/12, 22a/13,
27b/6, 29a/12, 31a/9, 36a/2, 37a/2,
39a/9, 40b/9, 41b/4, 46a/10, 46a/8,
47b/11, 4b/1, 50b/12, 50b/8, 51b/8,
55a/2, 55a/8, 56b/2, 5b/3, 63a/7,
63b/11, 65a/7, 67a/12, 68b/8, 68b/9,
69b/1, 69b/5, 69b/8, 71a/11, 74a/8,

74b/4, 79b/10, 7a/12, 85a/11, 85b/5,
93b/12, 93b/5, 95b/10, 102b/10,
107a/6, 109b/7, 109b/8, 110a/4,
116a/1

‘amm < Ar. Amca

‘a. 71a/9

‘a.+ ısı 90a/2

‘a.+ usıdur 71a/1

ana Anne

a. 34a/2, 37b/4, 39b/6, 41a/7,
42b/3, 45b/10, 51a/12, 62a/1, 67b/9,
74b/7, 101b/3, 115b/12, 116a/4,
116a/8, 116a/9

a. gibidür 67b/4

a.+ nuş 41a/9

a.+ dan 67a/2, 67b/4, 75a/13,
75b/8

a.+ m 8b/10, 87a/5, 87a/6,
100a/11

a.+ ŋ 45b/13, 67b/5, 67b/6,

112a/5, 112a/7

a.+ ŋa 45b/9

a.+ ŋdan 49b/10

a.+ ŋla 8b/9

a.+ ŋdur 67b/8

a.+ sı 86a/13, 86b/3, 100a/13

a.+ sina 86b/6

a.+ muz 23b/8, 25b/4

a.+ larıuzı 66b/5, 66b/9

‘anā < Ar. Sıkıntı, güçlük

‘a. 11a/1

‘anāşır < Ar. Unsurlar, elemanlar

‘a.+ dan aşğadur 63a/10

‘anber < Ar. Güzel koku

‘a. (mişğ ü ‘a.) 114a/11

ancılayın Onun gibi

a. 88b/11

and Yemin

a. iç- 7b/8, 8b/3, 8a/12

anda Orada

a. 15a/3, 17a/7, 22a/6, 23a/2,
38a/13, 42a/5, 53a/1, 53b/9, 55b/12,
64a/7, 65b/12, 67a/6, 67b/8, 81a/10,
81a/7, 90a/13, 97a/13, 97b/5, 97b/6,
101a/10, 103b/7, 108a/4, 112b/3,
114a/3

a.+ ndur 12a/5, 12a/8

andağı Oradaki

a. 80a/1

andan Ondan, ondan sonra

a. 2b/8, 3a/3, 3b/8, 7b/8, 8a/11,
12a/11, 12a/12, 18a/5, 18b/6, 21a/12,
21a/8, 24a/4, 24b/13, 25b/7, 27b/13,
28a/6, 30a/2, 35b/6, 41b/1, 41b/8,
42a/12, 42b/10, 42b/8, 43b/10, 43b/9,
45/11, 45a/1, 45a/12, 45a/2, 45a/4,
45a/6, 45a/7, 45a/8, 45b/2, 45b/4,
45b/5, 45b/8, 48a/6, 48b/12, 50b/11,
52a/1, 54a/13, 54a/9, 54b/1, 54b/12,
54b/6, 55a/1, 55b/5, 56a/9, 56b/4,
57b/10, 57b/12, 58a/2, 58a/3, 58a/6,
58b/13, 59b/1, 59b/3, 59b/6, 63a/8,
66b/4, 67a/10, 67a/13, 68b/10, 68b/11,
71b/9, 75b/6, 77b/13, 78a/6, 78a/8,
79a/10, 79b/6, 84a/10, 84a/13, 84b/13,
84b/2, 84b/6, 86a/9, 86b/12, 86b/7,

87a/3, 89b/9, 90b/9, 91a/12, 91b/8,
92b/1, 92b/9, 93a/3, 93a/4, 94a/5,
94b/10, 97b/10, 98b/11, 99a/1, 99b/2,
99b/3, 99b/5, 99b/7, 9a/10, 9a/7,
100a/5, 100b/6, 101b/6, 101b/7,
104b/3, 108a/1, 108a/10, 108b/1,
108b/10, 108b/13, 109a/1, 109b/2,
112a/1, 112a/8, 112a/9, 115b/10,
115b/13

a. artuğ 85a/6

a. ayruğ 101a/10

a. berü 98b/1

a. girü 41a/10, 53b/2, 61a/8,
66b/5, 111a/9

a. Şonra 21a/7, 33a/9, 65a/8,
86a/3, 87b/11

a.+ dur 98a/1, 98a/3, 98a/4,
98a/6, 98a/7

a. artuğa 91b/5

a. artuğdan 54a/6, 94b/5

anı Onu

a. 13a/8, 15b/12, 15b/2, 17a/6,
20a/2, 22a/9, 24b/8, 25b/13, 29a/11,
32a/1, 32a/10, 32b/3, 34a/10, 34a/11,
34b/1, 34b/13, 34b/7, 35b/8, 38a/5,
41b/13, 42a/8, 42b/11, 43b/10, 44a/2,
45b/5, 45b/6, 46b/13, 48a/10, 48a/8,
48a/9, 49a/12, 4a/13, 50a/10, 50b/7,
51b/6, 52a/1, 52b/9, 53a/1, 54a/9,
55b/9, 57b/12, 57b/4, 58b/5, 58b/6,
58b/7, 59a/9, 60a/1, 63a/1, 66b/13,
67a/4, 67a/8, 68a/7, 72b/1, 72b/2,
72b/4, 72b/6, 73b/8, 75b/11, 76b/4,

76b/6, 78b/4, 79a/2, 7a/3, 80a/1,
80b/8, 81a/13, 81b/8, 84b/11, 85a/4,
85a/5, 85a/6, 8a/3, 90b/2, 91a/7, 94a/4,
98a/10, 98b/13, 103b/5, 103b/6,
105a/11, 105a/12, 105a/13, 105a/8,
105a/9, 106a/12, 106b/1, 107a/8,
107b/11, 107b/13, 108b/10, 109a/9,
110a/4, 112a/8, 112a/9, 113a/1,
113a/2, 116b/1, 116b/12, 117a/11,
117b/7

anlar Onlar

a. 28a/10, 2a/2, 55a/3, 69b/9,
6b/1, 70a/2, 76a/5, 81a/5, 88b/1,
88b/3, 104b/9, 109b/6, 113b/1, 114b/5

a. gibi 108b/9

a.+ uğ 6a/12, 70a/3, 72b/12,
104b/10, 109b/7

a.+ ı 6a/2, 75a/10, 80b/1,
102a/4

a.+ a 74a/4, 80a/1, 100b/2

a.+ dan 28a/12, 28b/9, 114b/4

a.+ dandudı 100b/12

anudı Onun

a. 1b/8, 1b/9, 2b/13, 3a/9,
3b/13, 4a/1, 4a/3, 4a/5, 4a/7, 5a/8,
5b/10, 7a/11, 13b/8, 14a/12, 14a/3,
14b/3, 14b/4, 14b/5, 14b/6, 14b/7,
16a/11, 16b/8, 16b/9, 18a/3, 19a/2,
19a/9, 19b/3, 20b/13, 21b/13, 21b/6,
22a/9, 22b/1, 22b/4, 24b/10, 26a/3,
27a/5, 28a/3, 28b/12, 32a/8, 32b/4,
32b/5, 33a/2, 34a/13, 34a/6, 35b/13,
36a/2, 37b/7, 40b/5, 41b/4, 42a/1,

42a/11, 42a/13, 44b/5, 44b/6, 44b/7,
45a/13, 47b/11, 47b/3, 47b/7, 48a/1,
49a/6, 49a/9, 49b/12, 49b/6, 51b/13,
52a/6, 52b/11, 52b/8, 55b/3, 57a/13,
57b/10, 58b/8, 59a/9, 60a/8, 60b/11,
61b/10, 61b/4, 61b/7, 65b/2, 67a/12,
67a/4, 68a/6, 68a/7, 69b/2, 71b/8,
72a/6, 77a/11, 77a/12, 77b/3, 78a/12,
78b/12, 79b/13, 79b/6, 79b/7, 81b/1,
83b/13, 84a/13, 84a/2, 84a/4, 84a/8,
84a/9, 84b/10, 84b/2, 84b/5, 85a/13,
85a/4, 85a/7, 85a/8, 85a/9, 85b/1,
85b/2, 85b/3, 85b/4, 85b/6, 85b/7,
85b/8, 86a/6, 89a/11, 91b/2, 91b/4,
95a/12, 95a/8, 95b/4, 95b/8, 96b/5,
96b/6, 97b/10, 98a/10, 98a/11, 98b/11,
98b/2, 98b/8, 99a/7, 101a/13, 101b/13,
101b/8, 103a/10, 103b/12, 104a/13,
105b/13, 105b/8, 105b/9, 106a/12,
108a/10, 108a/12, 108a/2, 109b/4,
111a/8, 112a/10, 113a/10, 113a/3,
113b/5, 117a/10

a. çün 16a/7, 19a/12, 27a/11,
36b/1, 38b/5, 39b/2, 49b/9,
58a/13, 60a/1, 60a/3, 67a/4,
71b/9, 79a/7, 92a/4, 98a/7,
104a/2, 107a/10, 113b/3,
114a/12

a. gibi 79b/1, 104b/2, 113a/10

a.+ dur 23b/3

a. içündür 113b/9

a.+ la 10b/1, 16a/13, 22a/2,
31b/11, 32b/6, 32b/7, 51b/12, 51b/2,

70b/13, 73b/8, 88a/10, 96b/11, 97a/10,
97a/8, 101b/1

a.+ ladur 42b/12, 42b/13

añ – Hatırlamak

a.- mış (adın a.) 113a/8

a.- dı 113b/5, 34b/10, 79a/8

a.- sa 105a/9

a.- a 35b/13

a.- anuñ 34b/13

a.- duğı çün 34b/12

a.- arsa 105a/13

a.- mazsın 59b/2

aña Ona

a. 2a/10, 2a/7, 2b/1, 2b/4, 3a/2,
4a/10, 4a/13, 6b/10, 7b/12, 26b/7,
27b/10, 28a/3, 30b/13, 30b/6, 34a/6,
37b/3, 37b/8, 44a/10, 46a/10, 46b/10,
46b/11, 50b/9, 52a/3, 52b/8, 53b/1,
55b/2, 55b/3, 55b/8, 59a/8, 60b/2,
61a/5, 62b/13, 66b/3, 67a/11, 67a/5,
67b/2, 72a/2, 72a/3, 72a/9, 78b/3,
79a/9, 84a/4, 84a/5, 84b/3, 84b/8,
85a/1, 85a/10, 85a/11, 85a/3, 85a/9,
86a/7, 86b/11, 90a/3, 91a/10, 91a/4,
91b/12, 92a/6, 92b/1, 93a/3, 93b/3,
93b/4, 93b/6, 94b/4, 95b/11, 96a/12,
96b/5, 97a/2, 97a/5, 98a/12, 98b/10,
98b/6, 98b/9, 99a/10, 99a/4, 99a/9,
100b/4, 100b/7, 101b/1, 101b/2,
101b/3, 101b/4, 102a/3, 102a/4,
103b/13, 104a/1, 105a/4, 106b/5,
1102a/11, 111b/9, 114a/1, 115b/5,
116b/13

a. düş-di (kır ^c a d.) 90a/2	‘a.+ da 4b/6, 63a/1, 117b/4
añıl - Hatırlanmak, anılmak	ard Sırt, arka
a.- dı 73a/1	a. 43a/6
añılı Anılmak	a.+ ından 6b/4, 75b/13, 76a/2, 81b/13
a. olur (helāk ve a.) 106b/4	a.+ umda 43b/5, 112b/9
añla - Anlamak	ardınca Ardından, peşinden
a.- dı 107a/1	a. 23a/153b/10, 95b/8
a.- yn 37b/13, 102b/13	argunluğ Yorgunluk
ara 1. Aralık, boşluk, mesafe 2. Yer, mekan	a.+ ından 99a/11
a.+ ya 20b/12, 98b/7	arı Temiz, aklanmış → aru
a.+ da 12a/7, 20b/4, 25b/6, 53b/12, 54b/6, 7b/1, 95a/11	a. 11b/11, 65a/11, 82b/7
a.+ dan 24a/10	a. ol- 19a/11, 67b/10
a.+ dan gider- 10a/8	a.+ yduğ 67b/9
a.+ sına 91b/10, 100b/10	a.+ dur 82b/8
a.+ sında 10a/6, 10a/7, 110a/1, 112/13, 112b/5, 112b/7, 112b/9, 14a/1, 20b/12, 21a/3, 29b/2, 29b/7, 33a/7, 33b/3, 39a/4, 46b/9, 47a/4, 47a/5, 47a/7, 47b/9, 49a/4, 64b/13, 83b/9, 101b/1, 103a/10, 103a/4, 103a/9, 105a/12, 105a/13, 105a/8, 105b/1	arı – Temizlemek
a.+ sından 100b/11	a.- dı 20a/9
a.+ sındaydı 43b/4	arıcağ Temizcek
a.+ ıuzda 103a/6	a. 20b/4
ara - Bulmaya çalışmak, araştırmak, aramak	arid -Temizletmek
a.- dum 88a/8	a.- asın 67b/11, 67b/13
a.- duğımı 102/9	arın - Temizlenmek
‘ araşāt < Ar. Mahşer yeri	a.- dı 20a/8
‘a. 63a/1	a.- a 65a/8
‘a.+ ı 47a/9, 78b/1	a.- mayınca (töhmetden a.) 114b/1
	arğa Sırt
	a.+ rı 103b/11
	a.+ sın 103b/6
	a.+ sında 78b/7
	a.+ muzı 103b/12
	a.+ ıuzı 103b/5
	arğun Yavaş, ağır

arķun a. 39a/1, 40a/6	a.+ ından (Muħammedden a.)
a. arķun 39a/1, 40a/6	30b/13
arķurı Karşı, ters	a. idi (firāķından i.) 51b/6
a. dur- 13b/9	artuķ 1. Fazla, ok 2. Gayri, baŗka →
a. gel- 25b/9	artuē
armaēan Hediye	a. 12a/7, 36b/11, 39a/9, 58b/8,
a. getir- 99a/13	5b/12, 79b/5
arslan Arslan	a. (andan a.) 85a/6
a. 73a/1	a. (benden a.) 32a/1, 107a/7
‘arŗ < <i>Ar.</i> Gök	a. (birden a.) 50a/10, 50a/12,
‘a. 13b/9, 29a/4, 46b/13,	50a/8, 53a/11
47a/11, 47a/4, 54b/11, 54b/9, 59a/10,	a. (bizden a.) 101a/9
59a/11, 59a/8, 74a/10	a. (ħayrdan a.) 79b/12, 79b/3
‘a.-ı mecīd 46a/5	a. (‘ināyetūnden a.) 39a/5
‘a.+ a 28b/13, 29a/2, 55b/5	a. (‘uķūbetden a.) 80a/4
‘a.+ a ıķ- 4b/9	a. (senden a.) 54b/4, 95a/2
‘a.+ dan 28b/13, 29a/3, 47a/3	a. (Taŗrıdan a.) 52a/13, 54a/8
‘a.+ dın yaēa 59a/6, 59a/7	a. (yūz biēden a.) 50b/2
‘a.+ ından 17b/1	a. ol- 43a/11, 90a/6, 95b/7,
art - Artmak, fazlalaŗmak	97b/3
a.- ar 47b/1, 57b/8	a.+ dur 113a/1
a.- dı 94b/10	a.+ dan (andan a.) 54a/6, 94b/5
a.- uru 22b/7	a.+ dan (bizden a.) 20a/8,
a.- a durur 27a/9	92b/4
a.- a urur 77b/9	artur - Artırmak, fazlalaŗtırmak
artmaē Artmak	a.- dı 106b/2
a. + a 64a/9	a.- dılar 13b/2
artuē 1. Fazla, ok 2. Gayri, baŗka →	a.- dılarsa 13b/2
artuķ	aru Temiz, aklanmıŗ → arı
a.+ ı 86a/8, 86a/9	a. 52b/2, 53a/9, 68a/5
a.+ ı (Taŗrıdan a.) 104b/9	aruķ Zayıf, cılız
a.+ a (andan a.) 91b/6	a. 106a/9
a.+ a (senden a.) 55a/6	a. ol- 106a/7

a.+ sını 106a/11

arulıĝ Temizlik

a.+ a 74a/11

‘arz < Ar. Sunma

‘a. eyle- 34a/13, 62a/13, 91b/5, 92a/1, 97a/8

‘a. kıl- 26a/13, 84b/3, 94b/ , 97a/10, 117a/5

‘a.-ı menfa‘atdür 105a/5

arzü < Far. İstek, heves

a. kıl- 21a/3

a.+ sı 63b/10, 111b/9

a.+ daydı 74a/4

aş – Asmak

a.- ar 33a/10

a.- dı 104a/13

a.- a (kurbân kılup a.) 10b/12

a.- a kor - 15a/2

‘aşā < Ar. Asa, değnek, derviş bastonu

‘a. ol- 51a/2

‘a.+ mı 18b/10

Aşhâb-ı Kehf Bir mağarada yıllarca uyuduktan sonra tekrar uyandıkları Kur’ân-ı Kerim’de haber verilen arkadaş grubu

A. 25b/8, 71a/3, 72b/9

aşıl - Asılmak

a.- ı durur 25a/9

a.- miş turur 25a/5

aşl < Ar. Temel, esas, kök

a. 32b/13, 35a/5

a.+ ı 37b/5, 60a/6

aşşı Fayda

a.+ sı 103a/5

a.+ sı değer mi 86b/10

a.+ ları 89a/6

aş Yemek

a. 77b/6

aşaĝa 1. Aşaĝı 2. Küçük, sefil

a. 16a/6, 63b/13, 65b/4

a. (şuffadan a.) 15b/3

a. gör- 63b/11, 63b/13

a.+ dan 58a/5, 114a/6, 114a/10

aşaĝalık Aşaĝılık

a. eyle- 63a/10

‘aşk < Ar. Sevgi, aşk

‘a. 11a/5, 15a/2, 15a/7, 18a/10, 21a/7, 23a/1, 65b/11, 76b/13, 77a/8, 78a/3, 95a/13, 106b/13, 110b/10

‘a. odın yandurdu 77b/2

‘a. şarâbın içdi 23b/12

‘a.+ a tutup tururdu 95a/12

‘a.+ uñ 73b/11, 77b/4, 107a/8, 107b/3

‘a.+ ı 77a/5

‘a.+ a 15a/7

‘a.+ ında 76b/12, 76b/7, 95b/1

‘a.+ ından 21a/10, 21a/11

‘a.+ ıyla 98b/2

‘a.+ la 117b/7, 9b/10

‘a.+ laydı 95a/13

‘a.+ dur 15a/12

‘a.+ umuz 10b/10

aşkäre < *Far.* Açık, belli, meydanda olan

ā. 14a/12, 14a/4, 14a/5, 14a/6, 14a/8, 14a/9, 16a/11, 16b/12, 29a/5, 29a/7, 42a/2, 102b/8

ā. gör 82a/5

ā. ol- 40b/8

ā. kı1- 42a/4, 113b/13

ā.+ dür 14a/7, 85a/11, 85a/13

‘aşk-bāzlık < *Ar.* + *Far.* Aşıkmiş gibi görünen, yalancı aşık

‘a. eyle- 21a/3

at - Fırlatmak, atmak, koymak 2. Yürümek 3. Yazılı bir metinden bazı bölümleri çıkarmak

a.- dı (imlā a.) 5b/11

a.- dı 108a/3

a.- dılar 92a/9

a.- am 15b/1

a.- alar 91b/6

a.- ma 77a/3

atmağ Yürümek

adımuğ a.+ a 18a/8

at At

a. 68b/11, 77b/12

a. çün 97a/1

a.+ ı 77a/12

ata Baba, cet

a. 34a/2, 51a/12, 51b/2, 116a/4, 116a/8

a.+ ya 101b/3

a.+ dan 89a/13

a.+ m 8b/10, 100a/11

a.+ ma 71a/7

a.+ ŋ 45b/13, 71b/1, 88b/6, 88b/8, 97b/9

a.+ ŋa 45b/9

a.+ ŋdan 49b/10

a.+ muz 23b/8, 25b/4

a.+ ŋuz 104a/3

a.+ ŋuzı 51b/1

a.+ laruŋuzı 66b/5, 66b/9

a.+ sı 5b/13, 67a/2, 76a/1, 88b/3, 93b/9, 100a/13

a.+ sına 80a/1

a.+ sın 9a/3

a.+ sıdur 55a/12, 71a/1

atalık Babalık

a. 8a/6

‘aṭā < *Ar.* Bağış, ihsan

‘a. 60b/8

‘a.+ sın 24b/10

‘a.+ lar 112b/10

‘a.+ lar buyur- 23b/6

‘a.+ mdur 75a/3

‘a.+ sıdur 25b/3

aṭlās < *Ar.* Eskitmeler

a. 78b/12

av Av

a.+ ından 35b/1

avcı Avcı

a. 35b/11

a.+ nuğ 35b/7

a.+ sı 35a/13

avla - Avlamak

a.- yamadılar 39a/9

- ‘avret < Ar. Kadın
 ‘a. 2a/12, 82a/13, 99a/1, 99a/5
 ‘a.+ e 106a/9, 99a/1
 ‘a.+ den 77b/12, 98b/10, 99a/2
 ‘a.+ le 98b/13
 ‘a.+ ler 114b/12, 36b/4
 ‘a.+ leri 91a/2
 ‘a.+ idür 6a/7
- avuc Avuç
 a. 24b/10, 26b/1, 42b/5, 95b/9,
 96b/2
 a.+ umdağı 80a/7, 80a/9
 a.+ undağı 80a/10, 80a/8
 a.+ una 80a/6
- ay Ay
 a. 14b/5, 17b/12, 45a/3,
 46a/13, 46b/8, 46b/10, 53b/9
 a.+ uş on dördi gibi 8b/3
 a.+ a 14b/4, 14b/5
- ay Yaklaşık otuz gün olarak kabul
 edilen süre
 a. 67b/6, 79a/5, 113b/2,
 115b/12, 116a/4, 116a/8,
 116b/10
 a.+ dan sonra 79a/5, 113b/2
 a.+ ı 3a/7
 a.+ ıdur 19a/5
 a.+ a 47b/1
 a.+ da 79a/7, 79a/8, 87b/13,
 103b/10, 113b/4
- ayağ Ayak → ayak
 a.+ a degin (başdan a.) 12a/12
 a.+ ın 114b/7, 15a/1
- a.+ ı 16a/5, 60a/12, 65b/8,
 71b/6, 77a/12, 91a/4, 91a/5
 a.+ ına 105b/12
 a.+ ına dek (başından a.) 71b/5
 a.+ um 77b/4
 a.+ unğdur 45a/12
- ayağ Ayak → ayak
 a. 66a/10, 78b/7
 a.+ ları 8b/2
 a.+ ların 108b/12
- ‘ayb < Ar. Ayıp
 ‘a. ol- 84b/10
 ‘a.+ dur 5b/9
 ‘a.+ uşa 62a/10
 ‘a.+ ından 117b/3
 ‘a.+ lar 52b/13
- ‘aybla - < Ar. + T. Ayıplama, kınama
 ‘a.- dılar 40a/9
 ‘a.- rsız 40a/9
- ayd – Söylemek → ayıd → ayıt
 a.- ur 2a/5, 6a/3, 6a/9, 7a/6,
 7a/9, 7b/5, 9b/9, 11a/13, 11a/4,
 11b/10, 11b/13, 11b/4, 12b/8, 14a/8,
 15b/10, 22a/11, 22a/5, 22b/2, 22b/3,
 22b/6, 23a/5, 26a/4, 33a/13, 33b/2,
 33b/5, 34a/9, 34b/8, 35a/9, 3a/11,
 41a/12, 41b/6, 42a/10, 43b/3, 44b/11,
 44b/9, 45a/10, 45b/2, 45b/3, 51a/4,
 52b/8, 53b/3, 54a/4, 55b/9, 56a/7,
 57a/12, 57a/6, 57b/9, 5a/3, 60a/4,
 62a/12, 63a/6, 63a/7, 64b/5, 65a/13,
 65b/6, 66b/7, 67b/13, 67b/5, 68a/3,

6b/1, 71a/12, 73a/6, 73a/7, 73b/2,
75a/7, 76b/3, 78a/4, 81a/1, 82b/12,
82b/5, 83a/12, 83b/13, 84a/10, 84a/3,
84a/9, 84b/10, 84b/11, 84b/13, 84b/3,
84b/4, 84b/5, 84b/6, 84b/8, 84b/9,
85a/2, 85a/4, 85a/5, 85b/4, 87a/13,
87b/12, 87b/4, 88a/13, 88a/4, 88a/9,
89a/4, 89b/2, 92b/13, 93a/2, 96b/7,
97b/11, 100b/1, 100b/5, 101b/5,
101b/6, 103a/5, 108b/3, 109a/13,
109b/3, 10a/10, 112a/5, 113b/11,
116a/12, 116b/8, 117a/5

a.- **uram** 25b/2

a.- **ursın** 111b/11, 49b/9

a.- **ur** (rivāyet a.) 5a/5

a.- **ur** (yalvarup a.) 26b/3

a.- **ur** (zārī kılup a.) 16b/5

a.- **urlar** 2a/11, 6a/6, 6a/7,
56b/5, 65b/3, 78a/6, 83b/12, 84b/1,
98b/9

a.- **urdi** 53b/11, 91a/11,
107a/10, 11b/7

a.- **urlardı** 56b/4

a.- **ıvirdi** 75b/3, 79a/11

ay- Demek, söylemek

a.-**d** 1 76a/13, 82a/9

aydın Aydın, ışık alan → **aydıñ**

a. 109b/6

aydıñ Aydın, ışık alan → **aydın**

a. **ol**- 37a/2

aydınlıg Aydınlık

a.+ **ına** 62b/12

a.+ **ından** 42a/3

ayıd - Söylemek → **ayıt** → **ayd**

a.- **a** 1a/1, 3b/13, 42a/6, 4a/6,
54b/12, 78a/10, 78a/5, 78a/7, 78a/8,
79b/11, 81a/2, 82a/10, 82a/7, 82a/8,
82b/3, 114b/4, 115a/10, 115a/11,
115a/12, 115a/13, 115a/2, 115a/9,
115b/11, 115b/13, 115b/2

a.- **ayın** ! 107a/2, 3b/2, 80a/8

a.- **uñ!** 2a/12, 2a/6, 2a/9, 2b/2

a.- **am** 3b/4, 3b/6, 3b/8, 4a/1,
4a/3, 4a/7, 59b/9, 83a/9

a.- **alar** 12a/11, 19b/4, 20a/1,
34b/2, 55a/3, 63a/2, 79b/10, 114b/3,
114b/5

a.- **anlar** 114a/3

a.- **anuñ** 19a/10

a.- **acak** 18a/4

a.- **abile** 21b/7

a.- **ıvire** 114a/1

a.- **ası olursa** 16a/9

a.- **amayalardı** 56b/12

ayır – Birbirinden uzaklaştırmak,
ayırmak

a.- **a** 76b/6

a.- **amadılar** 76b/2, 76b/4

a.- **mağıl** 73b/8

ayıt - Söylemek → **ayıd** → **ayd**

a.- **dum** 8b/13, 9a/8, 10a/9,
11a/8, 34b/11, 52a/2, 59a/7, 59a/9,
59b/5, 68a/12, 68a/9, 73b/3, 73b/4,
76a/6, 82a/11, 82a/12, 82a/13, 82b/1,
82b/8, 83a/1, 83a/12, 83a/6, 83b/2,

83b/6, 93a/3, 93a/4, 93a/5, 93b/1,
93b/7, 100b/11, 100b/13, 101a/1

a.- duḡ 8b/8, 9a/6, 115b/3,
83b/3

a.- dī 2b/9, 2b/10, 3a/4, 3a/5,
3a/11, 3b/9, 6a/13, 6b/3, 6b/5, 6b/6,
6b/7, 6b/8, 6b/9, 6b/12, 7a/3, 8a/2,
8b/9, 9a/8, 9a/10, 9b/6, 11a/7, 11a/8,
11b/8, 11b/12, 11b/13, 12a/5, 13a/8,
13b/12, 14a/1, 14a/2, 15a/11, 15a/13,
15a/9, 15b/6, 18a/12, 18b/11, 18b/4,
18b/5, 18b/9, 20b/11, 20b/3, 21b/4,
23b/4, 24b/1, 24b/13, 24b/2, 24b/4,
24b/6, 25a/1, 25a/10, 25a/11, 26a/9,
31b/11, 31b/12, 31b/13, 33b/1, 35a/3,
35a/12, 35a/3, 39a/2, 40a/9, 42a/12,
43b/12, 43b/13, 43b/5, 43b/6, 43b/7,
43b/9, 44a/1, 44a/2, 45b/5, 46a/6,
47b/2, 48a/11, 48a/13, 48b/1, 48b/8,
49a/1, 49b/7, 50a/11, 50a/5, 50a/7,
50b/1, 50b/2, 50b/3, 50b/4, 50b/5,
51b/7, 52a/1, 53a/4, 53a/8, 53a/9,
53b/1, 53b/2, 53b/6, 54a/10, 54a/13,
54a/9, 54b/1, 54b/3, 54b/5, 54b/6,
55a/10, 55a/12, 55b/1, 58b/4, 59a/1,
59a/2, 59a/7, 59b/3, 59b/6, 59b/7,
60a/12, 60b/1, 60b/10, 60b/11, 60b/4,
60b/5, 61a/1, 61a/3, 62b/5, 63b/11,
63b/3, 63b/7, 66b/4, 66b/5, 66b/8,
68a/13, 68b/1, 68b/11, 70b/10, 71a/12,
71a/7, 71a/9, 71b/1, 71b/6, 72a/10,
72a/11, 72a/12, 72a/9, 73b/5, 74b/13,
75a/11, 75a/3, 75b/14, 75b/9, 76a/3,

76a/9, 76b/8, 77a/10, 77a/11, 77a/13,
77a/2, 77a/9, 77b/1, 77b/10, 77b/12,
77b/8, 77b/9, 78b/4, 79a/10, 79a/12,
79a/13, 79a/6, 79a/9, 79b/1, 79b/3,
80a/1, 80a/2, 80a/6, 80a/7, 80a/9,
81a/11, 81a/13, 81b/12, 81b/4, 81b/5,
81b/6, 81b/7, 81b/8, 82a/1, 82a/2,
82a/4, 82b/6, 83a/13, 83a/3, 83a/8,
83b/1, 83b/3, 83b/7, 85b/13, 86b/11,
86b/12, 86b/4, 86b/7, 87a/1, 88a/2,
87a/10, 88a/3, 88a/8, 88b/6, 89b/11,
90a/4, 90a/7, 90b/11, 90b/12, 90b/13,
90b/3, 90b/6, 91a/11, 91a/5, 91b/11,
92a/10, 92a/13, 92b/1, 92b/2, 93a/13,
93a/4, 93a/5, 93b/11, 94a/13, 94a/5,
94b/6, 94b/8, 95a/10, 95a/8, 95a/9,
95b/3, 95b/4, 95b/5, 96a/10, 96a/11,
96a/6, 96a/7, 96a/8, 98a/13, 98b/1,
99a/12, 99a/13, 99a/7, 99b/1, 99b/8,
101b/12, 103b/8, 104a/9, 106a/10,
106a/11, 106b/13, 106b/7, 107a/1,
107a/2, 107a/4, 107a/5, 107a/8,
107b/1, 107b/9, 108a/2, 108a/5,
108a/6, 108a/8, 108a/9, 108b/13,
108b/6, 108b/7, 109a/1, 109b/13,
110a/10, 110a/11, 110a/12, 110a/13,
110a/3, 110a/7, 110a/8, 111b/1,
112b/2, 112b/5, 113b/3, 113b/8,
114a/13, 114b/12, 115a/5, 116b/11

a.- dī (selām a.) 2b/10, 111b/2

a.- dīlar 5b/5, 5b/8, 6a/11,
7a/7, 7a/10, 8a/10, 13b/13, 14a/2,
16a/7, 21b/3, 24b/11, 25a/8, 34b/10,

40a/1, 49b/13, 53a/2, 53b/2, 53b/5, 54a/10, 59a/8, 60b/13, 61a/1, 63b/2, 68a/6, 77a/10, 77a/11, 79a/4, 80a/10, 82a/10, 82a/12, 82a/13, 84a/8, 86b/10, 86b/11, 86b/6, 87a/1, 93a/10, 93a/7, 93a/8, 93a/9, 100a/6, 100a/7, 100a/8, 100a/9, 100b/12, 100b/13, 100b/9, 101a/3, 103b/7, 104a/8, 107b/13, 108a/13, 108a/6, 110a/6, 113b/1

a. ! 3b/1, 3b/4, 3b/5, 3b/7, 8b/1, 8b/5, 9b/10, 9b/11, 9b/9, 10a/3, 10a/4, 10a/5, 10b/8, 10b/9, 11b/8, 12b/11, 12b/9, 13a/1, 13a/10, 13a/11, 13a/13, 13a/2, 13a/3, 13a/5, 13a/6, 13a/7, 23b/1, 25a/11, 49b/7, 53b/2, 58b/2, 72a/9, 80a/7, 81b/2, 83b/7, 88a/12, 93b/7, 111b/13

a.- sun 80a/9, 107a/2, 107a/3

a.- sun mı 80a/8

a.- mışlardır 69a/4

a. durur (yād kırup a.) 22a/2

a.- mazzın 8b/12, 9a/3

ayıtmağ Söylemek → **ayıtmak**

a.+a 21b/6

ayıtmak Söylemek → **ayıtmağ**

a.56b/3

a. için 23b/10

aylak İşsiz, avare

a. 58b/7

aylık Aylık

a. 78b/11, 106b/12

a. idi 78b/9

ayrıl - Ayrılmak, terk etmek, bırakmak

a.- dılar 51b/5

a.- acağ 76a/3

a.- a 51b/4

a.- up (taht-ı devletden a.)

19b/11

a.- abile 55b/10

a.- madı 55b/11

ayrılmağ Ayrılmak

a.+ a 101a/2

ayru Ayrı

a. (senden a.) 55a/5

a. ol- (kelimeden a.) 57a/1

a. ol- 21b/13

ayruğ 1. Başka, başkası 2 . Artık, bundan sonra → **ayruğ**

a.+ a (bizden a.) 18b/13

ayruğ 1. Başka, başkası 2 . Artık, bundan sonra → **ayruğ**

a. 19b/5, 20a/2, 22a/11, 24b/12, 25a/5, 25a/9, 30b/6, 37a/10, 54a/9, 57a/8, 87b/11, 99b/3, 111a/2

a. (andan a.) 101a/10

a.+ dan 30b/2

a.+ lar 54b/2, 67a/1, 67a/2

a.+ ları 91a/13 , 104b/1

a.+ lara 10b/6

ayruk Aklı başında

a. 9b/9

az Biraz

a. 12a/3, 44b/4, 48b/13, 106b/2, 112a/2

- a. **çal-** 103b/11, 103b/4,
106a/3, 108a/5
- az** – Yoldan çıkmak, şaşırarak
a.- **mış** 102b/13
a.- **ası olursa (şehvete uyup a.)**
62b/9
- azacuk** azıcık
a. 47b/12, 61b/8
- a'zam** < *Ar.* En, daha, pek büyük
a. (**ism-i a.**) 30a/9, 30b/11,
30b/6, 31a/1, 31a/11, 31a/6, 32a/7,
32a/8
a.+ **dur (ism-i a.)** 29b/11,
30a/8, 30b/1, 31b/6, 32b/6
a.+ **dur (pād-şāh-ı a.)** 44b/8
a. **ol- (ism-i a.)** 30a/6, 30b/5,
31b/9
a.+ **uñ (ism-i a.)** 32b/6
- a'zamet** < *Ar.* Büyüklük, ululuk
a. 29a/11, 31a/11
a. **birle** 31a/4, 49a/9, 49b/7,
101b/5, 109b/2
a.+ **inden** 29b/3
a.+ **ümle** 10a/9
a.+ **ünle** 117a/3
- a'zamlıg** < *Ar.* + *T.* Büyüklük, ululuk
a.+ **ına (ism-i a.)** 29b/12
- a'zā** < *Ar.* Organlar, üyeler
a. 19a/7, 40b/7
a.+ **nuñ** 41b/8
a.+ **ña** 66a/12
a.+ **ya** 40b/3, 43a/1
a.+ **dan** 43a/1
- a.+ **sı** 38b/12, 65a/5
a.+ **sın** 41a/9
- a'zāb** < *Ar.* İşkence, keder
a. u **iķāb ol-** 17a/3
a. **eyle-- (vaķt-ı a.)** 34b/9
a. **gör-** 71b/7
a.+ **ı** 14a/6
a.+ **a** 105b/5
a.+ **dan** 14a/10, 73b/3
a.+ **dan şaķla-** 14a/9
a.+ **la** 71b/7
a.+ **ından** 5b/1, 95a/3, 116b/2
a.+ **da ol-** 106a/4
- azdurmağ** Yoldan çıkartmak
a.+ **a** 25b/12
- a'zīm** < *Ar.* Büyük, ulu
a. 71b/4
a. (**hulķ-ı a.**) 9b/
a.-i **'ālem** 108b/4
a.-i **beşāret** 100a/12
a.-i **hoş** 73b/9
a.-i **nevāht eyle-** 112b/11
a.-i **ikrām kıl-** 109b/12
- a'zīz** < *Ar.* 1. Degerli 2. Saygın
a. 17b/3, 42a/8, 95b/7, 96b/1,
100a/8, 101a/4, 108b/9, 112b/12
a. (**Qur'ān-ı a.**) 32a/9
a.-i **Mışır** 76a/3
a. **ķıl-** 117a/12
a. **ķut-** 115b/7
a.+ **dür** 13b/13, 14a/2, 96b/9
a.+ **ümüz** 12a/8
a.+ **ler** 67a/9

‘azīzrak < *Ar.* + *T.* Daha değerli

‘a.+ dur 12a/12

az **kal**dı ki Neredeyse

a. 103b/11, 103b/4, 106a/3,
108a/5

‘azm < *Ar.* Karar

‘a.-ı **Çalabum** 94b/12

azuğ Yiyecek → **azu**ğ

a.+ ı 10b/13

azuğ Yiyecek → **azu**ğ

a. 11a/3

a. **birle** 11a/1

āb-ı **hayāt** < *Far.* Hayat suyu

ā. **birle** 39b/9, 49a/7

āb-dest < *Ar.* Abdest

ā. al- 24a/10

āb-destli *Ar.* + *T.* Abdestli olma

ā.+ yem 88a/3

āb-destsiz *Ar.* + *T.* Abdestsiz

ā. 88a/3

āb-ı **hayvān** < *Far.* Hayat suyu

ā. 71a/9

‘ābid < *Ar.* İbadet eden

‘ā. 111a/9

‘āciz < *Ar.* Zayıf, güçsüz

‘ā. 44b/6, 54a/10, 54a/11,
117a/9

‘ā. **kal-** 20a/8

‘ā. ü **ser-gerdān kal-** 14b/3 ,
52b/10

‘ā. ol- 85b/3

‘ā. **iseñ** 45a/9

‘ā.+ **siz** 45b/6

‘ācizlīğ *Ar.* + *T.* Zayıflık → ‘ācizlik

‘ā.+ **uñuzı** 116a/11

‘ācizlik *Ar.* + *T.* Zayıflık → ‘ācizlīğ

‘ā. 39a/12

‘ā. **birle** 35b/13

ādem < *Ar.* İnsan, adam

ā. 16a/9, 43a/7, 43a/8, 44a/12,
44a/13, 44b/2, 69a/3, 69a/6, 111a/8

ā.+ **dür** 69a/12, 69a/4

ā.+ **üñ** 65b/11

ā.+ **ler** 60a/4

ādemī < *Ar.* + *Far.* İnsanoğlu, insanlık

ā.+ **ler** 31a/7, 35a/6, 88a/13,
103a/5, 105a/13

ā.+ **leri** 103a/11

ādemlik < *Ar.* + *T.* İnsanlık

ā. 37a/4

ā.+ **da** 102b/10

ādemoğlanı *Ar.* + *T.* İnsanoğlu →

ādemoğlanu

ā. 16a/13, 16b/5, 41a/6, 48a/4,
61b/4, 65a/5, 65b/8, 113a/4, 113a/6

ā.+ **n** 64a/3, 65b/1

ā.+ **na** 66b/13

ā.+ **nda** 16a/9, 42b/9, 44b/6

ā.+ **nuñ** 19a/7

ādemoğlanları < *Ar.* + *T.* İnsanoğulları

ā. 35a/10

ā.+ **nda** 14a/12

ādemoğlanu < *Ar.* + *T.* İnsanoğlu →

ādemoğlanı

<p>ā.+ ı̇ 42a/1</p> <p>‘ādet < <i>Ar.</i> Alışkanlık, görenek</p> <p>‘ā.+ dūr 20a/12</p> <p>‘ādil < <i>Ar.</i> Adaletli</p> <p>‘ā. 33b/13, 40b/10, 40b/11, 40b/4, 40b/9, 52b/12, 56b/8, 66a/13, 72b/7</p> <p>āferīn < <i>Far.</i> Yaratan</p> <p>ā. 37a/13</p> <p>āfet < <i>Ar.</i> Büyük felaket</p> <p>ā.+ ler 84b/10</p> <p>āh < <i>Ar.</i> Feryat etme, feryat</p> <p>ā. (adına ā. ķarıřup durur) 37b/9</p> <p>ā. (adumuza ā. ķarıřup durur) 36b/12</p> <p>ā. birle 39b/1</p> <p>ā. ķün 38a/13</p> <p>ā. eyle- 38a/12</p> <p>ā. it- 77b/11</p> <p>ā.+ uı̇ 38b/1</p> <p>āķir < <i>Ar.</i> Son, en son</p> <p>ā. 12a/13, 21b/3, 50b/3, 62a/10, 67b/7, 71a/3, 71b/3, 72a/11, 73a/1, 75a/2, 86a/2, 86a/3, 8a/7, 100b/11, 112a/9, 114b/13, 115b/1</p> <p>ā.+ e 112a/4</p> <p>ā.+ ine 17b/1</p> <p>ā.+ ine deġin 54a/1</p> <p>ā.+ ine ir- 92b/7</p> <p>ā.+ inde 33a/11</p> <p>āķiret < <i>Ar.</i> Öbür dünya</p>	<p>ā. 60b/9, 69b/3, 85b/11, 85b/9, 95a/3, 110a/8</p> <p>ā.+ dūr 27b/1</p> <p>ā.+ i (dünyāyı ā. terk eyledüm) 48b/9</p> <p>ā.+ e ir- 83b/7</p> <p>ā.+ e var- 65b/6</p> <p>ā.+ de 17a/9, 27b/2, 55b/10, 59b/13, 72b/3, 106b/10</p> <p>ā.+ den 110a/9</p> <p>āhū < <i>Far.</i> Ceylan</p> <p>ā.+ sın 39a/13</p> <p>‘āķibet < <i>Ar.</i> Son</p> <p>‘ā. 61b/6</p> <p>‘ā. Maħmūd olup 113a/11</p> <p>‘āķıl < <i>Ar.</i> Akıllı, akıl sahibi</p> <p>‘ā. 69b/5, 85b/9</p> <p>‘ā.+ ları̇ 37b/7</p> <p>‘ālem < <i>Ar.</i> Dünya, evren</p> <p>‘ā. 27a/13, 29b/3, 45b/1, 66a/12, 70b/1, 70b/2, 80a/1, 80a/4, 87a/2, 112a/2</p> <p>‘ā. (‘azīm-i ‘ā.) 108b/4</p> <p>‘ā. (cebbār-ı ‘ā.) 40a/11, 45a/10, 57b/8, 96b/3, 102a/9</p> <p>‘ā. (cihān-ı ‘ā.) 66a/12</p> <p>‘ā. (enbūh-ı ‘ā.) 53b/7</p> <p>‘ā. (pād-řāh-ı ‘ā.) 115b/2</p> <p>‘ā. (perverd-gār-ı ‘ā.) 66b/9</p> <p>‘ā. (raħmet-i ‘ā.) 68a/11</p> <p>‘ā. (seyyid-i ‘ā.) 3b/9</p> <p>‘ā.-i ķābūk 62a/5</p> <p>‘ā.-i ġayb 27a/13, 27b/1</p>
--	--

‘ ā .-i şehâdet 27a/13, 27b/1	‘ ām < <i>Ar.</i> Sene, yıl
‘ ā . ü nakkâreyle 17b/13	‘ ā . 105a/9
‘ ā .-i ğaybdan 56b/5	‘ ār < <i>Ar.</i> Utanma
‘ ā .+ in 38b/13	‘ a . 61a/9
‘ ā .+ ine 17b/7, 23b/12, 37a/6, 40a/3	ārām < <i>Far.</i> Durma, dinlenme, yerleşme
‘ ā .+ inde 21b/4, 22a/5, 22a/8	ā . ķıl- 102a/2
‘ ā .+ inden 15a/6, 41a/12, 41b/1, 110b/1	ā . ķut - 101b/9
‘ ā .+ indeydüm 21b/4	ā . ķut- (tende a.) 38b/9
‘ ā .+ indeyin 21b/5	ārāste < <i>Far.</i> Süslenmiş, bezenmiş
‘ ā .+ ünj 86b/13	ā . 37a/9, 39b/10
‘ ā .+ e 80a/2	ā . ol- 17a/13, 58a/12, 69a/13
‘ ā .+ den 40a/3	a . ol- (rāy-ı a.) 103a/8
‘ ā .+ i 16b/11, 16b/9, 29b/11, 42a/1, 42a/2, 45a/3, 50a/6	ārāyiş < <i>Far.</i> Süs, bezek
‘ ā .+ ümüzden 46a/10	ā . birle 46a/5
‘ ā .+ ler 14b/3, 19b/1, 70a/13	ā .-i zinet 36a/11
‘ ā .+ lerünj 65b/13	ā .+ le 13a/10
ālet < <i>Ar.</i> Araç	‘ ārif < <i>Ar.</i> Bilen, bilgili
ā .+ dür 54a/11	‘ ā .+ ünj 85a/12
āletsüz < <i>A.+ T.</i> Araçsız	‘ ā .+ ler 46b/2, 69a/4, 108b/11, 109a/3
ā . 41a/5	‘ ā .+ lerdür 59a/13
‘ ālī < <i>Ar.</i> Yüce, yüksek	‘ āriyyet < <i>Ar.</i> Ödünç
‘ ā . 97b/4	‘ ā .+ e virdünse 73b/7
‘ ālim < <i>Ar.</i> Çok bilen, bilgin	ārż < <i>Ar.</i> Yer, dünya, yeryüzü
‘ ā . 51a/9, 69a/13, 69b/7, 70a/2	ā .+ ı 66b/9
‘ ā .+ dür 99a/8	ārżū < <i>Far.</i> İstek, heves
‘ ā .+ ler 32b/4, 46b/1	ā . ķıl- 93a/1
‘ ā .+ leri 7a/9	ā .+ sı ol- 109a/5
‘ ā .+ lere 70a/3	ārżūla - < <i>Far.+ T.</i> Dilemek, istemek
‘ ā .+ lerdür 59a/13, 69b/9	ā .- dı 111a/11
	āsāyiş Huzur

a. ol- 105b/10
‘**āṣī** < *Ar.* Karşı gelen, isyancı
‘**ā.** 62b/9, 117a/1
‘**ā. ol-** 40a/5, 40a/11, 107b/13
‘**ā.+ leri** 59b/2, 117a/10
‘**ā.+ yüz** 117a/9
‘**āṣıḳ** < *Ar.* Birine, bir şeye tutkun
‘**ā.** 13b/7, 21b/9, 109b/5
‘**ā.-ı ṣādıḳ** 24a/6
‘**ā.+ ıdur** 22a/7
‘**ā.+ lar** 17b/1, 70b/1, 97b/8,
109b/8
‘**ā.+ ları** 12a/1
‘**ā.+ larına** 87a/12
āṣūfte < *Far.* Perişan
ā. 12a/1
āvāre < *Far.* Boş gezen
ā. eyle- 12a/2
āvāz < *Far.* Ses
ā. 93a/13
ā. gel- 36a/7, 59b/12, 59b/11,
72b/1, 76b/12, 101a/8
ā.+ ın 73a/12
ā.+ ın işit- 24b/3
ā.+ u 12a/3
ā.+ a 101a/6
ā.+ la 12a/1, 98a/7
ā.+ ı 101a/7, 4b/9
ā.+ ı çık- 65b/8
ā.+ ı gel- 24a/8, 62b/8, 101a/6

āvāze < *Far.* Bağırma, yüksek ses

ā.+ yi 74b/10, 105a/9
āyed < *Ar.* Ayet → **āyet**
ā.+ i 49b/9
āyet < *Ar.* Ayet → **āyed**
ā. 3a/13, 3b/1, 3b/12, 51a/13,
56b/11, 56b/13, 70b/3
ā. ü mufaṣṣalāt 9b/1
ā. birle 8b/6
ā.+ ü 71b/13
ā.+ de 60a/4, 63a/8, 65b/6,
66b/7, 101b/4, 109a/4
ā.+ den (izhār u a.) 32a/12
ā.+ i 57a/5, 70b/7, 71b/10,
71b/12, 108b/11
ā.+ inde 70a/5
āyine < *Far.* Ayna
ā. 47b/12, 47b/13, 47b/9,
48a/5, 48a/6
ā. gibi 47b/4
ā.+ yi 48a/2
ā.+ nün 47b/4, 47b/10
ā.+ ye 48a/3, 48a/6
ā.+ si 48a/1
āzā < *Far.* Buna karşılık, buna karşın
ā. 77a/12
āzād < *Far.* Özgür
ā. eyle- 72a/13
ā. kı 72b/1, 72b/2
ā. ol- 114a/2, 114a/3
āzādlik < *Far. + T.* Özgürlük
ā. bul- 72b/3, 72b/5

B

baba Baba

- b. 8b/13, 9a/1
b.+ sı 9a/1
bağ-vān < *Far.* Bahçıvan
b.+ uñ 115b/9
bağ(ı)r Yürek
b. 36a/7
b.+ um 21a/5
bağışla – 1. Affetmek 2. Bir mal veya hakkı karşılık beklemeden birine vermek
b. 70a/3, 75a/4
b.- r 41b/10, 104b/3
b.- dı 35a/12, 59b/8, 116b/4
b.- duğuş 73b/7
bağla - 1. Bağlamak, 2. Düzmek, tertip etmek 3. Sarmak
b. 108b/9
b.- r 41a/6
b.- mış 59a/11
b.- dum 10b/7, 62a/12, 76b/5
b.- dı 61b/10, 76a/11, 76b/3, 106a/13, 106b/1
b.- dılar (şaf b.) 114a/5
b.- yasın 106a/6
b.- ya 15b/2, 61a/8
b.- yup durdılar (şaf b.) 75b/7
b.- yup 19a/13
b.- nası olursa 83a/7
bağlan - Bağlanmak
b.- up dururdu 94a/3
bağlayıcı Bağlayıcı, bir arada tutan
b.+ dur 15a/13
bağlu Bağlı
- b. 24b/1
bahā < *Far.* Değer, kıymet
b. (hayā vü b.) 9a/12
b.+ m 12a/3
b.+ ŋ 12a/4
b.+ sı 31b/5
bahādır < *Far.* Yiğit
b.+ lar idi 6b/2
bahāne < *Far.* Sebep
b. eyle- 110b/11
b. ol- 107a/6
bağçe < *Far.* Küçük bağ; çiçek ve sebze yetiştirilen yer
b. 58a/12, 58b/2, 97b/4
b.+ den taşra ola 58a/13
bağl < *Ar.* Cimrilik
c. 38a/4
bağr < *Ar.* Deniz
b.-ı muhîṭ 29b/7
bağş < *Ar.* Konu
b.+ dur 19a/7
b.+ ında 33b/1
bağş < *Far.* Bağışlayan
b.+ ı 109b/1
b.+ ı geç- 109b/1
b.+ ında 109b/1, 111a/4
bağşış < *Far.* Bağış
b. vir- 73b/6
bağt < *Far.* Talih
b. 115b/8
bağtlu < *Far.* + *T.* Talihli
b. 8a/12
bağ – 1. Bakmak 2. İlgilenmek

b.- ar 56a/6	b.- up (fi'lümüze b.)117b/2
b.- arlar 59a/8, 59a/9	b.- ardı 89a/10
b.- dum 117a/6	b.- aydı 47b/5
b.- dı 15b/6, 38b/13, 46a/5, 81b/3, 81b/4	b.- arken 105b/3
b.- am 15b/2	baķır Bakır
b.- asın 66a/12	b. 64b/1, 64b/3
b.- a 61a/9, 81b/1, 81b/2, 89a/11	b.+ dan 5b/4
b.! 21a/2, 24b/7, 45a/2, 45a/6, 45a/9, 45b/9, 46b/5, 46b/6, 46b/7, 63b/8, 66a/4	baķķāl < Ar. Bakkal
b.! (tertibine b.) 44b/13	b. 62b/2
b.- up 81a/12	bal Bal
balaban Çakırdoğan	b. 74a/11, 86b/3, 88b/7
b. 74a/13	b. bile 88b/6
balçığ Killi, koyu, yapışkan çamur →	b. ol- 53a/10
balçık	b.+ la 87a/8
b.+ ın 49a/6, 65b/11	b.+ dan 13b/13
b.+ ı 65a/9, 117a/13	b.+ ları 96a/8
b.+ a 65a/11, 65a/13, 65a/5, 65b/3, 65b/7, 65b/8	balķı - Parlamak
b.+ ına 64a/11, 65a/6, 65a/7	b.- ya 78a/9
b.+ ından 39b/9	balta Balta
balçık Killi, koyu, yapışkan çamur →	b. 104a/10, 77a/1
balçığ	b.+ yı 104a/13
b. 65a/8, 65b/4	b.+ yla 21a/4
b.+ ı 98a/5	b.+ sından 104b/1
b.+ dan 38b/13, 64b/6, 65a/6, 65b/1	b.+ lar 25a/3
balık Balık	ban < Far. Ezan → bān
b. 58b/3, 58b/3, 58b/6, 96a/8	b. u kāmēt 9a/13
b. daķı 13b/12	b.+ uñla 13b/13
	bañ < Far. Ezan → bān
	b. 33b/5
	b.+ la 33b/3
	baña Bana
	b. 6b/6, 11b/2, 15a/12, 15b/7, 17b/2, 21a/1, 21a/2, 23b/5, 24b/7,

24b/8, 25a/1, 31b/11, 31b/13, 33a/7,
38b/5, 44b/12, 45b/6, 48a/11, 50b/1,
54b/6, 58b/5, 59a/9, 70b/9, 73b/2,
73b/6, 76b/10, 78b/8, 80a/2, 80b/4,
81a/11, 81b/7, 83b/1, 83b/6, 83b/8,
87a/3, 87a/5, 87a/9, 92a/13, 92b/3,
93a/6, 99b/13, 9b/4, 101b/5, 107b/1,
108b/7, 10a/8, 110a/10, 110a/11,
110a/12, 110a/7, 110a/8

b. deg- (nevbet b.) 7b/6

b. içür- (muhabbet şarābın b.)

87a/10

bardağ Bardak → **bardağ**

b.+ ın 33a/9

b.+ la 18a/7

b.+ ı gibi eyle- (kārān b.)

33a/8

bardağ Bardak → **bardağ**

b. 33a/10

b. eyle- 86a/2

b.+ la 96a/13

barnağ Parmak → **barnağ** → **barnağ**

b.+ ın 43b/11, 62b/12, 86b/5

b.+ ı 44a/8, 47a/5

b.+ ıyla 78a/6

b.+ a 43b/13, 44a/3

b.+ ına 43b/11

b.+ ından 86b/2, 86b/3, 87a/12

b.+ uñ 41b/11, 81a/3

b.+ uñla 81a/2

b.+ umdan 87a/8

barnağ Parmak → **barnağ** → **barnağ**

b. 41b/11, 43a/11, 44a/7

b.+ da 43a/12, 43a/13, 43b/1,
43b/2

b.+ lar 41b/10, 85b/4

b.+ larda 43a/12, 44a/6

b.+ ları 81b/11

b.+ larından 44a/5

b.+ laruma 44a/2

barnağ Parmak → **barnağ** → **barnağ**

b.+ ına 55b/3

baş - Basmak, üzerinden geçmek

b.- up geçdi 21a/6

başır < *Ar.* Çok iyi gören

b.+ dür 103a/13

baş 1. Kafa 2. Bir şeyin uçlarından
biri, uç

b. 16a/6, 20b/7, 43a/4, 43a/8,
43b/11, 47a/9, 73b/9, 77a/1, 78b/6,
98a/2, 99b/7, 114a/7

b. cān virdiler (yolında b.)
20b/7

**b. (benüm eşigüm toprağına
korsañ b.)** 63a/12

b.+ ın 77b/12, 109a/1, 111b/13

b.+ ına 36a/10, 48b/13, 59a/11

b.+ ına koy- 10b/4

b.+ ında 68a/8

b.+ ından ayağına dek 71b/5

b.+ a 68a/12

b.+ da 36a/2

b.+ ıyla 38a/5

b.+ uñda 101b/7

b.+ dan ayağa degin 12a/12

b.+ dan başa 19b/7

b.+ dan çıkar-	111a/12	b.+ a	22a/3
b.+ ların	108b/12	b. gibi	45b/12, 69a/8
b.+ ların senüñ eşigün koy-	63a/13	bādāme	< Far. Eski püskü hırka
başar - Başarmak		b.	83a/5
b.- amadı	15a/9	bāğ	< Far. Bağ
başla - Başlamak		b.	110b/11
b.- r (debreni b.)	41b/10	b.+ ı	110b/10
b.- duñ	38a/13	b.+ dan	110b/11
b.- dı	35a/11, 64b/6	bāğ-bān	< Far. Bahçıvan
b.- dı (niyāz eyleyi b.)	39a/2	b.+ ı	45b/3
b.- dı (yanmağa b.)	38a/9	b.+ dan	45b/4
b.- dı (yürüyü b.)	36a/12	bāķī	< Ar. Kalıcı, ölümsüz
b.- yalum!	25b/7	b.	46a/3, 113a/4, 113a/6,
b.- ya (çekili b.)	92b/7	115b/10	
başlu Başlı		b. kal-	8a/9, 52a/3, 75a/2,
b.	36a/7, 38a/3	84b/4, 85b/10, 98b/11, 113a/4	
bat - Batmak, boğulmak		b.+ dür	85b/12
b.- dı	108a/8, 94b/7	bālig	< Ar. Erişmiş, vasıl olmuş 2.
batman Ağırlık ölçü birimi		Son mertebeyi bulan	
b.	35a/3, 35a/4	hikmet-i b. + a birle	29b/1,
baya - Zenginleşmek		29b/5, 40a/12	
b.- yasın	4b/4	bāri	< Far. Hiç olmazsa, en azından
bayalığ Zenginlik		b.	42a/11, 104b/4, 105b/2,
b.+ uñ	62b/6	105b/5	
baykuş Baykuş		bātm	< Ar. İç
b.+ dan	101b/10	b.	17a/9, 27b/3, 46b/4, 46b/5
bayram Bayram, özel olarak kutlanan		b.+ dur	69b/10
gün		b.+ ı	27a/3, 27b/2
b.+ ları olurdu	104a/7	b.+ a	28b/11
ba'zı < Ar. Kimi		b.+ da	16b/13
b.	49b/11, 84a/10, 102b/10	bāz-bend	< Far. Kolbağı
bādām < Far. Badem		b.	76b/3
		b. gibi	94a/3

b.+ in 76a/10, 76a/12	b. 115b/4
bāzār < <i>Far.</i> Çarşı, pazar	b. (dizār u b.) 58a/11
b. 34b/10, 34b/8	b.+ mdan 115b/4
b.+ a 18b/2, 21a/5	b.+ sı 37b/13, 85b/2
b.+ mda 48b/6, 50a/12, 50a/9,	bekle - Beklemek
117a/8	b.- yeler 4a/13
bāzer-gān < <i>Far.</i> Tüccar, bezirgan	beklemeg Beklemek
b. 50a/13, 50b/1, 50b/4	b.+ e 49a/12
bāzū < <i>Far.</i> Kol	bel Sırt
b.+ sından 76a/10	b.+ i bükil- 18a/10
bed-baht < <i>Far.</i> Talihsiz	b.+ ine 19a/13, 59a/11, 61a/8,
b. 42a/7	108b/9
b.+ lar 102a/3	b.+ inden 25b/4
bedel < <i>Ar.</i> Karşılık	belā < <i>Ar.</i> Felaket, musibet
b. eyle- 40a/8	b. 11a/1, 65a/3, 84b/7
beden < <i>Ar.</i> Beden, vücut	b.+ mda 79b/4
b. 39b/7, 41a/1	b.+ sın 60b/8, 66a/13
bedī ^c < <i>Ar.</i> Güzel, yepyeni	b.+ sına 61a/1
b. 62a/7	beled < <i>Ar.</i> Kent, memleket
bedr < <i>Ar.</i> Dolunay	b.-i ḥarām 9a/13
b.-i muḥakkıkān 41a/1	beli < <i>Ar.</i> Evet
bedrlig < <i>Ar.</i> + <i>T.</i> Dolunaylık	b. 93b/13, 95b/5
b.+ e 47b/3	belki < <i>Ar.</i> + <i>Far.</i> Olabilir ki
beg Bey	b. 14b/12, 15b/13, 29b/10,
b. 25a/3, 78b/2	31b/5, 52b/6, 54a/11, 54a/8, 67b/4,
b. kı1- 117b/4	79a/2, 105b/10, 110b/7, 110b/9
b.+ üñ 40a/4, 113a/9	bellü Belli olan
b.+ ler 74a/7, 117b/5	b. 34b/5, 53a/4, 53a/6, 86a/5,
b.+ lerün 33b/13	117a/8
b.+ i ol- 52b/2	belür - Belirmek, ortaya çıkmak
behre < <i>Far.</i> Nasip	b.- mez 25a/8, 85a/9
b.+ sin 69b/3	b.- meye 15b/13
beḳā < <i>Ar.</i> Kalıcılık	ben Ben → men

b. 3a/2, 3a/6, 3a/9, 3a/13, 3b/2, 3b/4, 3b/6, 3b/7, 3b/13, 3b/12, 4a/3, 4a/5, 4a/7, 6b/3, 6b/5, 6b/7, 7b/12, 7b/6, 7b/7, 8b/3, 8b/10, 8b/13, 9a/7, 9a/8, 9a/9, 10a/6, 10a/8, 10b/4, 11b/10, 11b/13, 12a/6, 15b/1, 15b/11, 15b/12, 15b/2, 18b/10, 18b/2, 18b/4, 21a/10, 21a/2, 21a/3, 22a/11, 23a/10, 23a/9, 23b/1, 23b/5, 24a/4, 24b/13, 24b/4, 24b/5, 24b/7, 24b/8, 25a/12, 2b/13, 38b/4, 39a/4, 43b/10, 45a/11, 45b/10, 45b/5, 45b/6, 45b/9, 46a/12, 46a/7, 47b/6, 48b/9, , 50b/5, 51a/8, 52a/1, 52a/2, 52a/4, 53b/3, 54a/13, 54b/5, 54b/6, 55a/10, 55a/7, 58b/1, 58b/5, 59a/7, 59a/9, 59b/5, 60b/11, 62a/12, 62a/13, 62b/5, 63b/11, 66a/2, 66a/4, 71a/11, 72a/12, 75b/10, 76a/13, 76a/9, 76b/4, 77b/13, 78a/11, 79a/6, 79b/13, 79b/5, 79b/7, 80a/8, 81a/2, 81b/12, 82a/11, 82a/12, 82a/13, 82a/8, 82b/1, 82b/8, 83a/9, 83b/4, 83b/8, 85b/13, 86b/12, 87b/4, 88a/3, 89a/7, 89b/11, 93a/12, 93a/6, 94a/13, 95b/4, 96a/6, 98b/2, 99b/8, 100b/10, 100b/11, 101a/2, 101a/4, 104a/9, 105a/11, 105a/12, 105a/13, 106a/12, 107a/4, 108a/13, 108a/2, 108a/6, 108a/9, 109b/5, 110a/13, 110a/3, 111b/12, 112a/12, 112b/6, 112b/7, 113b/3, 113b/4, 114a/1, 114b/4, 114b/7, 114b/8, 115a/12, 115a/6, 115a/8, 115b/10, 116b/12

b. çün 24b/3

b. mi 80a/7 , 107a/2

b.+ i 12a/2, 24a/1, 24a/3, 33a/10, 33a/12, 33a/7, 59a/10, 60a/3, 66a/9, 76a/7, 76b/9, 77a/9, 82a/4, 83a/8, 86a/2, 86a/4, 87a/11, 87a/2, 87a/6, 87a/9, 87b/5, 93a/2, 94b/8, 95a/11, 96a/13, 96a/8, 105a/11, 105a/12, 105a/13, 107a/7, 108b/6, 108b/7, 112b/5

b.+ de 17a/2, 25b/7, 34a/10

b.+ den 9a/7, 9b/10, 9b/9, 10b/8, 114b/1, 25a/1, 35a/4, 66a/4, 66a/5, 73b/8, 78a/11, 83b/7, 97b/13

b.+ den artuq 32a/1, 107a/7

b.+ den dile- (‘özrin **b.**) 56a/10

b.+ üm 3a/12, 3a/13, 3b/1, 3b/10, 3b/3, 3b/5, 3b/7, 4a/4, 4a/6, 6b/9, 9b/11, 9b/7, 10a/2, 11a/13, 11b/1, 11b/12, 15a/11, 15b/11, 15b/2, 16b/10, 17a/10, 17b/13, 18b/9, 20b/13, 26a/11, 31b/12, 44b/13, 45a/12, 46a/12, 46a/6, 46a/7, 46a/8, 47b/2, 50a/1, 51b/7, 52a/4, 55a/8, 55b/11, 59a/13, 59b/2, 59b/5, 62a/13, 62a/3, 62b/6, 63b/3, 66b/1, 68a/9, 69b/2, 72a/3, 72a/4, 72a/5, 75a/12, 75a/3, 75b/10, 76a/5, 79b/1, 79b/12, 79b/2, 79b/4, 79b/5, 79b/9, 80a/13, 80b/2, 80b/3, 82a/7, 82b/3, 86b/12, 91b/11, 92b/2, 94a/2, 97b/12, 101b/5, 101b/6, 101b/7, 107a/12, 110a/4, 111b/13, 113b/13, 116a/12

b.+ üm (eşigüm toprağına
ķorsañ b.) 63a/12
b.+ üm çün 7b/7, 7b/11
b.+ üm gibi 44b/12, 99b/13,
116a/9
b.+ üm için 112b/2, 12a/7
b.+ ümle 10a/5, 91b/10,
106a/12,109b/13
b. mi 107a/2, 80a/7
bend < *Far.* Bağ, zincir
b.+ i 53b/3
b.+ ünđe 77b/7
benefşe < *Far.* Menekşe
b.+ ye 22a/3
beni ādem < *Ar.* İnsaoğlu
ber-güzide-yi b. 3b/9
benlig Şahsiyet, kişilik→ **benlik**
b.+ ümüz 25b/6
benlik Şahsiyet, kişilik→ **benlig**
b. 24a/5, 24a/6
benvenlik Benlik
b. 36a/2
beñdeş Eş, benzer
b. 15a/5
b.+ üm 101b/5, 101b/6
b.+ leri 102a/2
beñdeşsizlig Eşsizlik, benzersizlik
b.+ inden 101b/8
beñz Yüz, çehre
b.+ i 68a/8, 78b/6
b.+ üm 83b/5
b.+ ün 83a/13
b.+ i 68a/8, 78b/6

benze - Benzemek
b.- r 40b/10, 57a/10, 81b/12,
82b/1, 93b/12, 101b/1, 101b/3, 102b/6,
104b/10
b.- yiser 102a/3
b.- mez 101b/1
b.- meye 101b/3
benzed - Benzetmek→ **benzet**
b.- ür 14b/4, 14b/5,22a/2,
22a/3, 22a/4
b.- iserler 104a/1
benzet - Benzetmek→ **benzed**
b.- di 50b/10, 70a/7, 91a/2
b.- diler 102a/4
ber < *Far.* Üzere
b.-kemāl hikmet (kādr-i b.)
29a/13
ber-dār < *Far.* Asılmış
b. kııl- 20b/8
ber-güzide < *Far.* Seçilmiş, seçkin
b.-yi beni ādem 3b/9
ber-kemāl < *Far.* En iyi biçimde,
mükemmel
b. (kādri b.) 62a/7
b. (şāni^c-i b.) 61b/3
berāber < *Far.* Birlikte
b. eyle- 102b/1, 102b/5,102b/6,
104b/2
b. ol- 102b/10, 103a/8
b.+ dür 102b/10, 105a/7
b. midür 103a/6
berāberlik < *Far.* + *T.* Birliktelik
b. 102b/11

- berāt** < *Ar.* Nişan
 b.+ ı 40b/4
- berekāt** < *Ar.* Bereketler, bolluklar
 b. vir- 90b/8
 b.+ ında ('*adl-i b.*) 40b/5
 b.+ ında 114a/3, 59b/8, 72b/12
- bereket** < *Ar.* Bolluk
 b. 90b/11
- berk** Sağlam
 b.+ dür 50b/10, 50b/11
- berki** - Sağlamlaşmak
 b.- ye 50b/7
 b.- yüp durur 57a/10, 57a/12,
 57b/7
 b.- dükten sonra 50b/8
- berkit** - Sağlamlaştırmak
 b.- di 24a/12, 86b/2
- berriyye** < *Ar.* Çöl
 b.+ de 11a/3
 b.+ sin 11a/1
- berü** -den bu yana, -den sonra
 b. 38a/6, 80b/3
 b. (andan b.) 98b/2
 b. (buncadan b.) 76b/8
 b. (evveldenb.) 62a/3
 b. (girelüden b.) 88a/4
 b. (ne vaqtdan b.) 93a/5
 b. (vaqtdan b.) 93b/5, 101b/13,
 b. (yıldan b.) 39a/7, 49b/1,
 52a/7, 72b/4, 73a/8, 78b/13
- besle** - Beslemek
 b.- r 60a/6, 67b/5, 91a/7
- b.- di 32a/10
 b.- yesin 106a/6
 b.- ye 90a/4
 b.- dügün 71b/1
 b.- yeydün 91b/1
- beslemeg** Beslemek
 b. + e 105a/2, 89a/13
- besleyici** Besleyici
 b.+ dür 103a/11
- beşāret** < *Ar.* Müjde
 b. 109a/4, 26a/1, 75a/6
 b. ('*aẓīm-i b.*)100a/12
 b.+ in 9b/12
 b.+ ler 64b/7
- beşeriyet** < *Ar.* İnsanlık
 b. 23a/8
- beyān** < *Ar.* Açıklama, ifade etme,
 dile getirme
 b. eyle-102b/8
 b. id- 12b/7
 b.+ ıdur 116b/1
 b.+ ında 85b/3
- beyni** Beyin
 b.+ si **qazān** **qaynar** **gibi**
qaynaya 71b/9
- beyt** < *Ar.* Beyit
 b. 11b/8, 1b/10, 20b/5, 68a/6
- beze** - Süslemek
 b. 17b/10, 17b/12
 b.- r 37a/12
 b.- düm 45/11
 b.- yeler 17a/6, 37a/11
 b.- yüp 73a/12

- b.- rse** 45b/10
- bezemek** Süslemek
b.+ den 37a/12
- bezeg** Ziyinet eşyası, süs
b.+ i 36b/1
b.+ ine 36a/12
- bıçgu** Bıçak
b.+ sıyla 21a/7
- bınar** Pınar
b. 58a/1, 95a/9
- bırağ** - Bırakmak, terk etmek, ayrılmak, atmak → **bırağ**
b.- ur 22b/5
b.- asın 64a/10
b.- a 61b/12, 69b/6
b.- up 36a/7
b.- up kaç- 78a/1
b.- up yürürken 36b/6
- bırağ** - Bırakmak, terk etmek, ayrılmak, atmak → **bırağ**
b.- ur 61b/9
b.- dı 15b/3, 21a/6, 57b/12, 77b/12
b.- dı (müteşekkir b.) 87b/10
b.- dı (oda b.) 108a/11
b.- dılar 88b/4, 89a/2
b.- dılar (kur' a b.) 90a/1
b. ! 24a/7
b. !- ma 117a/11
- bî-çäre** < *Far.* Çaresiz, zavallı
b. 81a/4
b.+ nün 81a/7
b.+ ler 102a/12
- bî-çün** < *Far.* Emsalsiz, eşsiz
b. 17a/11, 54b/12, 54b/9, 82b/2, 82b/4, 102a/12
- bî-ğaber** < *Far.* + *Ar.* Habersiz
b.+ dür 16a/10
- bî-hemtālīg** < *Far.* + *T.* Benzersizlik
b.+ m 102a/1
- bî-ğod** < *Far.* Kendinde olmama, baygın
b. 20b/10
b. ol- 5a/2, 49b/12, 50a/11
- bî-meşel** < *Far.* + *Ar.* Örneksiz
b. 102b/12
- bî-meze** < *Far.* Lezzetsiz, tatsız
b. 12a/4
- bî-mişāl** < *Far.* + *Ar.* Benzersiz, eşsiz
b. 102b/13
- bî-mişl** < *Far.* + *Ar.* Benzersiz, eşsiz
b. 101b/7
- bî-nihāyet** < *Far.* + *Ar.* Sonsuz, tükenmez
b. 96b/4
- bî-niyāz** < *Far.* Yalvarmasız
b. 117a/4
- bî-pāklīg** < *Far.* + *T.* Temiz olmamak
b.+ umuzı 116b/4
- biç** – 1. Kesmek 2. Dikilecek bir kumaşı belli bir ölçü ve modele göre kesmek
b.- diler 21a/7
b.- diler (egnüne b.) 73b/10
- bigi** Gibi → **gibi**

b. (mü'minler b.) 51a/10	b.- em 77a/12, 83a/8
bil – Bilmek	b.- esin 24b/10, 24b/11,
b. - mekde 32b/3, 37b/8, 84b/5,	35b/10, 39b/4, 42a/11, 49b/11, 49b/6,
85a/6	88b/7, 112a/12
b.- ürem 18a/13, 115a/12	b. -esin (haber b.) 39b/6,
b.- ürsin 21b/11, 82a/1, 82a/7,	b.- e 38b/11, 38b/12, 66b/3,
82a/8	96b/2
b.- ür misin 31a/5, 48a/11 ,	b.- e (haber b.) 108b/1
10b/9	b.- e (hālūñi b.) 62a/9
b.- ür 10a/11, 31b/13, 32b/5,	b.- eyüz 108a/1
41b/13, 67a/1, 67a/12, 112b/3	b.- evüz 86a/9
b.- ür mi 82a/9	b.- esiz 34b/6
b.- ürlər 48a/11	b. -esiz (haber b.) 45b/4
b.- ürüz 68b/1	b.- eler 32a/11, 54a/8, 54a/9,
b.- ürsiz 53a/8, 53b/2	54b/2, 107b/12, 110a/5
b.- düm 45b/5, 53a/4, 53a/6,	b.- dügin 113b/5
102a/1, 117a/8	b.- dügün kadar 39b/5
b.- düñ 54a/8, 54a/9, 61b/13,	b.- ürdi (ezbere b.) 5b/11
77a/11, 108a/9, 111b/3	b.- ürseñ 93b/7
b.- düñ (haber b.) 108a/13	b.- mişdi 49b/2
b.- di 15a/12, 37b/13, 38a/9,	b.- diyse 22b/1, 22b/2, 22b/3,
49b/12, 54b/1, 63b/4, 85b/6, 85b/7,	22b/4
86a/6, 90b/8, 92b/3, 108a/13, 108a/9,	b.- eydüm 87a/4, 87a/5, 87a/8
113b/7	b.- eydi 87a/6
b.- diler 52b/9, 54a/9	b.- ediyünüz 116a/11
b.- iser 48b/4	b.- eydünüz 116a/12
b.- eyin! 98b/3	b.- ürken 1102a/11
b. ! 27b/9, 76a/4, 110b/3	b.-esi ol- (haber b.) 108a/10,
b.- gil 14a/3, 29a/4, 34b/6,	b.- mezem 18a/12, 21a/9,
47b/10, 60a/6, 63a/3, 69a/2	54a/13, 59b/10, 81a/2
b.- gil! (cevāb b.) 32b/8	b.- mezsın 12a/3, 73b/12
b.- sün ! 96b/2	b.- mezem (hısāb kitāb b.)
b.- sın ! 111a /8	72a/12

- b.- mezsın (kadrin b.) 56b/2
b.- mez 112b/3
b.- mez (emān b.) 108a/5
b.- mezsiz 19a/12
b.- mezler 41b/13
b. -medün (haber b.) 108a/6
b. -mediler (haber b.) 45b/5
b.- meyedünüz 116a/11
b.- meyesin 108b/7
b.- meye 32a/1, 52b/8, 85a/4,
85a/6
b.- mezseñ 21b/12
b.- medünse 42a/11
b.- memişdi 38a/8
b.- dürmese 87a/4
bilmeg Bilmek → **bilmek**
b.+ e 32a/8
bilmek Bilmek → **bilmeg**
b. 66b/13, 66b/3
b. çün 47a/1
b. içündür 47a/1
b. gerek 59b/12
bildür - Bildirmek, haber vermek
b. 48a/11
b.- ür 50a/3, 5a/11
b.- di 16a/8, 66b/4, 99a/7,
100a/11, 102b/4
b.- diler 27a/8
b.- em 86b/4
bildürmek Bildirmek, haber vermek
b. çün (yalanın b.) 6a/12
bile Hatta, dahi
b. 11a/10, 88b/7, 114a/3
b. (bal b.) 88b/6
b. (de b.) 104a/8
b. (ferişteleri b.) 93b/10
b.(külini b.) 20a/12
b. (rahmeti b.) 112a/3
b. (şarmaşup b.) 105b/12
b. (ta'ām b.) 81b/9
b. (Tevrütler b.) 5b/11
b. (yanında b.) 29b/1
bileg Bilek
b.+ i 12a/4
bilin - Bilinmek
b.- e 50a/2, 61b/5
b.- meyedi 50a/2
biş - Tanışmak
b.- düm 98b/2
b.- e 108b/3
bin - Binmek, oturmak
b.- eler 54b/11
b.- üp 38a/10
b.- düğümüz 68b/10
b.- e qodı 74a/11
biñ Bin
b. 12a/5, 15b/7, 26a/2, 2a/10,
2a/7, 2a/8, 2b/1, 2b/4, 2b/5, 38a/1,
38a/6, 39a/7, 42b/1, 46a/10, 46b/10,
49b/1, 4a/10, 4a/13, 50a/1, 51b/5,
75a/6, 79b/12, 86a/1, 86a/2, 86a/3,
100a/12, 109a/4, 115b/12, 116a/6,
116a/9, 116b/9
biñ bir Bin bir
b. 11b/13, 12a/3, 12a/6, 48a/3,
48a/4, 48a/6, 48a/7, 48a/8

bir Bir

b. 1b/8, 2a/4, 2a/5, 2b/11, 3a/13, 3b/1, 3b/12, 5a/8, 5a/9, 5b/12, 5b/2, 5b/3, 5b/8, 11a/3, 11a/5, 11b/11, 11b/12, 11b/2, 11b/4, 11b/6, 12a/11, 12a/2, 12a/6, 12b/7, 13b/1, 13b/12, 13b/9, 13b/12, 14b/2, 14b/4, 14b/8, 15a/2, 15a/3, 15a/4, 15a/6, 15a/7, 15b/1, 15b/10, 15b/3, 15b/7, 15b/9, 16a/4, 16a/5, 16a/6, 16b/2, 17b/4, 18a/13, 18a/5, 18a/6, 18b/13, 19b/4, 19b/8, 19b/9, 20a/1, 20a/12, 20a/3, 20b/4, 20b/9, 21a/10, 21a/2, 21a/4, 21a/5, 21a/6, 21a/9, 21b/1, 21b/12, 21b/7, 22a/1, 22a/13, 22b/10, 22b/5, 22b/7, 22b/8, 22b/9, 23b/11, 23b/2, 23b/4, 24a/8, 24a/9, 24b/10, 24b/12, 24b/8, 25a/1, 25a/4, 25a/8, 25a/9, 25b/13, 25b/4, 25b/9, 26a/1, 26a/5, 26b/1, 26b/9, 27b/4, 29b/13, 30a/3, 31b/11, 31b/13, 32a/5, 32a/7, 32b/1, 32b/3, 33a/2, 33a/8, 33b/12, 33b/5, 33b/6, 34a/1, 34a/10, 34a/13, 34a/2, 34a/9, 34b/11, 34b/8, 35a/13, 35a/2, 35a/3, 35a/8, 35b/12, 35b/2, 35b/5, 35b/8, 37a/10, 37a/8, 37a/9, 37b/12, 38a/12, 39a/4, 39b/3, 39b/8, 39b/9, 40a/4, 40a/5, 40b/4, 41a/13, 41a/9, 41b/2, 41b/4, 42a/8, 42b/5, 43a/1, 43a/10, 43a/12, 43a/13, 43a/3, 43a/9, 43b/1, 43b/10, 43b/2, 44a/10, 44a/3, 44a/6, 44a/7, 44a/8, 44b/3, 45a/11, 45a/13, 45b/8, 46a/9, 47a/11,

47b/1, 47b/2, 48a/10, 48a/5, 48b/10, 48b/11, 48b/12, 48b/2, 48b/3, 48b/4, 48b/5, 48b/7, 49a/8, 49b/10, 49b/12, 49b/13, 49b/8, 49b/9, 4a/8, 50a/13, 50a/2, 50a/5, 50a/9, 50b/4, 50b/5, 50b/6, 51a/3, 51a/4, 51a/5, 51a/9, 51b/1, 51b/13, 52a/13, 52a/6, 52b/12, 52b/2, 52b/6, 53a/1, 53a/11, 53a/12, 53a/13, 53a/7, 53a/9, 53b/1, 53b/3, 53b/6, 53b/8, 54a/1, 54a/10, 54a/11, 54b/2, 54b/3, 54b/4, 54b/8, 55a/2, 55a/5, 55a/9, 55b/1, 55b/2, 55b/3, 56b/11, 56b/2, 56b/4, 59a/11, 59a/12, 59a/6, 59b/10, 60a/4, 60b/3, 61b/2, 61b/6, 62a/4, 62a/6, 62b/1, 62b/3, 63a/5, 63a/7, 64a/10, 64a/12, 64a/13, 64a/2, 64a/4, 64a/7, 64a/9, 64b/1, 64b/5, 65a/12, 65a/3, 65a/4, 65b/1, 65b/6, 66a/3, 66a/5, 66a/6, 66a/7, 67a/10, 67a/9, 67b/1, 67b/5, 68a/11, 68a/4, 68a/5, 69a/10, 69a/13, 69a/3, 69a/4, 69a/7, 69a/9, 69b/12, 69b/7, 70a/1, 70a/12, 70a/2, 70b/1, 70b/2, 70b/3, 71b/1, 72a/10, 72a/12, 72a/7, 72a/9, 72b/10, 72b/13, 72b/2, 73a/2, 73a/5, 73a/7, 73b/5, 74a/4, 74a/5, 74a/12, 74b/8, 75a/13, 75a/7, 75b/1, 75b/4, 75b/8, 76a/5, 76a/6, 76b/3, 76b/7, 77b/11, 78a/1, 78a/8, 78a/9, 78b/6, 79a/5, 7a/5, 7a/6, 7b/11, 7b/13, 7b/7, 80a/10, 80b/13, 80b/2, 80b/6, 81a/9, 81b/1, 81b/3, 81b/4, 81b/9, 82a/2, 82a/3, 82a/6, 82b/6, 82b/7,

83a/4, 83b/11, 85b/12, 85b/13, 85b/8,
86a/13, 86a/2, 86a/3, 86a/4, 86b/1,
86b/2, 86b/3, 87a/7, 87b/10, 87b/13,
87b/7, 88a/1, 88a/10, 88a/5, 88b/4,
88b/5, 88b/6, 89b/10, 89b/2, 8a/1,
8a/6, 8b/13, 90a/1, 90a/5, 90b/1,
90b/2, 90b/4, 91a/10, 91a/3, 91a/4,
91a/5, 91a/6, 91a/8, 91b/11, 91b/13,
91b/3, 91b/4, 92a/5, 92b/11, 93a/1,
93a/6, 93b/10, 93b/5, 94a/3, 94a/6,
94b/12, 95a/11, 95a/4, 95a/6, 95a/9,
95b/2, 95b/9, 96a/12, 96a/13, 96a/5,
96a/8, 96b/12, 96b/2, 97a/12, 97a/3,
97b/4, 98a/1, 98a/12, 98a/3, 98a/4,
98a/6, 98b/6, 98b/9, 99a/6, 99a/7,
99b/1, 99b/12, 99b/13, 99b/3, 99b/4,
99b/5, 99b/6, 100a/11, 100a/12,
100a/13, 100b/5, 100b/6, 100b/7,
101a/2, 101a/4, 101a/6, 101a/8, 102/9,
102a/1, 102a/12, 102a/2, 102a/6,
102a/7, 102b/1, 102b/6, 102b/7,
103a/6, 103a/7, 104a/7, 104b/1,
104b/11, 104b/8, 105a/8, 105b/2,
106a/12, 106a/13, 106a/2, 106a/6,
106a/9, 106b/1, 106b/3, 106b/8,
107a/7, 107b/12, 108a/4, 108a/5,
108b/4, 108b/5, 109a/4, 109b/1,
110a/1, 110b/10, 110b/13, 111a/10,
111b/7, 112/13, 112a/13, 112b/2,
113a/10, 113a/4, 113a/9, 113b/12,
113b/2, 114a/1, 114b/2, 115a/13,
115b/3, 115b/4, 115b/6, 116b/10,
116b/13, 116b/5, 117b/1

b.+ dür 49b/8, 50b/6, 51a/8,
52a/11, 52b/12, 52b/5, 53a/11, 53a/5,
53a/6, 53a/9, 53b/11, 53b/9, 54a/2,
62a/3, 6a/11, 82a/12

b.+ in 12a/7, 51a/9

b.+ i 14a/7

b.+ den artuğ 50a/10, 50a/11,
50a/8, 53a/11

b.+ ine 6a/5

biraz Biraz, az

b. 20b/12, 41a/12, 51b/6

biraz b. 42b/8

b. biraz 42b/8

birbiri Karşılıklı olarak bir diğeri

b. 53b/10, 85a/8, 89b/4

b.+ ne 38a/2, 52b/3, 96a/5,
108a/13

b.+ nden 51b/5

b.+ yle 38a/2

b.+ yle danış- 6b/3

b.+ ğüzi 86a/5

bireğü Biri, bir kimse

b. 97b/4

birer Birer

b. 75b/9

bir ğün Bir ğün

b. 9b/13, 12b/1, 19b/3, 24a/9,
26a/7, 36b/6, 48b/6, 51a/6, 53a/1,
54b/3, 55a/5, 58b/12, 72a/8, 76b/7,
76b/9, 77b/13, 79a/7, 80a/5, 82b/5,
90a/11, 91a/10, 91a/4, 94a/6, 95a/9,
98a/13, 103b/1, 107a/11, 111a/11,
113b/4

biri Biri

b. 14a/4, 14a/6, 14a/7, 29a/5, 29a/6, 33b/11, 38a/3, 38b/7, 38b/8, 38b/9, 46b/3, 46b/4, 46b/10, 52b/2, 53a/5, 53a/6, 53b/11, 56b/7, 6a/10, 6a/9, 8a/6, 96a/6, 99b/1, 108a/2

b.+ ni 86a/7

b.+ ne 27a/13, 6a/4, 6a/5, 6a/6, 96a/10

b.+ n 12a/3

b.+ nde 11a/1

b.+ zin mi 59b/9

birisi Herhangi bir kimse

b. 83b/13, 108a/6, 108a/9

b.+ n 52b/2

b.+ yle 95b/11

birkaç Birkaç, çok olmayan

b. 53a/12, 63a/4, 68b/2, 68b/3, 110a/4, 111a/8

birle İle, birlikte

b. 97b/2

b. (ad b.) 22a/9, 32a/10

b. (adlar b.) 31a/3, 96b/5

b. (azuk b.) 11a/1

b. (āb-ı hayāt b.) 39b/9, 49a/7

b. (āh b.) 39b/1

b. (ārāyiş b.) 46a/5

b. (āyet b.) 8b/6

b. (hikmet-i bāliġa b.) 29b/1, 29b/5, 40a/12

b. (cān u dil b.) 104b/7, 49b/3

b. (çabuklık b.) 40a/7, 65b/13

b. (delil b.) 30a/5, 30a/9

b. (dil b.) 117a/5

b. (envā'-ı 'ulūm b.) 69b/1

b. (hakk-ı ma'rifet b.) 32b/5

b. (hamiyyet b.) 66b/2

b. (h.-i bāliġa b.) 29b/1, 29b/5,

40a/12

b. (hileler b.) 40a/6

b. (himāyet b.) 97a/11

b. (hüküm b.) 39b/5

b. (ıldızlar b.) 46a/13

b. (ihlāş b.) 60a/8, 61a/12

b. (i' tibār b.) 32a/6

b. (i'tikād b.) 34b/2

b. (kadehleri b.) 97b/1

b. (kādirlığı b.) 109a/7

b. (kemāl-i evşāf b.) 22a/9

b. (kemāl-i kudret b.) 64b/10

b. (kerimliği b.) 109a/7, 109a/8

b. (kerimligün b.) 62b/6

b. (Kur'an b.) 46b/2

b. (kuvvet b.) 10a/13

b. (luṭf b.) 74b/10

b. (menfa'atlar b.) 67a/13

b. (nevāht b.) 111a/7

b. ('alef b.) 106a/6

b. ('azamet b.) 101b/5, 109b/2,

31a/4, 49a/9, 49b/7

b. ('ācizlik b.) 35b/13

b. ('ināyet b.) 70b/12

b. (paygamberlik b.) 101b/13

b. (saḡal b.) 99b/13

b. (sebeb b.) 91a/2

b. (şıfat b.) 29a/13, 65a/9,
84a/5

b. (şıfatı b.) 98b/4

b. (şıfatların b.) 117a/3

b. (şüret b.) 63a/1

b. (şeref b.) 67b/1

b. (şevket b.) 19a/13, 25a/3

b. (tağdır b.) 48a/9

b. (tarık b.) 96b/2

b. (tekbir b.) 36a/4

b. (tertüb-i izzet b.) 36a/11

b. (vech b.) 7b/1

b. (yazub.) 111b/5

b. (yetimligin b.) 109a/6

b. (yohsullugum b.) 62b/5

b. (zāt b.) 57a/13

b. (zātı b.) 103a/3

birle - Allah'ın birliğini dile getirmek,
bir olduğunu söylemek

b.- di 79b/10

b.- dük 55a/4

b.- düğüz 55a/7

b.- ı 60a/5, 66b/8

b.- ye 67a/5, 72b/4

b.- yeler 60a/1, 60a/3

b.- yenlersiz 55a/8

b.- yüp 72b/6

b.- dügi çün 72b/2

birlemek Allah'ın birliğini dile
getirmek, bir olduğunu söylemek

b. için 66a/9

birlik Bir olma, teklik, vahdet → **birlik**

b.+ in 49b/12, 5a/10

b.+ ini 49b/6

b.+ ine 53a/8, 5a/8, 66b/7,

85a/7

b.+ inde 52b/11

b.+ inden 10b/3, 52a/6, 78a/12

b.+ üme 66b/1, 80a/13, 80b/2,

80b/4

b.+ ümde 52a/4

b.+ üñ 52a/2, 116b/1

b.+ üñe 116b/1, 52a/1

b.+ i 57a/9, 58b/8

birlik Bir olma, teklik, vahdet →

birliğ

b. 46b/6, 52a/3

b.+ de 96a/2

bir nice Birkaç , birçok → **bir nice**

b.+ ler 27b/13, 37b/5

bir nice Birkaç , birçok → **bir nice**

b. 51a/3, 51a/4, 51a/5

b.+ler 5b/8, 82a/2, 82a/3, 83b/11

b.+sin 104b/11

birünüz Biriniz

b. 9a/1

bismi'llah < Ar. Besmele

b. 40b/2

b.+ dur 32a/10

biş Beş

b. 19a/7, 41b/11, 43a/12,
44a/7, 44a/8, 44a/9, 51a/3, 66b/7, 6a/4,
72b/10, 85a/6, 88a/1, 110b/12,
110b/13

biş - Pişmek

b.- meyincede 65b/10

bişinci Beşinci

b. 30b/1, 38a/4, 62a/11,
66b/11, 97b/4

bişmiş Pişmiş

b. 65b/9

bişür - Pişirmek

b.- diler 65b/11

bit - Bitmek, tükenmek

b.- er 58a/9, 58a/10, 58a/11,
58a/12, 64a/8

b.- erdi 70b/11, 70b/12

b.- mez 16b/8

bit Bit

b. 44a/12

biti 1. Yazı 2. Amel defteri

b.+ si 56a/7

b.+ sin 37b/10, 56a/11, 76a/1

b. yazup şınuğların 80b/9

bitür – Bitirmek

b.- ürem 42b/2

b.- ür 70a/5, 70a/6, 70b/4,
70b/5, 70b/6

b.- di 57b/12, 57b/4

biz Biz

b. 16a/10, 16b/6, 20a/9, 23b/6,
23b/8, 26a/13, 35a/10, 35b/11, 35b/8,
37a/12, 38a/13, 40a/1, 41b/7, 42b/8,
46a/10, 48b/8, 55a/3, 55a/6, 63b/2,
72b/1, 73a/5, 89b/13, 8a/11, 92b/10,
92b/6, 95a/1, 95a/2, 103b/10, 107b/13,
108b/13, 112a/1, 114b/4, 117a/9

b. ol- (yardımcı b.) 92b/5

b.+ i 23b/11, 55a/5, 101b/11,
101b/8, 107b/10, 117b/1

b.+ e 5b/6, 7a/10, 23b/10,
23b/11, 26a/13, 38a/12, 40a/2, 41a/12,
63b/3, 79a/5, 82b/1, 91b/7, 107b/13,
114b/6, 117b/1

b.+ den 35b/10, 36a/8, 36b/11,
46a/9, 114b/3, 114b/5

b.+ den artuğ 101a/9

b.+ den artuğdan 20a/8, 92b/4

b.+ den yağa 101b/8

b.+ den ayruğa 18b/12

b.+ dendür 26a/5

b.+ üm 10a/11, 10a/13, 10b/1,
10b/10, 10b/11, 10b/12, 10b/13, 10b/3,
110b/3, 110b/4, 110b/8, 111b/2,
116b/4, 117b/1, 117b/2, 23a/6, 24a/5,
25b/4, 26a/12, 2a/2, 35b/10, 35b/8,
36b/1, 36b/12, 36b/4, 36b/7, 36b/8,
37a/12, 37a/2, 37a/3, 39a/8, 51b/12,
5b/6, 63b/13, 73b/4, 74a/1, 74a/11,
74a/12, 74a/13, 74b/1, 74b/4, 74b/5,
88b/7, 92b/10, 92b/4, 101a/8, 104b/5,
109a/5, 109a/6

**b.+ üm (yüz b. hazretümüne
tutup)** 35b/10

b.+ üm çün 20b/3

b.+ ümle 117b/2

b.+ üz 88b/8

boğazlamağ – Boğazlamak, gaddarca
öldürmek

b.+a 80b/7

bol Bol, fazla

b. ol- 58a/12	21a/4, 21b/4, 22a/12, 22a/13, 22b/2,
b.+ dur 112a/3	24a/4, 24b/7, 26a/10, 26b/1, 26b/12,
boş Boş, dolu olmayan	26b/5, 26b/6, 27a/12, 27a/3, 28a/6,
b. 34a/7, 47b/2	28a/8, 29a/6, 29b/13, 30a/5, 30a/9,
boy Boy	30b/11, 30b/13, 30b/4, 31a/12, 31a/13,
b.+ in 22a/2	31a/3, 31a/5, 31a/8, 31b/1, 31b/6,
boya - Boyamak	32a/10, 32a/6, 32a/9, 36a/11, 36a/12,
b.- di 53b/3	36a/13, 36a/5, 36a/8, 36b/1, 36b/7,
boy(u)n Boyun	37a/6, 37b/2, 37b/6, 38a/11, 38a/13,
b. ur- 89a/13	38a/6, 39a/13, 39b/10, 39b/13, 39b/2,
b. tut- 49a/12	39b/3, 39b/4, 40a/3, 40a/4, 40a/9,
b.+ ina 104a/13	41a/11, 45a/9, 45b/1, 45b/2, 46b/9,
b.+ umuza al- 89b/13	47b/13, 48a/4, 48a/9, 49a/7, 49b/10,
bölüg Parça, kısım→ bölük	50a/2, 51a/13, 51b/9, 52b/11, 53a/11,
b.+ inden 71a/5	53b/13, 54b/5, 56a/13, 56b/1, 56b/2,
b.+ i 2a/4	56b/3, 56b/4, 56b/8, 57a/1, 57a/5,
bölük Parça, kısım→ bölüg	59b/10, 59b/3, 59b/6, 61a/4, 62b/11,
b. 53a/7	62b/13, 63a/2, 64b/2, 65b/13, 66a/1,
b.+ dür 6a/4	66a/6, 66b/2, 66b/7, 67a/13, 68a/11,
böyle Şöyle, bu şekilde	68a/13, 68a/6, 68a/9, 69a/1, 69b/2,
b. 15b/4, 24a/1, 34a/12, 35a/4,	71b/10, 71b/12, 71b/13, 72a/11, 72a/4,
45b/7, 51a/9, 54a/1, 58a/12, 60b/1,	73b/10, 74a/9, 74b/10, 77b/6, 79a/4,
65b/13, 66b/1, 115b/11, 116a/10	79a/8, 80a/2, 81a/11, 81b/4, 84a/4,
b.+ dür 48a/3	86b/4, 87b/13, 90a/3, 90a/6, 90a/7,
bu Bu	90a/9, 90b/11, 90b/7, 91a/12, 93a/12,
b. 2a/4, 3a/2, 3a/12, 3b/10,	93a/5, 93b/13, 94b/1, 95b/10, 98a/1,
3b/12, 5a/3, 5a/9, 5a/10, 5a/12, 5b/13,	98a/2, 98a/4, 98a/5, 98a/7, 98b/13,
6a/2, 6a/13, 6b/1, 7a/1, 7a/2, 7a/8,	99a/2, 99a/7, 99b/9, 100b/9, 101a/1,
7a/13, 7b/1, 7b/3, 8a/4, 9b/4, 11a/2,	101a/2, 101b/4, 102a/13, 103a/2,
11b/13, 12a/2, 12a/5, 12a/8, 13a/11,	103a/8, 103b/7, 104a/6, 104b/10,
15a/10, 15b/13, 16a/10, 16a/12, 16a/8,	105a/9, 107a/12, 107a/6, 107a/9,
16a/9, 17a/2, 17a/4, 17a/5, 17a/8,	108b/7, 109a/4, 109b/7, 110a/2,
18b/10, 18b/2, 19a/10, 19a/11, 20b/13,	112/13, 112b/11, 112b/9, 113a/4,

113a/5, 113a/6, 113b/12, 113b/4,
113b/9, 114a/11, 115b/9, 116a/1,
116a/11, 116a/12, 116b/4, 116b/8,
117a/1, 117a/3, 117b/1, 117b/3,
117b/5, 117b/7

b.+ dur 11b/10, 16a/10, 16a/3,
22a/12, 22b/4, 29b/13, 37b/2, 54a/5,
94a/7, 116b/8

b. kadar 18a/13, 21a/10, 46a/1,
50b/2, 50b/3, 51b/11, 62b/6, 85b/7,
95b/10

b. kadardan 4b/1

b.+ nuṅ 34b/9, 37b/13, 66a/2

b.+ nuṅ gibi 53b/7, 63b/12,
65b/12, 78b/7, 113b/8

b.+ mı 15a/10, 15a/9, 31b/13,
35a/11, 35b/11, 38a/7, 53a/3, 53a/4,
54b/4, 59b/4, 76a/8, 78a/11, 83a/1,
83a/10, 116b/6

b.+ na 19b/5, 52a/3, 53a/5,
77b/9, 78a/8, 83b/10, 87b/7, 113a/9

bucağ Köşe, yer → **buçağ** → **buçağ**

b.+ ında 73a/2, 86b/1

buçağ Köşe, yer → **buçağ** → **bucag**

b.+ ı 52a/5

buçağ Köşe, yer → **buçağ** → **bucag**

b.+ dan 52a/6

budağ 1. Dal 2. Ayrıntı → **budağ**

b.+ ına 55b/6

budağ 1. Dal 2. Ayrıntı → **budağ**

b.+ dur 99b/12

b.+ lar 41b/5

b.+ ları 57a/11, 57b/1, 57b/6,
57b/8

buğday Buğday

b. 80a/1

bugün Bugün

b. 42a/4, 42a/7, 53b/11,
53b/12, 95a/1, 96a/12, 108b/2,
113a/11, 115b/3, 115b/4, 115b/6,
115b/7, 116a/12

b.+ e degin 43b/13

buḥār < *Ar.* Buhar, buğu

b. 38b/2, 43a/9

b.+ ı 38b/1, 77b/3

bul – Bulmak

b.- miş (dil b.) 9b/9

b.- mişsiz (gevez b.) 19a/11

b.- dum 45b/7

b.- duṅ 93a/13

b.- dı 24b/1, 37b/12, 39b/1,
55b/7, 55b/8

b.- dı (āzādlik b.) 72b/3

b.- dı (emān b.) 52a/7

b.- dı (ḥalāş b.) 23a/10

b.- dı (ma^c rifet b.) 71a/5

b.- dı (māl b.) 117a/1

b.- dı (mülkin b.) 23a/13

b.- dı (‘uḳūbeti b.) 34b/12

b.- dı (teşrifin b.) 39b/1

b.- dı (zevḳ b.) 107b/4

b.- duḳ 25a/9

b.- dılar 48a/10, 48b/5, 76b/1

b.- dılar (emān b.) 72b/12

b.- dılar (ḥil^c at b.) 72b/11

b.- ısar 95b/9
b.- asın 21b/1, 48a/10, 48b/5,
 56b/2, 97b/13
b.- asın (şevāb b.) 4b/5
b.- asın (tanuqlar b.) 66b/1
b.- a 81b/8
b.-a (yol b.) 96b/5
b.- a (göñül b.) 15a/3, 23a/2
b.- avuz 108a/1
b.- asız 45b/3
b.- sa 22a/1
b.- sa (emān b.) 52a/9
b.- up (āzādlik b.) 72b/5
b.- up sevindi (nevāht b.)
 88b/10
b.- an 55b/9
b.- urdı 89b/7
b.- ursañ 25a/2, 107a/7
b.-ursa (yol b.) 1b/10
b.- ursak 36b/11
b.- mışdı (istiḥkāk b.) 49b/3
b.- mışdı (terbiyyet b.) 38a/7
b.- miş olayduñuz (rāygāna
 b.)116a/10
b.- madum 55a/11
b.- madum (fāriğ b.) 117a/6
b.- madı 90a/12
b.- madılar 25a/5
b.- mayadı 38a/11
b.- mayasın 44b/12
b.- mayasın (za'iflik b.) 99b/7
b.- mayasın (zevk b.) 21a/13
b.- mayasız 80a/4

bulmağ Bulmak → **bulmağ**
b.+ ın 56b/2
bulmağ Bulmak → **bulmağ**
b. (yol b.)
b.+da 45b/5
bular Bunlar
b.+ uñ 17b/8
b.+ danum 100b/11
bulaş - Bulanmak, karışmak
b.- ur 65a/5
b.- sa 65a/7
b.- up (toza toprağa b.) 25a/6
bulın - Bulunmak
b.- dı 5b/12
b.- a 97b/6
b.- madı 26a/8, 90a/13
b.- mayadı 68a/5
bulıñ - Bir araya gelmek, buluşmak
b.- dum 98b/2
bulud Bulut → **bulut**
b.+ ın 58a/4
bulut Bulut → **bulud**
b. 47a/11
b. tut- 35b/5
b.+ dan 13a/7, 58a/4, 58a/6
bulutlan - Bulutlanmak
b.- dı 35a/11
bunca Böyle
b. 21a/8, 24b/13, 38a/6, 39a/2,
 39a/3, 49b/1, 49b/5, 50b/5, 52a/7,
 53a/11, 53a/2, 53a/3, 64b/8, 71a/2,
 73a/8
b.+ dan berü 76b/8

bunda Buraya, burada

b. 13b/2, 16a/2, 18b/1, 22b/3, 26a/1, 26a/3, 41b/13, 64b/11, 64b/12, 65a/1, 65b/4, 75a/6, 7b/2, 81b/6, 83b/9, 86a/5, 100a/12, 108b/2, 114a/1

bundan Buradan

b. 107b/10

bunlar Bunlar

b. 10a/5, 10a/8, 113b/2, 39a/6, 59a/7, 79a/6, 7a/2, 80b/8, 84a/7, 86b/12

b.+ uñ 9b/8, 10a/7, 10b/6, 16b/1, 17b/11, 17b/13, 17b/9, 31a/13, 39a/4, 45a/3, 73a/13, 73a/3, 73a/5, 80b/11, 86b/12, 105a/5, 105a/6

b.+ uñ çün 17b/10, 17b/11, 17b/9

b.+ ı 17b/12, 25b/12, 31a/1, 73a/9, 80b/10

b.+ a 103a/1, 10a/9, 16a/13, 16b/1, 17b/12, 25b/10, 25b/11, 45b/5, 94a/6

b.+ a karşı 39b/12

b.+ dan 28b/10, 28b/2

buñal - Bunalmak, sıkıntıya düşmek

b.- dı 35a/6

Burağ Hz. Muhammed'in Miraç Gecesi'ndeki biniti

b+lara 54b/10

burc < Ar. Burç

b.+ ında 47a/3

b.+ ından 46b/12

bur(u)n Burun

b.+ m 107b/6

b.+ una 10b/6

b.+ ma ir-24a/11

buyruğ Emir → **buyruğ**

b.+ umda 11b/1

b.+ umuza 51b/12

buyruğ Emir → **buyruğ**

b. ol- 19b/4

b.+ larumda 59b/2

buyur - Emretmek

b.- ur 16a/2, 16b/10, 16b/3, 27a/4, 33a/6, 36b/2, 41a/2, 4a/9, 54a/2, 56a/3, 57a/2, 60a/3, 61a/10, 61b/6, 71b/13, 74b/5, 101a/11, 105b/7, 109a/5

b.- dum (namāz b.) 3a/8

b.- dum (oruc b.) 3a/7

b.- dı 23b/6 ('ağālar b.)

b.- dı (adı b.) 31a/8

b.- dı (diline b.) 51a/7

b.- dı 15b/4, 18b/6, 20b/3, 25a/10, 27a/10, 28a/11, 29b/4, 2a/1, 30a/2, 30a/5, 30b/3, 30b/7, 31a/12, 31a/13, 31a/4, 31a/7, 31b/2, 31b/3, 31b/7, 32a/2, 32b/13, 33b/13, 33b/2, 33b/7, 34a/3, 34a/7, 35a/7, 49a/13, 49b/7, 54b/3, 55b/12, 58a/13, 5a/5, 62b/4, 73a/4, 74b/9, 75b/11, 75b/3, 78b/9, 81a/10, 81a/13, 81a/9, 87b/3, 92a/5, 98a/8, 99a/10, 103b/2, 104a/2, 104b/3, 105b/13, 106a/5, 106b/1, 109a/10, 112b/10, 114a/4, 116b/9

b.- sa 98a/12	c. 117a/2
b.- a 115a/8, 17a/6, 17a/7	cām < <i>Far.</i> Cam, kadeh
b.- urdı 60a/1	c.+ ından 69a/2
b.- mışdur 33a/3	cān < <i>Far.</i> Ruh, can
b.- maduğı 95b/13	c. 10b/9, 15b/6, 21a/12,
buzadı Buzağı	21b/10, 21b/9, 26a/2, 28a/2, 28b/1,
b.+ sıyla 35b/2	28b/9, 38a/6, 38b/10, 38b/8, 39b/11,
bük Yem, lokma	39b/2, 39b/7, 40a/11, 40a/12, 40b/2,
b.+ i olup öldünüz 19b/13	40b/6, 41b/8, 41b/9, 42a/2, 42a/3,
bükil - İki büküm olmak	42a/4, 45b/2, 51a/11, 58a/11, 58a/8,
beli b.- miş 18a/11	61a/8, 64a/10, 75a/6, 77a/6, 100a/13,
bülbül < <i>Ar.</i> Bülbül	108b/9
b. 11b/11, 11b/13	c. (şerif-i c.) 29a/10
bünyād < <i>Far.</i> Temel	c. u dil birle 49b/3, 104b/7
b.+ ın 45a/11	c.+ dur 27b/10, 28a/10
b.+ uğ 45a/11	c. vir- 11a/9, 20b/7, 52a/8,
büstān < <i>Far.</i> Bahçe	66a/11
b. 45a/6	c. vir- (yolında baş c.) 20b/7
b.+ ı 45b/3, 45b/4	c.+ um göy- 77b/5
b.+ ına 45a/6	c.+ uğ 24a/8, 69a/2
b.+ ında 97b/7	c.+ m 10b/11
b.+ ıdur 45b/1	c.+ m almağa 17b/9
bütün Bütün, tam	c.+ ına 21b/10, 21b/9, 60b/9
b. 15a/13, 15b/1, 15b/10,	c.+ ı 37b/11, 39b/11, 40b/10
15b/11, 15b/9	c.+ a 12a/10, 40b/1, 46b/10,
b. bütün kıı- 15b/12	49b/8, 50b/6, 109a/4
bütün b. kıı- 15b/13	c.+ um 40a/9, 76a/7, 76a/9,
büyük Büyük	77b/5, 77b/7, 83a/6, 93a/13, 93b/7,
b. 104a/12	102a/1
büzil - Sinmek	c.+ uma 34b/10
b.- di 106a/2	c.+ umuz 110b/4
C	c.+ lar 21b/10, 21b/9, 28a/3,
cāfi < <i>Ar.</i> Cefa eden	39b/11, 39b/13, 98a/7

- c.+ ları 37b/5, 80a/2
c.+ larına 20b/7
c. içinden gel- 13b/5
c. gitmekle 70a/10
c. tende karar kılmak için
40a/12
cān-var < *Far.* Canlı, canavar
c. 16b/2, 35b/8, 92a/1
c.+ lar 35a/6, 38a/1, 44a/12
c.+ ları 35a/10
c.+ larımızı 35b/10
cān-varcık < *Far.* + *T.* Canavarcık →
cān-varcuk
c.+ lar 16b/4, 16b/8
cān-varcuk < *Far.* + *T.* Canavarcık →
cān-varcık
c.+ ler 92a/2
cānān < *Far.* Sevgili
c.+ a 21b/10
cāndan < *Far.* + *T.* İçten, yürekten
c. 51b/3
cānsuz < *Far.* + *T.* Cansız, ölmüş
c. 102b/1
cāzū < *Far.* Sihirbaz, büyücü
c.+ ları 63b/2
cebbār < *Ar.* Güçlü, becerikli
c. 115b/13
c.-ı 'ālem 102a/9, 40a/11,
45a/10, 57b/8, 96b/3
c.+ dur 15b/9
c.+ lar 74b/2
cebbārlik < *Ar.* + *T.* Güçlülük,
beceriklilik
c. 14b/13
cedük Kedi
c. gibi 106a/2
cefā < *Ar.* Eziyet etme
c. kıl- 77a/7, 110a/6
cefne Büyük çanak
c. 90b/11, 90b/6
c.+ nün 90b/5
c.+ yi 90b/5
c.+ ye 90b/2
cehd < *Ar.* Gayret, çaba
c. 108b/9
c. eyle 56a/13
cehl < *Ar.* Cahillik
c.+ lerin 102b/4
cehlen Bilgisizce, cahilce
c. 82b/8
celil < *Ar.* Ulu, yüce
c. 115b/13
c. (Rabb-ı c.) 89a/9
cem^c < *Ar.* Toplama
c. eyle- 116b/10
c. ol- 17a/7, 59a/2, 62a/6
cemā^c at < *Ar.* Topluluk
c. 105a/8
şaff-ı c. 9a/12
cemād < *Ar.* Cansız varlık
c.-ı meḥāz 104b/2
cemāl < *Ar.* Yüz güzelliği
c. 14b/9, 17a/13, 22a/1,
22b/11, 109b/8
c. (ḥüsn ü c.) 9a/11

c.+ **in** 24a/6, 40a/7, 54a/7,
62b/12, 92b/13, 116a/9

c.+ **ine** 15a/6, 55b/3, 89a/11,
96b/4

c.+ **inden** 54b/12, 82b/2, 95b/8,
96b/1

c.+ **i** 23b/13

c.+ **inüj** 113a/3

c.+ **idür** 93b/6

c.+ **ünj** 78a/5, 116a/13

c.+ **üni** 15b/6, 15b/8, 24a/2,
116/3

c.+ **üne** 66a/4

c.+ **üm** 15b/11, 3a/12, 3a/13,
54b/13, 54b/9, 55b/11, 82b/4

c.+ **üm ile** 15b/12

c.+ **ümi** 17a/11, 116a/5

c.+ **ümden** 114b/8, 46a/12

c.+ **ümdür** 22a/11

c.+ **ümüz** 37a/12, 37a/3,
109a/5, 109a/6

c.+ **ümüzi** 24a/5

cemî ^c < *Ar.* Tümü

c. 40b/3

c.-i **vilâyetine** 40b/5

cemiyet < *Ar.* Topluluk

c. 7b/5

cenâbet < *Ar.* Cünüplük hali

c.+ **den** 67b/11

cenk < *Far.* Savaş

c. **eyle-** 38a/2

cennet < *Ar.* Cennet

c. **ü ni^c met** 40b/8

c.-i **kevşer-i eşcâr ol-** 17a/4

cevâb < *Ar.* Yanıt, karşılık

c. 20a/12, 100a/8, 100a/11

c. **bil-** 32b/8

c. **söyle-** 22a/6

c. **vir-** 2a/1, 2a/5, 7b/2, 9a/2,
51a/9, 53b/2, 69b/13, 89b/8, 92a/2,
94b/13, 112b/4

c. **vir-** 8a/10

c.+ **ın işid-** 5a/3, 38b/5

c.+ **ın işit-** 38b/8

cevâhir < *Ar.* Mücevherler

c.+ **de** 47b/12

cevher < *Ar.* 1. Mücevher 2. Elmas

c.+ **in** 23a/8

c.+ **ünj** 39b/4

c.+ **i** 47b/11

c.+ **den idi** 104a/13

c.+ **den midür** 6b/13

cezâ < *Ar.* Ceza

c. **vir-** 105a/3

cîfe < *Ar.* Leş

c. **gibi** 109b/6

ciger < *Far.* Yürek, gönül

c.+ **in** 112a/7

c.+ **i** 14b/7

ciger-güşe < *Far.* Evlat

c. **+m** 90b/11, 90b/7

cihân < *Far.* Dünya

d. 19b/7, 25b/2, 42a/1,
66a/12, 113a/6

c. (**Ḥudâ-yı c.**) 37a/13

c. (**ḥüsrev ü c.**) 25a/12

- c.** (pād-şāh-ı c.) 25a/8
c.-ı 'ālem 66a/12
c.+ uñ 38b/2
c.+ ı 49a/3, 107a/7
c.+ ı yarat- 102b/2
c.+ da 42a/13, 42a/8, 113a/4
c.+ dan 5a/1
- cilā** < *Ar.* Parlaklık
c. ur- 48a/6
- cilve** < *Ar.* İşvelenme
c. eyle- 39a/4, 40a/8
- cimā'** < *Ar.* Cinsel ilişki
c. eyle- 99b/12
c. kı1- 99b/6
- cinnī** < *Ar.* Cinle ilgili
c. 14a/1, 55b/7, 59b/13, 60a/3,
103a/11
c.+ den 14a/1
- cins** < *Ar.* Tür, soy
c.+ inden 101b/3
- cum'a** < *Ar.* Cuma
c. 103b/10
- cūş** < *Far.* Çoşku, kaynama
c. kı1- 20a/7
- cüft** < *Far.* 1. Yoldaş 2. Eş
c. ol- 52a/3
c.+ üñ 115b/8
- cühūd** < *Ar.* Yahudiler
c. 2a/10, 7a/9
c.+ ı 50a/5
c.+ lar 2a/8, 7a/6
c.+ ları 2b/6
- cümle** < *Ar.* Bütün, tüm
- c.** 37b/11, 37b/3, 38b/12,
40b/5, 40b/6, 41a/9, 49a/12, 57a/1,
74a/10, 74a/3, 74b/11, 76b/6, 93b/10,
94b/2, 106b/5, 112/13, 113a/2, 114a/2,
114b/7
c.+ sin 81a/6, 104a/11
c.+ müz 70a/3
c. vāsıllardan ol- 35b/12
- cünüb** < *Ar.* Cenabetlik
c. gibi 56b/11
- cüst** < *Far.* Arama, araştırma
c. 87a/7
- Ç**
- çağır** - 1. Davet etmek 2. Seslenmek
ç.- ur 35a/2, 59a/12, 65b/9,
93a/2, 101b/11
ç.- dı 21a/1, 48b/7, 50a/10,
58b/12, 94b/9, 103b/11, 103b/5,
109b/9, 111/4
ç.- ısar 64a/4
ç.- up 23b/13
ç.- up düş- 18b/8
- çağırış** - Çağırarak, haykırmak
ç.- up 20a/1
- çal** - Vurmak
ç.- dılar 114a/6
ç.- alar 114a/9
- çanak** Kap
ç. 88b/4, 88b/6
ç.+ dan 81b/10, 81b/9
- çar** < *Far.* Örtü
ç.+ m 111a/1
- çardağ** < *Far.* + *Ar.* Kameriye, çardak

ç.+ da 114a/6	çehre < <i>Far.</i> Yüz
çarķ < <i>Far.</i> Felek	ç.+ sinde 11a/5, 98a/2
ç.+ larum 45a/2	çek - 1. Çekmek 2. Sürmek 3. Tahammül etmek, katlanmak
çaruğ Ayakkabı → çaruķ	ç.- ersin (zaħmet ç.) 60b/1
ç.+ ı 25b/1	ç.- er 1b/9
ç.+ umuz 25b/4	ç.- düm 45b/12
çaruķ Ayakkabı → çaruğ	ç.- dūñ 114b/11
ç. 25a/4, 25a/9, 25a/11	ç.- di 13a/2, 79b/12
ç.+ dur 25a/13	ç.- di (sürmesin gözine ç.)
çaruķluca Ayakkabı gibi	54a/13
ç. 25b/2	ç.- diler 108b/12
çaşnī < <i>Far.</i> Çeşni	ç.- diler (kılıçlar ç.) 53b/1
ç. 51b/10, 60b/2	ç.- em (mīl ç.) 50a/6
çābūk < <i>Far.</i> Çabuk, çevik	ç.- em (gönül gözine ç.) 50a/8
ç. (‘ālem-i ç.) 62a/5	ç.- üp (işden gücünden el ç.) 91a/8
çābūklık < <i>Far.</i> + <i>T.</i> Çabuklık,	ç.- üp tururlar (şaf ç.) 19b/3
kıvraklık, çeviklik	ç.- dūñse 115a/5
ç. birle 40a/7, 65b/13	ç.- dūñüzse (zaħmet ç.) 54b/13
çāder < <i>Far.</i> Çadır	ç.- mişdür (niķābın ç.) 14b/6
ç.+ ler dut- 4b/6	ç.- meyedī 18a/3
çālāklık < <i>Far.</i> + <i>T.</i> Çeviklik	ç.- meyelerdi 61b/3, 62a/6
cüst ü ç. 87a/7	çekmeg Tahammül etmek
çāre < <i>Far.</i> 1. Tedbir 2. İlaç, derman	ç. +e(zindān ç.) 116a/8
ç. 36a/2	çekdür - Çekdirmek
ç.+ si 107a/9	ç.- düm (zaħmetin ç.) 116a/3
çārsū < <i>Far.</i> + <i>Ar.</i> Çarşı	çekil - 1. Çizmek 2. Çekilmek
ç.+ sında 14b/13	ç.- mişdür 27b/4
çāşnī < <i>Far.</i> Çeşni, lezzet	ç.- i başlaya 92b/7
ç. 98a/4	çekirdek Çekirdek → çekirdeg
çekirdeg Çekirdek → çekirdek	ç. 41b/5
ç.+ i 69a/10, 69a/11, 69b/4,	
70a/2	

çekiş - Çekişmek, üstün gelmeye çalışmak

ç.- ürsiz 86a/5

ç.- ürlerdi 85b/12

çemen < *Far.* Çimenlik, yeşillik

ç. 56b/2, 92b/11

ç.+ lerinden 56b/2, 92b/11

çerāğ < *Far.* Mum Kandil

ç. 46b/11, 46b/12, 46b/13, 46b/9, 47a/1, 47a/11, 47a/12, 47a/2, 47a/3, 47a/4, 47a/6, 47a/7, 47a/8, 47a/9

ç.+ m 64a/6

ç.+ ı 37a/2, 64a/5

ç.+ a 47a/10, 47a/11

ç.+ ıyla 36b/13

ç.+ la 37a/2

ç.+ ıdur 46a/12, 46b/10, 46b/11, 46b/8, 46b/9

çeri Asker

ç. 103b/3, 103b/9, 114a/5

ç.+ si 103b/4, 26a/1

ç.+ sin 25b/12, 103b/12, 103b/6

ç.+ siyle 103b/10

çeribaşı Komutan

ç. 103b/3

çevre Etraf

ç. 75b/7

ç.+ sin 59a/3

çevür - Çevirmek, döndürmek

ç.- di 77b/12

ç.- di (yüzün ç.) 92a/12

çık - 1. Çıkmak 2. Gitmek

ç.- ar 73a/11, 110b/12, 114a/12

ç.- ar (āvāzı ç.) 65b/8

ç.- arlardı (taşra ç.) 104a/7

ç.- dum 93a/1

ç.- dı 114b/10, 58b/3

ç.- dı (dünyāya ç.) 6a/8

ç.- dı (kapusından taşra ç.)

60b/4

ç.- dı (şahrāya ç.) 26a/9

ç.- dı (şavma' asından taşra ç.)

24a/10

ç.- dı (taşraya ç.) 18b/5

ç.- dılar (istiskāya ç.) 35a/7

ç.- dılar (şehirden taşra ç.)

104a/10

ç.- dılar (taşra ç.) 59b/11

ç.- sınırlar ! 114b/5

ç.- a (arşa ç.) 4b/9

ç.- up 35b/2

ç.- arlardı 89b/3

ç.- mazam 114b/1

ç.- mazuz 114b/4

ç.- maz 30a/10

ç.- maya 84a/10

ç.- mazdı 43a/9

ç.- madılar 75b/2

çıkar - 1. Çıkarmak 2. Göstermek

ç.- dum 18b/13

ç.- dum (ortadan ç.) 10a/9

ç.-dı 68b/13, 76a/10

ç.- dılar 51b/4, 100b/11

ç.- dılar (başdan ç.) 111a/12

ç.- am 19a/1, 46a/1	106a/10, 111b/8, 113a/9, 114b/11,
ç.- a 114a/13	115b/1, 116/2
ç.- alar 114b/3	ç. eyle- 33b/10
ç.- up 73a/10	ç.+ dur 12b/6, 44b/4, 44b/6,
ç.- up dururlar idi (ad ç.) 6b/2	53a/12 , 104b/11, 112a/3, 112b/7,
ç.- urlardı (çile ç.) 56b/3	113b/10, 113b/11
çıkarmağ Çıkarmak, sökmek	çoklık Fazla olma
ç.+a 50b/12, 50b/13	ç. 46b/6
çıyan Zehirli bir böcek	çök – Çömelmek, diz çökmek
ç. 19b/13	ç.- em 100a/1
çiçek Çiçek	ç.- e (diz ç.) 99b/13
ç.+ den 97b/5	çömleg Toprak tencere
ç.+ ler 42b/2, 97b/8	ç.+ i 77b/2
ç.+ leri 41b/6	çukur Çökme
ç.+ lerden 97b/10	ç.+ a dön- (gözleri ç.) 11a/6
çile < <i>Far.</i> 1. Kırk günlük ibadet 2.	çüvāl < <i>Far.</i> Çuval
Sıkıntı	ç. 62b/3
ç. çıkar-56b/3	çün < <i>Far.</i> 1. Gibi 2. İçin 3. Çünkü
çire Becerikli, maharetli	ç. 7b/6, 7b/10, 8a/13, 8b/5,
ç.+ si 18a/10	9a/2 11a/11, 11a/9, 13b/2, 14b/8,
çirkīn < <i>Far.</i> Çirkin, kötü	15a/13, 15b/5, 16a/5, 17a/5, 18b/11,
ç. 66a/5, 66a/6, 108b/5	18b/9, 19b/4, 20a/10, 20b/1, 20b/10,
ç. ol- 66a/6	21b/10, 21b/9, 22a/10, 22b/10, 22b/5,
çoğ Fazla, bol → çok	24b/4, 25a/2, 26a/12, 26a/6, 30b/12,
ç.+ dı 74b/3	30b/4, 31a/2, 31a/5, 31b/8, 32b/6,
çok Fazla, bol → çoğ	33a/1, 34a/12, 35a/10, 36a/11, 36a/6,
ç. 8b/1, 8b/8, 12a/4, 12a/8,	36a/9, 37a/10, 37a/12, 37a/3, 37a/6,
13a/4, 16a/2, 16b/7, 17a/8, 22b/5,	37b/11, 37b/13, 38b/1, 39a/1, 39b/10,
22b/6, 23b/10, 23b/11, 30b/2, 32b/7,	39b/13, 39b/6, 39b/7, 40b/1, 40b/2,
4b/1, 50a/4, 50b/3, 54b/13, 58b/9,	40b/6, 41b/9, 43b/11, 43b/3, 45b/13,
60b/1, 67a/11, 73b/7, 80a/1, 88a/12,	45b/7, 46a/4, 47a/9, 47b/3, 48a/9,
95a/1, 96b/10, 96b/13, 96b/6, 96b/8,	49a/3, 49a/6, 49a/7, 49b/10, 49b/11,
97a/7, 97a/9, 99b/10, 99b/12, 100b/8,	51b/10, 51b/2, 51b/6, 52b/6, 54a/12,

54b/10, 55b/2, 55b/4, 55b/7, 56a/4,
58a/12, 60b/11, 61a/4, 61b/12, 62b/11,
62b/4, 63b/10, 63b/13, 65b/12, 66b/4,
67a/5, 67b/10, 68a/7, 68b/9, 69b/10,
70b/6, 70b/9, 71a/6, 74a/3, 75b/7,
76a/12, 76a/4, 78a/3, 78b/2, 80b/11,
80b/12, 80b/5, 81b/10, 83a/1, 83a/10,
83a/11, 83a/8, 83b/6, 86a/12, 87a/9,
88b/12, 88b/4, 88b/9, 89a/12, 89a/2,
89a/4, 89b/10, 90b/10, 92a/9, 92b/4,
92b/6, 92b/9, 93a/2, 93b/9, 94a/2,
94b/4, 96b/5, 97a/12, 100b/13, 101a/2,
101b/3, 103a/8, 103b/11, 103b/4,
104a/9, 105a/2, 105b/12, 105b/2,
106a/1, 106b/13, 107b/13, 108a/11,
108a/12, 108a/3, 109a/2, 109b/10,
110b/1, 110b/13, 111a/8, 111b/5,
112a/2, 113a/12, 114a/13, 114b/10,
114b/5, 114b/9, 115a/1, 115a/4,
115a/7, 115b/11, 116b/9

ç. (aⁿduđı ç.) 34b/12

ç. (at ç.) 97a/1

ç. (āh ç.) 38a/13

ç. (ben ç.) 24b/3

ç. (benüm ç.) 7b/11, 7b/7

ç. (bilmek ç.) 47a/1

ç. (birledügi ç.) 72b/2

ç. (bizüm ç.) 20b/3

ç. (bunların ç.) 17b/10,

17b/11, 17b/9

ç. (cān tende karar kılmag ç.)

40a/12

ç. (dizār ç.) 66a/8

ç. (emmek ç.) 86b/5

ç. (esrār ç.) 66a/12

ç. (gerçek kılmag ç.) 6a/12

ç. (getürdüğü ç.) 58b/6

ç. (gitdügi ç.) 72a/1

ç. (görmek ç.) 15b/8

ç. (götürdügi ç.) 58b/7

ç. (günāh işledügi ç.) 51b/13

ç. (hakkı ç.) 55a/11, 61a/3,

94b/12, 101b/12, 116b/11, 117a/10

ç. (hasretüm ç.) 81a/12

ç. (itdügi ç.) 60b/2

ç. (kelimesin ç.) 58b/2

ç. (kullarım ç.) 17b/13

ç. (menzil olmag ç.) 21b/8

ç. ('amellerin ç.) 105a/3

ç. (okıduğum ç.) 68b/4, 68b/5

ç. (olduğı ç.) 44b/4, 69b/4

ç. (senün ç.) 17b/6, 78b/9,

92b/6, 99a/8

ç. (sevdān ç.) 12a/5

ç. (şınmag ç.) 48b/1

ç. (sizün ç.) 100b/3

ç. (şāh ç.) 12a/6

ç. (Taⁿruⁿ ç.) 42a/8

ç. (ta^c bir kılduğı ç.) 113b/12

ç. (ta^c birin ç.) 114a/2

ç. (yalan kılmag ç.) 102a/4,

6a/2

ç. (yalanın bildürmek ç.) 6a/12

ç. (yazuğı ç.) 35a/10

çünkü < Far. Çünkü

ç. 18b/8, 20b/11, 30b/6, 38b/2,
39b/12, 98b/4, 100b/5

çürü - Çürümek

ç.- **düm** 86a/1

D/Ḍ

dār < *Far.* Kapı

d. + **ısındān** 115a/11

dad Tad → dat

d.+ ı 53a/8

daḥı Dahi, bile

d. 1b/12, 5a/2, 6a/3, 6b/7,
8b/10, 10a/4, 10a/6, 111a/9, 111b/7,
111b/9, 112b/11, 112b/4, 112b/6,
113a/8, 113b/3, 113b/7, 115a/1,
115a/6, 116a/12, 117a/2, 11a/10,
11a/3, 11b/1, 11b/8, 12a/4, 12b/1,
13b/12, 14a/6, 14a/7, 16a/5, 17a/10,
17a/5, 17b/5, 18a/5, 18b/13, 19a/10,
19a/4, 19a/5, 19a/6, 19a/7, 19a/9,
19b/8, 20b/7, 21a/9, 22a/13, 22a/7,
23b/6, 25a/7, 26a/13, 26b/10, 26b/2,
26b/7, 27b/13, 28a/5, 28b/12, 29a/3,
29a/6, 30a/12, 30a/13, 30a/7, 30a/9,
30b/11, 32b/12, 33a/1, 33a/10, 33a/2,
33b/1, 33b/11, 33b/12, 33b/13, 33b/6,
34a/2, 34a/7, 35b/9, 36a/3, 36b/10,
37a/13, 37a/9, 37b/3, 37b/4, 38a/13,
38b/6, 38b/8, 38b/9, 39a/11, 39b/3,
40a/1, 40a/11, 40a/13, 40b/12, 40b/6,
41a/13, 41b/1, 41b/13, 42b/12, 42b/13,
42b/3, 42b/7, 43b/10, 44a/1, 44a/10,
44a/11, 44a/12, 44a/13, 44a/2, 44a/6,
44a/7, 45a/11, 46b/2, 46b/3, 47b/7,

47b/8, 48a/5, 48a/8, 49b/13, 4a/8,
50a/1, 50b/11, 50b/3, 51a/2, 51a/8,
52a/13, 52b/6, 52b/9, 53a/13, 55a/8,
55b/3, 55b/5, 58b/8, 59a/9, 60a/13,
60a/4, 61b/9, 62a/12, 63a/13, 63a/5,
63a/6, 63b/1, 64a/12, 64a/2, 64a/4,
64a/7, 64a/9, 64b/2, 64b/5, 65a/12,
65a/5, 65b/11, 65b/2, 65b/6, 65b/8,
66a/4, 66a/5, 66a/6, 66b/5, 66b/9,
67b/4, 67b/8, 67b/9, 69a/10, 69a/12,
69a/9, 69b/1, 69b/8, 70a/1, 70a/10,
70a/12, 70a/13, 70a/5, 70a/7, 70b/5,
71b/12, 72b/1, 72b/6, 73a/2, 73a/9,
73b/4, 73b/5, 75b/10, 76a/5, 77b/5,
77b/9, 78a/3, 79a/11, 79a/13, 79a/6,
79b/13, 7a/5, 81a/9, 82b/9, 83b/5,
83b/7, 83b/8, 86a/2, 86a/4, 86a/9,
88b/11, 88b/7, 89a/10, 89a/2, 89a/3,
89a/6, 89b/10, 90a/13, 91b/2, 91b/3,
91b/4, 92a/12, 92a/13, 92b/10, 92b/8,
93a/4, 94a/13, 95a/4, 95a/5, 95a/9,
95b/7, 96a/2, 96a/3, 96a/9, 96b/10,
96b/8, 96b/9, 97a/13, 97a/8, 99b/12,
99b/3, 99b/5, 100a/10, 100a/11,
100a/12, 100a/5, 100b/10, 104b/5,
104b/8, 105a/12, 105a/2, 105a/5,
105b/1, 105b/2, 105b/5, 106a/11,
106b/1, 107a/7, 107b/6, 107b/7,
108a/6, 108a/7, 108b/8

d. es- (ecel yili **d.**) 105b/6

dam Dam

d.+ dan 101a/3

danış - Fikir alış-verişinde bulunmak

- d.- dılar (birbiriyle d.)** 6b/3
- darāğ** Tarak → **ṭaraḡ**
d.+ ı 20b/9
- ḡarbet** < *Ar.* Darbeler
d.+ in 115b/1
- ḡarb-ı meṣel** < *Ar.* + *Far.* Atasözü
d. ile 102b/3
- dartın** -Sakınmak
d.- sam 100b/2
- dat** Tat → **dad**
d.+ lar 45a/6
- da'vā** < *Ar.* Dava, mesele
d. **ḡıl**- 98b/13, 100a/6
d.+ **sında** 99a/2
d.+ **sin ḡıl**- 18a/4, 73b/11
- da'vet** < *Ar.* Çağrı
d. 71a/4
d. **eyle-** 53a/3
- dāğ** < *Far.* Yara
d. **ur-** (**gönline d.**) 10b/4
- dāğla** - *Far* + *T.* Dağlamak
d.- **dı** 26a/1
- dāḡil** < *Ar.* Dahil olmak
d.+ **dür** 30a/8, 30a/9
- dāl** < *Ar.* Arap alfabesinin onuncu harfi
d. 85a/7
- dānā** < *Far.* Bilgili
d.+ **ydı** 108b/4
- dāne** < *Far.* 1. Tane 2. Tohum
d. 64a/10, 67b/1, 67b/2
d.+ **yi** 64a/10
d.+ **sin** 64a/10
- dānek** < *Far.* Tane
d. 68a/5
- dār** < *Far.* Dar ağacı
d. 14b/12
d.+ **ma** 15a/2
- dāru'l-ḡuld** < *Ar.* Beka evi, Cennet
d.+ **a** 46a/2
- dāru'l-celāl** < *Ar.* Yücelik yeri
d.+ i 17a/6
- dāye** < *Far.* Dadı
d. 15a/10, 89a/13
d.+ **ye** 15a/9
- dāyim** < *Ar.* dā'im Daima, sürekli olarak
d. 21b/13, 44a/5, 85b/6
- dāyire** < *Ar.* dā'ire Daire, çember
d. 62a/6
- de** De
d. 10a/8, 14a/1, 18a/1, 40b/12, 45b/6, 52a/4, 62a/6, 64a/8, 75b/10, 76a/7, 79b/5, 99b/6, 100b/11, 100b/12, 101b/7, 105a/11, 105a/12
d. **bile** 104a/8
- debdebe** < *Ar.* Gösteriş
d.+ **si** 98a/1
- debren** – Hareket etmek
d.- **i başlar** 41b/10
- debret** Hareket ettir
d. 81a/3
- dede** Büyükbaba
d.+ **ḡ** 71b/1
- defn** < *Ar.* Gömme, defin
d. **eyle-** 83a/9, 83a/10

defter < Ar. Defter

d.+ i 56a/6, 56a/7

d.+ ine 117a/6

d.+ inde 74a/9

d.+ inden 100b/12, 101a/1

d.+ e 56a/4, 56a/6

deg - 1. Geçmek, miras kalmak 2.

Dokunmak 3. Ulaşmak

d.- di 9a/11, 9b/4, 80a/13,
87b/13

d.- di (nevbet Ādeme d.) 11a/12

d.- di (nevbet baḥa d.) 7b/6

d.- di (nevbet gönle geldi d.)
49a/6

d.- di (nevbet Muḥammede d.)
63b/10

d.- di (nevbet saḥa d.) 7b/10,
8a/9, 8b/1, 8b/5, 9a/2

d.- er mi (aşşısı d.) 86b/10

d.- er mi (zamān d.) 86b/10

d.- iserdi 116b/13

degil Degil → **degil**

d.+ dür 23a/1

degin Kadar

d. 103b/2, 11a/11

d. (Ādemden tā Muḥammed d.)
27a/9

d. (āḥirine d.) 54a/1

d. (başdan ayağa d.) 12a/12

d. (bugüne d.) 43b/13

d. (güneşe d.) 52a/10

d. (irteye d.) 101b/11, 109b/7,
109b/8

d. (ḫatna d.) 114b/10

d. (ḫiyāmete d.) 89a/7, 99b/3

d. (Süleymāna d.) 52a/10

d. (şimdiye d.) 38a/8

d. (şindiye d.) 107b/5

d. (tā ḫiyāmete d.) 8a/9

d. (tā şimdiye d.) 48b/3

d. (tā uçmağa d.) 114a/8

degir Bildirmek, duyurmak, ulaştırmak

→ **degür-**

d. 9b/10, 40b/12, 40b/4, 40b/9,
46b/10, 103a/5

degirmen Değirmen

d. 43a/5

d.+ in 10b/7

d.+ ün 60b/6

d.+ i 43a/7, 43a/8

d.+ inün 43a/6, 43a/7

degir Değer, tutar

d. 10b/7, 116a/10, 116a/7,
116a/8, 116a/9, 116b/4, 26a/2, 40b/9,
75a/6, 100a/13, 109a/4

degiş - Değişmek

d.- ürem 99b/10, 99b/11

degme Her, Herhangi bir

d. 22a/13, 68a/12

degül Değil → **degil**

d. 36a/2, 39a/5, 69b/10, 69b/7,
72a/2, 88b/8, 92a/13, 98b/10, 101a/13,
101b/2, 102b/10, 109a/9, 113a/7,
114b/6

d.+ dür 9a/1, 44b/7, 49a/10,
59b/4, 71a/11, 72a/11, 76a/4, 7b/12,

80b/1, 89a/3, 90b/7, 97a/12, 101b/2,
1102a/11, 113a/8

d. idi 74b/2

d.+ em 18b/2

d.+ sin 100a/3, 42a/9

d.+ sin diyü 7b/8

d.+ lerdür 59b/4

d. misin 68a/13

degür - Bildirmek, duyurmak,
ulaştırmak → **degir-**

d.- düm 112a/11

d.- di 79a/12

d.- di (selām d.) 3a/5, 94a/1

d.- di (selāmın d.) 77a/2

d.- diler 90a/6

d.- dük 74b/6, 74b/7

d.! 7a/11, 9b/12, 9b/13, 17b/7,

23b/11

d. ! (selām d.) 83b/7

d.- em 112a/12

d.- esin 10a/13

d.- e 97a/5

d.- e (fāyide ve menfa'at d.)

29b/6

d.- übile 26b/6

dehrī < *Ar.* Materyalist

d. 2a/7

d.+ ler 2a/5, 53a/12, 82a/10

d.+ leri 2b/5

dek Kadar

d. (başından ayağına d.) 71b/5

d. (incigine d.) 94b/7

d. (irteye d.) 4a/13

dek Tek, yeterli

d. 81a/11

dek Rahat, uslu

d. ır- 107b/1

deken Dağ

d. 14b/6

del - Delmek

d.- diler 21a/8

d.- üp 21a/5

delālet < *Ar.* Yol gösterme, delillik

d. eyle- 31a/10, 54a/11, 96b/8

delīl < *Ar.* Kanıt, şahit

d. 19b/5, 29b/12, 30a/10,
30a/6, 30b/1, 30b/12, 30b/5, 31a/2,
31b/10, 32a/7, 53a/8, 83b/10, 87b/7,
103a/1

d. birle 30a/5, 30a/9

d. eyle- 29b/12

d. ol- 87a/8

d.+ dür 16a/12

d. kim kıldı 12b/10

delü Deli

d. 7b/7, 7b/8, 48b/2, 50b/4,
50b/5, 73b/9

d.+ ymişsin 99b/8

delülük Delilik

d.+ den 99b/12

d.+ lerine 9b/8

dem < *Far.* Zaman

d. 15b/7, 15b/8, 16b/4, 23b/11,
97b/8, 101a/6, 117b/1

dem-be-dem < *Far.* Her an

d. 66a/3

demür Demir	d.+ a iriş- 113a/2, 30b/11
d. 64b/2, 64b/4	derece < Ar. Aşama, miktar, kat
d.+ dür 47b/6	d. 31b/5
deñiz Deniz	d.+ den 48a/7
d. 10a/1, 96b/13, 97a/2	d.+ lerinden 73a/13
d.+ i 20a/6, 9b/12	d. açup hitāb eyleye 73b/1
d.+ ine 97a/4	derekāt < Ar. Katlar, basamaklar
d.+ ler 4b/5, 9b/13, 44a/13	d.+ dan 113a/1
d.+ inüñ 9b/11	dereke < Ar. Kat, basamak
d. gibidür 32b/3	d.+ sinden 30b/10
depe Baş	dergāh < Far. Dergah, tekke
d.+ mden 21a/4	d.+ ma 85b/6, 96b/5, 97a/9
depele - Öldürmek	d.+ ndan 36a/1
d.- r 52b/2	d.+ ı 117a/10
depeleş – Savaşarak birbirini öldürmek	d.+ uma 97b/12
d.- ürsiz 51b/2	derhāl < Far. + Ar. Hemen
depren – Kımıldamak, hareket etmek	d. 15a/7, 38a/9, 53a/2, 76b/13,
→ tepren-	78b/8, 7a/4
d.- ür 16b/2, 16b/4, 43a/2,	derinceg Baş örtüsü
43a/7	d.+ in 111a/1
d.- mezüz 108b/13	dermān < Far. 1. Çare 2. İlaç
d.- medi 95a/12	d. 93b/4, 93b/6, 93b/7
derd < Far. Dert, acı → dert	d.+ ı 107a/9
d.+ ine 93b/6	dert < Far. Dert, acı → dert
d.+ inden 77a/6, 77a/8	d.+ den 93b/4
d.+ indendür 76a/4	dertlü < Far. + T. Dertli
d.+ i 77a/9	d.+ ler 103a/13
d.+ e 93b/4	d.+ lere 94b/2, 94b/3
d.+ üñ 107a/9	dervīş < Far. Derviş
derecāt < Ar. Dereceler	d. 18a/11, 18a/5, 18a/7,
d. (‘ulüvv ü d.) 9b/2	18b/12, 18b/5, 18b/8, 23b/4, 60b/3,
d. u şevāb 17a/3	91a/11, 91a/12, 116b/10, 116b/5,
	11a/5, 11a/6, 11b/4,

d.-i ƣallāş 73b/9	d.- rsin 11b/10, 24b/8, 49b/10,
d.+ üñ 18a/10	50b/5, 53b/2
d.+ i 18b/6, 18b/7	d.- r 35a/11, 65a/13, 83b/10,
d.+ e 18b/4	89a/5, 101b/6
dervişlik < <i>Far</i> + <i>T.</i> Dervişlik	d.- rüz 95a/2
d. 18b/6	d.- rsiz 9a/1, 48b/8, 53b/3
dest < <i>Far.</i> El	d.- rler 2a/12, 5a/3, 5a/4, 5a/9,
d.+ leri 62a/5	9a/3, 16b/6, 26b/11, 26b/12, 26b/13,
destür < <i>Far.</i> İzin. müsaade	27a/1, 27a/13, 27a/2, 27a/3, 27b/1,
d. 20a/5, 42b/9, 91b/8	28a/1, 2a/8, 2b/2, 37b/4, 41b/3,
d. ol- 19b/3, 20a/2	46b/10, 46b/11, 65a/11, 65a/13,
d. vir- 19b/9, 19b/9	65b/10, 65b/7, 6a/5, 6a/6, 6a/7, 6a/8,
d. vir! 91b/7	73a/9, 82a/2, 82a/3, 101a/12
devecük Devecik	d.- mişler 39b/3
d.+ lerin 75b/8	d.- düm 24b/8, 48b/9, 52a/3,
devlet < <i>Ar.</i> Devlet	59a/10, 59a/7, 68b/1, 76a/8, 82a/8,
d. 2a/3, 55b/3	82b/9, 83b/3, 93b/9, 101a/2
d. ol- (şahib-i d.) 98b/12	d.- düñ 8b/9, 9a/7, 24a/4,
d.+ inden 2a/2, 42a/7	44a/3, 73b/2, 73b/3, 83b/4, 107a/4
d.+ üm 3b/11	d.- di 2b/6, 2b/7, 2b/8, 2b/11,
d.+ üñ 63a/11	2b/12, 3a/10, 3a/3, 3b/1, 3b/11, 3b/13,
d.+ den ayrılıp (taht-ı d.)	6b/4, 6b/7, 6b/8, 6b/9, 6b/13, 7a/4,
19b/11	7a/13, 7b/7, 7b/12, 8b/11, 8b/13, 9a/8,
devr < <i>Ar.</i> Dönme	11b/6, 12a/7, 12a/8, 12b/4, 15a/10,
d.+ inden 48b/3	15a/12, 15b/8, 18b/11, 18b/3, 18b/6,
devre < <i>Ar.</i> Dönem	19a/1, 20a/6, 20a/8, 20b/5, 21a/10,
d. olur 47b/10	21a/12, 23a/10, 23a/11, 23a/12, 23b/5,
devşür – Toplamak → divşür	24a/2, 24a/4, 24a/5, 24b/2, 24b/5,
d.- di 90b/10	24b/7, 25a/1, 25a/2, 25a/8, 25b/13,
di – Demek, söylemek	25b/3, 26a/11, 26b/1, 30a/5, 31b/12,
d.- mekde 49b/11	32a/1, 33a/8, 34a/12, 35a/13, 35a/4,
	35b/11, 36a/6, 36a/8, 36a/9, 37a/11,
	39a/5, 40a/10, 43b/10, 43b/12, 43b/6,

43b/8, 44a/2, 47b/6, 48b/11, 48b/12,
48b/8, 49a/1, 49b/4, 50a/10, 50a/7,
50a/9, 50b/1, 51a/10, 51a/7, 52a/3,
52a/6, 53a/12, 53b/8, 54b/1, 54b/4,
54b/7, 58b/13, 58b/5, 59a/2, 59b/5,
59b/8, 60b/2, 60b/5, 61a/3, 62b/7,
63a/8, 63b/12, 63b/4, 63b/7, 65b/3,
70b/11, 70b/9, 71a/12, 71a/13, 71a/8,
71b/2, 72a/13, 72a/6, 75b/1, 75b/11,
75b/13, 76a/10, 76a/8, 76b/10, 76b/13,
77a/10, 77a/12, 77a/3, 78a/1, 78b/10,
79a/8, 79b/1, 79b/6, 79b/7, 80a/1,
80a/3, 80a/7, 81a/11, 81a/12, 81b/12,
81b/13, 81b/8, 82a/2, 82a/3, 82a/5,
82b/13, 83a/10, 83a/6, 83b/5, 83b/8,
86b/13, 89b/12, 90a/5, 90b/4, 90b/7,
91a/9, 91b/13, 92a/11, 94a/13, 94a/7,
94b/12, 94b/2, 94b/9, 95b/4, 96a/9,
99a/9, 99b/7, 99b/9, 100a/3, 102a/2,
103b/6, 103b/9, 104a/9, 106a/1,
106a/13, 106b/11, 106b/7, 107a/2,
107a/4, 108a/10, 108a/8, 108b/7,
110a/2, 110a/6, 111b/2, 111b/3,
112a/1, 112a/2, 112b/10, 112b/4,
113b/7, 113b/8, 115a/1, 115a/6

d.- di mi 79b/10, 79b/3

d.- diler 5b/7, 5b/9, 5b/13,
6a/1, 7a/11, 7a/7, 8a/11, 8b/3, 21b/4,
24b/13, 25a/10, 34b/10, 53b/6, 59a/9,
61a/2, 72b/10, 72b/6, 79a/5, 82a/8,
82b/1, 90a/1, 93b/12, 100a/10,
100b/10, 101a/4, 101b/11, 103b/13,
108a/2, 108b/13, 113b/2, 116b/11

d.- yeyin ! 9b/6

d. ! 18a/2, 23a/9, 31a/1,
31b/13, 81b/3, 92b/1, 95a/11

d.- gil ! 24b/9

d.- yelüm ! 20a/10

d.- se 111a/5, 111a/6, 21b/3,
49b/12, 63b/4

d.- yem 59b/9, 72a/11

d.- yesin 5a/2, 21a/12, 23b/1

d.- ye 10a/3, 110b/9, 111a/4,
114b/5, 114b/9, 115a/13, 115a/4,
115a/9, 115b/10, 115b/2, 16a/9, 19b/9,
2a/10, 2a/13, 2a/7, 2b/4, 42a/6, 4a/3,
4a/7, 54b/10, 54b/12, 54b/13, 55a/9,
78a/8, 80a/1, 81a/2, 81a/3, 82a/10,
82b/4

d.- yevüz 20a/3, 23b/6

d.- yeler 114b/4, 114b/6,
12a/12, 20a/1, 55a/6, 72b/7, 84a/5

d.- yüpdür 6a/4

d.- yüp durmañ 11b/2

d.- yince 35a/11

d.- yenüñ 21b/2

d.- yene 51b/3

d.- dügi 22a/12, 39b/1, 41b/6

d.- dügile 57a/8

d.- düginden 107b/9

d.- dükleri 48a/4, 56b/6, 60a/7,
82a/4

d.- dügümden sonra 72a/10,
72a/12

d.- dügün kadar 90b/7

d.- rdüñ 82a/7

d.- rdi 11b/8, 2a/13, 107a/11	d.+le 11a/10
d.- rse 47b/7, 51b/1	d.gerek 15a/10
d.- mişdüñ 51b/7	d. gerekdi 92b/3
d.- mişdür 13b/7, 44b/7, 44b/9, 73b/6	dib En alt bölüm
d.-mişlerdür 32b/10, 46b/3, 51b/1, 60b/7, 61a/5, 67a/10, 84a/6, 85b/8, 95b/10, 113a/12	d.+ i 41a/10
d.- mişlerdür (söz d.) 16a/1, 16a/3	d.+ ine 65b/3
d.- seydi 94b/13	d.+ inde 100b/8, 44b/3, 65b/4
d.- yeydi 54a/1	dîdâr < <i>Far.</i> 1. Yüz 2. Görüşme, buluşma
d.- yibileydi 29b/10	d. 63b/10, 63b/11, 64a/1, 77a/7, 80a/3
d.- yüvirdi 79a/9	d.+ ın 109a/8
d.- mez 91b/6, 107b/7	d.+ ma 79a/3
d.- mezem 72a/13	d. +a (kurb u d.) 40b/9
d.- mezsın 9a/8	dig - Değmek
d.- mezdüñüz 20a/4	d.- mez 60b/5
d.- medi 79b/10, 79b/13, 79b/3, 79b/5	diger < <i>Far.</i> Başka
d.- mediyse 95a/1	d. 93a/4
d.- me! 23a/9, 24b/7, 35a/4	d. (nev ^c -i d.) 39b/2
d.- meye 69b/2	d. (nükte-i d.) 78b/2
dimeg Demek, söylemek → dimek	dik Dik
d.+i 49b/8	d. tır 20a/9
dimek Demek, söylemek → dimeg	dik - Dikmek
d.24b/9, 26a/5, 28a/1, 49b/11, 50a/1, 5a/11	d.- mişler 59a/6
d. ol- 17b/4, 21b/11, 22b/2, 28a/1, 37a/13, 37b/3, 5a/11, 66a/2, 73b/13, 84b/12	d.- di 74b/5, 97b/8
d.+dür 31b/5	d.- üp 35a/8, 35a/9
d.+den 11a/9, 24b/8, 50a/7	d.- dügi 69a/11, 69a/3, 69a/3, 69a/6
	d.- se gerek 97b/4
	dikme Dikmek
	d.+ ye 36b/8
	diken Diken

d. 70b/4	d.+ ünjde 56b/1
dikil - Dikilmek	d.+ ünjden 20a/9
d.- miş 100b/8	d.+ ümüz 12b/7
dil Dil	d.+ ünjüz 103b/8
d. 22a/8, 23b/9, 58a/7, 83a/7, 105a/8	d.+ ler 17a/7, 41b/5, 42b/4, 85b/3
d. birle 117a/5	d.+ leri 35b/2
d. birle (cān u d.) 104b/7, 49b/3	dil-dār < <i>Far.</i> Sevgili
d. ile 9b/7, 27a/8	d. 12b/4
d. bul- 9b/9	dile – İstemek, rica etmek, arzu etmek
d.+ dür 12b/5	d.- rsünj 6b/8
d. ol- 12a/12	d.- r 14b/8, 22b/10, 23a/3, 38b/12, 59a/8, 60b/10, 79b/11, 83a/2
d.+ in 68a/12	d.- r (‘özr d.) 112b/11
d.+ in uzat- 103b/8	d.- r (ödünc d.) 70b/11
d.+ ine 26b/5, 56a/9	d.- rüz 20a/2
d.+ ine buyurdu 51a/7	d.- rsiz 40a/2, 48b/10
d.+ ine düşdi 110a/2	d.- rler 78b/3
d.+ inden 10a/2, 47b/7	d.- rler (du‘ā d.) 32b/8
d.+ inden düşür- 72b/4	d.- miş 26b/2
d.+ iyle 12a/11, 20a/1, 26b/2, 41a/12, 101b/6	d.- düm 18a/13, 45b/9, 82b/11, 112b/12, 116a/2, 116a/3, 116a/4, 116a/5
d.+ i 22b/4, 103a/6, 103a/7	d.- di 18a/6, 29b/5, 30b/12, 30b/2, 38a/10, 60b/11, 63b/11, 72a/8, 74b/13, 75a/7, 106a/8, 111b/10, 111b/11, 113a/13
d.+ i tütül-22b/2	d.- di (feryād d.) 94b/9
d.+ i uza- 22b/1, 22b/3	d.- di (‘özr d.) 79a/10
d.+ e 22a/11, 40b/4, 50a/1, 58a/9, 103a/12	d.- di (‘özrin benden d.) 56a/10
d.+ den 13b/4, 13b/5	d.- yeyim! (hācet d.) 94b/1
d.+ den düş- 113a/7	d.- ŋ !91b/8
d.+ le 42a/6	
d.+ üm 13b/8	
d.+ ünj 10b/2, 112a/5, 20a/7, 20a/9, 66a/9, 83a/7	

d.- se 22b/8, 41a/6, 43a/3,
85a/3

d.- seler 32b/7, 56b/3, 97b/2

d.- ye 96b/12, 98b/11

d.- yüp 69a/1

d.- rsem 72a/3

d.- rsej 4b/12, 4b/13, 4b/2,
4b/3, 4b/4, 4b/5, 4b/6, 4b/7, 4b/8,
4b/9, 15b/11, 23a/7, 24a/6, 30a/3,
31b/12, 36b/10, 46b/5, 46b/6, 4b/10,
4b/11, 105b/13, 58b/1, 82b/8, 91b/11

d.- rse 6b/10, 85b/1, 85b/2,
91a/2, 91a/3, 97b/9, 102b/7

d.- rlerse 8b/7

d.- mezüz 20a/2

d.- medin 74b/10, 75a/8

d.- medün 24a/3

d.- meyeler (hâcet d.) 94b/5

dilemeg Dilemek

‘ö^zr d. +e 68b/8

dilemek İstemek , arzu etmek

d.+ de 26b/7

d.+ den 83a/3

dileg İstek

d.+ i 95a/13

d.+ ine 60b/11

d.+ iyle 72a/6

d.+ ünle 72a/4

dilince Dilinde

d. 37a/13, 37b/2

dilkü Tilki

d. 1b/9

dilsüz Dilsiz

d. eyle-22b/7

dimāğ < Ar. Beyin

d.+ a 38b/1

d.+ dan 38b/10

dīn < Ar. Din

d.+ in 71b/1, 95b/4

d.+ ine 104a/3

d.+ e (uşül-i d.) 5a/4

d.+ ünje dönsem 6b/6

diñdür – Susmak

d.- ür 22a/4

diñle - Dinlemek

d.- rdi 109b/10

d.- yem 109b/5

d.- yenler 114a/7

d.- yenleri 117b/8

diñlemek Dinlemek

d. için 66a/9

diñlen – Dinlemek

d.- ür 40b/7

d.- diler 73a/3

d.- ün !17a/9

dipsüz Dipsiz

d. 32b/3

dir - Toplamak

d.- eyin! 25b/3

direksüz Desteksiz

d. 106b/4

dirgür - Diriltmek

d.- en 13a/5

dirhem < Far. Gümüş para

d. 116b/10, 116b/9

diri Canlı

- d. 75b/10
- d. ol- 76a/7, 87b/11
- d. dut- 60a/5
- d. kıl- 6a/1
- d.+ dür 82a/3
- dirigā** < *Far.* Ne yazık ki
- d. 73b/12, 89a/4, 102b/2
- diril** - Yaşamak
- d.- ür 51b/10
- d.- diler 5b/5, 101b/10, 107b/12
- d.- se 61b/8, 70b/2, 113a/8
- d.- seler 61b/2
- d.- üp 76b/4
- d.- iserdür 28a/3
- d.- seydi 70b/3
- dirild** - Diriltme
- d.- ür 70a/7, 70a/8
- diriltmek** Diriltmek
- d. 98a/5
- dirliğ** Hayat, yaşam → **dirlik**
- d.+ i 35b/1
- d.+ inde 105b/9
- dirlik** Hayat, yaşam → **dirliğ**
- d. 61b/5
- d. vir- 61b/6
- diş** Diş
- d. 4b/3 , 43a/5, 107a/12
- d.+ dür 43a/5
- d.+ i 107a/11
- d.+ üñ 44b/3, 44b/4
- d.+ ler 43a/6, 44b/5
- d.+ lerle 43a/5
- d.+ leridür 32b/12
- ditre** - Titremek
- d.- mekten 19b/2
- d.- r 19b/1
- div** Dev
- d. 25b/12
- divān** < Ar. Meclis
- d.+ indan 2b/1
- d.+ indan gider- (haşasından d.)
2a/11
- divār** < *Far.* Duvar
- d. 69b/6, 69b/7
- d.+ m 43a/7
- d.+ indan 85b/13
- d.+ ı 105a/1, 105a/5
- d.+ a 86a/4
- d.+ da 95a/6
- divşür** – Toplamak → **devşür-**
- d. id- 59a/2
- d.- ür 42b/8
- d.- di 25b/12
- d.- e 103a/1
- d.! 108b/9
- diyici** Söyleyici
- d. 48b/7
- d.+ lerüz 48b/8
- diyü** Diye
- d. 10a/10, 35a/2, 76b/1
- d. (al d.) 75a/3, 75a/8
- d. (degülsin d.) 7b/9
- d. (elhamduli'llah d.) 38b/4
- d. (fehḥār d.) 65b/9
- d. (fesād olmasun d.) 52b/3
- d. (gizleyü vireyin d.) 76a/13

- d. (ḥaṣūr d.) 98b/9
- d. (Lebbeyk d.) 114b/9, 94b/13
- d. (rabbenā d.) 65b/9
- d. (rezzāk d.) 96b/13
- d. (var d.) 100a/6
- diz** Diz
- d. **çök-** 99b/13
- d.+ **üm** 100a/1
- diz-dār** < *Far.* Kale muhafızı
- d.+ **ı** 45a/13
- dizār** < *Far.* Yüz → **dīdār**
- d. 109a/2, 72b/5
- d. **çün** 66a/8
- d. **u beḳā** 58a/11
- d.+ **dan** 63b/9
- d.+ **um** 46a/3, 80a/1
- doğ -** Doğmak
- d.- **ar** 46b/12, 46b/13
- d.- **sun !** 53b/11
- d.- **maya** 84a/13
- d.- **maduḡm** 100a/11
- doğra -** Parçalamak
- d.- **dı** 77a/1, 104a/12,
- doḡm -** 1. Dokunmak 2. Etkilemek
- d.- **ur** 105b/3
- d.- **dı** 108a/4
- d.- **isar** 103a/4
- dost** < *Far.* Arkadaş, dost
- d. 10a/10, 15a/13, 45b/7, 60b/11, 60b/8, 62a/10, 82b/12, 93b/6, 93b/8, 96a/12, 101a/4
- d. **dost için** 7b/5
- dost d. için** 7b/5
- d.+ **ı olur** 92a/8
- d.+ **ların** 111a/11, 111a/12
- d.+ **uḡ** 61a/1, 69b/10
- d.+ **umuḡ** 80a/13, 80b/4
- d.+ **ı** 30b/12, 7b/1
- d.+ **ıyın** 87a/1
- d.+ **uḡa** 91b/7
- d.+ **dan** 72a/6
- d.+ **larından** 96a/11
- d.+ **la** 95a/8
- d.+ **lar** 68a/10, 92b/13, 100b/10, 100b/12, 101a/1
- d.+ **larum** 54b/9
- d.+ **laruḡ** 89a/5
- d.+ **larumuz** 104b/6
- d.+ **um** 111b/6, 43b/6, 91b/10
- d.+ **umsın** 72a/4
- d.+ **lardansız** 110b/8, 110b/9
- dög -** Dövmek
- d.- **ersin** 54b/4
- d.- **erler** 34b/9
- d.- **eler** 114a/9, 54b/3
- d.- **düḡin** 81a/5
- dögil -** Dövlmek
- d.- **mekle** 115b/2
- dök -** 1. Dökmek 2. Hazırlamak
- d.- **düm** 96b/1
- d.- **diler** 62b/5
- d.- **diler (ḥon d.)** 81a/10
- d.- **diler (ḥ^vān d.)** 80b/10
- d.- **iser** 69a/2
- d.- **üp** 47a/8
- dökil -** Yaralamak veya öldürmek

d.- di (kanlar d.)52b/10
dön - 1. Geri dönmek 2. Dönüşmek
d.- er 29a/3, 29a/4, 37a/5
d.- miş 56a/7, 56a/8
d.- miş (gözleri çukura d.)
11a/6
d.- düm 87b/4
d.- di 38a/10, 71b/2, 71b/3,
90b/1, 108a/7, 115a/3
d.- di (oda d.)108a/12
d.- di (zahmet rāhata
d.)114b/13
d.- dük 41a/13
d.- diler 35b/3, 88b/11
d.- üñ! 35a/12, 59b/11, 59b/12
d.! 24a/3
d.- sem (dīnūje d.)6b/6
d.- düğünñ 38b/10
değ – Ulaşmak, erişmek
d.- medi (eli d.) 85b/8
dönder – Reddetmek, geri çevirmek
d.- ürüz 73a/6
d.- düm 56a/11
d.- düñ (yüz d.) 92b/4, 111b/3
d.- se (yüz d.) 92b/9
d.- e (yüz d.) 30b/13
d.- üp (yüz d.) 69b/12, 92b/9
d.- ürdi 73a/6
d.- medüm (yüz d.) 77b/13,
115b/2
d.- meyeler 70b/2
dörd dört → dörd
Ayuñ on d.+ i gibi 8b/3

dördinci Dördüncü
d. 30a/10, 38a/4, 46b/11,
5a/13, 66b/10, 97a/11
d.+ de 111a/2
dört Dört → dörd
d. 26b/9, 27b/10, 27b/11,
27b/9, 28a/11, 28a/12, 28a/6, 28a/9,
28b/10, 28b/3, 28b/6, 28b/9, 29a/1,
37b/12, 38b/7, 53b/10, 5a/9, 65a/9,
78b/11, 78b/9, 105a/5
d.+ dür 28b/12
dört biñ Dört bin
d. 52b/9
döşe - 1. Sunmak 2. Açmak
d.- r 22b/13
d.- r (döşegin d.) 14b/11
d.- düm 45a/1
d.- di (honın d.)97b/2
döşeg Yatak → döşek
d.+ in 22b/13
d.+ in döşe- 14b/11
d.+ ine 4a/11
döşek Yatak → döşeg
d. eyle- 66b/10
d.+ den 19b/12
du‘ā < Ar. Dua, Allah’a ya yalvarış
d. 32b/11, 32b/9, 33a/6, 33b/1,
33b/13, 33b/3, 33b/4, 33b/5, 34b/6,
39b/2, 94a/6, 94a/7
d. kıl- 30a/3, 31a/8, 32b/6,
33a/2, 34a/6, 35a/1, 86b/9, 94a/13
d. dile- 32b/7

d.+ nuḡ 31b/8, 32b/8, 33a/11,
33a/2, 33b/13

d.+ yı 33b/10, 34b/1, 34b/5,
97a/5

d.+ yı oḡu- 29b/13

d.+ da 33a/1, 33a/11, 35a/5

d.+ ya 93a/12

d.+ sı 33b/11, 33b/12, 34a/1,
34a/2, 36a/2

d.+ sın 33b/10, 94b/3, 97a/4

d.+ sında 107a/10

d.+ ḡuz 33a/12

dud - Kaplamak

d.- ar (yir d.) 19b/2

duḡān Kur'ân-ı Kerim'in kırk
dördüncü sûresi

d. 68b/2, 68b/4

dur - 1. Durmak, beklemek 2. Karşı
koymak, karşı durmak → **ṭur-**

d.- ur (adına āh karşıup d.)

37b/9

d.- ur (adumuza āh karşıup d.)

36b/12

d.- ur (arta d.) 27a/9

d.- ur (aşılı d.) 25a/9

d.- urdı (baġlanup d.) 94a/4

d.- ur (berkiyüp d.) 57a/11,

57a/13, 57b/7

d.- ur (etegine şıġınup d.)

14b/7

d.- ur (ṭutup d.) 57a/2

d.- ur (urulup d.) 14b/13

d.- ur (uzayup d.) 57a/11

d.- ur (yaraġlayup d.) 99a/9

d.- ur (yarlıġayup d.) 60a/13

d.- ur (yād kıluḡ ayıt d.) 22a/2

d.- ur (yirinde d.) 78a/7

d.- ur (zıkr eyleyüp d.) 63a/4

d.- urlar idi (ad çıkarup d.)

6b/2

d.- urlar (nūra karşı d.) 43b/7

d.- urlar (şaf şaf d.) 36a/10

d.- dum 82b/10

d.- dı 108a/4

d.- dılar (şaf baġlayup d.)

75b/7

d.- san 45b/7

d.- sa (arḡurı d.) 13b/9

d.- alar 54b/10

d.- ursa (karşı d.) 13b/6

d.- duġum 106a/13

d.- duġı 41a/8

d.- maḡ (diyüp d.) 11b/2

durıl - Durulanmak

d.- ur 65b/3

dut - Tutmak → **ṭut-**

d.- ar (diri d.) 60a/5

d.- ar (it ḡüyın d.) 73a/10

d.- arın (ḡoş d.) 113b/4

d.- miş 59a/4

d.- dı 77b/11

d.- dı (ısıtma d.) 60b/10

d.! 50b/2, 50b/3, 94b/6

d.- ayın! (söze d.) 6b/4

d.- asın (ḡoş d.) 56a/13

d.- alum! (yüzümüzü Allah
tefsirine d.) 26a/7

d.- alar (çāderler d.) 4b/7

d.- alar (menfa' at d.) 4b/2

d.- a gel- 80a/1

düt- Tüttürmek

d.- erüz (şafā 'ūd.+ in d.)
14b/12 , 22b/13

duzağ Tuzak

d.+ ina 18a/8

d.+ uñda 77b/7

dükeli Bütün, hepsi → **dükelü**

d. 12b/5, 13b/4, 17a/2, 19a/12,
23a/11, 23b/2, 28a/5, 31b/13, 32a/13,
37b/7, 42b/4, 47a/12, 50a/2, 50a/6,
52b/10, 53b/10, 54a/8, 55a/12, 61b/2,
63a/10, 67a/13, 70b/2, 74a/2, 82a/4,
82b/3, 82b/8, 84b/13, 85a/1, 85a/4,
86a/7, 88a/13, 88b/1, 88b/2, 90a/11,
93b/4, 94b/1, 94b/3, 98a/1, 98a/2,
98a/4, 98a/5, 98a/7, 100b/1, 108a/11,
112b/6, 113a/1, 113b/9, 114a/12,
114b/13

d.+ n 13a/11, 18a/1, 19b/8,
41a/10, 51b/9, 59b/11, 66a/12, 104a/9

d.+ n mi 59b/9

d.+ ne 50a/3

d.+ nde 50a/3

d.+ nden 19a/4, 19a/5, 19a/8,
28a/5, 28b/2, 50a/3

d.+ si 9b/4

d.+ le 115b/10

d.+ yle 59b/3, 77b/6

d. mi 59b/10

dükelü Bütün, hepsi → **dükeli**

d. 112b/3

d.+ müz 117a/9, 48b/8

d.+ nüz 104a/2, 75a/13

d.+ nüz 61a/10

düken – Tükenmek

d.- ür 27b/6

d.- meden 11a/3

d.- mez 27b/6, 45a/6

d.- meye 115b/6, 4b/1

dükkān < *Ar.* Dükkan

d.+ in 62b/2

dülbend < *Far.* Tülbent

d. 47b/10

dün Gece

d.+ ün 33b/1, 109b/1, 111a/4

dünyā < *Ar.* Yerküre

d. 17b/5, 43a/6, 43a/7, 44a/4,
45a/6, 45b/13, 46a/12, 46b/10, 46b/3,
46b/5, 46b/6, 46b/8, 58a/1, 62b/12,
69b/1, 69b/2, 79b/11, 85b/11, 85b/7,
85b/9, 97a/4, 109b/2, 110a/8, 111a/3,
115a/2

d.+ ya gel- 44a/4

d.+ ya çık- 6a/8

d.+ yı āhireti terk eyledüm
48b/9

d.+ dan yād gitmeye 108b/3

d.+ yā rağmet kılmaya 85b/10

d.+ dan gitmedin yirün

uçmağda göresin 4b/8

d.+ dan gidesin 108b/7

d.+ da koyup (ma'şiyet d.)
65b/6

d.+ yı 100a/9, 69b/3, 7a/10,
8b/7, 8b/8

d.+ da 17a/8, 17a/9, 27b/1,
30b/9, 42a/13, 42b/11, 42b/13, 54b/13,
55a/3, 55a/4, 55b/10, 57b/13, 59b/12,
72b/3, 81a/1, 86a/1, 88b/11, 106b/10,
115b/3, 115b/4, 115b/6

d.+ dan 108b/4, 58b/11, 71a/3,
71a/9

d.+ m 77a/11

d.+ dadur 89a/3

d.+ dur 27b/1

dünyālg < *Far.* + *T.* Para, mal,
zenginlik

d.+ um 106a/11

dürger < *Far.* Dülger, ağaç ustası

d. 90a/1

dürgersüz < *Far.* + *T.* Ustasız

d. 53b/4, 53b/5

dürlü Türlü, çeşit

d. 13a/3, 16a/3, 2a/5, 39b/3,
42b/2, 46a/11, 4a/8, 52b/13, 57b/12,
63a/4, 67a/12, 67b/5, 69a/10, 70a/1,
7b/3, 85a/10, 97a/12, 97b/5, 97b/6,
97b/9, 102a/7, 104b/8

d. dürlü 22a/9, 42b/5, 53b/8,
64a/11, 64a/7, 64a/8, 64b/7, 68b/13,
70a/4, 71b/7, 76b/9, 97b/7, 106a/6,
111a/7

d.+ dür 14a/4, 14a/6, 14a/7,
5b/2, 69a/12, 69a/3, 69a/7

d.+ si 69a/7, 69a/9, 69b/7

d.+ sin 97b/9

dürt - Sürtmek

d.- esin 99b/2

dürüst < *Far.* Doğru

d. 71a/11

düş -1. Düşmek 2. Girmek 3. İsabet
etmek 4. Yığılmak 5. Olmak

d.- er 47b/10

d.- düm 112b/8

d.- di 11a/9, 20b/10, 48b/13,
82b/10, 88b/9, 106a/9

d.- miş (dilden d.) 113a/7

d.- di (çağırup d.) 18b/9

d.- di (diline d.) 110a/2

d.- di (heybet d.) 34b/11

d.- di (kur' a aña d.) 90a/2

d.- di (öğüme d.) 76a/6

d.- di (örjine d.) 24a/12

d.- di (yabāna d.) 35b/12

d.- se 65a/5

d.- üp (rahmına d.) 25b/5

d.- erse 47b/12

d.- esi ol- 61b/10, 65a/6

düş Rüya

d. 58b/12, 79a/4, 112a/2,
114a/2

d. gör- 58b/12, 59a/1, 79a/4,
79a/10, 113b/1

d.+ in 79a/11, 113b/12, 113b/9

d.+ inde 87b/10, 111a/13

d.+ i 79a/6, 113b/3, 113b/6

d.+ üme 68a/9

d.+ ümde 100b/7
d.+ ümde gör- 68a/7, 108b/5
düşmān < *Far.* Düşman → **düşmen**
d.+ lardansız 110b/7
d. olmak gerek 51b/3
düşmen < *Far.* Düşman → **düşmān**
d. 62a/10
d.+ i 50a/7, 68a/10
d.+ i ol- 53a/13, 92a/9
d.+ iyin 86b/13
d.+ ümdür 72a/5, 86b/12
d.+ üндür 72a/6
düşür - Düşürmek
d.- meye (dilinden d.) 72b/4
düşvār < *Far.* Güç
d. 12a/8
düt - Tütmek
d.- erüz (şafā 'üdn d.) 14b/12 ,
22b/13
dütün Duman
d. 77b/3
düz - 1. Var etmek 2. Yapmak
d.- di 65b/13
d.- düğüzdür 102a/12
düzendüg Düzenlik
d.+ in 94b/8
düzil - Kurulmak
d.- mez 100b/4
E
ebced < *Ar.* Sayısal değer verilmiş
Arap alfabesi
e. 26b/9
ebed < *Ar.* Sonsuz

e. ol- (mağbül-ı o.)108b/10
ebedu'l-ābād < *Ar.* Ebedi hayat,
sonsuzluk
e. ol- 36b/10
ebter < *Ar.* Soyu kesik
e. 7b/11, 7b/12
e.+ dür 7b/13
e.+ den 8a/2
ecel < *Ar.* Hayatın sonu
e. 50b/7, 68b/9
e. yili dağı es- 105b/6
edin - Kendine sağlamak
e.- medi 31a/5
e.- meye 31a/3
ednā < *Ar.* En aşağı
e. 9b/3
efsün < *Ar.* Büyü
e. ol- 9b/8
eger < *Far.* Eğer
e. 9a/9, 11b/5, 12b/10, 12b/11,
12b/13, 12b/8, 13a/11, 13a/12, 13a/2,
13a/4, 13a/5, 13a/9, 13b/6, 13b/9,
14b/13, 15b/10, 16a/8, 16b/1, 16b/10,
17a/8, 18a/2, 19b/7, 1b/8, 1b/9,
21b/12, 22b/6, 23a/7, 25a/7, 26a/4,
29b/2, 29b/8, 29b/9, 2a/2, 30a/11,
30a/12, 30a/13, 30b/6, 31b/12, 32a/4,
34a/9, 35b/9, 40a/2, 42a/10, 43a/11,
43a/9, 44b/11, 44b/12, 45a/9, 46a/6,
46a/7, 46b/5, 47b/12, 47b/4, 48b/10,
4a/13, 4b/2, 50a/6, 50a/7, 52a/11,
52a/13, 52a/8, 52b/2, 52b/6, 53a/5,
53b/11, 56b/10, 61b/10, 62a/12, 62b/9,

63a/10, 63b/2, 64a/10, 65a/4, 65a/6,
65b/1, 66a/4, 66a/5, 67a/11, 67b/13,
68a/1, 68a/4, 6b/5, 70a/12, 70a/13,
70a/9, 70b/1, 70b/2, 72b/1, 72b/4,
73a/9, 73b/11, 73b/6, 80a/1, 80a/2,
80a/3, 80a/6, 81b/2, 83a/4, 83a/7,
85b/9, 87a/12, 87a/4, 87a/5, 87a/7,
88a/11, 89a/6, 89a/7, 89a/8, 90a/9,
91a/7, 91b/11, 91b/8, 91b/9, 92a/13,
93b/4, 93b/6, 95a/1, 95b/4, 99a/1,
99a/2, 99b/1, 99b/3, 99b/5, 100a/5,
101b/7, 104b/4, 104b/5, 104b/6,
105a/1, 105a/13, 105a/7, 107a/5,
107a/7, 108a/9, 110b/4, 110b/8,
112b/9, 113b/10, 114a/1, 114b/6,
115b/3, 115b/4, 115b/5, 115b/6,
116a/10, 116b/12

egerçi < *Far.* Her ne kadar

e. 115a/5

eg(i)n Omuz, sırt

e.+ **ine** 36b/6

e.+ **inde** 36a/10, 36b/4, 68a/8

e.+ **üñe biç-** 73b/10

egle – Durmak, beklemek

e.- **düm** 116a/6

eglen - 1. Eğlenmek 2. Durmak,
beklemek

e.- **ür** 22a/2

e.- **üp kılmaya** 97a/2

e.- **dünse** 115a/5

egri Eğri

e. 106b/8

e.+ **mi** 21a/8

eḥad < *Ar.* Bir, tek

e. 2b/6, 49b/12, 4b/5, 82a/12,
83b/12, 83b/9

e.+ **dur** 2b/12, 3a/6, 6a/3, 7a/1

e.+ **la** 83b/9

eḥadiyyet < *Ar.* Birlik

e. 49b/2, 96a/1

eḥādīs < *Ar.* Hadisler

e. 26b/4

ehl < *Ar.* Maharet sahibi

e.-i **Ḥak** 6a/11, 6a/6

e.-i **tefsir** 29b/11, 84a/5

e.-i **Ḥakkı** 6a/12

e.-i **şoḥbetine** 100a/3

e.-i **uçmakda** 17a/5

e.+ **i** 46b/13, 54b/7, 54b/8,
71b/7

e.+ **ine** 29b/6, 29b/8

ejdehā < *Far.* Ejderha

e.+ **dur** 38a/3

e.+ **yı** 1b/9

ek – Ekmek

e.- **dügün** 117a/13

ekin Ekin

e.+ **lerin** 17b/13

ekremu'l-ekremin < *Ar.* Cömertlerin
en cömerti olan Yüce Allah

e. 34a/12

e.+ **dür** 34b/12

ekser < *Ar.* En çok

e. 83b/9

eksi Eksik

e. 52b/6	e.+ ünje 66a/3
eksil - Eksilmek	e.+ ünjde 72a/2
e.- mekde 106a/4	e.+ ünjle 117a/12
e.- ür 47b/2	e.+ üm 11a/13, 15b/1, 15b/2,
e.- ürse 13b/4	18b/11, 60b/5, 77b/4, 100b/10
e.- medi 78a/8	e.+ ümde 77b/6
eksüg Eksik → eksük	e.+ ümdedür 72a/3
e.+ ünj 97b/12	e.+ ümle 45/11, 46a/3, 76b/5
eksük Eksik → eksüg	e.+ ler 43a/9
e. 5b/12	elcügez Elcağız
e. eyle- 50a/2, 106a/7	e.+ lerin 35a/8
e. mi eyle- 91a/9	elçi 1. Elçi 2. Peygamber
el El	e. 99a/7
e. 43a/10, 66a/9	e.+ mi 45a/7
e. çek- (işden gücden e.) 91a/8	elhamduli'llah < Ar. Allah'a şükürler
e.+ den ele geç- 23a/6, 23a/7	olsun
e.+i değ- 85b/8	e. 114b/13, 115a/3
e.+ in 16a/6, 18b/8, 34a/6,	e. diyü 38b/3
59a/11, 59b/7, 81b/10, 93a/12, 112/13	elif < Ar. Arap alfabesinin ilk harfi
e.+ in eline al- 15b/5	e. 16a/4, 23a/5, 26b/10, 26b/9,
e.+ ine 24a/13, 77a/1, 81a/1	27b/7, 85a/7, 85a/8
e.+ inde 7a/3, 100b/1	e.+ dür 27b/9
e.+ indedür 6b/9	e.+ in 30a/11
e.+ inden 77b/11, 88a/6, 95a/3 ,	e.+ ünj 27b/4, 27b/7, 27b/8
105a/4	e.+ i 28b/4
e.+ inden gel- 16a/13	elli Elli
e.+ indeydi 79b/7	e. 43a/8, 78b/13, 92a/7, 95b/4,
e.+ i 11a/12, 73a/3	95b/6
e.+ iyle 15a/1, 47b/12, 59a/12,	elli biş Elli beş
71b/5, 89b/6	e. 43a/5
e.+ e 107a/6	em - Emmek
e.+ de 41b/10, 44a/7, 44a/9	e.- er 86b/3
e.+ inüzde 25a/7	e.- medi 89b/1

- emmeg** Emmek →**emmek**
e.+i 87a/5, 87a/8
- emmek** Emmek →**emmeg**
e. **çün** 86b/5
- emān** < *Ar.* Güvence
e. 55b/10
e. **bil-** 108a/5
e. **bul-** 52a/6, 52a/9, 72b/12
e.+ **ın** (**īmān u e.**) 23b/7
e. **içinde ol-** 40b/6
- emānet** < *Ar.* Emanet
e. 49a/11
e. **idi** 74b/5
- emeg** Emek
e.+ **üm** 50a/1
- emīn** < *Ar.* Güvenilir
e. 9b/10
e. **ol-** 4b/11, 50b/9, 73b/3,
105a/1, 106a/1
e. **ķıl-** 81a/8
- emīru'l-mū'mīn** < Müminlerin emiri,
halife
E. 84a/13
- emīru'l_umerā** < *Ar.* Emirlerin emiri,
paşa, vali
e.+ **yı** **HızırBeg** 112b/12
- emmāre** < *Ar.* Emredici
nefs-i e. 73a/10, 95a/2
nefs-i e.+ yi 38a/2
- emr** < *Ar.* Emir, buyruk
e. 28a/11
e.+ **ine** 47b/8
- emzür** – Emzirmek
e.- **di** 86b/1
- enbiyā** < *Ar.* Peygamberler
e. 114b/7
- enbūh** < *Far.* Kalabalık
e.-1 **'ālem** 53b/7
- endām** < *Far.* Boy pos
e.+ **uñda** 99b/6
- endāze** < *Far.* 60 cm.lik uzunluk
ölçüsü
e.+ **siyle** 85a/5
- ene'l-Haķ** < *Ar.* Ben Hakkım
E. 10a/2, 12b/4, 20a/10, 47b/7
- enhār** < *Ar.* Nehirler
e. **u eşcār** 42a/5
- enseb** < *Ar.* Daha uygun, münasib
e.+ **dür** 32a/9
- envā'** < *Ar.* Çeşitler
e. 38a/1
e.-1 **'ulūm birle** 69b/1
- er** Erkek
e. 14a/2, 14a/3
e.+ **üñ** 48b/13
- eri** – 1. Erimek 2. Yok olmak
e.- **rem** 106a/13
e.- **r** 105b/10, 105b/11
e.- **di** 78a/2
e.- **ye** 106b/3
e.- **yedi** 106a/3
- erid** – Yok etmek
e.- **ür** 78a/3
- erzān** < *Far.* Yaraşır, layık
e. **ķıl-** 8a/9, 29a/11, 29a/6
- es** – Esmek

e.- er 50b/8, 61b/11	e.+ i 11a/5, 14a/11, 14a/12,
e.- se (yil e.) 105b/6	14b/1, 16a/12, 16b/12, 17a/3, 29a/11,
e.- se (ecel yili dağı e.) 105b/6	29a/12, 29a/7, 29a/9, 40b/5, 44b/5
e.- e 68b/10	e. + idür 17a/2
e.- e (yili e.) 61b/12	e.+ de 19b/10
esās < Ar. Asıl, temel	esİR < Ar. Tutsak
e. 5a/4	e. 93a/6
esdür - Esdirmek	e. eyle- 88a/5
e.- di (rağmet yilin e.) 57b/11	e. ol- 19b/12
e.- en 13a/1	esirge - Korumak
esenleş – Vedalaşmak	e.- r mi 86b/9
e.- di 51b/5	e.- di 51b/7, 76b/11
eşer < Ar. 1. İz 2. Eser	e.! 94b/7, 94b/8
e. 16b/13, 17a/4, 77a/7	e.- ye 82b/13
e.+ in 17a/9	e.- medün 76b/9, 94b/12
e.+ inden 98a/2	e.- mediye 76b/11
	eski Eski olan
	e. 25a/4, 25a/9
eski - Eskimek	e.+ ine 82b/10
e.- r 113a/5	e.+ inde 56b/1
eskice Biraz yıpranmış	eşcār < Ar. Ağaçlar
e. 18b/9	e. (enhār u e.) 42a/5
esmā < Ar. İsimler	e. ol- (cennet-i kevşer-i e.)
e.+ dan 32a/11	17a/4
esrār < Ar. Sırlar	eşek Eşek
e. çün 66a/11	e. 68b/11, 105b/12
e.+ m 17a/5	eşig Eşik
esri - Sarhoş olmak	e.+ üm toprağına ço- (baş
e.- di 39b/13	benüm e.) 63a/12
e.- diler 54a/6	e.+ üğ ço- (başların senünğ e.)
esrit - Sarhoş etmek	63a/13
e.- dünğ 24a/1	eşref < Ar. En şerefli
esrüklig Sarhoşluk	e.+ dür 31a/9

et Et	e.+ e 24b/12, 25b/1, 88a/1, 88a/4, 88b/11
e.+ dür 39b/9	
e. 41b/4, 87a/7	e.+ de 24b/12, 81a/10, 81a/11, 105b/3
e.+ i 41b/4	
e.+ le 41b/7	e.+ den 18a/13, 36a/8, 105a/5, 105b/3
eteg 1. Etek 2. Dağın, tepenin alt bölümü	e.+ idür 45a/12
e.+ in 98a/4	e.+ ünj 105a/1, 105b/1
e.+ ine 108b/12	e.+ ünjde 106a/10
e.+ ine şığınup durur 14b/7	e.+ lerin 90a/11
e.+ ine var- 117a/7	e.+ lerine 104a/8
e.+ inde 83a/4	evbāş < Ar. Ayak takımı
e.+ i 36b/5, 36b/6	e. (gedā-yı e.) 73b/9
e.+ ümden 110a/2	e.+ dan 104b/13
etmeg Ekmek → etmek	evlaķ Küçük kanal
e.+ e 88a/11	e. 65b/3, 65b/4
etmek Ekmek → etmeg	evlād < Ar. Çocuklar
e. 35a/3, 35a/4	e.-ı Ya'ķüb 75b/14
ev Ev	evlen - Evlenmek
e. 9b/3, 18a/9, 25a/8, 37b/12, 85b/12, 85b/13, 89b/3, 104b/10, 105b/3	e.- medi 96a/2
e.+ in 23a/4, 36b/13, 45a/8, 105b/4	evliyā < Ar. Veliler
e.+ ine 15a/8, 18b/3, 20a/12, 20a/13, 20b/2, 26a/7, 36a/5, 37a/6, 90a/12	e. 114b/7, 27a/5
e.+ inde 26a/8, 26b/8, 36b/11	e.+ lar 26b/2, 46b/1, 71a/5
e.+ inünj 105a/5	e.+ lardan 100b/5
e.+ i 20a/8, 25a/2, 37a/1, 37a/2, 105b/6	evşāf < Ar. Vasıflar, özellikler
e.+ i ķıldı 57b/10	e. 97b/7
	e. birle (kemāl-i e.) 22a/9
	e.+ mda 102b/11
	evvel < Ar. İlk, önce
	e. 12b/4, 14b/9, 21b/3, 22b/11, 26b/10, 27a/9, 28b/7, 29b/12, 30b/1, 33a/8, 39b/1, 53b/1, 58a/2, 58a/3, 61b/1, 62a/9, 63a/8, 64b/8, 72b/11,

73b/11, 80b/13, 8b/8, 96b/7, 99b/1,
100a/6, 100a/9, 101b/4, 111a/10,
112a/9

e. (noktadan e.) 26b/10

e.+ den 112a/4, 115b/11,
116a/1

e.+ den berü 62a/3

e. +ki 24a/12, 28b/5, 30a/12,
63a/7, 67b/5

e.+ inde 32b/1, 33a/11, 53b/13

eyegü Düzgün, iyi bir şekilde

eyegü e. 21a/8

e. eyegü 21a/8

eyle - Eylemek

e.- mekte (şerh e.) 42b/11

e.- rsin (ucub e.) 21a/12

e.- rem (āvāre e.) 12a/2

e.- rem (hizmet e.) 98b/1

e.- r 104b/8, 43b/13, 46a/11

e.- r (berāber e.) 102b/1

e.- r (beyān e.) 102/9

e.- r (cenk e.) 38a/2

e.- r (delālet e.) 31a/10,
54a/11, 96b/8

e.- r (dilsüz e.) 22b/7

e.- r (farq e.) 83b/11

e.- r (harāb e.) 43a/8

e.- r (icābet e.) 30a/4

e.- r (iktizā e.) 29a/11

e.- r (istigfār e.) 109b/4

e.- r (meşel e.) 57a/7, 102b/13,
103a/3

e.- r (münacāt e.) 35a/9

e.- r (müserref e.) 22b/9

e.- r (nazar e.) 48a/3

e.- r (nevāht e.) 111a/8

e.- r (afv e.) 111a/7

e.- r (itāb e.) 7b/1

e.- r (rivāyet e.) 30a/4, 31b/10,
33b/4, 33b/7, 34b/3, 4a/9, 57b/3

e.- r (şağ e.) 6a/1

e.- r (taşarruf e.) 102b/8

e.- r (tecellī e.) 95b/12

e.- r (temāşā e.) 46b/13

e.- r (tenezzül e.) 28a/6,
28a/9, 28b/11, 28b/3, 28b/9

e.- r (un e.) 43a/6

e.- r (yardım e.) 51a/5

e.- r (yuva e.) 15a/8

e.- r (zıkr e.) 22a/10

e.- r misin (vaşiyet e.) 83a/2

e.- r mi (icābet e.) 86b/9

e.- rüz (şabr e.) 61a/2

e.- rüz (şükr e.) 61a/2

e.- rsiz (berāber e.) 102b/5

e.- rsiz (ibādet e.) 80b/4

e.- rler (berāber e.) 102b/6

e.- rler (harc e.) 62b/1

e.- rler (hikāyet e.) 20b/8,
82b/5, 85b/12

e.- rler (inkār e.) 52b/11

e.- rler (ip e.) 51a/1

e.- rler (işāreti e.) 107b/8

e.- rler (tekāzā e.) 56b/5

e.- rler (vaqt-ı azāb e.) 34b/9

e.- mişem (ināyet e.) 45b/9

e.- miş (havāle e.) 91a/7	e.- di (ğayret e.) 24b/5, 52a/6
e.- mişler (zıkr e.) 7b/3	e.- di (hālvat e.) 81b/13
e.- düm 45b/13	e.- di (ihtiyār e.) 91a/10
e.- düm (ağ e.) 56a/11	e.- di (istiğfār e.) 71b/10
e.- düm (dünyāyı āhireti terk e.) 48b/9	e.- di (istikbāl e.) 99a/10
e.- düm (eksük e.) 50a/2	e.- di (işāret e.) 80a/10
e.- düm (ğayret e.) 51b/8, 8b/13	e.- di (izāfet e.) 30b/4
e.- düm (haram e.) 52a/5	e.- di (kerbiç e.) 86a/4
e.- düm (men ^c e.) 7b/6	e.- di (men ^c e.) 52a/1, 102a/10, 102a/5
e.- düm (pād-şāhlık e.) 86a/1	e.- di (muvāfaqat e.) 25b/10
e.- düm (rüşen e.) 45a/4	e.- di (müselmān e.) 72a/8
e.- düm (şoḥbet e.) 73b/8	e.- di (nazar e.) 18b/13, 38a/1
e.- düm (şikāyet e.) 83b/2	e.- di (‘afv e.) 54b/5
e.- düm (töhmət e.) 79b/7	e.- di (‘arz e.) 92a/2
e.- düñ (ihtiyār e.) 91a/13	e.- di (‘azīm-i nevāht e.) 112b/11
e.- düñ (izhār e.) 48b/2	e.- di (‘ibādet e.) 111a/11, 111b/8
e.- düñ (luṭflar e.) 23b/10	e.- di (‘itāb e.) 83b/1
e.- düñ (naqş e.) 23b/9	e.- di (‘uzlet e.) 111a/10
e.- düñ (şoḥbet e.) 51b/12	e.- di (pās-banlık e.) 25b/11
e.- düñ (şikāyet e.) 83b/2	e.- di (redd e.) 2b/5, 2b/6, 2b/7, 2b/8
e.- düñ (zıkr e.) 16b/12, 28a/10, 57a/11, 66b/3, 117a/3	e.- di (rızk e.) 66b/12
e.- di 104a/6, 108b/6	e.- di (saḳf e.) 66b/10
e.- di (āh e.) 38a/12	e.- di (şoḥbet e.) 51b/11
e.- di (āzād e.) 72a/13	e.- di (şikāyet e.) 105b/13
e.- di (bardaḳ e.) 86a/2	e.- di (şükr e.) 90b/9
e.- di (cem ^c e.) 116b/10	e.- di (ṭama ^c e.) 95b/2
e.- di (da ^c vet e.) 53a/3	e.- di (ta ^c bīr e.) 113b/9
e.- di (döşek e.) 66b/10	e.- di (taşnīf e.) 49b/13
e.- di (feryād e.) 49a/1, 81b/11, 94b/7, 111a/2	e.- di (temessük e.) 113a/12

- e.- di (terk e.) 8a/11
- e.- di (tevāzu^ç e.) 111b/1
- e.- di (var e.) 102a/13
- e.- di (vaşf e.) 113b/6
- e.- di (vācib e.) 49b/5
- e.- di (vesvese e.) 105b/12
- e.- di (yir e.) 100b/13
- e.- di (zıkr e.) 29b/1, 56b/10,
65a/9, 66b/7
- e.- dük 39a/10
- e.- dük (defn e.) 83a/10
- e.- dük (müşgîn e.) 74b/1
- e.- dük (terk e.) 55a/4
- e.- düñüz (ihtiyār e.) 112b/2
- e.- diler (esîr e.) 88a/5
- e.- diler (feryād e.) 91b/7
- e.- diler (hased e.) 76a/12
- e.- diler (ihtiyār e.) 112b/1
- e.- diler (kaşd e.) 37a/11
- e.- diler (keşf e.) 27a/6
- e.- diler (muķābele e.) 5b/12
- e.- diler (şikāyet e.) 101b/10
- e.- diler (vażife e.) 116b/9
- e.- diler (vaż^ç e.) 27a/5, 27a/7
- e.- yiser id- (‘ināyet ve rahmet
e.) 115b/11
- e.- yeyin ! (eylük e.) 79b/6
- e.- yeyin ! (zıkr e.) 104b/11
- e. ! 113a/8, 60b/1, 66a/2,
90b/6, 98b/10, 98b/12
- e. ! (cehd e.) 56a/13
- e. ! (fıkr e.) 42a/11, 66a/7
- e. ! (kıyās e.) 46a/1, 74a/6
- e. ! (kulluk e.) 44b/12, 60a/8
- e. ! (meşveret e.) 8b/9
- e. ! (münevver e.) 36b/13
- e. ! (‘arz e.) 62a/13
- e. ! (‘ibret e.) 21a/2, 24b/9
- e. ! (şabr e.) 86b/4
- e. ! (şükr e.) 91a/1
- e. ! (terk e.) 31a/1
- e. ! (yardım e.) 50b/1
- e.- ŋ ! (iķrār e.) 60a/5
- e.- ŋ ! (kışa e.) 103b/8
- e.- ŋ ! (men^ç e.) 2a/4
- e.- ŋ ! (‘amel e.) 61a/12
- e.- ŋ ! (sefer e.) 40a/3
- e.- yelüm ! (fıkr e.) 113b/2
- e.- sün ! (çoķ e.) 33b/11
- e.- sün ! (‘amel-i şālih e.)
109a/5
- e.- sünler ! (nişār e.) 83a/6
- e.- se (zıkr e.) 105a/11, 105a/8
- e.- seler 4b/1
- e.- yem 114a/1
- e.- yem (‘aşķ-bāzlık e.) 21a/3
- e.- yem (eylük e.) 79b/13
- e.- yem (şefā^ç at e.) 71a/11
- e.- yem (tamām e.) 27a/12
- e.- yem (tevbe e.) 14a/10,
14a/9
- e.- yem (zıkr e.) 105a/11,
105a/13, 105b/1
- e.- ye (‘arz e.) 34b/1, 97a/8
- e.- yesin (aşāgalık e.) 63a/11
- e.- yesin (defn e.) 83a/9

- e.- yesin (ḥamd e.) 38b/5
e.- yesin (‘izzet e.) 99a/9
e.- ye (derece açup ḥiṭāb e.)
73b/1
e.- ye (eksük mi e.) 91a/9
e.- ye (ḥamāllığın e.) 58b/9
e.- ye (ḥon e.) 97a/12
e.- ye (işbāt e.) 30b/3
e.- ye (işāret e.) 78a/7
e.- ye (ḳurbān e.) 20b/1
e.- ye (maḥrūm e.) 58b/10
e.- ye (muḥālefet e.) 51b/12
e.- ye (naḳd e.) 109a/7
e.- ye (naḳş e.) 41a/7
e.- ye (naẓar e.) 74a/4
e.- ye (nefi e.) 30b/3
e.- ye (nesne e.) 53a/11
e.- ye (sefer e.) 39b/12, 41a/8
e.- ye (ẓikr e.) 105a/12
e.- yeler 85b/6
e.- yeler (berāber e.) 104b/2
e.- yeler (‘arz e.) 91b/5
e.- yüp 112a/7
e.- yüp (ferāgat ve ‘uzlet e.)
91a/9
e.- yüp (fuzūllık e.) 14b/13
e.- yüp (ğayret e.) 52a/2
e.- yüp (ḥarc e.) 45a/5
e.- yüp (kesb e.) 66a/10
e.- yüp (ḳonuklık e.) 80b/10
e.- yüp (luṭf e.) 22a/10
e.- yüp (medḥ e.) 31b/2
e.- yüp (naḳş e.) 45b/12, 81a/6
e.- yüp (‘özrin ḳabūl e.)
112b/10
e.- yüp (tāc e.) 10b/3
e.- yüp durur (ẓikr e.) 63a/4
e.- yüp ṭurur- (ḥisāb e.) 50a/13
e.- yüp uçur- (ḳuş e.) 98a/5
e.- rken (ḳitāl e.) 33b/6
e.- yen (ẓikr e.) 91b/3
e.- yenler (ḳulluḳ e.) 105a/4
e.- yenleri (ẓikr e.) 31b/1
e.- dügi 63a/3
e.- dükde (şayd e.) 52b/10
e.- rdi (bahāne e.) 110b/11
e.- rdi (bedel e.) 40a/8
e.- rdi (cilve e.) 40a/8
e.- rseñ 19a/1
e.- rseñ (ihtiyār e.) 91a/8
e.- rseñ (pür-müyesser e.)
50a/6
e.- mişdi (ḥizmet e.) 98a/12
e.- mişdür (ẓikr e.) 42b/11
e.- mişlerdür (delīl e.) 29b/12
e.- mişlerdür (taḳşirliklar e.)
59b/3
e.- düşünse (ğayret e.) 52a/4
e.- selerdi (naḳd e.) 68a/5
e.- yi başladı (niyāz e.) 39a/2
e.- mez (imāret e.) 47b/12
e.- mez (‘uḳūbet e.) 16a/13
e.- yemez (temiz e.) 64b/11
e.- yemez (vaşf e.) 17a/7
e.- yemezler (şerḥine.) 48b/4
e.- mezler 54a/7

- e.- medüñ (taşnîf e.) 50a/1
e.- medüñ (yumuşak e.) 76b/10
e.- medin (günâh e.) 36a/4
e.- medi (şoĥbet e.) 71a/4
e.- me ! (fesâd kılacak e.)
67a/8
e.- me !('amel e.) 66a/5
e.- meñ! (kârbân bardağı gibi
e.) 33a/8
e.- meyesin (eksük e.) 106a/7
e.- meye ('aceb e.) 38b/12
e.- meye (teğayyür e.) 84b/11
e.- meyince (zıkr e.) 91b/3
- eylemeg** Eylemek → **eylemek**
e.+e (zıkr e.) 31a/12
- eylemek** Eylemek → **eylemeg**
e. (cilve e.) 39a/5
e. (cimā' e.) 99b/12
e. (ĥamd e.) 38b/7
e. (kıyās e.) 85a/10
e.- için (şadağa e.) 66a/10
- eylük** İyilik
e. eyle- 79b/6, 79b/13
- eyü** İyi
e. 27a/11, 47a/1, 70b/4,
113a/3, 113a/7
e.+ ler 59b/1
- ezber** <Far. Ezber
e.+ e bil- 5b/11
- ezel** < Ar. Öncesizlik
e. 23b/10, 61b/9
e. (sulţān-ı e.) 97a/13
e.+ de 23b/7, 73b/5, 75a/8
- F**
- faķır** < Ar. Yoksul
f. 82b/7
- farıza** < Ar. Farz
f. 33b/1
f. kı1- 51a/3
- farķ** < Ar. Ayrım
f. 47b/9, 83b/10
f. eyle- 83b/11
f. id-64b/13
f. it- 46b/9
f. itmek için 54a/12
- farz** < Ar. Allah emri, farz
f.+ ina 44a/10
- fasīĥ** < Ar. Güzel konuşan
f. 42a/6
- faşl** < Ar. Bölüm
f. 53b/10, 54a/1
f. içündür 83b/11
- fażl** < Ar. Erdemli
f. 3b/10, 61b/11, 67b/1
f.-ı 'adl 9a/12
f.+ sım (ma' den-i f.) 8b/12
- fāĥir** < Ar. Değerli
f. 18b/7, 50a/12
- fāl** < Far. Fal
f. tut- 73b/2
- fānī** < Ar. Ölümlü
f. 10a/13, 85b/11, 85b/7, 9b/11

f. **ol-** 85a/2, 113a/5, 113a/6,
115b/4

f.+ **dür** 85b/10, 85b/11

fāriğ < *Ar.* 1. Vazgeçilmiş 2. Rahat,
sıkıntısız

f. 77a/6

f. **bul-** 117a/6

f. **ol-** 5a/2, 25a/13, 26a/6,
37a/11, 60b/3, 107b/11

f.+ **sin**

fāsıķ < *Ar.* Kötülük düşünen

f. 67a/8, 88a/3

f.+ **dı** 68a/4

f.+ **ları** 59b/2

f.+ **lara** 10a/4, 10a/5

fāyide < *Ar.* fā'ide Fayda, yarar

f.+ **si** 105b/1, 38b/10, 62a/5

f. **ve menfa'at degür-** 29b/6

fe-keyfe < *Ar.* Nasıl

f. 85b/11

fedā < *Ar.* 1. Uğruna harcamak 2.
Kurban etmek

f. **ķıl-** 108a/2

f. **ol-** 8b/10, 40a/10

fehḥār < *Ar.* Balçıktan yapılan çanak

f. **diyü** 65b/9

feleg < *Ar.* Gökyüzü → **felek**

f.+ **i** 106b/5

felek < *Ar.* Gökyüzü → **feleg**

f.+ **den** 46b/12

f.+ **le** 29b/6

f.+ **ler** 63a/11

felekī < *Ar.* Gökyüzü ile ilgili

f. 46b/11, 46b/12, 47a/1,
47a/10, 47a/11, 47a/2, 47a/3, 47a/4,
47a/6, 47a/8

fenā < *Ar.* Kötü

f. 11a/1, 61b/7, 85b/3, 115b/5

ferāğat < *Ar.* Bırakmak, terk etmek

f. **ol-** 91a/7, 105b/9

f.+ **uğ** 76b/13

f.+ **la** 81a/10

f. **ve 'uzlet eyile-** 91a/9

ferište < *Far.* Melek

f. 4a/13, 19b/10, 19b/2, 41b/2,
42b/7, 43a/3, 54b/10, 54b/8, 56a/5,
80b/13, 91b/10, 92a/1, 96a/5

f.+ **yle** 3a/10, 2b/9, 3a/4

f.+ **ler** 36a/10, 38b/13, 43b/4,
43b/5, 43b/8, 43b/9, 63a/11, 63a/13,
78a/10, 78a/4, 78a/8, 91b/7, 98b/6,
100a/7, 105b/1, 114a/11, 114a/8,
114b/2, 115a/7, 115a/8

f.+ **leri** 4b/2

f.+ **leri bile** 93b/10

f.+ **lere** 51b/8, 55b/4

f.+ **lerden** 54b/8

fermān < *Far.* Buyruk

f. **gel-** 40b/1, 41a/7, 41b/3,
46a/7, 51b/4, 55a/1, 55b/4, 56a/8,
56b/4, 107b/2

f.+ **ma** 19b/3, 39b/11

ferr < *Ar.* Kaçma, firar

f. 25a/7

f. (**kerr ü f.**) 39a/6

ferrāş < *Ar.* Hizmetkar

f. 22b/8

f.+ m 14b/9

f.+ ı 22b/11

fersah < *Ar.* Yaklaşık 5 kilometrelik
uzunluk ölçüsü

f. 88a/6

ferseng < *Far.* Fersah

f. 78a/10

feryād < *Far.* 1. Bağırma 2. Yardım
isteme

f. 84b/7

f. **dile-** 94b/9

f. **eyle-** 49a/1, 81b/11, 94b/7,

111a/2

f. **figān kıl-** 93a/2

fesād < *Ar.* Kötülük

f. 16b/7

f.+ a var- 52b/1

f. **kılacak eyle-** 67a/8

f. **olmasun diyü** 52b/3

fetiḥ < *Ar.* Kur'an'ın kırk sekizinci
suresi

f. 56b/10

feylesof < *Ar.* Filozof

f. 99a/11, 99a/12, 99a/6

f. **ile** 99a/6

f.+ ı 99a/12

fırşat < *Ar.* Fırsat

f. 20a/4, 20a/5

f.+ ı **ganīmet gör** 19b/7

fi'l-cümle < *Ar.* Sonunda

f. 40b/1

figān < *Far.* Feryat etme

f. **kılup (feryād f.)** 93a/2

fıkr < *Ar.* Fikir, düşünce

f. 85a/4, 85a/5

f. **eyle-** 113b/1

f. **eyle!** 42a/11, 66a/7

fi'1 < *Ar.* İş, eylem

f.+ **ler** 16a/12

f.+ **ine göre** 16b/1

f.+ **ümüze bak-** 117b/2

fırāk < *Ar.* Ayrılık

f. 22a/5, 38a/9

f.+ **ından artuğ idi** 51b/6

fırāş < *Ar.* Döşek

f. 66b/10

fırkat < *Ar.* Ayrılık

f. 22a/8

fitne < *Ar.* Sıkıntı

f.+ **yi** 101a/1

f.+ **den** 84b/7

fukḳa' < *Ar.* Boza

f. 50a/9

fukḳā'ī < *Ar.* Boza satıcısı

f. 50a/9

funduḳ < *Ar.* Fındık

f. **kaḍar** 7a/5

fuzūl < *Ar.* Fazlalık

f. 111b/13

fuzūllıḳ < *Ar.* + *T.* Fazlalık →

fuzūllıḡ

f. **eyle-** 14b/13

fuzūllıḡ < *Ar.* + *T.* Fazlalık →

fuzūllıḳ

f.+ ı 107a/12
fūlān < Ar. Falan
f. 23b/5, 63a/2, 68a/13, 78b/4,
103b/10

G/Ġ

ġaf < Fr. Gaf
ġ. 21b/4
ġaffār < Ar. Günahları affeden, Allah

ġ. 115b/13
ġaflet < Ar. Dikkatsizlik, dalgınlık
ġ. 21b/4, 68b/10, 117a/8
ġ.+ le 34b/1, 34b/10, 34b/11,
34b/13, 35a/4

ġalebe < Ar. Baskın çıkma
ġ. it- 111a/11

ġallāş < Ar. ġallāş Kalleş
ġ.+ dan 104b/13

ġanīmet < Ar. Kazanç
ġ. gör (fırşatı ġ.) 19b/7

ġaraż < Ar. Amaç
ġ. 72a/3

ġarb < Ar. Batı
ġ.+ a 47a/7

ġaret < Ar. Yağma
ġ.+ den 30b/10

ġarīb < Ar. Kimsesiz
ġ. 75b/12

ġ.+ ler 34a/2
ġ.+ leri 81a/5

ġarībcüġ < Ar. + T. Kimsesiz olan
ġ.+ üm 94a/2

ġarīz < Far. Uysallık
ġ.+ üm 77b/4

ġark < Ar. Boğulma
ġ. ol- 11a/3
ġ.+ dan 23a/13

ġavġā < Far. Kavga
ġ.+ dan 117a/6

ġavvas < Ar. Dalgıç
ġ.+ ı 9b/11

ġayb < Ar. Gizli, gözle görülmeyen
ġ. 17a/5, 41b/1, 49a/5, 49a/8

ġ. ('ālem-i ġ.) 27a/13, 27b/1
ġ.-ı zātumdı 17a/10

ġ. ir- 74a/2
ġ.+ a 17a/10

ġ.+ dan 7a/5
ġ.+ dan ('ālem-i ġ.) 56b/5

ġayret < Ar. Çaba
ġ. 108b/11, 36a/4

ġ. eyle- 8b/13, 24b/5, 51b/8,
52a/1, 52a/4, 52a/6

ġ. ir- 36a/5
ġ.+ i 76b/13

ġayrı Başka

ġ. (senden ġ.) 20b/4, 55a/4

ġazab < Ar. Hiddet, kızgınlık
ġ. 38a/4, 117a/13

ġazzāzlık < Ar. + T. ġazzāz İpekçilik
ġ. 74a/13

ġāfil < Ar. Habersiz
ġ. 34b/6, 74b/2

ġ.+ sin 107b/9

ġāfir < Ar. Affeden, Allah

ğ. 117a/10
gāh < *Far.* Bazen, kimi vakit
 g. 22a/2, 22a/3, 71b/3
 g. ..g 22a/2, 22a/3, 71b/3
ğālib < *Ar.* Galip
 ğ. 84b/12
 ğ. **ol-** 63b/2, 63b/10, 84b/13,
 98b/10, 108a/3, 110b/11, 111b/9
 ğ.+ **dür** 63b/4
ğāyet < *Ar.* Son
 ğ. 102b/4, 109b/1, 111a/11,
 16a/11, 51a/6, 63b/1
 ğ.+ **idür** 63b/1
 ğ. +**e ir-** 89b/11
geç - 1. Geçmek 2. Dolaşmak
 g.- **düj** 115a/11
 g.- **di** 55b/6, 77a/10, 78b/7,
 83a/3
 g.- **di (başup g.)** 21a/6
 g. ! 64a/4
 g.- **sinler ! (karşuma g.)** 43b/8
 g.- **e** 17b/1, 62b/1
 g.- **eler** 11a/2
 g.- **üp (bahşı g.)** 109b/1
 g.- **ince** 21a/1
 g.- **en** 21a/6, 79a/7, 113b/4
 g.- **dügün** 115a/12
 g.- **erdi** 48b/6, 50a/13, 58b/13
 g.- **medi** 36b/5, 77a/11
 g.- **meye** 61b/7
geçmek Geçmek, dolaşmak
 g.+ **den (elden ele g.)** 23a/7
geçid Geçit

g.+ **inde** 96b/13
geçmiş Geçmiş
 g. 60a/13
geçür - 1. Geçirmek, geçmesini
 sağlamak 2. Yaşamak 3. Takmak
 g.- **düm** 62b/6
 g.- **düm (guşşalar g.)** 115a/13
 g.- **di** 21a/5, 49b/11
 g.- **di (tahta g.)** 81b/9
 g.- **sej** 62b/7
 g.- **em** 62b/1
 g.- **üp** 80a/1
 g.- **ürdi** 55b/4, 62b/3
 g.- **dünse** 115a/11, 115b/5
gedā < *Far.* Yoksul, dilenci
 g. 20a/12, 37a/1
 g.-**yı evbāş** 73b/9
 g.+ **ylar** 74a/9
gel - Gelmek
 g.- **ürem** 8a/2
 g.- **ürsin** 36a/6, 8a/1, 96a/6,
 11a/7
 g.- **ür** 12b/5, 13b/4, 14b/10,
 17b/7, 21b/10, 22b/11, 22b/8, 28a/11,
 28a/12, 34b/7, 36b/1, 41a/10, 41b/3,
 80b/13, 89b/9, 90a/7, 90a/8, 92a/3,
 92b/8, 109b/2, 111a/4
 g.- **ür (cān içinden g.)** 13b/5
 g.- **ür (elinden g.)** 16a/13
 g.- **ür (fermān g.)** 40b/1,
 41a/8, 41b/3, 56a/8
 g.- **ür (harekete g.)** 61b/8

- g.- ür (hiṭāb g.) 20a/3, 92b/9
g.- ür (nidā g.) 23b/1, 37a/6
g.- düm 21a/9, 89a/5
g.- düm (kendüzüme g.) 45b/6
g.- düñ 36a/8, 83a/13, 109b/13
g.- di 18a/12, 18a/9, 21a/4, 24b/1, 24b/2, 25b/12, 2b/9, 36a/4, 37b/11, 38a/10, 38b/4, 3a/11, 3a/4, 40b/2, 41a/12, 44a/3, 44a/4, 48a/10, 49b/3, 52b/9, 55a/9, 56a/10, 59b/1, 60a/12, 62b/4, 70b/7, 71a/6, 71a/7, 71a/8, 75b/2, 76a/1, 77a/10, 77a/2, 79a/10, 79a/9, 79b/7, 7a/13, 7a/4, 80a/6, 82b/6, 83a/12, 86a/2, 86a/4, 86b/2, 87b/10, 89a/2, 90a/12, 90b/3, 90b/8, 92a/12, 96a/4, 99a/11, 101a/3, 106b/6, 107a/3, 107b/11, 108a/11, 108b/11, 109a/1, 109a/2, 111a/12, 112a/1, 113b/6, 114a/13
g.- di (āvāz g.) 36a/8, 59b/11, 59b/12, 72b/1, 76b/12, 101a/8
g.- di (āvāzı g.) 62b/8, 101a/6
g.- di (fermān g.) 46a/7, 51b/4, 55b/4, 56b/4, 107b/2
g.- medi (gözüme uyku g.) 102a/1
g.- di (haqqına g.) 6b/1
g.- di (hiṭāb g.) 3b/11, 20a/7, 24a/2, 26a/11, 36a/12, 36b/7, 38a/12, 39a/5, 40a/2, 49b/3, 52a/4, 58b/5, 63b/12, 63b/8, 91b/8, 93b/13, 94b/11
g.- di (hoş g.) 23b/6
g.- di (karşu g.) 92a/10
- g.- di (konuk g.) 26a/8
g.- di (nidā g.) 107a/12, 107a/13, 111b/12
g.- di degdi (nevbet gönle g.) 49a/6
g.- di (‘itāb g.) 51b/11
g.- di (ögi g.) 18b/9, 20b/11, 50a/11
g.- di (taşra g.) 24b/5
g.- di (turu g.) 11b/4, 48b/7
g.- di (tüş g.) 15a/7
g.- di (ün g.) 18b/12, 35b/7, 112a/1
g.- di (yaqın g.) 108a/3
g.- dük 41a/13
g.- diler 25a/6, 35b/3, 35b/4, 40a/1, 53a/13, 53a/7, 5b/5, 60b/10, 7a/6, 7a/9, 80b/6, 96a/5, 101b/10
g.- diler (alup g.) 25a/4
g.- diler (yaqın g.) 75b/7
g. ! 24a/8, 25b/6, 6b/4, 83b/8, 96b/3, 97b/12, 104a/9
g. ! (kendüñe g.) 17b/5, 42a/8
g.- üñ! 68b/6
g.- elüm! 16a/11
g.- em 83a/9, 108a/10
g.- e 19b/8, 21b/8, 4b/2, 105a/4, 114b/7
g.- e (āvāzı g.) 24a/8
g.- e (fermān g.) 55a/1
g.- e (hāzır g.) 21b/7
g.- e (hiṭāb g.) 82a/9, 89a/5
g.- e (hiṭāb-ı ‘izzet g.) 110b/6

g.- e (hıtab g.) 17a/8, 54b/11,
55a/3, 55a/7

g.- e (karşı g.) 114a/10

g.- e (konuk g.) 20a/13

g.- e (vahy g.) 7a/12

g.- e (vücūda g.) 98b/12

g.- e (zevāl g.) 50b/8

g.- eler 54b/11, 114b/2

g.- üp (arkurı g.) 25b/9

g.- üp (selām g.) 88b/10

g.- üpdünj 56a/10

g.- üp şor- 78a/4

g.- ıcek 89b/5, 90a/5, 103b/10

g.- meden 99a/6

g.- dükce 106a/7

g.- en 21a/6, 25b/4

g.- endür 84a/11

g.- düğüm (giyüp g.) 25a/13

g.- dügin 39b/3

g.- dügi 35b/6, 38a/10, 53b/10,

65a/3

g.- esi 60a/13

g.- ürdi 8a/1, 21b/5, 53a/1,

88b/9

g.- ürse (muvāfık g.) 97a/7 ,

97a/10

g.- ürşenüz (duta g.) 80a/1

g.- mişdi 38a/10

g.- mişdür 19b/10, 40b/13,

56a/2

g.- iserlerdi 75b/5

g.- eydi 32a/6

g.- ür ol-37a/10

g.- medi 108b/1, 5b/13

g.- meye 115b/7

g.- mege (hayf g.) 99b/13

g.- meye (halel g.) 65a/7

g.- medüğinden 108a/12

gelin Gelin

g.+ i 45b/10

g.+ ler 19b/12

gemi Gemi

g. 53b/5, 53b/6

g. gibi 97a/3

g. ol- 53b/4

g.+ ye 105b/11, 106a/1

g.+ de 51a/6, 105b/12

g.+ ler 96b/13

gemici Kaptan

g. 53b/5

gemicisüz Kaptansız

g. 53b/6

genc < *Far.* Hazine

g. 24b/12

g.+ in 80a/1

g.+üm 24b/13

genc Genç olan, ihtiyar karşıtı

g. 86b/5

gençhâne < *Far.* Hazine evi

g.+ si 9b/10

gevez Kolay

g. 56b/2

g. bul- 19a/11

g.+ dür 50a/1

ger – Germek

gögüs g.- mekle 36a/5

ger < *Far.* Eğer

g. 73b/7, 80a/1

gerçek Doğru

g. 71a/12, 80a/6, 95b/7,
98a/10, 115b/2

g. kılmag çün 6a/12

g.+ dür 99b/9

g.+ sin 100b/12

g. iseñ 106b/7, 107a/5

gerçeklig Doğruluk

g.+ ine 85a/13

gerden-keş < *Far.* Başkaldıran

g.+ ler 74b/2

gerek 1. Lazım 2. İcap

g. 11b/11, 18a/5, 23a/4, 67a/6,
6b/8, 73b/13, 77b/10, 78a/8, 79a/5,
79b/1, 86a/9, 87a/6, 99a/9, 104b/12,
104b/13, 105a/2, 105b/5, 106a/5,
107b/10, 113a/9

g. (bilmek g.) 59b/12

g. (dikse g.) 97b/4

g. (dimek g.) 15a/10

g. (düşmān olmak g.) 51b/3

g. (gidermek g.) 110a/2

g. (olsa g.) 10a/1, 10b/11

g. (şuvarmak g.) 50b/7

g. (yıkmağ g.) 105b/4

g.+ dür (nitmekg.) 15a/12

g. ol- 113b/4, 79a/7

g. ... g. 11b/11

g.+di 15b/7, 59b/8

g.+ di (dimek g.) 92b/3

g. ise 112a/7

g.+ se 56b/5, 97b/10

g.+se...g.+se 75a/4

g.+ dür 11a/10, 48a/5, 67b/11,
97a/13

g.+ mez 81a/11

g.+ mezdür 25b/5

getür - 1. Getirmek 2. İletmek,
bildirmek 3. Sağlamak

g.- mekde 45b/13

g.- düm 99b/1

g.- düm (armağan g.) 99a/13

g.- düm (īmān g.) 71a/13

g.- düm (şefi^c g.) 116b/12

g.- düm (vücūda g.) 112a/6

g.- dūñ 36b/7, 36b/8, 36b/9

g.- dūñ (īmān g.) 53a/4

g.- di 21a/5, 43b/11, 43b/9,
62b/12, 76b/8, 7a/13, 80b/10, 88a/1,
89a/3, 90a/5, 90b/4, 90b/5, 93b/10,
96a/13

g.- di (haber g.) 75b/6

g.- di (īmān g.) 53a/2

g.- di (şalavāt g.) 90b/9

g.- di (selām g.) 78b/3

g.- di (şefi^c g.) 117a/1, 117a/4

g.- di (vücūda g.) 29a/13,
29a/8, 49b/5

g.- dük (yirine g.) 26a/13

g.- diler 25a/10, 48b/11, 62b/4,
74a/7, 75b/13, 106b/1, 114b/10

g.- diler (īmān g.) 53a/12,

53b/8

g. ! 43b/10, 43b/8, 44a/2,
54b/9, 76a/13, 106b/8, 107a/6

g.- üñ! 48b/11, 75b/12, 81b/8

g.- üñ! (îmān g.) 61a/11

g.- üñ! (şalavāt g.) 33a/12

g.- em 46a/2

g.- esin 21a/13, 48a/9

g.- e 15b/2, 23a/8

g.- e (selāmın g.) 54b/10

g.- esiz (îmān g.) 80a/3

g.- eler 115a/2, 115a/7, 63a/1,
63a/11

g.- ürseñüz 80a/1, 80a/4

g.- mişdi 94a/4

g.- medüñ (îmān g.) 53a/3

g.- üp (îmān g.) 6b/6

g.- üp 34a/6

g.- meyüp 80a/1, 80a/3

g.- meyince (şalavāt g.) 33a/7

g.- düğinden 90a/5

g.- düğün çün 58b/6

g.- ür 105b/4, 56a/5

g.- ecek 25a/12

getirmek Getirmek

g. (şeffi^c g.) 116b/1

g.+dür (şalavāt g.) 33a/3

gevher < *Far.* Elmas

g. 49a/10, 49a/11, 49a/5,
49a/8, 49b/2

g.+ de 49b/3

g.+ iydi 49a/11

geyig Geyik → **geyik**

g.+ üñ 14b/7

geyik Geyik → **geyig**

g. 35a/13, 35b/1, 35b/2, 35b/4,
35b/6, 53a/10, 74b/1

g.+ ler 26a/10

g.+ leri 26b/4

geynlig Bolluk

g.+ ini 38b/3

gez - Gezmek, dolaşmak

g.- di 106a/9

g. ! 107a/7

ğidā < *Ar.* Besin, gıda

ğ. 112a/10

ğ.+ sı 70a/8

ğ.+ sım 99b/4

ğ.+ sımı 70a/9

ğilmān < *Ar.* Köle

ğ. u vildān 115b/8, 92b/12

gibi Gibi, benzer → **bigi**

g. (Allah g.) 14a/5

g. (anlar g.) 108b/9

g. (anuñ g.) 79b/1, 104b/2,

113a/11

g. (ayuñ on dördi g.) 8b/3

g. (Azer g.) 104a/3

g. (āyine g.) 47b/4

g. (bādām g.) 45b/12, 69a/8

g. (bāz-bend g.) 94a/3

g. (benüm g.) 44b/12, 99b/13,

116a/9

g. (bunuñ g.) 53b/7, 63b/12,

65b/12, 78b/8, 113b/8

g. (cedük g.) 106a/2

g. (cife g.) 109b/7

g. (cünüb g.) 56b/12
 g. (gemi g.) 97a/3
 g. (gice g.) 8a/12
 g. (gül g.) 45b/12
 g. (güneş g.) 47b/7
 g. (güneşi g.) 8a/12
 g. (hāyiz g.) 56b/12
 g. (hürmā g.) 69a/10
 g. (İbrāhīm g.) 104a/4
 g. (işbunuş g.) 14b/2, 16a/12,
 53b/7, 61b/3, 62a/7, 70a/4, 107a/6
 g. (kendü g.) 54a/10
 g. (koş g.) 69a/8
 g. (Mışır g.) 116a/7
 g. (naķşı g.) 16a/7, 44a/7
 g. (nūrī g.) 11a/5
 g. (raḥīm g.) 14a/5
 g. (raḥman g.) 14a/5
 g. (şu g.) 43a/1, 65a/2
 g. (sulṭānlar g.) 4b/6
 g. (süd g.) 99b/2
 g. (şeftālū g.) 69a/10
 g. (Şeybe g.) 74b/3
 g. (şunuş g.) 111b/11
 g. (taş g.) 60b/7
 g. (toprak g.) 65a/3
 g. (tuz g.) 105b/11
 g. (üzüm g.) 69a/11
 g. (yay g.) 45b/12
 g. (Yūnus g.) 36b/10
 g. (Zekerıyyā g.) 21a/7
 g. eyle- (kārbān bardağı g.)

33a/8

g. kayna- (beynisi kazān kaynar g.) 71b/9

g. ol- (miḥnet görmemiş g.) 115a/4

g.+ dūr (deniz g.) 32b/3

g.+ dūr 71a/1

g.+ dūr(ana g.) 67b/4

g.+ dūr (şehir g.) 45a/11

gice Gece

g. 8b/1, 12b/10, 24a/11, 35a/2, 35a/3, 35a/4, 47a/2, 51a/12, 53b/13, 56a/5, 56a/7, 62b/2, 63a/2, 68b/2, 83b/6, 87b/10, 100b/7, 104a/8, 108b/5, 109b/8, 109b/9, 111a/4

g. kadar 53b/13

g. ol- 25a/2, 53b/12, 56a/2

g.+ de 12b/9, 62b/13, 105a/7

g.+ lerde 62a/13

g.+ yle 3a/7, 44a/10

giç Geç

g. 83a/13

giçe gece → gice

g. 62b/1

g. gibi 8a/12

gid – 1. Gitmek 2. Terk etmek

g.- erem 18b/10

g.- ersin 71a/9

g.- er 52a/2

g.- eyin! 18b/3

g.- esin (dünyādan g.) 108b/7

g.- e 16a/7, 44a/6

g.- ıcek 89b/4, 90b/4

g.- erken 35a/7, 91a/4
g.- eyorurken 20b/8
g.- emediler 35b/4
gider - Ortadan gidermek , yok etmek
g.- ür 14b/11, 22b/12, 23a/8, 47b/13
g.- düm (hicāb g.) 17a/11
g.- di 90b/6
g.- diler 18b/7, 21a/8
g.- em (günāhın g.) 2b/2
g.- em (ḥaṭāsından dīvānından g.) 2a/11
gidermek Yok etmek
g. gerek 110a/2
gir – Girmek
g.- elüden berü 88a/4
g.- ürem 25b/1
g.- er 24b/12
g.- di 18b/3, 24a/12, 77b/3, 78b/6, 7a/3, 82b/9, 104a/10, 105b/12, 111a/10, 111b/8
g.- diler 25b/10
g.- di (karnına g.) 6a/8
g.- diler 25a/4
g.- meñ! 75a/13, 91b/10
g.- üñ! 75b/1
g.- se 22a/4
g.- em 100b/10
g.- e 98a/10
g.- e (uçmağa g.) 73a/1
g.- üp 73a/1
g.- ıcek 105b/11
g.- ecek 62a/4

g.- sen 30a/11, 30a/12, 30a/13
g.- esin (‘ucb g.) 5a/1
g.- e 68b/10
g.- erdüler (aradan g.) 10a/8
g.- ürseñ 30a/10
g.- üp 40a/7
g.- üp (hicāb g.) 22a/10, 46a/3
g.- üp (perde g.) 117b/3
g.- meyince 69a/9
g.- mezem (hicāb g.) 114b/8
g.- serdi 75b/3
g.- üsersin 67b/7
g.- erse 78b/4
g.- mez 98b/7, 107a/6
g.- meyince 114b/8
giriftār < *Far.* Yakalanmak
g. ol- 18a/8
girü 1. Tekrar, yeniden 2. Aynı zamanda 3. Geri 4. Sonra
g. 2b/9, 3a/10, 16a/10, 18b/2, 24a/3, 24b/3, 24b/4, 25a/6, 35a/12, 35b/3, 35b/4, 35b/6, 37a/10, 38a/12, 38a/9, 38b/10, 39b/13, 3a/10, 3a/4, 40a/2, 49a/2, 50a/3, 54a/10, 54a/7, 55a/1, 55a/2, 64a/10, 64a/12, 65a/8, 67b/2, 69b/7, 70b/2, 70b/3, 71b/11, 71b/2, 73a/8, 74b/12, 74b/9, 75a/3, 75a/4, 75a/5, 75a/8, 76b/1, 77b/12, 78a/10, 79a/13, 86a/3, 89b/5, 90a/5, 90b/1, 90b/11, 94b/8, 95a/10, 100a/2, 101a/9, 102b/13, 104a/8, 104b/8,

107a/13, 108a/10, 108a/13, 108a/4,
108a/7, 108b/1, 110b/2, 111/4,
111b/10, 111b/11, 112a/1, 112a/11,
112a/2, 112a/9, 113b/2, 113b/7,
117a/11

g. (andan g.) 41a/10, 53b/2,
61a/9, 66b/5, 111a/9

g. vir- 73b/8

g. virsün (gönlüm g.) 18b/3

girye < *Far.* Ağlama

g. 59b/6

git – 1. Gitmek 2. Terk etmek → **gid-**

g.- dügi çün 72a/1

g.- düginden sonra 58b/11

g.- düğ 83a/8

g.- di 35b/6, 44a/5, 51b/6,

55b/5, 71a/3, 76b/7, 77b/1, 77b/5,
93b/5, 106b/11, 108b/5

g.- di (uşşı g.) 18b/9

g.- sün ! 94a/7

g.- se (sefere g.) 33a/8

g.- medin (dünyādan g.) 4b/8

g.- dügin 116b/11

g.- medünüz 55a/3

g.- meye (dünyādan yād g.)

108b/3

g.- me! 67a/10, 83a/9

gitmek 1. Ölmek 2. Çıkmak

g.+le (cān g.) 70a/10

g.+le (īmān g.) 70a/11

giy - Giymek

g.- diler 88b/1

g.- üp 109b/11, 50a/13

g.- üp geldüğüm 25a/13

giydür – Giydirmek

g.- di 29a/8

g.- diler 18b/7

g.- eler 71b/8

giyür - Giyirmek

g.- di 55b/3, 61a/13, 78b/13,

94a/5

gizle - Gizlemek, saklamak

g.- yü vireyin diyü 76a/13

g.- r 25a/1

g.- düğ 24a/2

g.- di 24b/12, 76b/1

g.- düğüzse 25a/7

g.- meyem 25a/1

g.- yeler 42a/3

gizlen – Gizlenmek

g.- di 35b/2

gizlü Gizli

g. 9b/13, 14a/10, 14a/11,

14a/5, 16b/13, 29a/9, 42a/2, 102b/8

g.+ ydi 49a/9

g.+ dür 14a/4, 14a/6, 14a/7,

29a/6, 41b/6

göbeg Göbek → **göbek**

g.+ in 74b/1

g.+ inde 14b/7

göbek göbek → **göbeg**

g.+ den 87a/4

gög Gökyüzü → **gök**

g.+ i 36b/13, 45a/2, 49a/2,

66b/10, 102b/5

g.+ e 35a/9, 35b/5, 36a/3,
58b/1

g.+ e tıdı (yüzün **g.**) 25b/13,
26a/9

g. +ün 32b/11

g.+ ine 46b/5, 46b/6, 46b/7,
109b/2, 111a/3

g.+ inde 57b/8

g.+ indedür 57b/1

g.+ idür 46b/3, 46b/4

gög(ü)s Göğüs

g.+ in 111a/2

g.+ inde yaña 78a/7

g.+ ün 45a/12

g.+ inden 78a/9

g.+ ümde 78a/11

g. germekle 36a/5

gögüs Meme

g.+ inden 87a/5

gök Gökyüzü → **gög**

g. 14b/6, 33a/7, 4b/2, 52a/12,
52b/1, 93b/10

g.+ den yaña 57a/11

g.+ leri 5a/7, 32a/4, 46a/13,
53b/7, 106b/4

g.+ de 39a/3, 46b/12, 52a/13,
106b/10

g.+ den 6a/7, 66b/11, 67b/11,
68b/12

g.+ dür 67a/3

gökcek Güzel → **gökçek**

g. 27a/12, 29a/8, 42b/3, 63a/1,
65b/13, 82b/6

g. idi 9a/7

g.+ sin 9a/5

gökçek Güzel → **gökcek**

g. 55a/11, 66a/4

g. idi 55a/11

gökçeklig Güzellik → **gökçeklik**

g.+ i 55b/7

g.+ inden 55b/1

gökçeklik Güzellik → **gökçeklig**

g. 55a/13, 55b/2, 55b/9

gökçeklik Güzellik → **gökçeklik**

g. 55a/13

gökyüzi Gökyüzü

g. 35a/11

g.+ n 35b/5

gölge Gölge

g.+ si 57b/7, 113a/10

g.+ sine 54b/11, 54b/9

gönder – Göndermek, yollamak

g.- düm 111b/6

g.- (mahrüm g.) 34b/1, 36a/1

g.- di 76a/11, 80a/1

g.- meyelerdi 70b/3

g.- e 34a/7

gönleg Gömlek → **gönlek**

g.+ ümüzün 36b/8

g.+ i 94a/4

g.+ üm 83a/4

g.+ ümüz 36b/7

gönlek Gömlek → **gönleg**

g. 94a/3

gön(ü)l Gönül

g. 14b/10, 15a/3, 15a/8,
18a/10, 19a/9, 22a/10, 22a/11, 22a/8,
22b/10, 22b/12, 23a/2, 23a/7, 26a/3,
27b/11, 27b/12, 28a/1, 28a/13, 28b/4,
28b/8, 32b/12, 37a/2, 37a/4, 37a/6,
39b/9, 40b/1, 40b/7, 45a/12, 45b/2,
45b/5, 46b/11, 46b/3, 46b/5, 46b/6,
46b/7, 46b/9, 49a/6, 49a/7, 53a/9,
57b/1, 58a/10, 58a/13, 65a/11, 66a/10,
70a/10, 70a/11, 70a/8, 77b/6, 93b/6,
101a/6, 117a/5

g. tahtına otur- 40b/2, 41b/9

g.+ i kendü hazinesi evi kıldı
57b/10

g.+ e geldi degdi (nevbet
g.)49a/6

g.+ üñi hoş tut 18b/5

g.+ üm girü virsün 18b/3

g.+ üñüz qararsa 68a/1

g. gözine çekem 50a/8

g.+ ine dāğ urmuşam 10b/4

g.+ e otura 40b/6

g.+ in 12a/1

g.+ üñ 10b/2, 20a/8, 36b/11,
36b/13, 60b/10, 69a/1, 77b/8, 83a/2,
83a/7

g.+ ini 76b/10

g.+ üñi 15b/12, 67b/12

g.+ i 10b/8, 14b/9, 19a/10,
20a/6, 20b/2, 22a/7, 23a/3, 23a/4,
23b/13, 46b/2, 47b/8, 51a/7

g.+ leri 46a/13

g.+ e 47b/7, 58b/1

g.+ ine 109a/3, 22b/5, 31b/5,
36a/12, 49a/10, 58a/4, 76b/5

g.+ üme 20b/12

g.+ de 17a/2, 57b/4, 101a/10

g.+ den 12b/5, 17a/1, 33a/1,
34b/5, 34b/6, 70a/9, 101a/9

g.+ inde 50b/11, 57b/7, 70b/11,
70b/12, 70b/5, 70b/6, 85a/12, 100b/3

g.+ ümde 77b/9, 93b/5

g.+ üñde 100b/13

g.+ ümüzde 23b/7

g.+ üñden 19a/1, 94a/7

g.+ inden 44a/6, 50b/13, 76b/6,
78b/7

g.+ idür 26a/4, 48a/1

g.+ üm 18b/1, 77b/2, 77b/7,
83a/3, 100b/7

g.+ ümüz 110b/3

g.+ üñüz 26b/7

g.+ dür 12b/6, 19a/8, 19a/9,
27b/10, 27b/3, 28a/10, 39b/8, 57b/9

g.+ indedür 46a/8, 55b/11

g.+ üñdür 83a/6

g.+ deki 36a/13

gönüllü Yürekli

g. 94b/11

gör -1. Görmek 2. Yaşamak 3. Almak

g.- ür 41b/3, 41b/4, 56a/6,
61a/9, 67a/1, 68a/10, 76b/11, 89a/4,
103a/7, 103a/11, 103a/13

g.- ürsiz (revā g.) 103a/9

g.- ürler 43b/10

g.- düm 11a/5, 21a/4, 21a/11, 34b/8, 52a/2, 53b/3, 59a/10, 59a/2, 59a/5, 59b/7, 82b/10, 83a/11, 83b/3, 93a/1, 93a/11 , 100b/7, 114b/13, 115b/1,

g.- düm (düş g.) 59a/1

g.- düm (düşümde g.) 68a/8, 108b/5

g.- düm (hicāb g.) 114b/8

g.- düm(şavāb g.) 110a/3

g.- düm (yom g.) 73b/3

g.- dūñ 24a/3, 67b/7

g.- dūñ (aşağa g.) 63b/13

g.- dūñ (mu' cizāt g.) 53a/3

g.- dūñ (ulu g.) 63b/8

g.- dūñ (zahmet g.) 21a/11, 67b/6

g.- dūñüz 17a/9

g.- di 15a/9, 15b/4, 18a/9, 20b/10, 20b/9, 25b/13, 29b/13, 35a/2, 35a/8, 36a/11, 38a/1, 38a/2, 38b/12, 38b/13, 38b/3, 39a/1, 39a/6, 43b/11, 50a/13, 51b/6, 53a/1, 62b/12, 75a/2, 75b/11, 77a/13, 7a/3, 86b/2, 88a/2, 90a/3, 90b/6, 90b/8, 91a/4, 93a/2, 95a/6, 95a/9, 103b/2, 103b/5, 106a/2, 111a/12, 111a/13, 111b/5, 114b/11

g.- di (aşağa g.) 63b/11

g.- di (düş g.) 58b/12, 79a/10, 113b/1

g.- di (maşlahat g.) 110a/6

g.- di (düş g.) 79a/4

g.- diler 35b/3, 69b/10, 76a/12, 80b/12

g.- diler (uğralayu g.) 76b/2

g.- eyin! 24a/2, 43b/10, 63b/7

g. ! 17b/5, 24b/8, 45a/1, 45a/3, 45a/4, 45a/7, 45a/8, 45b/9, 64a/1, 82b/4, 96b/3

g. (āškāre g.) 82a/5

g. (fırşatı ğanīmet g.) 19b/7

g.- üñ ! 54b/13, 107b/10

g.- sün ! 82b/13, 96b/3

g.- sünler! 54b/10

g.- se 45b/1, 72b/5

g.- em 95a/10

g.- em (revā g.) 80b/5

g.- esin 109a/6, 15b/11, 21b/1, 46b/7, 46b/8, 50a/6, 95a/11

g.- esin (dünyādan gitmedin yirüñ uçmağda g.) 4b/8

g.- e 15a/3, 23a/2, 24a/5, 63b/11

g.- e (hicāb g.) 82b/3

g.- e (revā g.) 34a/13, 62a/10, 74b/12

g.- esiz (revā g.) 53b/7

g.- eyüz 108a/1

g.- eler 55a/1

g.- eler (‘ azāb g.) 71b/8

g.- üp 17a/8, 35b/3, 35b/4, 38a/7, 44a/3, 63b/6

g.-üp (rāhat g.) 17a/9

g.- ıcek 53a/4, 105b/11, 106a/13

g.- medin 116a/1
g.- dügin 79a/11, 79a/8
g.- mişdi (mu'cize g.) 71a/3
g.- dünjzse (zaḥmet g.) 17a/8
g.- eydüm 15b/8
g.- eydi 47b/5
g.- ebile 105a/4
g.- memiş gibi oldum (miḥnet g.) 115a/4
g.- mezem 54b/6
g.- mezin 43b/10
g.- mez 9b/4, 34b/11, 57a/6, 73b/13, 77a/11, 76b/11, 102a/3
g.- mez misin 16b/13, 35b/7, 42a/12, 97b/13
g.- mez ol- (aḡlamakdan gözi g.) 50a/4
g.- mez ol- (gözler o.) 77a/13
g.- mediler 59b/11
g.- me! 21a/2
g.- meye 103a/6, 85a/4, 85a/5
g.- meye (revā g.) 62a/9
g.- meyesin 24a/3, 4b/3, 4b/7, 50a/9
g.- meyeydük 115b/12
g.- meyince 54a/7
g.- medügi 103b/9
g.- medüm (revā g.) 80b/3
g.- medüm (ümīz g.) 117a
g.- mez (revā g.) 75a/4
g.- mezsiz (revā g.) 103a/9
g.- meyesin (renc g.) 115b/4
g.- meyesin (zaḥmet g.) 67b/8

g.- medi (revā g.) 74b/9
görmek 1. Görmek 2. Yaşamak 3. Almak → **görmeg**
g. 103a/12, 103b/1, 103b/13, 104b/3, 92b/13
g. çün 15b/8
g. için ('ibret g.) 23b/9
görmeg 1. Görmek 2. Yaşamak 3. Almak → **görmek**
g. 40b/3, 41b/9
g.+i 112a/9, 23b/2, 34b/13
g.+e 116a/8, 116a/9, 116b/4, 15b/6, 96a/4
g.+den 45a/9
göre 1. Göz önüne alınırca, hesaba katılırsa 2. Gereğince
g. 38b/11, 48a/8, 96b/11
g. (fi'line g.) 16b/1
görin - Görünmek
g.- ür 27b/3
g.- di 20b/11
g.- ine 45b/10
g.- mez 25a/7
görk Güzellik
g. 41b/10
g.+ i 15a/5
g.+ üm 77b/5
görklü Güzel
g. 37a/8
göster – 1. Görülmesini sağlamak 2. Öğretmek, açıklamak
g.- düm 98a/5
g.- di 24b/6, 87a/3

g.- di (yol g.) 96b/3
g.! 24a/2, 63b/7, 81b/7
g.- üñ! 59a/9
g.- em 46a/3, 48b/10, 80a/1,
116a/4, 116a/6
g.- e (yüz g.) 48a/6
g.- en 12b/12
g.- ürsin 107b/1
g.- meye mi 109a/8
g.- mese 87a/4
götür - 1. Taşımak, ulaştırmak 2. Yok
etmek
g.- miş 93a/12
g.- di 43b/12
g.! 81b/1, 101a/1, 106a/1
g.- e (perde g.) 54b/12
g.- üp (hicāb g.) 24a/7
g.- en 29a/1
g.- dügi çün 58b/7
g.- ürdi 89b/5
götüril – Götürülmek, ulaştırılmak
g.- diyse 20a/5
gövde Gövde
g.+ de 77a/3
göy - Yanmak, için için yanmak
g.- di 7a/12
göy(ü)n Gönül
g.+ ülerden ırak çalup 19b/12
göyün - Yanmak
g.- mekde 21b/13
g.- ür 108a/10
g.- di 12a/13, 29b/3, 71b/4,
77b/5, 83a/1

g.- di (özi g.) 15b/4
g.-di (cānum g.) 77b/5
g. ! 12b/1
g.- eydi 70b/1
g.- medi 78a/2
göyündür – Yakmak
g.- ür 13b/6, 47a/12
g.- üriz 36b/12
g.- düm (yazuğuş g.) 111b/6
g.- di 7a/4 77b/3
g.! 17b/12
g.- em 13b/9
g.- eydi 29b/11
g.- e idi 29b/8
g.- mez 78a/3
göyündürmek Yakmak
g.+ den 47a/12
göz Göz
g. 36a/7, 45a/13, 45b/1, 46b/3,
85a/4, 85a/5
g.+ inden yaş revān olmuş
18a/11
g.+ ler görmez olmuş 77a/13
g.+ i görmez oldu (ağlamakdan
g.) 50a/4
g.+ in açdı 15b/6, 82b/11
g.+ ine çekdi (sürmesin g.)
54a/13
g.+ i öjinde kordı 44a/8
g.+ i açıldı 38b/2
g.+ üme uyku gelmedi 102a/1
g.+ den şakladı 75a/11
g.+ üñ aç 45b/8

	g.+ üne mîl çekem 50a/6	g.+ si 106a/12
	g.+ ine çekem (1 gönül g. mîl)	gözgü Ayna
50a/8		g. 66a/3
	g.+ ine çekem (mîl g.) 50a/8	g.+ de 48a/10, 48a/8
	g.+ in 10b/12, 1b/9, 22a/2,	göziyaş Gözünde yaş olan
89a/4		g.+ ı 82b/10
	g.+ lerin 109b/6, 35a/9, 59a/6	gözle - Gözlemek
	g.+ üñ 18b/12, 77a/11	g.- r 85a/9
	g.+ lerüñ 66a/8, 77b/1	g.- rdi (yol g.) 75b/5
	g.+ i 103a/6, 103a/7, 10b/13,	gözlü Gözlü
15a/6, 18a/7, 23b/9, 47b/5		g. 41b/5
	g.+ leri 104a/13	göz şuyı Gözyaşı
	g.+ üñi 112a/7	g. 44b/1
	g.+ ümi 68a/10	gözyaşı Gözyaşı
	g.+ e 103a/12, 104b/3, 34b/13,	g. 59b/5
40b/3, 41b/9		g.+ yla 50b/7
	g.+ ine 45b/10, 85a/12	göz yaşlu Gözünde yaş olan
	g.+ üñe 20b/11, 50a/6	y. 36a/7
	g.+ üme 77b/3	ğufrân < <i>Ar.</i> Bağışlama
	g.+ inde 110b/4	ğ. 111a/5
	g.+ den 47b/2	ğ.+ um 109b/4
	g.+ ümden 100a/1	ğulgule < <i>Ar. +Far.</i> Gürültü, şamata
	g.+ inden 104b/12, 22a/10	ğ.+ yle 114a/11
	g.+ lerümden 68b/1	gūr < <i>Far.</i> Mezar, kabir
	g.+ ümüzden 68b/10	g. 46a/1, 78a/3, 79b/12, 79b/8,
	g.+ iyle 38b/11, 46b/4, 46b/5,	80b/13, 112a/10, 115b/12, 116/2
89a/11, 89a/9		g.+ ı 92b/10
	g.+ le 48a/8	g.+ a 60b/10, 89a/4, 92b/10
	g.+ ler 42b/3, 45b/12	g.+ da 19b/11, 78a/12, 89a/10
	g.+ üm 77b/3, 77b/7	g.+ dan 114a/7, 114a/8
	g.+ ümüz 23b/2	g.+ ina 73a/13
	g.+ idür 46b/4	g.+ indan 114a/12
gözedicî Bekçi		g.+ uñı 56b/1

ğurbet < *Ar.* Yabancı diyar

ğ.+ de ol- (mât-ı ğ.) 41a/13

ğüristân < *Far.* Mezarlık

ğ.+ lara 19b/10

ğurūr < *Ar.* Büyüklenme

ğ.+ dur 99b/9

ğuşşa < *Ar.* Üzüntü, keder

ğ. 17b/1, 94a/7, 114b/6

ğ. yi- 67b/8, 76a/9, 81b/12,

86a/7, 89a/6, 89a/1, 94a/5

ğ. kııl- 49a/12

ğ.+ larda 33b/9

ğ.+ sı 97a/9

ğ.+ sından 77a/7

ğ.+ lar geçür- 115a/13

ğ.+ sın yi- 15a/10

ğuşşalan – Üzülmek, kederlenmek

ğ.- ursın 72a/1

ğ.- duş 8a/5

ğuşşalu < *Ar.* + *T.* Kederli

ğ. 75b/12

güc 1. Uğraş 2. Kuvvet

ğ.+ i yit- 13a/11, 14b/1

ğ.+ den el çeküp (işden g.)

91a/8

gül < *Far.* Gül

g. 97b/10, 97b/6

g.+ e karşı 12a/1

g. gibi 45b/12

g. ü reyhân 70b/4

g.+ e 14b/4, 22a/3

g.+ den 97b/5

g.+ ler 97b/8

g.+ lerin 17a/5

gül-zâr < *Far.* Gül bahçesi

g.+ nda 97b/7

gülistân < *Far.* Gül bahçesi

g. kııl- 92b/6

gümân < *Far.* Şüphe

g. idi 82a/4, 82b/3

gümânsuz < *Far.* + *T.* Şüphe olmadan

g. 66b/3, 82b/4

gümiş Gümüş

g. 11b/11, 64b/1, 64b/3

g.+ den 45a/5, 5b/4, 5b/7,

104a/11,

g.+ den midür 6b/13

güm-râh < *Far.* Doğru yoldan ayrılmış

g.+ ları 102a/9

gün Gün

g. 3a/7, 11a/12, 35b/1, 53a/1,

56b/3, 58b/6, 74a/10, 74a/6, 74a/8,

75b/5, 81a/7, 87b/8, 95a/6, 95b/3,

95b/5, 95b/6, 95b/7, 104a/7, 106a/7,

110a/4, 116a/2, 116a/7, 117b/5

g.+ dür 58b/4

g.+ den sonra 41b/1, 88a/2

g. kadarı 53b/12

g.+ i 103b/10

g.+ de 48a/2

g.+ inde 13b/3, 63a/1, 67a/9,

72b/7, 82a/5, 85a/12, 88a/13, 110b/5

g.+ lerde 8a/2

g.+ den 43b/12

g.+ indür 13a/8
günāh < *Far.* Suç
g. 16b/5, 19a/11, 56a/6, 56a/7,
56a/8
g.-1 kebīra 64b/4
g.-1 şağāyir 64b/4
g. eyle- 36a/4
g. işle- 54b/3, 67a/10
g.+ ları yarlığa- 116/2
g.+ m 56a/11, 56a/4, 79b/13,

111a/7

g.+ m gider- 2b/2
g.+ m yarlığa- 2a/8
g.+ ı 56a/7
g.+ a 36a/6, 39a/11, 55b/4
g.+ dan 67b/9
g. işlediği çün 51b/13
günāh-kār < *Far.* Günah sahibi, suçlu

g. 117a/2
gündüz Gündüz
g. 44a/10, 47a/2, 51a/12, 62b/2
g.+ in 47b/5
g.+ inden 47b/4
g.+ i 12b/9
g.+ e 3a/8

güneş Güneş
g. 9b/13, 10a/1, 11a/5, 17b/11,
29b/8, 45a/3, 46a/11, 46a/13, 46b/10,
46b/8, 47b/5
g. gibi 47b/7
g.+ dür 53b/10
g.+ üñ 29b/6, 38b/3

g.+ i 37a/4, 9b/12

g.+ i gibi 8a/11

g.+ e degin 52a/10

g.+ e karşı 47b/3

g.+ le 29b/7

g.+ ven 47b/6

güyegü Damat

g. 45b/10

güzel Güzel

g. 23b/13

H/Ĥ/Ħ

ĥabāset < *Ar.* Kötülük

ĥ.+ den 67b/12

ĥabbe < *Ar.* Taneler

ĥ. 99b/3

ĥaber < *Ar.* Haber

ĥ. 107b/12, 108a/1, 108a/13,
40b/12, 87b/13, 90a/6

ĥ. bil- 39b/6, 45b/4, 45b/5,
108a/6, 108a/13, 108b/1

ĥ. vir- 6a/10, 9a/9, 10b/8,
37a/11, 42b/10, 86a/10, 98b/8,
103b/10, 108b/1

ĥ. vir! 5b/6, 7a/10, 9b/10, 9b/7,
115a/13

ĥ. getir- 75b/5

ĥ. iste- 107b/10

ĥ.+ dür 54b/7

ĥ.+ in 26b/6, 79a/12, 82a/1,
82a/6, 109a/2

ĥ.+ i 77a/8, 112a/11

ĥ.+ de 56a/2

h.+ dedür 60a/9	H. (ehl-i H.) 6a/6, 6a/11,
h.+ üm 82a/7	6a/12
h.+ ümi 17b/7, 9b/11	H.+ uñ 44b/5
h.+ üñ 102b/2, 112a/9	H.+ a 51b/5
h.+ ümüz 74a/1	H.+ dan 20a/10, 69a/1, 78b/3
h.+ ümüzi 10a/13	hākāyık < Ar. Gerçekler
h.+ i ol- 15b/3, 77a/6, 112a/12	h.+ ndan (ilm-i h.)48b/10
h. bilesi ol- 108a/10	hākīkat < Ar. Gerçek
hābīb < Ar. Dost	h. 85b/6
h.-i Tanrı 30b/2	h.+ ı 27b/5
h.+ üm 3b/11	h.+ a 28a/11
hacālet < Ar. Utanma	h.+ de 50b/6
h.+ den 80b/12	h.+ le 49b/6
hacc < Ar. Hac	h.+ ine (milğ-i h.) 85b/1
h. 9a/13	h.+ nda 32b/4
h.+ dur 28b/11	hākīm < Ar. Alim, bilgin
hacet < Ar. İhtiyaç	h. (Kur'an-ı h.) 9b/1
h.+ lerüñ 113a/2	h.+ ler 85b/8
hacīl < Ar. Utangaç	hākīr < Ar. Değersiz
h. 67a/9	h. 49b/8
hadīs < Ar. Peygamber sözü, hadis	hāk(k) < Ar. Doğruluk
h. 16a/1, 22a/13	h. 71a/13, 79b/7, 95b/8,
h.+ in 100b/6	101b/13
h.+ de 22b/2	h.-ı ma' rifet birle 32b/5
Hāk (k) < Ar. Allah	h.+ ı çün 55a/11, 61a/3, 94b/12,
H. 11a/11, 11a/13, 17a/6,	101b/12, 116b/11, 117a/10
20a/6, 23a/5, 27a/4, 32a/10, 33b/9,	h.+ ma gel- 6b/1
35a/12, 39b/12, 3a/11, 41b/6, 42a/10,	h.+ nda 34a/1, 34a/2, 4a/1,
47b/9, 4a/10, 54a/13, 54b/10, 54b/8,	4a/3, 4a/5, 4a/7, 53b/3, 68a/6, 79b/13,
56b/12, 6a/12, 6a/2, 7a/8, 7b/1, 8a/4,	79b/6, 90a/10, 90a/9
9b/8, 102b/8, 113a/11, 113a/13,	h.+ ndan 96b/11
115a/2	h.+ uñda 3b/2, 3b/4, 3b/6, 3b/8

h.+ umda 3b/1, 3b/4, 3b/5,
3b/7, 4a/4, 4a/6, 79b/5, 79b/12, 79b/2,
79b/9, 82b/3

h.+ umdur 3b/10

hālāş < Ar. Kurtuluş

h. bul- 23a/10

hālāyık < Ar. hālā'ık Yaradılan her
şey

h. 13a/3, 37b/3, 40b/5, 88b/2

h. yarat- 42b/5

h.+ ı 88b/1

h.+ la 106b/5

halel < Ar. Bozukluk

h. gel- 65a/7

hālık < Ar. Yaratan, Allah

h. 102b/12

h.-ı lā-yezāl 102b/12

hālīfe < Ar. Halife

h. 28b/6, 50a/5, 51a/6

h. + nūj 23b/3

hālķ < Ar. Halk

h. 20b/12, 28a/4, 29a/13,
29b/7, 51b/10, 59a/3, 70a/4, 85a/6,
100b/8, 104a/9, 105a/12, 110a/1,
110a/5, 110b/4, 110b/8

h.+ dan şonra 84b/4

h.+ uñ 59a/3

h.+ ı 59a/4, 7a/7

h.+ a 9a/8, 13a/4, 70a/12

h.+ dan 69b/12, 91a/9, 111a/10

h.+ ında 98a/6

hālķa < Ar. Halka

h. 61b/3

h.+ sına 59a/12

hālvet < Ar. Başbaşa kalma

h. 24b/12, 25b/1, 82a/6

h. eyle- 81b/13

h. kıl- 18b/8, 115a/4

hāmmāllıg < Ar. Hamallık

h.+ ın eyle- 58b/9

h.+ uñ id- 58b/4

hāmā' < Ar. Kara balçık

h. 65b/3

hāmd < Ar. Şükür

h. ü şenādan 32a/11

h. eyle- 38b/5, 38b/7

h. ü şenā kıl- 79b/10

hāmiyyet < Ar. Haysiyet

h. birle 66b/2

h.+ den 51b/1

hāmiyyetsüz < Ar. + T. Haysiyetsiz

h.+ ler 78a/11

hāmmām < Ar. Hamam

h. 114a/4

h.+ a 114a/4, 18b/6

h.+ dan 114b/9

hārāb < Ar. Yıkık

h. eyle- 43a/8

h. it- 69b/9

h. ol- 52a/12, 70a/13, 105b/6

hārām < Ar. Dince yasaklı olan,
haram

h. 47a/1

h. (beled-i h.) 9a/13

h. (ma'şer-i h.) 9b/1

h. eyle- 52a/5

- ḥarāret** < *Ar.* Sıcaklık
ḥ. + i 77b/4
- ḥarc** < *Ar.* Harcamak
ḥ. eyle- 45a/5, 62b/1
- ḥareket** < *Ar.* Hareket
ḥ. + e gel- 61b/8
- ḥarf** < *Ar.* Harf
ḥ. 19a/10, 19a/3, 5b/12
ḥ.-ı vāvı 13b/1
ḥ. + dur 13b/1, 19a/3, 19a/6,
19a/9, 28a/9, 3a/6, 85a/7
ḥ. + ı 27b/9, 3a/9, 62a/2, 62a/3
ḥ. + ınuḡ 26b/9
ḥ. + dan 19a/3, 26b/9, 29a/5
ḥ. + ında 36b/10
ḥ. + ından 12b/2, 13b/3, 30a/10
ḥ. + ıdur 26b/10
- ḥarīf** < *Ar.* Teklifsiz Dost
ḥ. + i ol- 46a/4
- ḥarīr** < *Ar.* İpek
ḥ. 36b/4
- ḥased** < *Ar.* Kıskançlık
ḥ. 116a/6, 38a/3, 70b/6
ḥ. eyle- 76a/12
ḥ. + inden 116a/2
- ḥasret** < *Ar.* Özlem
ḥ. 58a/2, 82b/13, 83b/4, 83b/5,
108b/12
ḥ. + üm çün 81a/12
ḥ. + inde (zülfi ḥ.) 14b/7
- ḥasūd** < *Ar.* Kıskanç
ḥ. + larından 25a/1
- ḥaṣūr** < *Ar.* Evlenmemiş olan
ḥ. diyü 98b/9
- ḥaṣr** < *Ar.* Kıyamet
ḥ. ol- 59a/3
- ḥatā** < *Ar.* Yanlış, kusur
ḥ. kııl- 68a/10
ḥ. + sından dīvānından gider-
2a/11
- ḥatm** < *Ar.* Hatim
ḥ. kııl- 25b/7, 83b/9, 10b/7
- ḥatun** Kadın
ḥ. 60b/9
ḥ. + larınuḡ 77a/8
ḥ. + laruḡa 8b/6
- ḥatt** < *Ar.* Çizgi
ḥ. + dur 27b/4
- ḥattā** < *Ar.* Bile
ḥ. (tā ḥ.) 96a/3 , 108a/8
- havā** < *Ar.* 1. Hava 2. Gökyüzü 3.
Yukarı
ḥ. 28a/8
ḥ. + ya 48b/12
ḥ. + dan 92a/10
ḥ. + da 26a/9, 39a/4, 50b/10
ḥ. + sında 26b/3, 39a/10, 39a/8
ḥ. + ları 29b/7
- ḥavāle** < *Ar.* 1. Bir şeyin alınmasını,
yapılmasını bir kimseye bırakmak 2.
İsmarlamak
ḥ. 30b/13
ḥ. eyle- 91a/7
ḥ. kııl- 55a/6, 113a/13
- ḥaver** < *Far.* Doğu
ḥ. 48a/12

havz < <i>Ar.</i> Havuz	h. olmağa 49b/2, 49b/3
h.-ı mevrüd 9b/2	h.+ ye 49a/10
h.-ı şefâ' at 9a/12	h.+ sinde 49a/8
h.+ ından 65a/12	h.+ sinden 49a/5
hayâ < <i>Ar.</i> Utanma	h.+ sidür 39b/10
h. vü bahâ 9a/12	h.+ sindeydi 18b/1
hayâl < <i>Ar.</i> Düş	h.+ lerüm 45a/4
h.+ ünde 77b/7	h.+ si 57b/9
hayât < <i>Ar.</i> Yaşam	hazîne-dâr < <i>Ar.</i> + <i>Far.</i> Haznedar
h. birle 39b/9, 49a/7	h.+ ıydı 49a/9
hayf < <i>Ar.</i> Yazık	h.+ larından 49a/8
h. ol- 12a/10, 79b/1	hâzret < <i>Ar.</i> Sayın, hazret
h. gelmege 99b/12	h. 17a/13
hayr < <i>Ar.</i> İyilik	h.+ e karşı 19b/2
h.+ dan artuğ 79b/12, 79b/3	h.-i 'izzet 18a/2
h. u şer 54a/12	h.+ inün 22a/7, 38a/8, 98a/9
h.+ dan 79b/5	h.+ i 13b/5, 31a/6, 31b/3,
h.+ dur 103a/3	31b/7, 33b/2, 60b/13, 61a/3, 92a/4,
hayrân < <i>Ar.</i> Hayran, tutkun	109a/10, 112b/5
h. 32b/3, 93a/1	h.+ leri 53a/7
h.+ dur 37b/7	h.+ e 16b/5, 3a/10, 3a/4, 56a/3,
hayrânlık < <i>Ar.</i> + <i>T.</i> Hayranlık	82b/12, 95b/9, 97a/10, 97b/3
h. 22b/7	h.+ ine 20b/13, 21b/7, 25a/10,
hayret < <i>Ar.</i> Şaşkınlık	25a/12, 2b/9, 34a/13, 40a/6, 60a/8,
h. 62b/12, 108a/3	68b/5, 74a/7, 91b/4, 101a/13, 105b/8,
h.+ de idüm 93a/12	106b/6, 108b/6, 112b/12, 113a/3,
hayvân < <i>Ar.</i> 1. Canlı 2. Hayvan	115a/1, 115a/7
h. 35b/8, 99b/10, 99b/11	h.+ inde 100a/1, 113a/11
h.+ da 57a/8	h.+ lerine 103b/1
h.+ sım 107b/8	h.+ üme 62a/13
hazîne < <i>Ar.</i> Hazine	h.+ ümüze 26a/12, 35b/8,
h.+ si evi kıldı (gönli kendü	64a/1, 92b/10, 92b/4
h.) 57b/10	h.+ üne 116b/1, 117a/4, 99a/13

h̄.+ ünde 117b/6
h̄.+ den 20a/3, 72b/10
h̄.+ inden 23a/13, 31b/10,
54a/7, 54b/7, 86a/6, 94b/1, 114b/2
h̄.+ üm 10a/2
h̄.+ ümüz 74b/1
h̄.+ ümüzde 74b/5
h̄.+ ümüze tutup (yüz bizüm h̄
.) 35b/10

h̄ācet < Ar. İhtiyaç

h̄. 70a/13, 84b/2, 85b/5
h̄. kadar 70a/11
h̄.+ i olsa 34a/10
h̄. dile- 94b/1, 94b/5
h̄.+ in 34a/13, 84b/3, 91b/5,
96b/11
h̄.+ üj 4b/12, 92a/11, 92a/12,
92b/1
h̄.+ leri 91b/4, 94b/4
h̄.+ üm 15a/11
h̄.+ ümüz 20a/2
h̄.+ üjüz 20a/1

h̄ācetlü < Ar. + T. İhtiyacı olan

h̄. 34a/13

h̄ācib < Ar. Kapıcı

h̄. 93a/8, 93a/9, 93b/1, 97a/6
h̄.+ i 93b/1

h̄ādīm < Ar. Hizmetçi

h̄. 40a/6
h̄.+ i 40a/5
h̄.+ e 40a/8

h̄ādiş < Ar. Çıkan, meydana gelen

h̄. ü maḥlūksam 46a/7

h̄ākīm < Ar. Egemen

h̄. ola 37a/6

h̄āl < Ar. Hal, durum

h̄. 17b/2, 20a/1, 34b/5,
38b/11, 41a/11, 56b/4, 98b/6, 99a/2,
105a/4, 114a/8

h̄.+ üj bile 62a/9

h̄.+ üm için 68b/3

h̄.+ in 86a/7, 93b/9, 97a/7,
103a/13

h̄.+ i 24a/12, 34b/13, 67a/1,
67a/2, 81a/7, 107b/10

h̄.+ e 21a/9

h̄.+ üje 62a/8

h̄.+ de 56b/13, 62a/9, 74a/7

h̄.+ inde 21b/2, 21b/3, 84b/7

h̄.+ ünde 62a/10

h̄.+ den 41a/13, 98b/12

h̄.+ inden 16a/10, 67a/1, 67a/2,
79b/8, 86a/10, 98b/8, 115a/8

h̄.+ ünden 115a/13

h̄.+ iyle 88b/12

h̄.+ üm 92b/2

h̄ālī < Ar. Boş

h̄. 89a/3

h̄. ol- 47b/4, 47b/12, 51a/1,
51a/3

h̄ālīk < Ar. Yarattıcı, Allah

h̄. 21a/11

h̄.+ i 42a/11

h̄ālīş < Ar. Saf

h̄. 5a/10

h̄ām < Far. Ham

- h. 77b/8
h.+ ların 17b/11
- hān-kāh** < Ar. Tekke
h. 60b/3
- hāş** < Ar. Özgü → **hāş**
h.+ ıdur 27b/11
- hāş** < Ar. Özgü, özellik → **hāş**
h. 24b/11, 45a/12, 105a/9
- hāşed** < Ar. Kıskançlık
h. ola 66b/3
- hāşeki** < Ar. + Far. Sultan'a en yakın köle
h.+ yle 113b/8
- hāşıl** < Ar. Ortaya, çıkan, var olan
h. ol- 5a/12, , 11a/10, 27b/5, 38b/7, 42a/5, 61a/5, 66b/11, 97a/11, 98b/6, 99a/3
h.-ı kelām 67b/3
h.+ dur 18b/6
- hāşşa** < Ar. Özel koruma, yardımcı
h.+ larıyla 78b/5
h.+ lar 114b/10
- hāşşiyet** < Ar. Özellik
h. 16b/9, 27a/8, 32b/6
h.+ i 91b/2
- hāşā** < Ar. Allah göstermesin
h. 33a/2, 35b/13, 54a/8
- hātif** < Ar. Gaipten gelen ses
h.+ den 101a/8, 76b/12
- hāy** < Far. Hey
h. 38a/12
- hāyhūy** < Far. Gürültü, şamata
h. 17b/1
- hāyıt** < Ar. hā'it Bir yeri çevreleyen duvar
h. 104b/12
- hāyız** < Ar. hā'iz Aybaşı
h. gibi 56b/12
- hāzık** < Ar. Yetenekli
h. 99a/8
h. idi 112b/4
- hāzır** < Ar. Hazır
h. 17b/9, 101a/5, 107a/3
h.+ dı 74a/10
h.+ dur 42a/8, 50a/3
h. gel- 21b/7
h. kıl- 15b/5, 82a/6, 106b/13
h. ol- 18a/2, 117b/6
h. kıl! 69a/1
h. ol! 12a/10, 17b/8
h. idiler 103b/7, 74a/7
- he** < Ar. Arap alfabesinin otuzuncu harfi
h.+ si 28b/6
- hebā** < Ar. Boşa gitmek
h.-ı mensūr olur 105b/7
- hediyeye** < Ar. Hediye
h. 38b/6
h. ki saña virdüm 3a/5
- hekīm** < Ar. Doktor
h.+ dūr 99a/8
- helāk** < Ar. Yok olma
h. kıl- 16b/6, 16b/9, 16b/11, 35a/10, 111a/3
h. ol- 16b/8, 23a/10, 23a/11, 43a/9, 106a/3, 106b/3, 108a/6

h. ve açılı ol- 106b/4	h. birimüz 68b/9
helāl < <i>Ar.</i> Dinin kurallarına aykırı olmayan	h. birimüzi 81a/7
h. 32b/12, 47a/1	h. birinde 52a/10, 66a/13
h.+ den 66a/9	h. birine 2a/1, 80b/8
hem < <i>Far.</i> Üstelik, hem	h. birinüj 102a/7, 44b/3
h. 38a/13, 39a/11, 52b/13, 6a/3, 93a/4, 109a/1, 113a/11	h. birisi 42a/5
h. ... h. 52b/13	h. ki 105a/11, 105a/12, 108b/1, 22b/1, 22b/2, 23a/10, 29a/3, 4a/11, 4a/9, 5a/13, 60b/2, 61a/7, 66b/2, 78b/4, 85b/6, 86a/5, 92a/8, 92a/9, 95a/8
hemān < <i>Far.</i> Hemen	h. adınüj 14a/11
h. 23b/6, 48b/13, 56b/7, 107b/2, 110b/4, 112b/11, 116b/6	h. dem 15b/7, 15b/8, 16b/4, 97b/8
hemîşe < <i>Far.</i> Her zaman	h. dünüj 109b/1
h. 35a/13, 57b/1, 58b/2, 60a/8	h. gice 109b/9, 111a/4, 35a/2, 35a/4, 68b/2
hemyān < <i>Far.</i> Heybe	h. giceyle 3a/7
h.+ lar 25a/7	h. ikinüz 75a/13
henüz < <i>Far.</i> Henüz	h. kıanda 15a/2, 23a/1
h. 46a/11, 50b/5, 56b/5, 73b/9, 75b/1, 77a/10, 77b/8, 78a/7, 107b/6, 108b/8	h. kim 22b/4, 33b/9, 62b/12, 92a/5, 92a/6, 92a/7, 98a/10, 98b/13
hep < <i>Far.</i> Sürekli, hep.	h. kimde 109a/5
h. 80b/9, 100b/2	h. kimi 95a/4, 95b/11
her < <i>Far.</i> Her, hep , bütün	h. kim ki 101b/8, 105b/9, 96a/4, 98b/3, 99a/3, 99a/4
h. ‘amel 62b/13	h. ne ki 42a/13, 42a/8
h. bir 12b/2, 17a/3, 17a/9, 17b/6, 19b/1, 27a/7, 27b/2, 2a/10, 2a/13, 2a/4, 2a/7, 38a/5, 41b/10, 41b/8, 43a/10, 43a/11, 43a/4, 44a/3, 44a/7, 44a/9, 49a/5, 52b/11, 64b/8, 66a/12, 76a/5, 78b/2, 78b/3, 92a/1, 92a/2, 96b/10, 97a/13, 97a/3, 97b/4, 97b/5, 100b/8, 102a/6, 114a/6	h. ne 112a/7, 56b/13, 56b/4, 57b/13, 85a/3, 97b/12, 97b/5
h. biri 46b/9	h. nesne 106a/3, 106b/3, 52a/9, 53b/9
	h. nesnenüj 27b/8
	h. nice 102b/7

- h. putperest** 2b/4
- h. şabāh** 19b/10, 23a/13
- h. sâ' at** 16b/4, 97b/8
- h. şıfat için** 48a/5
- h. yirde** 52b/1
- h. yirinden** 42b/7
- h. çend ki** 102b/10, 110b/2, 110b/7, 47b/11, 47b/5, 65b/10, 71a/10, 75a/1
- hergiz** < *Far.* Asla
- h.** 15b/13, 33b/11, 33b/5, 84b/13, 84b/8, 85b/2, 85b/6, 89b/1, 99b/6, 102b/10, 103a/8, 115b/3
- hevā** < *Ar.* İstek
- h.** 111b/9
- h.+ sında** 24a/5
- heybe** < *Ar.* Torba
- h.+ sidür** 10b/13
- heybet** < *Ar.* 1. Gösteriş 2. Hayret , korku
- h.** 19a/13, 112b/7, 112b/9
- h. düş-** 34b/11
- h.+ i** 29b/11, 47a/8, 112b/8
- h.+ inden** 78a/10, 78a/6, 83b/5
- heybetlü** < *Ar.* + *T.* Gösterişli
- h.** 78a/4
- hezār** < *Far.* Bin
- h.** 49b/3, 74b/9
- hī** < *Ar.* Arap alfabesinin yedinci harfi
→ **hū**
- h.** 26b/9
- h.+ dur** 16a/5
- hıkd** < *Ar.* Kin
- h.** 38a/4
- hırka** < *Ar.* Hırka
- h.+ sın** 18b/7
- h.+ m** 18b/10
- hırş** < *Ar.* Aşırı tutku, hırs
- h.** 38a/3
- hışm** < *Ar.* Akkraba
- h.+ uş** 94b/11
- hışm** < *Far.* Öfke
- h.** 16b/8
- h.+ um** 111b/6
- hıyānet** < *Ar.* Hainlik
- h.+ den** 67b/13
- hicāb** < *Ar.* Utanma
- h. gider-** 17a/11, 22a/10, 46a/3, 114b/8
- h. gör-** 82b/3, 114b/8
- h. götür-** 24a/7
- h. ol-** 29b/3, 47a/11, 47a/11
- h.+ ın** 82a/6
- h.+ ında** 19a/13
- hicābsuz** < *Ar.* + *T.* Utanmadan
- h.** 46b/7
- hiç** < *Far.* Hiç
- h.** 19b/13, 20b/4, 27b/6, 27b/7, 29a/11, 31a/3, 31a/4, 34a/1, 48b/7, 49a/10, 50b/13, 51a/3, 52b/7, 52b/8, 54a/1, 55a/10, 62a/4, 64b/12, 67b/6, 73b/1, 79b/9, 83a/2, 84b/10, 86b/7, 90a/12, 90a/13, 92a/11, 92a/2, 93a/3, 95b/1, 95b/6, 99a/13, 99b/10, 101b/9, 102/9, 102b/6, 105b/10, 106a/7,

- 108a/5, 109b/3, 109b/4, 109b/5,
115a/3, 115b/6
- hiçbir** < *Far.* + *T.* Hiçbir
h. 2b/11, 41a/9, 82b/7
- hiçbiri** < *Far.* + *T.* Biri bile
h.+ si 85a/9
- hiç kimse** < *Far.* + *T.* Hiç kimse
h. 64b/11, 84b/6
- hidāyet** < *Ar.* Doğru yolu gösterme
h. 58a/7
- hikāyet** < *Ar.* Hikaye
h. 11a/4, 11b/2, 11b/6, 13b/11,
15a/4, 18a/5, 23b/3, 24a/8, 25b/8,
26a/7, 34b/7, 35a/13, 35a/5, 36a/3,
48b/6, 50a/4, 51b/3, 52b/12, 53a/12,
53a/6, 54b/2, 55a/9, 58b/10, 58b/2,
62b/1, 68a/3, 72a/7, 75a/9, 80a/5,
88a/12, 88a/4, 91a/3, 92b/12, 94b/5,
95b/1, 96a/5, 99a/5, 100b/4, 101b/9,
106a/5, 108b/3, 111b/7, 116b/5
- h.-i meliḥa** 51a/5
h. eyle- 20b/8, 82b/4, 85b/12
h. id- 100b/5
h.+ den 72a/4
h.+ idür 87b/7
- hikmet** < *Ar.* Bilgelik
h. 29b/5, 44b/6, 61b/1, 61b/2,
61b/5, 61b/7, 62a/11, 62a/2, 62b/11,
62b/8, 64b/13, 64b/9, 65a/4, 66a/8,
96b/6, 96b/7, 96b/9, 97a/11, 97a/6,
97b/4
h.-i bāliḡa birle 29b/1, 29b/5,
40a/12
- h. (kādr-i ber-kemāl h.)** 29b/1
h.+ i 40a/11
h.+ de 64b/8
h.+ ler 64b/7
h.+ dūr 70a/2
- hil' at** < *Ar.* Kaftan
h. 73b/10, 113b/8
h. bul- 72b/10
h.+ in 19a/1, 61a/12, 74b/4
h.+ ıyla 73a/11
- hilāfinca** < *Ar.* Zıt olarak
h. 10a/7
- hilāfet** < *Ar.* Vekillik
h.+ de 51a/8
- hilāllik** < *Ar.* + *T.* Yeni ay olma
h.+ den 47b/3
- hile** < *Ar.* Düzen, hile
h.+ ler birle 40a/6
h.+ ğe 15a/11
- hilm** < *Ar.* Yumuşaklık
h. ('ilm-i h.) 9a/12
- himāyet** < *Ar.* Koruma
h. 1b/9
h. birle 97a/11
- himmət** < *Ar.* Çaba
h. 109a/1
h. kadar 20b/1
h.+ leri 63b/4
- hisāb** < *Ar.* Hesap
h. 50b/3, 50b/5, 59a/4, 72a/9
h. kitāb bil- 72a/12
h.+ dur 72a/11
h.+ um 50b/1

- h. eyleyüp tururdu** 50a/13
- hısābsuz** < *Ar.* + *T.* Hesapsız
- h.** 17b/2, 46b/7
- hiss** < *Ar.* Duygu
- h.** 19a/8
- hiṭāb** < *Ar.* Konuşma
- h.** 17b/6, 80a/12
- h.-ı** ‘*izzet* 38b/4, 59b/1, 114b/6
- h. gel-** 3b/11, 17a/7, 20a/3, 20a/7, 24a/2, 26a/11, 36a/12, 36b/7, 38a/12, 39a/5, 40a/2, 49b/3, 52a/4, 54b/11, 55a/3, 55a/6, 58b/5, 63b/7, 63b/12, 82a/9, 89a/5, 91b/8, 92b/9, 93b/12, 94b/10
- h. eyle-** 73b/1
- h. ir-** 92b/3
- h. kıl-** 10a/10, 12b/8, 12a/9
- h.-ı** ‘*izzet gel-* 110b/6
- h.+ m işid-** 38b/8
- hizmet** < *Ar.* Hizmet
- h.** 19a/13, 58a/10, 58a/5
- h. için** 66a/10
- h. eyle-** 98a/12, 98a/13
- h.+ inden** 25a/13
- hizmet-kār** < *Ar.* + *Far.* Hizmetçi
- h.+ uñ** 115b/9
- h.+ lara** 45b/2
- hod** < *Far.* Kendi
- h.** 14b/12, 15a/11, 15b/12, 28b/11, 30b/1, 39b/11, 48b/4, 51b/10, 52b/4, 53b/5, 59b/13, 6b/7, 79a/6, 89b/1, 98a/10, 98b/3, 99a/5, 99b/8, 100a/6, 100b/4, 101a/11, 101a/13, 105b/8, 105b/9, 107a/6, 10b/4, 112a/1, 113a/7, 113b/3, 114b/8
- hon** < *Far.* Yemek
- h. dök-** 81a/10
- h. eyle-** 97a/12
- h.+ indan** 97b/13
- h.+ m dōşe-** 97b/2
- hor** < *Far.* Değersiz, aşağı
- h. kıl-** 117a/12
- h. ol-** 115b/7
- horlık** < *Far.* + *T.* Değersizlik
- h.** 115b/7
- hoş** < *Far.* Güzel, hoş
- h.** 17a/11, 17b/3, 21b/5, 44b/7, 68a/8, 79a/7, 79a/9, 93b/8, 104a/9
- h. (‘azīm-i h.)** 73b/9
- h. dut-** 56a/13, 113b/3
- h. gel-** 23b/5
- h. ol-** 95a/8
- h. tut-** 18b/5, 45b/13
- h.+ dur** 37b/8
- h. idi** 51a/7
- hoşlık** < *Far.* Güzellik
- h.** 33b/10
- hoşnūd** < *Far.* Memnun
- h. kıl-** 77a/3
- hū** < *Ar.* Arap alfabesinin yedinci harfi → **hī**
- h.** 30b/1
- h.+ dur** 19a/3, 19a/6
- h.+ nuñ** 10b/13
- hüb** < *Far.* Güzel
- h.** 14b/2, 14b/4

- h. + uŋ** 47b/10
h. + ı 48a/7
h. + a mı 21a/9
h. + lar 48a/7
h. + laruŋ 21a/3, 48a/1
h. + lardan 21a/9
hubūr < *Ar.* Haberler
h. (nūr u h.) 9a/11
h. ve sürūr 40b/9
hulāşa < *Ar.* Özet
h. -ı kelām 60b/12
hulq < *Ar.* Huy
h. -ı ‘azīm 9b/1
h. + ları 27a/11
hulle < *Ar.* 1. Cennet giysisi 2. Etek ve üstlük tarzında iki parçalı giysi
h. 36a/10, 68a/8, 89a/3, 89a/7
humār-hāne < *Ar.* + *Far.* Meyhane
h. + sinden 24a/1
hūr < *Ar.* Cennet kızı, huri
h. 92b/11
h. u kuşūr 40b/8, 42a/5
hūrī < *Far.* Cennet kızı, huri
h. + ler 115b/8
hūr < *Far.* Güneş
h. + lar 114a/10
hurmā < *Far.* Hurma
h. 50b/10, 50b/12, 50b/13, 50b/9
h. gibi 69a/10
h. + yı 69b/4
hurūf < *Ar.* Harfler
h. 27b/5
h. içündür 44b/5
h. + uŋ 41b/12
h. + laruŋ 41b/12
hasek < *Far.* Küçük çöp parçası
h. 61b/7
h. + i 61b/9
husūf < *Ar.* Ay tutulması .
h. 14b/6
huṭbe < *Ar.* Hutbe.
h. oku- 103b/1
h. + sin okı- 66a/1
huve < *Ar.* O, Allah.
h. 4b/13, 11a/10, 11a/7, 11a/8, 11a/9, 12a/10, 12a/11, 12a/12, 12a/13, 12b/1, 12b/3, 12b/4, 12b/6, 12b/9, 13a/10, 13a/12, 13a/2, 13a/7, 13a/8, 13b/1, 13b/5, 14a/5, 17a/2, 17a/9, 18a/4, 18b/1, 20a/6, 23a/9, 24b/9, 25b/13, 25b/6, 26a/5, 26a/6
huve h. 20a/8, 5a/2
h. huve 20a/8, 5a/2
h. ol- 14a/3
h. + nuŋ 12b/2, 12b/5, 12b/6
h. + dur 16b/13, 17a/4, 30a/5
hūy < *Far.* Huy
it h. + ın dutar 73a/10
huzūr < *Ar.* Gönül rahatlığı
h. -ı kalbdur 35a/5
h. kıl- 33a/1
h. + ında 21b/6
hüccet < *Ar.* Delil, kanıt
h. 32a/12, 103a/1

hücre < <i>Ar.</i> Odacık	1. 19b/13
h. + sin 64a/6	ıldırım Yıldırım
h. + sine 18a/2	1. 7a/2, 7a/4
h. + mde 82b/5	1.+ dan 12b/12
Ḥuzāvend < <i>Ar.</i> Allah	ıldız Yıldız
Ḥ. + e 116a/12	1.+ lar birle 46a/13
hüküm < <i>Ar.</i> Emir, buyruk	1.+ ları 12b/10, 45a/3, 47b/1
h. birle 39b/5	1.+ ları 17b/12
h. + ümde ol- 110a/4	ırak Uzak
h. + ümdedür 91b/11	1. çal- 19b/13 (göynülerden 1.)
hüner < <i>Far.</i> Beceri, ustalık	1. ol- 4b/4, 24b/9, 25b/6, 45b/8,
h. 12a/6	95b/13, 95b/13
hürmet < <i>Ar.</i> Saygı	ırmağ Irmak
h. + ine 56a/11	1.+ ın 51a/6
hüsn < <i>Ar.</i> Güzellik	ısır - Isırmak
h. 15a/5	1.- dı 62b/12
h. ü cemāl 9a/11	ısıtma Sıtma
h. ü şıfatında 14b/3	1. 60b/10, 60b/11
h. üzre 66a/6	1. dut- 60b/10
h. + i 14b/5	ışlad - Tertip etmek
hüsrev < <i>Far.</i> Hükümdar	1.- a 50a/11
h. - i cihān 25a/12	ışlan - İşlenmek.
ḥ^vāce < <i>Far.</i> Hoca	1.- mağā 69a/9
h. 18a/12, 18a/9, 18b/2, 18b/3,	ışmarla - 1. Emanet etmek 2.
18b/4, 72a/12, 99b/8	Tembihlemek
h. + ḥ 36a/5	1.- dum 50b/5
h. + lerdendi 18a/9	1.- dı 50b/3
ḥ^vān < <i>Far.</i> Sofra	1.- dılar 90a/3
h. dök- 80b/10	ıssı (1) 1. Sıcak 2. Sıcaklık
ḥ^vār < <i>Far.</i> Yiyici, yiyen	1. 19b/12, 46b/13
h. + lar 78a/5	1.+ nı 48b/4
I	1.+ sın 29b/8, 4b/7
ılan Yılan	1.+ sından 71b/8

- 1.+ dan 105a/3
1.+ ndan 29a/4, 47a/4
1.+ sıyla 29b/6
- ıssı Sahip
1. 18a/9, 58a/13, 105b/3
1.+ nuñ 96b/8
1.+ na 74b/6, 97a/5
- ıñık Aydınlık
1. 62a/4
- İ
- i -
- i.- miş (yumşak i.)108a/8
i.- düm 21b/5
i.- düm (hayretde i.) 93a/12
i.- düm(yigit i.) 93a/6
i.- dññ ('ināyet ve rahmet eyleyiser i.)115b/11
i.- di 100a/10, 21b/4, 52b/13
i.- di (ad çıkarup dururlar i.) 6b/2
i.- di (altundan i.) 104a/13
i.- di (aylık i.) 78b/9
i.- di (cevherden i.) 104a/13
i.- di (degül i.) 74b/2
i.- di (emānet i.) 74b/6
i.- di (firākından artuğ i.) 51b/6
i.- di (gökcek i.) 55a/11, 9a/7
i.- di (göyündüre i.) 29b/9
i.- di (gümān i.) 82a/4, 82b/4
i.- di (hāzık i.) 112b/4
i.- di (hoş i.) 51a/7
i.- di (in'ām kılduñ i.) 23b/5
- i.- di (it i.) 26a/3
i.- di (kemter .) 74a/3
i.- di (mevcūd i.)53a/1
i.- di (nişān i.) 55b/1
i.- di (nuñfe i.)41a/11
i.- di (şādrında i.) 104a/12
i.- di (Sāriye i.)103b/4
i.- di (seyrānda i.) 77a/2
i.- di (varduñ i.) 96a/10, 96a/7
i.- di (Yūsuf i.)19a/5, 90a/2
i.- di (Yūsufda i.)55a/13
i.- di (zālīm i.) 52b/13
i.- diler (hāzır i.)103b/7, 74a/7
i.- ken (nuñfe i.) 41a/11
i.- ken (seg i.) 72b/13
i.- ken (şeffi' i.) 116b/13
i.- se (gerek i.) 112a/7
i.- se (muvāfiq i.) 96b/11, 97a/5
i.- se (naqşı i.) 46a/7
i.- se (süd i.) 88b/6
i.- sem (ahsenu'l-halıkların i.) 66a/3
i.- señ (gerçek i.) 106b/8, 107a/5
i.- señ ('āciz i.) 45a/9
i.- señ (peygambar i.) 80a/7
i.- señ (şusuz i.) 89a/8
i.- señ (yalıncak i.) 89a/7
i.- señ (yaluñuz i.) 89a/8
i.- señ (müstagrık i.) 76b/12
- 'ibad < Ar. Kullar
'i. 61a/7

‘ibādet < Ar. Kulluk, tapınma	i.- er 2a/8, 89a/11
‘i. 60a/7, 61a/4, 61a/6, 61a/8, 64a/11, 64b/3	i.- er mi 7a/10
‘i. için 54a/11, 67a/5, 67a/6, 67b/10	i.- düm 18b/1
‘i. kılmak için 67a/7	i.- düm (and i.) 7b/8, 8b/3
‘i.+ dür 60a/7	i.- dük (and i.) 8a/12
‘i. eyle- 80b/4, 105b/4, 111a/11, 111b/8	i.- di 35b/6
‘i. kııl- 24a/9	i.- di (‘aşk şarābın i.) 23b/12
‘i.+ e 105a/7, 67b/10	i.- diler (ma‘rifet şarābın i.) 88b/3
‘i.+ den 60b/2, 60b/3, 60b/5	i.- esin 99b/5
İblis < Ar. Şeytan	i.- eler 35b/3
İ. 23a/10, 24a/10, 24b/5, 92b/7, 106a/2, 105b/11	i.- eler (vişāl şarābın i.) 97b/3
i.+ in 24b/3	i.- düğüm 18b/2
‘ibret < Ar. Hayat dersi, ibret	i.- ürdi (tevḥīd şarābın mü’minlere i.) 54a/6
‘i. için 34b/8	i.- erken 18a/7
‘i. görmek için 23b/9	i.- mez 2a/9, 86a/6, 89b/9, 95a/4
‘i. eyle- 21a/2, 24b/9	i.- memiş 96a/12
‘i.+ leri 45a/9	i.- meye 84a/10
ibrişim < Far. İpek, ibrişim	ıçmeg İçmek → içmek
i. 74a/12	i.+i 87a/4
i. ol.53a/9	ıçmek → İçmek içmeg
icābet < Ar. Kabul edilme	i. 37a/5, 95a/13
i. eyle- 30a/4	i. ile 95a/8
i. eyler mi 86b/9	i.+den 95a/5
i. kııl- 34b/7, 94b/3	i.+den kesilür (yimekten i.) 96a/5
i. ol- 32b/7, 32b/8, 32b/9, 33b/1, 34b/6, 96b/12	ıç 1. İç 2. Gönül, kalp 3. Orta
i.+ inde 34a/1	i.+ inde olur (emān i.) 40b/6
ıç – İçmek	i.+ dür 69b/8
i.- ersin 11a/8	i.+ i 69b/8, 70a/2, 84a/8
	i.+ ine 28a/3, 89b/4

i.+ inde 15a/5, 18a/6, 25a/2,
27b/3, 29a/10, 34b/10, 34b/9, 37a/9,
37b/5, 38a/9, 41b/4, 41b/5, 41b/7,
42a/3, 45a/6, 48b/11, 58b/12, 67a/12,
69a/10, 69a/11, 69b/1, 69b/4, 6b/2,
70a/1, 85a/8, 86a/11, 115b/13

i.+ inden gelür (cān i.) 13b/5

i.+ indeksin 17b/5

i.+ indeydüm 21a/4

i.+ indesin 110b/4

i.+ indesiz 110b/7

i.+ indedür 41b/12, 43a/8

içerü İçeri

i. 22a/4, 78b/6, 7a/2, 82b/9

i. gir- 25a/4

i. ol- 69a/8

i.+ den 24a/12

içim Bir yudumda içilecek miktarda
olan

i. 18a/13, 96a/12

içün İçin

i. 16b/6, 8b/4

i. (‘ibādet kılmāṣ i.) 67a/7

i. (‘ibret görmek i.) 23b/9

i. (rızk kılmāṣ i.) 68b/13

i. (şadaḳa eylemek i.) 66a/10

i. (farḳ itmek i.) 54a/12

i. (ayıtmak i.) 23b/10

i. (Ādem i.) 49a/3

i. (bār-ı Ḥudāvend i.) 24a/1

i. (benüm i.) 112b/2, 12a/7

i. (birlmek i.) 66a/9

i. (dinlemek i.) 66a/9

i. (dost dost i.) 7b/5

i. (ḥālüm i.) 68b/3

i. (ḥizmet i.) 66a/10

i. (īmān i.) 30b/5

i. (‘ibādeti.) 54a/11, 67a/6,

67b/10

i. (‘ibret i.) 34b/8

i. (‘izzet i.) 20b/1

i. (kendü i.) 17b/6

i. (ḳumāṣ i.) 97a/1

i. (Maḥmūd i.) 112a/13

i. (ma‘rifet i.) 66a/11

i. (Meryem i.) 89b/2

i. (meşekḳat i.) 8b/2

i. (muḥabbet i.) 66a/11

i. (nefs i.) 13b/2, 13b/3

i. (‘ömrümüz i.) 68b/7

i. (rızk i.) 86a/7

i. (şıfat i.) 48a/5

i. (şāh i.) 12a/6

i. (Taḳrır i.) 17b/4

i. (ṭapduḡuḡuz i.) 86b/10

i. (temāṣā i.) 17b/12

i. (uçmaḳ i.) 108b/13

i. (yaya i.) 97a/1

i. (yitürmek i.) 34a/11

i. (za‘ifler i.) 74b/4

i.+ dür (anuḡ i.) 113b/9

i.+ dür (bilmek i.) 47a/1

i.+ dür (faşl i.) 83b/11

i.+ dür (tevḥīd i.) 5a/10

i.+ dür (ḥurūf i.) 44b/5

- içür** - İçirmek
 i.- **ür** 87b/5, 87b/6, 87b/7, 89b/10
 i.- **di** 87a/13, 87a/9, 87b/2, 87b/5
 i.- **di** (muḥabbet şarābın baḡa i.) 87a/10
 i.- **di** (şarāb i.) 89a/9
 i.- **diler** 111a/13
 i.- **diyse** 87a/12
 i.- **en** 88b/7
- id** - 1. Etmek, yapmak 2 Demek, söylemek
 i.- **erin** (ḡammāllıḡuḡ i.) 58b/4
 i.- **er** 19a/5
 i.- **er** (şabr i.) 15a/9
 i.- **er** (ḡikāyet i.) 100b/5
 i.- **er** (rivāyet i.) 34a/3, 43b/3
 i.- **erdi** (seyr i.) 51a/6
 i.- **erdi** (va^c z i.) 11b/3
 i.- **eyin!** (divşür i.) 59a/2
 i.- **eyin!** (işāret i.) 91b/12
 i.- **eyin!** (terk i.) 95b/4
 i.- **eyim!** 107a/5, 107b/2
 i.- **üḡ** 91b/9
 i.- **elüm!** 110a/3, 89b/12
 i.- **elüm!** (beyān i.) 12b/7
 i.- **elüm!** (yardım i.) 91b/8
 i.- **esin** (pāk i.) 67b/12
 i.- **esin** (pür-müyesser i.) 50a/8
 i.- **em** (‘afv i.) 79b/13
 i.- **eler** (ḡabül i.) 71a/12
 i.- **eler** (temcīd i.) 114a/11
- i.- **enler** (tefsīr i.) 114a/7
 i.- **emeye** (farḡ i.) 64b/13
 i.- **eydi** 78b/5
- idin** - Sağlamak, elde etmek
 i. (vezīr.) 78b/5
 i.- **üp** (ḡılaḡuz i.) 97b/11
 i.- **üp** (ḡonuk i.) 46a/2
- igne** İḡne
 i.+ **yi** 36b/7
 i.+ **si** 36b/5
- iḡlāş** 1. Temiz sevgi 2. İhlas sūresi
 i. 28b/12, 32b/12, 5a/11, 5a/12, 70a/6
 İ. 116a/13, 117a/3
 i. **birle** 60a/8, 61a/12
 i. (şıdk u i.) 70b/5
 i. (sūre-i i.) 5a/3, 5a/9, 5a/13
 i.+ **dur** 33a/1
- iḡsān** < Ar. Baḡış
 i. 61a/7
 i.+ **um** 97b/13
- iḡtiyāc** < Ar. Gereksinim
 i. 96b/9
 i.+ **ı** 96b/12
 i.+ **ma** 96b/10
- iḡtiyār** < Ar. 1. Seçme, seçilme 2. Katlanma
 i. **eyle-** 91a/13, 91a/8, 91a/10, 112b/2, 112a/13
 i. **it-** 7b/4
 i. **ḡıl-** 8b/7, 8b/8, 8b/10, 111b/3, 112b/5, 112b/6
 i. **vir-** 8b/6

İhyāyī ‘Ulūm Gazzâlî’nin (ö. 505/1111) başta tasavvuf ve ahlâk olmak üzere fıkıh, kelâm gibi ilimlere bilhassa amaçları bakımından yeni yaklaşımlar getiren önemli eseri

‘**ikâb** < *Ar.* Ceza

i.+ **dan** 73b/4

‘**azâb** u ‘i. olsa 17a/3

İkân < *Ar.* Bilme

i. 46b/2, 70a/6

iki İki

i. 14a/4, 14a/6, 14a/7, 16a/4, 16a/5, 19b/10, 1b/10, 21a/7, 26b/9, 29a/4, 29a/5, 29a/6, 30a/13, 31a/8, 33b/5, 34a/5, 35a/4, 35b/2, 42a/1, 42a/13, 43b/4, 46b/9, 47a/5, 48b/11, 49a/2, 49b/11, 50a/7, 51b/1, 51b/2, 51b/3, 52a/11, 52b/1, 52b/2, 52b/3, 52b/5, 52b/6, 55b/2, 56b/13, 56b/6, 56b/8, 5a/1, 5b/2, 60a/12, 61a/4, 66b/8, 68b/1, 69a/3, 6b/2, 71b/8, 72a/10, 72a/11, 72a/13, 72b/7, 75b/8, 78a/2, 81b/9, 82b/9, 85b/12, 8a/5, 90b/1, 90b/4, 92a/6, 93a/12, 96a/5, 99a/9, /4, 101a/1, 102b/8, 108a/12, 109b/1, 10b/13, 112b/4, 112b/7, 112b/9

i.+ **dür** 27a/13, 46b/3, 82a/12

i.+ **ye** 51a/12

i.+ **si** 55b/5

i.+ **sin** 51a/11, 56b/12

i.+ **sinden** 26a/10, 26b/5

i.+ **ñüz** 75a/13

i.+ **densin** 51a/12

i.+ **misse** 53b/11

i.+ **miskeydi** 53a/5

ikileyin İki kez

i. 113b/7

ikinci İkinci

i. 28b/5, 30a/6, 38a/3, 5a/11, 61b/5, 64b/13, 67a/2, 84a/1, 96b/9, 99b/10, 103a/2, 111a/1, 112b/7

i.+ **ye** 26b/11

iki yüz İki yüz

i. 88a/6

iki yüz sekiz İki yüz sekiz

i. 43a/4

İklîm < *Ar.* Ülke, diyar

i.+ **den** 7b/4

İkrâm < *Ar.* Sunma, armağan etme

i. **kıl-** (‘**azîm-i k.**)109b/12

İkrâr < *Ar.* 1. Dile getirme 2. Kabul etme

i. 117a/5

i. **eyle-** 60a/5

i. **kıl-** 80b/4, 116b/1

İktizâ < *Ar.* İhtiyaç

i. **eyle-** 29a/11

İlâh < *Ar.* Allah

i.+ **dur** 37b/5

İlâhî < *Ar.* 1. Allah ile ilgili 2. Allah’a mensup

i. 9b/6, 16b/5, 20b/4, 26a/9, 26b/3, 31b/11, 35a/9, 43b/5, 43b/7, 43b/9, 44a/1, 44a/2, 52a/1, 55a/3, 59a/13, 59b/3, 70a/3, 73b/2, 73b/6,

73b/8, 79b/10, 81a/7, 82a/10, 91b/7,
93a/1, 93b/11, 101a/1, 107b/1,
115a/13, 116b/13, 116b/4, 117a/10,
117a/9

- i. (‘ilm-i i.) 27b/7
- i.(tecelliyât-ı i.) 47b/7
- i.+ dūr (mertebe-i i.) 27b/9
- i.+ ye (mertebe-i i.) 28a/10

ile İle, birlikte, vasıtasıyla .

- i. 11a/11
- i. (Ādem i.) 51b/11
- i. (cemālüm i.) 15b/12
- i. (darb-ı meşel i.) 102b/3
- i. (dil i.) 9b/7
- i. (feylesof i.) 99a/6
- i. (içmek i.) 95a/8
- i. (kāfir i.) 103b/4
- i. (kız i.) 99b/6
- i. (kuvvet i.) 39a/6
- i. (şāz i.) 117a/12
- i. (Yasin i.) 68b/2
- i. (yil i.) 61b/8

iled – Götürmek, ulaştırmak → **ilet-**

- i.- ür 56a/3
- i.- üñ! 77a/9
- i.- em 112/13

ilerü İleri

i. 49b/3, 56a/9, 62b/1, 76a/1,
90b/8, 111b/7

ilet - Götürmek, ulaştırmak → **iled-**

- i.- düm 96a/9
- i.- di 108b/6

i.- diler 110b/2, 114a/4, 18b/6,
59a/10

illā < Ar. Mutlaka

i. 12b/5, 13b/5, 37a/3, 41a/10,
41b/13, 42a/9, 49a/10, 58b/1, 60a/3,
67b/8, 71b/6, 73a/7, 7b/3, 82a/9,
83a/3, 88a/10, 88a/13, 88b/1, 88b/3,
92a/3, 94a/6, 98b/11, 100a/6, 100b/12,
104a/12, 104a/6, 107b/8, 115a/12

‘ilm < Ar. Bilim

‘i. 40a/13, 61b/11, 69b/3,
85a/11

‘i.-i hilm 9a/12

‘i.-i ilāhī 27b/7

‘i.-i ma‘rifet 27b/12

‘i.-i haḳāyıkından 48b/10

‘i.+ dūr 69a/12

‘i.+ in 113b/13

‘i.+ e 27b/13

‘i.+ ümüzdeydi 74a/13

imām < Ar. Namazda kendisine
uyulan kimse 2. Bir mezhep kuran kişi

i. 112a/13, 112b/2, 112b/4,
28b/9

İ. 41b/6, 53a/13, 53a/8, 53a/9,
53b/1, 53b/2, 53b/6

i.+ dur 29a/1

i.+ lar 112b/5

‘imāme < Ar. Sarık

‘i. 59a/10, 68a/8

īmān Ar. İnanç

ī. 19a/1, 19a/2, 27b/3, 28b/11,
29a/10, 39b/10, 44a/6, 46b/11, 46b/2,

46b/8, 50b/6, 57a/12, 57b/12, 57b/13,
57b/4, 58a/1, 58a/6, 61a/12, 64a/6,
70a/5, 71a/11, 71a/4, 72a/2, 72a/3,
72a/6, 72b/11, 73b/6, 74b/4, 74b/5,
76b/4, 78a/9, 83a/4

ī. (seyyid-i i.) 30b/6

ī. u emānın 23b/7

ī. için 30b/5

ī. getir- 6b/5, 53a/2, 53a/12,
53b/8, 53a/3, 53a/4, 61a/11, 71a/13,
80a/2

ī. git- 70a/11

ī. vir- 72a/5, 75a/8

ī. virdüğümden sonra 83b/4

ī.+ dur 26a/3

ī.+ uş 78a/6

ī.+ a 50b/8

ī.+ ina 56b/9

ī.+ dan (küfr-i i.) 110a/10

ī.+ la 83a/8

ī.+ mız 72a/1

ī.+ uşuz 61a/1

ī.+ uşuza 26a/4

imāret < Ar. Bayındırlık

i. eyle- 47b/12

imdi Şimdi

i. 20a/9, 23b/10, 23b/6, 25b/6,
26b/1, 26b/8, 27a/3, 41a/1, 59b/10,
61a/13, 61b/13, 63b/13, 64b/8, 83b/8,
93b/3, 95b/8, 96b/3

imlā < Ar. Doğru yazım bilgisi

i. at- 5b/11

in – 1. İnnek 2. Düşmek

i.- er 28b/6

i.- erler 19b/10

i.- miş 82b/11

i.- di 6a/8, 70a/13

i.- seydi 70b/1

inan - İnanmak

i.- mazzız 53b/6

i.- mazzıñ 44b/13

i.- ma ! 23b/11 , 117b/1

in‘ām < Ar. Bağış, ihsan

i. kıl- 90a/10

i. kılduñ idi 23b/5

‘ināyet < Ar. İyilik, lütuf

‘i. 114a/9, 57b/8, 70b/13,

74a/5, 74a/6

‘i.+ üñden artuñ 39a/5

‘i. birle 70b/12

‘i. eyle- 45b/9

‘i.+ dür 57b/5

‘i. ipine yapışursa 1b/8

‘i. kılası olsa 95b/11

‘i. ve rahmet eyleyiser idün

115b/11

İnce İnce

i. 106b/9

incid - İncitmek → incit-

i.- ür 36b/5

i.- ürsiz 86a/5

incig Baldır

i.+ ine dek 94b/7

İncil Hz. İsa’ya verilen ilahi kitabın

Kur’an’daki adı

İ. 28b/3, 28b/5

İ.+ i 55a/10	i.- yüp 16b/5
incin - İncinmek	i.- rsem 107b/1
i.- mişdi 75a/10	i.- rseñ 93b/4
incîr < <i>Far.</i> İncir	i.- meyeyin 93b/7
i. 69a/11	
incit -İncitmek → incid-	ip İp
i.- meyesin 35b/11	i. 21a/5
inkâr < <i>Ar.</i> Reddetme	i. eyle- 51a/1
i. 70b/12	‘ināyet i.+ ine yapışursa 1b/8
i. eyle- 52b/11	ir – 1. Ulaşmak, varmak 2.
ins < <i>Ar.</i> İnsan	Olgunlaşmak 3. Kavuşmak 4. Değmek
i. ü cinnî 55b/7	i.- ürem 47b/4
i.+ ümüz 111b/2	i.- üre 79a/3
inşāf < <i>Ar.</i> Acıma	i.- üre (menzile i.) 74a/6
‘adl-i i. 37a/9	i.- ür 28b/13, 38b/12
insāniyyet < <i>Ar.</i> İnsanlık	i.- düm 20b/12
i. 14b/10, 22b/12	i.- dūñ 68b/1
insî < <i>Ar.</i> İnsanla ilgili	i.- di 20a/10, 23b/12, 78b/10,
i. 59b/13, 60a/3, 103a/11	93a/13, 106b/13, 115a/3
intihā < <i>Ar.</i> Son	i.- di (āñirete i.) 83b/7
i. 22a/12	i.- di (burnına i.) 24a/11
iñen Çok , yüksek	i.- di (ğayb i.) 74a/2
i. 24a/3, 45b/6 , 107b/8	i.- di (ğayret i.) 36a/5
iñildi İnliti → iñildü	i.- di (ğāyete i.) 89b/11
i. 93a/5, 93b/13	i.- di (ñiñāb i.) 92b/3
iñildü İnliti → iñildi	i.- di (kemāle i.) 49a/8
i.+ si 93b/12	i.- di(nazarı .) 74a/3
i.+ sin 103a/13, 109b/10, 93b/8	i.- di gördi 111b/5
i.+ sine 93b/12	i.- diler (menziline i.) 11a/4
iñile – İnllemek	i. ! 23b/10
i.- rsin 107a/13, 93a/4, 93b/8	i.- e 17b/2, 55a/7
i.- di 107a/11	i.- e (āñirine i.) 92b/7
i.! 93b/4, 93b/7	i.- e (menzile i.) 21b/9

i.- e (taḥkika i.) 72b/9	irte Yarın
i.- ince (oda .) 92b/5	i. 56a/5
i.- ürdi 68b/5, 74a/5, 74b/11	i. ol- 56a/4
i.- ürdüm 98a/3	i.+ ğe 18a/5
i.- üvirem 116a/1	i.+ ye 65b/6
i.- mez 85a/10	i.+ ye deġin 101b/10, 109b/7,
i.- meye 10b/6, 115b/5, 52b/8	109b/8
irâdet < <i>Ar.</i> İsteme, istek	i.+ ye dek 4a/13
i. 14b/13	
‘irfân < <i>Ar.</i> Bilme	irür – Göndermek, ulaştırmak
‘i. 46b/11, 46b/2, 46b/9, 78a/9	i.- em 116a/3, 116a/5
irgür - Ulaştırmak	i.- üp 116/3
i.- em 14a/10 , 14a/11	işâr < <i>Ar.</i> İkrâm, bahşış
iriş – Ulaşmak, varmak	î. kıldı 40a/13
i.- ür 40b/5	işbât < <i>Ar.</i> Kanıtlama
i.- düm (pâd-řâhlıġına i.) 51b/9	i. 32a/12
i.- di 78b/8, 94a/1	i. eyle- 30b/3
i.- se 99a/4	ise İse
i.- e 101b/8, 17a/13, 17b/2	i. 115a/11
i.- eler 11a/2	İslâm Son ilahi din
irişdür - Ulaştırmak	İ. 28b/10, 61a/6, 103b/4
i.- üp 73a/13	ism < <i>Ar.</i> Ad
i.- ür 105a/9	i.-i a‘zam 30a/9, 30b/11, 30b/6,
irişmek Ulaşmak	31a/1, 31a/11, 31a/6, 32a/7, 32a/8
i.+e (cânlar cânına i.) 21b/10	i.-i a‘zam ol- 30a/6, 30b/4,
irkek Erkek	31b/9
i. 1b/10	i.-i a‘zamdur 29b/11, 30a/8,
irkil – Çekilmek, duraklamak	30b/1, 31b/6, 32b/6
i.- di 106b/2	i.-i a‘zamuġ 32b/6
irmeg Ulaşmak → irmek	i.-i a‘zamlıġına 29b/12
i.+e (dereçâta i.) 30b/11, 113a/2	i.-i şıfat 30a/8
irmek Ulaşmak → irmeg	i.-i şıfatdan 30a/7
i. 101b/5	

i.-i şıfatdur 30a/11, 30a/13, 30a/6	i. eyle- 71b/9, 109b/3
i.-i zāt 30a/7	istihkāk < <i>Ar.</i> Hak etme
i.-i zāta 30a/9	i. bul-49b/2
i.-i zātdur 30a/6	istikbāl < <i>Ar.</i> Karşılama
i.+ i 30b/6	i. eyle- 99a/10
iste - İstemek, arzu etmek	isti' māl < <i>Ar.</i> Kullanma
i.- rsin 11a/8	i. 83b/12
i.- r 21b/9, 96b/1, 107b/6	i. ol- 23a/6
i.- rüz 38a/13	istiskā < <i>Ar.</i> Yağmur duasına çıkma
i.- rsiz 20a/5	i.+ ya çıktılar 35a/7
i.- düm 45b/6	'işyān < <i>Ar.</i> Başkaldırı
i.- diler 48b/5	'i.+ m 109b/4
i. ! 36a/9, 48a/9, 97b/13, 101b/6, 101b/8, 108b/10	iş 1. İş, uğraş 2. Çaba, emek 3. Çalışma
i.- η! (haber i.) 107b/11	i. 11b/5, 70b/12, 77b/6, 88b/13, 98a/12, 111b/11
i.- se 34a/11	i. işle- 12a/6
i.- yesin 109a/9	i.+ den kaldım 89b/12
i.- ye 86a/6, 97b/11, 109a/9	i.+ den gücünden el çeküp 91a/7
i.- rseñ 36a/8, 42a/8, 44b/12, 97b/12	i.+ dür 102b/1, 52b/10
i.- rse (yardım i.) 91b/9	i.+ in 117b/4
i.- rlerse 97b/6	i.+ ine 21b/10, 44a/4, 84b/12, 105b/9
i.- yi girdiler 25b/9	i.+ inde 84a/2, 84a/4
i.- mezse (yardım i.) 91b/9	i.+ i 26a/13, 44b/4, 52b/11, 85a/13, 88b/9, 95a/8, 97a/11, 112a/4
istemeg İstemek → istemek	i.+ idür 76a/9
i.+i 112a/9	i.+ e 36b/1
i.+i (rızk i.) 87a/3	i.+ de 15a/10, 40a/9, 90a/3
istemek İstemek → istemeg	i.+ de olsun 11b/1, 11a/12
i.+den 91a/6, 107b/11	i.+ dedür 105a/4
isti' dād < <i>Ar.</i> Kabiliyet, yetenek	i.+ üme 69b/2
i.+ ma 57a/7	
istigfar < <i>Ar.</i> Tövbe etme	

i.+ **üj** 26a/12
 i.+ **üje** 42a/1
 i.+ **ügüze** 18a/1, 48b/9, 115a/8
 i.+ **lerden** 102a/5, 102a/9
işāret < *Ar.* 1. Gösterme 2. İz, alamet
 i. 43b/13, 63a/8, 64a/12,
 64a/2, 64a/4, 64a/7, 64a/9, 64b/11,
 65a/1, 65b/4, 101b/4
 i. **eyle-** 78a/7, 80a/10
 i. **it-** 48b/13
 i. **id-** 91b/12
 i.+ **dür** 12b/6, 27b/10, 44a/8,
 44a/9, 62b/13, 85a/11, 85a/13, 85a/7,
 85a/8, 85a/9, 85b/1
 i.+ **i eyle-** 107b/7
 i.+ **inde** 85b/4
 i.+ **ler** 63a/8
işböyle İşte böyle
 i. 16b/12
işbu İşte bu, böyle
 i. 11b/8, 12b/13, 12b/8, 13a/1,
 13a/3, 13a/4, 18a/13, 20b/12, 21a/5,
 21a/9, 34b/12, 56a/7, 67a/3, 74a/5,
 86a/4, 89b/8, 95a/11
 i.+ **nuj gibi** 107a/5, 14b/2,
 16a/12, 53b/7, 61b/3, 62a/7, 70a/4
 i.+ **nda** 81a/1
işid - İşitmek → **işit**
 i.- **ür** 76b/11, 103a/7, 103a/11,
 103a/13, 112a/6
 i.- **ürler** 104b/7
 i.- **ür mi** 86b/8

i.- **üj !** 104b/5
 i.- **esin** 12b/3, 21b/1
 i.- **esin (cevābın i.)** 38b/5, 5a/3
 i.- **esiz** 40a/3
 i.- **eler** 12a/11
 i.- **üp (hiṭābın i.)** 38b/8
 i.- **üp işitmez** 104b/5
 i.- **enler** 114a/3
işit – İşitmek → **işid-**
 i.- **düm** 83a/1, 100b/6
 i.- **düj** 111a/3
 i.- **di** 11a/9, 35b/11, 39a/1,
 50a/11, 54b/4, 58b/13, 70b/10, 76a/8,
 87b/8, 8a/3, 94a/2, 103b/6
 i.- **di (āvāzın i.)** 24b/3
 i.- **di (nidāsın i.)** 12b/1
 i.- **dük (ünin i.)** 103b/12
 i.- **diler** 109a/3
 i. ! 17b/3, 18a/2, 21b/12,
 26b/8, 39b/4, 4a/8, 61a/13, 61b/13,
 62a/1, 90a/10
 i.- **se** 45b/1
 i.- **eydi** 73a/3
 i.- **mez** 9b/4, 34b/11, 76b/11,
 102a/3
 i.- **mez (işidüp i.)** 104b/5
 i.- **mezse** 104b/6
 i.- **medi** 71a/4
 i.- **meye** 103a/6
işitmeg İşitmek → **işitmek**
 i.+i 103a/12, 23b/2, 34b/13
 i.+e 21b/6
işitmek → İşitmeg

i. 21b/5, 40b/3, 41b/10, 104b/3,
113a/2

i. (cevābın i.) 38b/8

işitdür – İşittirmek

i.- diler 40a/2

i.- üz 93b/11

işitmezlik İşitmeme

i. 103a/10

işle – 1. İşlemek 2. Yapmak 3.

Çalışmak

i.- rem 12a/6

i.- miş 70b/13

i.- düñ 111b/11

i.- di (günāh i.) 54b/3

i.- yem 112a/9

i.- yesin (günāh i.) 67a/10

i.- ye 85a/3

i.- yene 40b/12

i.- dügüm 112a/9

i.- dügi 70b/13

i.- dügi çün (günāh i.) 51b/13

i.- dünse 81a/1, 81a/3

i.- mez 12a/7

i.- mezsın (iş i.) 12a/6

işlemeg Yapmak

i.+e 13a/11

işlen - Yapılmak

i.- ürse (tā' at i.) 40b/11

iştihā < Ar. İştah

i.+ ğ 99b/4

i.+ yla 87b/12

iştiyāk < Ar. Şevklenme

i.+ ı 97b/3

i.+ **ından** 12a/13, 12b/1

it – 1. Yapmak 2. Yerine getirmek

i.- **düm** 52a/2

i.- **düm** (telef i.) 117a/8

i.- **düm** (terk i.) 51b/9

i.- **düñ** (terk i.) 71b/1

i.- **di** 97b/11

i.- **di** (āh i.) 77b/11

i.- **di** (galebe i.) 111a/11

i.- **di** (ihtiyār i.) 7b/4

i.- **di** (işāret i.) 48b/13

i.- **dük** (kabül i.) 62b/8

i.- **diler** (kavm i.) 89b/13

i.- **diler** 91b/6

i.- **dügi çün** 60b/2

i.- **dügin** 81a/4, 94a/6

i.- **düklerin** 80b/7

i.- **mişlerdür** (farğ i.) 46b/9

i.- **mişlerdür** (harāb i.) 69b/9

i.- **medin** (kulluğ i.) 51b/8

i.- **medün** 115b/12

i.- **meye** (tāleb i.) 69b/2

itmek 1. Yapmak 2. Yerine getirmek

i.20a/5

i. **içün** (farğ i.) 54a/12

i. (**kulluğ i.**) 44b/12

it Köpek

i. 72b/13

i. **hüyın dutar** 73a/10

i.+ i 71a/3

i. **idi** 26a/3

‘**itāb** < Ar. Azarlama, paylama

‘i. 7b/3, 83b/5

‘i. eyle- 7b/1, 83b/1
‘i. gel- 51b/11
itcügez Köpekçik
i. 25b/9, 25b/11, 25b/12,
i’ tibār < Ar. Saygınlık
i. birle 32a/6
i’ tikkād < Ar. İnanç
i. birle 34b/2
i.+ ina 65a/7
itlik Köpeklik
i. 73a/10
ittifāk < Ar. Birleşme
i. 90a/13
iy Ey
i. 9b/10, 9b/9, 11a/2, 15b/6,
17b/10, 17b/11, 17b/12, 17b/13, 17b/7,
17b/8, 17b/9, 18a/12, 18b/12, 18b/2,
18b/5, 19b/11, 19b/12, 20a/4, 20a/7,
20b/3, 21a/1, 21a/12, 24a/5, 24b/6,
25a/11, 25a/12, 25a/8, 36a/12, 36a/5,
38b/4, 39a/6, 3a/12, 3b/11, 42a/7,
44b/11, 48b/2, 50a/11, 50a/6, 50a/7,
50b/4, 51a/10, 51b/11, 51b/12, 52a/4,
60a/4, 61a/9, 63a/9, 63b/12, 68b/5,
73b/12, 73b/9, 74a/1, 75a/12, 75a/3,
76a/3, 76b/12, 78a/10, 82b/7, 83a/1,
83a/8, 8a/5, 92b/3, 94a/1, 94b/13,
95a/1, 98a/13, 98b/1, 99a/12, 99b/8,
103a/5, 104b/4, 105a/7, 106b/13,
107a/12, 107b/7, 10a/10, 10b/8, 10b/9,
1102a/11, 110b/6, 115a/8
izāfet < Ar. İlgi, bağ
i. eyle- 30b/4

izhār < Ar. Gösterme
i. eyle- 48b/2
i. u āyetden 32a/12
‘izzet < Ar. 1. Değer, kıymet; yücelik,
ululuk 2. Saygı, hürmet
‘i. 38a/8, 38b/8, 40a/7
‘i. (hazret-i ‘i.) 18a/3
‘i. (hiṭāb-ı ‘i.) 38b/4, 59b/1,
114b/7
‘i. birle (tertīb-i ‘i.) 36a/11
‘i. için 20b/1
‘i. eyle- 99a/9
‘i. gel- (hiṭāb-ı ‘i.) 110b/6
‘i.+ i 72b/10
‘i.+ ine 96b/8
‘i.+ üm 12a/8
‘i.+ ümüz 39a/8

K/Ḳ

ḳab Kabuk

ḳ. 69a/7, 69b/8, 70a/1
ḳ.+ m 69a/9
ḳ.+ ı 69a/10
ḳ.+ mdan 51a/1

ḳabile < Ar. Boy, kabile

ḳ.+ nūj 102a/6
ḳ.+ si 102a/7, 102a/8

ḳabūl < Ar. Kabul etme

ḳ. id- 71a/12
ḳ. ḳıl- 3a/9, 60b/8, 109b/3,
112a/1
ḳ. ol- 33a/7, 36a/2
ḳ. it- 62b/7

	ķ. eyleyüp (‘özrin ķ.) 112b/10	ķ. (didügün ķ.) 90b/7
ķac Kaç → ķaç	ķ. 50b/4	ķ. (finduķ ķ.) 7a/5
ķacan 1. Ne zaman 2. Nasıl , ne şekilde → ķaçan	ķ. 56a/2	ķ. (gice ķ.) 53b/13
ķaç Kaç → ķaç	ķ. 112a/1	ķ. (hācet ķ.) 70a/12
	ķ.+ dur 13a/12	ķ. (himmet ķ.) 20b/1
ķaç – Kaçmak, terk etmek, uzaklaşmak		ķ. (ne ķ.) 21a/11, 30a/10, 40b/11, 56b/5, 77a/3, 77a/4
ķ.- duņ (bırağup ķ.) 78a/1		ķ. (ol ķ.) 12b/7, 16a/8, 20a/6, 20a/7, 40b/11, 40b/12, 47b/11, 59b/5, 60a/11, 77a/4, 77a/5
ķ.- tı 88a/6		ķ. (zerre ķ.) 78a/7
ķ.- duņuz 78a/12		ķ.+ ı (on gün ķ.) 53b/12
ķ.- alar 78a/10		ķ.+ ı (hācet ķ.) 70a/13
ķ.- up (şerrinden ķ.) 25b/9		ķ.+ dan (bu ķ.) 4b/1
ķ.- an 12a/2		ķadeh < Ar. Bardak, içki kadehi
ķ.- arsaņ 111a/9		ķ. 48b/10, 48b/12, 87b/10, 88b/5
ķ.- maņ! 78a/11		ķ.+ inden 97b/2
ķaçmağ Kaçmak		ķ.+ leri 17a/12
ķ. +a 93a/4		ķ.+ leri birle 97b/1
ķaçan 1. Ne zaman 2. Nasıl , ne şekilde → ķaçan		ķ.+ leriyle 92b/7
ķ. 12a/2, 16b/6, 20a/12, 22a/1, 22a/13, 22a/6, 22b/4, 24a/5, 25a/13, 41a/6, 49b/12, 56a/2, 58b/10, 61b/7, 65b/9, 92b/8, 95b/13, 110b/10, 111a/4		ķadīm < Ar. Eski
ķadar < Ar. Kadar		ķ. 10a/13, 9b/11
ķ. 113b/12, 117a/1		ķ.+ dūr (naķş-ı ķ.) 46a/7
ķ. (bildügün ķ.) 39b/5		ķādir < Ar. Kudret sahibi
ķ. (bu ķ.) 18a/13, 21a/10, 46a/1, 50b/2, 50b/3, 51b/11, 62b/6, 85b/7, 95b/10		ķ.+ düm 115b/13
		ķadr < Ar. Değeri
		ķ.+ in 116a/10, 19a/11, 19a/12, 49b/11
		ķ.+ in bil- 56b/2
		ķ.+ ün (enes-i ķ.) 38a/8
		ķāf < Ar. Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi

ķ. 10a/11, 10b/10	ķ.- ur 30a/11, 30a/12, 30b/1,
ķ.+ dur 10a/11, 10b/10	65b/4, 98b/4, 99a/5
ķ.+ ı 10a/11, 10b/10	ķ.- urlar (‘āciz ü ser-gerdān ķ.)
ķ.+ ıdur 10a/12	14b/4
ķ.+ ınuķ 10b/2	ķ.- mıŗ 91a/6
ķ.+ ından 10a/12	ķ.- dum 18b/1, 77b/5
ķafa < Ar. Baŗ	ķ.- dum (iŗden ķ.) 89b/12
ķ.+ sından 1b/9	ķ.- dı 18a/9, 44a/1, 75b/9,
ķafaŗ < Far. Kafes	76b/7, 86b/5, 93b/9, 95a/5, 96a/2,
ķ.+ dur 12a/2	106b/3
ķaftān < Far. Genellikle ipekli	ķ.- dı (maħrūm ķ.) 63b/10,
kumaŗtan yapılan, uzun ve iŗlemeli ũst	96b/1
giysisi	ķ.- dı (mũteħayyir ķ.) 86b/3 ,
ķ. 49b/9	106b/11
ķahhar < Ar. Kahredici	ķ.- dı (‘āciz ķ.) 20a/8
ķ. 16b/8	ķ.- dı (teķāzā ķ.) 23b/13
ķahharlıķ < Ar. + T. Kahredicilik	ķ.- dı (yetim ķ.) 89a/13
ķ.+ um 16b/11	ķ.- dılar (maħrūm ķ.) 11a/3
ķah(ı)r < Ar. Derin ũzũntũ, acı	ķ.- dılar (nevmiz ķ.) 108a/13
ķ. 117a/13, 15a/1, 31a/11	ķ.- dılar (‘āciz ser-gerdān ķ.)
ķ. ũ melāmet 15a/8	52b/10
ķ.+ ından 77a/9	ķ.- asun (bāķi ķ.) 52a/3
ķ.+ la 74b/12, 74b/8	ķ.- a 98b/10
ķ.+ um 98a/1	ķ.- a (bāķi ķ.) 113a/4, 84b/4,
ķak – İtmek, itelemek	8a/9, 98b/11
ķ.- dı 24b/2	ķ.- a (sũtlıķdan ķ.) 98b/11
ķakı - Őfkelenmek, hiddetlenmek	ķ.- asız 80b/5
ķ.- dı, 79a/6, 7a/12, 7a/8,	ķ.- alar 55a/2
80a/12, 94b/6, 109b/11, 113b/3	ķ.- dılarsa (maħrūm ķ.) 2a/2
ķakımaķ Őfkelenmek, hiddetlenmek	ķ.- up (gũynũlerden ırak ķ)
ķ.+ ı 94b/10	19b/13
ķal - Kalmak	ķ.- an 30a/6, 31a/11, 43a/10,
	44a/2, 50b/6

ķ.- an (bākī ķ.) 85b/10	ķ.+ i 23b/7
ķ.- maz 75a/2	ķ.+ iyle 45/11, 62a/7
ķ.- maz (bākī ķ.) 41a/10	ķalın Kalın olan → ķalıñ
ķ.- maz (dili ķ.) 108b/1	ķ 50b/10
ķ.- madı 106a/3, 20a/5, 50a/10,	ķalıñ Kalın olan → ķalın
80b/12	ķ. 13a/1
ķ.- madı (fermān ķ.) 18a/8	ķallāş < <i>Ar.</i> Kalleş
ķ.- masun 91b/13	ķ. (dervīş-i ķ.) 73b/9
ķ.- maya (egleñüp ķ.) 97a/3	ķamçı Kamçı
ķ.- maya(maħrūm ķ.) 96a/9	ķ. 77b/11, 78a/1
ķ.- mayaydum 75b/11	ķ.+ nuñ 78a/2
ķal' a < <i>Ar.</i> Kale	ķ.+ n 77b/10
ķ.+ nuñ 45a/13	ķamu Bütün, hep
ķalan Artan	ķ. 48a/1, 67a/13, 67b/1, 109a/7
ķ. 44b/5	ķan Kan
ķ.+ ı 25b/3, 25b/5, 73a/8	ķ. 25b/5, 43a/1, 87a/4
ķ.+ ını 24b/10	ķ. ol-14b/8
ķalb < <i>Ar.</i> Gönül	ķ. ağlaş- 68b/7
ķ. 28a/1, 62a/12, 62b/1, 62b/2,	ķ.+ lar 52b/9
62b/3, 62b/4, 62b/6	ķana ķana Doya doya
ķ.+ dur (ħuzūr-ı ķ.)35a/5	ķana ķan- 35b/6
ķ.+ in 62b/6	ķ.- a ķana 35b/6
ķ.+ ini 49a/4	ķanara Mezbaha
ķ.+ ine 37b/11	ķ.+ da 10b/11
ķaldur – Yukarı doğru hareket ettirmek	ķ.+ sı 10b/10
ķ.- dı 77a/1, 82a/4, 98a/2,	ķanatcuķ Kanatcık
99b/7	ķ.+ ların 35a/8
ķ.- a 47a/9, 114a/8	ķanatsuz Kanatsız
ķ.- madılar 109a/1	ķ. 41a/8
ķ.- duñ 117a/11	ķanā' at < <i>Ar.</i> Yetinme
ķalem < <i>Ar.</i> Kalem	ķ.+ la 69b/12
ķ. 49b/9	ķanca < <i>İtl.</i> Kanca, ucu çengelli demir
ķ.-i levh 114a/1	çubuk

ķ. 11a/7	ķ.+ ya 75b/7, 75b/9, 76a/5, 78b/4, 78b/5, 93b/3
ķanca Nereye	ķ.+ da 18a/9
ķ 11a/7	ķ.+ dan 22a/4, 75a/13, 75b/1, 75b/2, 78b/4
ķanda Nerede	ķ.+ sı 2b/13, 3a/1, 105a/1, 106a/3
ķ. 15a/2, 21b/1, 23a/2, 61a/13, 61b/13, 63b/11, 63b/12, 82b/8, 93a/13, 95a/10, 96a/10, 96a/6, 107a/12	ķ.+ sıdur 45a/13
ķ.+ ndur 86b/4, 86b/5, 89b/8	ķ.+ sın 10b/6, 24a/12, 24b/1, 3a/2, 3a/3, 88a/1
ķ.+ sız 68b/6	ķ.+ sina 34a/11, 89b/3, 93a/10, 93a/7, 93a/8, 93a/9, 111b/5, 114a/5
ķandan Nereden	ķ.+ sında 93b/1, 93b/2, 93b/3, 97a/6, 108b/11
ķ. 11a/7, 81b/4, 87a/7, 8a/1, 90a/7, 96a/6, 101b/5	ķ.+ sından 114a/4
ķ.+ dur 90b/12	ķ.+ sından taşra çıķdı 60b/4
ķandur – Kandırmak	ķ.+ ları 89b/4
ķ.- dum 111b/7	ķ.+ larda 5b/12
ķ.- dı 87b/2	ķa' r < Ar. Dip
ķanı Hani, nerede	ķ.+ ından 42b/1, 42b/3
ķ. 18b/9, 77b/1, 77b/8, 78a/4, 78a/5, 78a/6, 81b/7	ķar – Karıştırmak
ķankı Hangi	ķ.- dı 64b/11, 64b/12
ķ. 2a/13, 2a/6, 2a/9, 2b/3, 3a/8, 3b/12, 3b/13, 4a/2, 4a/4, 4a/6	ķara Siyah
ķ.+ sı 97a/2	ķ. 8a/12, 24b/6, 41b/4, 42b/3, 56a/4, 56a/6, 65b/3, 108b/5, 117b/1
ķ.+ sina 97a/7	ķ.+ ydı 56a/7
ķapmak Almak	ķaralıķ Siyahlık
ķ. (zevk ķ.) 17a/1	ķ. 99b/9
ķapu Kapı	ķaraņu Karanlık
ķ. 104b/13, 59b/9, 75b/3, 89b/4	ķ. 12b/8, 37b/12, 62a/4, 62b/13, 64a/5, 105a/7
ķ. a- 112a/11	
ķ. ur- 24b/4	
ķ.+ yı 24b/2, 24b/5, 25a/4, 59a/1, 78b/6, 88a/2	

ķ.+ da 48a/13, 62a/11, 62a/12,
62a/13, 62a/4, 62a/6, 62a/8, 62b/10,
62b/11, 63a/2, 97a/2

ķ.+ dur 64a/5

ķaranulıķ Karanlık → ķaranulıķ

ķ.+ ı 37a/4, 72b/11

ķ.+ ından 42a/2, 73a/10

ķaranulıķ Karanlık → ķaranulıķ

ķ. 112a/6

ķarar - 1. Siyahlaşmak 2. Utanmak

ķ.- dı (yüzüm ķ.) 108b/8

ķ.- sa 67b/13

ķ.- sa (gönlünüz ķ.) 68a/1

ķ.- a 99b/2

ķaravaş Köle

ķ. 88a/5, 88a/6, 88a/7

ķ.+ ıdur 6a/11

ķarār < Ar. 1. Durma 2. Devamlılık

ķ. 68a/2, 77b/6

ķ. kııl- 43b/3, 54b/8, 65b/12,

105b/12

ķ. tıt- 17a/6, 36a/9

ķ. kııldıķdan sonra 41a/7

ķ. kıılmağ çün (cān tende ķ.)

40a/12

ķ. kııldığın (tende nice ķ.)

39b/3

ķ.+ ı 42b/12, 42b/13

ķardaş Kardeş

ķ. 75b/12, 75b/8, 76a/4, 76a/7,

76b/4, 81b/9

ķ. ol- 76a/9, 81b/12

ķ.+ ıyla 76a/5

ķ.+ um 108b/4, 75b/10, 76a/6

ķ.+ uñ 82a/1

ķ.+ ları 76a/12, 80a/1, 80b/5,
80b/7, 81a/8, 88b/10, 88b/9, 116a/2,
116a/6

ķ.+ ların 80a/1

ķ.+ laruñ 77a/7

ķardaşlu Kardeşli

ķ. 76a/5

ķarı – Yaşlanmak

ķ.- miş 77a/13

ķarınca Karınca

ķ. 1b/8, 35a/11, 40a/5

ķ.+ ya 35a/12

ķ.+ dan 52a/10

ķarıncacuķ Karıncacık

ķ. 35a/8

ķarış - Karışmak

ķ.- up durur (adına āh ķ.) 37b/9

ķ.- up durur (adumuza āh ķ.)

36b/12

ķarın Karın

ķ.+ ma gir- 6a/8

ķ.+ ı 115b/12, 80b/11, 84a/9

ķ.+ ı acık- 91b/3

ķ.+ ma 67b/7

ķ.+ ında 112a/10, 116a/4,
116a/9, 37b/4, 67b/6, 67b/9

ķ.+ ından 58b/3

ķ.+ ındayiken 112a/5

ķarşu Karşı, karşıasına

ķ. 57b/8

ķ. (bunlara ķ.) 39b/12

ķ. (güle ķ.) 12a/1	50b/2, 57a/12, 63b/5, 71a/8, 81b/1,
ķ. (güneşe ķ.) 47b/3	83b/10, 84a/11, 87b/4, 87b/8, 88b/6,
ķ. (hazrete ķ.) 19b/2	89b/6, 95b/6, 110b/10
ķ. (ķoyuna ķ.) 106b/2	ķ.+ ından 8a/1, 90a/8
ķ. (nūra ķ.) 43b/5	ķ.+ ındandır 89b/9
ķ.+ sına gelür 92b/8	ķ.+ ındaydı 88b/4
ķ.+ sına tırdı 95a/6	ķ.+ uma 15b/2, 75b/12
ķ. gel- 92a/10, 114a/10	ķ.+ umda 63b/3, 79b/1
ķ.+ sına 106b/1	ķ.+ uńda 89a/6
ķ.+ sında 36a/10	ķ.+ umuzda 88b/7
ķ.+ ma geçsinler 43b/8	ķatı Acımasız, sert
ķ. niçün tırmazlar 43b/6	ķ. 94b/11, 107b/7, 108a/5
ķ. durursa 13b/6	ķ.+ larda 33b/9
ķ. dururlar (nūra ķ.) 43b/7	ķatlan – Dayanmak
ķaşaş < Ar. Bildirme	ķ.- duń 88a/7, 95a/7
ķ.+ dan (aħbār u ķ.) 32a/13	ķatre < Ar. Damla
ķaşd < Ar. Kasıt	ķ. 25b/4, 68b/2, 68b/3
ķ. 29a/4, 85b/5	ķatre ķ. 13a/6
ķ. eyle- 37a/10	ķ. ķatre 13a/6
ķ. ķıl- 26a/4, 80b/7	ķ.+ ye 9b/12
ķ. ķıl-(ağzın açup ķ.) 38a/5	ķ.+ de 9b/13
ķaş Kaş	ķ.+ den 10a/1
ķ.+ lar 45b/12	ķ.+ since 4b/5
ķat Huzur, makam	ķ.+ sinden 41a/6, 70a/4
ķ. 16b/1, 32a/4, 35b/1, 5a/7,	
68b/13, 99a/9	ķavī < Ar. Güçlü
ķ.+ ına 22a/1, 25a/6, 53a/7,	ķ. 10b/8, 1b/8
55a/9, 5b/5, 6b/5, 71a/7, 79a/10,	ķ.+ dür 28a/5, 28a/6, 28b/2
79b/6, 7a/6, 7a/9, 80a/6, 82b/10,	ķavl < Ar. Sözleşme
99a/11, 100a/3, 108a/7, 109b/12	ķ. it- 89b/13
ķ.+ ına degin 114b/10	ķavm < Ar. 1. Kavim, topluluk →
ķ.+ ında 11b/6, 11b/7, 12a/8,	ķavm
19b/13, 31b/11, 34a/10, 37b/5, 47b/11,	ķ. 34a/12

ķavm < <i>Ar.</i> 1. Kavim, topluluk → kavm	ķ. ķaynar gibi ķaynaya (beynisi ķ.) 71b/9
ķ. 63a/2	ķāziyye < <i>Ar.</i> Mesele
ķ.+ ı 6a/4, 48b/4, 56b/3	ķ.+ dūr 12a/9
ķ.+ ım 90b/9	ķazma Ağaç saplı demir araç
ķ.+ ına 86b/6, 89b/11	ķ.+ yla 50b/12
ķ.+ ıyla 23a/11	ķāb < <i>Ar.</i> Uzaklık
ķ.+ a (ķehr-i ķ.) 37a/10	ķ.-ı ķavseyni (maķām-ı ķ.) 9b/3
ķ.+ uz 89b/13	ķābil < <i>Ar.</i> Yetenekli
ķavseyn < <i>Ar.</i> İki kavis	ķ.+ dūr 57a/7
ķ.+ i (maķām-ı ķāb-ı ķ.) 9b/3	ķābiliyyet < <i>Ar.</i> Yetenek
ķavuş - Kavuşmak	k. 57a/8
ķ.- sa 21b/10	ķād(i)r < <i>Ar.</i> Güçlü, gücü yeten
ķayġu Kayġı, endişe	ķ. 102b/10, 102b/7, 104b/2, 117a/9
ķ.+ nuġ 107a/9	ķ.-i ber-kemāl 29a/13, 62a/6
ķayġulu < Kayġılı, endişeli	ķ. ol- 105a/2, 84b/12, 85b/4
ķ.+ lar 94b/1	ķ. ve mālİK ol- 102b/6
ķayna - Kaynamak	ķ.+düm 115b/13
ķ.-ya (beynisi ķazān ķ.- r gibi ķ.) 71b/9	ķ.+ dūr 52b/5
ķaysı Hangisi, hangi	ķādirliġ < <i>Ar.</i> + <i>T</i> Güç
ķ. 99a/5	ķ.+ ı birle 109a/7
ķaysı < <i>Far.</i> Kayısı	ķ.+ umı 116a/12
ķ. 69b/4, 80b/12	ķāfi < <i>Ar.</i> Yeterli
ķayur - Kayırmak, iltimas etmek	k.+ dūr 52b/5
ķ.- maz 76a/9	ķāfir < <i>Ar.</i> Allah'ın varlıġına inanmayan
ķayusı < <i>Far.</i> Kayısı	k. 31a/3, 40b/10, 42b/6, 71a/3, 88a/6, 8a/7, 8a/8, 96a/8, 96a/9, 103b/10, 103b/12, 110a/10
ķazā < <i>Ar.</i> Olacaġı ezelden Allah tarafından takdir edilen şeylerin meydana gelmesi	k. ile 103b/4
ķ.+ sina 61a/2	k. ol- 71b/2
ķazan Kazan	k.+ den 74b/8

k.+ ler 59b/4, 61a/11, 61a/9, 104b/4	k.+ inden 80b/13
k.+ leri 33b/6	keffe < <i>Ar.</i> Terazinin gözü
k.+ lere 10a/3, 10a/5	k.+ sinde 32a/5
k.+ lerden 88a/4, 102a/6	keklik Keklik
kāhir < <i>Ar.</i> Kahreden, yok eden	k. 91a/4
ķ. 52b/1, 52b/3	kel < <i>Far.</i> Saçı dökülmüş
ķ.+ dür 52b/5	k. 52b/13
kāmet < <i>Ar.</i> Ezan	kelām < <i>Ar.</i> 1. Söz 2. Kur'an
ķ. 14a/1, 33b/3	k. 27b/5
ķ. (bān u ķ.) 9a/13	k. (hāşıl-ı k.) 67b/3
kāmīl < <i>Ar.</i> Bilgili	k. (hulāşa-ı k.) 60b/12
ķ. ol- 84b/11	k.-ı mecīdde 63a/3
ķ. ol- (' aķl-ı ķ.) 103a/8	k.+ ı 114a/12, 40a/2, 40a/4, 86a/11
ķ.-i ' aķlsm 8b/11	k.+ ıdur 32a/10
kāni ° < <i>Ar.</i> Kanmak	k.+ ın 40a/12
k. ol-46a/10	k.+ ına 40a/11
kārbān < <i>Far.</i> Kervan	k.+ ında 6a/10, 16b/2, 49a/13, 54a/2, 57a/2, 60a/1, 101a/11
k. bardağı gibi eylemeņ 33a/8	k+ um 109b/5
kārgāh < <i>Far.</i> İş yeri	k.+ uņ 27b/4
k.+ ında 74a/12	kelebek Kelebek
kāse < <i>Far.</i> Çanak	k. 107b/11, 108a/12
k.+ sinden 23b/12	kelebeklik Kelebeklik
kāyim < <i>Ar.</i> kâ'im Yerine geçen	k. 108a/12
ķ.+ dür 57a/13	keler Kertenkele
kāzi 'l- hacāt < <i>Ar.</i> Dilekleri kabul eden	k.+ i 92a/5
ķ. 91b/5	kelīm < <i>Ar.</i> Konuşan, söyleyen
ke-ķavl < <i>Ar.</i> Söz gibi	k.+ ler 52b/11
k.+ i 56a/11	kelime < <i>Ar.</i> Kelime
kebīra < <i>Ar.</i> Büyük	k. 56a/10, 56b/1, 57a/1
k. (günāh-ı k.) 64b/4	k.+ sin çün 58b/2
kefen < <i>Ar.</i> Kefen	k.+ siyiçün 2a/5

k.-i şehādeti 72a/8	k. 2a/1, 12a/5, 12b/3, 15a/1,
k.-i taḳvā 73b/13	15b/12, 16a/10, 16b/2, 17a/13, 20a/13,
k.-i ṭayyibe 56b/6, 57a/10,	20b/1, 21b/12, 24a/3, 24b/13, 25a/3,
57a/8	25b/2, 30b/2, 31a/3, 31a/4, 32a/10,
k.-i tevḥīd 74b/6	32b/1, 32b/2, 34a/13, 35b/1, 36a/5,
k.+ sinden 74a/1	38b/11, 39a/7, 39b/4, 40a/12, 40a/13,
k.+ sin 18a/4, 23b/10, 50b/9,	41b/6, 42a/11, 45a/9, 46a/10, 46a/5,
56a/9, 56b/10, 56b/9, 72b/4	47b/12, 48a/11, 48a/7, 48b/8, 49a/9,
k.+ si 19a/8	49b/6, 54a/2, 54b/9, 57b/3, 57b/10,
k.+ yi 19a/10, 19a/11, 3a/2,	58b/7, 60a/5, 60b/9, 66a/3, 66b/13,
56a/13, 56b/2, 56b/3, 56b/4, 56b/8	66b/7, 67a/1, 67b/1, 68b/3, 68b/5,
k.+ dūr 2b/12, 56b/6	71b/1, 78a/11, 81a/12, 81a/13, 81a/8,
k.+ sidūr 19a/2, 57a/9, 73b/13	82a/1, 82a/6, 84a/1, 84a/2, 84b/12,
k.+ siyle 2a/4	85b/7, 86a/10, 87b/6, 88b/8, 89b/4,
k.+ den ayru olmaya 57a/1	89b/6, 92a/1, 94b/11, 96b/10, 96b/4,
kem < <i>Far.</i> Eksik	97a/13, 97a/3, 97a/4, 97a/7, 97a/8,
k. ol- 77b/12	97a/9, 97b/1, 97b/13, 97b/7, 98a/1,
kemāl < <i>Ar.</i> Olgunluk	98a/11, 98a/3, 98a/4, 98a/6, 98b/2,
k. 56b/12	99a/10, 100a/2, 101a/10, 101a/5,
k.-i evṣāf birle 22a/9	101b/11, 101b/5, 102/9, 102a/12,
k.-i ḳudret birle 64b/10	102b/7, 103a/3, 103a/9, 105a/11,
k.-i raḥmetu'llāh 31a/10	105b/9, 106a/4, 106b/3, 107b/12,
k.-i şıfat 52b/7	107b/4, 109a/6, 109b/1, 109b/2,
k. ol- 52b/6	10a/12, 10a/9, 110a/5, 111a/9,
k.+ e 52b/5	115a/13, 115b/4, 115b/6, 116a/11,
k.+ e ir- 49a/7	117a/12, 117a/3, 117a/4
k.+ de 52b/6, 84b/2	k. gibi 54a/10
kemter < <i>Far.</i> Daha değersiz	k. için 17b/6
k. idi 74a/3	k.+ yiçün 49a/3, 116a/5
kenār < <i>Far.</i> Yan	k.+ ne gel 17b/4, 42a/8
k.+ ina 22a/5	k.+ lerüñ 102b/3, 80b/11
kendü Kendi	k.+ sin 38b/12
	k.+ sün 108a/11

k.+ i 21a/1, 63b/13, 63b/8,
108b/9

k.+ yi 102b/13, 15b/2, 24b/6,
31b/1, 36a/11

k.+ mzi 108a/1, 68b/9

k.+ me 68a/8

k.+ e 45b/8, 60a/8, 70b/8

k.+ ye 18a/3, 30b/3, 31a/12,
31a/5, 31a/8, 33a/10, 47b/5, 66b/13,
80b/7, 91a/5

k.+ lerine 39b/13

k.+ de 89b/5

k.+ den 91a/6

k.+ zden 116a/11

k.+ ler 10a/6

k.+ m 111a/3

k.+ si 53b/3

k.+ z 103a/8

kendzi Kendisi → **kendz**

k.+ n 48a/8, 63b/11, 63b/6,
66b/3, 103a/1, 104b/1, 108a/3

kendz Kendisi → **kendzi**

k.+ me geldm 45b/6

k.+ i 24a/3

k.+ de 48a/10, 48a/9

k.+ le 42a/9

kermet < *Ar.* Cmertlik, kerem

k. 58a/8, 113b/9

k.+ ler 64b/8

kerbic Kerpi → **kerbi**

k. 85b/13

kerbi Kerpi → **kerbic**

k. eyle- 86a/4

kerem < *Ar.* Cmertlik, baı

k. 73a/3, 97a/9, 111a/7

k. ıl- 46a/1, 113b/12

k. ur- 101a/5

k.+  117a/10, 117a/4

k.+ i 112a/3, 113b/11, 58b/9,

95a/1

k.+ nde 83b/3

k.+ inden 102b/13, 111a/9,
33a/2, 34b/1, 58b/7, 79a/2, 96b/4,
97a/3

k.+ m 113b/13, 75a/4

k.+ mz 74a/12

k.- i Melik-iReyynu m
113b/10

kereml < *Ar.* + *T.* Cmert olan

k. 35b/13

kerm < *Ar.* Cmert, kerem sahibi

k. 37a/9, 62a/9, 73b/6, 74a/1,
115b/13

k. (pd-h- .) 97a/8

k. (luf u .) 37a/9

k.+ dr 34a/5, 67b/1

k.+ leri 81a/5

kerml < *Ar.* + *T.* Cmertlik →
kermlig

k.+  birle 109a/7, 109a/8

kermlig < *Ar.* + *T.* Cmertlik →
kerml

k.+  birle 62b/6

kerkes < *Ar.* Akbaba

k. 74a/11

kerr < <i>Ar.</i> Vazgeçip tekrar geri dönme	41a/11, 48a/2, 48b/12, 4a/10, 4a/12, 51b/5, 56b/4, 70b/1, 71b/3, 72b/10, 72b/2, 73a/5, 74a/4, 75a/7, 77b/11, 78a/8, 78a/9, 7b/8, 80b/2, 87b/13, 88a/8, 8b/13, 90a/5, 91b/12, 94b/11, 94b/12, 94b/13, 110b/13, 111a/1
k. ü ferr 39a/6	
kerre < <i>Ar.</i> Kez, defa	
k.+ den 53b/8	
kes – Parçalamak, doğramak	
k.- di 8a/11, 21a/5	
k.- er 43a/6	
kes < <i>Far.</i> Kişi, kimse	
k. ol- 72b/13	
kesb < <i>Ar.</i> Çalışarak kazanma	
k. eyle- 66a/9	
keşif < <i>Ar.</i> Pis, kirli	
k. 64b/10, 64b/12	
k.+ dür 64b/9	
kesil - İştahı kapanmak	
k.- ür 99a/4	
k.- ür (yimekten içmekden k.)	
96a/5	
keşf < <i>Ar.</i> Ortaya çıkarma	
k. eyle- 27a/6	
keşşâf < <i>Ar.</i> Keşfeden, ortaya çıkaran	
k.+ da 5a/3	
ketf Omuz	
k.+ünde 43b/6	
kevşer < <i>Ar.</i> Cennette bir havuz ve bu havuzun suyu	
k. 65a/12	
k.-i eşcâr ola (cennet-i k.) 17a/4	
kez Defa	
k. 17a/2, 19b/9, 21a/12, 21b/1, 24a/4, 24b/5, 24b/8, 25b/13, 26a/5, 34a/11, 35b/5, 36a/8, 38a/11, 38a/12,	
	41a/11, 48a/2, 48b/12, 4a/10, 4a/12, 51b/5, 56b/4, 70b/1, 71b/3, 72b/10, 72b/2, 73a/5, 74a/4, 75a/7, 77b/11, 78a/8, 78a/9, 7b/8, 80b/2, 87b/13, 88a/8, 8b/13, 90a/5, 91b/12, 94b/11, 94b/12, 94b/13, 110b/13, 111a/1
	k.+ den 106b/3, 19b/4, 20a/1, 20a/3, 53a/12, 53b/1, 70a/12, 70b/1, 80a/10
	ķığ Koyun, keçi, deve gibi hayvanların toparlak ve kuru pisliği
	ķ. ol- 53a/10
	ķıđur - Āađırmak, davet etmek
	ķ.- urdđ 110b/12
	ķıl - Kılmak, yapmak
	ķ.- uram (helāk ķ.) 111a/3
	ķ.- ursın 88a/3
	ķ.- ur 64a/7
	ķ.- ur (diri ķ.) 6a/1
	ķ.- ur (farīza ķ.) 51a/3
	ķ.- ur (hıķāb ķ.) 12b/8
	ķ.- ur (münevver ķ.) 22b/9, 78b/1
	ķ.- ur (namāz ķ.) 29b/13, 88a/2
	ķ.- ur (nāfile ķ.) 51a/4
	ķ.- ur (nidā ķ.) 109b/2
	ķ.- ur (selām ķ.) 3a/11
	ķ.- ur (tevbe ķ.) 109b/3
	ķ.- ur (yir ķ.) 39b/8
	ķ.- ur (zāri ķ.) 101b/11
	ķ.- arlar (nidā ķ.) 19b/11
	ķ.- mış (ağzın aĉup ķařd ķ.)
	38a/5

- ı.- dum (ārzü ı.) 21a/3, 93a/1
 ı.- dum (ıatm ı.) 10b/7
 ı.- dum (ıııāb ı.) 10a/10
 ı.- dum (ıııııār ı.) 112b/6,
 8b/10
 ı.- dum (kerem ı.) 46a/1
 ı.- dum (ıonşı ı.) 52a/6
 ı.- dum (münevver ı.) 46a/13,
 46b/1, 46b/2
 ı.- dum (namāz ı.) 101a/4
 ı.- dum (naıar ı.) 117a/6
 ı.- dum (nikāıı ı.) 100b/6
 ı.- dum (‘afv ı.) 52a/5,
 56a/11
 ı.- dum (tesellı ı.) 7b/9
 ı.- dum (vāsııa ı.) 10a/7
 ı.- duıı 92b/5
 ı.- duıı (‘arz ı.) 26a/13
 ı.- duıı (ıııııār ı.) 111b/3
 ı.- dı 30b/13, 86a/5, 90a/11,
 106b/13
 ı.- dı (‘afv ı.) 54b/5
 ı.- dı (‘arz ı.) 117a/5
 ı.- dı (‘azım-i ikrām ı.)
 109b/12
 ı.- dı (cūıı ı.) 20a/7
 ı.- dı (delıl kim ı.) 12b/11
 ı.- dı (erzān ı.) 29a/11, 29a/7
 ı.- dı (gönli kendü ĥazınesi evi
 ı.) 57b/10
 ı.- dı (ıalvet ı.) 115a/5
 ı.- dı (ıamd ü Őenā ı.) 79b/11
 ı.- dı (ıaıā ı.) 68a/10
 ı.- dı (ıavāle ı.) 113a/13
 ı.- dı (ıāzır ı.) 106b/13
 ı.- dı (ııııııār ı.) 112b/5
 ı.- dı (ıııār ı.) 40b/1
 ı.- dı (ıarār ı.) 105b/12,
 43b/4
 ı.- dı (kerem ı.) 113b/12
 ı.- dı (maııııūs ı.) 31a/6
 ı.- dı (melāmet ı.) 15a/11
 ı.- dı (mükerrem ı.) 101b/13
 ı.- dı (müıāııede ı.) 38b/3
 ı.- dı (namāz ı.) 82b/9
 ı.- dı (nevāııt ı.) 99a/12
 ı.- dı (sebeb ı.) 31a/13
 ı.- dı (taıııııı ı.) 113a/3
 ı.- dı (ta‘biye ı.) 29a/10
 ı.- dı (tecellı ı.) 63b/9, 96a/2
 ı.- dı (ıolu ı.) 90b/11
 ı.- dı (vāsııa ı.) 29b/7
 ı.- dı (vesvese ı.) 111b/10
 ı.- dıydı 83b/5
 ı.- duıı (āzād ı.) 72b/2
 ı.- duıı (ıabül ı.) 112a/1
 ı.- dılar 20b/8
 ı.- dılar (ıuııııa ı.) 49a/12
 ı.- dılar (ıalvet ı.) 18b/8
 ı.- dılar (ıāzır ı.) 15b/5
 ı.- dılar (ta‘lım ı.) 27a/7
 ı.- dılar (tedbır ı.) 107b/12
 ı.- dılar (vāsııa ı.) 10a/6
 ı.- dıysa (in‘ām ı.) 90a/10
 ı.- dıysa (ta‘n ı.) 7b/6

- 96a/4
 83b/9
- 95a/5, 96a/4
 106b/7
 20b/5
 60b/12
 117b/2
 69a/1
 34b/5
 17a/11
 55b/4
 25b/7, 99a/3
- 30a/3
 26a/5
 28b/13
 99b/6
 86b/9
 32b/7
 109b/6, 92b/11
 15b/13
 94a/13
 8a/9
 3a/9, 109b/3
 6b/6
 55a/6
 24a/6
 60a/8
 30b/13, 86a/7
 37b/10
 61a/7
 97a/10
 98b/13
 34a/6
- 82a/6
 16b/9
 12a/9
 8b/8
 65b/12
 33b/10
 14b/9, 22b/11
 111b/11
 22a/11, 98b/4, 99a/3
 111b/10, 65b/5
 79a/2
 108a/2
 92b/6
 42a/4, 84b/8
 33a/2
 8b/7
 54b/8
 98b/5
 84b/3, 94b/4
 113b/13
 35a/1
 93a/2
 94b/3
 80b/4
 18b/7
 12b/3
 2a/1
 76b/8
 10b/12
 16b/5
 22a/2
- 111b/10, 65b/5
 79a/2
 108a/2
 92b/6
 42a/4, 84b/8
 33a/2
 8b/7
 54b/8
 98b/5
 84b/3, 94b/4
 113b/13
 35a/1
 93a/2
 94b/3
 80b/4
 18b/7
 12b/3
 2a/1
 76b/8
 10b/12
 16b/5
 22a/2

ķıl Kıl	ķ.+ sını 91a/11, 97a/10
ķ. 41a/9, 44b/2, 77a/4	ķ.+ m 51b/7
ķ.+ lar 44a/11	ķıř Kış
ķılađuz Kılavuz, rehber → ķılavuz	ķ. 89b/6
ķ. id- 97b/11	ķıřını Kışını
ķılavuz Kılavuz, rehber → ķılađuz	ķ. 104b/13, 51a/2, 89b/6
ķ.+ ı 21b/8, 21b/9	ķıtāl < Ar. Savaş
ķılıc Kılıc	ķ. eyle- 33b/6
ķ. 7a/3	ķıyāmet < Ar. Mahřer gūnū
ķ.+ ıymış 15a/13	ķ. 13b/3, 46a/2, 47a/8, 47a/9,
ķ.+ ıyam 15b/11	4b/7, 52a/8, 62b/13, 72b/7, 82a/5,
ķ.+ ıdur 15b/10	85a/12, 88a/13, 110b/5, 116/2
ķ.+ la 50b/13, 6b/4	ķ. ķop- 59a/3
ķ.+ lar ķekdıler 53b/1	ķ.+ e değin 89a/7, 99b/3
ķılıcı Kılan	ķ.+ e değin (tā ķ) 8a/9
ķ.- ıcı (cefā ķ.) 77a/7	ķ.+ de 115a/7
ķ.- ıcının (mūnevver ķ.) 46a/12	ķıyās < Ar. Karşılaştırma
ķırķ Kırk	ķ. eyle 46a/1, 74a/6, 85a/10
ķ. 11a/12, 41b/1, 48b/5, 56b/3,	ķıymet < Ar. Değer
58b/4, 58b/6, 58b/8, 77b/13, 95b/3,	ķ.+ ı 47b/11
114a/9	ķ.+ ūm 12a/7
ķırķ biş Kırk beş	ķız – Kızmak, ōfkelenmek
ķ. 49a/4	ķ.- dılar 25a/5
ķırķ yedi Kırk yedi	ķız Kız
ķ. 3a/6, 3a/9	ķ. 15a/11, 15a/9, 15b/2, 15b/5,
ķırlađıc Kırlağıc	18b/11, 18b/4, 34a/2, 100b/13, 100b/4,
ķ. 51b/10, 51b/6, 52a/1, 52a/6	101a/11, 101a/13, 101b/3, 101b/4
ķ.+ ı 51b/13	ķ. ile 99b/6
ķıřa Kışa olan	ķ.+ dan yağa 18b/8
ķ. 106b/9	ķ.+ uğ 15b/5, 18a/8
ķ. eyle- 103b/8	ķ.+ ını 15b/4
ķıřřa < Ar. Őykū	ķ.+ ı 100a/13, 100a/7, 101a/12,
ķ. 104a/6	15a/4, 18b/7, 5b/9, 90a/9

ķ. + la 100b/4, 18b/8	12b/13, 12b/2, 12b/7, 12b/8, 12b/9,
ķ. + um 100a/12, 100b/2,	13a/1, 13a/10, 13a/11, 13a/12, 13a/13,
100b/6	13a/2, 13a/3, 13a/4, 13a/5, 13a/6,
ķ. + ıdur 100a/7	13a/7, 13a/9, 13b/12, 13b/8, 14a/12,
ķ. + ıydı 109b/13	14a/13, 14a/3, 14a/8, 14b/1, 14b/13,
ķızcağaz Kızcağız	14b/2, 14b/3, 14b/8, 15a/10, 15a/12,
ķ. 18a/7	15a/2, 15a/5, 15a/7, 15a/9, 15b/1,
ķ. + uğ 99b/13, 101a/3	15b/10, 15b/11, 15b/13, 15b/7, 16a/1,
ķızdur- Isıtmak	16a/10, 16a/11, 16a/12, 16a/13, 16a/3,
ķ. 17b/11	16a/9, 16b/10, 16b/12, 16b/13, 16b/9,
ķızıl 1. Altın para 2. Parlak kırmızı	17a/10, 17a/12, 17a/3, 17a/4, 17a/6,
renk	17a/8, 17a/9, 17b/2, 17b/3, 17b/7,
ķ. 110b/12	18a/11, 18a/9, 18b/1, 18b/10, 18b/11,
ķ. ol- 41a/11	18b/12, 18b/4, 19b/10, 19b/3, 19b/4,
ķızlıę Kıtlık	19b/8, 1b/12, 20a/11, 20a/12, 20a/13,
ķ. + a 89b/13	20a/2, 20a/4, 20a/6, 20a/7, 20a/8,
ķi < <i>Far.</i> Ki	20b/11, 20b/12, 20b/3, 20b/8, 21a/1,
ķ. 2a/2, 2a/6, 2a/9, 2a/12,	21a/11, 21a/12, 21a/3, 21a/9, 21b/1,
2a/13, 2b/11, 2b/3, 2b/9, 3a/1, 3a/11,	21b/11, 21b/12, 22a/1, 22a/11, 22a/12,
3a/12, 3a/4, 3a/8, 3b/11, 3b/12, 3b/13,	22a/13, 22a/8, 22b/10, 22b/4, 22b/8,
4a/9, 4b/2, 4b/3, 4b/4, 4b/5, 4b/7, 4b/9,	23a/2, 23a/3, 23a/4, 23a/5, 23a/6,
4b/10, 4b/11, 4b/12, 5a/1, 5a/8,	23a/7, 23a/9, 23b/1, 23b/4, 23b/5,
5a/10, 5a/13, 5b/10, 5b/3, , 6a/2, 6a/4,	23b/6, 23b/7, 23b/8, 24a/2, 24a/3,
6b/3, 7a/1, 7a/12, 7a/2, 7a/8, 7b/11,	24a/4, 24a/6, 24a/7, 24b/10, 24b/13,
7b/12, 7b/2, 7b/4, 7b/7, 7b/9, 9a/1,	24b/7, 24b/8, 24b/9, 25a/12, 25a/5,
8a/1, 8a/10, 8a/4, 8b/1, 8b/11, 8b/12,	25a/6, 25b/2, 25b/8, 26a/1, 26a/11,
8b/3, 8b/4, 8b/5, 8b/6, 8b/7, 8b/8,	26a/4, 26b/5, 27a/13, 27b/12, 27b/3,
8b/9, 9a/3, 9a/5, 9a/6, 9a/9, 9b/5, 9b/8,	27b/5, 27b/7, 27b/8, 27b/9, 28a/10,
10a/1, 10a/5, 10a/7, 10a/10, 10a/11,	28a/11, 28a/12, 28a/6, 28a/9, 28b/10,
10a/12, 10b/1, 10b/11, 10b/5, 10b/7,	28b/11, 28b/13, 28b/3, 29a/10, 29a/11,
10b/9, 11a/13, 11a/2, 11a/6, 11b/10,	29a/4, 29a/5, 29a/7, 29a/8, 29b/10,
11b/13, 11b/7, 12a/1, 12a/10, 12a/12,	29b/11, 29b/12, 29b/13, 29b/3, 29b/5,
12a/3, 12a/5, 12a/9, 12b/10, 12b/11,	30a/10, 30a/3, 30a/4, 30a/8, 30b/12,

30b/13, 30b/2, 30b/3, 30b/4, 30b/5, 50a/2, 50a/6, 50a/8, 50b/10, 50b/4,
30b/7, 31a/12, 31a/2, 31a/5, 31a/6, 50b/7, 50b/8, 51a/7, 51a/8, 51a/9,
31a/7, 31b/10, 31b/11, 31b/3, 31b/7, 51b/1, 51b/4, 51b/5, 51b/7, 52a/10,
32a/1, 32a/10, 32a/11, 32a/2, 32a/9, 52a/2, 52a/4, 52a/9, 52b/1, 52b/10,
32b/6, 32b/7, 32b/8, 33a/13, 33a/2, 52b/11, 52b/12, 52b/3, 52b/4, 52b/7,
33a/3, 33a/6, 33b/13, 33b/2, 33b/3, 52b/9, 53a/11, 53a/4, 53a/6, 53a/8,
33b/4, 33b/7, 33b/9, 34a/13, 34a/3, 53b/1, 53b/11, 53b/3, 53b/7, 53b/9,
34a/5, 34a/6, 34a/7, 34b/11, 34b/12, 54a/12, 54a/2, 54a/5, 54a/8, 54a/9,
34b/2, 34b/3, 34b/5, 34b/6, 34b/9, 54b/11, 54b/3, 54b/4, 54b/5, 54b/7,
35a/12, 35a/2, 35a/8, 35b/3, 35b/7, 55a/1, 55a/11, 55a/13, 55a/3, 55a/4,
35b/8, 36a/1, 36a/12, 36a/2, 36a/5, 55a/7, 55b/10, 55b/11, 55b/4, 56a/5,
36a/8, 36b/10, 36b/13, 36b/2, 36b/5, 56a/6, 56a/8, 56a/9, 56b/4, 56b/6,
36b/7, 37a/1, 37a/11, 37a/6, 37b/10, 56b/8, 57a/1, 57a/10, 57a/13, 57a/6,
37b/11, 37b/13, 37b/3, 37b/4, 37b/7, 57a/7, 57b/10, 57b/13, 57b/3, 57b/4,
37b/9, 38a/10, 38a/12, 38a/2, 38a/5, 58b/1, 58b/12, 58b/3, 58b/4, 58b/5,
38a/8, 38b/10, 38b/4, 38b/5, 39a/11, 58b/6, 59a/12, 59a/2, 59b/1, 59b/10,
39a/13, 39a/3, 39a/5, 39a/6, 39a/7, 59b/11, 59b/12, 59b/2, 59b/5, 59b/8,
39a/9, 39b/11, 39b/4, 39b/5, 40a/2, 60a/1, 60a/3, 60a/5, 60a/6, 60a/8,
40b/1, 40b/11, 40b/12, 41a/12, 41a/2, 60a/9, 60b/10, 60b/12, 60b/13, 61a/11,
41a/5, 41a/8, 41b/12, 41b/13, 41b/6, 61a/12, 61a/5, 61a/9, 61b/1, 61b/11,
42a/10, 42a/11, 42a/4, 42a/6, 42a/7, 61b/4, 61b/6, 61b/7, 62a/10, 62a/11,
42a/9, 43a/12, 43b/10, 44a/10, 44a/3, 62a/4, 62a/5, 62a/9, 62b/10, 62b/11,
44a/5, 44a/6, 44a/7, 44a/8, 44b/9, 62b/13, 62b/6, 62b/8, 63a/10, 63a/13,
45a/10, 45a/12, 45a/2, 45a/3, 45a/5, 63a/2, 63a/3, 63a/9, 63b/11, 63b/12,
45a/6, 45a/7, 45a/8, 45b/1, 45b/4, 63b/4, 63b/8, 64a/1, 64a/10, 64a/13,
45b/5, 45b/8, 45b/9, 46a/1, 46a/11, 64a/2, 64a/4, 64a/5, 64a/7, 64a/8,
46a/4, 46a/7, 46b/10, 46b/11, 46b/3, 64a/9, 64b/11, 64b/12, 64b/13, 65a/1,
46b/8, 47a/10, 47a/5, 47a/7, 47b/1, 65a/2, 65a/4, 65a/8, 65b/1, 65b/3,
47b/10, 47b/12, 47b/13, 47b/4, 47b/6, 65b/5, 66a/1, 66a/12, 66a/2, 66a/6,
47b/9, 48a/1, 48a/11, 48a/3, 48a/5, 66a/7, 66b/11, 66b/2, 66b/9, 67a/10,
48a/6, 48a/7, 48b/10, 48b/2, 48b/7, 67a/3, 67a/4, 67a/6, 67a/7, 67b/11,
49a/8, 49b/1, 49b/11, 49b/12, 49b/3, 67b/12, 67b/13, 67b/4, 67b/8, 67b/9,
49b/4, 49b/5, 50a/1, 50a/10, 50a/12, 68a/10, 68a/11, 68a/6, 68a/9, 68b/10,

68b/7, 69a/1, 69a/10, 69a/2, 69a/7, 69a/9, 69b/10, 69b/3, 69b/4, 69b/5, 69b/8, 69b/970a/1, 70a/4, 70a/7, 70b/13, 70b/8, 71a/1, 71a/5, 71a/7, 71b/13, 71b/6, 72a/1, 72a/2, 72a/4, 72a/5, 72a/8, 72b/1, 72b/13, 72b/3, 73a/8, 73b/1, 73b/10, 73b/12, 73b/2, 73b/4, 73b/9, 74a/10, 74a/2, 74a/3, 74a/4, 74a/6, 74a/8, 74b/1, 74b/11, 74b/12, 74b/6, 75a/2, 75a/3, 75a/4, 75a/6, 75a/8, 75b/12, 75b/13, 75b/2, 75b/5, 75b/8, 76a/2, 76a/4, 76b/1, 76b/12, 76b/2, 76b/3, 76b/4, 76b/5, 77a/13, 77a/2, 77a/3, 77a/4, 77b/13, 78a/1, 78a/11, 78a/12, 78a/13, 78a/4, 78b/13, 78b/3, 78b/7, 78b/8, 78b/9, 79a/7, 79b/1, 79b/2, 79b/8, 79b/9, 80a/1, 80a/13, 80b/1, 80b/2, 80b/3, 80b/5, 81b/11, 81b/2, 81b/4, 81b/7, 82a/11, 82a/9, 82b/10, 82b/11, 82b/13, 82b/5, 83a/4, 83a/8, 83b/10, 83b/13, 83b/2, 83b/3, 83b/7, 84a/10, 84a/12, 84a/2, 84a/8, 84a/9, 84b/1, 84b/10, 84b/11, 84b/12, 84b/4, 84b/5, 84b/6, 84b/7, 84b/8, 84b/9, 85a/11, 85a/2, 85a/3, 85a/4, 85a/5, 85a/9, 85b/10, 85b/11, 85b/12, 85b/13, 85b/2, 85b/3, 85b/5, 85b/6, 86a/5, 86a/6, 86a/9, 86b/2, 86b/6, 86b/7, 86b/8, 87a/11, 87a/2, 87a/9, 87b/1, 87b/3, 87b/8, 88a/10, 88a/11, 88a/2, 88a/7, 88a/8, 88b/1, 88b/3, 88b/7, 89a/12, 89a/5, 89b/10, 89b/7, 89b/8, 89b/9, 90a/10, 90a/13, 90a/3, 90a/7, 90a/8, 90b/6, 90b/8, 91a/1, 91a/11, 91a/12, 91b/1, 91b/10, 91b/13, 91b/2, 91b/4, 91b/6, 92a/12, 92a/5, 92b/1, 92b/3, 92b/9, 93a/13, 93a/6, 93b/13, 93b/3, 93b/4, 93b/7, 94a/1, 94a/12, 94a/6, 94b/11, 94b/5, 94b/7, 94b/9, 95a/11, 95a/2, 95a/4, 95a/7, 95b/10, 95b/2, 95b/8, 96a/10, 96a/12, 96a/6, 96a/9, 96b/1, 96b/3, 96b/7, 96b/9, 97a/11, 97a/12, 97a/13, 97a/6, 97a/9, 97b/11, 97b/13, 97b/4, 98a/12, 98a/8, 98b/10, 98b/11, 98b/2, 98b/6, 98b/9, 99a/13, 99a/7, 99b/1, 99b/2, 100a/1, 100a/11, 100a/12, 100a/13, 100a/3, 100a/4, 100a/5, 100a/9, 100b/1, 100b/2, 100b/3, 100b/8, 101a/1, 101a/10, 101a/7, 101a/8, 101b/10, 101b/12, 101b/13, 102/9, 102a/10, 102a/12, 102a/13, 102a/2, 102a/3, 102a/5, 102b/12, 102b/2, 102b/5, 102b/6, 102b/7, 103a/10, 103a/2, 103a/4, 103a/5, 103a/6, 103a/7, 103a/9, 103b/1, 103b/11, 103b/13, 103b/2, 103b/4, 103b/5, 103b/7, 103b/9, 104a/2, 104a/4, 104b/1, 104b/10, 104b/12, 104b/13, 104b/3, 104b/7, 104b/8, 104b/9, 105a/2, 105a/7, 105a/9, 105b/1, 105b/13, 106a/10, 106a/3, 106a/5, 106b/12, 106b/2, 106b/3, 106b/4, 107a/12, 107a/13, 107a/3, 107a/8, 107b/11, 107b/12, 107b/13, 107b/2, 107b/3, 107b/4,

107b/8, 108a/13, 108a/6, 108a/8,
108b/1, 108b/10, 108b/2, 108b/6,
108b/7, 109a/4, 109a/5, 109a/6,
109a/9, 109b/10, 109b/13, 109b/3,
109b/4, 109b/5, 109b/6, 109b/8,
1102a/11, 110a/3, 110a/5, 110b/10,
110b/2, 110b/3, 110b/5, 110b/6,
110b/7, 110b/9, 111a/2, 111a/3,
111a/4, 111b/10, 111b/11, 111b/12,
111b/2, 111b/3, 111b/5, 112a/1,
112a/12, 112a/2, 112a/5, 112a/9,
112b/11, 112b/12, 112b/2, 112b/3,
112b/6, 112b/7, 113a/1, 113a/12,
113a/13, 113a/3, 113a/5, 113a/7,
113a/9, 113b/11, 113b/13, 113b/4,
113b/6, 113b/7, 113b/9, 114a/1,
114a/12, 114a/13, 114a/7, 114b/11,
114b/13, 114b/2, 114b/3, 114b/7,
115a/2, 115a/8, 115b/12, 115b/3,
115b/5, 115b/6, 116a/1, 116a/13,
116a/2, 116a/3, 116a/4, 116a/5,
116b/8, 117a/10, 117a/11, 117a/2,
117a/5, 117a/6, 117a/8, 117b/5,
114a/8

k. (her k.) 22b/1, 22b/2,
23a/10, 29a/3, 4a/11, 4a/9, 5a/13,
60b/2, 61a/7, 66b/2, 78b/4, 85b/6,
86a/5, 92a/8, 92a/9, 95a/8, 105a/11,
105a/12, 108b/1

k. (her ne k.) 42a/13, 42a/8

k. (her-çend k.) 47b/11, 47b/5,
65b/10, 71a/10, 75a/10, 102b/10,
110b/2, 110b/7,

k. (şöyle k.) 40b/4

k. (tā k.) 15b/8, 32b/2, 33a/12,
65b/12, 67a/10, 72b/7

k. (veyh k.) 48b/2, 50b/4

k. sağa virdüm (hediyeye k.)
3a/5

kibr < *Ar.* Büyükleme

k. 5a/1, 70b/6

k.+ dür 38a/5

kifāyet < *Ar.* Yararlı olma

k.+ dür 57b/6

kilid < *Far.* kilid Kilit

k.+ üñ 32b/12

k.+ in 31b/4, 74b/10, 74b/8

k.+ i 39b/2, 89b/5

k.+ idür 113a/3, 32b/11, 74b/7

kilidle – < *Far.* + *T.* Kilitlemek →

kilitle-

k.- di 88a/1

kilim < *Far.* Kilim Kilim

k.+ inden taşra 15a/1

kilitle - < *Far.* + *T.* Kilitlemek →

kilidle-

k.- rdi 89b/5

kim Kim

k. 1b/7, 1b/8, 4a/2, 4a/4, 4a/6,
7a/7, 7b/5, 12b/12, 12b/9, 13a/1,
13a/10, 13a/2, 13a/3, 13a/4, 13a/7,
13a/8, 18b/4, 21b/3, 22b/3, 30b/2,
31b/7, 32a/7, 37a/2, 38a/2, 44b/12,
50a/11, 55b/12, 56a/13, 58b/8, 61b/2,
61b/5, 62a/11, 62a/2, 64b/9, 69a/13,

73a/4, 73b/8, 77b/10, 83b/5, 87b/7,
91b/8, 98b/1, 98b/8, 99a/9, 101b/13

k.+ dür 13a/6, 14a/2, 24b/2,
24b/4, 37b/10, 37b/9, 53a/11, 76b/5,
87a/1

k. (ola k.) 45b/3

k.+ e 6b/10, 72a/3, 7a/11,
85b/1

k.+ de 10b/11

k.+ den 7a/11, 85b/1, 93a/4,
100a/10

k.+ em 80a/9

k.+ ven 54a/13

k.+ sin 23b/4, 47b/6, 75b/14,
80a/9

k.+ lersiniz 60b/13

k.+ lersiz 23b/1

k.+ lerdür 59a/7

kimi Kimisi

k. 104a/11, 3a/1, 42b/6, 43a/3,
44a/11, 44a/13, 44b/1, 5b/4, 5b/7,
72a/2, 95a/4, 95b/11, 96b/11, 97a/1,
97a/10, 97a/4, 97b/2, 97b/9

k.+ nün 62b/2

k.+ ni 66a/10

k.+ ne 87b/6

kimse Kimse

k. 24b/2, 31a/3, 31a/5, 32a/1,
32b/5, 48b/4, 49a/12, 54b/6, 62a/8,
62a/9, 64b/13, 65a/4, 84a/13, 84a/4,
84b/13, 85a/3, 86a/8, 100a/4, 100a/6,
101b/1, 101b/2, 101b/4, 102a/3,
1102a/11

k.+ nün 84b/9, 112a/11,
112a/12

k.+ yi 59b/11, 67a/5, 85a/10,
89b/1, 89b/13, 96a/3, 102a/10

k.+ ye 24b/12, 96a/3, 103a/4

k.+ den 71a/4, 84a/12, 84b/1,
100a/10, 100a/4

k.+ yle 71a/4, 101b/9, 102a/1

kimün Kimin

k. 13a/11, 29b/10, 73b/12,
81b/2, 81b/5

kimyā < *Ar.* Kimya

k.+ dur 70a/3

kir Kir

k. 60b/4

kirāmen kātibīn < *Ar.* İşlenen günah
ve sevapları yazmakla görevli bulunan
melekler

k. 56a/3

kirde Bir tür pide

k.+ yle 90b/1, 90b/4, 90b/6

kiremid < *Rum.* Kiremit

k.+ e 65b/10

kişi Kişi, şahıs

k. 7b/11, 7b/13, 7b/7, 18a/13,
20b/9, 21a/4, 21b/12, 21b/7, 21b/8,
22b/7, 24a/4, 29b/13, 33a/8, 34b/11,
34b/8, 42a/7, 44a/5, 48a/10, 48b/11,
51b/1, 51b/12, 53b/3, 54b/4, 69b/4,
78b/8, 79b/2, 81b/6, 85b/12, 86a/2,
86a/4, 87b/10, 91a/10, 96a/12, 96b/10,
99a/7, 99b/13, 100b/5, 102b/6, 103a/6,

103a/7, 106a/12, 110a/5, 110b/2,
113a/8, 113b/13, 113b/8

k.+ nün 19b/8, 33b/11, 96b/12,
99b/4, 102b/8

k.+ ye 7b/8, 18a/5, 22a/13,
23a/4, 52b/5, 5a/12, 72a/5

k.+ yle 102b/7

k.+ si 114a/13

k.+ sin 94b/11

k.+ ler 56b/11, 59a/5, 103b/7

k.+ lerün 100b/3

kitāb < *Ar.* Kitap

k. 28b/3, 49b/13, 50a/2,
112/13, 113a/4, 113a/5, 113a/6,
117b/5

k. bil- (**hisāb k.**) 72a/12

k.+ ı 117b/7

k.+ da 32a/11

k.+ lar 4b/1

k.+ lara 67a/12

ko – 1. Koymak, bırakmak 2.
Alıkoymak 3. Terk etmek, bırakmak
→

k.- rlar (**aşa k.**) 15a/2

k.- mış 20b/9, 59a/11

k.- dum 112a/7, 45a/5, 98a/2,
98a/6

k.- duş 70b/8

k.- dı 49a/6, 56b/13, 56b/8,
65a/12, 86b/1, 97a/9

k.- dı (**bine k.**) 74a/11

k.- dı (**örte k.**) 90b/2

k.- dılar 42a/1, 81a/13, 89a/5

k. ! 55a/12, 77b/10, 80b/2,
82b/12, 83b/4

k.- yasın 10b/4

k.- rdı (**gözi önünde k.**) 44a/8

k.- rsañ (**baş benüm eşigüm
toprağına k.**) 63a/12

k.- mışdur 48a/5, 88a/10

k.- mışlardur 42b/9

k.- maz 111a/9

k.- madum 20b/4

k.- madı 58b/7

k.- madılar 111a/12

k.- maya 65b/10

k.- mayaduñ 76a/8

k.- mayaydı 16b/2

kocal - Yaşlanmak

k.- dı 89b/10

koku Koku → **koku**

k. 98a/3

koku Koku → **koku**

k. 101b/8, 10b/6

k.+ yı 97b/11

k.+ sı 24a/11, 53a/8, 99a/4

k.+ sın ala 97b/10

kol Kol

k. 15b/7

k.+ ı 15b/3

k.+ ma 76a/11, 76b/3, 94a/3

k.+ ında 76b/1

k.+ uğunuzda 25a/7

kolsuz Kolsuz

k. 41a/8

koltuğ Koltuk altı

ķ.+ ı 16a/6	ķ.+ dan 105b/10, 19b/1, 89a/3
ķon – Bırakılmak	ķ.+ muz 68b/8
ķ.- ıcaķ 79b/8	ķ.+ sından 52a/8, 78a/5, 81a/7,
ķonıl - Koymak	108b/8, 116/3
ķ.- mııdı 49a/11	ķorkud – Korkutmak → ķorkuķ
ķonıı Komıı → ķonıı	ķ.- ur 50b/8
ķ. 90b/1, 90b/4	ķorkuķ - Korkutmak → ķorkud
ķ. ol- 52a/7, 52a/9	ķ.- madı 87a/11
ķ. ķıl- 52a/5	ķoru - Korumak
ķ.+ ların 90b/10	ķ.- r (taķtın ķ.) 14b/12, 23a/1
ķonıı Komıı → ķonıı	ķoı - Koımak
ķ.+ m 68a/4	ķ.- salar 9b/4
ķ.+ lara 90b/10	ķov - Uzaklaıtırarak, defetmek
ķonııluę Komııuluk	ķ. ! 58b/5
ķ.+ ında 38a/7	ķ.- asın 39a/12
ķonuk Konuk, misafir	ķovan Kovan
ķ. gel- 20a/13, 26a/8	ķ.+ da 52b/2
ķ. idin-46a/2	ķoy - 1. Koymak, bırakmak 2.
ķ. ol- 20b/2, 91a/10, 95b/2	Alıkoyarak 3. Terk etmek, bırakmak
ķ.+ larum 45a/8	ķ.- ar 110a/7
ķ.+ laruma 26a/11	ķ.- dı 109b/9, 88a/1, 90b/2
ķonukluk Misafirlik	ķ. ! 106a/1
ķ. eyle- 80b/10	ķ.- a 16a/6, 58b/10, 69b/3,
ķop - Meydana gelmek	88a/11
ķ.- mıı (ķıyāmet ķ.) 59a/3,	ķ.- a (maķrūm ķ.) 36a/1
100b/8	ķ.- avuz 110a/4
ķork - Korkmak	ķ.- alar 63a/12, 81a/6, 88a/13,
ķ.- duğ 8b/8	88b/2, 89a/4
ķ.- dılar 35b/4	ķ.- alar (ac ķ.) 88b/1
ķ.- mazam 44a/6	ķ.- alar (baıların senūę eııęūn
ķorkmak Korkmak	ķ.) 63a/13
ķ. 17a/1	ķ.- alar (menziline ķ.) 78a/4,
ķorku Korku	80b/13

<p> ķ.- up 25b/1, 46a/2 ķ.- up (ma'şiyet dünyāda ķ.) 65b/6 ķ.- ardı 21b/2 ķoyun Koyun ķ. 53a/10, 106a/13, 106a/6, 106a/7, 106b/2 ķ.+ a karşı 106b/1 ķ.+ uğ 106b/1 ķoz < <i>Far.</i> Ceviz ķ. gibi 69a/8 kök Kök k.+ in 50b/12 k.+ inden 50b/10 k.+ i 44b/3, 44b/4, 50b/10, 50b/12, 50b/7, 50b/8, 57a/10, 57a/12, 57b/5, 57b/7 ķudret < <i>Ar.</i> Kuvvet → ķutret ķ. 11a/12, 11a/13, 39a/6, 44b/5, 45/11, 46a/3, 47a/5, 62a/7, 65b/12, 73b/10, 76b/5 ķ. birle (kemāl-i ķ.) 64b/10 ķ.+ üğ 23b/7 ķ.+ i 61b/5, 105a/6 ķ.+ inden 81a/4 ķ.+ ümden 98a/4 ķ.+ ümüz 10a/11, 10a/12, 74a/11 ķul Allah'a göre insan ķ. 10b/1, 10b/2, 10b/5, 17a/13, 22a/8, 22b/5, 23a/3, 26b/2, 2a/13, 2a/6, 2a/9, 2b/3, 34a/13, 3a/1, 3a/8, 3b/12, 3b/13, 48a/8, 4a/2, 4a/4, 4a/6, </p>	<p> 54b/3, 54b/5, 65b/5, 72a/10, 72a/12, 72a/9, 75b/7, 7a/13, 81a/2, 81a/4, 82a/10, 82a/8, 95b/12, 95b/13, 96a/1, 96b/1, 96b/5, 97a/4, 105a/8, 109a/6, 111a/4, 115a/13, 115a/2, 115a/3, 115a/9, 115b/11, 117b/5 ķ.+ dur 6a/11, 102/9 ķ.+ mış 75b/12 ķ.+ uğ 10a/11, 10a/13, 10b/10, 111a/7, 22a/7, 22b/5, 28a/2, 56a/3, 56b/9 ķ.+ in 22b/5, 36a/1, 111a/8 ķ.+ inuğ 14b/8, 22b/10 ķ.+ ma 16a/8, 95a/4, 95b/11 ķ.+ indan 34a/5 ķ.+ ı 20a/13, 54b/2, 54b/3, 72a/13, 72a/7, 102b/6 ķ.+ ı olur 61a/8 ķ.+ ıdur 55a/13 ķ.+ a 20a/13, 40a/9, 48a/5, 84a/5, 108b/2 ķ.+ dan 34a/6 ķ.+ um 14a/8, 44b/11, 54b/12, 56a/9, 61b/6, 62a/12, 66a/2, 79b/9, 82a/7, 82a/9, 82b/3, 89a/5, 92b/9, 97b/12 ķ.+ umuğ 56a/10 ķ.+ uma 17b/7 ķ.+ lar 28a/11, 84b/3, 97a/9, 114b/2 ķ.+ lardan 74a/3 ķ.+ larla 114a/2 </p>
--	---

ķ.+ larum 17a/8, 80b/2, 100b/1,
110b/6, 114b/7

ķ.+ laruma 9b/7, 9b/11,
113b/13

ķ.+ laruņ 31b/13, 37b/10,
62b/5, 93b/8, 97b/3

ķ.+ laruņı 16b/6

ķ.+ laruņa 26b/6

ķ.+ ları 29b/2, 95b/7, 97b/2,
98a/10, 100b/1, 103a/1

ķ.+ ların 31a/12

ķ.+ larınuņ 103a/3, 105a/3,
96b/9

ķ.+ larını 105a/2

ķ.+ larına 23a/13, 75b/11,
87b/5, 90a/8, 91a/3, 96b/4, 112a/4

ķ.+ larumuza 10a/13

ķ.+ larında 14a/11, 16a/12,
16b/12

ķ.+ larından 82a/7

ķ.+ larındanum 59a/9

ķul - Kılmak → ķıl-

ķ.- (yav ķ.) 75b/12, 76a/13

ķulaĝ Kulak → ķulaķ

ķ.+ uņ 112a/6, 66a/8

ķ.+ a 103a/12, 104b/3, 34b/13,
40b/3, 41b/10

ķ.+ ı 103a/6, 103a/7

ķ.+ ına 101a/6, 105a/9, 24a/8,
35b/7, 73a/13, 74b/11, 93a/13

ķ.+ ında 36b/4

ķ.+ la 12a/11

ķ.+ uma 101a/2

ķ.+ umuz 23b/2

ķulaķ Kulak → ķulaĝ

ķ. 19b/3, 44b/1, 45a/13, 45b/1

ķulcuĝaz Kulcaĝız

ķ.+ sını 25b/3

ķulluĝ Kulluk → ķulluķ

ķ.+ ına 66a/1

ķ.+ uņı 60a/6

ķ.+ uņda 101b/7

ķ.+ uņuza 60a/6

ķ.+ um 13b/8

ķulluķ Kulluk → ķulluĝ

ķ. 51b/9, 60a/7

ķ. eyle- 44b/12, 60a/8, 105a/4

ķ. it- 44b/11, 51b/8

ķ.+ da 51b/8

ķ.+ dan 72b/1

ķumāş < Ar. Kumaş

ķ. iķün 97a/1

ķur -Kurmak

ķ.- dı (tuzak ķ.) 35b/1

ķ.- mışdı (aĝın ķ.) 96a/8

ķur' a < Ar. Ad çekme

ķ. bıraķ- 90a/1, 9a/11

ķ. aņa dūşdı 90a/2

ķur'ān < Ar. İslām dininin kutsal
kitabı

ķ. 26b/3, 28b/3, 28b/5,
41b/12, 51a/4, 67b/12, 68b/1, 70a/10,
70a/13, 70a/5, 70a/7, 70b/5

ķ. birle 46b/2

ķ.-ı haķım 9b/1

ķ.-ı 'aziz 32a/9

Ḳ.+ da 28a/11, 31a/4, 32b/13,
42b/10, 73a/1

Ḳ.+ dan 112b/6, 70b/3

Ḳ.+ dur 19b/5, 45a/7, 70a/9

Ḳ.+ ı 8b/2, 8b/4, 70a/6

ḳurb < Ar. Yakınlık

ḳ. u dīdār 40b/9

ḳurbān < Ar. Kurban

ḳ. 20b/13

ḳ. eyle- 20b/1

ḳ. ḳıl- 20b/5

ḳ. ḳılup aṣa 10b/12

ḳurbānlık < Ar. + T. Kurbanlık

ḳ. 20b/3

ḳurbet < Ar. Yakınlık

ḳ.+ üm 31b/12

ḳurd Kurt → ḳurt

ḳ.+ ı 53a/9

ḳurt Kurt → ḳurd

ḳ. 82a/2, 106b/1

ḳurtar - Kurtarmak

ḳ- 95a/3

ḳ.- dı 68b/4

ḳ.- a 113a/13

ḳ.- aydum 116a/2

ḳ.- up 116/3

ḳ.- up (ṭamudan ḳ.) 5b/1

ḳ.- maya 104b/1

ḳurtarmağ Kurtarmak → ḳurtarmağ

ḳ.+a 116a/7

ḳurtarmağ Kurtarmak → ḳurtarmağ

ḳ. 5a/13

ḳurtcağaz Kurtcağız

ḳ.+ a 74a/12

ḳurtıl - Kurtulmak

ḳ.- mişsin 11b/6

ḳ.- dı 23a/13, 89a/2

ḳ.- asın 49b/6

ḳ.- a 15b/13

ḳ.- up 30b/10

ḳurtılmağ Kurtulmak → kurtılmağ

ḳ.+a 30b/10, 113a/2, 117a/7

ḳ.+ına 31a/13

kurtılmağ Kurtulmak → kurtılmağ

ḳ. 59b/13

ḳuru 1. Kuru, yaş karşıtı 2. Boş

ḳ. 25a/8, 65b/11, 65b/7, 65b/8,
106b/10

ḳuru - 1. Cansız duruma gelmek 2.
Islaklığını, nemini yitirerek kuru
duruma gelmek, kurumak

ḳ.- r 57b/13

ḳ.- ya 65b/10

ḳ.- maz 58a/1

kūs < Far. Kös, büyük davul

k.+ ımı 114a/9

ḳuşūr < Ar. Köşkler

ḳ. (ḥūr u ḳ.) 40b/8, 42a/5

ḳuş Kuş

ḳ. 39a/4, 51b/11, 101a/6,
106b/11, 106b/6, 107a/1, 107a/3,
107a/4

ḳ. eyleyüp uçurmağ 98a/5

ḳ.+ dur 15a/7

ḳ.+ ından 39a/9

ḳ.+ a 91a/7, 101a/7, 107a/3

ķ.+ sını 39a/9	ķ.+ lar 6b/8
ķ.+ ısı 39a/10	ķuyu Kuyu
ķ.+ lar 26a/10, 101b/10, 114a/10	ķ.+ ya 88b/4, 88b/9, 89a/2
ķ.+ ları 26b/3	ķ.+ da 116a/2, 116a/7, 89a/9, 93b/9
ķ. mı 107a/2	ķ.+ dan taşraydı 88b/13, 88b/8
ķuşcağaz Kuşcağız	ķüffār < Ar. Kafirler
ķ. 107b/3	ķ. 103b/6
ķuşağ Bele sarılan uzun ve enli kumaş	ķüfr < Ar. Allah'a ve dini şeylere inanmama
ķ.+ ın 19a/13, 61a/8, 108b/9	ķ.-i imāndan 110a/10
ķūşe < Far. Köşe	ķ.-i şerīkin 57b/11
ķ. 91a/10, 91a/8	ķ.+ leri 72b/11
ķ.+ sine 69b/13	ķül Kül
ķūşk < Far. Köşk	ķ.+ ini bile 20a/11
ķ. 4a/10, 4a/11, 75b/4	ķüllī < Ar. Genel, bütün
ķ.+ da 75b/4	ķ. 30b/13, 47b/4, 47b/5, 94b/10, 106a/3
ķuşlık Kuşluk vakti	ķürk Kürk
ķ. 8a/11	ķ.+ le 25a/11, 25a/13, 25a/4, 25a/9, 25b/1
ķutret Kuvvet → ķudret	ķürklüce Kürk gibi
ķ.+ üm 9b/12	ķ. 25b/2
ķuvvet < Ar. Güç	ķürsī < Ar. 1. Taht 2. Merkez
ķ. 10b/2, 19a/12, 20b/9	ķ. 98a/3
ķ. birle 10a/12	ķ.+ ler 59a/5
ķ. ile 39a/6	ķ.+ lerde 59a/5
ķ. vir- 10a/12	ķüy - Beklemek
ķ.+ üñ 107b/1	ķ.- erler (turup ķ.) 114b/7
ķ.+ in 92a/1	L
ķ.+ i 77b/4	ķafz < Ar. Söz
ķ.+ inden 10b/2	1.+ 1 16a/4
ķuvvetlen- < Ar. + T. Güçlenmek	ķafzatu'llāh < Ar. Allah'ın sözü
ķ - düm 88a/9	
ķüy < Far. Köy	

1. 16a/4, 16a/7
lāt İslam öncesi Arap toplumundaki
putlardan biri

t.+ a 102a/7

laṭif < *Ar.* Hoş, güzel

1. 10b/8, 11b/3, 40a/6, 49a/5,
64b/10, 64b/12

1.+ **dür** 64b/9

laṭife < *Ar.* Şaka

1. 23b/11, 4b/2, 79a/3, 80a/1,
88a/10, 88a/9, 114a/12

1.+ **yi** 88a/11

lā < *Ar.* Arap alfabesinin yirmi altıncı
harfi → **lām**

1. 22b/11, 23a/6, 23a/8

lā-cerem < *Ar.* Şüphesiz

1. 12a/7, 19a/9, 36b/9, 39a/7,
63b/1, 92b/5, 96a/1

lā-yezāl < *Ar.* Bitmez, yok olmaz

1. (**ḥalıḳ-ı 1.**) 102b/12

lām < *Ar.* Arap alfabesinin yirmi
altıncı harfi → **lā**

1. 14b/12, 16a/5, 23a/5, 26b/9,
28b/5, 85a/7, 85a/8

1.+ **m** 30a/12, 30a/13

1.+ **muḡ** 10b/2

1.+ **ı** 10b/1, 10b/5

1.+ **ıdur** 10b/1

1.+ **ma** 10b/12

lāyık < *Ar.* Yakışan, yaraşan

1. 20b/13, 49a/10, 57a/7,
97a/12, 100a/1, 100a/3, 101a/13

1. **ol-** 20b/5, 23a/5

1.+ **dur** 37b/3, 78b/8, 84a/5

1.+ **sın** 49b/4

lāzım < *Ar.* Gerekli

1.+ **ken** 33a/10

lāzib < *Ar.* Yapışkan

1. 65a/13

1.+ **den** 65a/13

lebbeyk < *Ar.* Buyurun efendim,
emredin anlamındaki söz

1. **diyü** 94b/13, 114b/9

lemyezal < *Ar.* Baki olan

1. (**mālik-i 1.**) 102b/11

leṭāfet < *Ar.* Hoşluk, güzellik

1. 58a/7

1. **ṭut-** 10b/3

1.+ **i** 81b/11

1.+ **ine** 81b/11

leṭāyif < *Ar.* leṭā^c if Şakalar, latifeler

1. 66a/13, 104b/11

1.+ **i** 12b/6

levh < *Ar.* Üzerine yazı yazılabilen
nesne

1. (**ḳalem-i 1.**) 114a/1

levn < *Ar.* 1. Renk 2. Tür

1.-i **müteğayir** 83a/12

1. + **i** 53a/8

lif < *Ar.* Lif

1.+ **inden** 51a/1

loḳma < *Ar.* Lokma

1. 32b/12

1.+ **ya** 69b/12

luṭf < *Ar.* Lütuf, iyilik

1. 21b/3, 47b/12, 101b/6
1. **eyle-** 22a/10
1. **birle** 74b/10
1. **u kerim** 37a/9
1.+ **dur** 25b/5, 112a/4
1.+ **ın** 23b/10
1.+ **ına** 23b/11
1.+ **ından** 10b/2, 10b/5, 14b/6
1.+ **ı** 95a/1
1.+ **la** 74b/12, 74b/9
1.+ **lar** 114a/1
1.+ **lar eyle-** 23b/10
1.+ **uğla** 117a/13, 23b/9
1.+ **umuz** 10b/1, 10b/12, 74b/4
- M**
- ma^ʿāşi** < *Ar.* Günahlar
m.+ ye 44a/5
- ma^ʿbūd** < *Ar.* İbadet edilen, Allah
m. 112b/8
m.+ uğ 74a/5
- ma^ʿcūn** < *Ar.* Macun
m. 99b/1, 99b/3, 99b/5
m.+ larını 100a/2
- ma^ʿden** < *Ar.* Maden
m.-i fazlsın 8b/12
m.+ i 64b/1, 64b/2, 64a/13
m.+ idür 64b/3, 64b/4
m.+ ler 45a/5, 64a/13, 64b/2
- maşsal** < *Ar.* Eklem
m. 44a/9
m.+ ı 41b/11
- mağāra** < *Ar.* Mağara
m. 86b/1, 111/4, 111b/5
- m.+ ya** 25b/10, 86a/13,
111a/10
m.+ da 26a/2, 73a/2, 87a/8,
111a/10
m.+ sında 26a/3, 73a/12
- mağrib** < *Ar.* Batı
m. 47a/4, 47a/6
m.+ e 96a/7
m.+ de 96a/10
m.+ den 53b/11
- mağrūr** < *Ar.* Gururlu
m. ol- 36a/13, 39a/7
- maḥalle** < *Ar.* Mahalle
maḥalle m. 106a/9
m. maḥalle 106a/9
- maḥbūb** < *Ar.* Sevilen
m.+ lardansız 110b/9
m.+ sağuz 110b/8
- maḥcūb** < *Ar.* Utangaç
m. 19a/4
- maḥfil** < *Ar.* Toplantı yeri
m.+ ine 46a/2
- maḥlūk** < *Ar.* Yaratık
m. 21a/10, 104b/1, 116b/13
m.+ lar 53b/8
m.+ sam (ḥādīş ü m.) 46a/7
- maḥlūkāt** < *Ar.* Yaratıklar
m. 74b/11
m.+ dan 28a/5
- maḥmūd** < *Ar.* Övülmüş
m. ol- 113a/11
- maḥrec** < *Ar.* Çıkış yeri
m.+ e ulaş- 18a/4

- maḥrūm** < *Ar.* Yoksun
 m. eyle- 58b/10
 m. gönder- 34b/1, 36a/1
 m. **kal-** 2a/2, 11a/3, 63b/9, 96b/1, 96a/9
 m. **ko-y-** 36a/1
 m. **ol-** 42a/7
- maḥşūs** < *Ar.* Özgü
 m. **kıl-** 31a/5
 m.+ **dur** 30b/5
- maḥzar** < *Ar.* Huzur
 m.-ı **meşhūd** 9b/3
- maḥām** < *Ar.* Yer, huzur
 m. (**zemzem-i m.**) 9b/1
 m.-ı **kāb-ı kavseyni** 9b/3
 m.-ı **Maḥmūd** 9b/2
 m.-ı **‘ubūdet** 61a/5
 m.+ **ında** 60b/12, 60b/6
 m.+ **ından** 51b/10
 m.+ **a** 74a/5
 m.+ **daki** 61a/4
 m.+ **ı** 98b/13
 m.+ **ıdur** 61a/6, 61a/7
- maḥbūl** < *Ar.* Kabul edilen
 m.-ı **ebed ol-** 108b/10
- maḥhūr** < *Ar.* Kahrolmuş, yenilmiş
 m. 52b/4
 m. **ol-** 52b/4
- maḥlūb** < *Ar.* Ters yüz edilmiş, çevrilmiş
 m. **ol-** 72b/13
- maḥşūd** < *Ar.* İstenilen
 m. 19a/3, 19a/6
- m.-ı **murād** 19a/8
 m.+ **uḡ** 18b/5
 m.+ **ı** 39a/13, 47b/13
- ma‘kūs** < *Ar.* Ters yüz edilmiş, çevrilmiş
 m. **kıl-** 28b/12
- ma‘lūm** < *Ar.* Bilinen
 m. **ol-** 30b/4, 46b/8, 54a/2, 67a/7
 m.+ **dur** 27b/5
- ma‘mūr** < *Ar.* Bayındır
 m. **ola** 58b/2
- ma‘nā** < *Ar.* Anlam → **ma‘nī**
 m. 5b/3, 22b/3, 103a/8
 m.+ **sı** 11b/10, 14a/13, 15b/10, 15b/9, 17b/4, 27b/8, 28a/9, 37b/2, 37b/7, 54a/5, 66a/2, 66b/2, 71b/13, 83b/13, 84a/11, 84a/2, 87b/1, 91b/4, 95a/4, 116b/8
 m.+ **sın** 27a/5
 m.+ **sında** 16a/1, 51b/1
- ma‘nī** < *Far.* Anlam → **ma‘nā**
 m.+ **si** 100a/4
- ma‘rifet** < *Ar.* Beceri, ustalık, hüner
 m. 27b/3, 29a/10, 37a/2, 37a/3, 37a/6, 40a/13, 42a/3, 64a/6, 65b/12, 88b/2
 m. (**‘ilm-i m.**) 27b/12
 m. **birle (ḥaḳḳ-ı m.)** 32b/5
 m. **içün** 66a/11
 m. **bul-** 71a/5
 m. **şarābın iç-** 88b/3
- maşhara** < *Ar.* Soyтары

- m.+ sı ol-** 46a/4
- ma^ʿşiyet** < *Ar.* Günah
m. 42a/2, 61b/10, 61b/12, 65a/6, 65a/7, 65b/5, 68b/5, 73a/9
m.+ e 111b/9
m.+ inden 117a/11
m.+ le 64b/13
m. dünyāda koyup 65b/5
- maşlahat** < *Ar.* Emir
m. gör- 110a/6
- ma^ʿşer** < *Ar.* Topluluk
m.-i harām 9b/1
- maşrık** < *Ar.* Doğu
m. 47a/4, 47a/6
m.+ indan 37a/4
m.+ a 96a/11
m.+ da 53b/12, 96a/7
- ma^ʿşūk** < *Ar.* Sevilen
m. 22a/4, 40a/10, 40a/7
m.+ uş 22a/1
m.+ indan 21b/12
m.+ ı 22a/5
m.+ sın 110b/5
m.+ larından 107b/12
- mazhar** < *Ar.* Ortaya çıkış yeri
m.+ dur 41b/12
- mazlūm** < *Ar.* Zulme uğramış
m. 33b/12, 34a/1, 88b/12, 97a/7
m.+ lar 103a/13
m.+ ları 81a/4
- ma^ʿzūr** < *Ar.* Özürü olan
m. 56b/11
- m. ol-** 112b/9
- mā-dām** < *Ar.* Madem, çünkü
m. 22a/8, 88b/11, 88b/13, 88b/3, 113a/6, 115b/10
- mādde** < *Ar.* Madde
m.+ sidür 61b/5
- māl** < *Ar.* Mal, servet
m. 100b/1, 63b/4
m. mülk 20a/2
m. bul- 117a/1
m.+ ın 40a/8
m.+ ina 102/9
m.+ ında 102b/7
m.+ ı 30b/10, 76b/6
m.+ um 100b/2
m.+ uş 77b/1, 78a/4
- mālīk** < *Ar.* Bir şeye sahip
m. 102b/7
m.-i lemyezel 102b/11
m. ol- (kādīr ve m.) 102b/6
- mānend** < *Far.* Benzer, eş
m. 1102a/11
m. (mişl ü m.) 2b/2, 2b/3, 82b/1, 101b/2, 103b/13, 105b/8
m. kıl- 1102a/11
m. ol- (mişl ü m.) 83b/13, 84a/13
- māt** < *Far.* Mağlubiyet
m.-i ğurbetde ol- 41a/13
- māyide** < *Ar.* mā^ʿide Sofra
m.+ sin 97b/1
- me^ʿānī** < *Ar.* Manalar
m. 26b/3

- mebnī** < *Ar.* Bina edilmiş
m.+ **dür** 19a/2
- mecāz** < *Ar.* Mecaz
m.+ **dur** 50b/6
- mecīd** < *Ar.* Ulu
m. (‘**arş-ı m.**) 46a/5
m.+ **de (kelām-ı m.)** 63a/3
- meclis** < *Ar.* Toplantı yeri
m. 17a/12
m.-i **nedīm (vuşlat-ı m.)**22a/6
m.+ **i** 46a/4
m.+ **inde** 23b/13, 61b/11
m.+ **inden** 111b/2
- medh** < *Ar.* Övgü
m. **eyle-** 31b/2
- mefhar** < *Ar.* Ödünç kaynağı
m.-ı **mevcūdāt** 60a/9
- meger** < *Far.* Meğer
m. 24b/1, 34b/1, 37a/1,
37b/10, 37b/9, 98b/11, 103b/3
- meḥāz** < *Ar.* Kaynak
m. (**cemād-ı m.**) 104b/2
- meḥāric** < *Ar.* Çıkış yeri
m. + **i** 44b/5
- mehcūr** < *Ar.* Bırakılmış, terk edilmiş
m. 15a/3
m.+ **sağ** 110b/4
- mehcüre** < *Ar.* Terk edilmiş
m.+ **sin** 23a/2
- mekr** < *Ar.* Hile
m.+ **inden** 114b/12, 4b/10
- melāmet** < *Ar.* Ayıplama
m. (**ḳahr u m.**) 15a/8
- m. **ḳıl-** 15a/10
- mele** - Melemek
m.- **di** 35b/5
- melek** < *Ar.* Melek
m. 46b/7
m.-i **muḳarreb** 27b/11
m.+ **dür** 29a/1
- melekī** < *Ar.* Melekle ilgili
m. 46b/10, 46b/11, 46b/12,
46b/13, 47a/1, 47a/11, 47a/12, 47a/2,
47a/3, 47a/4, 47a/7, 47a/9
- meleku’l-erḥām** < *Ar.* Rahme me’mur
melek
m. 41b/2
- melekūt** < *Ar.* Ruhlar alemi
m. 38b/13, 49a/8
m. + **e** 17b/6, 49a/12
- meleku’l-mevt** < *Ar.* Ölüm meleği,
Azrail
m. 115b/1
m. 78a/5
m. **şarābın nite ṭatduḡ** 115a/10
- meliḥa** < *Ar.* Güzel
m. 106b/5
m. (**ḥikāyet-i m.**) 51a/5
m. (**nükte-i m.**) 107b/11
- melik** < *Ar.* Hükümdar
m. 46b/8, 78b/3
m.+ **in** 55b/8
m.+ **ine** 113a/13, 116a/3
m.+ **i** 45b/5, 99a/5
m.+ **ler** 74a/7

melik-zāde < <i>Ar.</i> + <i>Far.</i> Soylu	m.+ ı 74a/9
padişah, hükümdar	m.+ da 32b/2
m.+ ler 74a/4	m.+ um 45a/7
melül < <i>Ar.</i> Mahzun	menzil < <i>Ar.</i> 1. Bir günlük yol, konak
m. ol- 8a/4, 90a/3	2. Mesafe
mel'ün < <i>Ar.</i> Lanetlenmiş	m.+ e 12a/2
m. 80a/12	m. olmağ çün 21b/8
m.+ uñ 92b/8	m.+ e ir- 21b/9, 74a/6
m.+ a 111b/13	m.+ e var- 22b/8
memleket < <i>Ar.</i> Ülke, şehir	m.+ in 14b/10, 14b/9, 22b/12
m.+ in 37b/12, 115b/8	m.+ ine 79b/8, 22b/10
m.+ de 55b/9	m.+ ine ir- 11a/4
m.+ üm 100b/2	m.+ ine koy- 78a/3, 80b/13
men^c < <i>Ar.</i> Yasaklama	m.+ ine var- 88b/13
m. eyle- 2a/4, 7b/6, 51b/13,	m.+ ine viribi- 112a/10
102a/10, 102a/5	m.+ inedür 28b/1, 28b/2, 28b/8,
men Ben	28b/9
m. 95b/7, 108b/9	m.+ i 22b/8, 22b/9
menāfi^c < <i>Ar.</i> Menfaatler	merkeb < <i>Ar.</i> Eşek
m. 67a/11	m. 113b/9
menfa^cat < <i>Ar.</i> Çıkar, yarar	m.+ i 38a/11
m. degür- (fâyide ve m.) 29b/6	m.+ ine 38a/10
m.+ lar birle 67a/13	merrāt < <i>Ar.</i> Defalar
m.+ dür 70a/12	m. 85a/1
m.+ dür (‘arz-ı m.) 105a/5	mertebe < <i>Ar.</i> Aşama, derece, rütbe
m. dut- 4b/1	m. 27b/10
m.+ den 51a/1	m.-i ilāhīye 28a/9
menşür < <i>Ar.</i> 1. Ferman 2.	m.-i ilāhīdür 27b/9
Neşrolunmuş, dağıtılmış, yayılmış	m.+ nün 27b/11
m. ol- (hebā-ı m.) 105b/7	m.+ ye 38b/11, 68a/13
m.+ uñ 32b/1	m.+ den 38b/11
m.+ in 32b/1	m.+ sidür 22a/13
m.+ nda 74a/8	mescid < <i>Ar.</i> Mescit

- m.-i mu'azzam** 9a/13
m.+ e 36a/4, 36a/7, 93a/11
m.+ de 53a/13
- meşel** < *Ar.* 1. Örnek 2. Özlü söz 3. Hikaye
m. 36b/2, 40a/4, 104b/10
m. ile (darb-ı m.) 102b/3
m. eyle- 57a/7, 102b/13, 103a/3
m.+ dür 103a/2, 104b/8
m.+ in 102b/8
m.+ ine 102b/6, 104b/10
m.+ üj 104b/11
m.+ de 50b/9
m.+ üjüz 102b/5
- meşelā** < *Ar.* Örneğin
m. 14a/12, 21b/12, 22b/7, 27b/2, 30a/11, 49b/9, 53b/9, 96b/12
- meskenet** < *Ar.* Miskinlik
m. 14b/12, 22b/13
- mestür** < *Ar.* 1. Kapalı 2. Namuslu kadın
m. ol- 104b/12
m.+ iye 100b/6
- meş'ale** < *Ar.* Kandil
m.+ ler 25a/3
- meşām m** < *Ar.* Burun
m.+ ina 98a/3
- meşekkat** < *Ar.* Sıkıntı, güçlük
m. için 8b/2, 8b/4
- meşgül** < *Ar.* Vaktini ayırmak, uğraşmak
m. 17b/10, 18a/1
- m. ol-** 44a/4, 44a/5, 67a/11, 100b/7, 101a/7, 101a/9
- meşhūd** < *Ar.* Görülmüş
m. (maḥzar-ı m.) 9b/3
- meşşāta** < *Ar.* Gelini süsleyen
m.+ sı 65b/12
- meşveret** < *Ar.* Danışma
m. eyle 8b/9
- metā'** < *Ar.* Mal, eşya
m.+ in yağma- 15a/8
- mevc** < *Ar.* Dalga
m. 61b/8
- mevcūd** < *Ar.* Var olma
m. idi 53a/1
- mevcūdāt** < *Ar.* Varlıklar
m. (mefḥar-ı m.) 60a/9
- mev'ize** < *Ar.* Öğüt, nasihat
m. 47b/8
- mevḳūf** < *Ar.* Tutulmuş
m. ol- 96b/6
m.+ dur 33a/6
- mevlā** < *Ar.* 1. Efendi, sahip 2. Allah
m.+ sina 115a/3
- mevrūd** < *Ar.* Gelmiş, gelen
ḥavz-ı m. 9b/2
- meydān** < *Ar.* Meydan
m. 75b/6
- mı** Soru edatı
m. ol- (revā m.) 35a/1, 55a/4
m. (ayıtsun m.) 80a/8
m. (ḥūba m.) 21a/9

- m. (kerem-i Melik-i Reyyanuñ m.) 113b/10
- m. (kuş m.) 107a/2
- m. (Melik-iDeyyanuñ m.) 113b/11
- m. (namāz m.) 88a/3
- m. (oğlana m.) 71b/2
- m. (şā' nisüz ola m.) 53b/8
- m. (şusuz m.) 71a/10
- m. (şükr kılmayayın m.) 60b/2
- m. (uçmağla m.) 58b/10
- m. (utanmaduñ m.) 83b/1
- m. (var m.) 20a/1, 92a/13, 109b/3, 109b/4, 109b/5
- m. (yaramaz m.) 78b/10
- m. (Yūsuf m.) 55a/11, 9a/6
- m.+ dur (Allah m.)11a/9
- m.+ dur (altundan m.) 6b/13
- m.+ dur (at m.) 68b/11
- m.+ dur (revā m.) 108b/7, 46a/4, 83b/3
- m.+ dur (var m.) 48b/7, 50a/12, 81b/7, 82b/7, 90a/13, 92a/11
- m.+ dur (yok m.)106a/10
- m.+ sın (müselmān ola m.) 95b/5
- m.+ sın (müştāk m.)83b/8
- mızğa Yapışkan çamurlu, çorak toprak
- m. 41b/3, 41b/7
- m. ol- 41b/2
- mi Soru edatı
- m. eyle- (eksük m.) 91a/9
- m. (aşşısı deger m.) 86b/10
- m. (ben m.) 80a/7, 107a/2
- m. (bilür m.) 82a/9
- m. (birizin m.) 59b/9
- m. (deger m.) 86b/10
- m. (didi m.) 79b/10, 79b/3
- m. (dikmeye m.) 36b/8
- m. (diler m.) 83a/2
- m. (dükeli m.) 59b/10
- m. (dükelin m.) 59b/9
- m.(esirger m.) 86b/9
- m. (evine m.) 36a/5
- m. (gördüñ m.) 67b/7
- m. (göstermeye m.) 109a/8
- m. (icābet eyler m.) 86b/9
- m. (içer m.) 7a/10
- m. (işidür m.)86b/8
- m. (rızkı virmeyevüz m.)35b/11
- m. (sen m.) 9a/5
- m. (şevketüñ m.) 107b/1
- m. (ta' bür m.)113b/10
- m. (tefsir m.) 113b/10
- m. (zahmet gördüñ m.) 67b/6
- m. (zişte m.) 21a/10
- m.+ dür (berāber m.) 103a/6
- m.+ dür (cevherden m.) 6b/13
- m.+ dür (gümüşden m.) 6b/13
- m.+ dür (nicesi m.) 59b/10
- m.+ sin (bilür m.)10a/11, 10b/9, 31a/5, 48a/11
- m.+ sin (degül m.) 68a/13
- m.+ sin (görmez m.) 16b/13, 35b/7, 42a/12, 57a/6, 97b/13

m.+ sin (vaşiyet eyler m.) 83a/2	m.+ inedür 43a/5
miḥnet < <i>Ar.</i> Sıkıntı, dert m. 17b/1, 65b/9, 110b/7 m.+ i 115a/1 m. görmemiş gibi oldum 115a/4	mişk < <i>Ar.</i> Güzel kokulu madde m. ol- 53a/10 m. ü 'anber 114a/11
mihr-bān < <i>Far.</i> Sevgi dolu, şefkatli m. 1b/7, 116a/4	miskīn < <i>Ar.</i> Aciz, zavallı m. 17a/5, 26b/1, 26b/5, 26b/6, 34a/13, 3b/10, 62b/8, 69a/1, 73b/12, 74a/2, 7b/3, 81a/1, 82b/7, 105a/7, 107b/7, 113a/10, 116a/12, 117a/1 m.+ i 25a/12 m.+ ler 20a/4, 68b/6 m.+ leri 95a/2
miḥrāb < <i>Ar.</i> Mihrap m. 93a/11	miskīnce < <i>Ar.</i> + <i>T</i> Miskin halde m. 52a/4
mīl < <i>Ar.</i> Mil m. çek- (gözüne m.) 50a/6 m. gönül gözine çek- 50a/8	miskīnlig < <i>Ar.</i> + <i>T</i> Acizlik m.+ üm 62b/5
miḥk < <i>Ar.</i> Birinin tasarrufu altında buluna şey m.-i ḥaḳīkātine 85b/1	mişl < <i>Ar.</i> Benzer m. 106b/5 m. ü mānend 101b/2, 103b/13, 105b/8, 2b/2, 2b/3, 82b/1 m. ü mānend ol- 83b/13, 84a/13 m.+ i 42a/13
mīm < <i>Ar.</i> Arap alfabesinin yirmi yedinci harfi m. 85a/7, 85b/1	mu'abbir < <i>Ar.</i> Rüya tabir eden m.+ lere 79a/4 m.+ lerden 113b/1
minber < <i>Ar.</i> Minber m.+ inde 103b/1	mu'allak < <i>Ar.</i> Sürüncemede kalmış m.+ dur 44b/4
minnet < <i>Ar.</i> Bir iyiliğe, bir iyilik yapana karşı kendini borçlu görme m. 20b/7, 58a/4 m. ol- 74b/7 m.+ i 60b/9	mu'azzam < <i>Ar.</i> Çok büyük m. (mescid-i m.) 9b/1 m. (nebiyy-i m.) 10b/8
mīrāş < <i>Ar.</i> Miras m. yi- 7a/11 m.+ ı 7a/11, 78a/4 m. idi 100a/10	mu'āmele < m.+ leri 80b/11
misāfir < <i>Ar.</i> Misafir, konuk m. 91a/3, 91a/5, 91a/11	
mişāl < <i>Ar.</i> Örnek	

- m.+ lerinden** 81a/9
- mu'ārız** < *Ar.* Karşı koyma
m. ol- 85a/3
- mu'cizāt** < *Ar.* Mucizeler
m. gör- 53a/2
- mu'cize** < *Ar.* Mucize
m. gör- 71a/2
- mufaşşalāt** < *Ar.* Ayrıntılı
m. (āyet ü m.) 9b/1
- muğannī** < *Ar.* Şarkıcı
m. 11b/7, 11b/8
m.+ ler 114a/6
- muḥabbet** < *Ar.* Sevgi
m. 13b/6, 22b/7, 23a/8, 23b/12, 39b/10, 46b/12, 47a/2, 49a/11, 74a/8
m. için 66a/11
m.+ üj 78a/6
m.+ in 22b/5
m.+ i ola 100b/3
m. şarābın başa içürdi 87a/10
- muḥakkık** < *Ar.* Gerçeği arayıp ortaya çıkaran
m.+ lar 16a/3
- muḥakkıkān** < *Ar.* Gerçeği bulup meydana çıkaranlar
m. (bedr-i m.) 41a/1
- muḥālefet** < *Ar.* Karşı olma durumu
m. eyle- 51b/12
m. kıl- 60b/12
m.+ den 95b/12
- muḥīṭ** < 1. *Ar.* Etrafını kuşatan, saran
2. Çevre, yöre
m. ol- 85a/11
m. (baḥr-ı m.) 29b/7
m.+ dür 50a/3
- muḥliş** < *Ar.* Dostluğunda ve inançlarında içten olan
m. 40a/4
m.+ lerün 31b/5
- muḥtaşar** < *Ar.* Kısaltılmış
m. 37a/2
- muḥtāc** < *Ar.* İhtiyaç sahibi
m. kıl- 35b/9, 87a/11
m. ol- 85a/1, 88a/11, 95b/1
m.+ dur 93b/3
- muḥtelif** < *Ar.* 1. Zıt 2. Çeşit
m. 29a/4, 37b/12, 44a/13, 50b/7, 53a/11
m.+ dür 102b/11, 29a/5
- muḥarreb** < *Ar.* Yakın
m. 54b/8, 98b/6
m. (melek-i m.) 27b/11
m.+ ler 41b/13
m.+ ler ol- 63b/3
- muḥarreblik** < *Ar.* Yakınlık
m.+ dan 63b/5
- muḥābele** < *Ar.* 1. Karşılaştırma, karşılıklı yapılan okuma 2. Karşılık
m. eyle- 5b/12
m.+ sinedür 28a/3, 28a/4, 28a/7, 28a/8
m.+ sindedür 27b/12, 28a/1
- muḥābil** < *Ar.* Karşılıklı
m. ol- 103b/4
m. ol- 103b/10

- muķīm** < *Ar.* Oturmak
m. ol- 60b/12, 61a/4
- mūm** < *Far.* Mum
m.+ a 108a/7
- mūnis** < *Ar.* Dost
m. ol- 78a/12
m.+ üj 89a/9, 92b/11, 115b/10
- muntazır** < *Ar.* Bekleyen
m.+ dur 39b/11, 83b/6
- murād** < *Ar.* İstek, arzu
m. 27a/12
m. (maķşūd-ı m.) 19a/8
m. ol- 51a/8
m.+ uğ 11a/8
- muşayķal** < *Ar.* Parlak
m. 47b/3
- muşibet** < *Ar.* Felaket
‘m. 84b/7
- muştula** - Müjdelemek
m.- dı 75b/2
- muştulığ** Müjde → **muştulıķ**
m.+ ını 9b/12
- muştulıķ** < Müjde
m. 59b/7 → **muştulığ**
- mutaşarrıf** < *Ar.* Tasarruf eden
m.+ dur 102b/9
- muţı‘** < *Ar.* İtaat eden, boyun eğen
m. 52b/4
m. ol- 52b/3
- muţrib** < *Ar.* Çalgıcı
m. 22a/1, 22a/4, 22a/5, 22a/6
m.+ idür 22a/9
- muţţali‘** < *Ar.* Öğrenmiş, haber almış
m. ol- 62a/8, 62a/10
- muttaşıf** < *Ar.* Vasıflanan
m. ol- 95b/12
- muvaħħid** < *Ar.* Allah’ın birliğine inanan
m. 52a/7, 54b/9, 58b/8, 73a/8, 78b/13
m. yarad (mü’min m.) 42b/8
m.+ ler 10b/3, 54b/13, 55b/11, 72b/5
m.+ lerdür 55a/8, 59b/4
m.+ ven 54b/6
- muvāfakat** < *Ar.* Uygunluk
m. eyle- 25b/10
- muvāfiķ** < *Ar.* Uygun
m. gel- 97a/7, 97a/10
m. ol- 97a/2
m. ise 96b/11, 97a/4
- mu‘āheze** < *Ar.* Azarlama, paylama
m. kı1- 16b/1, 117b/2
- mübārek** < *Ar.* Kutlu, bereketli
m. 8b/2, 17a/12, 60a/12, 71b/5, 103b/2,
- mübeddel** < *Ar.* Değiştirilmiş
m. ol- 72b/11
- mübtelā** < *Ar.* Tutulmak, yakalanmak
m. ol- 15a/7, 36a/6, 39a/11, 55b/5
- mücāhede** < *Ar.* Nefsi yenmeye olan çalışma

- m.** 60b/6
- mücelled** < *Ar.* Ciltlenmiş
m. 4b/1, 67a/12
- mücerred** < *Ar.* Soyut
m.+ dür 19a/10
- mücrim** < *Ar.* Suç işlemiş
m. 117a/1
- müdde‘î** < *Ar.* Davacı
m.+ ler 114b/12, 8a/10
- müdgām** < *Ar.* Arka arkaya gelen iki kelimededen birincisinin son, ikincisinin baş harflerinin aynı olması
m.+ dur 85a/8
- müfessir** < *Ar.* Etkili
m. 113a/11, 114a/12
m.+ ler 7b/2, 84a/10
- müfessirān** < *Ar.* Etkililer
m. (şadr-ı m.) 41a/1
- müfliḥ** < *Ar.* İflah olan, selamete çıkan
m. 18a/9
- mühlet** < *Ar.* Tanınmış süre
m. 106a/8, 79a/5
m. al- 113b/2
- mükāşefāt** < *Ar.* Hakikat ehline Allah’ın sırlarının görünmesi
m. 57b/2
- mükerrem** < *Ar.* Saygıdeğer
m. (resül-i m.) 10b/9
m. kı1- 101b/13
- mülhid** < *Ar.* Allah’a ve peygamberlere inana
m.+ ler 10b/4, 59b/4
- mülk** < *Ar.* 1. Hükümdarlık 2. Saltanat 3. Mülk 4. Ülke, yurt
m. 74b/13, 75a/7
māl m. 20a/2
m.+ inde 55b/10
m.+ i 17b/6, 49a/12 , 100a/9, 100b/1
m.+ üm 100b/2
m.+ in buldı 23a/13
- mü’min** < *Ar.* İnanan, iman eden
m. 35b/12, 36a/1, 40b/10, 40b/6, 47b/8, 48a/1, 50b/11, 50b/12, 51a/2, 52a/7, 56b/13, 57b/7, 58b/8, 58b/9, 61a/4, 69b/7, 70b/5, 72b/3, 73a/8, 73b/2, 74a/6, 76b/5, 76b/6, 78a/10, 78a/3, 78a/8, 78a/9, 78b/13, 79b/8, 80b/12, 89a/10, 89a/3, 92b/8, 110a/12, 110b/5, 110b/6, 115a/1
m.+ lere içürdi (tevḥīd şarābın m.) 54a/6
m. muvaḥḥid yaraduruz 42b/8
m.+ üñ 57a/1, 72b/8, 92b/6
m.+ i 110a/13, 115a/7
m.+ e 74a/1, 78a/12
m.+ den 42a/4
m.+ ler 10a/7, 114b/3, 17a/7, 46b/1, 61a/9, 74b/10, 85a/12
m.+ ler bigi 51a/10
m.+ leri 82a/6
m.+ lere 74b/7
m.+ lerdı 26a/2
m.+ lerdür 59b/3
m.+ lersiz 61a/3

- m.+ lerüz** 61a/1
- mümkün** *Ar.* Mümkün
m. 113a/7, 44b/7
m. kı1- 113a/6
- münâcât** < *Ar.* Allah'a yakınma
m. eyle- 35a/9
- münâfık** < *Ar.* İki yüzlü, ara bozucu
m. 8a/1, 70b/6
m.+ lardan 7b/13
- münâsebet** < *Ar.* İlişki, yakınlık
m. 101b/1
- münevver** < *Ar.* Aydınlanmış
m. eyle 36b/13
m. kı1- 22b/9, , 46a/12, 46a/13,
46b/1, 46b/2, 78b/1
m. ol- 31b/6, 37a/3
müşerref ve **m. kı1-** 14b/9,
22b/11
- münezzeh** < *Ar.* 1. Temiz tutulmuş 2.
Allah
m. 98b/5
m.+ dür 50a/4, 53a/6
- münezzehlig** < *Ar.* + *T.*
Arındırılmışlık
m.+ in 5a/11
- mün'im** < *Ar.* Nimet veren Allah
m. 103a/4
m.+ dür 102b/7
- mümkir** < *Ar.* Mezarda sual soracak
olan iki melekten biri
m. 79b/8
- müntehî** < *Ar.* Sona eren, biten
- m.** 74a/2
- mürekkeb** < *Ar.* Oluşan
m.+ dür, 26b/9, 26b/10, 29a/4
- mürîd** < *Ar.* Bir şeyhe bağlı derviş →
mürüd
m. ol- 96a/3
m. tut- 96a/3
m.+ i 98a/12
m.+ lardan 24b/1
- mürsel** < *Ar.* Gönderilmiş
m. 98b/6
- mürtekib** < *Ar.* Suç işleyen
m. ol- 111b/9
- mürüt** < *Ar.* Bir şeyhe bağlı derviş →
mürîd
m.+ inden 35b/13
- müsaḥḥir** < *Ar.* Ele geçirilmiş
m. ol- 55b/8
- müsellem** < *Ar.* Teslim edilmiş
m.+ dür 52a/3
- müselmân** < *Ar.* Müslüman
m. 42b/6
m. eyle - 72a/8
m. ol- 71a/8, 95b/3
m. ola mısın 95b/5
m.+ lar 68a/7
- müslim** < *Ar.* Müslüman
m. 73b/3
- müstağni** < *Ar.* İhtiyacı olmayan
m. ol- 85a/1
- müstağriq** < *Ar.* Dalgın, düşüngen
m. 22a/11
m. ol- 109b/6

- m. **tır-** 101a/5
m. **iseñ** 76b/12
müstecāb < *Ar.* Kabul olunmuş
m. **kı1-** 33b/10
m. **ol-** 33a/12
m.+ **dur** 33b/13
müstehaḳ < *Ar.* Layık
m. 105a/7
m. **ol-** 105b/5
müstevlī < *Ar.* Hakim, egemen
m.+ **dür** 29a/2, 29a/3
müşāhedāt < *Ar.* Gözlemler
m. 57b/2
müşāhede < *Ar.* Gözlem
m. 61a/5
m. **kı1-** 17a/11, 24a/6, 38b/3,
98b/5
müşebbihe < *Ar.* Allah'ı insan
biçiminde tasvir tasvir ve tasavvur
edenlerin buldukları Kelâmî mezheb
m.+ **ler** 82b/1
müşerref < *Ar.* Şereflendirilmiş
m. **eyle-** 22b/9
m. **ve münevver kı1-** 14b/9,
22b/11
m. **ol-** 55a/9
müşfik < *Ar.* Şefkatli
m. 116a/4, 87a/5
müşg < *Far.* Misk
m.+ **i** 74b/1
müşgīn < *Far.* Misk kokulu
m. **eyle-** 74b/1
müşkil < *Ar.* Güç, zor
m. 12a/8
m.+ **dür** 113b/1, 79a/5
müşrik < *Ar.* Allah'a ortak koşan
m. 110a/11
m.+ **ler** 82a/12
m.+ **lere** 102b/3
müştāk < *Ar.* Çok isteyen
m.+ **lar** 39a/3
m.+ **ven** 83b/8
m. **mısın** 83b/8
müştemil < *Ar.* Kavrayan
m.+ **dür** 5a/4
müte'ayyin < *Ar.* Meydana çıkan
m. **ol-** 52b/4
mütefeyyiz < *Ar.* Feyizlenen
m.+ **i** 103a/3
müteğayyir < *Ar.* 1. Zıt 2. Değişmek
m. (**levn-i m.**) 83a/12
m. **ol-** 83a/13, 83b/5
müteharrik < *Ar.* Hareket eden
m.+ **dür** 65a/1
mütehayyir < *Ar.* Şaşkın, şaşkırmış
m. **kal-** 86b/3, 106b/11
m. **ol-** 106a/8
müteşekkir < *Ar.* Şükran borçlu
m. **bıraḳ-** 87b/10
mütevazı' < *Ar.* Alçakgönüllü
m.+ **dur** 63a/9
müttefik < *Ar.* Birlik olmuş
m. 29a/5
müvekkil < *Ar.* Vekalet veren
m. 43a/3

- m.+ **dür** 42b/7, 43a/3, 91b/10
- müyesser** < *Ar.* Kolay olma
- m. **ola** 22a/13
- müzekkir** < *Ar.* Zikrettiren, hatıra getiren
- m. 11b/2
- N**
- naḥīf** < *Ar.* Zayıf
- n. 1b/8
- naḫd** < *Ar.* Akçe, değerli para
- n. **eyle-** 68a/5, 109a/7
- n.-i **şāfi** 62b/3
- n.+ **ın** 40a/13
- naḫl** < *Ar.* Anlatma
- n. +**dur** 37b/11, 50a/12, 110b/9
- n.+ **da** 109b/10
- naḫḫāre** < *Ar.* Dümbelek
- n. (**nefir ü n.**) 114a/5
- n.+ **yle** (‘**ālem ü n.**) 17b/13
- naḫḫāş** < *Ar.* Süsleme sanatkarı
- n. 61b/9
- n.+ **lar** 61b/2
- naḫş** < *Ar.* Süsleme, işleme
- n. 41b/1, 62a/8
- n.+ **ı gibi** 16a/7, 44a/7
- n. **eyle-** 23b/9, 41a/7, 45b/12, 81a/6
- n.-ı **ḫadīmdür** 46a/7
- n.+ **dur** 68a/9
- n.+ **uḡ** 47b/9
- n.+ **uḡı** 62a/12
- n.+ **ın** 61b/9, 80b/11, 95a/6
- n.+ **ından** 69b/6, 69b/7
- n.+ **a** 81a/12
- n.+ **ı** 16a/4, 48a/10
- n.+ **la** 47b/9
- n.+ **ıdur** 46a/6, 61b/4
- n.+ **ı ise** 46a/7
- na‘leyn** < *Ar.* Bir çift ayakkabı
- n. 71b/8
- namāz** < *Far.* Namaz
- n. 28b/11, 42a/4, 44a/10
- n.+ **dan sonra** 29b/13
- n.+ **dan taşra** 4a/11
- n. **ḫıl-** 29b/13, 82b/9, 88a/2, 101a/4
- n. **buyur-** 3a/8
- n.+ **uḡ** 32b/9
- n.+ **uḡa** 4b/2
- n.+ **ın** 3a/9
- n.+ **ı** 44a/9
- n.+ **a** 44a/8
- n.+ **da** 4a/9, 60a/11, 8b/1, 112b/1
- n.+ **laruḡ** 33b/1
- n. **mı** 88a/3
- namāzlıḡ** < *Far.* + *T.* Namazlık
- n.+ **usın** 36a/6
- na‘ra** < *Ar.* Yüksek sesle bağırma
- n. **urup ḫur-** 109a/3
- naşīb** < *Ar.* Allah’ın kula kısmet ettiği şey
- n. **ol-** 2a/3
- n.+ **i** 14a/3, 3b/11
- naşīḫat** < *Ar.* Öğüt

n. 66a/8
nazar < *Ar.* 1. Bakış 2. İtibar
n. **eyle-** 18b/13, 38a/1, 48a/3,
74a/4
n. **ķıl-** 117a/5
n. **ķılduķdan Şonra** 66b/1
n.+ ı 69b/10, 74a/5, 74a/6
n.+ ı **ir-** 74a/3
n.+ ı **olma-** 108b/8
n.+ **ında** 110b/8
n.+ **umuzda** 110b/4, 110b/8
nazir < *Ar.* EŞ, benzer
n.+ **i** 84a/1
nā-ĉār < *Far.* ĉaresiz
n. 15b/1, 108a/3, 117a/7
nā-gāh < *Far.* Ansızın
n. 15a/5, 22a/4, 35b/2, 36a/4,
40a/5, 62b/9, 65b/1, 74a/2, 101a/6,
101a/8, 106a/9, 108b/4, 111b/11,
111b/8
nādim < *Ar.* Pişman
n. 71a/9
nāfile < *Ar.* Nafile namazı
n. **ķıl-** 51a/3
nāķiŐ < *Ar.* Eksik
n. 52b/7
n. **ol-** 52b/7
nāķiŐa < *Ar.* Eksiklik
n.-ı ‘**aķıldur** 8b/9
naŐārā İslam kaynaklarında
hıristiyanları ifade etmek iĉin
kullanılan kelime → **naŐrānī**
n. 6a/5

naŐrānī İslam kaynaklarında
hıristiyanları ifade etmek iĉin
kullanılan kelime → **naŐārā**
n.+ **ler** 100a/8
naŐtūriyye < *Ar.* Hz.İsaya Allahın
oğludur diyen fırka
n. 6a/4
nāyib < *Ar.* nā’ib Vekil
n. 97a/6
nāz < *Far.* İŐve
n. 36a/4, 36a/5
n.+ **la** 112a/8, 38a/7
nāzenin < *Far.* Nazlı, narın
n. 38a/6
nāzik < *Far.* İnce, kibar
n. 50b/6
ne 1. Niĉin, neden ? 2. Hangi 3. Nasıl,
ne Şekilde ? 4. Ne kadar ? 5. Neyden?
n. 5b/6, 5b/8, 6b/6, 6b/8, 7a/2,
9b/6, 9b/7, 10a/11, 10b/10, 111b/2,
112a/6, 112a/8, 11a/11, 11a/7, 11a/8,
15a/11, 15b/7, 16a/9, 17b/4, 18a/11,
18a/12, 18a/3, 18b/11, 20b/11, 21b/10,
21b/11, 21b/8, 22a/6, 22b/2, 25a/2,
28a/11, 30a/3, 32a/11, 32b/2, 32b/5,
32b/7, 35a/3, 36a/13, 36a/8, 36b/1,
37b/8, 38b/11, 40a/9, 41b/1, 44a/1,
45a/6, 45b/1, 45b/9, 46a/9, 47a/7,
49b/11, 53b/2, 53b/3, 54a/1, 55a/4,
58b/5, 59b/6, 60b/1, 60b/10, 63a/2,
63b/3, 68b/8, 69a/10, 70a/1, 70b/8,
73b/13, 74a/1, 74a/6, 77a/6, 77a/7,
77a/8, 77a/9, 77b/1, 77b/6, 78b/8,

80a/13, 80b/7, 81a/1, 81a/3, 81a/4,
82a/7, 82a/8, 82b/3, 83a/13, 83b/3,
86a/5, 87a/4, 87a/5, 87a/6, 87a/8,
89a/4, 89b/12, 90a/10, 91a/12, 92b/3,
93a/3, 94b/11, 95a/13, 95a/8, 98b/3,
99a/5, 99b/1, 100b/9, 101b/11, 103a/5,
103b/7, 105a/4, 105a/6, 106b/10,
106b/7, 106b/8, 106b/9, 107a/1,
107a/4, 107a/5, 107b/11, 107b/2,
107b/4, 107b/6, 107b/8, 108a/1,
108a/13, 108a/9, 108b/6, 109b/7

n. dürlü 67a/12, 97b/6

n. kadar 21a/11, 30a/10,
40b/11, 56b/5, 77a/3, 77a/4

n. ol- 2b/7, 3b/11, 24b/8 ,
35a/16, 51b/10, 75b/10, 76a/7

n.+ dür 11b/13, 13a/12, 16a/10,
17b/4, 21b/11, 21b/4, 21b/9, 25a/11,
27b/9, 34b/10, 53a/8, 54a/10, 60a/6,
61a/1, 61b/1, 62a/2, 79a/12, 79a/13,
80a/7, 80a/8, 105a/4, 10b/13, 113b/7

n. + ye 59a/8, 66a/7, 72a/11,
86b/6

n. + de 48a/12

n. + den 48a/12, 61a/13,
61b/12, 68a/13, 77a/11, 106a/11,
116a/12

n.+ dendür 6b/13, 7a/10, 47b/2

n.+ derüz 55a/6

n.+ si 40a/13, 70b/8

n.+ ydi 20a/11, 96b/6

n.+ ydügin 27a/8, 38b/11,
113b/7

n.+ yle 54a/8, 54a/9

n.+ yler 113b/8

n. .. n. 9b/6, 32b/5, 38b/11,
45a/6, 5b/8, 69a/10, 70a/1, 77b/6,
83b/2-3, 89a/4, 101b/11, 103a/4-5,
107b/4, 108a/13, 108a/9, 112a/5-6, **n.**
... **n.** 106b/8, **n.** **n.** 106b/9, **n.**
n. 106b/10, **n.** **n.** 105a/5, **n.**
..... **n.** 68b/7

nebāt < *Ar.* Bitki

n.+ lar 67a/13

nebātāt < *Ar.* Bitkiler

n. 16b/7, 44a/11

nebiyy < *Ar.* Peygamber

n.-i mu'azzam 10b/8

nebiyullāh < *Ar.* Allah'ın peygamberi

n. 58b/4

nedīm < *Ar.* Meclis arkadaşı

n. (vuşlat-ı meclis-i n.) 22a/6

nefes < *Ar.* Nefes

n.+ dür 27b/11

n.+ le 13b/9

n.+ i 36a/3

nefha < *Ar.* Güzel koku

n. 38a/10

nefir < *Ar.* Boynuzdan yapılmış boru

n. ü nakkäre 114a/5

nefis < *Ar.* Pek hoş, çok güzel

n. 40a/8, 99a/8, 109b/11

nefs < *Ar.* 1. Ruh, can, hayat 2.

Kendi 3. İnsanın yeme, içme vb.
gereksinimlerinin bütünü

n. 28a/4, 28a/5, 28b/2, 28b/9,
37a/4, 58a/6, 58a/9

n. için 13b/1, 13b/2, 13b/3

n.-i emmāre 73a/10, 95a/2

n.-i emmāreyi 38a/2

n.-i vācide 26b/13

n.-i vāhide 26b/13

n.-i vāhide 27a/1

n.-i vācideye 27a/1

n.-i vāhideye 27a/2

n.+ dūr 28a/10

n.+ üme 93a/6

n.+ ümde 105a/11

n.+ üm öğütlerem 25b/2

n.+ den oldı 38b/9

n.+ ini 85b/7

n.+ inde 105a/11, 66b/8

n.+ üñi 48a/12

n.+ üñe 45a/9

n.+ üñde 42a/11

n.+ i 10a/6, 92b/7

n.+ idür 66b/13

nefy < *Ar.* İnkâr etme

n. eyle- 30b/2

nehy < *Ar.* Yasak etme

n.+ dūr 28a/11

n.+ den 32a/12

ne ki Şöyle dursun

n. 77a/12, 98b/1

nekîr Mezarda ölüleri sorguya
çekecek olan iki mellekten birinin adı

n. 79b/8

nem Neyim

n. 20b/4

neñ Neyin

n. 20b/3

nerd-bān < *Far.* Merdiven

n.+ la 89b/3

nesl < *Ar.* Nesil, kuşak

n. 107b/6

n.+ i 98b/11

nesne Nesne

n. 2b/11, 11b/7, 20b/1, 20b/4,
25a/5, 25a/9, 26a/8, 27a/7, 27b/7,
31b/11, 32a/1, 36b/11, 37b/12, 38b/7,
39a/5, 39a/9, 43a/10, 48b/10, 49b/4,
50a/10, 50a/12, 50a/8, 52a/9, 53b/9,
55b/2, 63b/6, 65b/8, 66b/11, 68b/9,
79b/10, 79b/13, 79b/3, 79b/5, 80a/1,
80a/4, 83a/2, 83a/3, 84a/10, 85a/4,
85a/6, 88a/6, 90a/12, 99a/12, 101a/10,
106a/3, 106b/3, 112a/8, 112b/3

n. eyle- 53a/11

n.+ dūr 12a/3, 15b/7, 27b/12,
28a/6, 54a/10, 69b/5, 7a/2, 99b/1,
113a/4

n.+ nünj 27b/2, 29a/12

n.+ yi 54a/9, 103b/9

n.+ ye 101a/9, 102/9, 102a/12,
27a/7, 54a/11, 102b/6

n.+ deyüm 11b/10

n.+ dendür 5b/6

n.+ den 53a/11

n.+ yle 101b/9, 27b/6, 50a/2,
54a/8, 54a/9, 7a/5

n.+ lerünj 27a/6, 67a/3

n.+ leri 23b/2, 27a/12, 47b/11	45a/4, 45b/10, 45b/4, 48a/11, 48b/5,
n.+ lerde 49b/8	51b/2, 52b/11, 52b/9, 53b/5, 53b/7,
n.+ yidügin 108a/1	54b/2, 55b/1, 55b/10, 57a/7, 60a/7,
n.+ ymiş 108a/5	60b/11, 61a/13, 62a/10, 64a/13, 64b/1,
nev < <i>Ar.</i> Çeşit	67a/9, 67b/9, 68a/12, 69a/13, 69a/4,
n.-i diger 39b/2, 74b/5	72a/6, 72b/13, 73b/7, 74b/11, 75a/9,
nevāht < <i>Far.</i> Şefkat, sevecen	76b/1, 79a/11, 79a/2, 80b/5, 81a/2,
n. birle 111a/7	81a/7, 82a/1, 82a/6, 82a/7, 85b/8,
n. eyle -111a/8	88a/7, 88a/8, 88b/8, 94b/9, 95b/4,
n. eyle- (‘ aẓīm-i n.) 112b/11	95b/8, 96b/2, 96b/3, 97b/10, 98a/12,
n. ķıl - 81a/6, 99a/12	99b/10, 99b/11, 100b/4, 101a/11,
n. bulup sevindi 88b/10	101b/4, 102b/1, 102b/11, 102b/7,
nevāle < <i>Ar.</i> Kısmet	103b/13, 104b/2, 105b/8, 106a/4,
n. 26a/11, 26b/5, 98a/1	106b/2, 106b/5, 110a/3, 111b/11,
nevbet < <i>Ar.</i> Sıra	113a/8, 114b/2, 115a/11, 115a/12,
n. Ādeme degdi 11a/11	117a/5, 117a/6
n. baña degdi 7b/6	n. ol- 53b/5
n. gönle geldi degdi 49a/6	n.+ dür 103a/6, 107b/10, 95b/8
n. Muḥammed degdi 63b/10	n.+ sin 104b/11, 12b/7
n. saña degdi 7b/10, 8a/13,	n.+ ler 11a/3, 14b/4, 5b/8,
8a/9, 8b/5, 9a/2	82a/2, 82a/3, 103b/7
nevmīz < <i>Far.</i> Umutsuz	n.+ si midür 59b/10
n. ķal- 108a/12	n. ķarār ķılduġın (tende n.)
n. ķıl- 111b/11, 117b/8	39b/3
n. ol- 84b/5	niçe 1. Nasıl 2. Kaç, ne kadar 3. Ne
nevmīzlik < <i>Far.</i> + <i>T.</i> Umutsuzluk	4. Ne zaman → nice
n. 111b/13	n. 11b/10, 42b/3, 48a/12,
nice 1. Nasıl 2. Kaç, ne kadar 3. Ne	51a/3, 51a/4, 51a/5, 59b/1, 82a/2,
4. Ne zaman → niçe	82a/3, 83a/8, 83a/10
n. 5a/8, 7a/6, 7b/1, 11b/7,	n.+ ler 5b/8, 11a/2, 83b/11
15a/9, 16a/10, 17a/4, 20b/12, 21b/7,	niçün Niçin
23a/9, 25a/5, 29b/12, 31a/6, 38a/1,	n. 7b/2, 8a/5, 9a/1, 9a/2, 9a/3,
39a/7, 41a/1, 42b/1, 45a/1, 45a/2,	9a/8, 17b/5, 21b/3, 23a/5, 48a/13,

49b/13, 51b/12, 55a/3, 59b/2, 60b/5,
66a/7, 72a/1, 76a/3, 90a/4, 100a/6,
100b/13, 101a/1, 101b/12, 102a/12,
115b/12, 116/3, 83a/13, 86b/11,

n.  ur-(karşı  .) 43b/6

n.+ d ur 45b/8

nid  < *Ar.* Ses

n. gel- 23b/1, 37a/6, 107a/12,
107a/13, 111b/12

n.  ıl- 19b/11, 109b/2

n.+ sını  itdi 12b/1

n.+ dan 109b/7

nidd < *Ar.* Benzer, e 

n. + u (zidd u n.) 105b/8

nif k < *Ar.* İkiy zl l k, ara
bozuklu u

n. 57b/11, 70b/6

ni ah < *Far.* Bakma, bakı 

n.+ dan 98b/4

nih d < *Far.* Yaratılı , huy

n.+ u  24a/7

n.+ ında 42a/1, 48a/4, 49a/6

nih yet < *Ar.* Son

n. 102b/13

n k-ba t < *Far.* Bahtı iyi

n.+ lar 69b/6

ni ab < *Ar.* Y z  rt s 

n.+ ın 81b/1

n.+ ın  ekmi d r 14b/6

n.+ ın y zinden gider p 40a/7

n.+ ıdur 113a/3

nik h < *Ar.* Nikah

n.  ıl- 18b/7, 100b/6

ni'met < *Ar.* 1. İyilik, l tuf 2.
Yiyece e, i e e e dair  eyler; ekmek

n. 14a/7, 29a/6, 89b/8, 90a/7,
114b/6, 116a/11

n. (cennet   n.) 40b/8

n. vir- 115b/6

n.+  n  29a/7, 29a/9

n.+ ine 61a/2, 85b/7

n.+ e irg rem 14a/9

n.+ den 97a/13

n.+ den (zıkr   n.) 32a/12

n.+  me irg rem 14a/11

n.+  mden 115b/6

ni ar < *Ar.* Sa ma, serpmeye

n. eyle- 83a/6

ni an < *Far.* İ aret, iz, belirti

n. 52a/10, 53b/9, 96b/2,
107b/4

n. vir- 9b/6

n. idi 55b/1

n.+ ı 43a/13, 43b/1, 43b/2,
44b/6

n.+ a 46a/9

n.+ lardan 42a/10

n.+ ıdur 116a/13, 55b/11

n.+ ıydı 55b/9

n.+ um 55b/12

n.+ umuz 73b/4

nit- Ne yapmak

n.- d gin 39b/4

nitmek Ne yapmak

n.gerekd r 15a/12

nite Nasıl

n. 30b/6, 34a/12, 36a/1, 48b/4, 51b/7, 53a/4, 95a/7, 102a/3, 103a/9, 104a/1,

n. **şat-** (melekü'l-mevt řarābın n.) 115a/10

nite ki Nasıl ki

n. 12b/3, 16b/2, 17a/2, 18a/4, 19a/9, 21b/6, 22b/6, 24b/11, 26b/6, 27a/10, 27a/4, 27b/4, 28a/2, 28a/5, 29a/2, 29b/3, 30a/7, 31a/4, 32b/1, 32b/12, 32b/9, 34b/2, 40b/12, 41b/5, 42a/13, 42b/11, 42b/13, 42b/4, 43a/3, 44a/10, 44a/12, 46a/12, 48a/10, 49a/12, 49b/12, 49b/6, 50b/13, 54a/2, 57a/11, 57a/2, 60a/1, 60a/9, 60b/7, 60b/9, 61a/5, 63b/2, 63b/6, 64b/12, 69a/4, 69b/6, 83b/13, 84a/2, 86a/10, 86a/7, 87b/3, 89a/3, 91b/6, 95a/6, 96a/1, 96b/13, 98a/11, 98b/7, 100a/7, 101a/11, 105b/10, 105b/7, 108b/10, 109a/9, 109b/9, 111a/9, 112a/10, 112b/12, 112b/5, 115a/10

nitekim Nitekim, bununla birlikte

n. 11a/13, 13b/6, 51a/8

nitelig Vasıf, özellik

n.+ **in** 37b/7, 52b/8, 84b/5

nitesi Nasıl

n.+**n** 94a/2, 115a/2, 115a/9

niyāz < *Far.* Yalvarma, yakarma

n. 112/13, 26b/2, 39a/10

n. **eyleyi başladı** 39a/2

n.+ **uñ** 26a/13

n.+ **ın** 117a/4

niye Niçin

n. 36b/7, 96a/11, 96a/7, 109b/13

nizā' < *Ar.* Kavga, çekişme

n. **ķıl-** 86a/5

noķta < *Ar.* Nokta

n. 19a/10, 27b/6

n.+ **nuñ** 26b/12

n.+ **ya** 26b/10

n.+ **dadur** 27b/5, 27b/7

n.+ **dan** 27b/6

n.+ **dan evvel** 26b/10

n.+ **yla** 27b/5

n.+ **sımdan** 14b/2

noldu Ne oldu

n.+ **ñ** 20b/11

nūn < *Ar.* Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi

n. 36b/10

n.+ **ın** 36b/9

nūr < *Ar.* Nur

n. 29b/6, 44a/1, 55b/5, 78a/9

n. **u ĥubūr** 9a/11

n.+ **ı gibi** 11a/5

n.+ **a karşı** 43b/4

n.+ **a karşı dururlar** 43b/7

n.+ **dur** 44a/1, 78a/12, 78a/13,

99b/10

n.+ **ın** 46a/12, 47a/3, 55b/3

n.+ **ına** 23a/5, 57a/7, 72b/11

n.+ **ından** 47b/9

n.+ **ı** 40b/3, 43b/11, 43b/4,

43b/7, 43b/9, 44a/3, 44a/6, 78a/9

n.+ ıdur 44a/2
n.+ ıyla 9a/10, 14b/9, 20a/6,
22b/11, 37a/3, 45a/3, 46b/1, 47b/3,
49b/2, 55a/1, 57a/6, 109b/6
n.+ dan 44a/1, 59a/5
n.+ la 47a/9, 55b/8
n.+ um 47b/2
n.+ uş 9a/10, 47b/1, 64a/4
n.+ lar 44a/5
n.+ ları 44a/3

nūrlandır - < *Ar.* + *T.* Nurlandırmak

n.- an 36b/13

nuḫfe < *Ar.* Sperm

n. 41a/6, 41a/9

n.+ dūr 25b/4

n.+ nūş 14b/2

n.+ ye 41a/7

n.+ den 48a/13, 61b/1

n. idi 41a/11

n. iken 41a/11

nūbüvvet < *Ar.* Peygamberlik

n. 8a/8, 26b/4, 27a/2

n.+ ūş 3a/13

nūkte < *Ar.* Nūkte

n. 11b/11, 15b/8, 20b/8, 26a/2,
35a/1, 50a/9, 74b/12, 76b/6, 78a/3,
80b/5, 88a/9, 92b/6, 112a/13

n.-i diğeri 78b/2

n.-i meliḫa 106b/5, 107b/11

nūzūl < *Ar.* İnme

n. (sebeb-i n.) 5b/2

o O → ol

o. 7b/12, 8a/2, 27a/5 46a/8,
48b/4

od < *Far.* Ateş

o. 12b/12, 28a/8, 48b/13,
49a/2, 77b/13, 91b/13, 108a/11,
108a/5

o.+ in 78a/13, 111b/6

‘o.+ in yandırdı (aşk o.) 77b/2

o.+ ina 65b/11

o.+ indan 14b/5, 72b/2, 87a/11

o.+ ı 38a/9, 64a/3, 91b/12,
92b/6

o.+ a 65b/10, 107b/13

o.+ a at- 91b/6, 92a/9, 108a/3

o.+ a bırak- 108a/11

o.+ a dön- 108a/12

o.+ a ir- 92b/5

o.+ a tutuş- 77b/11

o.+ ı urar-92a/3

o.+ ıyla 13b/6, 36b/12

o.+ a yak-5b/10

o.+ a yandır- 20a/11

o.+ dan 71b/8

o.+ umı 64a/4

o.+ uşda 77b/7

oda Oda

o. 99a/10

o.+ larına 76a/11

odun Odun

o. 78b/7

oğ(u) 1 Erkek çocuk

O

o. 34a/2, 100b/4, 101a/11,
101a/12, 101a/13, 101b/3, 101b/4

o.+ ı 5b/10, 5b/9, 93b/13,
100a/13, 100a/7

o.+ ıym 81b/3, 81b/6

o.+ ısm 81b/2, 81b/5

o.+ ıdur 5b/13, 6a/7, 100a/8

o.+ ıydı 40a/4

o.+ um 100a/11, 100b/2

o.+ uş 5b/9, 8a/7

oğlan Erkek çocuk

o. 78b/11, 86b/5, 98b/11,
109b/13

o.+ ına 81b/4

o.+ ı 2a/12, 82a/13

o.+ a 71b/2, 81a/13

o.+ ları 8a/2, 8a/8, 19a/4,
37b/4, 75b/1

o.+ larıña 38b/6

o.+ larından 75a/10

oğlancuğ Oğlancık

o. 93b/11

o.+ lara 83a/5

o.+ larum 75a/12

ogrı Gizli

o.+ dur 16b/10

oğrı – Okumak → oğrı

o.- duğum çün 68b/4, 68b/5

o.- dum 55a/10, 88a/9

o.- duş 30a/3

o.- dı 39b/13, 87b/8, 112b/1,
112b/3

o.- dı (huşbesin o.) 66a/1

o. ! 4b/10, 4b/11, 4b/12, 4b/13,
4b/3, 4b/4, 4b/5, 4b/6, 4b/7, 4b/8,
4b/9, 14a/10, 14a/8, 94a/7

o.- sa 98a/10

o.- yam 3b/1, 3b/13, 40a/4

o.- yasın 3a/13

o.- ya 3a/2, 3a/9, 3b/12, 4a/10,
4a/11, 4a/12, 109b/5, 112b/3

o.- yup 11b/8, 98a/7

o.- yacağ 85a/9

o.- yanları 117b/7

oğrımağ Okumak

o.113a/1, 5a/1

o.+dan 5a/12, 68b/1

oğrı – Okumak → oğrı

o.- ram 12a/1

o.- r 51a/4

o.- rlar 83b/11

o.- rdum 68b/3

o.- rdı (du‘āyı o.) 29b/13

o.- rdı (huşbe o.) 103b/2

o.- rsa 5b/1

ol O

o. 1b/12, 1b/7, 2a/3, 2b/12,
3a/5, 3a/6, 3a/8, 9a/5, 9a/7, 9a/9,
11a/3, 13b/7, 14b/10, 15a/12, 15b/12,
15b/2, 15b/5, 17a/10, 18b/9, 19a/3,
19b/2, 20a/13, 20a/4, 20b/1, 20b/10,
21a/1, 21a/13, 21b/1, 21b/2, 21b/4,
22b/11, 22b/2, 22b/5, 22b/8, 23a/10,
23a/3, 23b/4, 24a/10, 24a/11, 24a/13,
24a/4, 24a/5, 24b/2, 24b/6, 25a/1,
25a/11, 25a/12, 25a/2, 25a/3, 25b/1,

25b/11, 25b/12, 25b/8, 26a/12, 26a/13, 26a/2, 26b/2, 26b/4, 27a/8, 27b/10, 27b/11, 27b/12, 28a/10, 28a/11, 28a/4, 29a/5, 29b/8, 30a/11, 30a/12, 30a/3, 32a/11, 32b/12, 32b/2, 32b/9, 33b/13, 33b/4, 34a/12, 34a/6, 34b/13, 34b/6, 35b/3, 36a/2, 38a/11, 38a/13, 38a/8, 38b/1, 38b/6, 38b/9, 39a/1, 39a/11, 39a/6, 39b/6, 39b/8, 40a/2, 40a/5, 40a/8, 40a/9, 41a/10, 41a/5, 41a/7, 41a/8, 41b/11, 41b/12, 41b/2, 41b/3, 41b/4, 41b/7, 41b/8, 42a/7, 42b/1, 42b/5, 42b/7, 42b/9, 43a/2, 43b/11, 43b/12, 43b/13, 43b/4, 43b/7, 43b/8, 43b/9, 44a/1, 44a/3, 44a/4, 44a/5, 45a/11, 45a/6, 45b/1, 45b/2, 45b/3, 45b/4, 46a/7, 47b/13, 48a/13, 48a/2, 48a/3, 48a/4, 48a/5, 48a/7, 48a/8, 48b/13, 48b/3, 49a/10, 49a/11, 49a/8, 49b/2, 49b/3, 49b/4, 49b/8, 50a/5, 51b/11, 51b/4, 52b/1, 52b/12, 53a/11, 53a/3, 53a/9, 53b/4, 54b/10, 54b/3, 54b/5, 55a/11, 55a/13, 55a/7, 55b/11, 55b/5, 55b/8, 56a/10, 56a/5, 56a/6, 56a/8, 56b/6, 56b/8, 57a/1, 57a/10, 57a/8, 57a/9, 57b/1, 57b/13, 57b/5, 58a/13, 58a/4, 58a/6, 58b/1, 58b/3, 58b/9, 59a/3, 59a/5, 5b/10, 5b/8, 60a/6, 60b/3, 60b/9, 61a/11, 61a/12, 61b/12, 61b/8, 62a/2, 62a/4, 62a/9, 62b/4, 63b/8, 64b/1, 64b/10, 65a/3, 65a/8, 65a/9, 65b/2, 65b/3, 66b/11, 66b/13, 66b/8, 67b/8, 68a/11, 68a/7, 68b/12, 69a/12, 69a/6, 69a/9, 69b/3, 69b/5, 69b/9, 6b/7, 6b/9, 70a/3, 70a/4, 71a/7, 72a/13, 73b/5, 74a/10, 74a/12, 74a/4, 74a/6, 74a/7, 74a/8, 74b/1, 75b/2, 75b/3, 75b/4, 75b/5, 76b/10, 76b/11, 76b/7, 78a/12, 78a/13, 78a/2, 78a/9, 78b/4, 78b/5, 78b/9, 79b/1, 79b/7, 79b/9, 7b/8, 80a/1, 80a/10, 80a/12, 80a/13, 80b/1, 80b/10, 80b/11, 80b/2, 80b/6, 80b/9, 81a/7, 81a/8, 81b/1, 81b/6, 81b/8, 82a/1, 82a/4, 82b/13, 83b/5, 85b/13, 86a/6, 86b/7, 87a/1, 87a/10, 87a/4, 87a/7, 87b/7, 88a/11, 88a/3, 88a/5, 89b/4, 8b/6, 90a/5, 91a/1, 91b/10, 91b/11, 91b/12, 92a/3, 92b/2, 92b/8, 93b/3, 93b/5, 94a/4, 94b/3, 94b/5, 94b/9, 95a/1, 95a/5, 95b/11, 95b/12, 95b/9, 96a/1, 96a/10, 96a/13, 96a/9, 96b/1, 96b/11, 96b/5, 97a/10, 97a/11, 97a/5, 97b/10, 97b/3, 98a/6, 98b/12, 98b/7, 99a/1, 99a/2, 99a/4, 99a/6, 99b/1, 99b/9, 100a/10, 100a/2, 100b/10, 100b/11, 100b/13, 100b/3, 100b/4, 100b/9, 101a/6, 101a/7, 101a/9, 101b/12, 101b/13, 101b/7, 101b/9, 102/9, 102a/12, 102a/2, 102a/3, 102a/5, 102a/9, 102b/1, 102b/3, 102b/6, 102b/8, 103a/10, 103a/12, 103b/13, 103b/7, 103b/9, 104a/12, 104a/5, 104a/6, 104a/8, 104b/2, 105a/1, 105a/13, 106a/7, 106b/11, 106b/4, 107a/1, 107a/2, 107a/5, 107a/6,

107a/8, 107b/10, 107b/3, 107b/5,
107b/6, 107b/7, 108a/1, 108a/12,
108a/13, 108a/5, 108a/6, 108a/9,
109a/7, 109a/9, 109b/7, 109b/8,
10a/11, 10a/12, 10a/13, 10b/10,
10b/11, 10b/13, 110a/1, 110a/5,
110b/10, 111a/10, 111a/9, 111b/13,
112a/6, 112b/11, 112b/12, 112b/6,
113b/13, 113b/5, 114a/1, 114a/2,
116b/11, 116b/12, 117a/2, 117b/4,
117b/6

o.+ dur 100a/1, 100a/11,
100a/4, 104b/12, 105b/1, 106b/12,
108b/2, 109a/9, 112a/4, 14a/13, 14a/3,
14b/1, 14b/2, 15b/1, 16a/12, 16b/9,
20a/13, 24b/10, 25a/12, 27a/13, 27b/8,
28a/9, 29a/10, 29a/8, 29b/12, 30a/10,
30a/8, 30b/12, 30b/2, 30b/5, 30b/7,
31a/12, 31a/2, 31a/6, 31b/10, 31b/7,
32a/7, 32a/9, 32b/6, 37b/4, 37b/7,
38b/10, 39a/13, 41b/6, 42a/9, 43a/12,
44a/6, 44a/7, 47b/13, 52b/7, 5a/1,
5a/10, 5a/13, 5b/3, 60a/8, 60b/12,
61b/2, 61b/5, 62a/11, 62a/2, 62a/5,
62b/11, 62b/8, 63a/9, 64a/12, 64a/2,
64a/5, 64a/7, 64a/9, 64b/12, 64b/13,
64b/9, 65a/1, 65a/4, 65b/5, 67b/4,
69a/10, 69a/13, 69a/7, 69a/9, 69b/5,
69b/8, 70a/1, 71b/13, 72a/4, 73b/8,
7b/12, 83a/3, 83b/13, 84a/10, 84a/12,
84a/2, 84a/8, 84a/9, 84b/1, 84b/10,
84b/11, 84b/12, 84b/13, 84b/4, 84b/5,
84b/6, 84b/7, 84b/8, 84b/9, 85a/2,

85a/4, 85a/5, 85b/10, 85b/2, 85b/3,
85b/5, 85b/6, 86a/10, 87a/2, 87a/9,
87b/1, 89b/10, 91b/2, 91b/4, 91b/5,
95a/4, 96b/7, 96b/9, 97a/11, 97a/6,
97b/4, 99b/1

o. kadar 12b/7, 16a/8, 20a/6,
20a/7, 40b/11, 40b/12, 47b/11, 59b/5,
60a/11, 77a/4, 77a/5

o.+ dur (derde dermān o.)
93b/5

o.+ dur (vācib o.) 107b/13

o.+ ven 68a/13

ol - Olmak

o.- uram 47b/3, 96a/10

o.- ursin 96a/6

o.- urn 96a/7

o.- ur 16a/7, 21b/13, 22a/8,
27b/13, 32b/7, 3a/1, 44a/7, 52b/7,
59b/6, 5a/13, 60a/7, 63b/2, 69a/10,
70a/11, 70b/12, 97a/1, 97a/7, 100b/1,
101b/3, 106a/4, 113a/8

o.- ur (aḡu o.) 53a/10

o.- ur (arı o.) 19a/11

o.- ur (āškāre o.) 40b/8

o.- ur (bakmış o.) 15a/6

o.- ur (bal o.) 53a/10

o.- ur (devre o.) 47b/10

o.- ur (dimek o.) 17b/4,
21b/11, 22b/2, 28a/1, 37a/13, 37b/3,
5a/11, 66a/2, 73b/13, 84b/12

o.- ur (dostu o.) 92a/8

o.- ur (düşmeni o.) 92a/9

o.- ur (emān içinde o.) 40b/6

- o.- ur (emîn o.) 50b/9
- o.- ur (fānî o.) 113a/5
- o.- ur (harāb o.) 105b/6
- o.- ur (hāşıl o.) 27b/6, 42a/5,
5a/12, 66b/11, 98b/6, 99a/3
- o.- ur (hebā-ı mensūr o.)
105b/7
- o.- ur (helāk o.) 16b/8
- o.- ur (helāk ve anılu o.) 106b/4
- o.- ur (hicāb o.) 47a/11
- o.- ur (ıraq o.) 95b/13
- o.- ur (ıbrışım o.) 53a/9
- o.- ur (icābet o.) 32b/7, 34b/6
- o.- ur (içerü o.) 69a/8
- o.- ur (irte o.) 56a/5
- o.- ur (kığ o.) 53a/10
- o.- ur (kızıl o.) 41a/11
- o.- ur (kuli o.) 61a/8
- o.- ur (mağhūr o.) 52b/4
- o.- ur (mızğa o.) 41b/2
- o.- ur (mişk o.) 53a/10
- o.- ur (mūnis o.) 78a/13
- o.- ur (münevver o.) 31b/6
- o.- ur (nice o.) 53b/6
- o.- ur (sebeb o.) 40a/10
- o.- ur (şer' o.) 28b/13
- o.- ur (tamām 39b/10, 39b/7,
40b/1, 41b/8
- o.- ur (taşra o.) 69a/8
- o.- ur (uzun o.) 50b/11
- o.- ur (vırān o.) 52b/2
- o.- uruz (rāzî o.) 61a/2
- o.- mışsın (kāni' o.) 46a/10
- o.- miş (ağ o.) 56a/7, 56a/8
- o.- miş (gözinden yaş revān o.)
18a/11
- o.- miş (gözler görmez o.)
77a/13
- o.- miş (haşr o.) 59a/3
- o.- miş (ser-gerdān o.) 68b/6
- o.- miş (toğtolu o.) 90b/6
- o.- miş (yoğsul o.) 70b/10
- o.- miş (zāhir ol.) 11a/6
- o.- mişdur 32b/1
- o.- mişdur (ārāste o.) 69a/13
- o.- mişdur (hālî o.) 47b/4
- o.- mişdur ('āşık o.) 40a/11
- o.- mişlar (düşmen o.) 53a/13
- o.- mişlardur (mağrūr o.) 39a/7
- o.- dum (emîn o.) 73b/3
- o.- dum (miñnet görmemiş gibi
o.) 115a/4
- o.- dum (ne o.) 8a/12, 24b/8
- o.- dum (rāzî o.) 114b/5
- o.- dum (secde ol.) 51b/9
- o.- dum (selāmet o.) 73b/4
- o.- duñ 18a/12, 18b/11
- o.- duñ (mağrūr o.) 36a/13
- o.- duñ (meşğül o.) 101a/9
- o.- duñsa (fānî o.) 115b/4
- o.- duñsa (ğor o.) 115b/7
- o.- duñsa (şayru o.) 115b/3
- o.- dı 100a/9, 108a/11, 112b/7,
116b/10, 19a/9, 20b/10, 20b/13, 39b/2,
42a/2, 42a/3, 53b/4, 63b/9, 65a/9,

71a/5, 73a/4, 77b/1, 83b/6, 86a/13,
91a/12, 95b/6, 96b/10, 96b/6

o.- dı (ağlamakdan gözi görmez
o.) 50a/5

o.- dı (artuğ o.) 90a/6

o.- dı (bî-hod o.) 50a/11

o.- dı (cümle vāsıllardan o.)
35b/12

o.- dı (diri o.) 87b/11

o.- dı (ğālib o.) 111b/9, 63b/10

o.- dı (gelür o.) 37a/10

o.- dı (gemi o.) 53b/4

o.- dı (gice o.) 25a/2

o.- dı (giriftār o.) 18a/8

o.- dı (haberî o.) 15b/4

o.- dı (hāşıl o.) 38b/7

o.- dı (helāk o.) 23a/10, 23a/11

o.- dı (işde o.) 11a/12, 11b/1

o.- dı (kan o.) 14b/8

o.- dı (kāfir o.) 71b/2

o.- dı (kes o.) 72b/13

o.- dı (konşî o.) 52a/7

o.- dı (konuğ o.) 20b/3, 91a/11,
95b/2

o.- dı (mağlūb o.) 72b/13

o.- dı (ma' lūm o.) 30b/4, 46b/8,

54a/2

o.- dı (melūl o.) 8a/4, 90a/4

o.- dı (meşğūl o.) 44a/4 ,

100b/7, 101a/7

o.- dı (mevķūf o.) 96b/6

o.- dı (murād o.) 51a/8

o.- dı (mūbeddel o.) 72b/11

o.- dı (mūbtelā o.) 15a/7, 36a/6,
55b/5

o.- dı (mūrtekib o.) 111b/10

o.- dı (mūsaħħir o.) 55b/8

o.- dı (mūteğayyir o.) 83a/13,
83b/6

o.- dı (mūteħayyir o.) 106a/8

o.- dı (mūte' ayyin o.) 52b/4

o.- dı (naşīb o.) 2a/3

o.- dı (nefsden o.) 38b/9

o.- dı (' aksince o.) 88b/9

o.- dı (' āşık o.) 40a/5

o.- dı (pād-şāh o.) 78b/2

o.- dı (pāre o.) 48b/12

o.- dı (peşimān o.) 75a/2

o.- dı (rāzī o.) 114b/5

o.- dı (sākin o.) 107a/13

o.- dı (sebeb o.) 117b/5

o.- dı (söz o.) 110a/1

o.- dı (şād o.) 79a/13, 94a/3

o.- dı (şāh o.) 44a/4

o.- dı (taħta o.) 53b/4

o.- dı (tamām o.) 26a/12,
27a/10

o.- dı (tesellī o.) 109a/3

o.- dı (yağın o.) 101a/7

o.- dı (zāhir o.) 68a/9

o.- duğ (fāriğ o.) 26a/6

41a/13

o.- duğ (māt-ı ğurbetde o.)

o.- duğ (muķābil ol.) 103b/10

o.- duk 1(' āşık o.) 07b/13

o.- duğ (yardımcı biz o.) 92b/5

o.- duğuz (esİR o.) 19b/12	o.- am (belİ o.) 95b/5
o.- dİlar (cem' o.) 59a/2	o.- am (fİariğ o.) 25a/13
o.- dİlar (muğābil o.) 103b/4	o.- am (helāk o.) 108a/6
o.- ısar 42a/5, 77a/7, 109b/7	o.- am (ğardaş o.) 76a/10,
o.- ayın ! (çift o.) 52a/3	81b/12
o. ! (ğāzir o.) 12a/10, 17b/8	o.- am (sıyıcı o.) 15b/1
o.- sun !1b/12, 20b/4, 38b/6,	o.- asın 23a/9
53b/12, 53b/13, 54a/1, 6b/8, 6b/9,	o.- asın (arı o.) 67b/10
88b/7 , 106b/10, 106b/8, 106b/9	o.- asın (emİN o.) 106a/1,
o.- sun ! (bahāne o.) 107a/6	4b/11
o.- sun ! (efsūn o.) 9b/8	o.- asın (fİariğ o.) 5a/2
o.- sun ! (fedā o.) 40a/10,	o.- asın (ğarİfi o.) 46a/4
8b/10	o.- asın (ıraq .) 24b/9, 4b/5
o.- sun! (gice o.) 53b/13	o.- asın (mağbūl-ı ebed o.)
o.- sun ! (işde o.) 11b/2	108b/10
o.- sun! (müşerref o.) 55a/9	o.+ asın (maşğarası o.) 46a/5
o.- sun ! (var o.) 104b/6	o.- asın (mübtelā o.) 39a/11
o.- uñ !104a/4	o.- asın (örgenmiş o.) 49b/10
o.- uñ ! (fİariğ o.) 37a/12	o.- asın (şābit o.) 65a/4
o.- sunlar ! (var o.) 104b/7	o.- a mısın (müselmān o.)
o.- sa 16b/7, 52b/6, 56b/11,	95b/5
56b/13, 62b/3, 85b/9, 97b/12, 107b/6	o.- a 11a/2, 13b/8, 13b/9,
o.- sa (artuğ a.) 43a/11	22a/8, 30a/9, 30b/11, 31b/12, 32a/5,
o.- sa (ayru o.) 21b/13	32a/7, 33b/3, 34a/12, 36a/2, 36b/1,
o.- sa (gice o.) 56a/3	37a/1, 46a/9, 47b/11, 52b/5, 52b/6,
o.- sa (ğāceti o.) 34a/10	55b/10, 55b/12, 62b/13, 81a/7, 84b/2,
o.- sa (ğālİ o.) 47b/12	85a/5 88b/11
o.- sa (ğonşı o.) 52a/9	o.- a (ad o.) 30b/11
o.- sa (‘ azāb u ‘ iğāb o.) 17a/3	o.- a (‘ āciz o.) 85b/4
o.- sa (‘ ināyet kılası o.) 95b/11	o.- a (‘ ağıl-ı kāmil o.) 103a/8
o.- sa (rızz o.) 96b/13	o.- a (‘ aksince o.) 88b/13
o.- sa (ğālİb o.) 21b/13	o.- a (arāste o.) 58a/12
o.- sa gerek 10a/1, 10b/11	o.- a (artuğ o.) 97b/4

- o.- a (aruk o.) 106a/7
o.- a (aydın o.) 37a/2
o.- a (ārāste o.)17a/13
o.- a (ārūsı o.)109a/5
o.- a (bahçeden taşra o.)58a/13
o.- a (bir gün o.) 94a/6
o.- a (bol o.) 58a/12
o.- a (buyruk o.) 19b/4
o.- a (cem' o.) 17a/7
o.- a (cennet-i kevşer-i eşcār 95b/3
o.) 17a/4
o.- a (destür o.) 19b/3, 20a/3
o.- a (emîn o.) 105a/1
o.- a (ğālib o.) 98b/10
o.- a (hayf o.) 12a/10, 79b/1
o.- a (hākīm o.) 37a/6 62b/7
o.- a (hāşed o.) 66b/3
o.- a (hāşıl o.) 61a/5, 97a/11
o.- a (hayf o.) 79b/1
o.- a (helāk o.) 106a/3, 106b/3
o.- a (hoş o.) 95a/8
o.- a (huve o.)14a/3
o.- a (hükümde o.) 110a/4
o.- a (irak o.) 95b/13
o.- a (ism-i a'zam o.) 30a/6, 30b/5, 31a/1 , 31a/11, 31b/9 32a/6
o.- a (kabül o.) 36a/3
o.- a (kādır o.) 105a/2, 105a/3, 84b/12, 85b/4
o.- a (kāhir o.) 52b/1
o.- a (kāmīl o.) 84b/11
o.- a (lāyık o.) 23a/5
o.- a (mahrūm o.) 42a/7
o.- a (ma'lūm o.) 67a/7
o.- a (ma' mūr o.) 58b/2
o.- a (ma' zūr o.) 112b/9
o.- a (mestūr o.)104b/12
o.- a (muhabbeti o.) 100b/3
o.- a (muhtāc o.) 85a/1
o.- a (muķīm o.) 61a/4
o.- a (muṭṭali' o.) 62a/10
o.- a (müselmān o.) 71a/8,
o.- a (müstāğni o.) 85a/1
o.- a (müstecāb o.) 33a/12
o.- a (müsteḥaķ o.) 105b/5
o.- a(müyesser o.) 22a/13
o.- a (ne o.) 35a/1, 3b/11,
o.- a (ne zehresi o.) 21b/8
o.- a (nevmiz o.) 84b/5
o.- a (nice o.) 101b/4, 105b/8
o.- a (perde o.) 29b/2
o.- a(rahmān o.) 92b/12
o.- a (rāy-ı arāste o.) 103a/8
o.- a (revā mı o.) 35a/1, 55a/4
o.- a (revā o.) 4b/12, 24b/13, 51b/3, 100b/4, 101a/11, 102b/11, 104a/1, 106a/4, 106b/5
o.- a (rūşen o.) 103a/1
o.- a (şahib-i devlet o.) 98b/12
o.- a (sākī o.) 17a/13
o.- a (ta' ām o.) 97a/13
o.- a (tamuda o.) 114b/2
o.- a (tanuķ o.)56b/9
o.- a (tanuķlık virmiş o.) 79a/1

- o.- a (ter ü taze o.) 58a/6
o.- a (toğmamış o.) 84a/12
o.- a (toğrı o.) 47b/9
o.- a (tecellî yiri o.) 23a/3
o.- a (yakın o.) 96a/1, 96b/12
o.- a (yaradılmış o.) 67a/7
o.- a (yoldaşı o.) 70b/13
o.- a (‘azābda o.) 106a/4
o.- a (zāhir o.) 17a/4, 64a/9,
89a/12
o.- a (zıdd o.) 105b/9
o.- a mı (şā‘ nisüz o.) 53b/8
o.- asız (gerek o.) 113b/4, 79a/7
o.- asız (haberî o.) 77a/6
o.- asız (mukarrebler o.) 63b/4
o.- avuz 55a/5
o.- alar 56b/4
o.- alar (āzād o.) 114a/3
o.- alar (dil o.) 12a/12
o.- alar (hāzır o.) 117b/6
o.- alar (tanuqlar o.) 72b/8
o.- alar (vākıf o.) 95b/8
o.- alar (vezir o.) 78b/3
o.- alar (zārî o.) 109b/9
o.- up (bî-ḥod o.) 5a/2
o.- up (ferāgat o.) 91a/7
o.- up (ğarḳ o.) 11a/3
o.- up (ğālib o.) 108a/3
o.- up (hāzır o.) 18a/2
o.- up (muttaşif o.) 95b/12
o.- up (müsteğraḳ o.) 109b/6
o.- up (‘ākıbet maḥmūd o.)
113a/11
o.- up (revān o.) 56b/1
o.- up (sākin o.) 65a/4
o.- up (yakın o.) 64a/1
o.- up (za‘ if o.) 89b/12
o.- up öldünüz (büki ö.) 19b/13
o.- up utandı (şerm-sār o.)
111a/13
o.- ıcaḳ 44a/4
o.- ıcaḳ (meşğül o.) 44a/5
o.- ıcaḳ (rāḥat o.) 99a/11
o.- an (nāḳış o.) 52b/7
o.- duğum 83a/10
o.- duğı 12a/8, 25b/5, 53b/10,
54a/1, 87a/6, 96b/8
o.- duğı çün 44b/4, 69b/4
o.- duğdan sonra 65b/5
o.- dugumuzdur (ıraḳ o.) 25b/6
o.- urdı (artuḳ o.) 95b/7
o.- urdı (bayrāmları o.) 104a/7
o.- urdı (bî-ḥod o.) 49b/12
o.- urdı (ğālib o.) 110b/11
o.- urdı (tamām o.) 56b/11
o.- urmuş (tamām o.) 41a/1
o.- ursam (haber bileşi o.)
108a/10
o.- ursa 19b/8, 52b/3
o.- ursa (ayıdası o.) 16a/9
o.- ursa (bağlanası o.) 83a/7
o.- ursa (düşesi o.) 61b/10,
65a/7
o.- ursa (lāyık o.) 20b/5
o.- ursa (muvāfiḳ o.) 97a/2
o.- ursa (ne o.) 51b/10

	o.- ursa (rāzī o.) 53a/5	o.- maz (hālī o.) 51a/1, 51a/3
	o.- ursa (şehvete uyup azası o.)	o.- maz (hāşıl o.) 11a/10
62b/9		o.- maz (hicāb o.) 47a/11
	o.- ursa (tamām o.) 11b/6	o.- maz (icābet o.) 32b/8, 32b/9
	o.- ursa (uğrayası o.) 65b/2	o.- maz (kabūl o.) 33a/7
	o.- ursa (uzadası o.) 15a/1	o.- maz (kemāl o.) 52b/6
	o.- ursavuz (gālib o.) 63b/3	o.- maz (muḥīṭ o.) 85a/11
	o.- ursavuz (meşgūl o.) 67a/11	o.- maz (muṭīc o.) 52b/3
	o.- dıysa (āzād o.) 114a/2	o.- maz (münevver o.) 37a/3
	o.- dıysa (begi o.) 52b/2	o.- maz (redd o.) 33b/11,
	o.- saydı 43a/9	33b/4, 33b/5
	o.- salardı (cemc o.) 62a/6	o.- mazsa 114b/6
	o.- ayduñ (diri o.) 76a/7	o.- madı (mürīd o.) 96a/3
	o.- aydı 18a/3, 47b/5, 52a/12,	o.- madı (nazarı o.) 108b/8
52a/13, 76b/13		o.- ma! (kem o.) 77b/13
	o.- aydı (harāb o.) 52a/12,	o.- masun ! (çirkīn o.) 66a/6
70a/13		o.- masun !(zinhār o.) 23b/1
	o.- aydı (helāk o.) 43a/9	o.- masun diyü ! (fesād o.)
	o.- aydı (ne o.) 75b/10, 76a/7	52b/3
	o.- aydı (revā o.) 30b/7	o.- mañ ! 104a/4
	o.- aydı (tamām o.) 50a/1	o.- mayasın (ebedi'l-ābad o.)
	o.- aydı (zayıf o.) 43a/12	36b/11
	o.- aydı (zehāsı o.) 73b/12	o.- mayasın (muhtāc o.) 88a/11
	o.- aydı (zehresi o.) 29b/10	o.- mayasın (şerm-sār o.) 67a/9
	o.- ayduñuz (rāygāna bulmuş o.)	o.- maya 100a/13, 105a/1,
116a/10		105b/2, 29a/12, 31a/6, 84a/8, 84a/9
	o.- duğınca 116b/12	o.- maya (berāber o.) 102b/10,
	o.- abilmezüz (zāhir o.) 41b/1	103a/8
	o.- maz 85a/10, 105a/1, 101b/9	o.- maya (fānī o.) 85a/2
	o.- maz (asāyiş o.) 105b/10	o.- maya (gālib o.) 84b/13
	o.- maz (fānī o.) 113a/6	o.- maya (haberī o.) 112a/12
	o.- maz (fāriğ o.) 60b/3	o.- maya (kādīr ve mālīk o)
	o.- maz (ferāğat o.) 105b/9	102b/7

- o.- maya (kelimedен ayru o.) 57a/1
- o.- maya (minnet o.) 74b/7
- o.- maya (mişl ü mānend o.) 83b/13, 84a/13
- o.- maya (muhtāc o.) 95b/1
- o.- maya (mu'ārız o.) 85a/3
- o.- maya (muṭṭali' o.) 62a/8
- o.- maya (müsteḥak o.) 105b/5
- o.- maya ('aceb o.) 13b/4, 47b/8, 52a/9, 62b/10, 72b/5, 73b/2, 95b/1
- o.- maya ('ayb o.) 84b/10
- o.- maya (ortak o.) 84a/2
- o.- maya (revā o.) 34b/2, 51b/2, 94b/5
- o.- maya (sākıṭ o.) 99b/5
- o.- maya (sevgülü o.) 47b/12
- o.- maya (şefi' o.) 54b/4
- o.- maya (şerm-sār o.) 113a/11
- o.- maya (tamām o.) 56b/13
- o.- maya (ulu o.) 84b/2
- o.- maya (yardımcı o.) 84a/4
- o.- maya (yuḡaru o.) 84b/6
- o.-maya (zāyil o.) 85b/2
- o.- mayavuz 55a/5
- o.- mayaydı 29b/8
- o.- mayaydı (ḥicāb o.) 29b/3
- o.- mayaydı (rāzı o.) 53a/6
- o.- mayaydı (taḡvıyet-i vāsıtası o.) 29b/9
- o.- mayalardı (rāzı o.) 63b/5
- o.- masa 116a/10, 32b/9
- o.- masa (delil o.) 87a/8
- o.- masa (sevāb o.) 105b/5
- o.- masaydı 73b/11
- o.- mayınca 53b/5
- o.- mayınca (rāzı o.) 114b/1, 114b/3
- o.- mayıcaḡ (rāḡat o.) 105b/2
- o.- ven 23b/5
- o.- vuz 23b/6, 23b/8
- ola ki** Belki
- o. 24a/7
- ola kim** Belki
- o. 45b/3
- olmaḡ** Olmak → olmak
- o.çün (menzil o.) 21b/8
- o.+ın (çoḡ o.) 96b/10
- o.+a (ḡazıne o.) 49b/2, 49b/4
- o.+a (ism-i a'zam o.) 32a/9,
- o.+a (icābet o.) 33b/1, 96b/12
- o.+a (pād-şāh o.) 116a/7
- o.+a (vāḡıf o.) 95b/9
- o.+a (yaḡın o.) 38a/12
- olmaḡ** Olmak → olmak
- o. 5b/9
- o (ıraḡ o.) 45b/8
- o. (muḡim o.) 60b/12
- o. (Taḡrı o.) 51b/2
- o.+dur (rāḡat o.) 105b/2
- o.+dur (şābit o.) 60b/7
- o.+dur (ser-gerdān o.) 107a/
- o.+dan (isti' māl o.) 23a/6
- o.gerek (düşmān o.) 51b/3
- o.+dan (isti' māl o.) 23a/6

omuz Omuz

o.+ ma 36a/6, 63a/11

on On

o. 31b/9, 53b/12, 53b/13,
76b/3, 88a/1, 95b/7, 110a/13

o. dördi gibi (Ayuş o.) 8b/3

on birinci On birinci

o. 31a/12

on biş On beş

o. 2b/12, 3a/1, 3a/2, 99b/4,
99b/6

on bişinci On beşinci

o. 32a/9

on dördüncü On dördüncü

o. 32a/7

oruc Oruç

o. 28b/11, 42a/4

o. buyur- 3a/7

o. tut- 33b/12

o.+ in 3a/9, 33b/12

o.+ a 37a/5

ot Ot

o.+ lar 42b/2

otlağ Otlak

o.+ ma 1b/10

otur - 1. Oturmak 2. Yaşamak,
kalmak, yerleşmek

o.- ur- (gönül tahtına o.) 40b/3,
41b/9

o.- urlar 59a/6

o.- dum 83a/11

o.- dı 50b/2, 71a/8, 77a/10,
81b/3

on iki On iki

o. 19a/10, 19a/2, 19a/3, 19a/5,
19a/6, 19a/7, 19a/9, 79b/4

o.+ ydi 19a/4

onuncı Onuncu

o. 31a/6

on yedi On yedi

o. 3a/8, 44a/10, 44a/9

orta Orta, ara yer

o.+ dan çıkardım 10a/9

o.+ sında 33a/11

ortak Ortak

o. kıl- 67a/5

o. ol- 84a/2

o.- dılar 114a/6

o.- a (gönüle o.) 40b/6

o.- a (tahtına o.) 40b/4

o.- uş! 108a/2

o.- urdum 82b/6

o.- urdı 53a/13, 75b/4

o.- mışdı 51a/6

otuz Otuz

o. 3a/7, 43a/10, 48a/2, 4a/10,
98a/12, 98a/13

o. ikisi 43a/5

otuz biş Otuz bin

o. 116b/10

otuz iki Otuz iki

o.+ si 43a/5

Ö

öde - Ödemek

ö.- yeyin 18b/3

ödünc Ödünç	ö.+ i 48b/5
ö. diler 70b/10	öl – Ölmek
ög – Övmek	ö.- ürsem 83a/5
ö.- düm 52a/2	ö.- ürsin 71a/10
ö.- di 100a/6, 112a/2	ö.- ür 70a/10, 70a/9
ö.- eyim! 9b/7	ö.- miş 103a/4
ö.- em 31b/11	ö.- miş 42b/1, 70a/7, 70a/8 ,
ö.- üp 33a/12	102b/5
ög Akıl	ö.- düm 86a/1
ö.+ i geldi 18b/9, 20b/10,	ö.- di 68a/7. 71b/4, 7a/5, 82a/3
50a/11	, 101a/3
ö.+ üme düşdi 76a/6	ö.- dünüz (büki olup ö.) 19b/13
öğred - Öğretmek → öğret-	ö. ! 82b/9
ö.- ür 29a/12	ö.- e 82b/7
ö.- eyin! 94a/6	ö.- medin 71a/7
ö.- esin 94a/6	ö.- miş 104a/1
ö.- e 15a/12, 72a/9	ö.- mişlerdi 8a/3
ö.- meyeydi 16b/11	ö.- diyse 8a/7
öğren - Öğrenmek → örgen-	öldür - Öldürmek
ö.- düñ 107a/13	ö.- diler 20a/11
ö.- esin 98b/1	ö. ! 6b/4
öğret - Öğretmek → öğred-	ö.- se 92a/6, 92a/7
ö.- di 54b/6, 72a/8, 96b/5	ö.- eler 53b/1, 6b/3
ö.! 31b/11, 32a/1	ö.- en 13a/6
öğütcü Öğüt veren	ö.- ürse 92a/5
ö.+ ñ 92b/12	öldürmek Öldürmek
öğütle – Öğütlemek	ö.+den 30b/9
ö.- rem (nefsüm ö.) 25b/2	ölü Ölü
ö.- di 94a/5	ö. 98a/5
ö.- yüp 76a/11	ö.+ yi 6a/1
öğütlen – İbret almak	ölüm Ölüm
ö.- ürler 69b/6	ö. 56b/1, 62b/4, 71a/6 , 78a/5,
öküz Öküz	82b/10

ö.+ ine 68a/7	örtüdü Örtülü
ö.+ i 70a/10, 70a/11	ö. 67a/2
‘ömr < Ar. Ömür	örtülü Örtülü, kapalı
‘ö.+ in 49b/11	ö. 9b/13
‘ö.+ i 92b/7, 116b/12	örümceg Örümcek → örümcek
‘ö.+ inüj 68a/5	ö.+ e 105b/3
‘ö.+ üm 117a/8	örümcek Örümcek → örümceg
‘ö.+ ümüz için 68b/7	ö. 104b/10, 105a/4, 105b/2,
öñ Ön	105b/4, 105b/6
ö. 43a/6, 44b/3	öyün Yemek vakti
ö.+ den 71a/10	ö.+ üj 88b/6
ö.+ ine 33a/9, 62b/5, 76b/8,	öz İç
81a/6, 90b/5, 93b/10, 99b/13	ö.+ i göyüdü 15b/4
ö.+ ine düşdi 24a/12	ö.+ i 71b/4
ö.+ inde 72b/10, 93a/12	ö.+ üm 83a/1
ö.+ inde kordı (gözi ö.) 44a/8	‘özü < Ar. Özü
ö.+ üme 25b/1, 43b/8	‘ö. dile- 79a/10, 112b/11
ö.+ ümde 112b/8, 88a/10	‘ö.+ in (benden diledi ö.)
ö.+ ümden 21a/1	56a/10
ö.+ üjnde 112a/7	‘ö.+ in (kabül eyleyüp ö.)
öñdin Önce	112b/10
ö. (senden ö.) 56a/9	‘ö. dilemege 68b/8
ö. (yatmazdan ö.) 4a/12	
öp- Öpmek	P
ö.-di 76a/1	palās < Far. Eski kilim
örgeñ - Öğrenmek → öğren-	p. 78b/12
ö.- düj 49b/9	paygāmbar < Far. Peygamber
ö.- miş olasın 49b/10	p. 4a/9, 16a/1, 23a/12, 28a/12,
ört - Örtmek	29b/3, 30a/4, 33a/3, 33a/6, 34a/9,
ö.- erüz 41b/8	36a/3, 36b/6, 42b/6, 43a/13, 52b/9,
ö.- e kordı 90b/2	55a/9, 55b/12, 58b/11, 74b/8, 87b/7,
örti Örtü	87b/8, 90a/11, 98a/7, 107a/10
ö.+ sin 90b/5	p.+ uñ 55a/12, 71a/1, 8a/2
	p.+ ı 70b/9

p.+a 2b/11, 33a/13, 33a/3,
71b/3, 86a/11

p.+ dan 5a/5, 28b/6, 30a/4,
33b/4, 53a/2, 100a/9

p.+ sını 71a/13

p.+ lar 27a/5, 46b/1, 93b/12,
98b/7, 105a/13

p.+ larda 55a/10

p.+ lardur 59a/7

p. isen 80a/7

paygāmbarlıg < *Far.* + *T.*

Peygamberlik → **peygāmbarlıq**

p.+ dı 27a/9

p.+ a 5b/8

p.+ ina 80b/4

p.+ um 13a/8

p.+ uñ 28b/7

paygāmbarlıq < *Far.* + *T.*

Peygamberlik → **paygāmbarlıg**

p. 8a/6, 64b/2

p. birle 101b/13

pād-şāh < *Far.* Padişah

p. 11b/6, 11b/7, 15b/3, 15b/4,
25a/6, 37a/11, 37a/8, 40b/11, 40b/4,
41a/5, 44b/12, 45b/2, 48a/7, 52b/12,
58b/9, 63b/5, 74a/1, 95a/1, 97a/6,
102a/2, 102b/2, 103a/10, 103b/13,
106b/4, 116a/7

p. ol- 78b/2

p.-ı a' zamdur 44b/8

p.-ı cihān 25a/8

p.-ı kerīm 97a/8

p.-ı 'ālem 115b/2

p.+ uñ 15a/4, 20b/1, 23b/2,
100a/13, 100a/2, 116a/9

p.+ ina 116b/11

p.+ a 1b/8, 37a/11, 40b/9,
40b/10, 40b/12, 44b/11, 97a/8,
102a/13

p.+ dan 106a/8

p.+ larda 99a/13

p.+ dandur 32b/2

p.+ dur 85b/13

p.+ lar 117b/6, 12a/4, 19b/11,

20a/12

p.+ sını 73b/6

pād-şāhlıg < *Far.* + *T.* Padişahlık →

pād-şāhlıq

p.+ ina 101a/11

p.+ ina irişdüm 51b/9

p.+ ı 40b/7

p.+ um 44b/13

p.+ uma 44b/13

pād-şāhlıq < *Far.* + *T.* Padişahlık →

pād-şāhlıg

p. eyle- 86a/1

p. vir- 53a/5

pāk < *Far.* Temiz

p. 117a/2

p. id- 67b/12

p.+ ları 39a/1

pāklıg < *Far.* + *T.* Temizlik

p.+ ın 98b/5

p.+ ina 78b/11, 78b/13, 116b/4

pāre < *Far.* Parça

p. 39b/9, 41b/4, 43a/9, 47a/11,
80b/13, 87a/7, 90b/1, 90b/4, 102b/1

p. ol- 48b/12

pāre p. 21a/7, 63b/9, 104a/11,
104a/5

p. pāre 21a/7, 63b/9, 104a/11,
104a/5

p.+ dūr 43a/11, 43a/5, 43a/8

pārele - < *Far.* + *T.* Parçalamak

p.- medi 104a/6

pās-bān < *Far.* Bekçi

p. 26a/2, 26a/3, 35a/2

pās-bānlık < *Far.* + *T.* Bekçilik

p. eyle- 25b/11

pāyendān < *Far.* Aracı

p. 58b/5

pencere < *Far.* Pencere

p.+ den taşra 15a/6

perde < *Far.* Perde

p. 75b/13, 76a/2, 81b/13

p. gider- (‘aybından p.)

117b/3

p. ol- 29b/2

p.+ yi 82a/4

p. götür- (cemālinden p.)

54b/12

p.+ sin aç- 111a/5, 111a/6,

111a/7

perişān < *Far.* Perişan, kötü durumda

p. 68b/3, 88b/12

perri < *Far.* Peri

p. 55b/8

pertev < *Far.* Işık

p.+ inden 99a/3

pervāz < *Far.* Uçma

p. uran 39a/10

perverd-gār < *Far.* Allah

p. 112a/2, 86b/13, 87a/1, 87a/2

p.-i ‘ālem 66b/8

p.+ a 39a/2

pes < *Far.* O halde, şimdi

p. 2b/5, 3a/10, 5a/2, 5b/5,

5b/13, 6a/1, 6a/12, 6b/4, 7a/12, 7b/1,

14a/2, 15a/2, 15b/2, 15b/9, 16b/11,

16b/8, 20a/11, 20b/7, 22a/12, 22a/6,

22b/6, 23a/1, 24b/2, 25a/1, 25a/10,

25b/10, 25b/3, 25b/6, 26a/6, 27b/11,

27b/4, 28b/6, 29a/13, 30a/5, 30a/7,

30a/9, 30b/11, 30b/9, 31a/1, 31a/11,

31b/6, 31b/8, 31b/9, 32a/6, 32a/8,

32b/13, 32b/3, 33a/7, 35a/5, 35b/12,

35b/4, 36a/7, 36b/1, 38a/11, 38a/6,

38b/1, 40a/10, 40a/8, 40b/7, 41a/8,

41b/8, 43b/8, 44a/2, 44a/3, 45b/4,

46b/8, 47b/6, 48a/1, 48a/9, 49a/2,

49b/1, 49b/10, 49b/4, 50a/2, 50b/3,

51b/2, 51b/3, 51b/5, 52a/6, 52a/7,

53a/12, 53a/6, 53b/8, 53b/9, 54a/10,

54a/2, 54b/1, 54b/13, 55a/2, 55b/12,

55b/8, 56a/13, 56b/12, 58a/13, 59a/10,

59a/2, 59b/12, 59b/9, 62a/6, 62b/13,

63b/5, 66b/13, 67a/4, 67a/6, 67a/7,

67b/11, 68a/12, 68a/13, 68b/12, 69b/1,

70a/4, 70a/6, 70b/11, 71b/4, 72a/13,

72b/8, 75a/1, 75b/14, 76b/10, 76b/5,

77a/12, 77a/9, 78b/5, 79b/2, 7a/1,

80b/10, 81a/3, 81a/8, 81b/13, 81b/3,
81b/9, 82a/10, 82a/3, 82b/2, 82b/9,
84a/4, 86a/9, 86b/5, 87a/7, 87a/9,
90a/1, 90a/3, 90a/6, 90b/1, 90b/12,
91a/2, 91b/10, 92a/4, 92a/8, 93b/13,
94b/10, 94b/2, 94b/4, 95a/13, 95b/13,
96b/1, 96b/4, 96b/8, 97a/3, 97a/5,
97a/8, 97b/6, 98a/7, 99a/9, 100a/10,
101a/9, 102a/2, 102a/9, 102b/11,
102b/12, 102b/3, 103b/9, 104a/1,
105a/1, 105a/6, 105b/11, 105b/3,
106a/13, 106a/3, 106b/3, 107a/3,
108b/1, 108b/2, 110a/6, 111b/1,
112a/3, 112b/10, 112b/12, 113a/4,
113a/6, 113a/8, 113a/9, 114a/3,
114b/6, 115a/9, 116a/11, 116b/9

peşimān < *Far.* Pişman

p. ol-75a/2

peşimānlık < *Far.* + *T.* Pişmanlık

p. 58a/2

peygām < *Far.* Haber

p. 10b/7

peymānuṇca < *Far.* + *T.* Yeminince

p. 24a/3

pınar Pınar

p. 44b/3

p.+ lar 44a/13

pīrāste < *Far.* Donatılmış

p. 37a/9

pire Pire

p. 44a/12

pis Kirli, iğrendirici

p. 52b/13

pīşe < *Far.* Huy

b.+ sin 91a/13

put < *Far.* Put

p. 5b/4, 76b/7, 102b/12,

104a/11, 104a/3, 104a/4

p.+ ma 31a/3

p.+ ı 10a/6, 10a/8, 76b/8,

77a/1, 102a/6, 104a/6

p.+ la 104a/12

p.+ lar 103a/4, 86b/8

p.+ ları 9b/4, 102a/4, 102b/5,

103a/10, 103a/9, 104a/1, 104a/5

p.+ laruḡuz 104b/4

p. +a müstagrık isen 76b/13

puthāne < *Far.* Put evi

p. 104a/12

p.+ ye 104a/10

putperest < *Far.* Puta tapan

p. 2b/4

p.+ ler 2b/2, 5b/5

p.+ lerüḡ 104a/6, 105b/6

p.+ leri 2b/8

pül < *Far.* Akçeden küçük metal para

p.+ a 13b/12

pür-müyesser < *Far.*+ *A.* Çok kolay

p. eyle- 50a/6

p. id- 50a/8

pür-tecellī < *Far.* + *Ar.* Çok görünme

p. 18a/6

püşt-i pā < *Far.* Taban

p.-ur- 14b/5

R

Rabb < *Ar.* Allah

R.-ı Celil 89a/9

rabbenā < *Ar.* Allah'ımız

r. 72b/10, 73a/8

r. 18a/2, 72b/6

r. **diyü** 65b/9

rabbāni < *Ar.* Allah'tan başka bir şey

düşünmeyen

r.+ **lerdür** 70a/2

rağbet < *Ar.* İlgi, istek

r. **kı1-**85b/8

r. **kı1-** (**dünyāyā** r.) 85b/10

rahīm < *Ar.* Merhametli

r. 16a/11, 29a/12, 29b/1,

29b/2, 29b/9, 111a/6, 112a/13

r. **gibi** 14a/5

rahm < *Ar.* Dölyatağı

r. 42b/3, 62a/2, 62a/4

r.+ **ında** 23b/8, 39b/6, 41a/7,

62a/1

r.+ **ına düşüp** 25b/5

rahmān < *Ar.* Allah

r. 29a/2, 69a/3, 79a/3, 13b/5,

16a/11, 16b/10, 16b/9, 29a/12, 29b/1,

29b/2, 29b/9, 31a/9, 46a/4, 46a/7,

69a/11, 69a/3

r. **gibi** 14a/5

r. **ol-** 92b/12

r.+ **um** 112a/13

rahmāniyyet < Allah'ın rahman oluşu

r. 29a/13

rahmet < *Ar.* Esirgeme, koruma

r. 16b/9, 20a/6, 26b/7, 31a/9,

58a/4, 58a/5, 62a/3, 64b/13, 92b/12,

97b/2, 108b/8, 114a/9

r.+ **i bile** 112a/3

r.-i '**ālem** 68a/11

r. (**kemāl-i** r.) 31a/10

r. (**Sultān-ı** r.) 20b/2

r.+ **ünj** 117a/7, 117b/2

r.+ **ine** 16a/11, 111b/7

r.+ **inden** 56b/12, 109b/2

r.+ **i** 56b/8

r.+ **üm** 62a/3

r.+ **ünden** 117b/8

r.+ **ümüz** 35b/8

r. **yilin esdürdi** 57b/11

r. **eyleyiser idünj** ('ināyet ve r.)

115b/11

raht < *Ar.* Yolda lazım olan şeyler

r.+ **ın** 15a/3, 23a/2

ra'ıyyet < *Ar.* Bir hükümdar idaresi

altında bulunan ve vergi veren halk

r. (**şālḥ** u r.) 40b/8

r.+ **e** 37a/8

r.+ **leri** 40b/7

ramazān < *Ar.* Ramazan ayı

r. 3a/7, 19a/5

ra'nā < *Ar.* Güzel, latif

r. 12a/1

r.-ı **şerif-i zībā** 66a/13

ra'nāhiyyet < *Ar.* Güzellikler

r. 61b/4

rāhat < *Ar.* Rahat

r. 13b/1, 13b/2, 13b/3, 17a/8,
17b/2, 113a/10

r. **ol-** 99a/11, 105b/1, 105b/2

r. **vir-** 94b/2, 94b/3

r. **gör-** 17a/9

r.+ **ın** 112a/12

r.+ **ına** 115a/3

r.+ **a döndi (zahmet r.)** 114b/13

rāhatlġ < *Ar.* + *T.* Rahatlık →
rāhatlık

r.+ **ında** 113a/9

rāhatlık < *Ar.* + *T.* Rahatlık →
rāhatlġ

r. 33b/10

rāy < *Ar.* Şaşmayan

r.-ı **arāste ola** 103a/8

rāyġān < *Far.* Bedava

r.+ **a bulmuş olayduġuz** 116a/10

rāzık < *Ar.* Rızık veren

r.+ **dı** 103a/4

rāzī < *Ar.* Rıza gösteren

r. 18b/2, 46a/9

r. **ol-** 53a/5, 53a/6, 61a/2,
63b/5, 114b/1, 114b/3, 114b/4, 114b/5

redd < *Ar.* Geri çevirme, kabul
etmeme

r. **eyle-** 2b/5, 2b/6, 2b/7, 2b/8

r. **kııl-** 116b/8

r. **ol-** 33b/11, 33b/4, 33b/5

refāhiyet < *Ar.* Bolluk, rahatlık

r.+ **inde** 113a/10

reʿīs < *Ar.* Başkan

r. 93a/7, 93a/8, 93b/1

r.+ **i** 93b/1

rekʿat < *Ar.* Rekat

r. 3a/8, 44a/10, 82b/9, 101a/4

renc < *Far.* Zahmet, sıkıntı, eziyet

r. 93b/5, 93b/6

r. **gör-** 115b/4

r. **uġra-** 93a/6

r. **tat-** 115b/1

r.+ **den** 76a/4

reng-ā-renk < *Far.* Çeşit çeşit renkli

r. 97b/8

renklü < *Far.* + *T.* Renkli

r. 97b/10

resm < *Ar.* Resim

r.+ **ine** 89b/3

resül < *Ar.* Elçi, peygamber

r. 6b/5, 6b/9, 7a/3, 7a/6, 7a/8,
7a/9, 7a/11, 8a/1, 8a/3, 9b/6, 13a/8,
27a/10, 29b/12, 30a/2, 30b/7, 31a/6,
31b/10, 31b/3, 31b/7, 33b/2, 33b/7,
34a/7, 36b/1, 43a/13, 54a/7, 54b/7,
55a/12, 59b/3, 60b/1, 60b/13, 61a/2,
70b/8, 71a/2, 71a/6, 71a/7, 71a/8,
71b/9, 80a/6, 80a/7, 80a/9, 87b/3,
87b/4, 90b/1, 90b/11, 90b/12, 90b/3,
90b/6, 90b/9, 92a/4, 96a/3, 109a/10,
111b/1

r.-i **mükerrem** 10b/9

r.+ **uġ** 5b/5, 34a/12, 71b/4,
90b/5

r.+ **ına** 2a/1, 49b/7

r.+ **ı** 59a/10, 59b/7, 107a/1,
111a/13

r.+ a 111b/1, 1b/12, 90b/3,
90b/9

r.+ dan 34a/3, 34b/3

resūla'llāh < Ar. Hz. Muhammed

r. 8b/10, 9a/10, 19a/6, 55b/1,
59b/6, 60a/12, 90b/3, 101b/12

resūllig < Ar. + T. Peygamberlik →
resūllig

r.+ ine 79a/1

resūllig < Ar. + T. Peygamberlik →
resūllig

r.+ ma 80a/13

revā < Far. Uygun, yakışır

r. 80b/1

r. **gör-** 34a/12, 53b/7, 62a/9,
62a/10, 74b/9, 74b/12, 75a/4, 80b/3,
80b/5, 103a/9

r. **kıl-** 33a/2, 34a/10

r. **ol-** 4b/12, 24b/13, 30b/6,
34b/2, 51b/2, 94b/4, 100b/4, 101a/11,
102b/11, 104a/1, 106a/4, 106b/5

r. **mı ola** 35a/1, 55a/4

r. **mıdur** 108b/7, 46a/4, 83b/3

revān < Far. Akan

r. **ol-** 56b/1, 53b/4

r. **ol-** (gözinden yaş r.) 18a/11

reyhān < Ar. Fesleğen

r. (gül ü r.) 70b/4

rezzāk < Ar. Bütün mahlukların
rızkını veren Allah

r. 16a/11

r. **diyü** 96b/13

r.+ **umuz** 86a/10

rızā < Ar. Hoşnutluk, memnunluk

r. 14b/11, 22b/12, 28b/12,
60b/12

rızķ < Ar. Allah'ın herkese bahşettiği
nimet

r. 13a/4, 91a/6

r. **içün** 86a/7

r. **kılmağ için** 68b/13

r. **eyle-** 66b/11

r. **iste-** 87a/3

r. **ol-** 96b/13

r. **vir-** 35b/11, 86a/8, 87a/3

r.+ **m** 17b/8

r.+ **ma** 28a/2

r.+ **uñ** 35b/10, 86a/6, 91a/9

r.+ **umuz** 86a/9

r.+ **lara** 28a/2

ri' āyet < Ar. Saygı

r.+ **dür** 57b/5

ridā < Ar. Hırka

r.+ **m** 82b/11

r.+ **sın** 36b/6

rivāyet < Ar. Hikaye edilen bir haber,
söz veya hadise

r. 78a/1

r. **ayd-** 5a/5

r. **eyle-** 30a/4, 31b/10, 33b/4,
33b/7, 34b/3, 4a/9, 57b/3

r. **id-** 34a/3, 43b/3

r.+ **dür** 71a/5, 90a/11

r.+ **inde** 7a/6

r.+ **de** 33b/6, 65a/12, 89b/10

ruhbān < Ar. Papazlar

r. 95b/2, 95b/3, 95b/5, 95b/6	ş. 15a/8
r.+ a 95b/2	ş. eyle- 61a/2, 86b/4
rūhu'l-emīn < <i>Ar.</i> Cebrail	ş. id- 15a/9
r. 26b/11, 27a/1	saç Saç → saç
rūhu'l-ḳudūs < <i>Ar.</i> Cebrail	s.+ um 77b/3
r. 26b/10, 26b/12	s.+ uña 8a/12
rūhu'llāh < <i>Ar.</i> Hz. İsa	saç Saç → saç
r. 26b/11, 26b/13	s.+ m 22a/3
ruk' a < <i>Ar.</i> Üzerine yazılan kağıt, deri parçası	saç - Dökmek
r. yaz- 116b/6	ş.- ar 14b/11, 22b/13
r.+ sında 116b/6	ş.- dılar 114a/7
rūşen < <i>Far.</i> 1. Aydın 2. Belli, meydanda	ş.- alar 114a/11
r. 12b/9	şaçıl - Dökülmek
r. eyle- 45a/4	ş.- dı 59b/5
r. ol- 103a/1	şadaḳa < <i>Ar.</i> Sadaka
r.+ dür 14a/13, 16b/12	ş. vir- 51a/5
rūşenliḡ < <i>Far.</i> + <i>T.</i> Aydınlık	ş. eylemek için 66a/10
r.+ ını 38b/3	şadr < <i>Ar.</i> Oturulacak en iyi yer
rūzgār < <i>Far.</i> Zaman	ş.-ı müfessirān 41a/1
r. 113a/5	ş.+ ina 80a/1, 116a/1, 116a/5, 116b/3
rūkn < <i>Ar.</i> Temel diređi	ş.+ mda 63a/12, 79a/2, 80b/2
r. 28b/10, 28b/12	ş.+ mdan 36a/9
r.+ dür 28b/7	şaf(f) < <i>Ar.</i> Sıra
S/Ş/Ş	ş.-ı cemā' at 9a/12
sa' ādet < <i>Ar.</i> Mutluluk	ş. baḡladılar 114a/5
s. 89a/10	şaf ş. dururlar 36a/10
şabāh < <i>Ar.</i> Sabah	şaf şaf tırdıldardı 43b/5
ş. 19b/10	şaf şaf turalar 114a/9
şābir < <i>Ar.</i> Sabreden	ş. baḡlayup durdılar 75b/7
ş.+ ler 100b/9	ş. çeküp tıururlar 19b/2
şabr < <i>Ar.</i> Sabır, dayanma	şafā < <i>Ar.</i> Gönül şenliği, neşe, zevk

ş. 9a/13, 14b/11, 17a/1,
24a/11, 58a/10, 58a/11

ş. ' **ūdın düterüz** 14b/11, 22b/13

şafha < *Ar.* Evre

ş.+ **sında** 45b/11

şafi < *Ar.* Temiz

ş. 39a/13

şafvet < *Ar.* Sahlık, temizlik

ş. 23b/12

şag 1. Taraf 2. Canlı, diri

ş. 47b/10, 73a/5

ş. **eyle-** 6a/1

şagāyir < *Ar.* şagā^c ir Küçük günahlar

ş. (**günāh-1 ş.**) 64b/4

şagır Sağır

ş.+ **sa** 104b/4

şagış Sayı

ş.+ **mca** 2a/10, 2a/7, 2b/1, 2b/4

ş.+ **mda** 44b/6

şahābe < *Ar.* Hz. Muhammed'in
sohbetlerine katılan Müslüman

ş. 83b/10

ş.+ **nüñ** 44a/3

ş.+ **lerine** 60b/13

şahife < *Ar.* Sayfa

ş.+ **sine** 117a/5

şahrā < *Ar.* Kır, ova

ş.+ **sında** 39a/12

ş.+ **ya çıkıdı** 26a/9

şakal Sakal

s. **birle** 99b/13

s.+ **um** 100a/2

s.+ **uña** 99b/2

şakā < *Ar.* Evlere. çeşmeden su
tanınmayı iş edinmiş kimse

s. 87b/7

s.+ **yı** 87b/9

şakf < *Ar.* Tavan, çatı

s. 104b/12, 105a/1

s. **eyle-** 66b/10

s.+ **uña** 45a/1

şakın - Korumak

ş.- **urđı** 112a/8

şakla- Saklamak → **şakla**

s.-**r** 106b/5

şakla - Saklamak, korumak → **şakla**

ş.- **rum** 77b/13, 78a/11

ş.- **r** 5b/1, 47a/12

ş.- **dı** 31a/2

ş.! 95a/3

ş.- **yam** 14a/11

ş.- **yam** (' **azābdan ş.**) 14a/9

ş.- **ya** 37b/4 , 104b/13, 104b/2

ş.- **yup** 73a/9

ş.- **rdı** (**gözden ş** 75a/11)

şaklamağ Saklamak

ş. + **a** 17b/8

şaklı - Saklamak

ş.- **bil-**105a/3 , 105a/6

şaksı Saksı

s. 85b/10

s.+ **dur** 85b/11

s.+ **dan** 85b/9

şal - Akın etmek, hücum etmek

ş.- **mış** (**segirdim ş.**) 18a/10

şalat < *Ar.* Namaz

ş.+ um 13b/8

şalavāt < Ar. Hz. Muhammed'e ve onun soyundan gelenlere okunan dua
 ş. 1b/12
 ş. **getür-** 33a/3, 33a/7, 33a/12, 90b/9

şalāhiyyet < Ar. Yetki
 ş.+ i 40b/8

şalın - Salınmak
 şalını ş.-136a/4
 ş.- 1 şalını 36a/4
 ş.- dı 36b/6

şalşāl < Ar. Balçık
 ş. 65b/7

şamed < Ar. Kimseye ve hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah
 ş. 2a/9, 2b/6, 34b/12, 76b/11, 84a/10, 84a/11, 84a/12, 84a/8, 84a/9, 84b/1, 84b/10, 84b/11, 84b/12, 84b/13, 84b/3, 84b/4, 84b/6, 84b/7, 84b/8, 84b/9, 85a/2, 85a/4, 85a/5, 85b/2, 85b/3, 85b/5, 86a/6, 91a/2, 91b/2, 104b/3, 110a/12, 112a/13, 112a/4
 ş.+ **dür** 87b/5, 89b/9, 90a/4, 90a/8, 94b/4
 ş.+ **de** 84a/6
 ş.+ **ün** 91b/4, 95a/3

şamediyyet < Ar. Allah'ın hiç bir şeye muhtaç olmadığı gibi hazinesinden hiçbir şey eksilmemesi ve kudretine de hiç bir şey ağır gelmemesi
 ş. 95a/4, 96a/4, 99a/3
 ş.+ i 89a/11

şan - Sanmak, zannetmek
 ş.- **asın** 9b/8, 10a/10, 11a/13, 14a/7, 15b/10, 16b/10, 23a/5, 26a/4, 42a/10, 45a/10, 45b/8, 62a/11, 67b/13, 68a/6, 75a/6, 76b/2, 7b/4, 97b/11, 100b/1, 103a/5, 112a/4, 113b/11
 ş.- **up sevinürüz** 68b/9
 ş.- **urdum** 99b/8
 ş.- **mañ!** 110b/7
 ş.- **maduğı** 90a/8
 ş.- **ma!** 110b/3

şandūk < Ar. Sandık
 ş.+ **ında** 49a/11

şanem < Ar. Put
 ş. 76b/11, 104a/4, 104b/1, 110a/11
 ş.+ i 34b/10, 34b/11
 ş.+ **den** 110a/12

şanevberī < Ar. Kozalak şeklinde
 ş. 39b/9

şaņa Sana
 s. 7b/6, 7b/7, 7b/9, 7b/11, 8a/8, 8b/4, 8b/13, 9a/5, 9b/4, 10a/12, 10b/1, 10b/7, 11b/12, 12b/10, 12b/11, 12b/8, 13a/11, 18a/12, 2b/10, 35b/11, 38b/6, 3a/11, 3a/5, 3a/6, 45b/7, 45b/9, 49b/5, 50b/5, 52a/5, 58b/6, 61b/6, 62a/3, 66b/2, 66b/4, 67a/7, 67b/2, 67b/4, 6b/5, 71a/13, 75a/4, 75a/8, 76a/9, 76b/9, 79b/10, 81b/1, 81b/12, 81b/2, 83a/9, 83b/4, 83b/8, 86b/4, 89a/7, 89b/890a/7, 90b/12, 92b/1, 92b/11, 92b/5, 93a/5, 94a/6, 98a/13, 99a/7,

107a/4, 107b/11, 107b/7, 110b/12,
111b/1, 111b/6, 112a/10, 112a/12,
112a/7, 112a/8, 115a/6, 115b/10,
115b/5, 115b/8, 116a/4, 116b/8

s. virdüm (hediyeye ki s.) 3a/5

s. degdi (nevbet s.) 7b/10, 8a/9,
8b/1, 8b/5, 9a/2

şar Sarmak

ş. 15b/12

sarāy < *Far.* Saray

s.+ uñ 45b/1

s.+ ı 80b/6

s.+ a 80b/10

s.+ da 80b/7, 80b/9

s.+ ında 99a/10

s.+ umdur 45a/13

sarkıd – Sarkıtmak

s.- a 16a/6

şarmaş - Sarılmak

ş.- up bile 105b/12

şaru Sarı

ş. 78b/6

şat – Satmak

ş.- dılar 82a/2

ş.- salar 12a/3

ş.- arken 50a/9

şatıl - Satılmak

ş.- ur 13b/12

ş.- miş 25b/3

ş.- sañ 12a/4

şavāb < *Ar.* Doğruluk, dürüstlük

ş. gör- 110a/3

şavma' a < *Ar.* İbadet yeri

ş.+ ya 111b/8, 24a/12

ş.+ da 24a/9

ş.+ dan 24a/11

ş.+ sından taşra çıktı 24a/10

şavur - Savurmak

ş.- dılar 20a/12

şayd < *Ar.* Avlama

ş. eyle- 39a/10

şayru Hasta

ş. ol- 115b/3

ş.+ yı 6a/1

ş.+ lar 94b/2

sā' at < *Ar.* 1. Saat 2. Vakit, zaman

s. 16b/4, 17a/12, 55a/5, 99b/6,

102a/1

s.+ de 19b/1, 48b/5, 49a/5

şābit < *Ar.* Yerinde duran

ş. ol- 60b/7, 65a/4

ş.+ dür 16b/13, 47a/3, 85a/12

şād < *Ar.* Arap alfabesinin on yedinci harfi

ş. 85a/7, 85a/13

şādık < *Ar.* İçten bağlılığı olan

ş. (' āşık-ı ş.) 24a/6

şādr < *Ar.* En baş

ş. 32b/1

ş.+ ında idi 104a/12

şādır < *Ar.* Çıkan, görünen

ş. ol- 32b/1

şāfi < *Ar.* 1. Duru, temiz 2. Saf

ş. 11b/11, 65b/4

ş. (nağd-i ş.) 62b/3

şāhib < *Ar.* Sahip

- ş.- i devlet ol- 98b/12
 ş.-i şerh 8b/11
 ş.-i şer' 29a/2
sākf < *Ar.* Tavan, çatı
 s.+ **ma** 59a/11
sākıf < *Ar.* Düşen, düşücü
 s. **ol-** 99b/5
sākī < *Ar.* İnsan ruhuna Allah sevgisi,
 Allah nuru saçan kimse
 s. 54a/7, 115b/10
 s. **ol-** 17a/13
sākin < *Ar.* Sakin
 s. 43a/3
 s. **ol-** 65a/4, 107a/13
 s.+ **dür** 43a/2, 65a/1
şāl(i)h < *Ar.* 1. İyi, uygun yakışır,
 yararlı 2. Dinin emrettiği şeylere
 uygun harekette bulunan
 ş. (‘amel-i ş.) 42a/7, 109a/7
 ş. **eyle-** (‘amel-i ş.) 109a/5
 ş. **u ra' iyyet** 40b/8
 ş.+ **ler** 18b/13
 ş.+ **lerdür** 59a/13
sālik < *Ar.* Bir yola giren
 s.+ **lerümüzün** 37a/2
şāni' < *Ar.* Yaratıcı
 ş. 46b/5
 ş.-i **ber-kemāl** 61b/3
 ş.-i **zū'l-celāl** 62a/7
şā' nisüz < *Ar.* + *T.* Yaratıcısız
 ş. **ola mı** 53b/8
sebeb < *Ar.* Sebep, neden
 s. 30b/11, 59b/13, 91a/12
 s. **birle** 91a/2
 s. **ol-** 40a/10, 117b/5
 s. **kı1-** 31a/13
 s.-i **nüzül** 5b/2
 s.+ **dür** 113a/2, 64a/9
 s.+ **den** 38a/11, 39b/1
 s.+ **iyle** 68b/12
sebebsüz < *Ar.* + *T.* Sebebsiz
 s. 87a/13, 87b/3, 91a/3
secde < *Ar.* Secde
 s.+ **yiçün** 66a/7
 s. **ol-** 51b/8
 s. **kı1-** 55b/4
 s.+ **ye var** 63b/13
seçil - Seçilmek
 s.- **diler** 75b/8
sefer < *Ar.* Sefer
 s. 40b/2, 41a/12
 s. **eyle-** 39b/11, 40a/3, 41a/8
 s.+ **e git-** 33a/8
seg < *Far.* Köpek
 s. **iken** 72b/13
segirdim Akın, hücum
 s. **şal-** 18a/10
seher < *Ar.* Tan yeri ağarmadan biraz
 önceki vakit
 s. 61b/10, 83a/11, 83b/6,
 94a/13
sekiz Sekiz
 s. 13a/9, 2b/13, 3a/3
 s.+ **le** 3a/1
sekiz biñ Sekiz bin

s. 110b/1	s. 3a/12, 3b/1, 3b/3, 3b/5,
sekizinci Sekizinci	3b/7, 6b/4, 7b/10, 7b/6, 7b/8, 8a/10,
s. 30b/12	8b/1, 8b/11, 8b/5, 8a/10, 8b/1, 8b/11,
seksen Seksen	8b/5, 9a/3, 9a/6, 9b/5, 10a/3,
s. 42b/10, 72b/3, 75a/9	10a/5, 11b/10, 11b/6, 12a/3, 12a/5,
selām < Ar. Selam	12b/1, 13a/11, 15b/11, 17a/4, 17b/10,
s. ayıt - 2b/10, 111b/2	17b/11, 17b/12, 17b/13, 17b/7, 17b/8,
s. degür - 3a/5, 83b/7, 94a/1	17b/9, 18a/1, 20a/9, 21a/11, 22a/11,
s. gel - 88b/10	22a/5, 23a/9, 23b/4, 24a/2, 24a/3,
s. getür - 78b/3	24a/4, 24b/10, 24b/8, 26a/11, 26a/12,
s. ķıl - 3a/11	26b/5, 33a/10, 35b/9, 39a/9, 39b/5,
s.+ ın degür - 77a/2	42a/9, 46a/9, 47b/6, 48a/9, 48b/5,
s.+ ın getür - 54b/10	49b/10, 49b/4, 49b/8, 50a/7, 50b/5,
s.+ ın işit - 94a/2	51a/11, 51b/12, 52a/4, 56a/10, 56b/2,
selāmet < Ar. 1. Emin 2. Kurtulma	59b/9, 5b/8, 62b/6, 63a/10, 63a/12,
s. ol - 73b/4	63b/13, 66a/3, 66a/4, 66a/5, 67a/8,
s. tır - 43a/10	67b/6, 68a/13, 71a/10, 71a/13, 72a/1,
selāmu'llāh < Ar. Allah'ın selamı	72a/4, 72b/1, 73b/10, 73b/6, 76a/13,
s.-i te'ālā 9b/3	76a/7, 78a/1, 80a/9, 81a/13, 81a/8,
selāmun'aleyke < Ar. Allah'ın selamı	81b/5, 82a/7, 82a/8, 83b/8, 90b/7,
senin üzerine olsun	91a/13, 92b/4, 92b/5, 92b/9, 95a/3,
s. 83a/12	96a/10, 99b/8, 100a/3, 100b/12,
selsebīl < Ar. Tatlı ve hafif su	101b/5, 101b/7, 104a/8, 107a/3,
s. (şarāb-ı s.) 89a/8	107b/2, 108a/13, 108a/9, 109a/9,
semā' < Ar. İşitme, duyma	110b/13, 111a/8, 111b/13, 112a/8,
s.+ ında 13b/8	115a/10, 117a/11, 117a/12
semere < Ar. 1. Meyva 2. Fayda	s.+ ün 3a/13, 3a/6, 3b/12, 3b/2,
s.+ sin 42a/3, 42a/4	3b/4, 3b/6, 3b/7, 5b/6, 5b/9, 6b/12,
semī' < Ar. İşiten	6b/8, 7a/10, , 8a/5, 8a/8, 8a/11, 8b/3
s.+ dür 103a/12	9a/10, 15a/11, 15b/6, 15b/7, 18a/3,
semiz Eti yağı çok olan, tavlı	20a/9, 20b/11, 20b/13, 26a/10, 26b/4,
s. 106a/6	26b/5, 2a/3, 2b/10, 31b/11, 35b/9,
sen Sen	39a/3, 39a/5, 42a/6, 45a/11, 46a/7,

46a/9, 52a/1, 52a/2, 52a/5, 58b/4,
60a/13, 62a/12, 62a/8, 62a/9, 62b/5,
71a/10, 72a/2, 72a/4, 72a/5, 72a/6,
73b/10, 73b/11, 77b/1, 77b/2, 77b/7,
82a/9, 83b/3, 91a/12, 98b/3, 100b/12,
111b/12, 112a/7, 115a/12, 115b/10,
115b/8, 116a/13, 116b/1, 116b/13,
117a/2, 117a/4, 117a/7, 117b/6

s.+ **ünj cün** 17b/6, 78b/9, 92b/6,
99a/8

s.+ **ünle** 55a/4, 108b/6

s.+ **ün eşigün koyalar başların**
s.) 63a/13

s.+ **i** 6b/6, 8a/12, 8b/7, 8b/10,
9b/6, 11a/13, 17b/5, 17b/6, 18a/3,
24a/2, 24b/10, 31b/11, 36b/10, 38a/13,
38b/5, 39b/5, 39b/6, 45b/10, 45b/13,
45b/9, 46a/1, 48a/9, 49b/5, 4b/11,
52a/5, 53a/3, 54b/5, 55a/3, 62a/11,
63a/10, 63b/7, 65a/1, 66a/4, 66a/6,
66b/4, 67b/5, 79b/10, 81b/8, 89a/5,
91a/1, 92b/10, 95a/10, 99b/8, 101b/13,
106b/7, 107a/5, 109a/9, 10a/7, 10a/9,
110a/7, 111a/9, 112a/1, 112a/10,
112a/6, 115b/7, 116a/5, 116a/6

s.+ **de** 42a/13, 42a/8, 50b/4,
10b/7, 116a/6

s.+ **den** 9b/6, 38a/13, 49b/4,
71a/12, 71b/8, 73b/11, 85a/1, 88a/11,
112a/10, 115a/11, 115b/2

s.+ **den artuğa** 55a/5

s.+ **den artuğ** 54b/4, 95a/2

s.+ **den ayru** 55a/5

s.+ **den gayrı** 20b/4, 55a/4

s.+ **den öndin** 56a/9

s.+ **den yana** 18b/11

s. **mi** 9a/5

s.+ **sin** 50b/5, 117a/10, 117a/9

senā < *Ar.* Övme

ş. 66a/1

ş. (**şükr ü ş.**) 58a/9

ş. **kı1-** (**hamd ü ş.**) 79b/11

ş.+ **dan** (**hamd ü ş.**) 32a/12

senevī < *Ar.* Biri hayr, öteki şer için
olan iki yaratıcının bulunduğu
inanınan mecusi taifesinden olan kimse

ş.+ **leri** 2b/6

sensüz Sensiz

s. 55a/6

ser < *Far.* Baş

s. 44a/6

s.+ **üm** 77b/7

ser-gerdān < *Far.* Perişan

s. 107a/8, 107b/2

s. **kal-** (**‘āciz ü s.**) 14b/3,
52b/10

s. **ol-** 68b/6, 107a/9

s.+ **dur** 32b/4, 44b/7

ser-gerdānlık < *Far.* + *T.* Perişanlık

s.+ **dur** 107a/9, 107b/3

serā-perde < *Far.* Otağ, çadır

s.+ **sinden** 47a/9

serçe Serçe, kuş

s. 91a/13

s.+ **nün** 91a/4, 91a/5

ser-keş < <i>Far.</i> İtaatsiz	ş.+ m 56a/4
s. 12b/13	ş.+ mda 4b/1
ser-māye < <i>Far.</i> Anamal	ş.+ ı 32a/5, 32a/6, 112b/7,
s.+ si 107a/8, 107b/3	113a/1
s.+ sin 117a/8, 68a/5	ş.+ a 105b/5, 56a/11, 56a/7,
serv < <i>Far.</i> Servi	56a/8
s.+ e 22a/2	sevdā < <i>Far.</i> Aşk, sevgi
settārlık < <i>Ar.</i> + <i>T.</i> Örtmek	s. 21a/4
s. 58a/8	s.+ m 101b/7
sev – Sevmek	s.+ ŋ çün 12a/5
s. 107a/8	s.+ muz 10b/11
s.- erem 82a/9, 106b/7, 107a/5,	s.+ sında 108a/10
110b/1, 115a/12	sevgü Sevgi
s.- er 69b/2, 93b/8	s. 73b/11
s.- dūn 36a/13	s.+ ŋ 77b/2, 77b/8
s.- e 22b/5, 22b/6, 4b/11	s.+ si 69b/1, 101a/10
s.- dūgüm 55a/8	s.+ müz 36b/1
s.- dūgūn 72a/5, 89a/5	s.+ müzden taşrasın 110b/3
s.- dūgine 110a/5	sevgülü Sevgili
s.- dūgūnden 8b/8	s. 19b/12
s.-dūginden 48a/2	s. ol- 47b/11
s.- erseŋ 72a/2	s.+ dūr 110a/10, 110a/11,
s.- erse 33b/9	110a/12, 110a/7, 110a/8, 47b/12
s. - me 107a/7	sevgülüreg Daha sevgili
sevdür - Sevdirmek	s.+ i 31a/7
s.-em 45b/10	sevici Seven
sevāb < <i>Ar.</i> Sevap	s.+ nūŋ 77a/5
ş. 40b/12, 4a/8	sevin - Sevinmek
ş. vir- 2a/7, 2a/10, 2b/1, 2b/4,	s.- ürüz (şanup s.) 68b/9
92a/6, 92a/7, 92a/8	s.- di (nevāht bulup s.) 88b/10
ş. bul- 4b/5	s.- diler 68a/7
ş. ol- 105b/5	s.- i taşraya çıkdı 18b/5
ş. (derecāt u ş.) 17a/3	seyr < <i>Ar.</i> Bakma

s. id- 51a/6	ş.+ ından 3a/13, 3b/1, 73a/11
seyrān < Ar. Gezme, gezinti	ş.+ ı 16b/11, 46a/7, 48a/3,
s.+ dan 53a/1	49b/2
s.+ da idi 77a/1	ş.+ ı birle 98b/3
seyyid < Ar. Efendi	ş.+ ıyla 84b/9, 95a/5, 96a/2,
s.-i imān 30b/6	96a/4
s.-i 'ālem 3b/9	ş.+ ıdur 16b/10, 16b/8, 3a/12,
s.+ esine 91a/2	46a/8, 57a/13, 57a/9, 63a/9, 67a/4,
sez- Sezmek	91b/2, 99b/10, 99b/11, 103a/10, 112a
s. -di 107b/4	ş.+ da 83b/12
şı - 1. Kırmak 2. Yenmek, bozguna	ş.+ dan 32a/11
uğratmak	ş.+ dan (ism-i ş.) 30a/7
ş.- dı 103b/6	ş.+ dan (zāt-ı ş.) 30a/7
ş.- duğ 103b/12	ş.+ la 95b/12
ş.- yam 15b/1, 15b/8	ş.+ um 10b/4, 16b/11
şıdğ < Ar. Doğruluk	ş.+ laruñ birle 117a/3
ş. 28b/12, 46a/8, 70b/11	ş.+ ları 95b/10
ş. u iḥlāş 70b/5	ş.+ lara 31a/11
ş. u şafā 9a/13, 17a/1, 58a/10	ş.+ lardan 95b/11
şıfat < Ar. Özellik, vasıf	şıfatla - Vasıflamak
ş. 30a/8, 37a/4, 52b/5, 52b/6,	ş.- yayduñ 91b/1
97b/1	şıfatlan – Vasıflanmak, nitelenmek
ş. (ism-i ş.) 30a/9	ş.- maya 84b/9
ş. (kemāl-i ş.) 52b/7	şığ - Sığmak
ş. birle 29a/13, 65a/9, 84a/4	ş.- ar 47a/7
ş. içün 48a/5	ş.- dum 58b/1
ş.+ dur 48a/4	ş.- dı 71b/5
ş.+ dur (ism-i ş.) 30a/11,	ş.- a 68a/12
30a/13, 30a/7	ş.- maz 101a/10, 98b/6
ş.+ m 91b/1, 99b/11	ş.- madum 58b/1
ş.+ ma 99b/11	ş.- madı 36b/5
ş.+ ında 84b/12	ş.- maya 67a/12
ş.+ ında (ḥüsn ü ş.) 14b/3	şıgın - Güvenmek, yardım istemek

ş.- dı 26b/7	ş.+ dı 38a/11
ş.- dılar 69b/13	sınuqlıg Mütevazi
ş.- uñ! 26b/7	s.+ ı 38a/13
ş.- up 26a/6	sınuqlıg Yenilgi
ş.- up durur (etegine ş.) 14b/7	s. 35b/13
şihhat < Ar. Sağlık	sır(r) < Ar. Gizli tutulan şey
ş. vir- 115b/3	s. 43a/12, 58a/10, 58a/7,
şın – 1. Kırılmak 2. Yenilmek	68a/11, 68a/12, 100a/12
ş.- mış 91a/4, 91a/5	s. vir- 66a/11
ş.- dum 86a/3	s.+ dur 21b/11
ş.- dı 15b/3, 26a/1, 50b/1	s.+ ma 20a/7, 26a/11, 72b/1
ş.- avuz 103b/11	s.+ ı 21b/11, 39b/4, 85a/13
ş.- dukların (biti yazup ş.)	s.+ lar 41b/13
80b/9	şıvar Sulamak → şuvar
ş.- maz 65a/5	ş. 17b/13
şingın - Yenilmek	şıy – Kırmak
ş.- a 103b/4	ş.- ıvirmek 26a/5
şınmağ Kırılmak → şınmağ	şıyıcı Parçalayan
ş.15b/7	ş. 15b/1, 15b/12
ş. çün 48b/1	ş.+ dur 15b/9
şınmağ Kırılmak → şınmağ	sız – Sızmak, çıkmak
ş. + dan 15b/13	s.- sa (toķınup s.) 43a/10
şınıl - Sınanmak	sibā' < Ar. Yırtıcı hayvanlar,
ş.- ur 98b/13	canavarlar
şınucağ Kırıkça	s. 44a/12
ş. 18b/10	sibāb < Ar. Küfretme
şınuğ Kırık, kırılmış → şınuğ	s.+ dan 38a/1
ş. 15b/10	sik – Sekmek
ş.+ ın 15a/13	sike s.- e 36a/7
ş.+ ı 15b/11, 15b/13	s.- e sike 36a/7
şınuğ 1. Kırık, kırılmış 2. Yenilgi →	şikāk < Ar. Berat
şınuğ	ş.+ laruñ 101b/6
ş. 15a/13, 15a/3, 23a/2	sil – Silmek, temizlemek

s.- em 82b/11	s.+ ünle 55a/8
s.- er süpürür 22b/8	s.+ e 2a/5, 40a/4, 51b/1, 51b/2,
s.- me 82b/12, 83b/4	61a/12, 66b/10, 66b/12, 68b/13, 80a/3,
sil Sel	86b/10, 80a/1
s. ak-35b/6	s.+ den 26a/5, 48b/7, 91b/9
s.+ ine vir- 117b/1	s.+ lerden 8b/13
simurğ < Far. Anka	şofi < Ar. Tasavvufla uğraşan kimse,
s.+ lar 39a/3	mutasavvıf
sin Mezar	ş. 95b/2, 95b/4, 95b/6
s. 73a/12, 88b/12	şoĥbet Muhabbet
s.+ de 67b/9, 89a/11	ş. 72b/12
s.+ üm 83a/9	ş. eyle- 51b/11, 51b/12, 71a/4,
s.+ ünle 112a/11	73b/7
sîne < Ar. Yürek	ş.+ in 111b/3
s. 15a/3	ş.+ i 70a/3
sinigür – Saklamak	şol Sol taraf
s.- se 99a/1, 99a/2	ş. 73a/6
sinî < Far. Tepsi	ş.+ ma 47b/10
s. 83a/10	şol – Solmak, rengi gitmek
siyâh < Far. Kara	ş.- dı 78a/6
s. 52b/11	şoĥ Son
siz Siz	ş. 111a/4, 19a/3, 33b/1
s. 2a/12, 2a/6, 2a/9, 2b/2,	ş.+ ma 33a/9
23b/1, 26b/7, 37a/11, 45b/5, 48b/8,	ş.+ mda 33b/2
53b/2, 55a/3, 55a/8, 61a/3, 78a/12,	ş.+ ı 113a/8
80b/3, 90b/4, 104b/4, 104b/5, 108a/2,	ş.+ mdağı 19a/6
1102a/11, 113b/4, 115a/8, 114b/8	şonra Sonra
s.+ i 54b/5, 60a/5, 60a/6, 61a/11,	ş. 55b/6, 5b/11, 84a/11, 86a/1
66b/9, 79a/6, 102a/13, 113b/3	ş.(andan ş.) 21a/7, 33a/9,
s.+ ün 11b/1, 18a/1, 34a/5,	65a/8, 86a/4, 87b/11
86b/8, 102b/5, 103a/5, 107a/1	ş. (aydan ş.) 113b/2, 79a/5
s.+ ün çün 100b/3	ş. (berkidükden ş.) 50b/8
s.+ ündür 100b/3	

ş. (didüğünden ş.) 72a/10,
72a/12

ş. (gitudüğünden ş.) 58b/11

ş. (günden ş.) 41b/2, 88a/2

ş. (halkdan ş.) 84b/4

ş. (imān virdüğünden ş.)
83b/4

ş. (karār kılduğdan ş.) 41a/7

ş. (namāzdan ş.) 29b/13

ş. (nazar kılduğdan ş.) 66b/1

ş. (olduğdan ş.) 65b/5

ş. (zahmetden ş.) 21a/9

ş. (zamāndan ş.) 86b/2

şor - Sormak sual etmek

ş.- ar 98a/13

ş.- arlar 79b/8

ş.- arlar (gelüp ş.) 78a/4

ş.- dum 11a/6, 34b/9, 59a/6,
100b/8, 101a/3, 106a/12, 108b/5

ş.- dı 7a/2, 8a/1, 9a/5, 18a/11,
18b/11, 18b/4, 23b/4, 24b/4, 25a/6,
35a/2, 47b/1, 50b/3, 51b/7, 54a/12,
60b/13, 70b/8, 75b/13, 76a/2, 79a/4,
79a/5, 79b/2, 82a/1, 86b/6, 88a/7,
89b/7, 90a/13, 90a/6, 91a/11, 94a/12,
96a/10, 101b/12, 106a/10, 107a/3,
109b/13, 113b/1, 113b/2, 113b/6,
114b/11, 114b/12

ş.- dılar 13b/12, 20b/11,
33a/13, 53a/7, 54a/7, 54a/9, 60b/10,
95a/7

ş.- ayın! 115a/9

ş.! 79a/9, 79a/13, 115a/2

ş.- am 51b/7

ş.- a 79b/9, 82a/7

ş.- duğum 113b/4, 79a/7

ş.- duğları 100a/9

ş.- arsa 81b/2

ş.- arlarsa 12b/10, 12b/12,
12b/13, 12b/8, 13a/2, 13a/9, 13a/11,
13a/12, 100a/5, 113b/10

ş.- arsalar 13a/4, 13a/5

ş.- salardı 47b/6

ş.- ma 83b/1

ş.- mayınca 69b/13

şorış - Birbirine sormak

ş.- dılar 96a/6

şovuk Soğuk

ş. 29b/7, 29b/8

ş.+ dan 104b/13, 105a/3

şög - Sövmek

s.- düm 7b/8

şön - Sönmek

s.- e 114a/10

şöyken – Dayanmak, yaslanmak

s.- e 89a/10

şöyle - Söylemek

s.- mekde 26b/6

s.- rsin 12a/5, 59b/1

s.- rsin (yalan s.) 53b/5

s.- r 41b/5

s.- di 38b/4, 85b/13, 112b/12

s.! 82a/10, 86b/8

s.- yin! 59b/12

s.- ye 17a/5

s.-dügün 115a/12

s.- r 42b/4, 103a/7, 112a/5	s. söyle-19b/5
s.- rdi 47b/1	s.+ ler söyle- 11b/4
s.- rdi (sözler s.) 11b/4	s. uza- 42b/11
s.- yibile (cevāb s.) 22a/7	s. ol- 110a/1
s.- yesi gele 21b/8	s.+ e dut- 6b/4
s.- mezsın 7b/7, 9b/5	s.+ deyken 7a/2, 59b/10
s.- mez 103b/9	s.+ in 55a/12, 59b/1
s.- mezler (söz s.) 19b/5	s.+ ine 106b/13, 109b/11,
s.- medüñ 7b/11	113a/12
s.- me! 22a/11	s.+ inden 107b/4
s.- meye 103a/6	s.+ le 11b/5
söylemeg Söylemek → söylemek	s.+ üñ 28a/8, 37b/2, 37b/6,
s.+i 103a/12	39a/13, 47b/13, 82a/9, 108b/8
s.+ e 19b/4	s.+ i 12a/10, 36b/9, 37a/8,
söylemek Söylemek → söylemeg	49b/10, 63b/12, 63b/7
s. 40b/463b/12	s.+ üñüz 86b/8
söyledici Söyletici	s.+ ümüze 16a/10
s.+ dür 103a/11	s.+ üñüzden 107a/1
söylen – Söylemek	şuğuf Kutsal metinleri ifade eden bir
s.- ür 12a/10	Kur'an terimi
s.- e 114a/10,	ş. 28b/3, 28b/4
söyün - Sönmek	süz < Far. Ateş, yanma
s.- di 49a/2	s.+ı 36b/9
söyündür –Söndürmek	süzen < Far. İğne
s.- ür 64a/3, 78a/13	s.+ üñ 36b/9
s.- düm 111b/6	su Su → şu
s.- di 77b/4	s. +yından 42b/2
s.- e 47a/8	şu Su → su
s.- meye 64a/4	ş. 13a/2, 13b/12, 13b/13,
söz Söz, Laf	18a/13, 18a/6, 28a/7, 35b/3, 43a/8,
s. 10a/6, 10a/8, 10b/6, 110a/1,	53b/4, 61b/2, 61b/4, 61b/5, 61b/8,
110a/5, 16a/3, 21b/8, 98a/6	61b/9, 64b/9, 65a/1, 65b/10, 65b/4,
s. di- 16a/1, 16a/3	67b/11, 68b/12, 92a/3, 96a/12, 96a/13

ş. gibi 43a/1, 65a/2
ş. vir- 18a/7
ş.+ dur 61b/1
ş.+ yı 18a/7, 18b/2, 18b/4,
44b/1, 44b/2, 57b/5, 58a/6, 64b/10,
70b/4, 96a/13
ş.+ yın 14b/11, 22b/13, 23b/8,
65a/12
ş.+ ya 35b/4, 47b/1, 64b/12
ş.+ dan 42b/2, 61b/1, 64b/11,
96b/1
ş.+ yuğa 35b/9
ş.+ lar 44b/1
ş.+ larıyla 57b/12
ş.+ yıyla 35b/9, 58a/1, 58a/2,
58a/3, 65a/8, 109b/4, 117b/2
su'âl < Ar. Soru
s. 20a/10, 32b/5, 68a/12,
100a/5
s.+ üm 53b/1, 11b/12
s.+ üğ 11b/13
şubaşı Şehirlerin güvenlik işlerine
bakan kimse
ş. kııl- 6b/6
ş.+ yın 6b/7
subhân < Ar. Allah
s. 74a/5, 93b/2
subhâna'llâh < Ar. Allah her türlü
eksiklikten uzak ve bütün üstün
sıfatlara sahiptir
s. 51b/13, 53b/6, 104a/13
şubhâni < Ar. Allahla ilgili
ş. 12b/4

suc Suç → suç
s.+ unı 52a/5
suç Suç → suc
ş.+ ı 20a/11, 34b/9
sucla - Suçlamak
s.- yalar 62b/10
şuffe < Ar. Sofa
ş.+ den aşağı 15b/3
suhre < Ar. Maskaralık
s.+ yesinden 49b/6
sūhte < Far. Yanık, yanmış
s. 11b/4, 73b/5
şulb < Ar. Döl, soy
ş.+ ndan 8a/6
ş.+ ndayken 9a/10
ş.+ ı 8a/6
ş.+ uğ 8a/5
ş.+ unđan 8a/8
sulţân < Ar. Padişah
s. 14b/8, 21b/7, 22b/10, 22b/7,
22b/9, 32b/1, 93a/10, 93a/11, 93b/2,
93b/3, 97a/12
s.+ lar gibi 4b/6
s.-i ezel 97a/13
s.-i rahmet 20b/2
s.+ ma 26b/2, 45b/2
s.+ ı 15a/2, 23a/1, 40b/2,
58a/13, 93b/2
s.+ muğ 37a/3
s.+ ıdur 48a/1
s.+ laruğ 61a/9
şun – Vermek
ş.- dı 76a/1

şun < <i>Ar.</i> Tesir, kudret	ş.+ in tutdı 23a/7
ş. 53a/12	ş.+ ini 14b/4
şür < <i>Ar.</i> Kıyamette Hz. İsrail'in	ş.+ ine 73a/1
üfleyeceği boru	ş.+ inde 68a/10
ş. 17b/9, 28a/3, 28a/4	ş.+ i 23a/5, 41b/8
şüre < <i>Ar.</i> Kur'an'ın ayrıldığı 114	ş.+ idür 28b/1, 28b/4, 28b/5,
bölümden her biri → süre	28b/6, 57a/10, 63a/3
s.+yi 27a/12	ş.+ e 81b/1, 81b/3
süre < <i>Ar.</i> Kur'an'ın ayrıldığı 114	ş.+ den 81b/5
bölümden her biri → şüre	ş.+ iyle 24b/6
s. 3a/12, 5a/10, 5a/4, 6b/1,	ş.+ ün 45/11
56b/11, 56b/8, 68b/1	s.+ ler yaradur 14b/2
s.-i ihlâş 5a/3, 5a/9, 5a/13	şuşa - Susamak
s.+ yi 5a/12, 5a/13, 6a/13, 6a/2,	ş.- dum 88a/8
7a/1, 7a/13, 7a/8, 8a/4, 27a/12 ,	ş.- dı 18a/6
112/13, 112b/6	şusuz Susuz
s.+ nün 2a/4, 116b/4	ş. 57b/13, 58a/1, 88b/2
s.+ ye 5a/3, 5a/9	ş. iseñ 89a/8
s.+ de 56b/13, 56b/8	ş. mı 71a/10
s.+ den 3b/12, 112b/2	şusuzluk Susuzluk
s.+ sin 39b/13, 68b/2, 68b/4,	ş. 67b/7, 89a/1, 115b/1
116a/13	şuvar - Sulamak → şıvar
s.+ sinde 56b/10, 56b/9,	ş.- dı 57b/12
113a/12, 117a/3	ş.- duğ 35b/9
s.+ ler 112/13	şuvarmağ Sulamak
s.+ lerden 112b/6, 113a/1	ş. gerek 50b/7
şüret <i>Ar.</i> Biçim , görünüş 2. Tarz, yol	şuvarıl – Sulanmak
3. Çare	ş.- ur 58a/1, 58a/2
ş. 5b/2, 5b/3, 29a/8, 41a/6,	sübhân < <i>Ar.</i> Allah
61b/3, 81b/4	s. 61a/8
ş. birle 63a/1	süci İçki, Şarap
ş.+ dür 27b/3, 28b/13, 63a/2	s. 111a/12
ş.+ in 27a/5, 41a/6	sücüd < <i>Ar.</i> Secde etme

s. 63b/1	sürme Kirpik diplerine sürülen siyah boya
s.+ da 63b/1	s.+ sin gözine çekdi 54a/13
süd Süt	sürür < <i>Far.</i> Sevinç
s. 86b/3, 87a/5, 87a/6, 87a/8, 88b/4, 88b/5	s.(hubür ve s.) 40b/9
s. gibi 99b/2	sürü - Sürüklemek
s.+ le 67b/5	s.- yü 21a/5
s. ise 88b/6	şüş Süs
sülâle < <i>Ar.</i> Soy	ş.+ idür 32b/12
s. 65a/10	süst < <i>Far.</i> Gevşek
s.+ de 65a/10	s. 34b/1
süğü Süngü	süstli < <i>Far.</i> Gevşek olan
s.+ yle 50b/13	s.+ dan kıala 98b/10
süğük Kemik	Ş
s. 43a/4	şarâb < <i>Ar.</i> İçki, şarap
s.+ ler 42b/12	ş. 46a/3, 87a/10, 87b/10, 92b/7
s.+ ler yaraduruz 41b/7	ş. iç- 89a/9
s.+ leri 41b/7	ş.-1 selsebîl 89a/8
süpür - Süpürmek, temizlemek	ş.-1 tahür 17a/12, 89a/10
s.- ür 14b/10, 22b/12	ş.+ ın 69a/2
s.- e 23a/4	ş.+ ın içdi (‘aşk ş.) 23b/12
s.- ür (siler s.) 22b/8	ş.+ ın içdiler (ma‘rifet ş.)
süpürge Süpürge	88b/3
s. 23a/7	ş.+ ın içeler (vişâl ş.) 97b/3
s.+ siyle 14b/10, 22b/12, 23a/4, 23a/8	ş.+ ın baña içürdi (muhabbet ş.)
s.+ müzdür 23a/6	87a/10
sür – 1. Dokundurmak, değdirmek 2. Sevk etmek 3. Uzatmak	ş.+ ın mü’minlere içürdi (tevhiğ ş.) 54a/6
s.- erler 59a/4	ş.+ ın nite tatduñ (melekü’l-mevt ş.) 115a/10
s.- düm 96a/9	ş.+ 1 11a/1
s.- di 24a/13, 80a/6	şarâbsuz < <i>Ar.</i> + <i>T.</i> Şarapsız
	ş. 87b/2

şark < <i>Ar.</i> Doğu	ş. götür- 116b/1, 116b/12, 117a/1, 117a/4
ş.+ a 47a/7	
şart < <i>Ar.</i> Koşul	ş. ol- 54b/4
ş. 33a/2	ş. iken 116b/13
ş.+ la 67b/9	ş.+ üm 116b/8
ş.+ lar 32b/9	şefkatlü < <i>Ar.</i> + <i>T.</i> Şefkatli
ş.+ ları 32b/8	ş. 37a/8, 116a/8
şād < <i>Far.</i> Sevinçli	ş.+ dür 67b/4
ş. ol- 79a/13, 94a/3	şeftālū < <i>Far.</i> Şeftali
şād-mān < <i>Far.</i> Sevinçli	ş. gibi 69a/10
ş.+ dur 88b/12	şehādet < <i>Ar.</i> Tanıklık
şāh < <i>Far.</i> Padişah	ş. 19a/2, 23b/9, 43b/13, 50b/9, 56a/9, 72b/4
ş. 12a/7, 25a/6	ş. (‘ālem-i ş.) 27a/13, 27b/1
Ş. 25a/10, 25a/12, 25a/13	ş.+ i (kelime-i ş.) 72a/8
ş. çün 12a/6	şehr < <i>Far.</i> Şehir
ş. için 12a/6	ş. 37a/12
ş. ol- 44a/4	ş.-i kavma 37a/10
ş.+ uş 25b/3	ş.+ i 37a/11, 37a/12
şāh-zāde < <i>Far.</i> Şehzade	ş.+ e 37a/10, 37a/12, 106a/8, 111a/12
ş.+ si 39b/7, 41b/9	ş.+ den 37a/9
şāhin < <i>Far.</i> Şahin	ş.+ üş 45a/11
ş. 74a/13	ş.+ ler 6b/8
şā’ir < <i>Ar.</i> Şair	ş.+ lerin 8a/7
ş. 11b/8	ş.+ ine 37a/10
şāz < <i>Far.</i> şād Sevinçli	ş.+ inde 24a/8
ş. ile 117a/12	ş.+ inden taşra 24a/7
şecere < <i>Ar.</i> Soyağacı	ş.+ den taşra çık- 104a/10
ş.-i tayyibe 57a/12, 57b/4	ş. gibidür 45a/11
şefā’at < <i>Ar.</i> Af için aracılık etme	şehvet < <i>Ar.</i> Aşırı istek
ş. eyle- 71a/11	ş. 38a/4
ş. (havz-ı ş.) 9a/12	ş.+ e uyup azası olursa 62b/9
şefi’ < <i>Ar.</i> Şefaata eden, şefaataçı	
ş. 116b/8	

- şek** < *Ar.* Şüphe
 ş. 34a/1, 67a/3
- şeker** < *Far.* Şeker
 ş. 21a/13, 21b/2
- şekl** < *Ar.* Şekil
 ş.+ i 16a/5
 ş.+ idür 10b/10
- şemme** < *Ar.* Pek az şey
 ş.+ sin 114a/1
- şem' dān** < *Ar.* + *Far.* Şamdan,
 mumluk
 ş. + a 108a/4
- şer'** < *Ar.* Din kuralları
 ş. 28b/13
 ş. (şāhib-i ş.) 8b/11, 29a/2
 ş. ol- 28b/13
 ş.+ e 28b/13, 29a/1, 29a/3
 ş.+ den 29a/3
- şer(r)** < *Ar.* Kötülük
 ş. (ḥayr u ş.) 54a/12
 ş.+ inden 72b/12, 73a/9,
 106a/1, 116a/6
 ş.+ inden kaçup 25b/8
- şerāī** < *Ar.* Koşullar
 ş.+ i 32b/9
- şerbet** < *Ar.* Şerbet
 ş. 99b/5
- şeref** < *Ar.* Şeref
 ş. birle 67b/1
 ş. (zıkr ü ş.) 9a/11
- şerḥ** < *Ar.* Açıklama
 ş. eyle- 42b/11
- ş.+ i 44b/7
 ş.+ in eyle- 48b/3
- şerī' at** < *Ar.* İslam hukuku
 ş. 27a/9, 113b/13
- şerīf** < *Ar.* Şerefli
 ş. 49a/5
 ş.-i cān 29a/10
 ş.-i zībā 66a/13
- şerīkin** < *Ar.* Ortaklar
 ş. (küfr-i ş.) 57b/11
- şerm-sār** < *Far.* Utangaç
 ş. ol- 67a/9, 113a/11
 ş. kıl- 117b/7
 ş. olup utandı 111a/13
- şevk** < *Ar.* Şevinç
 ş. 58a/3, 64a/12, 65b/11, 69a/2
 ş. u şafā 58a/11
 ş.+ le 9b/10
 ş.+ inde 101a/5
 ş.+ inden 40a/13
 ş.+ ümden 98a/6
- şevket** < *Ar.* Ululuk
 ş. birle 19a/13, 25a/3
 ş.+ üñ mi 107b/1
- şeytān** < *Ar.* Şeytan
 ş. 25b/11, 26a/4, 46a/4, 4b/10,
 72a/5, 73a/9, 76b/5, 111b/10, 111b/3
 ş.+uñ 25b/13
 ş.+ ı 26a/5
- şikāyet** < *Ar.* Şikayet
 ş. eyle- 83b/2, 101b/10,
 105b/13
- şikestelik** < *Far.* + *T.* Acizlik

ş.+ dūr 35a/5
şimdi Şimdi → **şindi**
ş. 21b/4, 38a/9, 53a/3
ş.+ ye **degin** 38a/8
ş.+ ye **degin (tā ş.)** 48b/3
şimdiki Bu zamandaki
ş. 20a/4, 21b/5, 71a/11,
78b/10, 113a/9
şindi Şimdi → **şimdi**
ş. 56a/8
ş.+ **ki** 10b/6, 8a/9
ş.+ ye **degin** 107b/5
şirīn < *Far.* Tatlı
ş. 11b/3, 45b/10
şirk < *Ar.* Allah'ya ortak koşma
ş.+ **den** 79b/9
şiş – 1. Şişmek 2. Çözmek
ş.- **di** 8b/2, 60a/12, 94a/5
şol Şu
ş. 16b/13, 25b/2, 34b/5, 35b/8,
42a/4, 53b/3, 75b/12, 81a/12, 81b/5,
99b/2, 106b/6, 109b/13
şöyle Şunun gibi, şöyle
ş. 12a/1, 15b/12, 17a/6, 21a/6,
23a/6, 27a/6, 37b/3, 41a/2, 47b/2,
48a/11, 51b/7, 64a/10, 64b/10, 64b/12,
65a/1, 67b/9, 71a/10, 71a/9, 73a/7,
77b/5, 82b/12, 86a/2, 86a/3, 91b/12,
99b/2, 103b/1, 103b/13, 106a/11,
110a/3, 112a/3, 113a/7, 114a/8
ş.+ **dūr** 78a/1, 104a/6, 109b/10
ş. **ki** 40b/4
şu Şu

ş.+ **nuş gibi** 111b/10
şūm < *Far.* Kötü
ş. 81a/9
şunca Bu kadar
ş. 50b/3
şūr < *Far.* 1. Tuzlu 2. Tuzlu ve çorak
yer
ş. 70b/4
ş.+ **dur** 44b/1
şükr < *Ar.* Minnettarlık, teşekkür
ş. 1b/7, 62a/8, 113a/9
ş. **eyle** - 61a/2, 90b/9, 91a/1
ş. **kıl**- 60b/2
ş. **ü şenā** 58a/9
şükrāne < *Ar.* İyilik bilme
ş. 101a/4
T/Ṭ
ta' alluḡ < *Ar.* Akraba, yakın
t. 17a/10, 72a/11
t.+ **dur** 28b/11
ta' alluḡāt < *Ar.* Akrabalar, yakınlar
t.+ **m al**- 25a/3
ṭa' ām < *Ar.* Yemek
ṭ. 80b/12, 81a/11, 81b/10,
90a/12, 90a/13, 90a/5, 97a/12, 98a/2,
106a/10
ṭ. **bile** 81b/8
ṭ. **yi**- 85b/5, 87b/12, 91a/5,
95b/3, 95b/5, 95b/6
ṭ.+ **dur** 70a/8
ṭ.+ **m** 88b/2
ṭ.+ **m yi**-9b/1
ṭ.+ **ı** 11a/1

- ṭ.+ dan** 99a/4
- ṭa' āmsuz** < *Ar.* + T. Yemeksiz
ṭ. 87b/2, 88a/7, 95a/7
- ṭabak** < *Ar.* Tabak
ṭ. 48b/10, 48b/11
ṭ.+ ları 97b/1
- ṭab'** < *Ar.* Yaratılış
ṭ. +ı 53a/9
- ṭabi'at** < *Ar.* Doğa
ṭ.+ nda 67b/1
ṭ.+ a 28a/6
ṭ.+ dan 28a/7
- ṭabīb** < *Ar.* Hekim
ṭ. 50a/5, 93a/13, 93a/7
- ta'bir** < *Ar.* Yorumlama
t. 113b/5, 113b/7
t. kılduğı için 113b/12
t. eyle- 113b/9
t.+ in 79a/11
t.+in için 114a/2
t. mi 113b/10
- ta'biye** < *Ar.* Hazırlama
t. kıl- 29a/10, 68a/11
- ṭabl** < *Ar.* Davul
ṭ.+ in 114a/9
- ṭağ Dağ**
ṭ. 63b/9
ṭ.+ ma 93a/1, 103b/2,
ṭ.+ a 63b/8, 63b/9, 103b/11,
103b/12, 103b/5, 103b/6
ṭ.+ da 21a/2
ṭ.+ mca 68b/8
ṭ.+ lar 42b/12
- ṭ.+ larda** 45a/5
- ṭağıl** - Birbirinden uzaklaşmak
ṭ.- ur 37a/4
ṭ.- dılar 75b/9
ṭ.- urlardı 104a/8
- ṭağıt** – 1. Yaymak 2. Vermek
ṭ.- dı 41a/12
ṭ.- sun! 91b/12
- ṭaha** Kur'an-ı Kerim'in yirminci sûresi
ṭ.+ yla 39b/12
- ṭahāret** < *Ar.* Temizlik
ṭ. 67b/10
- ṭahiyyāt** < *Ar.* Dualar, Ettehiyyatu
duası
t.+ da 100a/1
- ṭahkik** < *Ar.* Doğruluğunu araştırma
t. 69a/1
t.+ a ire 72b/9
- ṭahsîn** < *Ar.* Güzelleştirme
t. 17a/4
- ṭahşis** < *Ar.* Bir şeyi bir kimseye veya
bir yere ayırma
t. kıl-113a/3
- ṭaht** < *Ar.* Taht
t. 115b/8, 39b/10
t.-ı devletden ayrıl- 19b/11
t. ur- 22b/9
t. vir- 115a/6
t.+ a geçür- 81b/9
t.+ in 63a/11
t.+ in koru- 14b/12, 23a/1
t.+ ma otur- 40b/4

t.+ **ma otur-** (gönül t.) 40b/2,
41b/9
t.+ **nda** 45b/2
t.+ **ı** 39b/8, 40b/1
taht-gāh < *Far.* Taht yeri
t.+ **uğ** 39b/8
t.+ **ıdur** 37a/3
tahte < *Far.* Tahta
t. **ol-** 53b/4
ṭahūr < *Ar.* Çok temiz
ṭ. (**ṣarāb-ı ṭ.**) 17a/12, 89a/11
taḳdīr < *Ar.* Beğenme, değer biçme
t. 39b/7, 41a/12, 47b/4
t. **birle** 48a/9
t.+ **ine** 62a/13
taḳlīd < *Ar.* Taklit
t. 49b/6
taḳrīb < *Ar.* Yaklaştırma
t. 22a/7, 22b/9, 78b/11, 79b/7,
80a/1, 80b/12, 82a/5
taḳṣīrlik < *Ar.* + *T.* Eksiklikler
t. 111b/2
t.+ **lar eylemişlerdür** 59b/2
taḳvā < *Ar.* Dinin yasak ettiği
şeylerden kaçınma
t. 36b/11, 88b/1
t. (**kelime-i t.**) 73b/13
taḳvīyet < *Ar.* Kuvvetlendirme
t. 29b/9
ṭaleb < *Ar.* İstek
ṭ.+ **inde** 107b/4, 111a/8
ta' līm < *Ar.* Öğrenme
t. **ḳıl-** 27a/7

ṭam Küçük bina
ṭ.+ **ma** 109b/9, 110b/12
ṭama' < *Ar.* Açgözlülük
ṭ. **eyle-** 95b/2
ṭ.+ **um** 73b/8
ṭamar Damar
ṭ. 43a/2
ṭ.+ **ı** 43a/3
ṭ.+ **lar** 42b/13
ṭ.+ **ların** 43a/4
ṭ.+ **lara** 43a/2
ṭ.+ **larda** 43a/1
tamām < *Ar.* 1. Bütün 2.
Tamamlanmış
t. 32a/11, 33a/9
t. **eyle-** 27a/12
t. **ol-** 11b/5, 26a/12, 27a/10,
39b/10, 39b/7, 40b/1, 41a/1, 41b/8,
50a/1, 56b/11, 56b/13
t.+ **ın** 32a/8
tamāmet < *Ar.* Tam olma
t. 41b/12
ṭamu Cehennem
ṭ. 13b/3, 17b/11, 30b/10, 3a/2,
51a/13, 54b/7, 59a/12, 64a/3, 71b/7,
72b/2, 78a/13, 110b/6
ṭ.+ **dın yağa** 59b/7
ṭ. **yarat-**2b/13
ṭ.+ **ya** 59a/4, 64a/3
ṭ.+ **da** 114b/2, 54b/8, 80b/5
ṭ.+ **dan** 114b/3, 114b/4, 68b/4,
72b/5
ṭ.+ **dan ḳurtarup** 5b/1

.+ dur 45a/8	49a/3, 49b/8, 50a/7, 50b/9, 51a/8,
a' n < Ar. Ayıplama	51b/3, 52a/10, 52a/13, 52b/4, 53a/4,
. 103b/8	53b/11, 53b/9, 54a/12, 54a/2, 54a/5,
. kıl- 7b/6	54a/9, 54b/2, 55a/1, 55a/11, 55b/2,
.+ mdan 114b/12	55b/9, 56a/3, 56b/8, 57a/12, 57a/2,
anuk Tanık	57a/6, 57a/7, 57b/10, 57b/4, 58a/3,
. 52b/12, 77b/9, 78a/8	58b/7, 60a/1, 60a/13, 60a/2, 62a/11,
. ol- 56b/9	62b/11, 63a/3, 64b/6, 64b/9, 65a/11,
.+ lar bul- 66a/13	65a/2, 65a/6, 65a/9, 66b/3, 66b/7,
.+ lar ol- 72b/7	67a/12, 67a/5, 70a/6, 70b/12, 70b/9,
anuklığ Tanıklık → anuklık	71b/10, 71b/13, 71b/6, 73a/4, 74b/5,
.+ m zāyi' kılmağı 78b/12	74b/8, 74b/9, 75a/1, 75a/3, 75a/6,
anuklık Tanıklık → anuklığ	76a/9, 76b/2, 77a/2, 78b/12, 78b/13,
.+ a 78b/9	78b/8, 79a/1, 79b/11, 79b/9, 80a/2,
. vir- 5a/8, 72b/8, 78b/11,	81a/4, 82a/10, 82a/12, 82a/5, 83b/1,
80b/1, 80b/2	88a/10, 88a/11, 88b/5, 89b/9, 90a/4,
. virmiş ola 79a/1	90a/8, 90a/9, 90b/8, 91a/6, 91a/8,
aŋla Sabahleyin	91b/1, 92a/5, 92a/8, 94a/1, 94a/2,
. 78b/4, 78b/5	94b/2, 95a/13, 95b/13, 96a/11, 96a/13,
aŋla - Őaşırmak	96b/8, 97a/3, 98a/9, 98b/11, 98b/5,
.- yalar 16a/9	98b/8, 99b/11, 100a/10, 100a/4,
Taŋrı Allah → Taŋru	100b/1, 100b/3, 101a/10, 101b/12,
T. 2a/6, 2a/8, 2b/10, 4a/12,	102a/4, 102b/3, 103a/3, 103a/5,
4b/11, 5a/7, 5a/10, 5b/1, 5b/13, 6a/10,	104a/1, 105a/2, 105b/13, 105b/7,
6a/11, 6a/9, 6b/9, 7a/1, 7a/13, 7a/7,	107a/1, 108b/6, 109a/13, 109a/4,
12a/9, 10a/10, 7b/5, 12b/7, 13b/1,	110a/13, 110b/5, 111a/3, 111a/4,
14a/8, 15b/10, 15b/9, 16a/3, 16a/8,	111b/1, 111b/8, 112a/5, 113b/11,
16b/10, 17a/7, 17b/5, 19b/13, 20b/7,	114b/2, 114b/3, 114b/4, 114b/5,
21a/12, 22a/7, 22b/4, 22b/6, 23a/13,	115a/1, 115a/11, 115a/7, 115a/9,
26a/4, 26b/8, 30b/12, 30b/2, 31a/2,	116b/11
31b/12, 32a/2, 32b/10, 32b/12, 34b/7,	T. iün 17b/4
3a/5, 40a/11, 42b/10, 43b/10, 43b/8,	T.+ dan artuk 52a/13, 54a/8
44b/11, 44b/9, 45b/8, 47b/8, 48a/11,	T. olmak 51b/2

T.+ nuş 11b/13, 13b/4, 14a/11,
14a/4, 14a/6, 48a/3, 48b/2, 53a/7,
55a/13, 57b/9, 5b/9, 6a/6, 70b/9,
101a/12, 112a/4

T.+ yı 7a/7, 22b/1, 22b/2,
22b/3, 22b/4, 25b/9, 30a/3, 54a/8,
54a/9, 55a/1

T.+ ya 1b/7, 38b/7, 52a/3,
60a/6, 61a/12, 62a/9, 90b/8, 91a/1,
96a/1, 105b/13, 105b/4, 106a/4

T.+ dan 17a/1, 18b/12, 65a/3,
74b/13, 88b/10, 110a/11

T.+ dan artuğı 104b/9

T.+ la 54a/9

T.+ yla 54b/2, 108b/3

T.+ dur 6a/1, 6a/7

T.+ n 55a/7

T.+ muz 5b/7

T.+ sı 19b/1, 61a/3, 70b/10,
8a/10, 8b/2, 94b/13

Tağrılığ Allah'a özđü olan varlık,
nitelik

T.+ ı (**habīb-i T.**)30b/2

T.+ a 52b/4, 52b/7, 5b/8

T.+ ında 51a/8

T.+ um 9b/12

Tağru Tağrı → **Tağrı**

T.+ ŋ çün 42a/8

T.+ ŋ 5b/6, 6b/13, 7a/10

tağp - 1. Kulluk etmek 2. Boyun
eğmek, tabî olmak

tağ.- duğunuz için 86b/9

tağ.- arlardı 102a/7, 102a/8,
102a/9

tağ.- dılar 10a/8

tağ.- arın 76b/9

tağ.- arsın 55a/11

tağ.- arsız 86b/11, 86b/6, 86b/8,
102a/12

tağ.- mazzsız 102a/13

tağ.- uş 60a/6

tağ.- mayıcağ 86b/10

tağ.- duğum 49b/8

tağpmağ Tapmak

tağ.+ a 37b/3, 76b/13

tağraf < Ar. Yön

tağ.+ ı 38a/3

tağrağ Tarak → **daradı**

tağ. 20b/10, 21a/1

tağfetu'l-ayn < Ar. Göz kapağının bir
kere açılıp kapanması kadar geçen kısa
an

tağ.+ da 106b/12

tağriğ < Ar. Yol, yöntem

tağ. birle 96b/2

tağ.+ le 93b/10

tağarruf < Ar. Tutum

t. eyler 102b/8

tağhare < Ar. İroni, alay

t. 82b/8

tağşnif < Ar. Sınıflandırma

t. eyle- 49b/13, 50a/1

tağş Taş

tağ. 43a/9

tağ.+ ma 111b/13, 65b/9

ṭ.+ **ında** 69a/10, 69b/8, 70a/1
ṭ.+ **ı** 102b/1, 43a/7, 69a/13,
70a/2
ṭ.+ **ı gibi** 60b/6
ṭ.+ **dan** 102b/12
ṭ.+ **la** 21b/3, 86b/1
ṭ.+ **lar** 80a/10, 80a/13, 80a/5,
80b/1, 80b/2
ṭ.+ **ları** 80a/12
ṭaşı - Taşımak, götürmek
ṭ.- **r** 15a/3, 23a/2, 37a/5
ṭ.- **ya** 97a/2, 97a/5
ṭ.- **rlardı** 92a/3
ṭaşra 1. Dış, dışarı, öte 2. Sonra
ṭ. 37a/5, 57b/11, 61b/12, 61b/9
ṭ. (**kiliminden ṭ.**) 15a/1
ṭ. (**namāzdan** 4a/11
ṭ. (**pencereden** 15a/6
ṭ. (**şehrinden** 24a/7
ṭ. **gel**-24b/5
ṭ. **çık**-59b/11, 104a/7
ṭ. **çık**-(**kapusından**) 60b/4
ṭ. **çık**- (**şavma'asından ṭ.**)
24a/10
ṭ. **çık**- (**şehirden ṭ.**) 104a/10
ṭ.+ **ya çık**- 18b/5
ṭ. **ol**- 69a/8
ṭ. **ol**-(**bahçeden ṭ.**) 58a/13
ṭ.+ **sın** (**sevgümüzden ṭ.**)
110b/3
ṭ.+ **ydı** (**kuyudan ṭ.**) 88b/8,
89a/1
ṭ.+ **dan** 59b/10

ṭat - Tatmak
ṭ.- **dum** (**renc ṭ.**) 115b/1
ṭ.- **duḡ** (**melekü'l-mevt şarābın**
nite ṭ.)115a/10
ṭ.- **dılar** 88b/2
ṭatdur - Tattırmak
ṭ.- **duḡ** 115a/11
ṭatlu Tatlı
ṭ. 37a/8, 42b/2, 44a/13, 44b/1
ṭ.+ **dur** 44b/2
ṭaylasān < *Ar.* Erkeklerin başlarına
sardıkları sarıḡın sırtta uzanan bölümü
ṭ. 59a/11
ṭayyibe < *Ar.* Hoş, güzel
ṭ. (**kelime-i ṭ.**) 56b/6, 57a/10,
57a/8
ṭ. (**şecere-i ṭ.**) 57a/12, 57b/4
tā < *Far.* Kadar, dek, deḡin
t. 9b/8, 11a/1, 23a/4, 26b/7,
29b/1, 2a/4, 31b/11, 33a/7, 35b/7,
38b/12, 41a/13, 42a/11, 45b/13, 51b/9,
54a/7, 56b/1, 56b/13, 58a/6, 62a/8,
64a/6, 67a/8, 69a/8, 74b/7, 77a/3,
88b/7, 89a/7, 96b/10, 96b/12, 97a/1,
97a/11, 97a/4, 97a/7, 97a/9, 97b/2,
97b/3, 97b/8, 102b/13, 107b/5, 10b/5,
110a/4, 112a/12, 112a/7, 114b/1,
114b/10, 114b/8
t. **kıyāmete deḡin** 8a/9
t. **Muḡammed deḡin** (**Ādemden**
t.) 27a/9
t. **şimdiye deḡin** 48b/3

t. uçmağa degin 114a/8	7a/1, 7a/13, 7a/8, 7b/1, 7b/5, 9b/8,
t. hattā 96a/3 , 108a/8	11a/11, 11a/13, 12a/9, 12b/8, 14a/8,
t. ki 15b/8, 32b/2, 33a/12,	15b/10, 16a/3, 16a/8, 16b/10, 17a/6,
65b/12, 67a/10, 72b/7	17a/7, 23a/5, 26a/4, 26b/8, 27a/4,
ṭā' at < <i>Ar.</i> İbadet	2b/10, 30b/12, 30b/2, 31a/2, 31b/12,
ṭ. 42a/2, 58a/9, 64a/11	32a/10, 32a/2, 32b/13, 33b/9, 34b/7,
ṭ. işlen 40b/11	35a/12, 39b/12, 40a/11, 41b/6, 42a/10,
ṭ. kıl- 67a/11, 68b/7	42b/10, 43b/10, 43b/8, 44b/11, 44b/9,
ṭ.+ dan 51a/2	45b/8, 49a/3, 4b/11, 50b/9, 51a/8,
ṭābūt < <i>Ar.</i> Tabut	54a/12, 54a/5, 54a/9, 54b/10, 54b/8,
ṭ.+ in 106a/1, 106a/2	55b/2, 55b/9, 56a/12, 56a/3, 56b/12,
tāc < <i>Ar.</i> Taç	57a/2, 57a/6, 57a/7, 57b/10, 57b/4,
t. 36a/10	58a/3, 58b/7, 60a/1, 60a/13, 60a/3,
t. eyle- 10b/3	62a/12, 62b/11, 63a/3, 63b/8, 64b/6,
t.+ na 61a/9	64b/9, 65a/11, 65a/6, 65a/9, 66b/7,
ṭākat < <i>Ar.</i> Güç, kuvvet	67a/5, 70a/6, 71b/10, 71b/13, 71b/6,
ṭ.+ um 101a/2	73a/4, 74b/5, 74b/9, 75a/1, 75a/3,
ṭ.+ uñ 46a/9	75a/6, 76b/3, 77a/2, 78b/12, 78b/9,
ṭāleb < <i>Ar.</i> İsteme	79a/2, 79b/11, 79b/9, 80a/2, 81a/4,
ṭ. it- 69b/2	82a/6, 82b/2, 83b/1, 88a/10, 88a/11,
ṭālib < <i>Ar.</i> İsteyen, istekli	88b/5, 8a/4, 90a/4, 90a/9, 90b/8,
ṭ.+ lerüme 9b/7	91a/6, 91a/8, 92a/6, 94a/1, 94b/2,
ṭ. olsa 21b/13	96a/13, 96b/8, 97a/3, 97b/11, 98a/9,
tārāc < <i>Far.</i> Yağma	98b/8, 100a/10, 100a/4, 100b/1,
t.+ a var- 77b/5	102a/4, 102b/3, 102b/8, 103a/3,
ṭāyife < <i>Ar.</i> ṭā'ife Takım, bölüm	103a/5, 104a/1, 105b/13, 105b/7,
ṭ. 55a/2, 100b/11	108b/6, 109a/13, 109a/4, 10a/10,
ṭ.+ den 101a/2	110a/13, 110b/5, 111a/3, 111a/5,
tāze < <i>Far.</i> Taze	111b/1, 112a/5, 113a/13, 113b/11,
t. ol- (ter ü t.) 58a/6	114b/2, 114b/4, 115a/1, 115a/12,
te'ālā < <i>Ar.</i> Yüksek olsun	115a/2, 115a/8, 115a/9
t. 3a/5, 3a/11, 4a/10, 4a/12,	t. (selāmu'llāh-ı t.) 9b/3
5a/7, 5a/10, 5b/1, 6a/2, 6a/10, 6a/12,	t.+ nuñ 15b/9, 78b/13

- t.+ ya 111b/8
t.+ dan 98b/5
- tecellî** < *Ar.* Görünme, belirme
t. 12b/3, 23a/3, 23a/4, 77a/7,
95a/5, , 96a/2, 96a/4, 99a/3, 109b/5
t. **eyle-** 95b/12
t. **kı1-** 22a/11, 63b/9, 98b/4,
99a/3
t.+ si 98a/2
- tecelliyât** < *Ar.* Tecelliler
t.-ı **ilâhî** 47b/7
- tecrîd** < *Ar.* Ayırma
t. 9b/11, 14b/10, 22b/12
- tedbîr** < *Ar.* Önlem
t. 79a/13, 113b/7
t. **kı1-** 107b/12
t.+ in 79a/13, 113b/7
- tedrîc** < *Ar.* Derece
t.+ le 48b/1
- tefrîd** < *Ar.* Dünyadan geçip yalnız
Allah ile meşgul olma
t. 14b/10
- tefsîr** < *Ar.* 1. Yorum 2. Kur'an-ı
Kerim'in mana bakımından izahı
t. 114a/3, 12b/6
t. **id-** 114a/7
t. **(ehl-i t.)** 29b/11, 84a/5
t.-i **Şa'lebîde** 89b/2
t.+ in 25b/7, 83b/9, 113b/13
t.+ **inde** 41b/6, 57a/5, 57b/3
t.+ **inden** 26a/6
t.+ **de** 112/13
t.+ **lerde** 5a/8
- t. **mi** 113b/10
- Tefsîr-i Hemedânî** Hemedânî
tarafından yazılan kitap
T.+ **de** 6a/3
- Tefsîr-i Kebîr** Fahreddin er-Râzî
tarafından yazılan kitap
T.+ **de** 6a/3
- Tefsir-i Şa'lebî** Şa'lebî tarafından
yazılan kitap
T.+ **de** 6a/13
- teğayyür** < *Ar.* Değişme
t. **eyle-** 84b/11
- tek** Yeter ki
t. 35a/4
- tekâzâ** < *Ar.* Başa kakma
t. **eyle-** 56b/5
t. **kal-** 23b/13
- tekâzâcı** < *Ar.* + *T.* Başa kakan
t.+ **lar** 56b/5
- tekbîr** < *Ar.* Allahu ekber
t. **birle** 36a/4
- tekrâr** < *Ar.* Tekrar
t.+ **ında** 13b/8
- tekye** < *Ar.* Dayanma
t.+ **sine** 89a/10
- telef** < *Ar.* Yok etme
t. **it-** 117a/8
- temâşâ** < *Far.* Bakıp seyretme
t. **içün** 17b/12
t. **eyle-** 46b/13
t.+ **sına** 110b/11
- temcîd** < *Ar.* Ağırılama
t. **ide-** 114a/11

temessük < Ar. Tutunma

t. **eyle-** 113a/12

temiz Temiz

t. **eyle-** 64b/11

temsîl < Ar. Benzetme

t.+ **lerde** 104b/11

ten < Far. Ten

t. 37b/11, 37b/5, 39b/11,
40a/3, 42a/1, 42a/2, 42a/3, 51a/11,
70a/10, 70a/8, 70a/9

t.+ **in** 82b/6

t.+ **ine** 42b/7

t.+ **inde** 11a/13, 44a/12, 44a/13,
44b/2, 73a/3

t.+ **i** 65a/7

t.+ **e** 39b/2, 40a/13, 41b/9

t.+ **de** 42b/12, 42b/13, 43a/4,
44a/11

t.+ **de karar kılmag çün (cân t.)**

40a/12

t.+ **de arâm tutdı** 38b/9

t.+ **de nice karar kılduğın** 39b/3

t.+ **den** 70a/9

t.+ **üm** 20b/5

t.+ **ün** 20b/13, 42b/13, 42b/7,
45a/10

t.+ **ünj** 67b/11

t.+ **ünden** 18b/13

t.+ **leri** 39b/12

tenezzül < Ar. Alçakgönüllülük

t. **eyle-** 28a/6, 28a/9, 28b/11,
28b/3, 28b/9

tenzih < Ar. 1. Kusur konduramama

2. Allah'ın bütün kusurlardan uzak
olduğuna inanma

t.+ **inden** 10b/4

tepren – Kıvıldamak, Hareket etmek
→ **tepren**

t.- **üp** 65a/6

ter < Far. Yaş

t. **ü taze ol-** 58a/6

ter-dâmen < Far. Eteği yaş

t.+ **ler** 36a/13

terâzu < Far. Terazi

t.+ **nuş** 32a/4

terbiyet < Ar. 1. Besleyip büyütme 2.
Eğitim

t. 23a/1, 49a/5

t. **bul-** 38a/7

t. **kıl-** 71a/2

t. **vir-** 10b/1

t.+ **le** 49b/5

t.+ **iyle** 57b/8

tercemân < Ar. Tercüman

t. 97a/6

t.+ **ı** 12b/5

t.+ **ıdur** 83a/7

t.+ **ların** 97a/9

terk < Ar. Bırakma, vazgeçme

t. **eyle** - 31a/1, 8a/11, 55a/4

t. **eyle-** (dünyâyı âhireti t.)

48b/9

t. **id-** 95b/4

t. **it-** 51b/9, 71b/1

terkîb < Ar. Birleştirme

- t. 65b/13
t.+ i 39b/7, 41a/1
- tersā** < *Far.* Hristiyan
t. 2b/1, 53a/1
t.+ **lar** 2a/11, 82a/12
t.+ **ları** 2b/7
- tersā-beçe** < *Far.* Hristiyan çocuğu
t. 72b/2
- tertīb** < *Ar.* Düzene koyma
t. 65b/13
t.-i **‘izzet birle** 36a/11
t.+ **ine baq!** 44b/13
- tesbīh** < *Ar.* Tespih
t. 114a/11, 51a/4
t.+ **in** 24a/13, 38b/13
t.+ **ün** 4b/9
t.+ **ler** 39a/6
- tesellī** < *Ar.* Avutma
t. **kı1-** 7b/9
t. **ol-** 109a/3
- teşnī^c** < *Ar.* Ayıplama
t. 112b/4
t. **eyle-** 46a/11
- teşrīf** < *Ar.* Şereflendirme
t. 3b/10
t.+ **in bul-** 39b/1
t.+ **inden** 3b/13
- tevāzu^c** < Alçakgönüllük
t. **eyle-** 111b/1
t.+ **nuğ** 63b/1
- tevbe** < *Ar.* Tövbe
t. 58a/2, 65a/8, 111b/11
t. **eyle-** 14a/10, 14a/9
- t. **kı1-** 65b/5, 109b/3, 111b/10
t.+ **sin** 109b/3
- teveccüh** < *Ar.* Yönelme
t. 30b/13, 92b/4
- tevekkül** < *Ar.* İşi Allah’ a bırakıp kadere razı olma
t. 28b/12, 86a/7
- tevfik** < *Ar.* Uydurma
t. **vir-** 26b/8, 87a/3
t.+ **dür** 57b/5
t.+ **i** 69a/1
- tevḥīd** < *Ar.* 1. Bir kılma 2. Allah’ın birliğine inanma 3. Lâilâhe İllallâh
t. 5a/11, 9b/10, 50b/11, 50b/12, 52a/7, 52a/8, 54a/13, 55b/11, 59b/8, 70a/5, 72a/11, 73b/13, 74a/1, 74b/4, 80a/2, 80a/3, 83a/4, 83a/6, 100a/3
t. **içündür** 5a/10
t. **(kelime-i t.)** 74b/6
t. **şarābın mü’minlere içürdi** 54a/6
t.+ **dür** 59b/13
t.+ **ine** 72b/8
t.+ **i** 58b/8
t.+ **ümüz** 2a/2
- tevķī^c** *Ar.* Padişah buyruklarına çekilen nişan
t. + **in** 74a/8
- Tevrīt** Tevrat Hz. Musa’ya verilen ilahi kitabın Kur’an’daki adı
T. 28b/3, 28b/4, 5b/12
T.+ **i** 55a/10

T.+ ler bile 5b/11	. 104a/4
tırna Tırnak	oğru Doğru → oğru
. 41a/9	. 25a/11, 106b/8
.+ larum 108a/8	. ol- 47b/8
tiz <Far. abuk	oğruluğ Doğrululuk
t. 43a/9, 62b/9, 64a/4, 71a/8,	.+ ma 85b/1
108a/7,	oğru Doğru → oğru
tizcek <Far. + T. abucak	. 108a/11
t. 16a/13	.+ dur 23a/6
obra Toprak	oğur - Doğurmak , dnyaya getirmek
. 28a/7	.- dı 86a/13
obolu Toptolu	oğurmak Doğurmak , dnyaya getirmek
. ol- 90b/6	.+ dan 98b/5
oğ - 1. Dnyaya gelmek 2. Gne,	oğın - Dokunmak
ay, yıldız ufuktan ykselerek	.- dı 108a/7
grnmek	.- a 65b/8, 65b/9
.- mamı ol- 84a/12	.- up sızsa 43a/10
.- ar 46b/12, 46b/13, 47a/2	.- mazdı 89a/6
.- dı 100b/7, 75b/1	oksan oğuz Doksan dokuz
.- a 10a/1, 37a/4	. 98a/9
.- up 47b/7	oğuz Dokuz
.- duğın 100a/5	. 115b/12, 116a/4, 116a/8,
.- acak 86a/13	67b/6, 73a/2, 73a/8
.- madın 84b/1	okuzıncı Dokuz yz doksan dokuz
.- madı 100a/4, 100a/5	. 31a/2
oğmak Dnyaya gelmek	oğuz yz oksan oğuz Dokuz yz doksan dokuz
.+dan 98b/4	. 49b/13
oğan Doğan	ol - Dolmak
. 12a/5	.- ar 47b/9
.+ a 11b/12	.- dı 20a/6, 38b/2
oğra - Kesmek	olan - Dolamak
.- dılar 21a/8	
oğrayıcı Doğrayıcı	

<p> .- sun 53b/12 oldur – Doldurmak .- miŒ- (uvl .) 62b/3 .- a 47a/10 olu Dolu , ok . 69b/8 . Kl- 90b/11 on Elbise .+ u 60b/5 .+ uı 67b/12 .+ in 18b/13, 36a/13, 82b/6, 88b/1 .+ ı 65a/5 .+ uuz 67b/13 .+ uuzı 18b/10 .+ lar 18b/7, 50a/13, 109b/11 .+ larıyla 64a/12 oncuaz Elbisecik .+ ı 60b/4 opra Toprak → opra .+ in 65a/11 .+ ina korsan (baŒ benm eŒigm .) 63a/12 .+ ı 64b/11, 64b/12 .+ a 64b/10 .+ a bulaŒup (toza .) 25a/6 opra Toprak → opra . 24b/10, 42b/5, 63a/9, 64a/13, 64a/2, 64a/5, 64a/9, 64b/8, 64b/9, 65a/1, 65a/8, 95b/9 . gibi 65a/3 </p>	<p> .+ dan 13a/3, 26b/1, 29a/6, 42b/5, 63a/10, 63a/8, 64a/2, 64a/6, 64a/7, 64a/8, 65a/2, 96b/2 tosun Azgın t. 12b/13 oy - Doymak .- dum 88a/9 .- mazzı 88a/10 oyur - Doyurmak .- dı 87b/2 toz Toz t. 47b/12, 61b/7 t.+ a opraa bulaŒup 25a/6 t.+ in 14b/11, 22b/12, 23a/8, 57b/11, 68b/10, 110a/2 t.+ ı 47b/13, 61b/10, 115b/5 t.+ in dan 19a/10, 19a/11 thmet < <i>Ar.</i> Su, sulama t. 110a/2 t. eyle- 79b/7 t.+ den arınmayınca 114b/1 n - Geri gitmek .-  103b/5 ub < <i>Ar.</i> Cennet'te bulunan aa . 55b/6 uda Dudak → uda .+ ı 39a/1, 86b/4 uda Dudak → uda .+ dan 13b/4 tuhfe < <i>Ar.</i> Hediye t. 46a/11 t.+ ye 46a/9 t.+ ler 99a/6, 99a/8 </p>
---	--

t.+ leri 1b/12
tuḥm < *Far.* Tohum
t.+ ı 117a/13
ṭur - 1. Durmak, beklemek , kalmak 2.
Kalkmak → **dur-**
ṭ.- **ursın** 7b/2, 9b/5, 80a/13
ṭ.- **ur** 108b/5
ṭ.- **ur** (**ardumda** 43b/6
ṭ.- **ur** (**arta ṭ.**) 77b/9
ṭ.- **ur** (**aşılmış** 25a/5
ṭ.- **urlar** 59a/4
ṭ.- **urlar** (**şaf çeküp ṭ.**) 19b/3
ṭ.- **duḡ** 7b/11, 8b/12
ṭ.- **dı** 26a/8, 90b/7, 95a/11,
101a/7, 112a/2
ṭ.- **dı** (**karşusına ṭ.**) 95a/7
ṭ.- **dılar** (**na' ra urup ṭ.**) 109a/3
ṭ.- **ayın!** 81a/11
ṭ. ! 81b/1, 95a/11
ṭ. ! (**dik ṭ.**) 20a/9
ṭ.- **sa** 116b/12
ṭ.- **salar** 89a/6
ṭ.- **a** 16a/5
ṭ.- **a** (**selāmet ṭ.**) 43a/10
ṭ.- **alar** 114a/9, 114b/9
ṭ.- **urdu** (**ḥisāb eyleyüp ṭ.**)
50a/13
ṭ.- **urdu** (**‘ aşka ṭutup ṭ**) 95a/13
ṭ.- **dıldardı** 43b/5
ṭ.- **mışdı** (**kerem ṭ.**) 101a/5
ṭ.- **up küyerler** 114b/7
ṭ.- **u geldi** 11b/4, 48b/7
ṭ.- **urken** (**müstefrik ṭ.**) 101a/

ṭ.- **mazlar** (**karşu niçün ṭ.**) 43b/6
ṭ.- **ursam** (**dek ṭ.**) 107b/2
ṭ.- **mışdur** 19b/1
ṭ.- **maḡ!** (**uşaḡ ṭ.**) 33a/11
ṭurmak Kalmak
ṭ.+ **dan** 8b/1
ṭut - 1. Tutmak → **dut-**
ṭ.- **aram** 79a/7
ṭ.- **ar** 37b/5, 43a/3, 43a/4,
106b/4
ṭ.- **ar** (**uşaḡ ṭ.**) 33a/10
ṭ.- **arsız** 17a/10
ṭ.- **arlar** 19b/3
ṭ.- **dum** (**fāl ṭ.**) 73b/3
ṭ.- **duḡ** 26a/13, 92b/10 ,
115a/10
ṭ.- **dı** 35b/5, 35b/8, 86a/3,
89a/13, 94b/6, 94b/8
ṭ.- **dı** (**bulut ṭ.**) 35b/5
ṭ.- **dı** (**karār ṭ.**) 36a/9
ṭ.- **dı** (**şüretin ṭ.**) 23a/7
ṭ.- **dı** (**tende ārām ṭ.**) 38b/9
ṭ.- **dı** (**yolın ṭ.**) 111/4
ṭ.- **dı** (**yüzün göge ṭ.**) 25b/13,
26a/9
ṭ. ! 18b/5, 75a/4, 94b/8
ṭ.- **salar** 12a/4
ṭ.- **asın** 39a/13
ṭ.- **a** 10b/12
ṭ.- **a** (**leṭāfet ṭ.**) 10b/3
ṭ.- **a** (**yir ṭ.**) 26b/8
ṭ.- **alar** 12a/2

<p> .- up (yz bizm azretmze .) 35b/10 .- up (yzi .) 17b/2 .- up ururdu (‘aa .) 95a/12 .-up durur 57a/2 .- alar (o .) 45b/13 .- alar (arr .) 17a/6 .- an (oruc .) 33b/12 .- anlaru (yalan .) 107b/10 .- maz (rm .) 101b/9 .- madı (boyun .) 49a/12 utmag Tutmak → utma .- maga (‘aziz .) 115b/7 utma Tutmak → utmag .+ a 43a/11 tt < <i>Far.</i> Dut t. 53a/8 utıl - Tutuk duruma gelmek .- dı (dili .) 22b/3 utın - 1. Sarılmak 2. Edinmek .- dılar 104b/10 .- madı (mrid .) 96a/3 uti - Yanmak .- tı (oda .) 77b/11 uz Tuz . gibi 105b/11 uza Tuzak → uzak .+ in 39a/11 .+ ı 35b/3 uzak Tuzak → uza . ur-35b/1 uzlurak – Daha tatlı </p>	<p> .- ven 9a/7 u Karılamak . gel- 15a/7 anu Tanık, ahit .+ dur 53b/10 tuc Tun t. 64b/4 ur – Durmak, kalmak .- urdu 60a/11 U/ u < <i>Far.</i> Ve u. 9a/11, 9a/13, 13b/6, 15a/8, 17a/1, 17a/3, 23b/7, 28a/12, 32a/12, 32a/13, 40b/8, 40b/9, 42a/5, 49b/3, 58a/10, 58a/11, 61b/11, 70b/5, 92b/12, 104b/7, 105b/8 ‘ubde < <i>Ar.</i> Kulluk etmek ‘u. 61a/7 ‘ubdet < Kulluk ‘u. (mam-ı ‘u.) 61a/5 ‘ubdiyyet < <i>Ar.</i> Kulluk ‘u. 60b/6 ‘u.+ dr 60a/7, 60b/13, 61a/4 uc Bir eyin baı u.+ in 77b/10 u.+ indadur 12b/7 u.+ ı 105b/3, 78a/2 u.+ ıyla 105a/8, 82b/11 ‘uc(u)b < <i>Ar.</i> Kendini Beenmilik ‘u. 20b/12 ‘u. eyle- 21a/12 ‘u. gider- 5a/1 ‘u.+ umuz 68b/8 </p>
--	---

uç – Uçmak

u.- ar 41a/9

u.- arlar 39a/4, 39a/8

u.- dı 101a/3, 106b/11, 48b/12

u.- a 24a/5

u.- an 26a/10, 26b/3

u.- ayorurken 11b/12

uçmağ Cennet → **uçmak**

u.+ uñ 31b/4

u.+ ı 17b/10, 55a/6

u.+ a 98a/1, 98a/10

u.+ a degin (tā u.) 114a/8

u.+ a gir- 73a/1, 114b/8

u.+ la mı 58b/10

uçmak Cennet → **uçmağ**

u. 31b/4, 36a/9, 39b/9, 3a/3, 4b/13, 51a/13, 51b/6, 51b/9, 54b/7, 55a/8, 55b/10, 56b/1, 63a/12, 69b/3, 73a/13, 74b/10, 74b/7, 79a/2, 80a/1, 80a/3, 80b/2, 89b/1, 92b/11, 112a/12, 114a/9, 114b/6, 115b/8, 116/3, 116a/1, 116a/5

u. için 108b/13

u. vir- 58b/6, 58b/7

u. yarat- 2b/13

u.+ dur 45a/8

u.+ ı 13a/9

u.+ da 4b/8, 43b/3, 4a/10, 54b/7

u.+ da (ehl-i u.) 17a/6

u.+ dan 112a/11, 49a/7, 51b/4, 58b/9, 65a/11, 88b/5, 89a/2

uçurmak Uçurmak

u. (kuş eyleyüp u.) 98a/5

‘**ūd** < Tütsü ?

‘**ūd.+ in düterüz (şafā ‘ū.)** 14b/12 , 22b/13

ufuk < *Ar.* Ufuk

u.-ı a‘lā 9b/3

uğra – 1. Uğramak 2. Kötü duruma konu olmak

u.- miş 89b/13

u.- dı 11b/12, 77a/13 , 106a/9

u.- dı (renc u.) 93a/6

u.- yam 21a/10, 21a/9

u.- dışarlardur 64a/3

u.- yası olursa 65b/2

uğrala – Saldırmak

u.- yu gördiler 76b/1

uğrulayın Gizlice, içinden

u. 105a/11

‘**uqqāb** < *Ar.* Kartal

‘**u.** 74a/11

‘**uqūbet** < *Ar.* Ceza

‘**u.+ den artuq** 80a/4

‘**u. eyle-** 16a/13

‘**u.+ i bul-** 34b/12

ulal – Büyümek

u.- dum 87a/9

u.- dı 86b/6, 110a/1

ulaş - 1. Ulaşmak, varmak 2. Elde etmek, erişmek

u.- amazdın (maḥrece u.) 18a/4

u.- maya 18a/5

ulaşmağ Ulaşmak, varmak

u.+ a 93a/3

‘ulemā < Ar. Alimler

‘u. 16a/2

‘u.+ ya 42b/9

ulu Çok büyük , yüce

u. 21a/2, 25a/1, 32b/2, 34b/10,
40a/4, 43a/13, 44a/6, 45a/11, 49b/12,
63b/12, 63b/6, 67b/8, 74a/7, 91a/6,
99a/6, 99a/8, /12, 104a/6, 109b/12,
117a/2

u. gör- 63b/8

u. ol- 84b/2

u.+ ydı 116b/13

u.+ da 91a/10

ulūhiyyet < Ar. Allahlık vasfı

u. 30b/4

u.+ üñ 27a/3, 27a/5

u.+ ine 85a/8

u.+ e 31a/10

ululıg Yücelik

u.+ m 99a/7

u.+ ı 46a/5, 84b/2

u.+ la 16a/10

‘ulūm < Ar. İlimler

‘u. birle (envā‘-ı ‘u.) 69b/1

‘ulūvv < Ar. Yükseklik, büyüklük

‘u. ü derecāt 9b/2

‘umre < Ar. Umre

u. 9a/13

un Un

u. 11b/11

u. eyle- 43a/6

unut - Unutmak

u.- dum 115a/1, 98b/3

u.- dı 79a/11

u.- dılar 79a/6, 98a/11

u.- duñuz 79a/8

u.- duñuzdı 113b/5

u.- dılardı 113b/3

u.- maduk 8a/12

u.- maya 44a/9

unutdur – Unutdurmak

u.- dı 71b/7

ur - Vurmak

u.- ar 107b/7

u.- ar (taht u.) 22b/9

u.- ar (zahm u.) 38a/2

u.- arlar 41b/9

u.- mışam (gönline dāg u.)

10b/5

u.- miş 59a/12

u.- duñ 59b/9

u.- dı 24b/4 , 38b/1, 59a/1,

80a/12, 110b/13

u.- dı (boyun u.) 89a/13

u.- dılar 7a/5

u. ! 110b/13

u.- sa 101b/7

u.- a (cilā u.) 48a/6

u.- up durur 14b/13

u.- updur (püşt-i pā u.) 14b/5

u.- up tırdılar (na‘ ra u.) 109a/3

u.- ıcağ 111a/1

u.- an (pervāz u.) 39a/10

u.- ardı 21b/3

u.- ardı (odı u.) 92a/3

u.- arsanuz 104b/5

u.- ma 111a/3	u.+ dur 34a/5
u.- mada 92a/5, 92a/6 , 92a/7	uvadıcı Parçalayıcı
urat - Yaralamak	u. 104a/4
u.- dı 77b/4	uy – 1. Kanmak 2. Riayet etmek
‘urbān < Ar. Bedeviler	u.- duş 71b/2
‘u. 88a/13	u.- uş! 104a/3
uşan Gevşek, kolay	u.- up 26b/2
u. 49b/9	u.- up azası olursa (şehvete u.)
u. tır- 33a/11	62b/9
u. tüt- 33a/10	u.- mişken 71b/4
uş Akıl	u.- madı 109b/11
u.+ sı git- 18b/9	u.- mazsa 99a/1
uşlu Akıllı	uyağ- Batmak
u. 99b/8	u.-r 47a/2
uşül < Ar. Kaide	uyan - 1. Uyanmak 2.Gerçekleri
u.-i dîne 5a/4	kavrar duruma gelmek
uş İşte, şimdi, böyle	u.- dum 59b/9, 77a/12, 101a/2
u. 54b/13, 58b/5, 68a/1, 77b/8,	u.- dı 59a/1, 111/4
81b/4, 82a/4, 82b/4, 89a/7, 89a/8,	uyanuk Açık göz
115b/7, 115b/8	u. 9b/9
u.+ da 68a/1, 115a/6	uyanukluk Uyumamış
uşak Ufak	u.+ a 37a/5
u. 80a/5	uyku Uyku
utan - Utanmak	u. gel-(gözüme u.) 102a/1
u.- ur 34a/6	u.+ ya 109b/6
u.- dı (şerm-sār olup u.)111a/13	u.+ dan 111b/3
u.! 66a/4, 66a/5	uyu - Uyumak
u.- up 14b/6	u.- r 101b/11
u.- up gitdi 116b/10	u.- rlar 109b/7
u.- urdum 21b/6	u.- dı 111a/13
u.- maz mısın 35b/7	u.- dılar 25b/10
u.- maduñ mı 83b/1	u.- maya 84b/8
utanıcı Utanan	uyumak Uyumak

u.37a/5	ü. 9a/11, 9a/13, 9b/1, 9b/2,
uyud - Uyumak	14b/3, 17a/2, 17b/13, 2b/2, 2b/3,
u.- ur 101b/11	32a/11, 32a/12, 39a/6, 40b/8, 46a/7,
uza – 1. Uzun sürmek, çok zaman	55b/7, 58a/9, 70b/4, 79b/10, 82b/1,
almak 2. Boyu uzamak	87a/7, 101b/2, 102b/6, 103b/13,
u.- r 54a/1	105b/8, 114a/11, 114a/5
u.- r (söz u.) 42b/11	ü. mānend olmaya (mişl ü.)
u.- dı 22b/4	83b/13, 84a/13
u.- dı (dili u.) 22b/1, 22b/3	ü. ser-gerdān qalurlar (‘āciz
u.- duğıyla 113a/5	ü.)14b/3
u.- yup durur 57a/11	ü. tāze ola (ter ü.) 58a/6
uzad - →uzat-	
u.- ası ol- 15a/1	üç Üç
uzat – 1. Başı, kolları veya bacakları	ü. 4a/12, 7b/8, 24a/4, 24b/4,
bir yere yöneltmek 2. Uzamasına	26b/10, 26b/12, 33b/11, 33b/13,
sebepl olmak → uzad-	43a/11, 69a/12, 69a/7, 83b/12, 84a/4,
u.- mış 59b/7	87b/8, 88a/8, 89a/1, 89a/3, 92a/7,
u.- dum 113a/1, 18b/11, 68a/12	99a/12, 107b/11, 109b/1, 116a/2,
u.- dı 18b/8, 81b/10	116a/7
u.- dılar (dilin u.) 103b/8	ü.+ dür 6a/9
u.- duğı 98a/4	ü.+ inden 89a/2
‘ uzlet < <i>Ar.</i> Yalnızlık köşesine	üç bin Üç bin
çekilme	ü. 75b/6
‘u. eyle- 111a/10	üçünci Üçüncü
‘u. eyle- (ferāgat ve ‘u.) 91a/9	ü. 30a/8, 31b/9, 38a/4, 5a/12,
‘u.+ üñe 91a/12	61b/6, 61b/7, 65a/4, 97a/5
uzun Uzun	ü.+ de 111a/2
u. 106b/8, 112b/2	ü.+ ye 26b/11
u. ol- 50b/11	üç yüz Üç yüz
u.+ dur 51b/8	ü. 25b/10, 73a/2, 73a/7
Ü	üç yüz altmış Üç yüz altmış
ü < <i>Far. Ve</i>	ü. 5b/3, 5b/6, 43a/1, 43a/2,
	48a/2

üç yüz bin Üç yüz bin	ü.+ ün 43a/6
ü. 114a/5	ü.+ ide 35b/1
ümiz < <i>Far.</i> ümîd Ümit	ü.+ inde 13b/12, 13b/13,
ü. 10b/12, 17a/10, 113a/10	45a/13, 53b/4, 75b/3, 83a/10, 95a/9
ü. gör- 117a/7	ü.+ inden 83a/9
ümmet < <i>Ar.</i> Bir peygambere inanıp	ü.+ i 72b/7, 104b/12
bağlanan cemaat	ü.+ üme 59b/5, 83a/6
ü. 74b/4, 87a/12	ü.+ üne 4b/6 , 45a/2
ümmeti ü.+ i 59a/12, 59a/13	ü.+ ünden 66b/11
ü.+ i ümmeti 59a/12, 59a/13	üstād < <i>Far.</i> Usta
ü.+ in 59a/8	ü.+ um 15a/11
ü.+ e 2b/11	üşen - Üşenmek
ü.+ üm 3b/11, 59a/13, 59b/8	ü.- ürsün 90a/4
ü.+ üne 2a/3, 2b/10, 3a/7	ü.- üp 116b/5
ü.+ ünden 3b/12	üvür - Üflemek
ün Ses	ü.- meyince 28a/4
ü. gel- 18b/12, 35b/7, 112a/1	üvürmeğ Üflemek
ü.+ in 77a/12	ü +e 17b/9
ü.+ in işit- 103b/12	üzeri Üzeri
ü.+ i 101a/3	ü.+ ne 16a/4, 16a/5, 19a/2,
ü.+ ün işitdür- 93b/11	37b/13, 52a/8, 57b/11, 58a/7, 58a/8,
üns < <i>Ar.</i> Arkadaşlık, dostluk	5a/8, 61b/4, 61b/9, 69a/2, 77a/3, 83a/5
ü. 23b/12	ü.+ nden 16a/6
ü.-i kadrün 38a/8	ü.+ nedür 5a/9
ü.+ dür 57b/7	üzre Üzerine
ü.+ i 101b/9	ü. (hüsn ü.) 66a/6
ünlen - Seslenmek	üzüm Üzüm
ü.- dük 103b/12	ü. gibi 69a/11
ürk - Ürmek	
ü.- di 38a/8	
ürüdi Seçilmiş	va^cd < <i>Ar.</i> İyilik
ü. 55a/13	v. u va^c id 61b/11
üst Üst	v. u va^c idden 32a/13
	v. u va^c iddür 28a/12

vaḥy < Ar. Vahiy

v. **gel-** 7a/12

v.+ **ı** 8a/11

vaʿid < Ar. Kötülük

v. (**vaʿd u v.**) 61b/11

v.+ **dür** (**vaʿd u v.**) 28a/12

v.+ **den** (**vaʿd u v.**) 32a/13

vaḫ(ı)t < Ar. Vakit, zaman

v. 3a/12, 8b/6, 9a/5, 17a/11,
19b/8, 20a/4, 21b/4, 25b/8, 38a/10,
39a/11, 41a/10, 44a/8, 44a/9, 47b/1,
47b/2, 50b/13, 51a/3, 51a/4, 51a/5,
51b/4, 58b/3, 5b/10, 65a/3, 74b/1,
78b/9, 79b/8, 80a/1, 86a/13, 94b/1,
94b/5, 98b/9, 117b/6

v.+ **dan berü** 93b/5, 101b/13

v.-ı **ʿazāb eyle-** 34b/9

v. **vakt** 17a/1

v.+ **m** 87a/6

v.+ **ı** 40b/2, 62b/4, 71a/6,
83a/11, 83b/6

v.+ **da** 33b/5, 51a/3, 71a/11,
94b/3

v.+ **nda** 10a/7, 10a/8, 13b/8,
33b/10, 33b/5, 43b/13, 50b/7, 61b/11,
84b/3, 84b/7, 85b/5, 101a/5

v.+ **dan** 107b/5

v.+ **ıdur** 94a/13

var Mevcut, var olan

v. 8a/5, 11a/1, 11b/12, 13b/1,
15a/11, 20b/3, 20b/5, 2b/13, 38a/3,
39a/3, 39a/4, 3a/1, 41b/5, 42b/12,
43b/1, 43b/2, 44b/2, 45a/13, 48b/7,

50b/4, 5b/10, 64b/2, 68b/8, 69a/10,
69b/1, 70a/2, 77a/8, 77a/9, 77b/6,
78b/4, 79a/9, 83b/7, 100a/7, 100b/8,
101a/12, 106a/12

v. **diyü** 100a/6

v. **eyle-** 102a/13

v. **ol-** 104b/6, 104b/7

v.+ **dur** 14a/12, 26a/1, 26b/12,

27a/3, 27b/2, 27b/4, 2a/12, 2a/6, 2b/2,
32b/8, 32b/9, 41b/11, 41b/13, 41b/2,
42a/11, 42a/13, 42b/12, 42b/13, 43a/1,
43a/12, 43a/13, 43a/4, 43b/7, 44a/11,
44a/12, 44a/13, 44a/9, 44b/3, 48a/3,
50b/1, 52a/10, 52a/9, 52b/12, 53b/1,
53b/9, 57b/13, 5b/7, 63a/8, 64a/13,
64b/2, 64b/7, 64b/8, 67a/13, 67a/3,
69b/8, 75a/6, 82a/11, 82a/13, 83a/4,
83b/13, 95a/9, 98a/9, 100a/12, 101b/4,
105a/6, 106a/11, 109a/4

v. **mı** 20a/1, 92a/13, 109b/3,
109b/4, 109b/5

v. **mıdur** 50a/12, 81b/7, 82b/7,
90a/13, 92a/11

v.+ **sa** 32a/11, 32b/2, 40a/13,
42a/13, 55a/4, 62a/13, 70b/8, 92a/13

var - 1. Gitmek, yürümek 2. Ulaşmak,
kavuşmak 3. Yok olmak

v.- **ursın** 11a/7, 14a/1

v.- **ur** 13b/5, 14a/1

v.- **ursız** 48b/9

v.- **mış (yile v.)** 68b/6

v.- **dum** 34b/8, 59a/4, 82b/10,
93a/10, 93a/11, 93a/7, 93a/8, 93a/9,
96a/11, 96a/13, 96a/8, 100b/6

v.- **dum** (**etegine** v.) 117a/7

v.- **duş idi** 96a/10, 96a/7

v.- **dı** 6b/5, 11b/7, 15a/4, 20a/2,
20a/4, 23b/4, 24a/9, 2b/9, 35a/13,
37a/10, 37a/8, 3a/10, 3a/4, 40a/5,
42a/1, 44b/1, 49a/8, 51a/9, 52b/12,
54b/3, 55b/5, 58b/13, 5b/4, 62b/2,
68a/4, 72a/7, 74a/2, 76a/6, 77a/4,
77a/5, 78b/6, 80b/6, 86a/13, 90a/1,
93a/10, 93a/11, 93a/7, 93a/8, 93a/9,
98a/12, 101a/4, 101a/7, 102a/6,
102a/7, 104a/11, 108a/5, 108a/7,
108a/8, 108b/4, 109b/12, 110b/10,
112a/5, 112a/6

v.- **dı** (**tārāca** v.) 77b/5

v.- **dılar** 76a/5

v.- **acaksın** 51a/12

v.- **ayın!** 16a/9, 82b/12, 108a/2,
108a/6

v.- **ayım** 108a/9

v. ! (**secdeye** v.) 63b/13

v.- **uñ!** 45b/3, 55a/2, 115a/8

v.- **sınlar!** 81a/10

v.- **a** (**āhīrete** v.) 65b/6

v.- **a** (**menzile** v.) 22b/8

v.- **a** (**menziline** v.) 88b/13

v.- **avuz** 37a/12

v.- **alar** 55a/2

v. ! 25a/2, 26a/12, 79a/13,
92b/1, 93b/3, 100a/3, 106b/8, 107a/5,
107a/7, 107a/8

v.- **urdum** 34a/11

v.- **urdu** 36a/7, 75b/4

v.- **aydı** (**fesāda** v.) 52b/1

v.- **ıcağ** 75a/13

v.- **ınca** 92b/10

v. (**yorı** v.) 81a/13

v.- **mazın** 104a/9

varı yoğı Nesi var nesi yoksa

v. 105a/7

varlıg Var olma, mevcudiyet → **varlık**

v.+ **umuz** 23b/3

varlık Var olma, mevcudiyet → **varlık**

v.+ **larına** 39a/7

vaşf < Ar. Övme

v. **eyle-** 17a/7, 113b/5

v.+ **ını** 22a/1

vaşiyet < Ar. Vasiyet

v. **eyler misin** 83a/2

v.+ **üm** 83a/3

vaşl < Ar. Kavuşma

v. 11a/4

v.+ **ına** 21b/13

vaz' < Ar. Koyma

v. **eyle-** 27a/5, 27a/7, 27a/12

va'z < Ar. Dini öğüt

v. **id-** 11b/3

v.+ **ında** 11b/3

vazife < Ar. Görev

v. 116b/12

v. eyle- 116b/9
v. kı1- 60a/8
v.+ ydi 88b/4
vācib < *Ar.* Yapılması gerekli olan
v. 20a/13 , 107b/13
v. eyle- 49b/5
v.+ dūr 67a/1, 108b/2
vācide < *Ar.* Vücuda getiren
nefs-i v. 26b/13
nefs-i v.+ ye 27a/1
vāhid < *Ar.* Tek, bir
v. 83b/11, 83b/12, 83b/9,
84a/5
v.+ ün 83b/12
vāhide < *Ar.* Tek, bir
nefs-i v. 26b/13, 27a/1
nefs-i v.+ ye 27a/2
vāk' a-zāde < *Ar.* + *Far.* Meydana
gelen olay
v.+ ye 68a/11
vākıf < *Ar.* Bilmek
v. ol- 95b/8, 95b/9
vāsıl < *Ar.* Kavuşan
v.-i vāv 11a/2
v.+ lardan (cümle v.) ol- 35b/12
vāşıta < *Ar.* Aracı
v. kı1- 10a/6, 10a/7, 29b/7
v.+ sı ol- 29b/9
v.+ larun 29b/8
v.+ sıyla 40a/3
v.+ yla 87b/6
v.+ dur 113a/2, 27b/13, 28a/2

vāsitasuz < *Ar.* + *T.* Doğrudan
v. 87b/6
vāv < *Ar.* Arap alfabesinin yirmi
dokuzuncu harfi
v. 13b/2
v. (vāşl-ı v.) 11a/2
v.+ ı (harf-ı v.) 13b/1
ve < *Ar.* Ve
v. 2a/1, 2a/3, 2a/6, 2a/8, 2a/9,
2a/10, 2a/13, 2b/1, 2b/3, 2b/5, 2b/9,
2b/10, 2b/11, 2b/12, 2b/13, 3a/3, 3a/6,
4a/11, 4a/6, 5a/10, 5a/2, 5a/7, 5a/8,
5b/3, 5b/7, 6a/3, 6a/5, 6a/6, 6a/12,
6b/1, 7a/11, 8a/12, 8a/3, 8b/9, 9b/12,
9b/7, 9b/9, 10a/2, 10a/13, 10a/5,
10a/6, 10b/10, 10b/2, 10b/7, 10b/8,
10b/9, 11a/1, 11a/3, 12a/2, 12b/13,
12b/6, 12b/9, 13a/1, 13a/6, 13b/5,
13b/8, 14a/4, 14b/10, 14b/4, 14b/7,
15a/3, 15b/9, 16a/12, 16b/4, 16b/7,
17a/1, 17a/12, 17a/9, 17b/1, 17b/10,
17b/13, 17b/7, 17b/8, 17b/9, 18b/10,
19a/12, 19b/12, 19b/13, 1b/12, 1b/9,
20a/11, 21b/11, 21b/13, 22a/2, 22a/9,
22b/9, 23a/10, 23a/2, 26b/13, 26b/4,
27a/11, 27a/3, 27a/7, 27a/8, 27b/2,
27b/5, 28a/10, 28a/12, 28b/10, 28b/2,
28b/9, 29a/10, 29a/4, 29a/5, 29a/6,
29a/9, 29b/6, 29b/7, 29b/9, 30a/3,
30b/10, 30b/13, 30b/3, 31a/10, 31a/11,
31a/13, 31a/3, 31a/8, 31b/1, 31b/3,
31b/4, 32a/4, 32a/5, 32b/12, 32b/4,
32b/5, 33a/11, 33a/2, 33b/10, 33b/11,

33b/13, 33b/6, 33b/9, 34a/10, 34a/2, 34a/7, 34b/1, 34b/13, 35a/5, 35a/6, 36a/11, 36a/13, 36a/3, 36b/4, 36b/5, 36b/8, 37b/11, 37b/2, 37b/5, 38a/2, 38b/11, 38b/5, 38b/7, 38b/8, 38b/9, 39a/3, 39a/6, 39b/10, 39b/3, 39b/8, 40b/7, 41b/5, 41b/6, 41b/7, 42a/4, 42b/2, 42b/3, 42b/5, 42b/7, 43a/11, 43a/2, 44a/11, 44a/13, 44b/1, 44b/5, 44b/7, 45a/3, 45a/5, 45a/6, 45a/9, 45b/1, 46a/2, 46a/5, 46a/9, 46b/3, 46b/9, 47a/7, 47b/11, 47b/2, 47b/6, 48a/12, 48a/13, 48a/3, 48a/5, 48b/1, 48b/10, 48b/11, 48b/12, 49a/10, 49a/11, 49a/5, 49b/2, 49b/9, 50a/3, 51a/4, 51a/5, 51b/9, 52a/12, 52a/5, 52a/7, 52a/8, 52a/9, 52b/13, 52b/8, 53b/10, 53b/7, 53b/8, 55b/8, 55b/9, 56b/7, 57a/10, 57a/11, 57a/8, 57a/9, 57b/1, 57b/12, 57b/2, 57b/5, 59b/13, 60a/3, 60a/4, 60a/5, 60a/6, 60a/7, 60b/9, 61a/13, 61a/4, 61a/7, 61a/8, 61a/9, 61b/3, 62a/7, 62b/5, 62b/6, 62b/8, 63a/5, 63a/6, 64a/11, 64a/12, 64a/2, 64a/6, 64b/1, 64b/11, 64b/5, 64b/6, 64b/7, 64b/8, 65a/3, 65a/4, 65a/8, 65b/11, 65b/13, 65b/2, 65b/6, 66a/12, 66a/13, 66a/4, 66a/8, 66b/10, 66b/13, 66b/2, 66b/5, 67a/3, 67a/5, 67a/9, 67b/12, 68a/1, 68b/1, 68b/3, 69a/10, 69a/1270a/1, 70a/5, 70b/2, 70b/9, 71a/2, 71a/4, 71a/5, 72a/6, 72b/12, 72b/3, 73a/10, 73a/12, 73a/13, 73a/2, 73a/3, 73a/9, 73b/7, 73b/9, 74a/10, 74a/11, 74a/7, 74a/9, 74b/2, 74b/3, 74b/7, 76b/9, 77a/4, 77a/7, 78a/6, 78b/2, 79a/11, 79a/3, 79b/12, 79b/4, 79b/8, 80a/1, 80a/13, 80a/2, 80a/3, 80b/4, 80b/8, 80b/9, 81a/5, 82a/2, 82a/3, 82a/7, 82a/8, 82b/8, 83a/13, 83b/11, 84a/13, 84a/6, 84a/7, 84b/1, 84b/12, 84b/2, 84b/7, 85a/10, 85a/12, 85a/13, 85a/6, 85b/2, 85b/4, 85b/7, 85b/8, 86a/5, 86a/7, 87a/3, 87a/4, 87a/9, 87b/2, 87b/6, 88b/1, 88b/2, 88b/5, 89a/7, 89a/8, 90b/10, 90b/9, 91b/3, 91b/9, 92a/1, 92a/13, 92a/2, 92a/6, 92a/7, 92a/9, 93a/1, 93b/4, 93b/5, 93b/6, 94b/1, 94b/2, 95a/1, 95a/3, 95a/5, 96a/3, 96a/4, 96a/6, 96b/2, 97a/5, 97b/1, 97b/5, 97b/6, 97b/7, 97b/8, 97b/9, 97b/10, 97b/12, 98a/1, 98a/3, 98a/5, 98a/6, 98b/13, 98b/2, 98b/3, 98b/4, 98b/5, 98b/6, 99a/1, 99a/2, 99a/3, 99a/4, 99a/8, 99b/3, 99b/5, 99b/9, 100a/1, 101a/5, 100a/9, 100b/10, 100b/9, 100a/12, 101b/1, 101b/4, 101b/9, 101b/11, 102a/3, 102a/7, 102a/8, 102b/7, 102b/8, 102b/9, 102b/11, 103a/4, 103a/5, 103b/7, 103a/11, 103a/12, 104a/4, 104b/6, 104b/7, 104b/13, 105a/3, 105a/4, 105a/6, 105a/12, 105b/1, 106a/6, 106b/5, 107a/9, 107b/1, 107b/10, 108a/1, 108a/9, 108b/4, 108b/12,

- 109a/8, 109a/7, 109b/3, 109b/4,
109b/5, 110b/7, 110b/9, 112a/13,
112a/3, 112a/6, 112a/7, 112a/8,
112b/10, 112b/8, 113a/10, 113a/2,
113a/5, 113b/13, 113b/6, 113b/9,
114a/7, 114b/1, 114b/12, 114b/7,
115a/5, 115b/12, 116/2, 116/3,
116a/11, 116a/13, 116a/3, 116a/5,
116a/8, 116a/9, 116b/1, 117a/12,
117a/2, 117a/4, 117a/5, 117a/6,
117a/8, 117a/9, 117b/1, 117b/4,
117b/5, 117b/7
- v. **añılı olur** (**helāk v.**) 106b/4
v. **mālik olmaya** (**ķādir v.**) 102b/6
v. **menfa‘at degüre** (**fāyide v.**) 29b/6
v. **münevver kıla** (**müşerref v.**) 14b/9, 22b/11
v. **raħmet eyleyiser idün** (**‘ināyet v.**) 115b/11
v. **‘uzlet eyleyüp** (**ferāgat v.**) 91a/9
v. **sürür** (**ħubūr v.**) 40b/9
- vech** < *Ar.* 1. Yüz 2. Sebep, ilgi, münasebet 3. Anlam 4. Temel
v. 30a/8, 30b/7, 31a/12, 31a/6, 31b/7, 32a/9, 5a/11, 5a/12, 5a/13, 5a/9, 84a/6
v. **birle** 7b/1
v.+ **i** 104b/11
- vefā** < *Ar.* Sözünde durma
v. 14b/11, 22b/13
- v. (**‘ahd ü v.**) 17a/2, 70b/6, 9a/13
vehm < *Ar.* Şüphe
v. 52b/8
velāyet < *Ar.* 1. Velilik, ermişlik 2. Dostluk, Allah dostluğu
v. 27a/2, 64b/3
v.+ **dür** 57b/6
veliyy < *Ar.* Ermiş
v. 42b/6
veliyyu’llah < *Ar.* Ermiş kimse
v. 42a/6
vesvese < *Ar.* Şüphe
v. 106a/2
v. **eyle-** 105b/12
v. **ķıl-** 111b/10
veyā < *Ar.* + *Far.* Veya
v. 12a/11, 21a/13, 107b/4
ve-yāħūd < *Ar.* + *F.* Veya
v. 80a/8
veyħ < *Ar.* Heyhat
v. **ki** 48b/2, 50b/4
vezir < *Ar.* Vezir
v. 23b/5, 78b/5, 93a/9, 93b/2, 93b/3, 97a/6, 106a/13
v. **ol-** 78b/3
v.+ **i** 23b/4, 93b/2
v.+ **e** 106a/5
vezirlik < *Ar.* + *T.* Vezirlik
v.+ **e** 78b/8, 78b/10
vilāyet < *Ar.* Şehir
v.+ **ine** 18a/10, 39b/11
v.+ **ine** (**cemī‘-i v.**) 40b/5

v.+ inde 39b/8, 40b/11	74a/13, 74b/10, 74b/9, 75a/2, 87b/11, 103b/6, 106b/2, 112a/8
vildān < Ar. Köleler	v.- di (cān v.) 11a/9
v. 92b/12, 115b/9	v.- di (cevāb v.) 2a/1, 51a/9, 89b/8, 112b/4
vir - Vermek	v.- di (haber v.) 98b/8
v.- mekde (rızk v.) 86a/8	v.- di (tevfik v.) 87a/3
v.- ürem 72a/3, 110b/12	v.- di (uçmak v.) 58b/7
v.- ürsin 58b/5, 63b/3, 6b/6	v.- di (rızk v.) 87a/3
v.- ür 6b/10, 13a/5, 30a/3, 64a/10, 67b/2, 81a/1, 85b/1, 103a/12, 103b/13	v.- di (şu v.) 18a/7
v.- ür (cān v.) 20b/7, 52a/8, 66a/11	v.- di (tanıklık v.) 78b/11,
v.- ür (haber v.) 6a/10, 86a/10	v.- dük (kuvvet v.) 10a/12
v.- ür (rāhat v.) 94b/4	v.- dük (terbiyyet v.) 10b/1
v.- ür (şadaqa v.) 51a/5	v.- diler 64a/11
v.- ürüz 100a/8	v.- diler (yolında baş cān v.)
v.- miş (berekāt v.) 90b/8	20b/7
v.- düm 18b/4, 2b/11, 66a/10, 66a/11, 66a/9, 75a/4, 75a/7, 98a/1	v.- diler (ad v.) 27a/8
v.- düm (cevāb v.) 7b/12	v.- diler (haber v.) 37a/11, 103b/10
v.- düm (haber v.) 9a/9	v.- diler (tanıklık v.) 80b/1, 80b/3
v.- düm (hediye ki sağa v.) 3a/5	v. ! 103b/11
v.- düm (ihtiyār v.) 8b/6	v. ! (cevāb v.) 8a/10
v.- düm (īmān v.) 75a/8	v. ! (destür v.) 91b/7
v.- düm (sırr v.) 66a/11	v. ! (haber v.) 7a/10, 5b/6, 9b/10, 9b/7, 115a/13
v.- düm (taht v.) 115a/6	v.- eyin diyü 76a/13
v.- düm (uçmak v.) 58b/6	v. ! (destür v.) 19b/9, 91b/7, 19b/9
v.- düj 101a/9	v.- gil! 83a/5
v.- di 18a/13, 18b/4, 55b/2, 55b/6, 64a/12, 70b/8, 71b/10, 74a/1, 74a/13, 74b/10, 74b/9, 75a/2, 87b/11, 103b/6, 106b/2, 112a/8	v.- sün ! (gönlüm girü v.) 18b/3
	v.- sün ! (tevfik v.) 26b/8

v.- üñ !18b/10
v.- üñ ! (cevāb v.) 53b/2
v.- señ 67b/2
v.- em 46a/3, 63b/4, 80a/1,
80a/3, 99b/3, 99b/5, 115b/5
v.- em (cevāb v.) 2a/5
v.- em (dirlik v.) 61b/6
v.- em (ni' met v.) 115b/6
v.- em (sevāb v.) 2a/8, 2a/10,
2b/1, 2b/5, 92a/6, 92a/7, 92a/8
v.- em (şihhat v.) 115b/3
v.- esin 72a/2
v.- esin (haber v.) 10b/8
v.- e 19b/8
v.- e (rāhat v.) 94b/2
v.- eler (tanuqlık v.) 5a/8,
72b/8
v.- üp 26a/11, 26b/5
v.- en 34b/13
v.- dük 103b/12
v.- dügümden sonra (imān v.)
83b/4
v.- dügin 74b/12
v.- mişdür 103b/1
v.- dünse (başış v.) 73b/6
v.- dünse ('āriyyete v.) 73b/7
v.- eydüm (cevāb v.) 94b/13
v.- miş ola(tanuqlık v.) 79a/1
v.- mezsın (cevāb v.) 7b/2,
9a/3
v.- mez (yol v.) 24b/12
v.- mezin 80a/1
v.- mezler (ün v.) 11b/11

v.- medüm 2b/11
v.- medi (cevāb v.) 92a/2
v.- mediler (cevāb v.) 70a/1
v.- mediyse (haber v.) 9a/9
v.- meyem (girü v.) 73b/8
v.- meye 31a/3
v.- meyevüz mi (rızk v.) 35b/11

virneg Vermek → Vernek

v.+e (pād-şahlık v.) 53a/5

v.-i 87a/6

v.+ge (haber v.) 42b/10, 108b/1

virnek Vermek → virneg

v.(cezā v.) 105a/3

vīrān < Far. Yıkık

v. ol- 52b/2

viribi - Göndermek, yollamak

v.- r 14b/9, 22b/11, 32b/1,
58a/4

v.- rüz 46a/11

v.- düm 99a/7, 9a/8

v.- di 6a/13, 6a/2, 7a/1, 7a/8,
8a/4, 8b/2, 13a/8, 40a/12, 50a/5,
67b/12, 71b/12, 79b/2, 80a/2, 88b/5,
90b/2, 90b/3, 96a/13, 96a/8, 97a/4,
99a/6, 99a/7, 110b/2, 113b/6, 113b/7,
113b/9

v.- dük 38b/1

v.- diler 90b/10

v.- yem (menziline v.) 112a/10

v.- ye 4a/13, 54b/9, 110b/6

v.- miş idi 103b/3

v.- medüm 8b/4

viril - Verilmek

v.- **ür** 32b/7

virinil – Verinilmek

v.- **dügi** 27a/11

vişāl < *Ar.* Kavuşma

v. 97b/1

v.+ **ine** 40a/10

v. **şarābın iç-** 97b/3

vur - Vurmak, dövmek

v.- **dukların** 80b/8

vuşlat < *Ar.* Kavuşma

v. 21b/5

v.-**ı meclis-i nedīm** 22a/6

v.+ **dur** 57b/6

vü < *Far.* Ve

v. **bahā** (**hayā** v.) 9a/12

vücūd < *Ar.* Var olma, varlık

v. 12b/3, 37a/6, 64a/6

v.+ **a getir-** 29a/13, 29a/8,

49b/5, 112a/6

v.+ **a gele** 98b/12

v.+ **uñ** 12b/2, 29a/10, 37b/11

v.+ **ın** 57a/1, 95a/12

v.+ **ında** 65b/5

v.+ **ı** 108a/11, 19a/7, 29a/12

v.+ **uñuz** 11b/1

vüs'at < *Ar.* Bolluk

v.+ **ümden** 98a/3

Y

ya < *Ar.* Ya

y. 3b/10, 11a/12, 17a/3, 31a/7,

33a/9, 53b/13, 54a/10, 58b/8, 61b/7,

88a/8, 102b/1, 106a/11

yabān < *Far.* Yaban

y.+ **a düşdi** 35b/12

yağ –Yağmak

y.- **ar** 58a/7, 58a/8

y.- **dı** 35b/5

y.- **arken** 33b/6

y.- **an** 58a/9

y.- **arsa** 70a/12

y.- **maz** 16b/7

y.- **madı** 35a/6

yağdur – Yağdırmak

y.- **ur** 13a/7, 42b/1, 58a/5

y.- **dı** 67b/11

y.- **duğı** 68b/12

yağmala – Yağmalamak

y.- **r (metā'ın y.)** 15a/8

y.- **dı** 18b/1

y.! 25a/2

yağmur Yağmur

y. 16b/7, 33b/6, 35a/11, 35a/6,
35b/5, 42b/1, 42b/2, 70a/11, 70a/4,
70a/7, 70b/4

y.+ **uñ** 70b/2

y.+ **ın** 58a/5

y.+ **ından** 58a/10, 58a/11, 58a/9

y.+ **ı** 58a/5, 58a/7, 58a/8

y.+ **a** 70a/6

y.+ **dan** 42b/1, 58a/9

y.+ **ları** 13a/6

yağ(ı)r Sırt

y.+ **ın** 43b/4

yağnī < *Far.* Pişmiş şey

y. 90b/2, 90b/4	y. 9a/11, 11a/10, 11b/2, 51b/7,
yağ – Yakmak, ateşe vermek	52a/2, 53a/13, 58b/10, 75b/10, 75b/9,
y.- dılar (oda y.)5b/10	76a/7, 76b/7, 86a/8, 89a/5, 93b/9,
yağa Yaka	97a/12,
y.+ sın 35b/12, 111/4	y.+ 1 27b/9
y.+ sına 108b/12	y. iseñ 89a/8
yağın Yakın	yalıñuzlıg Yalnızlık
y. 45b/6, 45b/7	y.+ 1 57a/9
y. ol- 38a/12, 64a/1, 96a/1,	yalvar -Yalvarmak
96b/12, 101a/7	y.- urn 76b/9
y. gel- 75b/7, 108a/3	y.- dı 94b/12, 94b/9
y.+ dur 33a/13, 67a/2	y.- a 96b/11, 96b/13
yağnılıg Yakınlık → yağnılık	y.- sañuz 86b/9
y.+ 1 38a/6	y.- up ağladuğın 80b/8
yağnılık Yakınlık → yağnılıg	y.- up aydur 26b/3
y. 63b/1	y.- acağumuz 95a/2
yalan Yalan	y.- duğın 81a/5
y. kıl- 2a/1	yalvarmak Yalvarmak
y. söyle- 53b/5	y. 37b/8
y. ıtut- 107b/10	yan - Yanmak
y.+ dur 110a/5, 99a/2, 99b/9	y.- dı 5b/11
y.+ ın bildürmek çün 6a/12	y.- an 26a/2, 26a/3
yalancı Yalancı	yanmak Yanmak
y. 18b/12	y.+ da 22a/8
yalın Çıplak	yanmağ Yanmak
y. 78b/7	y.+ a başladı 38a/9
yalıñ Kor, alev	yan Yan, beraberinde
y.+ dan 78a/1	y.+ ında bile 29b/1
yalıncak Çıplak	y.+ ları 73a/7
y. iseñ 89a/7	y.+ ılarına 73a/6
yalıncaklık Çıplaklık	y.+ larından 73a/5
y. 89a/1	y.+ umda 77b/6
yalıñuz Yalnız	yanak Yanak

- y.+ ların 22a/3
- yandır** – Yandırmak
- y.- urlar 64a/5
- y.- dı (‘aşk odın y.) 77b/2
- y.- up 25a/3
- y.- up (oda y.) 20a/11
- ya‘ni** < Ar. Yani
- y. 5a/13, 5a/6, 51a/11, 51a/12, 8a/5, 91a/1, 9b/13, 10a/1, 10b/11, 1102a/11, 13b/7, 14a/3, 14b/1, 15b/12, 22b/1, 23a/6, 23a/9, 27a/11, 27b/8, 29b/5, 31a/1, 31b/4, 32a/4, 32b/11, 32b/4, 33a/6, 33a/8, 33b/3, 33b/9, 34a/5, 34a/9, 34b/5, 36b/3, 37b/6, 40a/1, 42a/12, 44a/8, 44b/11, 45a/3, 46b/4, 49b/7, 60a/11, 60a/2, 60a/4, 61a/11, 61b/6, 62a/1, 62a/3, 63a/9, 65b/1, 66b/5, 66b/8, 67a/3, 73a/5, 74b/6, 81b/6, 83b/12, 84a/1, 84a/11, 84a/12, 84a/3, 87b/2, 87b/4, 89b/7, 92a/11, 92b/2, 95a/10, 95a/11, 98a/9, 100a/13, 101a/8, 101b/2, 102a/10, 104a/2, 104a/3, 104a/5, 104b/4, 104b/9, 105a/10, 107b/9, 109a/4
- yaña** Yan, taraf
- y. (bizden y.) 101b/8
- y. (gögsinde y.) 78a/7
- y. (gökden y.) 57a/11
- y. (kızdan y.) 18b/8
- y. (senden y.) 18b/11
- y. (‘arşdın y.) 59a/6, 59a/8
- y. (şamudın y.) 59b/7
- y. (yüreginden y.) 77b/11
- yañağ** Yanak → yañağ
- y.+ uñ 46a/7
- y.+ ma 82b/11
- y.+ umda 82b/13
- yañağ** Yanak → yañağ
- y.+ lar 45b/13
- yañıl** - Yanılmak, aldanmak
- y.- duñ 51a/10
- y.- dı 112b/1, 112b/4
- y.- sa 62b/10
- y.- up (yolın y.) 62b/9
- y.- duğum 112b/7
- y.- dumsa 112b/9
- yap** - Meydana getirmek, ortaya koymak
- y.- ar 104b/10, 105b/3
- y.- arlar 45a/11
- y.- dum 45a/12
- y.- dı 86a/4, 89b/3
- y.- dılar 75b/4
- y.- ardı 62b/2
- y.- uvirem 3a/2
- y.- uvire 4a/11
- yapıl** - Kurulmak
- y.- miş 37b/13
- yapılı** Bağlantılı
- y.+ ydı 89b/4
- yapış** - Tutmak, sarılmak
- y.- miş 59a/12
- y.- dı 58b/3
- y.- a (zağmetine y.) 65b/2
- y.- ursa (‘ināyet ipine y.)1b/8
- yapışğan** Yapışkan

y. 65a/13, 65b/1	y.- miş ol- 67a/6
yaprağ Yaprak→ yaprak	y.- mişdur 29a/6
y.+ inuğ 53a/8	y.- duğın 63a/4
y.+ ı 53a/9	yarağla – Hazırlamak
yaprak Yaprak→ yaprağ	y. ! 17a/5
y.+ ları 57b/6	y.- yup durur 99a/9
yar - Yarmak, yarık açmak	yaraş - Yakışmak
y. 81a/3	y.- ur 36b/4
yara – İşe yaramak, elverişli olmak	yarat – Var etmek, meydana getirmek
y.- rsın 5b/8, 66a/7	→ yarad
y.- r 50b/12, 5b/8, 95b/9	y.- dum 38b/5, 42b/4, 45a/7,
y.- rdi 78b/10	60a/3, 63a/10, 63a/8, 65a/13, 66a/7,
y.- mazzın 52b/4	66a/8, 66a/9, 100b/3
y.- maz 50b/13, 52b/5, 52b/7,	y.- dum (halâyık y.) 42b/6
65b/10, 69a/9, 69b/2, 78b/10, 93a/3,	y.- dum (şamı y.) 2b/13
93a/4, 102a/5	y.- dum (uçmak y.) 2b/13
yarad - Var etmek, meydana getirmek	y.- dı 11a/11, 12b/9, 13a/10,
→ yarad	13a/3, 16a/4, 17b/5, 17b/6, 39b/12,
y.- ur 102a/2	39b/6, 48a/12, 48a/13, 48b/1, 49a/3,
y.- ur (süretler y.) 14b/3	49a/4, 54a/12, 55b/2, 5a/8, 60a/1,
y.- uruz (mü'min muvahhid y.)	60a/5, 60a/6, 61a/12, 61a/13, 61b/1,
42b/8	61b/13, 62a/1, 62a/11, 62a/8, 62b/11,
y.- uruz (sünükler y.) 41b/7	64a/6, 64a/8, 65a/2, 65a/6, 65b/1,
y.- a 105a/2	66b/5, 66b/9, 67a/13, 67a/4, 67a/6,
yaradan Var, eden, Allah	67a/8, 67b/10, 7a/7, 86a/8, 87a/2,
y. 61a/11	87a/9, 102a/13
y.+ a 102b/5	y.- dı (cihānı y.) 102b/2
y.+ dan 39b/6	y.- duğunun 62a/5
yaradıcı Var edici, Allah	y.- duğın 42b/10, 61b/12, 66b/4
y. 96b/3	y.- duğına 64a/2
y.+ dur 49a/2	y.- duğında 62a/2, 64b/7
y.+ sı 67a/3	y.- dumsa 66a/4, 66a/5
yaradıl – Var edilmek	y.- dıysa 11a/11

y.- madum 49b/4, 60a/3	yâsin < <i>Ar.</i> Kur'ân-ı Kerim'in otuz altıncı sûresi
yaratmağ Var etmek, meydana getirmek → yaratmak	y. 39b/13, 68b/5
y.+ ın 64b/6	y. ile 68b/2
y.+ a 14b/1, 31a/11, 105a/2, 105a/6	yaş Gözyaşı
yaratmak Var etmek, meydana getirmek → yaratmağ	y. 106b/9
y.+ da 42b/4, 86a/7, 11a/13	y. akıd- 68b/3
yardım Yardım	y. akıt- 68b/2
y. eyle - 50b/1, 51a/5	y. revân ol- (gözinden y.)
y. id- 91b/8	18a/11
y. iste- 91b/9, 91b/9	y.+ ın 82b/13, 83b/4
y.+ ına 87a/11	y.+ ına 78b/10
yardımcı Yardımcı	y.+ ı 100a/1
y. ol- 84a/4	yat - 1. Yatmak, uyumak 2. Kalmak, durmak
y. biz ol- 92b/5	y.- ur 41b/4, 44a/11
yarın Yarın	y.- dum 21a/6, 86a/2, 86a/3
y. 13b/3, 42a/3, 42a/5, 62b/13, 71b/7, 82a/5, 88a/13, 109a/8, 110b/5, 114a/2, 114b/1, 115a/7, 117b/4	y.- duş 67b/6
yarınki Yarınki	y.- dı 49a/4, 108a/4, 111a/13
y. 117b/5	y.- dılar 73a/7
yarlığa – Affetmek, bağışlamak	y.- a 80b/1
y.- duk 62b/8	y.- alar 80b/3
y.- yam (günâhın y.) 2a/8	y.- urduş 112a/8
y.- na (yazuşun y.) 4b/10	y.- mazdan öndin 4a/12
y.- ya (yazukları y.) 37b/9	y.- mayayduş 115b/13
y.- yup (günâhları y.) 116/2	yatmak 1. Uyumak 2. Kalmak, durmak
y.- yup durur 60a/13	y. 116a/10, 116a/7, 116a/9
	yav Yitik, kaybolan
	y. kul- 75b/12, 76a/13
	yavlağ Çok, pek çok

y. 14a/13, 15b/4, 36a/13,
36b/4, 38a/11, 52b/13, 68a/4, 71b/5,
79a/9, 7a/12, 83a/1, 89b/12, 110a/1

yavuz Kötü, fena

y. 16a/12, 75a/11

yavuzla – Kötülemek

y.- **dılar** 24b/11

yavuzluk Kötülük

y. 113a/7, 83b/3

yay – Yaymak

y.- **dum** 45a/2

yay Yay

y. **gibi** 45b/12

yaya Yaya

y. **içün** 97a/1

yayıl - Yayılmak

y.- **ur** 40b/3

yayın Yazın

y. 51a/2, 104b/13

yaz - Yazmak

y.- **arlar** 56a/4

y.- **dı** 23b/7, 48b/11, 61b/4,

75b/6, 116b/6

y.- **dı (ruk' a y.)** 116b/6

y.- **dılar** 5b/11, 74a/8

y.- **ayın !** 81a/2

y. ! 81a/1, 89b/7

y.- **up şındukların (biti y.)**

80b/9

y.- **anları** 117b/7

y.- **duğı** 56a/5

y.- **arbileler** 32b/2

y.- **abilmeye** 114a/1

yazdur – Yazdırmak

y.- **mışdı** 80b/9

yazı Kır, bayırı ova

y.+ **da** 26a/10

y.+ **sında** 26b/4

yazıl - Yazılmak

y.- **miş** 56a/6, 111b/5

y.- **dı** 74a/9

y.- **a** 81a/3

yazılmağ Yazılmak

y. + **a** 117b/5

yazın Yazın

y. 89b/6

yazu Yazı

y. 81a/2

y. **birle** 111b/5

y.+ **da** 85a/11

yazuğ Günah → **yazuğ**

y.+ **ı çün** 35a/10

y.+ **ında** 68b/6

y.+ **uğ göyündür-** 111b/6

y.+ **uğ yarlığa-** 4b/10

y.+ **uğı** 60a/13

y.+ **uğa** 14a/10

y.+ **ın yu-** 2b/5

y.+ **uğuz** 35a/12

yazuğ Günah → **yazuğ**

y.+ **ları yarlığaya** 37b/9

y.+ **laruğa** 14a/9

yazuğlu Günahlı

y. 16a/8

yā < *Ar.* Ya → ya

y. 5b/6, 6a/13, 6b/5, 6b/13, 7a/7, 9a/10, 9a/8, 9b/7, 11b/11, 12b/8, 14a/2, 21a/13, 21b/6, 24a/2, 2a/2, 2b/9, 31b/12, 32a/2, 36a/8, 3a/11, 3a/4, 42a/6, 43a/10, 46b/5, 49b/8, 50b/13, 53b/7, 55a/12, 57a/6, 58b/4, 59b/1, 59b/10, 59b/6, 59b/8, 59b/9, 60a/12, 63b/8, 71a/7, 71a/9, 72a/1, 80a/6, 80a/8, 82b/12, 83a/12, 86b/11, 88a/3, 89b/7, 8b/10, 90a/7, 90b/3, 91b/11, 93a/2, 94b/11, 94b/12, 94b/7, 101b/12, 103a/9, 103b/11, 103b/5, 106b/5, 107b/2, 107b/9, 10b/12, 110b/2, 113b/11, 115b/11

y. .. y. 6b/13

yād < *Far.* 1. Anma 2. Hatır 3.

Unutulmak

y. **git-** 108b/3

y.+ **umuzdaydı** 74a/11

y. **kılp ayıt durur** 22a/1

yāhūd < *Far.* Yahut, veya

y. 9a/5, 17a/3, 20a/13, 21a/10, 21b/7, 35a/1, 45b/4, 53b/12, 53b/13, 58b/10, 5b/7, 61b/11, 63a/12, 67b/7, 68a/10, 68b/11, 74b/1, 104a/1, 105a/8, 107a/2, 107a/8, 108a/1, 113b/10

yār < *Far.* 1. Dost 2. Sevgili

y. 25a/11, 115a/6

yāren < *Far.* Arkadaş, dost

y.+ **ler** 59a/2

y.+ **leri** 108a/7, 44a/2, 59a/1

y.+ **lerine** 108a/4

yedi Yedi

y. 16b/1, 19a/7, 32a/4, 38a/3, 3a/1, 3a/2, 5a/7, 65a/10, 71b/2, 75a/2, 75a/7, 75b/6, 7b/4, 89b/3, 95a/6 , 116a/3, 116a/8

y.+ **sin** 7b/3

yedinci Yedinci

y. 30b/7, 38a/5, 62b/10

yedi yüz Yedi yüz

y. 64a/10, 67b/2

yedi yüz biç Yedi yüz bin

y. 24b/7, 25b/11, 25b/13

yeg İyi

y. 113b/10, 45/11

y.+ **di** 91a/12

y.+ **dür** 113b/10, 30a/7, 85b/11

yegreg Daha iyi → yegrek

y.+ **i** 15b/1, 19a/5, 31b/9

yegrek Daha iyi → yegreg

y. 49b/4, 63a/9, 63b/5, 6b/7, 79b/6, 105a/12, 110b/1

y.+ **dür** 7b/4

yek < *Far.* Tek

y.+ **dür** 35a/2

yele yele Koşa koşa

yele y. 35b/2

y. **yele** 35b/2

yemiş Meyve

y. 58a/12, 69a/8, 97b/6

y.+ **in** 89b/6, 89b/7

y.+ **inden** 69b/3

y.+ **den** 97b/5

y.+ i 51a/2, 57b/6, 58a/10,
58a/9, 69a/12, 69a/7

y.+ ler 42b/2, 45a/7, 64a/7,
64a/8, 68b/13, 70a/5

y.+ leri 41b/6

y.+ lerin 57b/2

y.+ lerinden 97b/9

yemişlen – Meyve yemek

y.- ürler 57b/2

yeñ Giysi kolunun dirsekten aşağı
bölümü

y.+ iyle 47b/13

yeñilen – Canlanmak

y.- di 93b/6

yeridici Yeridici, kötü yönlerini
söyleyen

y.+ dür 103a/10

yeşil Yeşil

y. 111b/5

yeşillen – Yeşil duruma gelmek

y.- eler 97b/9

yet - Yeterli olmak

y.- er 52b/6, 70b/9, 92b/3,
114b/6

y.- er (güci y.) 13a/11, 14b/1

y.- erdi 36b/9

yetim < Ar. Babasız

y. kal- 89a/13

yetimlig < Ar. + T. Babasızlık

y.+ in birle 109a/6

yetmiş Yetmiş

y. 7b/3 , 72b/3, 75a/8, 78a/11,
79b/11, 80b/3, 94b/11, 94b/13,
104a/11, 113b/8

y.+ den 7b/3

yetmiş biñ Yetmiş bin

y. 2b/9, 3a/10, 3a/4, 44b/2

yetmiş iki Yetmiş iki

y. 27a/7

yetür mek Ulaştırmak, yetiştirmek

y. için 34a/11

yığ – 1. Toplamak, biriktirmek 2.
Mahrum etmek

y.- ar 15a/9

y.- arlarsa 70a/9, 70a/10

yık - Yıkmaq

y.- alar 8a/7

y.- masalar 105b/4

yıkmaq Yıkmaq

y. gerek 105b/4

yıl Yıl, sene

y. 11a/12, 19a/5, 23b/5, 24a/9,
24b/7, 25b/10, 47a/1, 49a/4, 53b/10,
53b/13, 58b/8, 73a/2, 73a/7, 75a/2,
75a/7, 79b/11, 79b/12, 79b/4, 86a/1,
86a/2, 86a/3, 87b/11, 95a/11, 98a/12,
111a/10, 115b/12, 116a/3, 116a/6,
116a/8, 116a/9

y.+ dan berü 39a/7, 49b/1,
52a/7, 72b/4, 73a/8, 78b/13, 80b/3

y.+ dur 75a/9, 77b/13, 78a/11,
98a/13

y.+ mış 96a/12

y.+ da 104a/7, 3a/7, 48b/5,
73a/5, 73a/8

yılan Yılan

y. 53a/10

yırt – Parçalamak

y.- ar 1b/10, 80b/13

y.- di 35b/12, 111a/1, 111a/1,
111a/2, 111/4

yırtıcı Yırtıcı

y. 38a/1

yırtığ Yırtık

y.+ in 36b/8

y.+ ı 36b/9

yi - Yemek

y.- (ğuşşa y.)15a/10, 67b/8,
81b/12, 76a/9, 86a/7, 89a/1, 89a/6,
94a/6

y.- (ta'ām y.) 87b/12, 85b/5,
95b/3, 95b/5, 95b/6

y.- rsin 11a/7

y.- r 2a/8, 7a/10

y.- düm 115b/1

y.- di 82a/2

y.- di (mīrās y.) 7a/11

y.- diler 81b/10, 90b/10

y.- yelüm ! 81b/9

y.- sünler ! 81a/10

y.- se 53a/10, 53a/9

y.- yesin 81a/9, 99b/4

y.- ye 69b/5

y.- rdi 87b/13

y.- rdi (ta'āmın y.) 89b/2

y.- rseñ 99b/4

y.- mez 2a/9, 86a/6, 89b/9,
95a/4

y.- memiş 88a/7

y.- medi 95a/11, 95a/7

y.- mediler 81a/9

y.- meye 69b/5, 84a/10

y.- memek 99b/11

yimek Yemek

y. 37a/5, 95a/13, 95a/8, 99b/10

y.+den 95a/5

y.+den içmekden kesilür 96a/4

yid – Yularından çekerek
yönlendirmek

y.- üp 75b/9

yimeg Yemek

y.- e 95b/1

yidür - Yedirmek

y.- ür 86a/6, 87b/5, 87b/6,
89b/10, 90a/9, 91a/3

y.- ür (ta'ām y.) 91a/5

y.- di 87a/12, 87a/13, 87a/9,
87b/2, 87b/5

y.- e 85b/5

y.- en 88b/7

yigid Delikanlı → **yigit**

y.+ üñ 15a/6

y.+ i 15b/5, 75b/12

yigirmi Yirmi

y. 52b/9, 87b/11, 92a/8,
96a/12, 99b/4, 99b/6, 111a/10

yigirmi dört Yirmi dört

y. 78b/10

yigirmi sekiz Yirmi sekiz

y. 41b/11, 41b/12	y.+ dür 62a/4
yigit Delikanlı → yigid	y.+ ünj 42b/1, 42b/12, 67a/11,
y. 15a/12, 48b/7, 78b/6, 82b/6,	72b/7
83a/2, 90a/1, 93a/1	y.+ ünj uçmakta gör- 4b/8
y. idüm 93a/6	y.+ ine 41a/10, 59a/4, 60b/8,
y.+ leri 25b/8, 72b/9	62b/3
yil Rüzgar	y.+ ine getir- 26a/13
y. 61b/7, 85b/3, 91b/11	y.+ inde 15a/8
y. ile 61b/8	y.+ inden 42b/8, 95a/12
y. es- 105b/6	y.+ i 13a/2, 19a/9, 23a/3,
y.+ i 12b/13, 61b/11, 68b/9	36b/13, 45a/1, 49a/2, 57b/5, 66b/10,
y.+ i dağı es- (ecel y.) 105b/6	67a/7, 102b/5
y.+ i es- 61b/11	y.+ idür 64a/13
y.+ e 91b/10	y.+ e 26b/1, 35a/8, 43b/10,
y.+ e var- 68b/6	47a/8, 58b/1, 64a/10, 89a/4, 94b/6,
y.+ iyle 117a/13	96a/5
y.+ ler 50b/8	y. + e ur- 80a/12
yin – Yenmek	y.+ de 39a/3, 42b/10, 43a/3,
y.- ür 51a/2, 69b/5	46b/13, 52a/13, 52b/1, 57a/10, 63a/5,
y.- mez 69b/6	63a/7, 64a/13, 64a/5, 64b/1, 64b/5,
yine Yeniden, tekrar	67a/10, 70b/1, 70b/3, 70b/4, 72b/13,
y. 3a/10, 3a/3, 41a/13, 59b/12,	80b/1, 80b/3, 89b/3, 106a/13, 106a/2,
67b/7, 73b/7, 75a/9, 104b/2	106b/10, 107b/12, 108b/5, 112a/6,
yir 1. Yer 2. Makam, mevki	116a/7
y. 25b/4, 29b/6, 29b/8, 42b/1,	y.+ den 16b/7, 41a/8, 42b/4,
43a/4, 46b/13, 52a/12, 52b/1, 62a/4,	66b/11, 89a/4, 90a/9, 95b/13, 106b/12
67a/3, 67a/6, 67b/1, 67b/10, 67b/4,	y.+ le 33a/7
67b/7, 72b/6, 76a/1, 82b/7, 94b/10,	y.+ indedür 77b/8
116a/9	y.+ inde durur 78a/7
y. dud- 19b/2	y.+ üm 12a/2
y. kı1- 39b/8	y.+ ümüze 41a/13
y. eyle- 100b/13	y.+ ümüzden 108b/13
y. ıtut- 26b/8	y.+ ünj 12a/4,

y.+ üzüze 55a/2
y.+ leri 32a/4, 46a/13, 5a/7,
70a/7, 106b/4
y.+ lerine 55a/2
y.+ lerinden 114b/9
yirilen - Yerleşmek
y.- düği 17a/2
yirine Yerine
y. 78b/12
yiryüzi Yeryüzü
y.+ nde 16b/2, 44a/10, 44a/11,
44a/12, 57b/9, 72b/6, 91b/13, 107b/9
y.+ nden 16b/6
y.+ ndeki 42a/10
yiyecek Yiyecek
y. 90a/12
yoğ Yok, var olmayan
y.+ dı 15a/5, 73b/4, 86a/8,
112a/11
yoğrıl - Yoğrulmak
y.- mışdur 39b/10
yoğsulluk Fakirlik, yoksulluk
yoğsulluğ → **yoğsulluk** →
yoğsulluk
y.+ dan 116b/5
yoğun Kalın
y. 106b/9
yoğur - Yoğurmak
y.- dılar 49a/7
y.- duguş 117a/13
yoğsa Aksi takdirde
y. 111a/3

yoğsulluk Fakirlik, yoksulluk →
yoğsulluğ → **yoğsulluk** → **yoğsulluk**
y.+ dan 4b/4
yoğsulluğ Fakirlik, yoksulluk →
yoğsulluk → **yoğsulluk** → **yoğsulluk**
y.+ um birle 62b/5
yoğ Bulunmayan, mevcut olmayan,
olmayan
y. 25a/5, 25a/9, 5b/10, 5b/13,
77b/6, 86b/10, 100b/2, 101b/1, 107b/1,
107b/2, 112a/9
y.+ dan 102a/13, 14b/1
y.+ dur 2a/12, 2a/6, 2b/3,
27b/7, 32a/8, 34a/1, 36b/9, 37b/13,
42b/9, 47b/2, 47b/9, 54a/1, 57a/8,
62a/4, 63b/6, 82a/10, 82a/13, 82b/1,
83b/10, 84a/1, 86a/9, 95a/2, 96b/9,
99a/13, 100a/12, 101a/2, 101b/5,
101b/6, 102b/3, 105a/5, 116b/9
y. midur 106a/10
yoğsul Fakir
y. ol-70b/10
yoğsulluk Fakirlik, yoksulluk
Yoksulluk → **yoğsulluğ** → **yoğsulluk**
→ **yoğsulluk**
y. 105b/4
yol 1. Yol 2. Mesafe, uzaklık 3. Uğur
4. Tarz, tarik 5. Tutum, davranış
y. 32a/8, 88a/6, 95b/9, 99a/11,
114a/10, 116b/8
y. bul- 1b/10 , 96b/5
y. göster- 96b/3
y. gözle- 75b/5

y. yüri- 88a/6	y. gör- 73b/3
y. vir- 24b/12	yonıl - Yontulmak
y.+ ında baş cān virdiler	y.- miş 102b/12
(20b/7)	yön Yön
y.+ a 35b/6	y.+ inden 5b/2, 5b/3
y.+ da 11a/2, 20b/9, 35a/7,	yöre Çevre, etraf
77a/10	y.+ ıne 115b/7
y.+ ın 52a/8, 62b/10	y.+ sine 85b/3
y.+ ın ıtut- 111/4	y.+ sinden 61b/7
y.+ ın yaıl- 62b/9	yören - Dolaşmak, gezmek
y.+ ına 77a/9	y.- ür 41a/10, 41a/9
y.+ ında 20b/7, 65a/2, 77a/12,	y.- di 20b/12, 37b/12, 90a/12
101a/5, 108a/2	y.- diler 45b/4
y.+ ı 24b/7	y. ! 101b/8
y.+ un 35b/13	y.- üñ ! 45b/3
y.+ umdan 101a/1	y.- ye 17a/12
y.+ uında 77b/1	y.- meye 85b/3
y.+ umuz 36b/4	yörendür – Gezdirmek, dolaştırmak
y.+ lar 42b/13	y.- üp 63a/11
yolcu Yolcu → yolcu	yu - 1. Temizlemek, yıkamak 2.
y.+ larumuz 10b/13	Silmek, yok etmek
yolcu Yolcu → yolcu	y.- miş 82b/6
y.+ nuñ 97a/1	y.- yam 109b/4
yoldaş Yol arkadaşı	y.- yam (yazuğın y.) 2b/5
y. 89a/7	y.- ydılar 100b/13, 101a/1
y.+ dur 62a/3, 93a/5	y.- mazsın 60b/5
y.+ uñ 115b/9, 92b/11	yud – Yutmak
y.+ uından 76a/2	y.- a 38a/6
y.+ sındur 22a/5	yukaru Yukaru, yüksek
y.+ ı ol- 70b/13	y. 27b/7, 38b/13, 44b/4
yollu Yolu herhangi bir nitelikte olan	y. ol- 84b/6
y. 114a/10	y.+ dan 114a/11, 114a/6, 58a/5
yom Uğur, talih	

yumşak Yumuşak	y.+ in 15a/9, 24a/7, 33a/9,
y. 107b/7	37a/5, 109a/7
y. eyle- 76b/10	y.+ ine 97a/2
y. imiş 108a/8	y.+ i 78b/7
yun - 1. Yıkanmak, temizlenmek 2.	yükin - Önünde eğilmek
Ovmak	y.- di 52b/9
yun-a y. 21a/8	yükled- Yükletmek
y. yun-a 21a/8	y.- ür 33a/9
y.- duğunuz 103a/9	yüksek Yüksek
yuncı Yıkayıcı, temizleyici	y. 89b/2
y. 104a/3	yüreg 1. Kalp 2. Gönül
zur - Vurmak	y.+ inden yağa 77b/10
y. 77b/10	y.+ ümde 77b/13
yut - Yutmak	yüri - 1. Yürümek 2. Gezmek,
y.- dı 94b/10	dolaşmak 3. Hareket etmek → yörü-
yuva Yuva	y.- miş (yol y.) 88a/6
y. eyle- 15a/8	y.- yen 62b/10
yüce Yüksek, büyük, ulu	y.- yenlere 12b/10
y. 53b/7, 95b/9, 97a/10,	y. var 81a/13
113a/3	yürit - Harekete getirmek
y.+ dür 54a/9	y.- di 56a/9
yücel - Yükselmek	y.- di (zilletine y.) 63b/7
y.- dügi 98a/2	yürü- 1. Yürümek 2. Gezmek,
yügriş - Koşuşan	dolaşmak 3. Hareket etmek
y. 26b/4	y.- rsın 13b/12, 24b/8
y.- diler 108b/11	y.- r 13b/13, 47a/4, 47a/5,
y.- en 26a/10	52a/8
yügür - Hızlı gitmek, koşmak	y.- düm 24b/7
y.- ür 43a/1	y.- di 53b/4
y.- esin 65a/2	y.- ŋ ! 107b/9
yük Yük	y.- ye 53b/5
y. 21a/13	y.- dügin 53b/6
y.+ üñ 33a/9	y.- rdı 24a/11

y.- rken 18a/6
y.- rken (bırağup y.) 36b/6
y.- yü başladı 36a/12
yüz Yüz
y. 23b/2, 26a/12, 92a/6
y. **dönder-** 30b/13, 69b/12, 77b/13, 92b/4, 92b/9, 92b/9, 111b/3, 115b/2
y. **göster-** 48a/6
y.+ in 17b/12, 35b/4 , 114b/13, 116a/4, 116a/8
y.+ i 35b/8, 37a/8, 92b/10, 108b/5
y.+ i tut- 17b/2
y.+ ine 15b/2, 15b/6, 47b/12, 61b/10
y.+ inden 92b/8
y.+ inden 40a/7, 47b/13
y.+ e 41b/10
y.+ üñ 45/11, 65a/2, 66a/6, 81b/1
y.+ üñi 15b/8
y.+ üñe 8a/12, 8b/3
y.+ üm 21a/6, 46a/6
y.+ üñüzde 25a/7
y.+ ümüzi 117b/1
y.+ ler 41b/4
y.+ ümüzü Allah tefsirine dut- 26a/6
y. **bizüm hażretümüze tut-** 35b/9
yüz Yüz

y. 21a/12, 21a/13, 24a/9, 34a/11, 4a/11, 78a/10
yüz bin Yüz bin
y. 8a/7, 8a/8, 19b/2, 38a/7, 52b/8
y.+ den artuğ 50b/2
yüzlü Yüze sahip
y. 42b/3
yüzüg yüzük → yüzük
y.+ in 55b/3
y.+ ini 55b/7
y.+ i 55b/6
yüzük yüzük → yüzüg
y. 55b/9
Z/Ž/Z
zağm < *Far.* Yara
z. ur- 38a/2
zağmet < *Ar.* Sıkıntı, meşakkat
z. 21a/11, 105b/2, 114b/11, 115a/3, 115a/5
z.+ den şonra 21a/8
z. çek- 54b/13, 60b/1
z. gör- 17a/8, 21a/11, 67b/6, 67b/8
z. rāhata dön- 114b/13
z.+ in 79b/12
z.+ in çekdür- 116a/3
z.+ ine 65b/2
z.+ inde 79b/5
z.+ inden 114b/11, 115a/2
z.+ e 65b/2
z.+ leri 116a/1
zağmetsüz < *Ar.* + *T.* Sıkıntısız

- z. 73a/3
- ẓa' if** < *Ar.* Zayıf, güçsüz
- z. 1b/9, 26b/1, 16b/6, 35a/10, 3b/10, 74a/12, 112b/11, 116/2, 116a/12
- z.+ **ler için** 74b/4
- z. **ol-** 43a/12, 89b/12
- z.+ **ün** 26b/5
- z.+ **lere** 51a/5
- ẓa' ifce** < *Ar.* + *T.* Zayıfca
- z. 39a/4, 51b/11
- ẓa' iflîğ** < *Ar.* + *T.* Zayıflık → **ẓa' iflik**
- z.+ **ı** 89b/11, 109a/6
- ẓa' iflik** < *Ar.* + *T.* Zayıflık → **ẓa' iflîğ**
- z. **bul-** 99b/7
- zamān** < *Ar.* Zaman
- z. 21a/6, 71a/2, 86a/3, 86b/10, 108a/4, 110b/10, 113a/5, 113a/9
- z.+ **mda** 35a/6, 84a/1, 88a/5
- z.+ **da** 8a/7, 62b/1, 111b/7, 113a/9
- z.+ **dan sonra** 86b/2
- z.+ **ıdur** 99a/2
- zāhid** < *Ar.* Kaba sofu
- z. 24a/9, 24b/1, 24b/2, 24b/3, 24b/4, 24b/6, 111b/7
- z.+ **ün** 24a/13
- z.+ **e** 24b/6
- z.+ **ler** 100b/9, 108b/11
- z.+ **lerdür** 59a/13
- zāhir** < *Ar.* Açık, belli, görünen
- z. 27a/3, 27b/2, 36a/12, 36b/1, 46b/4, 69b/10
- z. **ol-** 41b/1, 11a/6, 17a/4, 64a/9, 68a/9, 89a/11
- z.+ **ine** 26b/13, 27a/1
- z.+ **i** 26b/12, 27b/3, 27b/4
- z.+ **lerin** 69b/9
- ẓālim** < *Ar.* Zulüm eden
- z. 40b/10, 81a/4, 88b/11
- z.+ **ler** 34a/1
- z. **idi** 52b/13
- zār** < *Far.* İnilti
- z. **ağla-** 24a/13
- z. **ağla-** 24b/3
- z. **kııl-** 76b/8
- zārī** < *Far.* İnleme
- z.+ **kııl-** 101b/11
- z. **ol-** 109b/8
- z. **kıılup aydur** 16b/5
- zāt** < *Ar.* Kişi, kendi
- z. **(ism-i z.)** 30a/7
- z. **birle** 57a/13
- z.-**ı şıfatdan** 30a/7
- z.+ **dur (ism-i z)** 30a/6
- z.+ **ın** 32b/5, 85a/9
- z.+ **ı birle** 103a/3
- z.+ **a** 30a/8
- z.+ **a (ism-i z)** 30a/9
- z.+ **da** 83b/12
- z.+ **um** 46a/7, 46a/8
- z.+ **umda** 17a/11
- z.+ **umdı (ğayb-ı z)** 17a/10
- z.+ **umuz** 10b/3

zāyi' < *Ar.* Kaybolan

ż. **ķıl-** 78b/12, 79a/2, 117a/13

zāyil < *Ar.* zā' il Yok olan

z. **ol-** 85b/2

zebān < *Far.* Dil

z.+ **dı** 11b/3

zebānī < *Ar.* Cehennemde görevli melek

z.+ **ler** 59a/3

Zebūr < *Ar.* Kur'an'da Hz. Dâvûd'a indirilen kutsal kitaba verilen ad

Z.+ **ı** 55a/10

zehā < *Ar.* Zeka

z.+ **sı olaydı** 73b/12

zehre < *Far.* Yiğitlik

z.+ **ņ** 18a/3

z.+ **si** 21b/8

z.+ **si ol-** 29b/10

zekāt < *Ar.* Zekat

z. 28b/11

zelīl < *Ar.* Hakir, alçak

ż. 48a/12, 85b/7

zemherī < *Ar.* Karakış

z. 29b/6

zemzem < *Ar.* Kabe yakınında bulunan bir kuyunun Müslümanlarca kutsal sayılan suyu

z.-i **maķām** 9b/1

zenbīl < *Ar.* İçine öteberi konulup elde taşımaya mahsus, sazdan örülmüş ve üst tarafında yine sazdan kulpları olan, ağzı geniş kap

z. 51a/1

zerre < *Ar.* En küçük parça

z. 91b/13, 99b/4

z. **ķadar** 78a/7

z.+ **ye** 9b/13

z.+ **de** 52b/11, 9b/13

z.+ **den** 10a/1, 52a/9

z.+ **si** 73b/10

zevāl < *Ar.* Yok olma, yok oluş

z. **gel-** 50b/8

z.+ **i** 85b/7

z.+ **den** 50b/8

zevķ < *Ar.* 1. Beğeni, hoşlanma 2. Eğlence

z. 21b/1, 64a/11

z. **bul-** 21a/13, 107b/4

z. **ķap-** 17a/1

z.+ **ine** 85b/8

z.+ **inde** 98a/11

z.+ **inden** 17b/1, 87a/10, 109b/8

z.+ **i** 109b/7

z.+ **den** 39b/13

z.+ **ümüz** 68b/7

zidd < *Ar.* Karşıt, zıt

ż. 106a/4, 106b/5

ż. **u niddu** 105b/8

ż. **ol-** 105b/9

ż.+ **dur** 106a/12

ż.+ **ıyla** 106a/4, 106b/3

ż.+ **ıdur** 105b/10

zibā < *Far.* Güzel

z. 61b/3

z. (**şerif-i z.**) 66a/13

zihī < *Far.* Ne güzel

z. 17a/11, 17a/12, 42a/6

zıkr < *Ar.* Anma

z. **eyle-** 7b/3, 16b/12, 22a/9, 28a/10, 29b/1, 31b/1, 31a/12, 42b/11, 56b/10, 56b/9, 57a/11, 65a/9, 66b/3, 66b/7, 91b/3, 104b/11, 105a/8, 105a/11, 105a/12, 117a/3, 105a/13, 105b/1

z. **ü şeref** 9a/11

z. **ü ni^c metden** 32a/12

z.+ **ün** 31b/8

z.+ **ine** 22b/4

z.+ **inden** 23a/7

z.+ **i** 22b/7

z.+ **den** 20a/9

z. **eyleyüp durur** 63a/4

zillet < *Ar.* Hakirlik, horluk

z.+ **ine yürütdi** 63b/7

zinā < *Ar.* Zina

z. 16b/7

zindān < *Far.* Hapishane

z. 79b/4, 109b/9, 110a/4, 110a/7, 110b/10, 110b/11, 110b/7, 114b/11, 116a/3, 116a/8

z.+ **m** 17b/11, 115b/12

z.+ **ma** 110b/6, 45b/13

z.+ **ndan** 46a/1

z.+ **a** 109b/9, 110a/4, 110a/7, 110b/2

z.+ **da** 79a/8, 79b/1, 113b/8, 115a/5

z.+ **dasın** 110b/3

z.+ **dan** 113a/13, 114a/13, 114a/4

z.+ **um** 45a/8

zindān-bān < *Far.* Zindancı

z.+ **a** 79b/2, 110b/12

zindānla - < *Far.* + T. Hapsetmek

z.- **dum** 116a/2, 116a/5

z.- **duğ** 36b/10

zindik < *Ar.* Ahirete inanmayan

z.+ **ler** 53a/7

zīnet < *Ar.* Ziyet, süs

z. (**ārāyiş-i z.**) 36a/11

z.+ **ine** 46a/5

zinhār < *Far.* Sakın

z. 23a/9

z. **ol-** 23b/1

zīrā < *Far.* Çünkü

z. 16a/4, 16b/6, 23a/9, 27b/12, 27b/6, 28a/3, 29b/11, 31a/9, 33a/3, 37b/8, 39b/12, 40a/10, 43b/2, 44b/4, 49a/10, 50b/10, 50b/12, 50b/9, 52a/11, 52b/1, 52b/3, 52b/5, 53b/11, 57a/1, 57a/13, 57b/10, 5a/10, 5a/4, 5b/9, 62b/1, 65a/11, 67a/1, 67b/1, 67b/4, 70a/7, 78a/3, 85b/10, 87b/5, 89b/1, 91b/5, 95a/12, 97b/13, 98b/4, 99b/9, 101b/1, 10a/5, 110a/5, 112a/4, 113a/4, 116b/13

zişt < *Far.* Çirkin

z.+ **e mi** 21a/10

ziyāde < *Ar.* Fazla, çok

z. 36b/9

ziyān < *Far.* Zarar

z. 103a/4
z.+ a vir- 117b/4
z.+ dı 112a/8
z.+ dan 24b/9, 105a/6
ziyānsuz < *Far.* + *T.* Zararsız
z.+ dur 117a/11
zūlmet < *Ar.* Karanlık
z.+ in 80a/4
z.+ e 99b/10
zū'l-celāl < *Ar.* Büyüklük ve ululuk
sahibi, Allah
z. (şāni' -i z.) 62a/7
zūlf < *Far.* Zülüf
z. 18a/8
z.-i ḥasretinde 14b/7
z.+ i 77a/4, 77a/5
z.+ iyle 21a/3

6.2. KİŞİ ADLARI DİZİNİ

A/Ā

‘Abdu’r-raḥman

‘A.+ dur 31a/7

‘Abdu’r-raḥman bin Ebī Na‘īm

‘A. 87b/12

‘Abdullah

‘A. 8a/3, 8a/6

‘A.+ dur 31a/7

‘Abdullah Ferāt

‘A. 83b/10

Aḥmed

A. 28b/10

‘Alī < *Ar.* Hz. Ali, peygamberin
damadı ve dört halifenin dördüncüsü

‘A. 28b/7, 28b/9, 43b/2,
84a/13, 103b/8, 104b/7

‘Alī ibn Mūsā

‘A. 84b/4

‘Aliyy ibn Kādīm

‘A. 87b/12

‘Aliyyi Murtażā Hz. Ali

‘A. 71a/6

‘A.+ nuḡ 71a/1

Ayās Sultan Mahmud’un has
hizmetçisi → Ayāz

A. 25a/11

A.+ ı 24b/11

Ayāz Sultan Mahmud’un has
hizmetçisi → Ayās

A. 74a/2, 74a/4, 74a/5, 74a/8

A.+ uḡ 77a/4

A.+ ı 25a/10, 74a/7

Azer Kur’ân-ı Kerim’e göre Hz.
İbrahim’in babasının adı

A. gibi 104a/3

‘Azīz

‘A.+ üḡ 81b/11

‘Azrā’īl Ölüm meleği

‘A. 17b/9, 28a/4, 28a/5, 28a/8,
42b/4

Ādem Hz. Adem, ilk insan ve ilk
peygamber

Ā. 9a/10, 13b/13, 14a/1, 16a/5,
27a/6, 36a/10, 36a/12, 36a/9, 38b/12,
38b/2, 38b/4, 39a/13, 39a/6, 42b/7,
43b/13, 43b/3, 43b/5, 43b/9, 44a/3,
48b/3, 49a/10, 49b/1, 51b/13, 51b/6,

55a/12, 55b/1, 55b/9, 61b/9, 63a/3,
63a/9, 64a/11, 106a/1, 106a/2

Ā. için 49a/3

Ā. ile 51b/11

Ā.+ den tā Muḥammed degin
27a/9

Ā.+ üç 11a/12, 27b/2, 37b/11,
43b/11, 43b/9, 49a/4, 57a/7, 63a/9,
64a/5, 64b/6, 66b/8, 67a/1

Ā.+ i 16a/4, 42b/10, 42b/4,
49a/3, 51b/4, 52a/2, 55b/2, 62b/11,
64a/8, 67a/13, 67a/4, 67a/5, 96b/2

Ā.+ e 11a/11, 52a/5, 52a/7,
55b/4

Ā.+ e degdi (nevbet Ā.)11a/12

Ā.+ de 27b/10, 64b/2

Ā.+ den 64a/8

Ā.+ le 51b/5

‘Āmir

‘Ā. 6b/12, 6b/3, 6b/4, 7a/5

‘Āmir bin Ṭufeyl

‘Ā. 6b/1

Āşaf Hz. Süleymanın veziri

Ā. 106b/11, 107a/2, 107a/3

‘Āyişe Hz. Muhammed’in eşlerinden
biri ve Hz. Ebu Bekir’in kızı

‘Ā. 8b/9, 9a/5, 9a/8

‘Ā.+ yi 8b/7

B

Baṭṭāl

B. 98b/1

Bāyezīd

B. 35a/1, 35a/3, 98a/11

Belkıs Saba Melikesi

B.+ m 106b/12

Bilāl

B. 49b/11

Büzürmihr Adaleti ile tanınan
Nüşirevân’ın veziri

B. 106a/8

B. (Nüşirevân-ı ‘Ādil b.)
106a/5

C

Ca’fer

C. 51a/9 , 85a/5

Ca’fer -i Şādık İsnâşeriyye’nin
altıncı, İsmâiliyye’nin beşinci imamı,
Ca’ferî fikhının kurucusu

C. 54b/4, 54b/6

C.+uñ54b/2

Ca’fer-i Ḥuldî Bağdat’ın büyük
velilerinden bir zat

C. 54a/4

Câbir

C.+ den 90a/11

Cebra’îl Vahiy meleği

C. 7a/12, 2b/8, 3a/10, 3a/3,
9a/8, 9a/10, 17b/7, 19a/12, 27b/12,
27b/13, 28a/7, 60a/12, 73a/6, 74a/9,
75b/2, 75b/5, 77a/2, 78b/3, 78b/8,
80a/13, 88b/5, 87a/11, 89a/2, 89a/9,
92a/10, 92a/11, 92b/1, 93b/13, 94a/13,
94a/4

Cüneyd

C. 88a/12, 107a/12, 107a/13,
107b/1

C.+ üñ 107a/11

D

Dāvūd < Hz. Davut peygamber

D. 36a/3, 36a/5, 36a/6, 36a/8,
98a/6

Deccāl Kıyametten az evvel çıkacak
ve Hz. İsa tarafından öldürülecek olan
yalancı, zararlı şahıs, yalancı Mesih

D. 105b/10

E

Ebā Bekir Dört halifeden birincisi →

Ebū Bekir

E. 59b/8

Ebū' Alī Kerhī

E. 108b/3

Ebū'l-Ḥasan Ḥarākānī

E. 52b/8

Ebū'l-Ḳāsım

E. 11b/2

Ebū Bekir Dört halifeden birincisi →

Ebā Bekir

E. 104b/7, 28b/7, 28b/8, 43b/1,
59a/2, 70b/7

Ebū Bekir Verrāk İlk sūfī
müelliflerden

E. 87a/13

Ebū Cehil Hz. Muhammed'in ve
İslâm'ın azılı düşmanlarından biri

E. 34a/10, 34a/11, 70b/11,
70b/9, 71a/13, 74b/3, 80a/5, 80a/9,
104b/6

E.+ e 71b/3

Ebū Ḥanīfe Hanefi mezhebinin
kurucusu

E. 28b/10, 29a/1

Ebū Hureyre Çok hadis rivayet
etmesiyle tanınan sahâbî

E. 33b/6, 34b/2, 84b/13

Ebū Sa'īd

E. 31b/10

Ebū Sa'īd Ḥarrāz Fena ve beka
nazariyesinin kurucusu olarak bilinen
mutasavvıf

E. 57b/9, 88a/4

Ebū Ṭālib Hz. Peygamber'in amcası

E. 71a/1, 71a/12, 72a/1

E.+ e 71b/8

E.+ üñ 71a/6

Ebū Umāme

E. 33a/12

Ebū Yezīd

E. 10a/2, 12b/4

E.+ e 13b/11

Ebū Yūsuf

E. 72a/9, 72a/10, 72a/13

E.+ uñ 72a/7

F

Fāṭıma Hz. Peygamberin, soyunu
devam ettiren kızı

F. 90a/12, 90b/2, 90b/3, 90b/7

Fir'avn Firavun

F. 23a/11, 63b/2, 63b/3, 63b/4,
74b/3

F.+ uñ 77a/6

H

Ḥaccāc Zalim Emevi valisi

Ḥ. 88a/2

Ḥ.+ a 87b/13

Ḥadım

Ḥ. 98a/13

Ḥafız ibn Ḥiyāz

Ḥ. 68a/3

Ḥalīl

Ḥ. 92a/11, 92b/3

Ḥallāc Tasavvufun gelişmesine

önemli katkılarda bulunan ünlü

mutasavvıf → **Manşūr**

Ḥ. 10a/2, 12b/3, 20a/7

Ḥanbel Hanbelî mezhebinin imamı

Ḥ. 29a/2

Ḥarīş

Ḥ. 110a/8

Ḥasan

Ḥ. 23b/3, 84a/7

Ḥ.+ a 23b/4

Ḥ.+ ı 90b/2

Ḥasan ibn Fazl

Ḥ. 85a/2

Hāmān

H. 74b/3

Hemedānī

H. 85a/1

Ḥızır

Ḥ.+ dı 59b/12

Ḥızır Beg

emīru'l-ümerāyı Ḥ. 112b/12

İ

İ.+ da 44b/9

İkrime

İ. 84a/10, 84b/5

İbn' Abbās

İ. 43b/3, 73a/6, 84a/6, 84b/1

İbn' Atţār

i. 85b/4

İbn Kisān

İ. 84b/8

İbn Mes'ūd

İ. 41a/2

İbn Yāmīn Hz. Yusuf'un kardeşi

Bünyamin

İ. 75b/2, 75b/9, 75b/14,

76a/10, 76b/1, 76b/3, 81b/10, 81a/11,

81b/3, 81b/9, 82a/2

İ.+ i 80b/6

İ.+ e 81b/13

İ.+ den 76b/2, 76b/4

İbrāhīm Yahudilik, Hıristiyanlık ve

İslām'ın müştereken kabul ettiği

büyük peygamber

İ. 28a/13, 47a/12, 86b/11,

86a/12, 86b/12, 86b/2, 86b/4, 86b/6,

86b/7, 87a/1, 87a/12, 8a/3, 91b/11,

91b/6, 92a/2, 92b/1, 104a/10, 104a/3,

104a/5, 104a/9

İ. gibi 104a/4

İ.+ i 92a/9

İ.+ e 94a/4, 104a/8

İ.+ den 86b/5

İ.+ dür 28a/12

İbrāhīm Ḥalīl

İ. 86a/10

İdrîs Kur'ân-ı Kerîm'de adı geçen peygamberlerden biri.

İ.

İmâm Ebû'l-Leys

İ. 41b/6

İmâm Ebû Hanîfe Hanefî mezhebinin imamı → **İmâm-ı A'zam**

İ. 66b/6

İmâm-ı A'zam Hanefî mezhebinin imamı → **İmâm Ebû Hanîfe**

İ.+ a 53a/13

İmâm Şafî'î Şafî mezhebinin imamı

İ. 53a/7

İsâ Kur'an'da adı geçen ve kendisine kutsal kitap İncil verilen peygamber

İ. 6a/11, 6a/6, 6a/7, 28b/1, 38b/9, 95b/3, 100a/8, 105b/11

İ. +nuş 6a/4, 9a/3, 36b/5, 5b/13, 105b/10

İ.+ ya 98a/5

İ.+ dur 6a/9, 28a/13

İshâk bin Sa'îd bin Abbâs

İ.+ dan 4a/8

İsrâfil Kıyamet gününde sûra üflemeyle görevli olan dört büyük melekten biri

İ. 17b/8, 28a/2, 28a/8, 74a/10

K

Kasım

Q. 8a/3

Kays Leyla'nın aşığı → Mecnun

Q. 40a/4, 40a/8

Q.+ 1 40a/6, 40a/9

Q.+ a 40a/7

Qârûn Zenginliğiyle tanınan, Hz. Musa ve Harun'un şahsında Allah'ın emirlerine karşı çıktığı için cezalandırılan kişi

Q. 94b/6, 94b/7, 94b/8

Q.+ a 94b/6

Q.+ 1 94b/10

Qıtmîr Ashab-ı Kehf'in yanlarında bulundurdıkları köpeğin adı

Q. 25b/9

L

Leylâ Mecnun'un aşığı → **Lübnâ**

L. 95a/6

Lübnâ Mecnun'un aşığı → **Leylâ**

L. 40a/6

L.+ nuş 40a/5

L.+ ya 40a/5

M

Maḥmūd

M. (maḥām-ı M.) 9b/2

M. için 112a/13

Manşūr Tasavvufun gelişmesine önemli katkılarda bulunan ünlü mutasavvıf → **Hallâc**

M. 20a/5 , 20b/3, 21a/1

M.+ 1 20b/8

M.+ uş 20b/2, 20a/11

Mâlik Cehennem bekçisi

M.17b/10

Mâlik Mâlikî mezhebinin imamı

M. 28b/10, 29a/2

Mecnûn Leyla'nın aşığı → **Çays**

M. 95a/6

Melik-i Deyyân Mısır meliki

M. 113b/11

M.+ uş 114a/12

M.+ uş mı 113b/11

Melik-i Reyân Mısır meliki

M. 114a/3, 114a/5

M.+ la 115a/4

M.+ uş 113b/12

Melik Manşûr Abbasi halifesi

M. 99a/9, 99b/7

M.+ a 99a/5

Me' mûn Hâlife Abbâsî halifesi

M.+ nûş 23b/3

Menât İslam öncesi Arap

toplumundaki putlardan biri

M.+ a 102a/9

Meryem Hz. İsa'nın annesi

M. 6a/7, 6a/10, 6a/11, 89a/13,
89b/1, 89b/4, 89b/6, 89b/7, 90a/3,
90a/7, 90a/9

M. için 89b/2

M.+ üş 6a/8, 90a/2

M.+ i 89b/12

M.+ e 90a/5

Mikâ'îl Kur'an'da adı geçen dört büyük melekten biri

M. 17b/8, 28a/1, 28a/7, 74a/10

Mollâyı Rûmî Mevlana

M. 44b/7

Mû'az

M. 38b/10

Muhammed Son peygamber →

Muhammed Muştafâ

M. 8a/5, 8b/13, 9b/7, 9b/9,
12b/8, 13a/7, 19a/6, 28b/2, 2a/2, 2b/9,
3a/11, 3a/12, 3a/4, 43b/4, 56b/10,
56b/9, 57a/6, 59a/8, 59b/1, 5b/6,
63b/12, 6a/13, 6b/5, 72a/1, 74b/4,
7a/7, 80a/6, 87a/12, 107b/9

M.+ e degin (Âdemden tâ M.)

27a/9

M.+ e degdi (nevbet M.) 63b/10

M.+ üş 44a/1, 70b/10

M.+ i 6b/3, 6b/4, 8a/10

M.+ e 7b/2, 8b/2, 52a/9

M.+ de 27a/10

M.+ den artuğundan 30b/12

M.+ dür 28a/13, 45a/7

Muhammed ibn 'Alî

M. 85a/3

M.+ den 57b/3

Muhammed Muştafâ Son peygamber

→ **Muhammed**

M. 3b/9, 90a/10, 115b/9

M.+ dan 60a/9

M.+ nuş 79a/1

Necmddîn Dâye Kübrevî şeyhi,
müfessir

N. 57b/2, 57a/5

Nemrûd Hz. İbrahim döneminde
tevhid inancının karşısındaki siyasal
otoriteyi simgeleyen efsanevi kral

N. 74b/3, 87a/11

N.+ ı 36a/1

Nūḥ Büyük peygamberler arasında sayılan, kendisine inanmayan kavmi tûfan ile helâk edilen peygamber
N. 105b/11, 105b/13

Nüşirevân Adaleti ile ün yapmış Sasani hükümdarı
N.-ı^c **Âdil Büzücmihr** 106a/5

O
‘**Osmân** Dört Halifeden üçüncüsü
‘O. 28b/7, 28b/8, 43b/2,
104b/7

Ö
‘**Ömer** Dört halifeden ikincisi
‘Ö. 28b/7, 28b/8, 43b/1,
58b/13, 103a/13, 1103b/5, 103b/9,
03b/11, 104b/7
‘Ö.+ **den** 103b/8

R

Ra‘d
R. 17b/13

Râbi‘a
R.+ **yı** 60b/9

Rebî‘
R. 84b/10

Reyyân
R. 113b/12

Rızvân Cennet bekçisi
R. 17b/1074b/7, 92b/12 ,
115b/9

S

Sadî

S. 84b/6

Sa‘d ibn Cübeyr
S. 84b/11

Sa‘îd
S. 7a/6

Saîd ibn Cübeyr
S. 84a/7

Sa‘îd ibn Müseyyeb
S. 84a/8

Sa‘îd ibn Sa‘d
S. 33b/4

Saki

S. 113b/5, 113b/6, 79a/12,
79a/8, 79a/9

Sultân Maḥmūd Gazneli Devleti hükümdarı
S. 74a/3, 77a/6, 112b/8
S.+ **a** 24b/11
S.+ **uḡ** 74a/4, 77a/5

Süleymân Hz. Davud’un oğlu, İsrâiloğulları’na gönderilen hükümdar-peygamber

S. 35a/12, 35a/6, 35a/7, 55b/7,
74b/13, 75a/3, 75a/7, 101b/12, 106b/6,
106b/7, 107a/1, 107a/4, 107a/7,
107b/3

S.+ **a degin** 52a/10

S.+ **a** 55b/6, 101b/10, 107a/4

Ş

Şâfi‘î Şâfiî mezhebinin imamı
Ş. 28b/10 , 29a/2

Şe‘bi

Ş. 84a/9

Şeyh

Ş. 48a/11, 50a/10, 50a/13,
50a/6, 50a/7, 50b/1, 50b/5, 60b/4,
60b/6, 98a/13, 98b/1

Şeyh Şıblî İlk sufilerden → Şıblî

Ş. 21b/1, 50a/12

Şıblî İlk sufilerden → Şeyh Şıblî

Ş. 48b/1, 48b/6, 48b/8, 49a/1,
50a/4, 50b/4, 88a/9, 93a/2

T

Ṭaḳyūnas (Takyanus) Ashab-ı Kehf
zamanında yaşayan imparator

Ṭ. 25b/8, 72b/12, 72b/9

U

Ubeyy bin Ka'b

U. 30a/4

Ubeyye

U. 5a/4

‘**Uḳbe**

‘U. 74b/3

‘**Utbe**

‘U. 104b/6

‘**Uzzā** İslam öncesi Arap

toplumundaki putlardan biri

‘U.+ ya 102a/8

Ü

‘**Ümrān**

‘Ü. 90a/9

Ürbüd

Ü. 6b/1, 7a/2

Ü.+ e 6b/3

Ü.+ i 7a/4

Üveys (Veysel Karanî) Yemenli
zahid → **Üveys Karanî**

Ü. 46a/8, 96a/2

Ü.+ le 46a/9

Üveys Karanî (Veysel Karanî)
Yemenli zahid → **Üveys**

Ü. 26a/7

Ü.+ ye 96a/1

‘**Üzeyr**

‘Ü.+ üñ 5b/11, 9a/3

Y

Yaḥyā Abbâsî veziri → **Yaḥyā ibn
Ḥālîd Bermekî**

Y. 116b/9

Yaḥyā bin Mu'âzi

Y. 73b/2

Yaḥyā ibn Ḥālîd Bermekî Abbâsî
veziri → **Yaḥyā**

Y.+ ye 116b/5

Yaḥyā Hz. Yahya

Y. 98b/7, 99a/1

Ya'ḳūb Hz. İbrâhim'in torunu ve
İsrâiloğulları'nın atası olan peygamber

Y. 75a/9, 75b/1, 77a/8, 93b/13

Y. (evlād-ı Y.) 75b/14

Y.+ uñ 19a/4

Yehūda Hz. Yusuf'un kardeşlerinden
biri

Y. 76a/13

Yemānî

Y. 84b/8

Yūnus Hz. Yunus

Y. 58b/3, 58b/6

Y. gibi 36b/10

Yūsuf Hz. Yusuf

Y. 55b/8, 75b/10, 75b/11, 75b/13, 75b/3, 75b/4, 75b/6, 76a/2, 76a/6, 76a/8, 76b/12, 76b/13, 76b/3, 76b/6, 77a/1, 77a/10, 77a/9, 77b/11, 77b/8, 77b/9, 78b/11, 78b/2, 78b/5, 79a/10, 79a/11, 79a/12, 79a/8, 79b/2, 80a/1, 80b/8, 81a/12, 81a/13, 81a/9, 81b/2, 81b/4, . 81b/6, 81b/7 81b/8, 81b/10, 81b/11, 81b/12, 81b/13, 82a/3, 88b/13, 88b/3, 88b/8, 90a/3, 93b/9, 94a/1, 94a/12, 94a/13, 94a/2, 99a/1, 109b/10, 110a/7, 110b/10, 110b/13, 110b/2, 113a/12, 113a/13, 113b/11, 114a/13, 114a/2, 114a/4, 114b/11, 114b/12, 114b/9, 115a/4, 116a/2,

Y.+ uḡ 109b/10, 76b/10, 78b/7, 80b/5, 80b/6, 81a/8, 94a/3, 94b/3

Y.+ ı 109b/9, 110a/6, 110b/1, 110b/13, 113b/5, 116a/6, 94a/5

Y.+ a 110b/13, 113b/6, 114a/13, 55b/7, 75b/2, 76a/1, 88b/9, 89a/9, 94a/5, 9a/11

Y.+ dan 55a/10

Y. idi 19a/4, 90a/2

Y.+ da idi 55a/13

Y. mı 55a/11, 9a/6

Y.+ uḡdur 93b/13

Z

Zekerıyyā Kur'an'da adı geçen ve İsrâiloğulları'na gönderilen bir peygamber

Z. 89a/13, 89b/10, 89b/2, 90a/6

Z. gibi 21a/7

Z.+ nuḡ 36b/5

Z. paygamber 36b/5

Z.+ ya 90a/6

Zelīhā Yūsuf kıssasının kadın kahramanı

Z. 77a/13, 77a/8, 77a/9, 77b/10, 77b/11, 77b/12, 79b/2, 79b/3, 79b/6, 109b/11, 109b/12, 109b/13, 109b/9, 110a/3, 110a/7, 110b/2, 111a/1

Z.+ nuḡ 110b/9, 76b/6

Z.+ yı 77a/3

Z.+ ya 109b/12

Zeyd

Z. 8b/12

Zünnün-i Mısrî İlk dönem sûfilerinden

Z. 34b/7, 11a/4

Z.+ ye 54a/9

6.3. YER ADLARINI DİZİNİ

B

Bağdād

B. 48b/6, 50a/12, 50a/9

Başra

B.+ da 18a/6
Beytü'l-Mukaddes

B.+ i 5b/10

H

Ḥaleb

Ḥ.+ de 88a/5

Hindistān

H. 99a/5

K

Ka'be

K. 61a/3, 89b/3

K.+ ye 74b/8

K.+ de 5b/3

K.+ sine 11a/2

Kāf

K. 68b/8

Kāfir-istān İslam dininde olmayanların
ülkesi

ķ.+a

Ken'ān

K.+ dan 75b/1

L

Lübñān

L. 93a/1

M

Mıṣır

M. 23a/13, 55b/8, 77a/8,
113a/13, 115a/6, 116a/3

M. gibi 116a/7

M. ('aziz-i M.) 76a/3

M.+ a 75a/13, 80b/6

M.+ da 78b/2

Medīne

M. 103b/1

Mekke

M.+ ye 14a/1

Merv

M. 24a/8

M.+ yle 49a/4

N

Nihāvend

N. 103b/2

N.+ e 103b/3, 103b/9

Niṣābur

N.+ da 11b/3

Ş

Şaṭ

Ş. 51a/6

T

Ṭanta

Ṭ. 37a/13

Ṭāyif

Ṭ. 49a/4

S.+ uḡ 74a/8

6.4. ETNİK ADLAR DİZİNİ

A

'Arab

'A. 37b/2, 42b/6, 6b/2, 83b/13,
84a/2, 96b/7, 102a/6

'A.+ a 6b/7

'Arabī

'A. 55a/9

B

beni İsrā'îl < Ar. İsrailoğulları	N.+ ler 100a/8
b. 48b/4, 56b/3, 89b/11, 91a/1	Nas'türîyye
	N. 6a/4
G	N.+ ler 6a/6
Ġaţafân	S
Ġ. 102a/8	Şakîf
H	Ş. 1027/7
Hindî	
h.+lerinden 74b/2	Y
Ĥuzâ' a	
Ĥ. 102a/8	Yahûdi
	Y.+ ler 100a/7
Huzeyl	Y.+ nün 34a/10
H. 102a/8	Ya'kûbiyye
M	Y. 6a/5
Melkânîyye	Y.+ ler 6a/7
M. 6a/5	T
M.+ ler 6a/9	Türk
N	T. 42b/6
Naşrânî	

6.5. AYETLER DİZİNİ

1b/12 ve mâ erselnâke [illâ rahmeten li'l- âlemîn] “Biz seni ancak alemlere rahmet olarak gönderdik.” (*Kur'ân, Enbiyâ /107*)

3b/2-3 ve mâ Muḥammedun illâ resûl ḳad ḥalet min ḳablihi'r- rusûl “Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat O, Allah'ın Resûlü ve nebîlerin sonucusudur.” (*Kur'ân, Ahzâb / 40*)

3b/4-5 ve mâ Muḥammedun illâ resûl ḳad ḥalet min ḳablihi'r- rusûl “Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir.” (*Kur'ân, Âli İmrân / 144*)

3b/6-7 ve mâ huve illâ zikru'l-lil 'âlemîn “Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir.” (*Kur'ân, Âli İmrân / 144*)

3b/8 ve mubeşşiran bi resülin ye'ti min ba'dismuhü aħmed Ve benden sonra gelecek Ahmed adındaki peygamberi (Muhammedi) müjdeliyorum.” (*Kur'ân, Saff/6*)

4a/1-2 kuntum ĥayran ümmetin uħricet li'n-nāsi te'murüne bi'l- ma' rufi ve tenhevne 'ani'l- munkeri “Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah'a iman edersiniz.” (*Kur'ân, Āli İmrân / 110*)

4a/3-4 ve kezalike ce'alnākum ümmeten vaşatan li tekünü şuhedā'e 'alā en-nāsi “Böylece, sizler insanlara birer şahit (ve örnek) olasınız ve Peygamber de size bir şahit (ve örnek) olsun diye sizi orta bir ümmet yaptık.” (*Kur'ân, Bakara /143*)

4a/5-6 ettāibune'l- 'ābidüne'-l ĥāmidüne's-sāihüne'r-rākiüne's-sacidüne'l “Bunlar, tövbe edenler, ibâdet edenler, hamdedenler, oruç tutanlardır.” (*Kur'ân, Tevbe/112*)

4a/7-8 me' allezîne't-teķav ve'l-lezîne hum muħsinün “Şüphesiz Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanlar ve iyilik yapanlarla beraberdir.” (*Kur'ân, Nahl /128*)

6a/10-11 innallāhe şālisu elāšetin “Allah, üçün üçüncüsüdür.” (*Kur'ân, Māide / 73*)

6b/10-11-12 ĥulli'l-lāhumme mālike'l- mulki tu'ti'l- mulke men teşā'u ve tenzi'u'l- mulke mimmen teşā'u ve tu'izzu men teşā'u ve tuzilu men teşā'u biyedike'l- ĥayr inneke 'alā külli şey'in ĥadīr “De ki: “Ey mülkün sahibi olan Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin. Dilediğinden de mülkü çeker alırsın. Dilediğini aziz edersin, dilediğini zelil edersin. Hayır senin elindedir. Şüphesiz sen her şeye hakkıyla gücü yetensin.” (*Kur'ân, Āli İmrân / 26*)

7b/9-10 nun ve'l-ķalemi ve mā yeşūrune mā ente bi ni'meti rabbike bi mecnün “Nûn. (Ey Muhammed) Andolsun kaleme ve satır satır yazdıklarına ki, sen Rabbinin nimeti sayesinde, bir deli değilsin.” (*Kur'ân, Kalem / 1-2*)

7b/13 innā a'ṭayna kelkevşer “Muhakkak ki biz sana Kevser'i verdik.” (*Kur'ân, Kevser / 1*)

8a/4 innā a'ṭayna kelkevşer “Muhakkak ki biz sana Kevser'i verdik.” (*Kur'ân, Kevser / 1*)

8a/13 veđđuhā ve'l-leyli izā secā mā vedde'ake rabbuke Kuşluk vaktine andolsun, karanlığın çöktüğü vakit geceye andolsun ki Rabbin seni terk etmedi. “(*Kur'ân, Duhâ / 1-2-3*)

8b/4-5 ṭaha mā enzelnā aleyke'l-ķurāne li teşķā “Ey Muhammed) Kur'ân'ı sana meşakkat (güçlük) olsun diye indirmedik.” (*Kur'ân, Tâhâ / 2*)

8b/6 ĥul li ezvācike “Ey peygamber) eşlerine söyle.” (*Kur'ân, Ahzâb / 59*)

9a/1-2 mā kāne Muhammedun ebā eḥad min ricālikum “Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir.” (*Kur’ân, Ahzâb / 40*)

9a/9 ve inneke le ‘alā ḥuluḳın ‘azîm “Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir.” (*Kur’ân, Ahzâb / 40*)

10a/3 ḳul yā eyyuhe’l- kâfirûn “De ki: “Ey kafirler!” (*Kur’ân, Kâfirûn/1*)

10a/4 ḳul yā ‘ibâdiyellezîne esrefû “De ki: “Ey kendilerinin aleyhine aşırı giden kullarım!” (*Kur’ân, Zumer/ 53*)

10a/9-10 yā eyyühellezîne âmenû “Ey iman edenler!” (*Kur’ân, Bakara /254*)

10b/5 em alâ ḳulûbin aḳfâluhâ “Yoksa kalplerin üzerinde kilitleri mi var?” (*Kur’ân, Muhammed /24*)

11a/11 kun fe yekûn “Ol!” demektir. O, hemen olur.” (*Kur’ân, Yasin / 82*)

12a/9-10 yā eyyuhâllezîne âmenu lime teḳûlûnene mā lâ tef’alûn “Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyleri niçin söylüyorsunuz?” (*Kur’ân, Saff / 2*)

12a/13-12b/1 İnnî enellâhu “Muhakkak ki ben Allah’ım.” (*Kur’ân, Kasas /30*)

12b/9-10 huvellezî ḥalaḳa’l-leyle ve’n-nehâre “Geceyi ve gündüzü yaratan O’dur.” (*Kur’ân, Enbiyâ / 33*)

12b/11 huvellezî ceale lekum’un- nucûme li tehtedû bihâ “O, onunla yolunuzu bulmanız için yıldızları yaratandır.” (*Kur’ân, En’âm / 97*)

12b/12-13 huvellezî yurîkumu’l-berka ḥavfen ve ṭama’an “O, korku ve ümit vermek için size şimşegi gösterendir.” (*Kur’ân, Ra’d /12*)

13a/1 huvellezî ersele’r-riyâḥa “O, rüzgarlar gönderdi.” (*Kur’ân, Furkân / 48.*)

13a/2 huvellezî medde’l- arḳa “Yeryüzünü uzatıp yayan O’dur.” (*Kur’ân, Ra’d / 3*)”

13a/3-4 huvellezî ḥaleḳakum min turâbin “O ki, sizi topraktan yarattı.” (*Kur’ân, Mü’min / 67*)

13a/5 huve’r-razzâku zû’l-ḳuvveti’l-metîn “Allah rızık verendir, güçlüdür.” (*Kur’ân, Zâriyât / 58*)

13a/6 huvellezî yuhyî ve yumît “O, yaşatan ve öldürendir.” (*Kur’ân, Mu’min / 68*)

13a/7 huvellezî yunezzilu’l-ğayṣe “O ki, yağmuru indirendir.” (*Kur’ân, Şûrâ / 28*)

13a/8-9 huvellezî ersele Resûlehu bi’l-hudâ “O ki, peygamberini hidayetle gönderendir.” (*Kur’ân, Fetih / 28*)

13a10 huvellezî enşe’e cennâtin ma’rûṣâtin “O ki, asmalı bahçeler yarattı.” (*Kur’ân, En’âm / 141*)

13a/12 ve huve ‘alâ kulli şey’in ḳadîr “O, her şeye kadirdir.” (*Kur’ân, Mülk / 1*)

13a/13 kıl huvallāhu ehad Allahu's-samed lem yelid ve lem yüled ve lem yekun lehu kufuven ehad "De ki: "O Allah, Bir'dir (Tek'tir)." Allah Samed'dir (herşey O'na muhtaçtır, O, hiçbir şeye muhtaç değildir). O, doğurmadı ve doğurulmadı. Ve O'nun bir dengi olmadı." (Kur'ân, İhlâs /1-2-3-4)

15a/5 ve mâ kader'ullāhe "Ve Allah'ın takdir edemediler." (Kur'ân, Zümer / 67)

16b/3-4 velev yu'āhizu'l-lāhu'n-nāse bi zulmihim mâ terake 'aleyhā min dābbetin "Ve eğer Allah, insanları zulümleri sebebiyle sorgulayıp (derhal) cezalandırıyorsa, onun (yeryüzünün) üzerinde yürüyen canlılardan bir canlı bırakmazdı." (Nahl / 61)

17b/3-4 huvellezī hālağa lekum mâ fi'l arđı cemī'an "O (Allah) ki, yeryüzünde olanların hepsini sizin için yarattı." (Âli İmrân /29)

19b/5-6-7 yevme yekūmu'r-rūhu ve'l-melāiketu şaffen lâ yetekellemüne illā men ezine lehu'r-raḥmānu ve kâle şavāben "O gün, ruh (devrin imamının ruhu) ve (arşı tutan) melekler, saf saf hazır bulunurlar. Rahmân'ın kendisine izin verdiği kişiden başka kimse konuşamaz. (Nebe / 38)

23a/11 ene rabbikum'u'l-âlā "Ben sizin en yüce Rabbinizim." (Nāziât /24)

23a/12 feağraḥnāhum ecma'in "Böylece onların hepsini suda boğduk." (Enbiyā / 77)

23b/13-24a/1 Rabbi erinī unzur ileyke "Rabbim, bana kendini göster sana bakayım." (A'rāf / 143)

27a/4 huve'l-evvelu ve'l-āhīru ve'z-zāhīru ve'l-bāṭınu "O, evveldir (ilkidir) ve ahirdir (sondur), zahirdir (alâmetleri tüm varlıklarda görünendir) ve bāṭındır (gizli olandır)." (Hadīd / 3)

29a/7 ve esbeğa aleykum ni'ameten zāhireten ve bāṭıneten "Ve sizin üzerinizdeki görünen, görünmeyen nimetlerini tamamladı." (Lokman / 20)

29a/9 lekad hālağna'l-insāne fi aḥseni taḳvīm "Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık." (Tîn / 4)

30a/11-12 lillāhi mulku's-semāvati ve'l-arđ "Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. (Şûrâ /49)

30a/13 lehu mulku's-semāvati ve'l-arđ "Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. (Hadīd / 5)

30b/1 yuḥyī ve yumīt "Yaşatır ve öldürür." (Mu'min / 68)

30b/3 fā'lem ennehu lâ ilāhe illallāh "Bu durumda Allah'tan başka İlâh olmadığını bil."

(Muhammed /19)

31a/4 hel ta'lemu lehu semiyyā “O’nun İsmi’yle isimlendirilen (bir kimse) biliyor musun?” (Meryem /65)

31a/8-9 ulid‘ ullāhe ev id‘ ur-ramāne “De ki: “(Rabbinizi) ister Allah diye aırın, ister Rahman diye aırın.” (İsrā / 110)

31a/13-31b/1 vez kurullāhe keiran le‘ allekum tufliun “ve Allah’ı ok zikredin ki; böylece felāha eresiniz.” (Enfāl / 49)

32b/4 ve mā aderu‘l-lāhe aa adrihi “Allah’ın kadrini de (kudretini de) hakkıyla takdir edemediler.” (Hacc / 24)

32b/13 fed‘ ullāhe muhlisīne lehu‘d- dīne “Dini yalnız Allah’a has kılarak O’na yalvarın. (Mu‘min /14)

36b/8 ve mā lehā min furūc “Ve onun hibir atlaı yoktur.” (Kaf/6)

37a/1 Allahu nūru‘s- semāvāti ve‘l- ar “Allah gklerin ve yerin nurudur.” (Kur‘ān, Nūr/35)

37a/7 hunālike‘l-velāyete lillahi‘l-au “İte bu durumda velayet (himaye ve koruyuculuk) yalnızca hak olan Allah’a mahsustur.” (Kur‘ān, Kehf/44)

37a/7 ve zehea‘l-bāilen “De ki: “Hak geldi, batıl yok oldu.” (Kur‘ān, İsrā / 81)

37b/9-10 ve men yafıru‘z-zunūbe illāllahu “Allah’tan baka gūnahları kim baılar.” (Kur‘ān, Āli İmrān / 135)

39a/8 venahnu nusebbihu biamdike ve nuaddisu leke “Biz seni, hamd ile tesbih ve seni takdis ediyoruz.” (Kur‘ān, Bakara / 30)

39a/11 rabbenā alemnā “Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik.” (Kur‘ān, A‘raf/23)

41b/6 fekesevnā‘l-i‘ āme lahmen “Kemiklere et giydirdik.” (Kur‘ān, Mu‘minūn / 14)

42a/9-10 ve fi‘l-arı āyātun li‘l-muinīn “Kesin olarak insanlar iin yeryüzünde ayetler vardır.” (Kur‘ān, Zāriyāt / 20)

42a/12 ve fi enfusikum efelā tubsirūn “Ve kendi nefslerinizde de (āyetler) vardır. Hālā görmüyor musunuz?” (Kur‘ān, Zāriyāt /20)

45a/1 ve‘l- ara feranahā “Yeri de biz dshedik.” (Kur‘ān, Zāriyāt / 48)

45a/4 ve‘-ems ve‘l-amer ve‘n nucūm “Gūne. Ay ve yıldızlar ...” (Kur‘ān, Hacc / 18)

45a/10 ve fi enfusikum efelā tubsirūn “Kendi nefislerinizde birok alametler vardır. Hālā görmüyor musunuz?” (Kur‘ān, Zāriyāt /21)

45b/7 ve huve me‘akum eyne mā kuntum “Nerede olsanız, O sizinle beraberdir.”
(*Kur’ân, Hadîd / 4*)

46a/6 er-rahmānu ale’l- arşistevā “Rahmân, Arş’a kurulmuştur.” (*Kur’ân, Tâhâ / 5*)

46a/11 hel min mezîd “Daha fazlası var mı?” (*Kur’ân, Kaf / 30*)

47a/5-6 lâ şarķiyyetin ve lâ ğarbiyyetin “Doğuda olmayan ve batıda olmayan.”
(*Kur’ân, Nûr / 35*)

47a/8 izā’ş-şemsu kuvvirat “Güneş, dürüldüğü zaman .”(*Kur’ân, Tekvîr / 1*)

47a/10 yes‘ ā nūruhum beyne eydihim ve bi eymānihim “Onların nurları, önlerinde ve sağlarında koşAr. ” (*Kur’ân, Tahrim / 8*)

49a/1 yā nārū kūnî berden ve selāmān “Ey ateş soğuk ve zararsız ol.” (*Kur’ân, Enbiyâ / 69*)

49a/13-49b/1 innā ‘ aradnā’l-emānete ‘ alā’s- semāvāti ve’l- arđı ve’l- cibāli fe ebeyne en yaħmilnehā “Muhakkak ki biz, emaneti göklere, arza ve dağlara arz ettik (sunduk, teklif ettik). Onu yüklenmekten çekindiler.” (*Kur’ân, Ahzâb / 72*)

51a/13 fezkurüllāhe ke zikrikum ābā’ekum ev eşedde zikren “Artık atalarınızı zikrettiğiniz gibi, hatta daha kuvvetli bir zikirle Allah’ı zikredin.” (*Kur’ân, Bakara / 200*)

52a/12-13 lev kāne fihimā ālihetun illallāhu le fesedetā “Eğer yerde ve gökte Allah’tan başka ilâhlar olsaydı, kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu.” (*Kur’ân, Enbiyâ / 22*)

54/3-4 inne fî ħalkı’s- semavāti ve’l- arđı vahtilāfi’l- leyli ve’n-nehāri le āyātin li ulı’l-elbāb “Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için elbette ibretler vardır.” (*Kur’ân, Âli İmrân / 190*)

54a/4-5 ve sekāhum rabbuhum şerāben fāhūrān “Ve Rab’leri onlara temiz (lezzetli) içecekler (şaraplar) sundu.” (*Kur’ân, İnsân / 21*)

56a/1-2 et-ṭayyibātu li’t-ṭayyibine ve’t-ṭayyibûne li’t-tayyibāti “Temiz kadınlar (ve temiz kelimeler) temiz erkeklere, temiz erkekler de temiz kadınlara (ve temiz kelimelere) layıktır.” (*Kur’ân, Nûr / 26*)

56a/12 fe ulāike yubeddilullāhu seyyiātihim ḥasenātin” Allah işte onların kötülüklerini iyiliklere çevirir.” (*Kur’ân, Furkan / 70*)

56a/12-13 ileyhi yeş‘adu’l- kelimu’t-tayyibu ve’l-‘amelu’ş-şālihu yerfe‘ uhu “Güzel sözler ancak O’na yükselir. Salih ameli de güzel sözler yükseltir.” (*Kur’ân, Fâtır / 10*)

56b/6 ezkrullahe zikran keşirān “Allah’ı çokça zikredin.” (*Kur’ân, Ahzâb / 41*)

57a/2-3-4-5 e lem tere keyfe  araball hu me elen kelimeten  ayyibeten ke  eceratin  ayyibetin a luh   abitun ve fer'uh  fi's- sem i tu'ti ukuleh  kulle h nin bi izni rabbih  ve ya rıbull hu'l- ems le li'n- n si leallehum yetezekker n "Allah nasıl  rnek verdi, g rmedin mi? G zel bir s z, g zel bir a a  gibidir. Onun aslı sabittir (k k  topraktadır). Ve onun dalları semadadır. O her zaman Rabbinin izni ile meyvesini verir. Ve Allah, insanlara  rnek (darb-ı misal) verir. B ylece (umulur ki;) onlar tezekk r ederler." (Kur'an,  br him/24-25)

57a/8 kelimeten  ayyibeten "G zel bir s z" (Kur'an,  br him / 24)

57b/1 tu'ti ukuleh  kulle h nin "O a a ) Rabbi'nin izniyle her zaman meyvesini verir." (Kur'an,  br him / 25)

60a/2 ve m  h laqtu'l- cinne ve'l- inseill  li ya'bud ni "Ben cinleri ve insanları sadece bana kulluk etsinler diye yarattım." (Kur'an, Z riy t / 56)

60a/4 y  eyyuhe'n -n su' bud  rabbekum "Ey insanlar! Rabbinize kulluk edin." (Kur'an, Bakara / 21)

60a/9-10-11 k me h tt  teverrimet k dem hu fek le lehu fi z like k d g ferall hu leke m  te addeme min zenbike vem  te'a h ara k le efel  ekun 'abden me k ra "Peygamberimiz geceleri m barek ayakları  i inceye kadar ibadet ederdi. Kendisine, "Ey Allah'ın Res l , ge mi te i lenmi  ve gelecekte i lenmesi muhtemel bulunan g nahlarını Allah Te l  ba ı ladı,(Kur'an, Feth / 2) denildi Peygamberimiz: Allah'a  kreden bir kul olmayayım mı?" buyurdu."

61a/10-11 y  eyyuhe'n-n su u'bud  rabbekumu'l-lezi h la akum "Ey insanlar! Rabbinize kul olun ki O, sizi ve sizden  ncekileri yarattı." (Kur'an, Bakara / 21)

61b/13 fi k r rin mek n "Sa lam bir kararg ha yerle tirdik." (Kur'an, Mu'minin / 13)

63a/4-5 inne me le ' s  'indall hi ke me eli  dem h la ahu min tur bin summe k le lehu kun fe yek n "Muhakkak ki Allah'ın indinde (nezdinde) Hz.  s 'nın durumu, Hz.  dem'in durumu (yaratılı ı) gibidir. Onu topraktan yarattı. Sonra ona "ol" dedi (ve o oldu)." (Kur'an,  li  mr n / 59)

63a/6 ve le ad halakn 'l- ins ne min sul letin min t n "Andolsun, biz insanı,  amurdan (s z lm  ) bir  zden yarattık." (Kur'an, Mu'minin / 12)

63a/7 h la a'l- ins ne min sals lin ke'l- fa h r "Allah, insanı pi mi   amur gibi bir bal ıktan yarattı."(Kur'an, Rahman / 14)

63a/13 iscud  li  deme " deme secde edin." (Kur'an, Kehf / 50)

64a/1 vescuḍ vaḫterib “Secde et ve (Allah’a) yakın ol!” (*Kur’ân, Alak / 19*)

64b/5 ve bedē’e ḫalka’l- insāni min t̄in “(Allah) ve insanı yaratmaya, ilk defa t̄inden (nemli topraktan) başlayandır.” (*Kur’ân, Secde / 7*)

65b/3 min ḫamā’in “Balçıktan.” (*Kur’ân, Hicr / 33*)

65b/6-7 ḫalaḫa’l-insāne min şalşālin ke’l- feḫḫār “Allah, insanı pişmiş çamur gibi bir balçıktan yarattı.” (*Kur’ân, Rahmân / 14*)

66a/1-2 fetebārekā’llāhu aḫsenu’l-ḫālīḫin” Allah, mübarek’tir, en güzel yaratıcıdır.” (*Kur’ân, Mūmi’nūn / 14*)

66b/4-5 vellezīne min ḫablikum “Sizi ve sizden öncekileri.” (*Kur’ân, Bakara/21*)

66b/6 ellezī ce’ale lekumu’l- arḍa firāşen ve’s- semāe binā’ā “O (Allah) ki; yeryüzünü sizin için döşek ve göğü bina kıldı.” (*Kur’ân, Bakara / 22*)

66b/12 enzele mine’s- semā’i mā’en fe aḫrace bihī mine’s- semerāti rızḫan lekum “(Allah) gökten suyu indirip onunla rızık olarak size türlü meyveler çıkardı.” (*Kur’ân, İbrâhîm / 32*)

67a/4 leyse ke mişlihi “O’nun benzeri yoktur.” (*Kur’ân, Şura / 11*)

67a/8-9 tā yevme izin tuḫaddiṣu aḫbārahā “İşte o gün, yer, kendi haberlerini anlatır.” (*Kur’ân, Zilzâl / 4*)

67b/2-3 ke meşeli ḫabbetin enbetet seb’a senābile fī kulli sunbuletin mie’tu ḫabbetin “Her sünbülünde (başığında) yüz adet tane (tohum) olmak üzere, yedi sünbül (başak) veren bir tek tohumun durumu gibidir.” (*Kur’ân, Bakara / 261*)

68a/1 ve enzelnā mine’s- semā’i “Ve gökten indirdik.” (*Kur’ân, Furkân / 48*)

68b/11-12 fe aḫrace bihī mine’s- semerāti rızḫan lekum “Allah, sizin için ürünlerden rızık çıkarandır.” (*Kur’ân, İbrâhîm / 32*)

70b/7 men zellezī yukriḍullāhe ḫarḍan ḫasenen “Kim Allah’a güzel bir borç verecek?” (*Kur’ân, Hadîd / 11*)

71b/10-11 mā kāne lin nebiyyi vellezīne āmenū en yestağfirū lil muşrikīne ve lev kānū ulī ḫurbā “yakınları da olsalar- Allah’a ortak koşanlar için af dilemek ne Peygambere yaraşır, ne de mü’minlere.” (*Kur’ân, Tevbe / 113*)

71b/12-13 inneke lā tehdī men aḫbeḫte ve lākinnallāhe yehdī men yeşāu “Şüphesiz sen sevdiğin kimseyi doğru yola iletemezsin. Fakat Allah, dilediği kimseyi doğru yola eriştirir.” (*Kur’ân, Kasas / 56*)

73a/4-5 ve nuḫallibuhum zāte’l- yemīni ve zāte’s- şimāli “Onları sağ ve sol tarafa çeviririz.” (*Kur’ân, Kehf / 18*)

73a/11 yā eyyetuhā'n- nefsu'l- muṭma'innetu "Ey tatmin bulmuş nefis !" (*Kur'ân, Fecr / 27*)

73a/12 tahiyetuhum yevme yelqavnehu selâmun "O'na (Allah'a) kavuştukları gün onların mükâfatı "selâm"dır." (*Âhzab / 44*)

73b/5 ellezîne yu'minüne bi'l-ğaybi "Onlar ki gaybe inanırlAr." (*Kur'ân, Bakara / 3*)

73b/10-11 ellezîne yu'minüne bi'l-ğaybi "Onlar ki gaybe inanırlar." (*Kur'ân, Bakara / 3*)

73b/12-13 ve elze mehum kelimete't-takvâ "Ve takva sözü onlara elzem oldu." (*Kur'ân, Fetih / 26*)

74a/9 yuḥibbuhum ve yuḥibbühū "Onlar Allah'ı sever Allah da onları sever." (*Kur'ân, Mâide / 54*)

74b/6 ve elze mehum kelimete't-takvâ "Ve takva sözü onlara elzem oldu." (*Kur'ân, Fetih / 26*)

74b/11 ellezîne yu'minüne bi'l-ğaybi "Onlar ki gaybe inanırlAr." (*Kur'ân, Bakara / 3*)

74b/13-75a/1 rabbiğfir lî veheb lî mulken lâ yenbağî li eḥadin min ba'dî "Ey Rabbim! Beni bağışla. Bana, benden sonra kimseye lâyük olmayacak bir mülk (hükümlanlık) bahşet!" (*Kur'ân, Sâd / 35*)

75a/5 hâzâ a'tâunâ femnun ev emsik bi ğayri ḥisâb "Bunlar bizim atâmızdır (ihsanımızdır, verdiklerimizdir). Artık dilediğine hesapsız ver veya verme." (*Kur'ân, Sâd / 39*)

75a/11-12 yā beniyye lâ tedḥulū min (12) bâbin vâhidin vedḥulū min ebvâbin muteferriḳatin "Ve şöyle dedi: "Ey oğullarım! Bir tek kapıdan girmeyiniz. Ayrı kapılardan giriniz." (*Kur'ân, Yûsuf / 67*)

78b/1 yes'â nûruhum beyne eydihim ve bi eymânihim Onların nurları, önlerinde ve sağlarında koşAr. (*Kur'ân, Tahrîm / 8*)

86a/11-12 ellezî ḥalaḳanî fe huve yehdîni vellezî huve yut'imunî ve yesḳîni ve izâ mariḏtu fe huve yeşfîni "Beni yaratan da hidayete erdiren de O'dur. Ve beni yediren ve içiren, O'dur. Ve hastalandığım zaman bana şifa veren, O'dur." (*Kur'ân, Şuarâ / 78-80*)

86b/7 na' budu aşnâmen "Biz putlara tapıyoruz." (*Kur'ân, Şuarâ / 71*)

86b/7 hum lâ yesme'un "Ve onlar işitmezler." (*Kur'ân, Enfâl / 21*)

86b/11-12 k̄alū bel vecednā ābā' enā kezālike yef' alūn "Hayır, babalarımızı böyle yapıyor (ibadet ediyor) bulduk." (*Kur'ân, Şuarâ / 74*)

86b/13 alā rabbi'l- 'ālemīn "Ālemlerin Rabbi üzerinedir." (*Kur'ân, Şuarâ / 45*)

87a/1-2 ellezī ḥalaḡani fe huve yehdīn "Beni yaratan da hidayete erdiren de O'dur." (*Kur'ân, Şuarâ / 78*)

87b/8-9 ve mā min dābbetin fī'l- arđı illā 'alāllāhi rızḡuhā "Ve yeryüzünde yürüyen bir canlı yoktur ki; onun rızkı, Allah'ın üzerine (Allah'a ait) olmasın." (*Kur'ân, Hūd / 6*)

89a/12 ellezī ḥalaḡanī fe huve yehdīni vellezī huve yuṭ' imunī ve yesḡinī "Beni yaratan da hidayete erdiren de O'dur. Ve beni yediren ve içiren, O'dur." (Şuarâ / 78-79)

89b/7 ennā leki hazā "Bu sana nasıl, nereden geldi." (*Kur'ân, Āli İmrân / 37*)

89b/8 huve min 'indillāhi "O, Allah'ın katından." (*Kur'ân, Āli İmrân / 37*)

90b/12 huve min 'indillāhi "O Allah'ın katından." (*Kur'ân, Āli İmrân / 37*)

91b/1 ve huve yuṭ' imu ve lā yuṭ' am "Ve O, Beslediği halde beslenmeye ihtiyacı olmayan." (*Kur'ân, En 'am / 14*)

98b/8-9 ve seyyiden ve ḡaṡūran (9) ve nebiyyen mine' ṡ- ṡālihīn "Nefsine hâkim ve salihlerden bir peygamber olarak." (*Kur'ân, Āli İmrân / 39*)

98b/12-13 liyaḡḡiyallāhu emren kāne mef' ūlen "Allah, olacak bir işi yerine getirmek için." (*Kur'ân, Enfāl / 44*)

101a/12 en de' av li'r- raḡmāni veleden "Râhman'a bir çocuk isnat etmelerinden dolayı." (*Kur'ân, Meryem / 91*)

101a/12-13 ve mā yenbaḡī li'r- raḡmāni en yetteḡıze veleden "Ve Rahmân'a çocuk edinmek yakışmaz." (*Kur'ân, Meryem / 92*)

102a/5-6 fe lā tec' alū lillāhi endāden ve entum ta' lemūn "Öyleyse bile bile Allah'a eşler kılmayın." (*Kur'ân, Kehf / 110*)

102a/10 fe lā tec' alū lillāhi endāden ve entum ta' lemūn "Öyleyse bile bile Allah'a eşler kılmayın." (*Kur'ân, Kehf / 110*)

102b/4-5 ḡaraballāhu meṡelen 'abden memlūke lā yaḡdiru 'alā ṡey'in "Allah şöyle bir misal verdi: Bir şeye muktedir olmayan (gücü yetmeyen), köle olan bir kul..." (*Kur'ân, Nahl / 75*)

103a/1-2 araballāhu meşelen   abden meml ke l  yaqdiru  al  şey'in "Allah ş yle bir misal verdi: Bir şeye muktedir olmayan (g c  yetmeyen), k le olan bir kul..." (Kur' n, Nahl / 75)

104a/2 ve ittebi    millete eb ikum İbr h m "Ve babanız İbrahim'in dinine uyun." (Kur' n, Hacc / 78)

104a/5 fece  alehum cuz zen ill  keb ran lehum "Sonra onları (putları) c z c z (parça parça) yaptı. Onların b y k olanı hariç. (Kur' n, Enbiy  / 58)

104b/4 festemi    lehu "Artık onu dinleyin!" (Kur' n, A'raf / 204)

104b/8-9 meşelu'l-lez ine't-tehaz  min d nill hi evliy 'e ke meşeli'l- ankeb t ittehez et beyten "Allah'tan başkalarını dost edinenlerin durumu, kendine bir ev edinen  r mceğin durumu gibidir." (Kur' n, Ankeb t / 41)

105b/7-8 ve adimn  il  m   amil  min  amelin fece  aln -hu heb 'en menş ran "Ve onların yaptığı amellerin  n ne geçtik (amellerini boşa çıkardık). B ylece onu (onların amellerini), savrulmuş toz zerresi kıldık (değersiz kıldık)." (Kur' n, Furk n / 23)

107b/8 ul s r  fi'l-arđi ş mme'n zur  "De ki: "Yery z nde dolaşın. Sonra bakın." (Kur' n, En'am / 11)

108b/10 ve s ri    "Ve koşun." (Kur' n,  li İmr n / 133)

108b/13-109a/1 uzlifeti'l- cennetu li'l- muttak n "Ve cennet, takva sahiplerine yaklaştırıldı." (Kur' n, şuara / 90)

109a/2 fe men  ne yerc  liķ e rabbih  felya  mel amelen ş lihan "Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa yararlı bir iş yapsın. (Kur' n, Kehf / 110)

110a/8 is-sicnu eħabbu ileyye "Bana zindan daha sevimlidir." (Kur' n, Y suf / 33)

110a/9 z like bi ennehumustehebb 'l- ay te'd-duny   al 'l- aħıratı "İşte bu, onların d nya hayatını, ahiret hayatına g re daha çok sevmeleri sebebiyledir. " (Kur' n, Nahl / 107)

110a/10-11 festeħabb 'l-  am   al 'l- hud  "Buna rağmen hidayete karşı  m  olmayı ettiler." (Kur' n, Fussilet / 17)

110a/11-12 yuhıbb nehum ke ħubbill h "Allah'ı sever gibi severler." (Kur' n, Bakara / 165)

110a/12-13 vellez ine  men  eşeddu hubben lill h "(Oysa)  men  olanların Allah'a olan sevgileri çok daha kuvvetlidir." (Kur' n, Bakara / 165)

110b/1 yuḥibbuhum ve yuḥibbūnehu “Onlar Allah’ı sever, Allah da onları sever.”
(*Kur’ân, Mâide / 54*)

6.6. ARAPÇA İBARELER DİZİNİ

1b/2-7 El-hamdüli’llahi’l-lezî nevvera kulûbe’l-‘ârifîn bi-nûri ma‘rifetihi li-izhâri eḥadiyetihi ve zeyyene şudura’s-şıddıķın li-keşfi şamediyetihi ve naķaşe bi-ķalemi ķudretihi fî fuvadi’l-muhibbine rusûme meḥabbetihi ve eşhedu en lâ ilâhe illallâ hu vahdehu lâ şerîke leh şehâdeten şâdikaten li-tenzihi zâtihi ve şıfatıhi ve şallallâh ‘alâ seyidinâ Muḥammedin ve âlihi ve ezvâcihi “Marifetinin nuruyla tekliğini göstermek için ariflerin kalbini aydınlatan ve bakiliğini açıklamak için sıddıkların göğüslerini süsleyen ve sevenlerin gönlüne kudretinin kalemiyle sevgisini nakşeden Allah’a hamd olsun. Allah’ı ve sıfatlarını münezzeh etmek için dürüst, sadık şahitlik ederim ki Allah’tan başka bir ilah yoktur.”

3b/10 meliken rabben “Melik ve Rab olarak.”

5a/2 lebbeyk ‘abdi “Buyur kulum”

5a/5-6 ussiseti’s-semâvatu’s- seb’u ve’l-ardune’s- seb’u ‘ala ķul huvallâhu eḥad “Allah yedi kat gökleri ve yerleri Ƙul huvallâhu eḥad üzerine yarattı.”

6a/8-9 Te‘âllâllah ‘an zalik ‘uluvve kebîrân “Allah onların söylediklerinden son derece yüce ve uludur.”

7b/13 ilâ aḥirihi “Sonuna kadar. ”

8a/4-5 ilâ aḥirihi “Sonuna kadar. ”

9a/6 huve aḥsenu minni ve anâ amleḥu minhu “O benden güzeldir ama ben ondan daha tatlıyım.”

11b/4-5 in kâne’l-emru yutemme bi’l-ḥadıṣi feķad zehebte “Eğer iş sözle tamam olursa sen kurtulmuşsun.”

11b/9 kullemâ ķultu ķulte aḥsenet ve bi’l-aḥsenti lâ yubâ’u‘ d-daķıķ “Ne zaman ben (bir şarkı) söylesem sen "güzel söyledin" dersin.”

12b/2 el-insānu şecertullah “İnsan, Allah’ın (kudret) ağacıdır.”

13b/7 lev zaḥamni’l-‘arşu vele aḥraķtehū “Rabbimle vuslatım anında kulağım O’nda, dilim O’nun zikrinde ola.”

13b/9-10-11 huvellezi evvelehu ve evsaṭuhu ve āḥiruhu huve ḥayâluke fî ‘aynî ve zikruke fî femî ve ḥubbuke fî ķalbî fe eyne teğîbu “Güzelliğın yüzümde, sevgin kalbimde, ismin dilimde iken nasıl kaybolurum (ölürüm).”

14a/2-3 huvellezi ḥazzuhu minalla hu “O ki nasibi Allah’tandır.”

14a/13-14b/1 menlehu'l-ğudretu 'alā alihtirā “Yaratmaya kudreti olan kimdir?”

15a/4 ene 'inde'l- münkesireti ulūbuhum “Ben kırık kalplerdeyim.”

16a/7-8 men 'arafe nefsehu feğad 'arafe Rabbehu “Nefsini bilen rabbini bilir.”

17b/2-3 er-rabbu ve'l-'abdu'r-rabb “Rab ve Rabb'in kulu.”

18a/1 el-musallī yunācī Rabbehu “Namaz kılan Rabbiyle iletişim içindedir.”

18a/2 Rabbenā “Allah'ım.”

18a/2 Lebbeyk 'abdī “Buyur kulum.”

21b/11 men 'arefullāhe kulli lisāne “Allah'ı bilen bütün lisanları bilir.”

22a/12 men 'arefullāhe kulli lisāne “Allah'ı bilen bütün lisanları bilir.”

23a/3 ene 'inde'l- munkesireti ulūbuhum “Ben kırık kalplerdeyim.”

23a/12 huve rabbu'l-a' lā “O, en yüce Rabb'dir.

27b/8 elmufredu min kulli şey'in elfu “Her şeyde tek olan eliftir.”

29b/4-5 inne lillāhi ħicāben mine'n- nūri lev keşefe leeħreğat subuhātu vechihi mā intehā ileyhi başara” Muhakkak ki Allah'ın nurdan bir perdesi var. Eğer Allah o perdeyi bir açsa zâtının celali gözünün ulaşabildiği bütün mahlukatı yakardı.”

30a/1-2 Allahumme inni es'eluke bi enneke entellahu'l- vāħidu'l- eğad eş-şamed (2) lem yelid velem yüled velem yekun lehu kufuven eğad “Allah'ım! Ben senin zatında, sıfatlarında ve fiillerinde tek olup benzeri ve ortağı olmayan, her şeyden müstağni olup tüm varlıkların muhtaç olduğu; doğurmayan, doğrulmayan ve hiçbir şey O'na denk olmayan Allah olduğunu itiraf ederek senden(hayır) isterim.”

32a/2-3-4 lev enne's-semavāti's-seb'ün ve menfī hinne fī kuffetin ve lā ilāhe illlāhe fī kuffetin le mālet bihinne “Eğer yedi kat yer ve yedi kat gök terazinin bir kefesinde, lā ilāhe illallāh diğer kefesinde olsaydı lā ilāhe illallāh ağır gelirdi.”

32b/10-11 ed-du'ā'u miftāħu's-semā'-i ve esnānuhu luğmatu'l-ħelāli ve aħiruhā'l- iħlāşu ve ħuduri'l- ħalbi “Dua, göğün kilididir. Başı helal lokma, sonu ihlas ve kalp huzurudur.”

33b/2-3 ed-du'ā'u bey ne'l-ezāni ve'l-ğāmeti lā yeruddu “Ezan ile kamet arasında yapılan dua reddedilmez.”

33b/7-8-9 men serrahu en yesteciba'l-lahu lehu inde'ş-şedāidi ve'l- kurabi fe'l- yukşiru'ddu'ā'i fī'r-rağā'i “Her kim sıkıntı ve belalarda Allah'ın duasını kabul etmesini istiyorsa ferahlık ve rahatlık zamanında duayı çok yapsın.”

34a/7-8-9 lev enne liyehūdiyyin ħācetin ilā bābi Ebū Cehlin ve talebeni fī ħağā'ihā lem neruddu ilā bābi Ebū Cehlin mi'ete marratin “Eğer bir Yahudi'nin Ebu Cehl'in

kapısında bir ihtiyacı olsa ve benden bunun yerine getirilmesini istese Ebu Cehl'in kapısına yüz defa gitmek gerekse de reddetmeyiz.”

36b/2 hāzāni ḥarāmāni lizukuri ummeti ve yeḥillu li-ināsihim “Bu ikisi ümmetimin erkeklerine haram, kadınlarına helal kılındı.”

37b/2 el-mustehaqqū li-‘ibādetihi min cemi’il-beriyyeti “Bütün yaratılanlar O’na tapmaya layıktır.”

37b/6 ilahu’l- ḥalki ‘an derki ilahiyyetihi ve’l ihadati bi keyfiyetihi “Bütün akılların akli O’nun niteliğini bilmekte O’na hayrandır.”

39a/12 ene ‘inde’l-munkesireti ḫulūbuhum “Ben kırık kalplerdeyim.”

39b/4-5 men ‘arefe nefsehu feḫad ‘arefe rabbehu “Nefsini (kendini) bilen Rabbini bilir.”

40a/1 ilāhenā ve seyyidenā semi‘ nā marraten uḫrā “Rabbimiz ve Efendimiz bir kez daha işittik.”

44b/9-10 yā ‘abdī in kunte taḫdimu meliken feaḫdimni emā “Ey kulum! Bir padişaha kulluk etmek istersen bana kulluk et. Benim padişahlığıma inanmıyor musun?”

45a/2 ve’s-semāi beneynā hā “Göğü inşa ettik.”

47a/5-6 ḫalbu’l- mu’min beyne işbe‘ayn-i min eşābu’r-raḫmān yuḫallib-u keyfe yeşā’u “Müminin kalbi Rahman’ın iki parmağı arasındadır, onu dilediği gibi çevirir.”

50a/10 mā baḫiye illā vāḫidun “Birden başka kalmadı.”

51a/7 Allahu vaḫidu anā vaḫidu “Allah tektir ben de tekim.”

51a/10-11 ente işnāni min işneyni fi işneyni ilā işneyni “Sen ikisin, ikidensin, ikidesin, ikiye varacaksın.”

54b/1 ente Allah lā ilahe illā ente “*Sen Allah’sın, senden başka ilah yoktur.*”

55a/1 rezeznā Allaha ve iyyākum “Allah bizi ve sizi rızıklandırdı.”

55a/7 ene’l muvaḫḫidu ve entum muvaḫḫidun “Ben birleyenim, siz (Allah’ı) birleyenlersiniz.”

55b/13-56a/1 -2 el-mu‘minu ṭayyibun ve kelāmuhu ṭayyibun ve fi‘lun ṭayyibun ve seḫāmuhu ṭayyibun ve mevlāhu ṭayyibun kemā ḫalallahu tebareke ve te‘ālā “Mümin güzeldir, sözü güzeldir, ameli güzeldir, hastalığı güzeldir. Ve mevlası da (Allah) güzeldir. Tıpkı Allah tebareke ve Teala’nın buyurduğu gibi.”

58b/4 yā nebiyyullāh “Ey Allah’ın peygamberi!”

55b/12-13 mā hāze’l- bukā’u yā resūl’allāh “Bu ağlama nedir ya Resullallah?”

60a/7-8 el-‘ubūdiyyetu terku’l-iḥtiyār fīmā yedin ve mine’l-eḳvāl “Kulluk elle yapılan (işlerde) ve sözlerde iradeyi/ihtiyarı terk etmektir.”

61a/6 el-‘ubūd şıfatu ehli’l- müşāhedāt “Kulluk, müşahede ehlinin sıfatıdır.”

61b/13-62a/1 ey fī raḥmi’l- mar’eti “Yani, kadın rahminde.”

62b/7 ḳabbelnāke ve ḡafernāke “Seni kabul ettik ve bağışladık.”

66b/1-2 et-tefekkuri sâ’atin ḡayrun min ‘ibādetin sittine senetin “Bir saat tefekkür etmek altmış sene ibadet etmekten daha hayırlıdır.”

68a/2-3 men karae’l-ḳur’āne ve ḡanne en len yaḡfirallāhu kāne ke’l-mustehziu bi’l-ḳur’ān “Kim ki Kuran’ı okur ve Allah’ın onu bağışlamayacağını zannederse Kuranla alay eden kimse gibi olur.”

69a/4-5-6 el-insānu şeceretullāhi liennallāhe rabbāhu min ḡāleti’n-nuḡfeti terbiyeten ba’de terbiyeten ilā en yesīra ‘ārifen billāhi “İnsan Allah’ın ağacıdır. Çünkü Allah onu terbiyeden sonra terbiye ederek yetiştirir. Ta ki o Allah’ı bilen olur.”

71b/6 ḡaffellāhu ‘azābeke “Allah azabımı hafifletti.”

72b/8-9 feesā behumullāhu bizunubihim “Allah, onları günahları yüzünden cezalandırdı.”

74b/12 ḡaşā ve kellā “Asla ve asla”

73b/1 nem nevmete’l-‘arūsi “Gelinin uyuşu gibi.”

75a/10 ma ‘hazā “Böyle iken”

79a/3 rezzeḡnāllāhu ve iyyākum “Allah bizi ve sizi rızıklandırır.”

79b/11 nime’l-‘abd ‘abdī “Benim kulum ne güzeldir.”

80a/11 eşhedu en lā ilāhe illallāh ve eşhedu enne Muḡammeden a’bdūhu ve resūluhu “Ben tanıklık ederim ki, (Yani görmüş gibi bilirim ve bildiririm ki) Allah’tan başka Tanrı yoktur. Ve yine tanıklık ederim ki, Muhammed Onun kulu ve elçisidir.

84a/1 fulānun vāḡhidun fī ‘aşrihi “Kendi zamanında benzeri yoktur. “

84a/3 fulānun mutevaḡḡhidun bi hezā’l-emri lā yuḡārikuhu ve lā mu’āvinuhu “Fulan bu işte tek başınadır. Ona eşlik eden ve yardım eden yoktur.”

87a/13-87b/1 yuḡ‘munī bilā ḡa‘ām ve yesḡinī bilā ḡarāb “O yemek olmadan yedirir, su olmadan içirir.”

87b/8-9 ve mā min dābbetin fī’l- arḡi illā ‘alāllāhi rızḡuhā “O yemek olmadan yedirir, su olmadan içirir. “Kendi katında yedirir, içirir.”

Ey her belayı kaldıran, her duayı kabul eden, kırık kalpleri sarıp iyileştiren, her zorluğu kolaylaştıran, teselli eden, her garibin sahibi,ey kendinden başka ibadete layık ilah olmayan!

94a/7-8-9-10-11-12 yā kâşife kulli kurbetin ve yā mûcibe kulli da‘vetin ve yā câbire kulli kesîrin ve şâhîde kulli ve yā mûnise necvâ kulli vâhîdin ve yā şâhibe kulli ġarîbin lâ ilâhe illâ ente subhâneke es‘eluke en tec‘ale lî ferecen, maḥrecen ve en taḳzife hubbeke fî ḳalbî ḥattâ lâ yekûne lî hemmun ve lâ zikru ġayrike ve en tehfezanî yâ erḥame‘r-râḥimîne “Beni içinde bulunduğum sıkıntıdan feraha kavuşturmanı, onun için bana çıkış yolu göstermeni, muhabbetini sevgini kalbime koymanı, böylelikle senden başka bir düşüncem ve zikrimin olmamasını, her türlü musibetten muhafaza etmeni, bana merhametinle muamele etmeni diliyorum. Sen merhamet edenlerin en merhametlisin.”

6.7. HADİSLER DİZİNİ

18a/1 el-musallî yunâcî Rabbehu “Namaz kılan Rabbiyle iletişim içindedir.”

22a/13-22b/1 men ‘arefullâhe tale lisânuhu “Kim ki Allah’ı bilirse dili uzar.”

22b/6 men eḥabbe şey‘en ekşera zikrahu “Kim bir şeyi çok severse onu çokça zikreder.”

31b/2-3 ellezîne yezkurûnallâhe ḳiyâmen ve ḳu‘ûden ve ‘alâ cunûbihim “Cennetin anahtarı lâ ilâhe illallâh’tır.”

31b/7-8 efzele el-zikr lâ ilâhe illallâh “Zikrin en faziletlisi lâ ilâhe illallâh’tır.”

34a/3-4-5 inne rabbekum ḥayyun kerîm yestaḥyi min ‘abdihi izâ rafe‘a ileyhi yedeyhi en yereddehumâ şifrân. “Şüphesiz Rabbiniz haya ve kerem sahibidir. Kulu(dua etmek için) O’na ellerini kaldırdığı zaman, o elleri boş çevirmekten haya eder.”

34b/3-4-5 ud‘ullâhe ve entum mûkinûne bi’l- icâbeh va‘lemû ennallahe innallahe lâ yestecibu du‘âen min ḳalbin ġâfilin lâhin “Kabul edileceğine inanarak Allah’a dua ediniz. Biliniz ki Allah Teâlâ, şuarsuz ve gaflet içinde bulunan bir kalpten çıkan duayı kabul etmez.”

69b/11-12 innellâhe te‘âlâ lâ yenzuru ilâ şuverikum ve lâkin yenzuru ilâ ḳulûbikum a‘mâlikum “Allah sizin ne dış görünüşünüze ne de mallarınıza bakar. Ama o sizin kalplerinize ve işlerinize bakar.”

69b/12-13 men şamete necâ “Dilini tutan kurtuldu.”

6.8. DUALAR DİZİNİ

7a/3-4 Allahumme ikfîni şerra “Allahım beni onların şerrinden korusun.”

26a/8 rahmetu’llâhi rahmeten vâsî‘aten “Allah bol bol rahmet eylesin.”

28b/7-8 rağiallâhu ‘anhum ecma‘în “Allah hepsinden razı olsun.”

38b/4 yerhamuke Rabbuke “Rabbin sana merhamet eylesin.”

38b/5 yerhamuke “Sana merhamet eylesin.”

38b/7-8 yerhamuke “Sana merhamet eylesin.”

84a/7-8 rađıallāhu ‘ anhum ecma‘ in “Allah hepsinden razı olsun.”

6.9. FARŞA İBARELER DİZİNİ

1b/11 eger hāk-i deret yā-bem be-gevher-hā be-ferrūšem ve ger pā-yi Őikest busem dom-i Őirān bergirem. “Kapının toprağına ulaşırsam pahasını dnyalarla ölçemem. Ayağını öpebilsem cesaretimden aslanın kuyruğunu bile tutabilirim.”

36b/3 zer der gūŐ zenān ve harir der dūŐ zenān “Altın kadınların kulađında ve ipek kadınların omuzunda”

44b/8 an pād-Őāh-ı a‘ zam der beste būd muhkem pūŐide delk-i ādem imrüz ber der āmed “O büyük padiŐah kapısını kapatmıŐtı sımsıkı hani / Bugün insan hırkası giymiŐ halde kapıya geldi.”

68a/6 ‘ ömr-i beşer āver dem der gāflet-i bed ‘ ahdī imŐāl-i piyer ez bār-ı imrüz beter ez dī “Sözünde durmama gafletiyle bir ömrü geçirdim.

YEDİNCİ BÖLÜM

7. TIPKI BASIM

بقدری نماند که طای
 اولور آینه با اینی فلک
 بنویسند و همین کوزار
 و البته در صحن بی جان
 بر نواز سلطان آینه
 هم آهنگش را کوه کسار
 و از آنده جوی کسار
 و از آنده شایگان
 تا برون امیر صاحبان
 قریب طور صاحبان
 صفا کتب مؤمنان
 طوطی دست بی جان

قصه طاش در سینه الهودود
 بز کوک و در الوین اوچ بان ایلید
 هر بان سینی صوره اضلر هر بلوینی بر نواز
 ایچر قصد غنی طاش اردین محرابر باقن الله
 غایر حوق بخیر اولتیه بخیر
 عیالده بیتمه ایچر آینه ایچر اولتیه بخیر
 سیکورده اولتیه بخیر اولتیه بخیر
 کون قوریکه دستار قیاسلی وورن ایچر ایچر
 مله کیمی الوین اولتیه بخیر اولتیه بخیر
 صیقل ویدوکاری باقن الله
 A 451
 THE NATIONAL ARCHIVES
 TURKEY
 ۱۰۰
 ۱۰۰

طاش در سینه الهودود
 بقدری نماند که طای
 اولور آینه با اینی فلک
 بنویسند و همین کوزار
 و البته در صحن بی جان
 بر نواز سلطان آینه
 هم آهنگش را کوه کسار
 و از آنده جوی کسار
 و از آنده شایگان
 تا برون امیر صاحبان
 قریب طور صاحبان
 صفا کتب مؤمنان
 طوطی دست بی جان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

المحمد الذي تفر قلبوب العارفين . بنور معرفته الظاهرة
 احديته . ورتين صدور الصديقين . كسقف صديقيه .
 ونقش بقام قدرته في فراء الحيتين . رسوم محبته . و
 اشهد ان لا اله الا الله . وحده لا شريك له . شهادة .
 صادقة لمنزله . ذاته وصفاته . وصلوا الله على سيدنا
 محمد وعلى آله وازواجه . سلموا . و لهي ان تكريمكم واول
 نبي باد شانه . كم الربر خفيف فواوكر غنايت اينديش
 از دماي كزين قفا سندن حكوه . و الرضعيف لكو انو كفا .
 اولغايا اول بولسا ار كهر الى بر تره .
 ار ناكورثايم بولور باه نوسم . و باه شلست بوسم دم بيلان بولور
 ده في صلوات تحفظونه اول رسولا اولسونكم و ما ار شلتاك

بالان ظن بر نه جواب وره و كند و رسولت بولور
 كه يا محمد اكر انكوزوم تو حيد موز و دوندون محروم فلد
 لوسه اول دولت نكر و نكر انك نوصيب و لوي و
 هر بر بولوي بوسود نكره كامل سيامنع ايلك تار
 بولكسيچون نوبود لوجواب و دم **ده بر بولور ايدر**
 نكري يقدر سنايدك و اهر ادا الله مر وقتقي قللك
قل هو الله احد و به برود هر صاعشنيجا كايك نواب
 وريم و بركنا سن بر لعيم **جهور** نكوه بر اچور و
 سنايدك بيز اجزائه **الصمد** و در وقتق قولا صمد
 و به بر در صمعه صاعشنيجا كايك نواب وريم و برك
 خلا سندن ديو سندن كدرم **تم سال ايدر لر**
 عورت او علفي و اهر بر بر سنايدوك كه بوقدر لور ايدر
ولور بولور و برك وقتقي قولا كم بايد لم بولور به بر

ترسایا غشغشیا کا بیکر خواب ورم و یو و اتند و سید
کنا من کدم **بیت** **وستار** مثل ماتد وارور برور سزای
غلاما تند بو قد که **ولم یکن لکنوا احد** وقتق تو کور لم
یکن لکنوا اظوره اکا هر بو ت برست صا غشغشیا ک
ورم و بیکر زو غشغشیا بویم بین الله الله ایادی هر یو
احد روی له ایادی تنو یاری **صد** روی له ایادی
لم یلا و لم یولاد روی له ایادی ترسایا و لم یکن ل
کنوا احد روی له ایادی بو ت برست لاری اذن جیب لیل
حضرت وانه ی بتمش بیکر زوشنیلر کو کلا و ایندی کیکر یا محمد
تکره تعالی سکا سلام ایندی ایندی سکا و سکا استوا ک
برستند و یوم کر بیج برینغا مبر و بیج برانته و دردم و
و اول **قل هو الله** امر و روی و اول اوز بتمش کلدر
بن اجمق بر تدم آنوک سکن قیوسی وار و طامو یو تدم آنوک

یدی قیوسی وار سکن لیدی اوز بتمش اوز وقتق تو ک
بو اوز بتمش کلدر اوقید بن اکا یدی طامو قیوسی با یو ورم
و سکن او حیاة قیوسی اوج و یوم روی اذن جیب لیل
حضرت وانه ی بتمش بیکر زوشنیلر کو کلا و ایندی کیکر یا محمد
تکره تعالی سکا سلام و کله و ایندی اول بندر ک سکا و
دم اول **قل هو الله** امر و روی هر و قدر بن سکا و
انکا یلار اوز تو کوز درمضان آئی اوج بیون هم هر ک
یار کند ز و اوز روی رکعت نهم بیون هم قسق تو ک اول
تق یدی صرف اوقید بن آنوک اوجین غازن قبول قلم
ده کله بیون بیلینه حضرت وانه ی بتمش بیکر زوشنیلر کو
کله ای ایندی کیکر یا محمد حق تعالی سکا سلام کلور ایدر ک
ای محمد یو سور نهم جهالم صفتدانه وقتق کرسن
نهم جهالم صفتدانه برایت اوقید بن سکر نیتو ک

او تو که نکر می شالی طاسودن قریب عهد آمدن مستقر فصل
فصل نهم در بیان آنکه در صورت بر صورت یونان
 و بر بعضی یونان آن صورت یونان اول در کعبه ای
 یونان الحقیقی است و این کی التوندن و کی کشیدن کی بفر
 دن پس یونان بر ستار در دایره رسو که فانت کله را زینت
بجهد خیر و برین شکست نکر که نه نهند ندر بزم اوج یونان
 الحقیقی نکر یونان و در کی التوندن و کی کشیدن در ایا
 برفی که ایندیلو پس بیضا هم بر کسین تا اول نکر اندر
 دیدن ز بر آنکه نکر و غلطی از اوج عیب و کشند و غلط
 بوقه آنکه او غلطی را اول وقت که بیت المقدس و ده مید
 نوزیندر بلریندن عزیزان بر بلورمان املا اندکی نه اصل
 قبوله نوریت و لذتی مثالی بلریندر بحر قران و نکر
 کله کی پس یونان او غلط در **عربی** نکر اتسی یونان
 الوبی

الوبی در وی قلوب صبر وی صایح الیونکر بر در و یونان
 حتی قتالی انگری یلان قلاتا غیون بوسوه و در یک
قل هو الله صد تفسیر خدا این اید و هم هستی که می ده
 دیدر که عیبی نکر نوم پس یونکر در برینه نسطو تیر
 هر که بود نه یقوتیه در یونان ملکانیته در یونان نصاری
 در یونان اهل حق در یونان نشقو تیر اید و در یونان کرا
 او غلط سریم خود در در یونان تیر اید و در یونان نکر و کرا
 انزی سر یک تر که کی صیایه چند در در یونان اتسین
 که که علو آکیر مالک تیر اید و نکر اید و در یونان بر یک
بروم نکر نکر نکر یونان خیر و در کلامه ان الله ثالث
عالم اهل حق ایندی که یونکر بر و عیبی تو در هریم تو را شد
 پس حق قتالی اهل حق که کبر قالی غیون و انو و کلاتا بن بار
 مکتوبه یونان و در یونان اید و در **عربی** صد تفسیر قطبین

دسوال فاقتن کلورده برناحق صورت بکرتدن کلور
سن ایتدی ایوردن کلورم اوکلورده بنخامرا اوغلدر
عیدارمه و قاسم و ایوم الماره و رسول آن ایشند
ملول اولدی حق تسالی موسوز و وریدر انا اعطیدر
الآنزه یعنی ای محمد پنجون غصه لندک سنکر الی صلوات
برآقا لی صلی بر پیغام بوق صلیب اتانق صلیبدر بریدر
اسه اولو اوغلوک الیسه آفرمانن کاش شدر زن غلوردر
بیر یوز سیکه کاز اوغلدری سنکرتوت صلیبدر سنکا
ازان قلم نایبانه کز باوقلا سنکرتوت سنکا و کله
سنی وایه ویرک قلم بولاسه اهد مده عیدار ایدر محمد کاسی
ترک ایلدر و حی اندن کسدری یر لور سنکرتوت کینک
کسب غشایر و کما و قز کسب قز سچو کما اندر احد سنک او
تمده و الصی و اللیل اذ ابھی ما و ذکر بکرتدن چون توبت

خروج بر مسیح فقال عتابا بلربوار آده کون
مخنی که پنجون طور سن جوان و بر کون **چون توبت**
بتلی و رلو عتاب و کما المشر الا بوسکین بتتدی یر
سن اخشیان اذ بکری اقلیدن بگر که رضاسنک
تکری مغالی ایدر کسوت صکت ایچون حیت ایدر کیم
سکا طعن قلدر سب شیخ ایلام چون توبت بکا و کله سن
بیم چون سب سب کور **قل هو الله احد** بکسی سکا و لوه بدین
او چکن اندا جدم اول کسب سوز کله اندن سن و لوه
کول سن و بوسکا تنکرتوت کرم **ن والقلم و ما یسطرون**
ما انت بکرتدن چون توبت سکا کله سن
رکن **بکرتدن** چون **قل هو الله احد** بکسی سکا کله
الاصطبار **انما اعطیناک الکر و الاخره** منا فقلون کین
سور

بود که با ما می مکولدر بخون با او شکر که **مکان محمد ابا**
احمد بن دجالکم چون نوبت سکا که کی بخون جواس
 و بر مژگانه می که غریزگی انسان می در این بخون این شکر
قل هو الله احد الله الصمد لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا
احد اول وقت که عابد سکا صورت که ستم کونکس بی
 خیره یوسف ستم ایندل که **عوا چینی متی وانا علی مند**
 اول بندن کونکرا بدین آمانی اذن طوز لو کتقون مبرک
 عابد اینده یا ظن بخون همزین میده بی جیر و در یوم ترا
 اگر او خبر و در مدیس بن خبر و بی مک **و انک اعلی خلق عظیم**
 آندن جبرائیل اینده با رسوله اسکندر فک کون بر اوم بلند
 یکن فرید بر قدر بوسنی و جمال یوز کون سفده کون و کون شرف نوز
 خبیر ضیا اها علم جام فضل عدل حوض شاعت صفت
 جامعت با فکر صفت صفا عهد و فایح عری بلورم سجد

سکا که کسنا انکار **قل هو الله احد** که غنا زده حوق طوره مدنه
 مهاله انکار کوشندگی کس می زان محمد مشقت بخون و بر
 مده بوسنی سکا یوزک اوف و ره کی کس یوزک اندا جدم کس بی
 سکا نوز مشقت بخون و بر مومک **طه ما تزلزل علیک**
القران الشفی چون نویسنده سکا که کسنا انکار **قل هو الله احد**
 اول وقت که غل لاز و انکار است بران خان نوز که اختیار و
 دو مک بر لر رسنی اختیار قلا لرو لر رسنی در نیای عابد
 جوق سوه کون کون فودک که نیای اختیار قلا لرو کون کون کون
 انکار مشورت ابر مبرک عابد که نقیمه عابد و بریدی
 یاز سوال تده بن سنی اختیار قلام اتم اتم در خفا اول سنی
 مده بی بوسنی لنتین سنی که کامل عکسین صاحب کس بی
 معدن فضلین طوبکان ایتر سنی که **قل هو الله احد زید**
 بر کس سکا با مبردی بن خیرت ایدم محمد نوز
 بر کس

اولسه که که در کوزه قطره در آن قدر کلسن فرود و در طغنه یعنی
بیم حضرت خلاج و سندن اما الحی و ابو زبیر و سندن کجالی
در کوزه کلسن است **قل یا ایها الکافرون و قل یا سوا**
احد فاستقلوه یعنی است **قل یا ایها الذین آمنوا**
علی انفسهم کافران و فاستقلوه یعنی است زیرا که بگویند
کنند و اگر کلسن بوی و نشی و واسطه قله بیلر بید می سوز
و قسطن بوی بزرگ اگر کلسن سنی و واسطه قله بیلر بید می سوز
بوی بوی است اراد که در هر یک بیلر بیلر بید می سوز و قسطن
سنی او زدن جنوم کند و غطه قله بوی بوی استیم **یا ایها الذین**
آمنوا و بوی خطاب قله سنا سنا کوی تکی بید می است
بیلر سنا کوی اول **قل قلی قلی قلی قلی** اول قله بیلر بید می
قادر که سنا کند و قدر تر قله سنا بوی و بوی اول قوت
بیلر بوی قله بوی قله بوی و کوی کوی و **قل**

معظم رتیم مقام مشهورم قرآن حکیم خلق عظیم آیات
معجزات علو درجات بران معراج مقام محمده نوری نورده
مختر مشهور **ان فی اعجاز معجزات قرآنی** اوادی و سلام الله
تعالی و قله سنا کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی
سن طوری کوی سید سنا کوی **کم یبذلونکم ولدتکم لعلکم انتم**
رسوله م ایته الهی نه در این سندن نه نشان و دریم کوی
در ولیدیا و کوی با محمد ضی و بیلر طاب لیل و دریم و بیلر و تلویق
رسوله تا تلویق و کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی
ایرانی بندن و بیلر محمد است ای آبی و اوین محمد
شوقا عطا سندن کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی
آیت ای بوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی
و کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی
در کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی کوی

اولسه

لام بزم لطیف لامدر که سکا انکار تربیت ویر که قل
 قانکر قوتندون وقل لاسکر لطیفدن کلوکر قوت ویکر
 لطافت طوبه بزم ذاتنر کاندن تاج البیبه موصدر
 باشد قیاس بن حقه صفاتم نتر غنندن محد کوکلندوخ
 اورسکم که **ام علی قلوب اتفاقا** تا قل لام لطیفدن
 ققوتنکر برتتا ارمیدند یکسوز قیون ابرقلو «
 بغدادم و بیغام در مکین سنه ختم قادم سکا ذکر که
 بندن خیر و کین ای کوکل قوی و لطیف است ای نبی صغ
 وای رسول مکر امیت **قل هو الله احد** ای جان بلورنکر
 اول فکر قافیه فاقدرو اوله قاف بزم حشفتن قنای ای کلو
 یعنی مکن که بزم سوره انزل و لسه کرک جاق اول قناره
 قربان قلوب احصا امیند کو بزم لطیف لامد طوبه یا
 اول **صفت** یکی کو بزم اول بزم بلورن مزای میبکدر

بزم

برت بلاطعام و برت عنا شراب تا از بی برت با برتین
 کجلا اوله که وصله واکعب زار سلای بچلو بانی بویله
 خرق اولب برتین طوم قلدیلر و برخلاره عی اول ازق وکنن
 وصال منزلند ابره بلور **حکایت** فانون مصری ایدر
 بره رویش کوه محنق از بی جه و سنن کنش نوکب
 ظاهرا ولسن کوز لری جعفره و شمش صوره ماکر رویش «
 قنده کلو کوشا اینه هو قیو وارکن اینه هو نیرش اینه
 هو نر اچین ایدی هو نر کوشن ایدی هو ایدم سراوه که
 هو و مکدن اند مدر چون انراون اشندی کلدی جان
 و بری اما بلوک هو مکلر حاصل اولن عرو عی بلو کر
 حقی تعالی اهره کن نر تر بسکن فیکون الیرتکی چون نوبت
 اهره مکلر قوی بله کون قدرت ال الحله اولی او مکر
 تننده صنا سکا صفا کمال ایدر تنک سوزی متفق ایم قدرت نام

او از رخسار کوه تو سوسیلو او تو رمل عا شغل ک کوکل کتند
 و عتلی آوار ایلم بوهنلر جن بنی طوتلریم برقصدر
 صا نسلر بیام از نسته در سکر کیکر آهکی بون بلر سن آوارک
 صعی بیته نه طوتلر ک باه شاپلر بلکی صا لک کیکر کچو
 طغان ایددی بو اندندر کسنگ بکله ک کندوسن کچو کیکر
 اما شایجون برکلی شلم سن بن بیکر بر منر شاه و نا لمل
 صصه اراده برین بنم اچون اشلن لایم فیم ارقق شای
 شتن ختریم جوه اولدی اندر دهی عویرین بوشکلر و نا
 قضیه در ک نکر خالی خطاب قلاد **یا ایها الذین آمنوا انموتوا**
مالاتمعلون جاناساخر اولکوه سوزن بیلر حیف ولکوه
 ادون بر ویلا این لور با بر قولدا نده لوه اولدی اندن
 عویریز کدر که باشند ایغدکی میل اولدی اندن هویر
 موسی دم السلام هویتنا نندن کونیدی آخا غا جدن اتی

اشدن اولدی کوزن ک وحی وجه کوزن بنم بویر عمن اشدن
 اولسون بلو کونیکجا برویب در مک **حکایت** ابوالعاسم کبک
 سلمین زباندی نشا بورده و قشقا ایدر وی وعظمن لطیف
 سوزن سیدر وی بر سو خفته در ویش طور و کلاک ایدر ان
کان الامریتم بالحدیث فقد عفت کواش سوزن نام
 اولور سن قورنم کسین دهی **حکایت** بر با و شاه قشدر بر
 معنی وانه نیجا که باه شاه فانتن منزه ایدر وی یا و شاه است
 دهی دهی اینده معنی نشا کولر بویست او قیاسی
کلما قلت قلت احسنت و بالاحسنت لایطاع الذمیر
 معنی بوهدر که بر بنجه بن نسته کمن احسنت و کمن احسن
 اون و بیز لر ادری التون کون یا صا قی کوشلر که نکر بر یلیل
 او چه بود کتی بر طوغا نه او غزه ی ایدر بنم سکا بر سوالم وار
 ایدر سوالم کدر بر یلیل ایدر بوند که بن کونکر سکر ادر بن لطیف
 اواز

۱۰
ایمان کند و کلیدن طش از و سمل و لور سر قهر الیل
لا ادر نه اصاقور اوسین سسلطانی بهر قنق که بر
صنق کولکل پور و بر میجو کسیند کوره دخن اید طشر
اَلَا عِنْدَ مَشْرِئَةِ قَلْبِهِمْ حِكْمًا لِّبَرَاءِ مَا لَعَنَ
کودن اجن بکدر اش کور که یو خدی ناکاه **وما قدر ایت**
عالمندن **ان تجزونی طش** بغسل اولور کوز کوز کاک جانند
طلوس کاه در عالم طش مبتلا اولور عشق بر نوشد که
کونکل اوی دیو ابر صبر مشاعن نیهامی سینه قهر ملامت
یونک بغزوتجا صبره کور در و بر شارسه ایستری یونی فالیه
دیو که که که غفصت سینه روی و آری یونق پوانشد ملامت
قلاری قرایتی ستم قن سکر حکیمه حاجم وار ستم اوستا
عشق را اول بکاه او که نکر کور و روی بله کاک او کیت
صینق بغالجه را ستری چون کسوت صنوعی تون فالجی

الاصحاح یعنی اسرا اولور که کجی بیز یوتدن کرتخد الی
اولور که نطقه بر نطقسندن بلینو کوز صوبه صبرت
نواد که عالم از اول حسن و صفتن عاجز و سر کروان
فالور لور یخیا از کس خوبه صوتی ایریکوره رلور بر خیا کلا
کپور لور اکر صحنی بر یست با اور بدر آئی انکله و بدن
خسوف نقابن جکشدیر کور اکر لطفندن اوتب کن
انکه صغینددر و لیکر جکوی انور زلف صبرتد کوی
کندن قان اولور **هون لا اله الا الله** سلطانه و کور کور
کولکل منزین حال لوز بایستیز و منور فال اول و کلین در
کلا و اول کولکل منزین خرید و تقوی بر کسیندیر انشت
توزن کور در خاصون صابر و ناده کس و نر صفا
عوفه و نر مسکنت قنق قور کلام نور و ار اغابه
کجیا ران اولور جا رسکندن اولور در اکر عقل منقول
ریسا

یکرکی اولدر ابن بوق صیعی اولم برالوم صیم نچار ام
 آن نیم تا که تور بن یوزینه بقلم اول الوم خیلدین قران
 یی صندن اشعه برده ی بر قوی صندره با و شامو ض
 اولدی باه شاه قزین بوبله کورده ی بویج اولدی کوسینه ی
 اول بیکری حاضرقلا بلر بویه قران ان الله الادی قران کورده
 اچدی یوزنه بقدری ایتدی ای جان سنکس جالموکی کوریک
 بر قول ضعیف نه سنسدر بیکر بیکر اولدی کوریک بروروم سنوکی
 جالموکی کوریک بیکون صیام ناک بروروم یوزنی کوریدم دوری **تکده**
 پس نکوی نعا کوریک آد جبارا بر بر معنی بتون صیجدر
 بر معنی صنوخ بتو قلدی رصنا سنکس نکوی نعا ای ادراکو
 هر سنکسکله نیم جالمو کوریک بن صنیعی بتون قلدی کیم بن بتون
 صیعی اول یعنی کوریک صیعی بتون کوریک و جامله سلسله بتون
 بتون قلم کوریک صنیعی بلور میا بلکه صنفون قران اما بو

صیج

حبریت معنندن عجب سوز و مشلرور که بیجا بر علم
 پیور ران **المتعالی ظن ادم علی صیوعه** بتون عالما بوق
 هر لوسوز مشلرور اما مختلف سوز بتور کوریک نعا
 ادم لایق نقشی اوز نه بر سوزی نه بن اده لفظ بر الف آکی
 للام بر می و روم شکله ضی چون آکی ایامی اوز نه طریقه
 سیدانی اشعه سرفن برانی قلعتی التتق قوسه با بی اوزر نه
 کلن لفظه ففتی کیم ولورس آنکوی ایتدی بلورس **عزیزه صد**
عزیزه آکر اولنده نکوی نعا ی بویا قلو قونه بدهری
 ادهم او غلتن نه وارین این کسی اولورس طکلیلو بیکر بوا دم
 ادر بوا و اولو لعلله کوریک و حالته نه چی خیر و کوریک سوز
 الکلام **رحمن** رحیم ران کوریک انکار ادهم غایت حشمت
 اولیدر و بوا اولدی فالقون اولدر که شیو کوریک یوزنفل
 لور ادم او غلنی الی کوریک انکار بویال تزکب عشقوت با بوز

تکره ن فویق وقت و وقت و کولون دون تبحر صدق صنایع
عده و کولونه برسد و ک بود کلی **هو** آنگاه که برزنگه بوزن
هر بر آنگاه که یک به حدیث عقابا اوسم با فیه و رجالت ثواب
جنت که رزق اشجار اوله بود که **هو** و را فی خذ ظاهر او کسین خبیث
کولون بر قله بوسه کسین فی غیب لهما و نه سولیا چون **امله**
اجانق قرار طوطی حق تعالی بیوه مار الجبال بر بلبله که آن
ه الو وصف اینترنگی تعالی بیوه موشلانی جمع اوله حکله
کلا که قولوم آره بنامه زحمت که کوزسه بوزن راحت کوزب
صاکلوه که هر بر آره کوزبینه بنامه و آنوزن کوزن **ما هو که** بلخی
اوه مدر اول غیبه صدق طوطی کوزب و فی امینک بن غیب فی آنکه
نچینون مانندن حجاب کوزب عالم سلامت است کوزب کوزب وقت
هذیه مایه مبارک ساعت کوزب طوطی کوزب یوری مجلس
آنکست اوله قول جلیسه ارش حجب حضرت کند و ساقی ارباب

اگر بنکر که صدق کوزب بوزن مواندن قلبی بکره بدق قات
بوزن بر بوزن جانی کوزب بوزن کوزب کوزب کوزب کوزب
بوزن **هو** و کوزب خذ الله الناس بظلمهم ما ترک علی
ظهر حاتم و آیه هر دم و هر ساعت و هر کوزب جانی
جقار حضرت کلب زاری قلب بر آله اقم او غلغلی کلاه
ایچوه بر ضعیف قلا و کوزب کلاه قلعغله در کوزب کوزب
بوزن فساد و زنا جوی اوسه بوزن بوزن بنات
بوزن جانی جقار کلاه اولور بس **تبار** آنگاه کوزب
خاصیت اولدر که عالم کلاه **آنا** کوزب کوزب
صندره کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب
صغتم اولدر که کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب
اشکاره آنگاه کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب **آنا**
کوزب کوزب **هو** و کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب کوزب
تکره

و طبع بجز آن اشکونه مشغول شدن **المصالح بنیاد** می رسد
 حجتی حاضرا و ب دنیا در تکیه عیبی است اوصاف
 حجتی است که در بر جایگاه است که در هر کجا اولیاد است
 و سخن فکری است که **هو** کلک است این یک سخن است اولیاد است
 که می رسد که آن را در تقوا و التمس **حکایت** بر در رویش
 بصورت بر حکایت اینچنین بود که در صومعه صومعه بود
 قزحی در در غار صومعه در رویش صومعه هر کس که روز
 قزحی زلفه را زانند و ققار اولیاد است او سخا فرمان فکری
 قزحی در ققار او است قزحی مقابل بود روزی که در کوه بود
 سخن چریس در وینگر کوه کل و لایند سکوم صامی بل
 یک کلمه که در تدریس روان او سخن صومعه کرد و رویش نه
 اولیاد که سکای است که ای قزحی بلایم نه اولیاد اما
 اولیاد در بلایم سکای بود بر او صومعه بلایم بر کلمه صومعه

و وقتی در حاشیای ما همی عرض شدند که غصه و محنت آنست
 ار شد حطایب ز راحت بریز طوبی حال کمال این که **الزوت**
والعبد و ارب عزیز خویشی است که **هو** آن **مخلفکم ما فلا**
رض **جهنما** معنی نذر نکرده که در هر کجاست که نکرده که
 کل که در سخن نکرده نجات برندی و نیاید سخن کسین و سخن
 سنو کجین برندی کند و نجات برندی هر برکنین خطایب
 ماکوت عالمه کلو که ای جیسا ایکن سخن خیم قلمه که در وای
 میکا ایکن سنو که در تین صلفا حاضر اولیاد است اسرافیل
 سنن نبر و کجین صور و در سخا صفر و ای عزیز ایکن سنن کال
 الموشغول اولیاد و ای در ضوایکن بود کجین او جیسا بی آن مگر
 سنن ظاهر و نفاق قزحی نبر و کجین ای کنش سنن نکر که خا ماری
 کوبید برای آن سنن نبری در هر کجاست بود بی بر نامتای کجین
 و ای در سخن نکر که کنلین صومعه نفاق بلایم قزحی بلایم

روجه

ایدر سک کوکلکدرن ایمان خلمتق جقموم ویرنه **لا اله**
الا الله شهاوت کلکسیدر ایمان الکلوزید سبیدر اوان
 اکی حرفدر معصومه اول اون اکرندن صکتی حرف **هو**
 یعتوبکله و غلاری معی اون اکیری وکلندن محسوب کون
 ایدر سینه معی اون اکی ایدر وکلندن بیکری رمضان ایدر
 مهور سوره الله معی اول اکی حرفدر معصوم صولکنی **هو**
 آدم اوغلتک و چون معی ون اکرندن ریدر اعضا بیل
 حسی دوکلندن معصوم ترا وکلدر **لا اله الا الله** کلمسی
 معی ون اکی حرفدر لاجرم اکر سیری وکلدر وکل اولدی تناکم
 یواون ایلمرضه بخوره و غلط قوزندن بوکلدا ایدر مرفعی کولای
 آدی اولور کنا ووزندن اما بوکلدا کاک بوطنی مرفوزین
 قدرتی انجون بکر کعبیرا بیل علیه السلام دکل قوت و
 شکت برله خذرت قوشتهین بلد طلیب حییت حجابندن

اچدم کوکلک **هو** خزینه سندی بختلاری بونی قالا
 ای قوامین بویازان واضح وکولور اجدد کم صوتی کرو
 او باین کوکلوم کرو ورسون کداین دن خوام اونه لکان
 صویه بکره و بیلصوه کم ویرعل قزانه بن ویرم قوام سونی
 طلیب جقدن اینه ای ورویش کوکلوی قوش طوست معصوم
 حاصل ویردی ایزن بیوه ای ورویشی تمام التریله ورویش
 لکر قزانی کدره لری خنر طونل کیدر و لری قوی کلخ قیلر و
 قزاخلوت قایلر بکره کور ویش قون یکالان ورتنه چانور
 صدی صتی کندی چون اوکی کلده ابتد قان بن اول اکی
 حرف و صونوجن حصام ویرنه بوطنی کوی اوکی بن کدرم
 مدهی قوصورده بکره اکر اکی بیری چون سندن یکالوم او
 ذتم تکریدن اون کلدی کای بلخی ورویش کوزک بزودن
 ابروغه نظر ایلدی تنکون صاطح طون جقموم برده معی
 ایلر

حاخاکوز دارم دیو لاله و لیلیم بر کزده جعفر شوب این
 لکه حاجتم وانه ابرق مال ملک لمز آتی در آره دستور
 اول بر زنه **لا اله الا الله** دیوز خطاب کلور حضرتون
 کرای مسکین لاول و شکر فوضت وانه کی مزدر کشند
 یک فوضت فلدی کسدر کسور لاری سه اینک کشن تر **منه**
اولدر هود و یک کو کلی جی نوز بل طولاری رحمت و کزین
 جوشی فلدی سرتین خطاب کلدی کی ای حلاج و لکه اولفند
بلو طوره و یک عاجز فلدی کو کلک لاری بزورن ارتقدن آره
 دلکول فکرون آردی آمدنی کنی وکل طور بزسنوکی دلکدن
 انا الحی و یلوم **سؤال** چون انا الحی جعفرن ابرق
 پس منصفور کصوچی نیوکی ادر و بلور اود بندر بکلن
 یله صورت بلور **عاب** عاه تدر کچن باو شاهلور کرا او
 باخه کند و فلی اوینه قشوق کل اول قار واجب و لاری اول

طورشدر هر بر ساعتی قور قورن در تر عالم کزین
 اوله تر تمکن نوز یک و شندره در حضرت فوضت
 جکله طور رر قلیج اکثر فمانا طوطو لکه بر لکن دستور لوی
 سیلکا چون بیوج اوله بر کز دن ایدر **لا اله الا**
الله ابرق سوز سیل لوی بوکاد لیل قران در یوم یوم
الروح و الملائکة صقلا بتکلمین **لا من افلا الرحمن**
وقال صوابا فوضت غنیمت کورا کصمان باشه کلک
 بر لشکر و فی الورد سار و وقت کلاک و کلن ویزه که
 بر کز و دستور و لول **لا اله الا الله** و یا دستور و بر سیل
ازده کلکدر که هر صباح که فوضت کوز سنن آری ایزل
 نذا قلی لور ای باد شاهلور تحت و لقرن ابروب کزده
 اسیر اولور کوزوای کلک لاری سنی و شکدن سوکلور کوی کوزده
 اراج قلب بلا و جیمان کچی اوسب لاکور زیج کوری قاشق

حاجت

او کدن کجین اول طراح بکا چا غزوی لای منصور کندی
کریم کاباق عبوت ایله بنی طاشغ بر الو انعام عجار
الاسنه اروز قلم کجی بکر زلفیا عشق ازلین ایلم بن
یوسودا اجنت یدم کرم بر کشتی طایق بلیله دصدن
کسدی بفرم دل ب رایب کجوه سوزو اشیا نازا کورتوی
بوزمان شو لم بر تدی بدم کلن کچن بوزم بصورت کچک
اندنصل زکرایب عشق بفسوسلا اکشیر بار باره
طهر مز یوز بود لای کدره یلوا لیکو اولور بوخه خنده
صویک لیلو طاک کلام حنی بلنم که خویلدن بر خویلم او غم
یا بن بر زشته ای او غم روی بن بر مخلوق عشقند بخت
ندخت کوه م غایق عشقند قدر نصت کورده که
عجب المویس روی ای باه اندک یوز کترکی بیسی
یا یوز بولک شکر کتویسین اوله دویج بولک بیلی و یا عتاین

اوله باد شاکر عزیمون کندو بخت قدر شسته قریان ایلم بوز
لاله آید سلطان رحمت منصور ک کولای او بند قشوی
اولوی بیویه کرای منصور بزیمون قریان کدر وار ایلی
الهی خواد سوره بیخ سندن غیر شسته قدم ازده بر ارجی
تنم وار لایق اولور سه قریان قلبین دوری **بیت**
خواهم که سازم صد فانه راه پیش تو قریان ج باشد
بس تگری بولن باش جان ویره یوله غمت جان لرینه
قادر یولک حکایت یولور که منصور البره راه فلکان
یوزر کین بولن کوروی بر کشتی بوز غی ز قوت اوسته نوش
چون اول طاق کوروی دسدی بیضه اولوی چون اوکی
کلای صوره بکره نولک کجی سکر کورک نلورندی بتری بونک
اشیوارایه اوم کولور بر عجب یوز بکر لیلو بیضه ارا
سنم انک صخره تدرایق قریان کتور اولوی بونم
او کده

اشکلبین اول و ذوق قند بوی کبیری که بوی کوسه بی **شیخ**
شیل و حجاز و **عبد اول جانن الله** و **بیتکی** اغزیه شکر قوی
 دهی آخر جانن کیم **د** و سه طاشلا و **رعنا** اول لطیفه
 اوی شمعی بو صنف بزر و ویرا نیزی اول وقت غفلت عالمت
 بیم آوین اشک خوش کولونه کی شمعی که وصلت عالمت
 بی آگر حضور نزه اوین اشکها یا اشکها او تورم تناکه
 برکش سلطان حضرتنه حاضر کایخته اوین ابری یا احوه
 نازوس اول سوز سیلها کشی کشی قلاوزی منزلی اما چون
 استو چون منزل ابر قلاوزی نذر عارض جان بهتر جانلر قای
 ابر اشک چون جانلر جانته فاشد جان ناشنه کلو جانانه
 بلور ستر **من عرفت کمال** **سازنده** ممل اولور و نذر و در
 ابر کس که کس است **مثلا** بر کشی کند و معشوق دن
 ابر اولسه و آگر و صاند غالب اولور کیم کویتخان اولور

تجه

قیلکه بر مطرب اولسه قاتنه الب معشوقه کمال و صنف یاد
 قلب بتدر را کلا کلنور کا . بوی کوه بکوز و کاه کوزه
 یا دام بکوز کا . صاحب بنفین بکوز کا یکا قلاونی کل
 بکوز ناکاه معشوقه قیون اجور کرسه مطرب دکور در
 معشوقه نازنه الب مطرب ادرین فرق عالمتد بولکل
 و در وصلت مجلسی بدم چینی اوکین در کس مطرب انن بجز
 سوبایی بل **تقریب** قلو که همی کولکل تکی حضرتت علیانه
 ما دامکه قلا وقت عالمتد اوله کولکل بنمتد اولور دیل
 آگر طرب دره رولور اولور اما او صاف اولور اونی ذکر
 ایلر بوزنه جلیب لطف البیوب کولکل کوزدن حجاب کدر
 عقال قلا کولکل نه ادر ابرق سن سوبایی کین مستوق جام
 دو بیه **من عرفت کمال** **سازنده** و بوی کوه که اما بوانته
 همه شکر بر باده که کسین قین بیست اوله اما همی بر حدیث کسین

لوبنه نما ظهورک نشم که استند ز شمار اولسون نزن و بیان اینک
 بزاد ساجک نشسته اریز که مز اولگی قلا غرا ستمگی و دکلی
 و در لغز آنکه و **ر حکایت** مامون خلیفه صحنه آمد
 بر فیروز و راه کی اول صحنه بره و پیش صوره بکشد کم سن کم سن بینه
 بن اول و ن که خلافت بجای انعام قلم دیده ده من و وزیر فوش
 کلای عطا رسیده کی امده بزده می همان و بیوز که بزاد و لوز که
 از لوح قدر ترسک قلم بیان اما ن کو کلمه بزده که **اولیکرت**
فقدیم الایان بزاد و لوز که آنه موز صوبین انا موز محمد
 لفظی نقل بلکه کوز عیبت کوز میگویند و بله سهاوت
 کلون بنی کتوبن بن جوقه لطفی بلکه امده ازل لطفی اب
 لطفه و کوز برهم بزنی بن انا **لطیفه** موسی علیه السلام بود
 صفت عالیه انی محبت کاستند ز عشق نرین اجد نه کن
 مجلسه کولگی کوزنه جماله تقاضا قلوب جانوب **رت ایدی**
 انظر

انظر البکر بار رضا و نعل چون خوارق استند بی بو یو استند که
 جاهلی کز لکه کور سونی کور بی و دی خطای کلای که یا موسی بن
 کنزنی ایمن کوز که کند و بیجا نگو و ملکه کوز و نکر سن بی کوز
 سن موی اوج کوزین و ده که اندک بوز کوز سن و ده کی اولگی که
 بنلکه میگویند او چه اولوزم جمالزی بچن کوز و ده ای
 عاشق صادق و لر سکه که اسه جان مشاهد کلای بنلکه
 یو کن نعام کل شعور ندن طشر و بوق اولاکر حجاب کترب
 جانکر فلاغنه بر کل اوازی **کلا حکایت** مرو شهنش بر
 زاهد و راه کی یوز بله بر صومع عبادت قلند بر کوز
 ایست الهه صومع سنن طشر و جقد کی بلیس اول ارا
 که یوز روی صفا قوسی اول صومعده پور تر اده کی
 اولگی حال او که و شدی صومع کوز که قیوتی اچره بی برکت
 اوله زاهد و کل تسبیح الله الی یوز نه سوره کی نازار

اخلاقی زاهد کلاری قیوسن مصلحی چولدی ایتدی سکومورون
 کسه کلاری اوله ده کسب قیوی قندی ایتدی کدر زاهد ایتدی
 بن یون ابلیسینیا اولونجه اشندی زارا غلاری زاهد کرو
 قیوا وروی کوصوصی کدر زاهد ایتدی بن یون زاهد
 کین موی ابلیس غیرت ایلاقی قیوی اجری طلس کلاری
 کندوی اول قان صونتا زاهد کستوی ایتدی ائی زاهد
 کبا باق بن هیمه میدیدی یوزیک طلس بویوی چوره کم
 سن بزرگان ده و ماکس و کوسن کجا بن صکره کورنه اولم
 عبرت ایله **هو** و کلانه نین در اراق اوکیش **هو** و مکر
 اولدر که سسین بر اوج طلس بق بلس فلان اناک کلکن
 کلکن **تاک خاص کلکن** سلطان محیی یوزلد زاهد
 برا و ده کچ کزدی خلوت اول کور ابرق کسب یوره و بریز
 دیر سلطان ایتدی یوزی دعا اولد کربن کندو کسج اندون
 کسج

کزیم اول بندن کزیده بیسی اول حسن لردن بر اولو کجا ایتدی
 وار اول اول اچ نبلر کس کس جین بیخالدی یوق کجا اولدی
 اول کیک کندو تعلقات الوی شعیل زیدر کس شوکت برله بلبل
 القوب کلدی یوی جدید بروکن بلور اسکی کور کار چاق
 اصلش طور ر ایری نسنه یوق خیل فرقه بلور ابرق نسنه بولدر
 قنده طرخ بوشب کور باد شاه قانت کلدر طر شاه صوره کور
 الکی در خلق غنزه هیان کور غز کور کور لور صوفی قوی
 یوز کوره بلور صوفی ایتدی لرای باد شاه جهان بر فرور او
 بوالوق لراسکی کولر بر جارق اصلی صرر ابرق نسنه یوق
 صهر بار **س** شاه بیوه کی ابا شاه حضرت کتور بل شاه ایتدی
 اینه طوی کی بار طوی ایت اول کور کل جارق ندر ایا سلی ایتدی
 اینه خرد جهان اول اولد کور بن مسکین شاه حضرت کتور کور
 لیک کلر کم کور کل جارق کور چن شاه خذ متفق فارغ اولم

خلوت اول او بودم اول کور کار جادوئی اوله قویب
 کند و نسیم اولندم ایوم کسین همان سول که طوره جادوئی
 صا تالیس قلیو غزش قانی شاکر عکسبدره ریزه ده که بی
 بزم جادو غوز انا سر بلدن کلن بر قطنی بیونظفه را ناثر
 و حنده و شبستان اولدی کر که در قطنی چلبز لطفه
 بسل راه بنلان تکره ناران اوله غزه رکلا مدی **حور**
 تفسیرین بند ختم قلم انون چلبز که الله آه نه بشلیه
حکایت اوله وقتکه اصحاب کعب کینلری طلق بوشن ترزه
 فی کینلی استدی کندیلر بر قطعه اولو انجور که از قری کلبه
 نبلر موافقت ایادی بس خاریر که بیلا اوج یوزیل این
 لر اوله انجور یوزیلر بلسا تابع ایادی شیطان بدی یوز
 یکدی یوزیش ده یوزده یوزلی از در مغطلی اول انجور
 آن کورده یوزین کو که طودوی بر کوز **حور** شیطان کیندی

یوزیکر کس صندی صا غلله بونع برینا **حکایت** که
 بیغریان دیکر **تکته** اوله مغاروره بتان مؤمنلر ده کله
 ایت یول بونک کله ضار کسن بتان ایماندر ان کین
 کور کله رسن کتکه تکره تقالی برار شیطان ایمان کور خنده
 قلسا بر که **حور** زردن شیطان صمی ورمک زردن ور
 چون **حور** تفسیرین فارغ اولدی بس اتم صغیب یوزده
 تفسیریه و تلوم **حکایت** بر کون او بس قراق اوین
 دور ووی کسده قنوق کله او نون نسین بولندی طودوی
 صحابه جعدی یوزین کو که طودوی ایدی الهی هوا ده
 ایدچین قوشا رسن ک یازده کیش کیکوستو که بو کسندن
 نوالا تم تو قنوق رسن و بریب مدی کوز خطایه کله کیک
 سن وارا اول انکس تمام اولدی چون سن یوزین خضرین
 طودو تک مدعی نیاز که بره عرض قلدر بز اول الهی یوز کوز

موی امدی بوسکین ضعیف بر اوج فوطی قدرین
ملس قله فی اول اولیا سلطنته اویب نیاز و لیل
بلوارب یدر آهی قرآن بهیکنن اوجن مسافین خوشلر
سکک و نیوت زیندن بکوشن اهاوت کیلار شکر اول
السندن نوال بوسکین ضعیفک لدر من و رب کزینک لاله
اول خیزن قلا کاکر و پارتا بوسکین سوبکله **الله**
صغندر زنه فی وکلکله اکا صغندر تا **الله** رحمت کوکو
کزانن بوطونه اسدا امدی نکر فی تعالی توفیق و کون **الله**
مرکب در دست حریفن بر الیف کاک لام بر من الذی عجز فکر
اولم قدر الیف فی مرکب سار اوج نقطه من **اول** تقدیر و ج
القدس مر لور **النجی** روح اسه بر لور **واجب** روح الامین
میر لور اوج نقطه کله روح ظاهر و امد روح القدس
ظاهر نفس و اجن میر لور روح ظاهره نفس و امد

و

هر بر روح الامین ظاهره نفس و امده میر لور نفس و امده
سوت میر لور نفس و امده و آیت میر لور نفس و امده
الآیت میر لور امدی بو الوهیت ک ظاهره باطن و امد
تاکون تعالی بیور **هو لا اله الا الله و الباقی**
پیشا بیور الوهیت ک صورتی وضع ایلا اولیا اگر صغندر
کشفنا یلا بر شیل **ادم علیه السلام** نشن لک ادرین
تعلیم قله بر هر رشتن ادرین وضع ایلا بر هر رشتن پیش
اکه یلا ادرین بر هر رشتن ادرین بلاده بر هر اول
اول بیغا موعظی امدن تا محمد و کین شریعت رتا و و
محمدی نام اولدی نتا که در سوله هم بیوری **صفت لاجت**
کلام الاخلاق یعنی آنکون برینا کله انو خلقاری و
و کون کزیندن لری تمام الیم مراد و بوضوری وضع ایلا
اولدی که عالم ایدر برین عالم غیب میر لور **برید** عالم شها

قلب و بر قلب دیگر که در او نور **عقل** مکانی است
بسنده در ننگه ز قلوب واسطه در قوای در زنده جان **کمال**
قبیل **متکلم** در در زوایا که جانان که صورتی در سینه در سینه
اول صورتی در سینه خلق در طبع **نفس** غریز **ایمان** متقابل
سند و رنگ غریز **ایمان** که مخلوق است در قوای در نفس و فی دو
کندون قوای در زوایا که در طبع در طبیعت تنزل ایوان
طبیعت در طبع صواب **ایمان** بسند در صفت **میکان** **ایمان** **کمال**
صواب **ایمان** **کمال** در در غریز **ایمان** **کمال** در در سینه
معنی و در که **الله** در در قوای در تنزل **ایمان** در در سینه
الطبیعه ذکر **ایمان** اول که در عقاید **کمال** در در تنزل **ایمان**
در در حقیقت **کمال** که قوای در تنزل **ایمان** در در اول **ایمان** در
و در در عید و در در در بنام **کمال** که **ایمان** **کمال**
موتی در **عقل** در **عقل** **ایمان** **کمال**

در بر عالم غیبی فرزند عالم شهادت دنیا در نیاید
ایمان در در سینه که در در در **ایمان** **کمال**
ظاهر صورتی در که در در **ایمان** **کمال** که **ایمان** **کمال**
و در در **ایمان** **کمال** ظاهر بر خطی در **ایمان** **کمال** که **ایمان** **کمال**
حقیقت نقطه در در معلوم در که **ایمان** **کمال** در در **ایمان** **کمال**
اول در **ایمان** **کمال** نقطه در **ایمان** **کمال** در **ایمان** **کمال**
بوقوع در در **ایمان** **کمال** علم **ایمان** **کمال** در **ایمان** **کمال**
الکمال معنی **ایمان** **کمال** که **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال**
یکانی **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال**
اکا **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال**
نفس در **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال**
جهان **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال**
اندون اول در **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال** **ایمان** **کمال**

قلب

کوتوز ورت ملکر شرعی کوتوز ورت امام بر الوضیف
مالک خلیل شافعی ننگ در عمان عولست یور صا شرع
دهی شرع مستور لیدر هر که شمعند و دوزخ عولستین و دوزخ
و عولستین و دوزخ **قصه** بلکه الله مر کبر ای اختلف
صوفی و ای متفق حرفون او که مختلف و ربوی الشک
و یو که لوله و یو ایکی عفت دهی طیارقن براد لشد و از آن
قلیدک **و سبع علیکم نینا مین و باطنه اشکاه و نمک لک**
اولور که عومدن و دوزخ که قوی کو چکه صورت کید روی
و لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم و کولو نمک لک ثوی
اولور که و دوزخ ایچ ایمان عوفت تبسبه قلمی و سوزین
اولور آن قلمی الله آنکه عظمت از آنی اقتضا البرک ایچ
سند که دوزخ ل اولیم **اتما رحمن رحیم** آنکه لک ثوی اولور
رحمانیت صفت بر خلق و دوزخ که روی پس قادر بر کمال

منزلند **موسی** عقل صورت در **عیسی** جان صورت
محمد علیه السلام نفس منزلند و کلندون قور و بنابر
دین ورت کتاب تنزیل الیلر صحنه یودیت اخیل زوقان
صحنه کول صورت در **الله** الیز صورت در یودیت عقل صورت
الله اولور لام صورت اخیل الینی لام صورت در قرآن
الله حسنی صورت در بیس بیخا مبرون ورت خلیفان
بیخا مبر لک در لندرا اول ابو بکر عمر عثمان علی رضی الله
اجمیع ابو بکر کول منزلند و **عشر** عقل منزلند و **عثمان**
جان منزلند **علی** نفس منزلند و **البرون** ورت لام تنزیل البر
که احمد مالک ابو ضیفه شافعی و یونیزون ورت کن اسلام
تنزیل البر که ناز او روح زکوة **محمد ایمان** فی اجد تقادق ورت
البر و فی کن ورت صدق اطلاق کولک و صتا عولستین و عولستی
فلسه شرع اولور شرع صورت نوزک عولستین شرع اولور نوزک
کوتوز

حکمت بالغیر را **الله اقصی** بانیست بدو قدر اهلک تاریخین زین
 آدمی الله امیر فلان کنست برده اوله که **رحمن رحیم** اوک
 مجاب اولیدین الله اوک عظم قدر عالم کویندی که نکو بیجا
 علیه السلام بوله ان **تقها با من نور کشف لاجت**
عجات وجه ما انتقلی لی بسنی یعنی حکمت بالدر بر اوله
 بر احد کشفی نورد کست بر ناید و صفت دکونه فلک زکوه
 و صوفی بوالری و بحر محیط خلق کسین و واسطه قادی
 الکر اول واسطه لک صوفی اولیدین کشفی کسی بر ایدین کویندی
 ابرکه **اگر در ضمن رحیم** اوله حق تعالی عظم کویندی واسطه اوله
 کوی که نهر و منی اولیدیکه **الله می** اولیدی بلکه **الله اوک**
 هبیت عالم کویندی بری زوا که **الله اسم اعظم** را اصل شبر
 نجه دلیل ایشرا و اسم اعظم الله اوله دلیل اوله که رسول
 دم بر کوشی کوه که نماز فلور نمازین صکن بوسعی اولدی بده

الحکم

العلم فی اسئلک بانک انت الله الواحد الاحد الصمد الی
لیربطو لیربوا ولیرکون له کفوا الله ان ذن رسولهم یومر
 کیم تکلیب بر اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 اجات **ایر ایت بکعب** نه روایت ایر بیجا بود که بیجا
 پیوندی اسم الاعظم **الله الاکبر** در روی کس بود اوله اوله
الله اسم اعظم اوله یعنی دلیل اسم اوله اوله اوله اوله
 صفات نیک ذات صفات نیک کبریم ذات صفات نیک کبریم
الله اسم اعظم اوله یعنی وجه اوله که صفت اوله اوله اوله
 صفت دینی اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
در وجهی دلیل اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
مشلا اگر المن کورین بته فلور اوله اوله اوله اوله اوله
الستوات ولا درضی الکر اوله اوله اوله اوله اوله اوله
اسم مستقر له حکم الستوات ولا درضی الکر اوله اوله اوله

صادر او بشیر نیکو بر سلاطه کند و نشود و در بر مشور که اولی
 کند و اولی آن بزرگوار تا که اول مشوره و نیکو که اول باشد
 نردیس **اللهم** آدی بر نیش و کید عقل او آن بگنجران
 و عالمی تو که حقیقتن کرده آن **وعلما تصح قدرا** یعنی
 نیکو نیکو آتین ظهور و آتین ظهور معرفت بر **سوال**
 چون اقسام اعظم اسم اعظم که خاصیت او آرزو اولی و ما
 قلنا را حاجت اولی و در اولی و در اولی و اولی و اولی
 دلور اجابت اولی **جواب** بگنجر که عاقل شکر طوری و اولی
 نکلونان که شرایط و اولی شرط اولی و ما حاجت اولی
تکبر و **شکر** و **الدعاء** **مفتاح السماء** **و استسما** **لنقح اللیل**
و آخره **الاخلاص** **و حضور القلب** یعنی دعا که کل طوری
 و خلل اولی و کل طوری در اولی و کل طوری
 نانی قرآن پیوری **فادعوا الذمخ** **لصین** **له** **الآیة** **بهاصل**
 دعا

دعا و اخلاص در حق حضور قلب در چون اظهار اولی و کل طوری
 صفا قرآن حالش که آنکه که منون کرد و قلبی و بر شرط و حق نیکو
 پشامین صلوات نیکو در بر پشامین علی ام پشامین
الدعاء **موقوف بین السماء و الارض** **ولا یصعد حتی**
یصلی علی **فلا تجعلوا ان کفر الازکی صلوات اول الدعاء**
و اوسطه **و آخره** یعنی پشامین پشامین که دعا موقوف
 بر آنکه که از کسند تا کجا صلوات نیکو قبول اولی و پشامین
 کادیمان بر حق کجا نیکو در حق کسین پشامین کس کس قول
 بون فام بکل را نیکو بون حق الوردی کل او که پشامین
 آخر پشامین جانی و صد طوری نیکو پشامین نیکو پشامین
 دعا و او صد طوری نیکو و اولی و اولی و اولی و اولی
 بن بنی کوب صلوات نیکو که دعا کوز استجاب اولی و اولی
اما **بعد** **در** **پشامین** **صورت** **پشامین** **که** **نور** **پشامین**

سند او که تکرار آن بنابر ارباب کسب پدید می
آید تعالی سوره یک را موسی خواند **و ان السموات السبعون**
و من یحیی فی کفیه ولا اله الا الله فکفیت کماله
یعنی یعنی که بدی قات کو کل و بدی قات برتری ترا
ز دیگر بختند اول **و لا اله الا الله** نواب کشتن
اول **لا اله الا الله** نواب کلیدرین بوعنایری الله
اسم اعظم اول **اوله اوله و ربی و بلی اوله کم الله برآه**
ص که عقل آنکس قیامت بلکه بول بوقدر سیم اعظم
ا و طغ بوا تسبدر **اوله بیتی و ما اوله که قرآن عزیز**
که کند و کلا در حق تعالی ان بول بشاریک **بسم الله**
و و تلم بالوله اوله کتاب نه و ارکه اسماون صفاون حمد
شاهان اظهار ایدون اثبات مجددن فرنگندون انزینی
و ان و عدد و عبده ان اخبار مقصدون و کللی **الله اوله**

که در آن کثیرا **تکم تلتون** و بول اوله کزوی ذکر الیلین
مع ایلیوب بیورکی **الذین یذکرون الله قیاما و قعودا**
و علی صیواتهم و در سوره حضرت صلی الله علیه و سلم بیوریک
مفتاح الخیر الا الله یعنی ایمان کلان اجمعی اجماع
عکس کسب **الا الله** و مکرر بکار مخلص ترک که کلند دریم
بوا اوله اچلور متورا و لور بیس **الله** اسم اعظمه **اوله** کز
و جا اوله که رسول حضرت هم بیوریک **افضل التکرار**
الا الله و افضل له **الحمد لله** بیس چون ذکر و عاتک
یکری **الله** و اوله بیس **الله** اسم اعظم **اوله** و **حق**
دلیل اوله که اچلور عوایت ایلور رسول حضرت تکرار
موسی بند الهی بکار بنده او که کسبی **انکلا** و کم تلتون **فان**
قریم اوله **هی** تکراری خالی بندری موسی که بی قریم و لرک
الا الله الا الله و موسی بتول بون و کللی **فان** بولر بکار

بیت

معا اجابت و لغز ايتوى و ونگ صوك لغتق و حق و بغير نازك
 صوك لغتق الشى بغير ابرر سوره حضرت بونك كوك **الو عا دى**
الاحاقن و لا فانا لا نرى يعنى معاك اكله فاست اكلتس او
 اوله معانق اولمز سعید ابن سعد بغير وايت البركيتا
 مبر هذا يوراك و فندع م عا بر كرتة اولمز بر ياك و فندع بر
 صحى كا فزوزن قال البركن و بر و بابت يعنى بخرن ابو
هرين رعد وايت البرر سوله م بونك كوك من مته
ان يستغف الفذ **عند السد** يد و الكرب فليكن **الذاعا**
فانها يعنى بر كم سور سرك قتلوه و غدره و م نعال
 و كعين سحاب فلو خولس و راضلق و قتلن دعان بوع
 اليسون و **وهى** اوج كشتك عاسى بر كرتة اولمز بر
 اوج طوق اوجين اجين **وهى** مظلوم و عاكسى **بها**
 عامه بيلك **وهى** بونك كوك اوج و عا سجا بدر اوله و عاكس

ابا بنده بيج سكر بوعدر بر مظلوم و عاكسى ظالم و جنت
 و بر حقى غريب و عاكسى و انا انا صكسى او غل قر حقتن سلما
 فارسى روايت ايدر سولون م بونك كوك **ان ربكم**
كريم صيتى بن عبد اذا رفع اليه يديه ان بره صها
صقر يعنى نزه چلكوز او تخدر كركمير كرتك كركى
 ان كرتوب كاهه قاله و قوله او توتر كرك انوك ان
 بوش كندون و **وهى** رسول بونك كوك صته **لوان** ليهود
حاجية الى باب بوجهمال و **طلبى** فى قضائنا لم يرد
الى باب بوجهمال مائى مته يعنى بفا بونك كوك
 بوع كرك بونك كوك فانتق بر حاجت اولسه و بونك كوك
 فامع استسا ان بونك كوك بونك كوك بونك كوك بونك كوك
 و **وهى** بونك كوك بونك كوك اوله اوله الكرم الكرم بونك كوك
 كورن كرك حاجتو سكبى كورن كرك حاجتو انك حضرت بونك كوك

ایلیر آن کهنند ان مردم کندرم مکرم صغای غفلت کوه
 اعتقاد بر این کور و اولیه نتا که ایدرسین رضه
 س وایت ایلر سوزد نکو ادعواته و اتم معدن قوتون
بلا جابه و اعلموا ان الرکلا یستحیت عالم فیب
غافلایه یعنی صغای شوله حاله تکله که بالوکو کلان
 هست که اجابت اولور بکلکه اول معاد غافل کوکلان
 کلوران تکله تعالی اجابت قائم **حکایت** ذی النون
 مصری ایدر کافر ستاند و ادم عبت ایچونه کورم بر کشتی ازل
 ایچمن دکر لور وقت غذا بلر لور صورده مکا نیک صوبی
 ندر ایتد لرا و لوصتم بازلر جنم غفلت اکره صبر لرا جانم
 بیست مسدل ایتدم بر کشتی که کور نرا شتم صتم غفلت
 اکر و نچون کبوعو سبت نولم صمد که ارم الا کرمین در
 کوزه کورمکی و قوتلر اشتاکی و رندا اول ان غفلتله اکر کماله

شاوله با لوه و عاصیه روم اولر **تکلیت** با یزید هم
 بویک بر یاسبان کورده اند کورده و یوجا غصور بکر هم
 کلمه نالوسینی ایتدی بر عثمان آنکس لورم با یزید ایتدی
 هر کرا اکتان آنکس سینه آنکس یو بلر غفلتله ادمه و وی
 بیس اصله عاده حضور نظر در و کسکت لکر **حکایت**
 سلیمان م ریاضت بر زمان یغور بیزدی اوسیلو جالوز لور
 کلای سلیمان بونه کی سنستایه چند یولین ادر کی سیدان
 کورده بکر بر قوجا چون صنعت لور یوجا کوب بولور کورین یو
 طکوب کور لورین کور کور کور جلا بن مناجات ایلر ایدر اعلی
 ادم او غفلت لری بوز عیون بن ضعیف جانوز لور کسلال
 قلله در قوجا بون و بچ کور کور بوزی بولاندن یغور یغور
 سلیمان م ایتدی و و ندر کور که صغای بوز و کور قور غیر با
 غشاید و وی **حکایت** بر کبکی اوجسی وانی بعیش

صبر کی ایک آوند آیدی بر کون قن استیع طوری قوی کون
کوندی نکامه بریکه لاکوز اغسیل اولی اغز نند چغیطیل
کلر لکه صوا جلا اوله طوز غی کورب کیر ووندی لکه کون
کون مدر لکه ووصو کلر لکه و کورب تو قوی بریس کیکه یوزین
کوک طوندی بر کیملهی کول نورین بولت طوندی بخور بعدی
سیلی اذی کیکه قنآ قنآ اچدی کور کلر وکی بولم لندی اذن
اوجنو کور غلا غنا ون کلر لکه کور مرمن تا اوتمز سین
شول بر صوان جانور کیم یوزیم حضرتن طوندی بران رجمز
صوییل صورتج سنوکل صونکاج حاج قادی ارسدی فی یوز
برم حضرتن طوتب رز کلر نغزین کلرین برم جانور لوزی
اچیکه سین بر سکار رزق ویر میا ورمی موی اوجی بون اشد
منا سین بر تب بیانه مشدی جلا واصلوه ون اولر برین یچین
کرسنغ ای و عامراج بر له کلا یون حاشا کرسر و تندل کولو

۶۶

صکاسندن کیمز و محروم کیمز صولت موسون قون ننا محروم قون
تا اوله باشن کیمول کول اوله چاره دکال کیمک حساسی قبول
اوله وعتسی کول اخل **کاجایت** اووه بیخا میوم و من
کناه اهدون صفاق صافی ناز کیمز لکه سمجی کلر کیمک غیث
حخت اده کیمای واده بو تا ز بو کوس کیمک کیمز و غی اهل وینا ۲
کلرین ووی جون ووه کیمک ایتلا اولی نماز لکون اوسون
بمخو کیمز یشلو بو یشلو سیکه سیکه سمجی واده کیمک
کلر کیمک یادی وون بو کیم کلر ووی بو کیمز ناسر کیمک
استه ووی **اقم علیه السلام** بون اچان صدرین قرار طر
ناج کلن حلا کتمز ورسر قوشوسن صوف در راه
۳۶ چون کمدوی یور ایش نینت ووز نیشیت بر کیمک
کولاند عجب یوز باشار خطاب کلر کیمک اقم یوز ظاهر
نمسوز اولر کیمک و بو تره اصلو طوبون نینت سول کول کلر

۶۷

بزم سوگواران بود ظاهر این که ناسا کلو بیستی رسووم اکنون
 بیورد که **هذان حرمان لکورا متی و جلیکاناتم** مثل
 زرد رو کوش زنان . و صبر در و موش زنان یعنی التون
 عورتان تو لعن و در عورتان التون بر سوور بزم بوزن بون
 الخدی که ز تریا کتلی صفندی و عیبی که کتلی کیدی ز تریا
 بیغامبر کون در کلین کنند و عویب بود کن انکی صلیک
 خطاب کلیدک المبریاة و عیبی و التندی نه کنزک بزم کول
 کنز تخمین و مکدی کنزک و **سماها من روح** و بزم کول کوز
 برقی بقدر سوزن که سوز بیزوی بون زیاد کنزک لاجرا
 سنن هقی بوشن کبی خون حرفن زند التون و رسک ابدا
 الابد ایکن کول که کون بون ان التون سنن بوسر سقی تون
 اوه بلو کونید و بزم **الله** او مزه آه قرشیدر **الله**
 او منجر اخیل کول کور بون متورا بلو که بیستی کوی کور لند

التور که **التور السموات والارض** مکر کول اولی اولی که
 مختصر جملای اول اتا بزم سالک منزل کول او بزم معرفت
 سلطانک خست کار در متورا و منز الایم جمان بوزن بون
 کوش کول مشرفندن طوطی منقش ترا کول فی طاق کور اولی صفت
 بون طوطی و طوطی کول فی طوطی و بون او با نقله و بون
 چون کول او بزم معرفت حاکم او و بون عالم بون کول که
مسائل الولاية لله الحق و قال ج الحق و زعق الباطل
 بر باد شاه و انک بون کول منزه طنلور عینت شفق کول
 اسحاق ضحی اکنته لطف کیم بیست بون زان مرد غی شهن
 بر بون شه و انک بون که شه و کول بون شه و بزم قصد
 ایلا که شه و بون شاه ضری و بون شاه و بون که شه و بزم
 او که شه و بزم بون بزم شه و بزم شه و بزم شه و بزم
 طلت و لحن خدان جهان آفرین و مکر و لورده فی و ارنغ و اراک

واری همای دارین جان و در بدیع بنوع جان اندر دم ماورای
 و عیبی نچو پور **الاستحی** **للعباوة** **من جمیع التریة** بوسه مسلم
 شیده مکمل و نورک لایعتر جملا فلا یب کلا طیبه و فی الله اکا
 میرور انا قوتند او غلتاری مستقلیه فی الله اولدر که
 جانری تن اجنح طوز و یو پخلر قاتنح الکرک صلح الودر
 یعنی **الله الخلق عن صکر الهیة و الاحاطة بکلیتة** بوسه
 معنی اولدر که و کلی عاقلک عقل جبر اذرا کتک تالکی
 بلکه نه فوسدر **الله** اولدر اکا بلور صوح نیرا **الله** اولدر
 آه قرشیدور کمر که بزقلری برعید صکر **الله** **من یغفر**
الذنوب الا الله کدر که قللک بنس اق قلامکر **الله**
 و تعلد که چون او مکر جان تن قلبن کلک و یوه ک جبار تن
 مملکت یوردی بر فو او و بولور و رست مخلتف نسنه
 اور ز بنده پیش بلکه بنوک بقاسی یو قدر جود کلین

تم

نظر ایلان نیجه سیکرت بیجی جانور کور کورک انواع سباعیدن
 که بر بار جنگ ایلر و برورینه زخم اور در نقل تار کور کورکیم
 یدی بشلور زده عا هر طرف واری **حوص الخی** **حصد**
اوجی شعوت دردی غضب **بشبی غل التبی حد**
یدجی کبر در بر با شیدا اغزین اجوب قصد قلنتک انا
 یوده بیس بو نازنین جان بو یو بیکر یله دن بر و جلیقتلیقی
 قوتلو غند یوز پیکر زده تربیت بو شمدی کور کورک
 اور کورک اول عورت حضرت کلس قدر کاشمدی کور کورک
 سندی بلدی فراق اووی اجنح بنفا بشلور و یالور
 دن دن هر لور کور کورکلا وکی وقت نغز مرکبه بنوب کلنک
 یوکوز اول مرکب بو کورک بیس بو کسیرن یون صنفدر
 سیر زده ایلان خطاب کلر کورکای کی و بر یو یقین اولغا
 شیلور کور کورک سندن بو سنفلی کور کورک سنی اند اول ایلور

اشندی چون اول کال کی کوره کی ارتقا رتقون طوبه عن
 التذوق نیاز ایی بیله کی استدی بر وره کال بوغیه
 مستنا فکله برده و کولک سکر وار بو بو سیمو غا کرسنگ
 وار بهوله او بر بو نونل ان سندی ن بر وضعی قوش طوب
 ایله کرسنگ عنایه کنه ارتوق نسته و کوله دهی خطای کله کله
 ای ام اول تسبیله کر کره قوه قدرت قوتله کور و کله بونل
 گند و ارتقا رتقون مغرور اولسلا و راجم بچیک بیلان برده
 بزم غمتر بو سنج او بر لره **و سخن** **سینج خلدک و فقت سلا**
 قوشدن رتق نسته اولدی بل اکتق عجب فقت سکر
 نیاز به کسند بر واز اوردن بر حکم فقتین صید ایله ک
 هم اوله وقت کوهی کله بهینلا اکتق رتقا ظلمنا طوز
 سخن عاجز لوج صحر کسند قوت سن **انا عذره منکسره علم**
 ای کوش طوبه سن بو سکر معصوم اولدر که ام صفی م

وریدک بس اول آنکس غا رکه ده ماغنه اوره ی فوزه ماغنه
 غا رطوبدی ام اغسروی چون اغسروی کونل چاره جهانه
 کله کله کوهی کسنگ ر و شتلق شامه قلدن **لمدی**
 بو سیدلری خطاب غزت کله **بر سخن** **و کله** **ام ام**
 سنی الحون بر دم با حله الکتی بر حکم طوبانی اسکن و
 هد یه کلا اولسون دهی او غلنگر که اولسون اول اغسند
 هرت نسته حاصل اولده **وی** **تکلمه** **جهد ایله ک** **وری** **بر**
 حکم طوبانی اشکی **وری** **جان** **غزت** **خطاب** **بندوب**
 تنق آرام طوبه **وری** **دهی** **عیسی** **اول** **نشدن** **اول** **ک**
مو غظ **جان** **ده** **ماغندن** **کر** **و** **و** **کر** **کر** **فایز** **عی** **ولدر** **که**
 کند و کونیل کوره کند و حال نید و کن بل و نه بر بندن نه بر بند
 اورد و لر بل تا عجب ایسا ام کند و سن کور و ر جهاد اغصا سی
 بلجندن بو فرتقون ماکوست عالین کوهی فرتقه لر تسبیح

بر حکم تشریف بولی اقله بر الله و بولی سیدین بود
 انجونه و عاکلری الله اولی نوع صیگر جان بوتسا
 کلا و کویق و بوتنت بخیز قلد و عن برور و لوه فی و سلا
 کی اشیت بو ستریک کند و جوهر کند و کین بیلسن **نوع عرف**
نفسه نقد عرف بر تبه حکم بر کس سنی بلا کوک قدر که
 سنی بر تدی ول سنی بی ندن خبی کلینی چون از رحمن
 بدن ترکیب تمام اولور تقدیر جان شاه زاده کی چون بد
 ولائندن بر خشت بر قلو اول تخت کاهل آدی کوکلر و اول
 کوکلر بر باب صنوبری اندر جافا قیچندن آب حیات برله
 بغوشدر یا ان محبت خزینه کسیر و چون بوخت ارگست تمام او
 لور جان فی جانلر جان زمانه مستغفر و کرتن ولائند سفر
 ایله زین او کلیم فی تعلی تکلری بر تدی بوئلور قوشو طیل
 بیسن او قدر جانلر بو قدر اسرودی چون کرو کند و لرند

کلد بر ایندیرو الفنا و سیزنا سمعنا من افری یعنی در فی
 بر نه اول کلام اشندره از خطای کلامیکه اولور سر بر کر و
 اشدا سنزه بو عالم دن تن عالمه سوزا لیکرتن واسطیلا
 بو کلام سیزن او قیم **مثل** خلاص قیصی بر اولو بیکه او غلیدری
 ناکاه لبتنه عاشق اولدی لبتنکر بر فرغجه خادم واره اول
 ظام لطیف جبار بر بر قیصی لبتن حضرتت الودعی ارفون اتون
 چا کلامیکه لر عزت نفا بن بوز ندن کدر بر عسوفی جلال قیصی
 جلوه ابروی قیصی نفس مانی اول خادم بذله ابروی برسی
 قیصی یواسدن عیبلا ارقیصیل بتدی نه عیبکیز جانم اول قوله
 فدا اولسون زین اعسوفی وصاله سبب دلونه کی **بسی**
 چانه فی تکی تکلر کلامنه عاشق اولمشدر جبار عالم حکمت
 یا لغ بر له جان تنه قور قلا غجون کند و کلاسن و بر بری جان
 صهی کند و تقدیر علم معرفت شوقندن نس و ارسه تده ایجا

قلری فی الجرحون کو کل تخت تمام اولور جان فرمان کلور که
بسم الله سفر وقت کلور چون جان سلطان کو کل تخت
 اولور تختی نوری جمع اعضا یا بلور کوزه کور کور کور کور کور
 و کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 انزی جمع ولایتی ارشور جراح خلاص اندک له بر کانتن
 اما جان جن اولور چون مؤمن جان روحی کو کلرا و تن جم
 اعضا رعیت لوی و کلور **رئیس** کو کل پایه شایه ای و
 صلاحیت اشکار اولور صالح رعیت جنت نعمت و در قسوة
 و کور عا دل باه شایه ضرور و سرور قرب و برار و کور **انا**
 کافر جان ظالم باد شایه بکرم مؤمن جان عا دل باه شایه بکرم
 نغدر که عا دل باه شایه فلا جنت طاعت شایه سرور اولور
 که شایه و کور نواب اولور رضی باه شایه و کور نواب
کلندر الامام العلم یوتبع جمیع اعداء رعیت بعثت

۱۵۵

امده بدن ترکیب جرح تمام اولور رضی بر ریختن ان صدر
 مستران ابن سعید رضی الله عنه شایه جود که ان **الظن**
اذا وقعت فی الرحم فاداه الله ان تخلق منها ابنا طاردا
فی بینه المرأة تحت کل ظفیرة و شجرة ثم تکث اریین لیل
ثم یجزل و ما فی الرحم فذلک جمعا اول باد شایه کور الت
 سر صورت بغل نجی دلس نطه قطر سدن آم او غلنی صور
 تن تکش بید اول نطفه ان رجنه قرار فالر قنصک و نمان
 کلور که اول و ده غی برین سوزا بید هستی اول و لست قنصت
 نطه او جران که عطا عصبک یور نور بید بر فیل و برین
 درین قلن لاد کلن یور نور انزن کور و غینه کلور اول و نمت
 اق نطه ایون کور نزل اولور نطه ایون علق اولور حال
 و لیل ایدر عجب کور کور کلور تقدیر عالمندن طافندی و
 ماه غریب اولور بر طادن رضی و ننگ بر و موز کلور تا

تکسونا النظم الحما و ک اولد کین نعا ک اولد

غیب عالمندن دخی نه نقش ظاهر اولد چن زانن قورق اولد
تکاج اوله علی مضاف اولور برزشته اولور تکاج لار عام
دیر اول و اول زشتیه قران کل اول مضاف اولد کون کور کور
بر ایز است بتور اول ات کور اما تکاج اولد اولد کور
کوز سیلور وار وار تکاج کور که اجن و به قور وار وار
تکاج کور ویشلور کور وار **امام ابوالیس** کندو تسمیرین اولد
اول مضاف اجن بر مسکول کور زور وار اول سکول کور اول
اور ترز پس بر عضا تکاج صورت تمام اولور زانن جان اولد
تکاج کور کور جان شاه زانن کور کل تکاج کور کور کور کور
قور اولد تکاج کور کور کور تکاج کور تکاج کور کور کور کور
پس بر سن و اولد اول بر سن کور سکول مضاف اولد کور کور
سکول کور کور کور تکاج قران اول کور کور کور کور کور
صبر اولد کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور

تک

اشک اولد اولد کور و اولد کور کور کور کور کور کور کور کور
اشک اولد کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
جان اولد تکاج اولد کور کور کور کور کور کور کور کور
لید و جان کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
ماصل اولد کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
پس ضعیف و یلار کور کور اولد اولد کور کور کور کور کور
بدخت کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
عزیز کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
صرا اولد کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
الموتین صنا کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
بلد کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
صرا اولد کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
صبر کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور

بغور بقدر برین اول بخوردن المس برک بقورندن بچ بسک
در لو اول و چکل و طبل و عیشا بتورم بقور بسبندن
وانا رحم بقورندن هخی بچ کو کجک سوزا و قوه کو زلف
سوزا و لر بر ندیم سکا دم بر بقدر عزرا سبیل و کمال یرون
بر اوج طریق الدی اول طیر ایدن در لوه لوظایق
بر ندیم کیم کافز سالان کیم بیخا بیکم و لکم عرب کیم بزرگ
و اول فرشته هخی دم تند موکلار اول هخی تسکیر
بر ندیم بر بز بوز و دوش بر باندن مومن مو قدیرون و ند
اول عجا بیلار دم او غلندن قوم سلور در علما به دستور بقدر
اندن خبیر و بر مکاتکری مثال دم کسکس بیه فرآند بر
عینی ذکر ابشدر ان شرح ایکلان سوزا و زور تکو دنیا
طاغلو وار در برک قرانی آنکل در تن هخی سوکل روآ
تند قرادی آنکل در تنک به نیاده بر لروان رتن هخی طر ل

و اهر بر اعضا دن بر اعضا یمن و اهر قان طر لوه صوب نو کوزنج
بوز العقیس طر سا کندر و اوج بوز العقیس طر بو نو و اول طر
لن بر فرشته موکلر قشق طر و لسه ساکن طر نو تکو زور هفت
کل بر طر لرن طر زور هر بر متن کیوز سوزا سکول و اهر بایش
القی بیلان و در سلار او تو را کسی و قدر و شی و کومر نماند
صرا و که ه شوکسرا و در سلار اون ایلو و نیانو کوشکرا و سوزا
طاش دبر زور دم و کوشکرا لقی کلشی و بر زور نیانو کوش و یوان
صوخر لیا بیلو دم و کوس صوا جنت و بر بایش القی بان و بر
الویر یاره اولسیدی خار جفت و ک بیز سلاله اولیرا ک بر کلش
بایرینش طو قش سوزا قلن سلامت طور **بر چک** او تو ز
بان در در و در و صوا اوج بان و راک ارفوق اولس طلق
ضعیف اولیر **بر معتقد** بر کرد و اهر سوا و اهر که بایش بر شد
پنجاه نشان و اهر او نو بر معتقد **رسول نشان** و اهر بر

صیور وانه نیم ای و نیم طنلو کوز صوی شوردر قلع صوی
 ایچی ورا غز صوی طنلو ورا قم نندن بختی بکرفل وار
 هریر یکدی بند بریکا رواندا اول ولسکر برکوی وادار
 ایسی از اولدو عیون بو تورد ولسکر کی چوقدر زیر اسقدر
 قلن ولسر مخارج هر و فی اجیز حکم تدرست انوی ولسکر
 حکم نشانی اقم و غلنتد چوقدر عقال اگر صا غلنتد
 و سرکن اندر ولسکر شرح ممکن وکدر فوش و شیدر مال
 آن با و شاه اعظم در سز بوی حکم بولسین وای اقم امر وزیر و
 احیای علوم و مشدر که تکی خالی بدر **یا عبیدی**
انکنت تخدم ملکنا فاعده فی انما قصد ملکتی تنگنه
شاه و ملکتی یعنی تکی تعالی ایزدی علوم الیاد شاه قالی
 انکلسه فی سکر کجا فلول ایله نیم نیم کب باد شاه بولسین اگر
 نیم باد شاه طغصه اینتر سکر باد شاه لغوم ترتیبینه باقی

پیروی که بر خد و خدمت و لارض فرشتها اذن سفلی
 بق که کوکی او سکر بادیم و السماء بیناها اذن چوقه
 لوم کور که یعنی ای نولش و الذرری بنولک نور عالم
 خد و کن ایلم و **النسفی القوی النجوم** اذن خزینوم کور
 که طالع و معدن قوم التودن ولسکر خراج البیور
 و کنز اذن و بایستانتد باق که اوله بستان اچدن نه و انلور
 بختدر تدم اذن مستورم کور که تر اذر اذن ایچ کور که **محمد**
 اذله دن اتم کور که طامور اذن قوی علوم اوین کور که اچاندر
 و اگر یو عبور تکی کور مکن عاجز اسکندر وفتسکا باقی
و فی انکم افلا تبصرون صنا سکر جبار عالم بدر تکر
 بر اولو شهر لیدر اول شهر کنبیا دن پاروسین و فی سکر شیا
 کاب یوم که ابا سکر اذن کوسکر بسیم که کولک او بدر کونوم خص
 سرا بیدر انکر و مستن بر قلعه کور اذن کوز قوی انکر فوسر

بیشتر از دیگر نشان و در بر مقدمه **عمر نشان** و در بر مقدمه
عثمان نشان و در بر مقدمه **علی نشان** و در بر این
عباس نشانی بر آید چون **احمد** هم اجماع قرار
تقریب **محمد نوری** آن یغیون را سنی بد که فرشته اول نور
ترش و صفت ظهور کرده است **امام ابی** که فرشته لایت
دهم و ظهور در پیش ظهور نور و در این است که گفتند و گفتم
نوری و در اول نور ترش و در لایتی که اول نور
او که نور ترش است که ترش و در پس نگی که تعالی و
نوری او که الله که نور است از آن ام ابی و اول نور ترش
که در لایتی که نور ترش است که نور که نور ترش است که نور
تعالی و اول نور او که نور ترش است که نور اول نور که نور
معنی که نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور
بود که نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور

اگر اول نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
بارنگی نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
هر چه با نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
شاید اول نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
قرن ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
چشم ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
است که نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
پیش وقت نماز و خیمه هر روز آن اول نور ترش است که نور
اگر که نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
نباتات و در هر که نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
سباج جانور و در هر که نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور
در کار و در هر که نور ترش است که نور ترش است که نور اول نور ترش است که نور

فلکي جراج اوييل بلکچون مگلي جراج حلال مراد بلکچون
 فلکي جراج کنز زعفران کما اذ ينمو مگلي جراج کي کنز زیت
 بوجن ناندن فکر جراج نون مرشدن الور مگلي جراج نون
 کوش سندن الور مگلي جراج مشرق مغرب رسن نور مگلي جراج
 چلکي لای ندرت بر معنی اکسن بودر که **قلب لوموس بن اسبیر**
من اصابع الرحمن بتقلب کینیا فلکي جراج مشرق مغرب
 اکسن صغیر مگلي جراج مشرق و در بر صغیر **کراش قیته ولا**
 فلکي جراج قیامت بیستین دوک سویدر ره **اذا الشمس کورت**
 مگلي جراج نون قیامت کرا سه سنن باش قلدره مرصابت نون
 طویلون **کسی فی صحیر یوم یوم** و **یا ناعم** فلکي جراج
 بر باد دولت مجاب دلور مگلي جراج مشرق مجاب لور فلکي جراج
 کوسیدر مگلي جراج کوسیدر مگلي جراج صغیر ادریس علیه السلام و کوی

منور قلام اولیا ریخامبر و عالم لور منور منور بود
 کولکي جراج منور قلام ایان عرفان ایقان قرآن بر احاطه
 و مشرود که کولکي جراج کوز معنی آن بر دنیا کوز کوز کولکي
 لور کوز نظر هر کوز در باطن کوز در معنی ظاهر کوز بود
 دنیا کوز کوز باطن کوز دید کولکي کوز باطن **اک صانع** و
 سر کولکي کوز نون جراج در کوز کوز دنیا کوز کوز باطن کوز کوز
 کولکي کوز کوز حساسته مگلي کوز کوز کولکي کوز کوز باطن کوز
 مگلي کوز کوز بس معلوم اولیا آن کوش دنیا جراج غدر بیان
 و قان کولکي جراج غدر بود جراج اکسن فرق اشلا و هر
 بری کوز کوز دنیا کوز کوز دنیا جراج غدر کوز کوز
 ایان حوقان کولکي جراج مگلي کوز کوز فلکي جراج و روی
 فلکي جراج مگلي جراج حقت بود جردن طویض فلکي جراج کوز
 طویض اهل قاشا ایلی مگلي جراج بود و موغان و شایق قاشا
 البس

قریبا والبلدہ شملی ایتدی یا انا کوئی بزاد و سلا ما اوی
 او دوک و سوسیندن بیس الله بری کوئی براد و جید راکی
 جیانی هم اخیون برتنک اوم کند و عیون برتنی چون تک خالی
 اده سکر فلین برتنی مکیلم طایفنا کسند قرین باریع برتنی
 هر بر ساعت و غیب خزینینسندن لطیف کسند و بریزن بیت
 اکر نماندن قوی چون نوبت کوکلا طلدی و کله کوکل عیون
 او چاقدن الوب استحیات برله بوغرم بلو چون کوکل و کلا
 ایصل غیب خزینینسند بر کوهر و له کیکی ول کوهر سلکوت خزین
 دل بر بندن کو لویدی کند و عظمت بر لانه خزینینسند اریله
 زبیر اول کوهر هیچ خزینینسند کلا الام کوکلند و اول کوهر
 حیتت کوهر برده امانت مند و قن تو نمانسند کوهر اول کوهر
 جلد نکلر طکو ز عرض طلد بر کسه ان کلا کاسیون طوئدی تناک
 کلا سن بویوی **تأخرنا الامان علی استوار و لا ارض**

برتنی و ندر بیل برتنی و صفیون برتنی شملی برتنی
 و کسرای و لو تک کسرای برندن برادی اظهار اراکیر که
الله صراهم و درونشان نمانسند بکن اول برادک بر خرف
 الیمیز او اسخی حوند کسنته **بلسر عیال قوم** بر
 او کوی کسند بر قرین بلده بو لیکس بر ساعتی فیه کین
حکایت شملی بوی بر کون بعدله بازار نوه کچر وی
 جهر و بیک صبح کرون **الله** و بی وار بر بریکت طوور کلا
 نزه و کلر الله و عیلا زور کوشلی ایتدی کسرای و کسند
 اشکون و وار کسین **الله** و رم و بیای آخره تک الیم
 اکره کسرا **الله** علم احتیاجندن کسنته بر وطن هر وق
 و بریشی کسنته کسرت اول طبع **الله** برقی طبع کی
 پاز اولدی و قدم بر کسرت **الله** و برقی اولدی و اولدی
الله اشارت اولدی اولر کسنته همان کسنته او کسرتی انا
 و کلا

والجبال قاین ان جملها پس دم که بود چو پیلان بر
 احدی صفت نوزیدل جندی و اول کوه خزینه او **مختار** تا
 پولدی هر از جانول بره الروکلی خطای کلک اول کوه بود
 اوله سن لایق سکر سدن بگر که سنه برتر مردم ده بیستی اول
الله که سنی بود و تسیلا عدد من و قوه کندی سکا و جیلار که
 اکر بر لکی حقیقتا بکشی تالیو شوخ سندن قوت بکشی تک کندی
 عظمت بام رسوند بیره ل بندگی **فل هو اتا احد یعنی** است
 باجندا اوله طید نم کوی برور جا ناسن اوله بودی جتو نسلو ده
 ایدر اولر ندر که کونون او حال ایز کندی شلا بر فم و رفتان
 و کندی چون سنی بوسری آنگدن آنگدن او کوشش و کندی بس بود
 ده کفر دین بکشی که بالا بعضی عربی که و کس چوره کی چون
 اکر کندی کندی بکشی که احد سده پنج اوله کنگر بر اولو
 طغز بر ز طغزی طغز کتا به تصنیف ایدر اتور بل چون بر کتاب

دلی

و می تصنیف بیکم که بیک نام او بیره بیکر و سکر و لک و کور و ننگ
 باجندی پس بر تن یک سکر ایدر که بلا بو عجبی ده و و کندی سنبل
 بلور ده و کلدج حاضر در و کندی عیظه و کربور و کلدن
 منوره و **کتابت شنبلی** صو چوقه اغلقدن کوزی کوزی
 اولدی حلیه بر جهن طیب و زردی ول طیبی بیدی
 اکی شیخ ال پوسین ایلر که کوی کمالی حکم که دو کلی عام کوزی
 دهی شیخ ایتدی ای تگوری شمن اکر سن ایدر دکارت
 بر پوسین کس بر سوال کولکونده حکم که بودن اتی سنبل
 کوزی کمالی دهی **تکته** بر فغانی بند او بازار دن صفصرت کین
 باخورد که مابق الی واحد بودن ارتق سنبل قلدی دهی شیخ انی
 بستی لطفه اولدی اولی کلدی ایتدی غفلت کماله بر
 ارتق سنبل وارنده **فقدار** که شیخ شنبلی بیدار بازار دن کاخ
 طو کت کویب کردی او بازار کت حساب ایوب طو در و کندی شیخ کوا ی

معشوق و مشهور که سر ز کشتی تا کوزه ادر که مستند
اول که بشیر سز چون کنان که اثار و اولی پیش کنان و چون خبر
اول پس کنای که نه با نین و شلمان اولی کرک **حکایت**
اول و نقل آدم او چنانچه خبر بود و زمان کلامیکه خوانده اول
پس خا ادر که شلمان غلب بر نین اول بود معنا که کرک
او چنانچه فرزند او تو غیبی چون آدم بر کتک فریج کنان کوره
اسر کنان صوره که سبیل کوز نه و شکر که اندی صوم که مرقم
اوز ندر اما نقل غیب الیم قلع اندن فرشته را سحر
اولم و امان باد شاه لغنه ار شدم بود کلان کرد آدم تا فلیح
منازق و جنتی الم خلق حق نه اول و سر بر بود چون فریج
او سبیل بود در صحبت ابدی غلب کلان کی ضعیف خور ابد
لمبی بر میر و غنم خالصت بیس کنان اول بود چون صحبت ابدی
سخان الله آدم بر کناه لاله و کجیون فریج انکه صحبت کنان مع

ایله

ایله اندن فریج ابدی الهی کنان آن سکندر لکوک غیرت
المیب آدم آدم کوره مکدی که کور سکندر لکوک آدم ابدی
بجاست اولین و لیدر کرک سکندر لکابا تا قلسوز و هم و و
خطا یکبارگی مسکنی جنم بر لک کنان غیرت ایلد سندن
سندر سجورک عفو قلم بجایح سکا حرام ایلام و سخی آدم قلمی
قلمم دی بس فریج اندر لک کنان بر غیبت ابدی بچقن امان
بولدی و آدم قلمی لیدی بس مؤمن بود و خدی بلان بر بودید
یون بودید و توحید لوزنه جان و ورمه الریاست فریج سندن
امان بولسد و محمد قلمی و بس عجب ابدی هر نشکر و اوله روز
صک کشف کن فریج کنان سندن هر برین نشان و اوله کر کنی
بود **و نقل شیخ لایه نذل علی نه واحد زرا کر کی**
اول ابدی بی و کوک خراب ولیدی **کوکان فیها الیه الآلات**
لغسد تا الی و کوک کنان کردن اریق بر کنی و فی اوله

۵۶

تکری نکه فزاید بود **ارزنده اند و اتاکم اند** فزاید که که بود
بر کون و ادک **بص** کیست بر لید و او را با بر طابند کیر و فلز
خطاب کلک سنجین کند کوز الغرابین از لعی بر سنی دیداد
بر ادک سندن بخدی نوار ستمی ایلام روم او که در سینه سکار
اوله و زین بوده بر ساعت سندن اریه اولیا و زین سندن
ار نوغخوا اولقلسن بزندن از اجماعی سندن بر خطاب
کلک **انا الموحدون و اتوا الموحدين** این بن اول بر لود کوز نکرین
سز بر این **ار سیزیم سو دم موقد لود** را آماج و خیر سو
کایه مشرف اولسون **در بی حکایت** بر عو سینه سقا ستم کلک
ایتدی بن نوزیت **ایلی** ز نور و قدم بیع سفا سیر در نوزیدن
کو چکر بودم اول تکری **حیفی** تکر طرس یوسفی کو چکر لوله
با دم رسوله ایتدی دم سوین قر آدم و کلی سینه سیر که انا
سیدر تکر سکر اول نودی قولیدر اول کو چکر که که بو سمن ایدی

اندن بلای ایتدی است **انت الاله الا انت** دهی بی
تکری **ایز قرا عقلا** بخ **بلر حکایت** جفوصا دکر بر قلی
وارنک بر کوه بر کناد اشله بیوه کرا اوله قلی ده کلز خا ایتدی
ده کرس بر کنه کینه اریقه شنیع اولیه دورن جفوقونا سنده
عفو الهی قلی ایتدی بی سن عفو تکله اوله عفو قلی کو کوسری
بکلا و زیدن جفوقونا سندی بن موقدده ایزه ارا ده که کوزیم
دهی **خیر** در رسول حضرت سندن که اجماع علی جانن طابو
ایلی طابوره قرا قرا حقی نکل سرت فرست اردن بزین سندن
وریه کند موقدده سندر دم بر شی کو کس کنوز قری عین جام
کوسنلو به چون اوله تر کنه حقی نکل سلام کنوزده در البر
قله سبلو عرش کلک کایه خطاب **کلک مر حجابا یا اولیا علی**
واختبای و نظایده به اندن لحن فالنزه یوده کنوزه این قوز
دینار جوخت جک کوز رس او ش جام کوز که در بیسی و قدر
سیدی

وحولاه طبیب کا قالہ تبارک و تعالیٰ **الطبیات**
للطیبین والطیبون للطیبات خیر و طمئین کر فقیہ کو
اولسہ کراما کا تبیین فلک علیٰ حضرت المرکز کی متالیٰ پور
نواب آن دفتر بر زر کناہن قرہ دفتر بر زر چون ارت
اولورا اول فرستہ کہ ارت خان کتور اولہ کچہ بر دوش
دفترہ بنار اول فرترہ دفترہ بر طین کناہ کور کہ دفترہ آن
اولس کناہ فراید شش ابر را شہو کناہ دفترہ ہستی کچہ فر
ید کہ شندی آق اولس کناہ فراید شش فرمان طور کہ اول
قولم سندن اولکہ شہادت کلشن دلند پورند انور البریک
سنت کلید کہ اول کل کلوری فلک عزیز بن سندن دلوری اول کل
حرسنت عفو فلان ہنس آن ایلم کناہن فراید ہندرم کتور
تعالیٰ فالو لیلہ بیدل **اتسنا تقع حینک الی یصعد الیہم**
الطیب والجار الصالح یرون ہنس جسد الموم کو کلاو بخود تبارک

ادم کو کیکر لکند بر نشاد ایک اتوری فر رسول اسما بی
چون تکی متالی دم برندی کہ عجیب سنہ اکا و پردی بر کو کیکر
لک پور بن اکا اندک حال کیور ہدی بر دوش دولت پوز کین بر دوش
کچورہ فرستہ فر زمان کلہ کر آدم سجد فلک چون کناہ
ستلا اولدی اول کسی دخی اندک اتوری پوز عدلہ و اندک
پوز ک طوبی انجی جا غنہ کیکر صو کرہ پوز ک سیما نہ و
پردی کو کیکر کو بر سجد سیما پوز کین ولدی السخچی
ویزی اکا ستر اولدی پوسنت ول پوز ہد صر سلک نولدی ہنس
تکی متالی ابر کو کیکر پوز ک آدم نشاندی ان نون کلند
نچہ اولہ بلکہ بنادہ اسان کلند اول آخرین اجاق کلند
ایر طری توحید موصد کو کلند بر اول ہم جمال نشاند
ہنس ان کہ ہم نشان اولہ اولو بنامہ سطلہ السلام ہیردی
المومن طیب و کلام طیب و فعل طیب و سفار

ب

بود قلری کوکل کوکلن در **توتی کلها کلحین** و بهیسه اول
 اغاجردن مشا هدایت و مکاشفات بهیسه اول بهیسه اول
 الدین داندو قشهر بن محمد بن علیر بن روایت ابوالکر
 شجوه طیبه ایان اغاجردن کی قالی آن کوکلن بتزی
 و اول اغاجردن کی تو فیقرد کوکل غنایه زور و صوفی عا
 بیتر بود قلری کفایت بر بیتر قلری و لایه بیتر عشقی و
 صلوات کوکلن اندر کوکلن مومن کوکلن بر کبیر در
 بود قلری غنایت کوکلن سیمار عالم تربیت و سیمار
اوسمه خراز ایور بر بوژدن تکران خرنیسی کوکلن
 زور کتاری معالی کوکلن خرنیسی اوی قلری انزان
 اوژدن دعت بلین اسد روی کفر شریفین نفاق توژدن ظلم
 بر قری انان ایان اغاجین بنور دی و در لوصول بلای صوفی
 می هر د اغاجردن بناده و انرا اول صوفی قور را باغ غلج
 صوفی

صوفی قور مزینا اغاجی بکار صوفییل صوفییلور ایان اغاج
 اقول تو به صوفییل صوفییلور انون بشیا نلق صوفییل انون حشر
 صوفییل انون سونی صوفییل انون تکران قالی اول اغاجی
 اوسته منت بوژدن و در اول اول بوژدن اول کوکلن رحمت
 بقورین بقورین بوژدن رحمت بقورین اغاجردن غنایه
 صوفییا اول ایان اغاجی تر و تاز اول انون بوژدن نفس
 اوژدن هدایت بقور بقوریل اوژدن لطافت بقور بقور
 اوژدن ستاری بقور بقور جان اوژدن کرامت بقور بقور
 دالین بقور بقور در شکر و شایسته بقور نفس بقور بقور طاعت
 خدمت بقیش بقور کوکل بقور بقور صدق و صفای بقیش بقور
 بقور بقور سنوق و صفای بقیش بقور بقور بقور بقور بقور
 بقیش بقور چون بقور بقور اوسته اول بقیش بقور بقور اول بقور
 استی بقور بقور اول بقیش اول کوکل سلطان انکوین بقور

انجو چون برندی که آن بر لیل است که نقالی کلامش بهر
صی و ما حفظت الجن والانس الابعاد ون یعنی تکرار
تسلی بپوشد که بفرم جنتی تو انسی ال انجو ن و در سکر بی بر لیل
و در جنتی که استیغ اورد **یا انما اتنا من جبرائیل** یعنی ای آد
ملور که طبع کنوز کنیز برندی دری در و اقر الیک کنوز
قالعون و صبر اول تو که کنیز برحق بل بکلی که قال علی اصلی
و ظلی خیر او در حق تو بل بکلی که عباد ندی و عبودیت در عباد
اوله و انکه حضرت از خلاصی بر قلع الملک بید کند و وظیفه فکر
تکلیف خیره در غم و جهل استعد مصفا تا نام حق قرست
قدما تمیل لر فی ذکر قد غفر الله کما تقدم مع تبارک و ما
ناشر قال افلا ان عبدا شکورا یعنی نابع اول قد طوب
ر الله الیوم انک الیغی لشدی جزایا کلدی استدی بارسوال اند
تکلیف تسلیات بر کیش بر غم و غمی کلسی بر غم و غمی بر لغیب دور

اندون خطاب بر شکر کلایا که با محمد خیر اولو سوزین سیکون
خاصیاری فاستاری بجنون انوس که بم بویر قارون فقصر
لق لرا بلس لر و راندون رسول استدی لطی بو و کلی بو
مناره و کافر در کلور و موصد او و خطرا و کول لر و ر بون
هوی اول قدر اخلایا که تو کلین بم استوسه صا جلدی بی ان
بارسوال استیورده اعلی قدر استدی که بر اعلی قدر اولو راندون
رسوله کو بر و ان ظاموون بکا اوز غشی استدی مستلوع
یا ابا کو تو حیدر کاتن اتم با غشله دی ووی **کر که**
ایدوم کلعتی با بر زخمی و بم بس قیوا اولکل او بیدم
امدی بلغم کر و کلمی با بر زخمی بر و سوز و کلن طرفه دن
اوز کلایا که در کلون و کلن طرفه و حیدر بل که در کلن
ینا اوز کلایا که در و ندر حضرت سبیلن بم کلر که و بناده
واخر من فور ظلی سبب تو حیدر و روحنی و انسی و

راکبه

مؤمنان را استیاری ایماز خلافت نبرای بندگی او و تکبر است
صبر ایثار زلفت شکر ایثار قصاصت راضی اولوز در دیل رسول
حضرت صراستند که بنویسند که کعبه کیستی حقیقی دوی
حقیق مؤمن و اگر متاسف کی عبادت و عبودیت در صفت
مشاهد که تمام عبودیت اکا حاصل اواز تکبر مشهور
العبود صفت اهل الشاهدات عبادت سلام نما در
عشوه احسان تمام در بر که اعبود و احکامه عسل قیل
و عبادت خوشین جان بدنه بقیه جان قلبی اولوزانه
که عبادت که در که سلسله طری که تا چند بقای کافر و ای مؤ
منه چلبه جل جلاله و کلون بیورد **یا ایها الناس عبودا**
ربکم الذی خلقکم یعنی کافر ایمان تو را و ای و ای و ای و ای
یقلدی اظلالی بر اطلال که اول تو که ایمان خلقین است
کیوردی استیاری مدتی خیر بندگی و ندی بر تری و قنای بر تری

نبرو بی چون ز خدمت چکر کن رسول علی التام بندی ایله
اذ و کی چون اکا شکر فلیما بی دوی هر که عبادت ندن چنانی
الاول بر دم عبادت ندن فارخ اولوز در رویش خانقاه
قیوسندن طشرح جفندی طوخیو شری لیس شیخ ابندی
طوخیو نجون پومر سن ابندی عبادت ندن الم که کرد
شیخ اخاری عبودیت مجاهد متا منده و کیر و تکبر التی کلش
کی ثابت اولقدر تکبر و مشا در **العبودیه** **و کیر الاخیر**
فجاید من الا قول دوست بلین عطا بر بند قبول قدر
و منتت کز صبا تته قلدر تکرا اول اخرت خالون رایع
استه طوتدی کور و کلر صور بر که کور کلر نه در لایندی کت
عجله بلرا بندگی چون دوسته ستم دلدی اندک لکنین
خالفت کلیم خلاصه کلام اولدر که درضا متاسف عظیم ابلق
عبودیت در رسول حضرت صما بارینه صورت یکمیشتر نبرو

مؤمنان

رحم المراه یعنی انا رحمنده برندی اشت از رحمنده
 برتد و عندک حکمت ندر **اول حکمت اولدم** رحم ندر
 رحمت حرفه در یعنی از ادا ت بر و نم رحمتم سکا اولدانی
 دردم بر تو گوید در که هیچ اشج که جکت برتدیر اول تو
 کوه برتد و غمک فای سلی ولد که عالم جا بک دست لری
 جمع اولس لری تو کوه برده ایزده چکیلدی پس قالد
 بر کمال و صانع ذو الجلال قدرت طلبا اشبو کونک بر مع
 نقش تو کوه برتدی تاکه سکنه حالک المظلم اولید شکر
 اول کرم تکریر که اول حالن روا کوسیا که سکنه حالکی بل
 نبره روا کور که دست دشمن آخر مالک عیبک مطلع اوله
بیشنی حکمت اولدم سنی تو کوه برتدی صناسک تکراری
 تعالی ایدر فای سلی سکنه تکراری تو کوه بخلدم اگر سکنه در فی قلب
 عملدار که تو کوه مکیلدی هم حفره عرض ایلدین تکریرینه

نطق در برتدیک صودر حکمت ندر صودر ندرتدی **اول**
حکمت اولدم که دو کلی نقاشلرد رسال صوا و کتبر بر
 خطه چکیلدی صانع بر کمال اشبو کونک برتدیر صوا و
 رعنا بیت که آدم او غلغلی نقشدر صوا و زیزینه ندرتدی
 قدرت بلند **انج حکمت اولدم** که صودر لیدر ماد کتبر
 یعنی جلب جمل جلال بیورر که قلم عاقبت سکا بر در لک لری
 که نقاشلرد کور رسندن کتبر **دویم حکمت** فین خشک بر تو
 صوا و کتبر در رسال زج لیل اول صوا و کتبر لری صوا و اول
 خشک طشره بر تو زائل نقاشلردی آدم نقش صوا و ز
 نظاری اگر معصیت تو زانکه برتدیرینه دور سنی اولور سنی
 و فتدی که فضل بانی سنی علم مجلسد که روعدر عیدلر
 اسال اول معصیت خیکین طشره برتدیرینه چون هلدن برتدی
 غنی بلکل اشت مدک فتدی برتدی **فی تو را سکنی ای فی**

کوتن ان کو چکر صورت بر سر صاکن کنور عرصات
قوم عجب لشکر بود صورت زربین که بوفلان که فر کرده
ایله دل عمده صورت بیکل که تنگ تکان کلام مجید آدم
بود این برقع در لوک المیوسه رران مثل عیس شد
انکه مثل آدم خلق من تراب تم نال که کن فیکون و دخی بر
اید و رفت خلتنا انسان من سلاله من طین و دخی
بر سر ابر **خلق الانسان من صلصال کافق انا وکم**
ابتدیه طرافدن بر دم دی ان اشارت و راه **اول التا**
اوله که طبارق متوضد راد مکدی که صفت ریشی با دم
سنی طرافتن بر دم که دکلی عناصر دن استدر اگر سن اشغال
ایستد و دکتر ختین ختین از سوزن کسوره لوفکل یوز ناید
اجماله صدرن قیالی یا خن بلایم اشکم طرافتنه فورسک
نوسته دخی با سلسله کسوک اشکو که قنار که **اججدوا آدم**

کرم زین اقل جلی کوی که خرج ابلر **حکایت** الو زمان بر
تقال و راهی کنوز حکایت بیرون که اموزی کسک قلب چه
اولسه نصد صافی قیریزه جردی قلب قیل بر جوال طوار
مشدی چون الو وقت کلری بیوهی اول قلب بچی کتوره
اوله داد بلایندی بن سسکن کوم و طوسو لغر بر اسکل ظلا
کلری وقت، طیفین کچورده من بالنگ کریم لکن بر اتم قلب
علم کور سکرنا اوله دی **قیاناک و عفر ناک قبول**
انکه بر لغذراک اوانی کلری **التحی حکایت** اوله کم کین
عاصی اگر ناکا ه بون باکلب نهمونا و سیاه می اوله بر نیز
تجلیا کر تر کوره بودی بون بکلف عجب وید **دیجی**
حکایت اوله کر که تکرعی تعالی چون آدمی فر کرده بود که بو
دنیای نلند کسرتی هر کم جان کونای حیرت بر معنی سر
بس بواکا اشارت در که هر کلر از کویکل اوله بارین قیاست
کرتی

حضرت زهرا بنت ابی طالب و دیار کوه که **واحد و اکتوب**
 و در خی را اشارت طبراق در بدنه اولد که طبراق
 اولد که کوه نذر را دم او غلقت طاموب او غره کرد و رطابو
 چاغوب که تیز چکر نزل اودی سوسیندر میر **بر اشارت دهی**
اولد که چراغی فرا کویوب بندر لر طبراق فرا کویوب
 و چون چو حسن طبراق دن بر تنی تا ایمان و معروف چراغی
 اندی قیلر **برده می** اشارت اولد که در لود لود و لب طبراق
 قدن بنه دین طبراق دن بر تنی یکد لود لود و لب طبراق
 ظاهر اولد **برده می** اشارت اولد که طبراق کسده رادتمند
 الی پیرد اندازوب بن غنمی پدی یوزدانه کرو و برز شکر طابان دا
 آدم بلجفته و در لود لود و لب طبراق و طاعت و ذوق
 و مشوق طوبی بلر کرو و برده می **برده می** اشارت اولد
 که طبراق معدن لر پیر بر بی برده التون معدن و اریو نیم

سحر تو اضنک عابد ابرم غایت بقلع و می سحر ده
 اولور تنگ ز غون جان دوی اندیل کر ز موسی و ن غاب
 اولور سوزن نه و بر سر سن فرعون استدی بنم فائق غزیر
 او کیز دوی و غون بلر یکو هست که عالیبر حال ورم ده
 راضی و لیلادی پس پادشاه قاتلنح مقتدیلدن بکر
 سوزن و قدر تنگ موسی علی السلام کند زنی اولو کورب اولو
 سزی دانتی پورتی استدی کستر سوزن کوربین ددی ضحاک
 کلر یکو با موسی کنوی اولو کور و کل اول غا غرابا الله تعالی
 طایغ جلی قلی طایغ بلور با اولدی موسی بنی اردن کورم
 قاری چون نوبت غنم دکدی و دیار ارفوس غالیبلدی
 دلر یکو دیار کورن اما کند زین اشغ کورم که استدی بن تنه
 بنوی کسب اولور سوزن کسکه قرتن ددی خطای کلر کوی محمد
 چون سن لند و اشغ کورم که اموی اشغ حجه وار برزم

طیراق سالند و صومعه که در بونع اشارت اولد که کسی سولیل
طیراق قوزن و ناکه تکراری بولمق صومک بوزکله اکتند بوزکریسن
وتکر دن بر بلا کله وکی وقت طیراق کب اول بلا التند
ساکنی اولب و ثابت اولکن **دجیح حکمت** اولد که اگر کبرک
بلجیح و کسه طون بولسه اعصابی صغیر آدم او غنی دخی
تکراری قالی بلجقدن زردی اگر طیرت بصصیت بلجقدن
سعی الوردتی معصیت بلجقدن بلکه اما اعتقاد دخل کلید
و توبه صومیله کرد از نه اندن ضلوع که اول طیراق بلجقدن
اولدی تکراری قالی اول بلجقدن رت صفت بر تکرار اولدی
مت سلاله من طین لا زب حما سلاله بده سلاله
اندی بلجقدن بر لری زبیر تکراری کتاک اول طیراغق او چاققدن
الدی صومیله کوز حوضندن قودی دخی بر وراستده
ایدر **لا زبیدن** بر تدم در لازب باشغن بلجقدن بر لری

یرده کسک معدن و او بر طیرت بوز معدن و بر طیرت بوز
دموم معدن و ارا دموم دخی بومعدن لری و ارا در سبنا میر
لوح البون معدن رولات کسک معدن در عبادت بقدر
معدن زکناه صفا بوز معدن زکناه کبیه دموم معدن
و دخی بر یرده **ایدر وید انطق الا نسان من طیرت بوز**
تکراری قالی دکر بر تخمین بلجقدن بشلده و بلجقدن
بر تکرار و غنچه در بولود لو حکمت اروجی بیجا سبنا از تکرار
درو بر بر حکمت بوز غیر انمل و ارا در اشد اندی **اول**
حکمت اولد که طیراق کشفدر صومطی صومطی در تکرار کتاک
کمال قدرت بر لری اول لطیف صومک کشف طیراغق سولیل
قودی بلجقدن کسه صومون طیراغق بیز ایلیر بوزند اشنا
اولد که تکرار کشف طیراغق بولدی لطیف صومک سولیل قودی بلجقدن
کسه معصیت رحمت اگر سنن قوزن ادبیا **النجی حکمت** اولد که

طیراق

قولند بونتا خطیسن اودنیکه قنبارکاشه **احسن الخا**
لعتین بونک مسنی بله مکر اولور که قلم بن احسن الخا
استمن احسن الخا بن سن دمدم بروک کوالا کاندرو
سجا لاق اوبن سنی کوکگر برته مسند می بندون اوتن و
چو کین عار لیله اگر چو کین برنده مسند می چو کین عمل لیله بر
یوتد که چو کین برده می عکس چو کین اسون بو حسن اوزره که سنی
بردم بر کواکله یونیا یوسنی نچون بردم الک کبردم سیدم
بیچون کوزوک بردم دبدا چون قلنگه کوزوک حکمت و نصیحت
دکاکله نچون دکیز بردم بیکی مکر نچون ال وروم حاله کسب
ایسین صدقه ایله نچون ایق وروم خدمت نچون کولک و
بردم معرفت نچون جان وروم محبت نچوه سر وروم اسرار
چون بر اعضا که تبا من همان و همان عالم و عالم دکن
لطیف و رعنا شریف زینا کین و هر بر من عادل طاقتلر

یعق دم اوغلن یا بشق بلجندن برتدیکه ازانگاه بر
رحمت او غریسی اولور اوله اگر خمت یا بش **ودعی**
من عا ده ده حاقه بلجند ایدر که اولوق دینه در لور اول
بلج اولوق دین قلو صا قی صوا شوا افزونه اشکارت
اولد که معصیت وجود نده اولد قدر صفا قل نوره قلم معین
دیناوه قیب رنیه آخرت وده وده می بر آیدن ایدر **خلی**
الانسان من صلصال کالغی ر صلصال قور بلجند
لور و بلجند نونه طوقنا و از جقر دم اوغلن ایق دعی
نچن محنت کلنگه طوقن ر بنا دود چا فر **خار** دود بیسلس
کرمین دیور هر چند که قور اوده بشیخو صو قونید یز
ادمک فر و بلجین و می عشق و سشق اودنغ لشد
بلر تا که معرفت این قار قلو جو قدرت مشا طیب نکر کین
توسیه کوزیکه زینا یو جا کبر کبر بر لور بول دزدن عالمک

زین

بچس بنم بریکدیور بد نظر قلده قد نصبح **الشکر ساعه خیر**
من عباده سنین معنی سکا بد و هر که و حمیت بر که
ذکر ایله کند زین با کمان سنن تکی بیکر اکا حاصله و لا
چون سنن برسد و عش سکا بله ردی اندن **والذین من**
قبلکم یعنی دخی تا روزی و اندر و کوی بریدی اندن که و ابندی
الذی جعل لکم الارض فراشا و السماء بنا امام ابوحنیفه
نویسند تکی تا بر آید کند و هر که کند بوسه علامت کرا ایله
الی علامت آدمکرتستند ابندی یعنی بریکر اول و هر که
عالم که سنن بریدی دخی تا کو و کوی تا کو کوی بریدی **ارض**
فراشا بریدی در دوشک ایله در دخی کو کوی سفت ایله
اوستکن بیخج و اوسته که بریدن کو کوی حاصل او بر رزق
ایله کسن **وازل من السماء ما فخرج** **من الفرات** تا
کم بیس اول آدم او غلنت کند و نصد و ازل بیکر کند و

و یصد

و اجدد زین آدم کند و حالی ارفا لقا اندن بلور که
آنجی انا سی حال ارفا لقا اندن بیدر انا دن اژودو
تکسیر و کو که بر معنی کشو سنل و ک بر دجسو و راه که
لیسی کینه انکرتصفند برسی آدمی اژو کون برتد کرات
برید و کسی اکا اودوق قلمی لچون تکررتسا آدمی عیا
دست اچون بریدی برسی برنگر که اندر عبادت اچون برید
لمس و برسی سکا معلوم اولکه بری سکا عبادت قلمی اچون
برید کسن اژو صنفی ضا د قلمی ایله تا **بوسید خدک**
انبارها کو تند خجیل و شمسار او لیکن برنج عوز
برید مشلر در بر برید که بر کتا و اشلین اندن کند تا که
طلاعت قلمی بجز برید ک منافع جوی اراک مشغول اولد
و زین کتا باره صغیر انا تکر بلور انکرت جهت ندر لو
نیس تا و ازانه بود و کلمی صنعت اوزله آدمی اندن بریدی قوی

۷۷

کوهان حاضر قل که بوسکین توین حصدن دلیغ ختیق
 شزاین سنوق جامند خجاند اوزند دوسکس کل که اناج
 آرد لودر برادم دگدک برجان دگکور حجان کدکی
 آدم ورتکار بیخیمعا رقتا یقنلار **رکانساب**
شجره فاندان الله ربنا من حاله النطفة ترید
مهد تریة الین بصیر عار فابا لدا اول آدم دگدک
 انا خکریسی اوج درلودر در لوسی ولدر که قاب
 طلسر اولو بدین اجرو اولود قوز کب با دام کب تا
 اول قاب کدر میخ اصفغ میزورد لوسی مخی ولدر که
 جکودکی اجندن اولور خویا کب شفتا کب در لود مخی
 اجندن جکودکی اجنیم اوزم خجاکب حمنی دگدکی غلر
 اندر و اول انجکیش علمدا اولو مخی اوج در لو
 در بر بجه عالم اولدر کم طاشنی راسته اولشخ ر

ابرو که دیم ایدی کوسور قران او قمتدن و کور بود
 برنج قطر باشی ا قمتدن هر کویسین ا دطان سوریه
 او فرودم و کند و بریشان حالم بچون بر قاج قطر میاش
 افرودم دخان سوریه اوقد غجون طامودن قرن
 دی بسن اوقد غجون کند و حصر تده اوردی انی **معصیت**
 یازد سندن کردان اولش مکین ارفند کز کلا یله واک
 مسخ بر بچون فان اغلشلم کز تا کلا یله دوقن
 وارود عسودر لک کز قور قورن و ا تا قافط غنجی بر وار
 هر بر کند مزی سنه صنف سورنر اما چون اجایله
 اساکر نمودن غفلت توین کدر اذن بلون که بند
 کز اندر با خوه انکر اذن ایدی **فاخرج بمن**
الغرات رز قاکم بس اول کولدن بغرد مخی صوبیس
 قف غاجندن اولود و لویس جتو کوی رزق قلی **ک**

انواع علوم بره اما اجنبه دنیا سوسکی دخی ریس
 طالب یتیم بود نیاسور بنیم یوای شوم برامز دنیا انک
 علم یسندون الخیزه بره بی اله دنیا ی قویاکی اجمع اول
 کشتی کر خونای قیسی اجنبه چکر دی اولد عیجوت
 میما اما عاقل اولد کر اولد که یوسنه در میا اولد که
 یخیز بر عه تنکریک غنیلو دیوار یفتشدون اولت لیزر
 بر مؤمن عالم دیوار یفتشدون کورو دکلا بر دوس
 دخی اولد کر کلانشند قاب را در اما بی طلوا
 انرا اول عالملا در که ظا هر این خراب یفتشدون
 چون کرد کر که دستکرت نظر ظا به دکلا با طندر
ان الله تعالی لا یظنالی صورکم و لکن یظن الی قلوبکم
و اعلمکم خلقه ذن بوزن تدرب بر لقیه قانع است
صمت نجاکو شسته صغندار صور بنیجواب زک
 میر

در مدبر بر دود و دخی اولد کر نه طاشند قریه در یمن
 چکر دی اولد بی طاشغی حکمت در انلا عالم رتا بنادد
 انکر صحبت کیمیا در اهی جلموز اول عالملا بعشلا
 پس اول خالق که یغور قطن سندن کشتی کسب لوزر
 لویسلا بتور و قران آیتند دخی یوحید ایمان و
 اخلاص ایقان بتور بیسنگری متالی قران یغره
 بیکرندی زیر که یغور المشیر لوری در لدر قران دخی
 المشیر کوکل در لدر بن غذا سی طعام در کوکل غذا سی
 قران را کرتن غذا سی بتدن یغور سائق الور کوکل دن
 دخی قران یغور سه کوکل دخی الورتن الوم جان کیکلا
 اولور کوکل الوم ایمان کیکلا اولور یغور حاجت
 قدر یغور سه خلق منفعد را لدر کردن یغور سه دخی
 عالم خراب ولیدی قران دخی حاجت قدری اندی کر

کبیر ابوطالب که بیضا میگردید و عمر بن خطاب را تا
سدر بویچه زمان رسول تربیت یافته و بویچه عمر
مکرم و خدیو اخوند نیاندن کار کند که اصحاب کتفایت
کشدن دعوت ایشندی و کسب صحبت الملک ایان
و معرفت بولادی اولیا لر بلو کندن اولدی **روایت دیگر**
چون ابوطالب که الوم وقت کلادی علی بن قضا رسول
فان تکلازه ایتدی یار رسول اند المده بن ابرشکا اولکه
مسلمانان اولددی رسول عم تبر کلادی فاشده اولدی
ایشدی یا عمی شویله دیاندن تا و هم که کنی بوجیوات
سکره و کده اقرسن شویله صومریم الوکسن هر چند که
شمدی که وقتده ایان دکت کلارا اما بن شناعت الملم
سندن قبوله این لودی ابوظالب ایتدی که چکر لیر
سزح بیضا میگردی سکا ایان کتوردم ددی ابوجهمل

بوزدن ایشمدی عا شقلا برکز کوکیندی اگر عالم بریده
درلسه بنمکر بر قطن سین که در ندر میلر و اگر کل عالم
بزیه درلسیدی برایت قرآندن که در ندر میلر دی
بغور صوی ائیورده کل رجای بنر رشتور بریده دکن
بتورر قرآن دخی مؤمن کوکلنده صدق اخلاص منهد
و فابنورد منافق کوکلنده فاق حسد کبر برتر چون
منزله الی بغرض انه قرصا حنا آیت کلاری انو
بکرسی وارسه و بردی رسول صورده بکر کندو که نه بود
بکاتتاری و تکریر بیغایه می بتر ددی چون ابوجهمل
اشندی ایتدی محمد ک تنکر سی مقبول اولمش او بیغ
دل ددی بسب صدیق کوکلنده صدق بتردی ابوجهمل
کوکلنده انکار بتور دی اش تکرر عنایت برله اولور
انوکلا که عنایت یلدا شی اوله ایشلا و کی ایشدن

که با محمد بن یحیی غصه لغزشن ابوطالب یا نشو کند و
کمیچون ایمان سنوگ الوکه دکال که کیم سو رسکر اکا ویر
سین ایمان بنم المد در کیم در رسم اکا ویرم غرض
بو حکا تیدن اولدر که سنک بنم در کیم سینی سنوگ دکو کل
سن سو دک کیشید ایمان ویر مدیم شیطان له بنم دشمنه
و سنکر دشمنکد راکر دکبید و سنندن ایمان بی الم ددی
حکایت بو یوسف سنکر حجه اذ علی بر قالی وار وک
مسلمان ایله کل شهادت او کتدی بر کون دلویک
اکا حساب کرده بو یوسف تیده ایت بر قول ایتدی بر
ابو یوسف تیدی اکی قول ایتدی بر دیکدن صکره
اکی تیردیم ایتدی آخر بو حساب بر توحید تعلق دکلدر
قال ایتدی فایده حساب کتاب بلویم بر دیکدن صکر
اکی و عزم ددی پس بو یوسف غلدر اول قالی از آرد بلو

علیه اللغه ایتدی انکر دکدره بین ترک اکر بر کتدی و سبل
کل از غلافی او بکر ددی دکو کوا فاولک الی بکر
کر که بیغامی و دندک کا ابو جهل دنده اخر ابو جهل
او عیشتکن الی پس رسو کر عظیم وزن کو بندر
بولق اجدر مبارک لیل با شنندن ایامنا ذکر صندر
ایتدی **خشف الشیعه اکبر** الا که ابخی النقی تکر قال
او قدر دی بارین طامو اهل در لودر و عذ ابعذب
کو اولو طابسه الی غلبین کیدر لودر دن اکر اسعی بند
بیسی قرآن تینو کیمینا اذن رسول نو کون استغفا
ایله تکره قال بوابت و دندک ما کان للنقی و الذین
آمنوا ان يستغفروا الله کین و لو کانوا اولی ذریه
بوابت دخی و ددی اکر اکر تقدی من احسبت و کین
اند بصدی من نیشا بوابت کرمونی اولدر کتدی تکره تکره

۷۷
قرآن کلان اخبار سلان صورتت کرب چاغ کره
دواج بوزیلح می طوقریل بر سنا رعه چاغفتن اغله
دستمسنه دکلهه له وکر نیک کرم ال نکر کتندن ایندن بر
اولادیک کوری خالی موردک **ونقله مرذات الیهین**
و ذرات الشمال یعنی باله بکر بوزونکر صاغ بالانیه
صول بانلونه دندرد **زایب عبا سله** در جبر الی اندر
مجا هدایرا دواج بوزیل شو بله بر بانلوه اوستند بندر ال
کروقلی طوقریل مومن موحده که بوزیل بدن بر و اندر بنا
دیور ال بونلری دخی شیهان نرندن صقلیه معصبت
قوال کوهنذن چقوب و نفس قان ابه خورن دوزانکر
صفتندن چقوب **یا ایضا النفس المطمئنه** خلعتیل
بزیب سبین مغارسن **تختم یوم یلقونه سلام** اوآن
بوتاکر قلانده ارشدرب واجهه در جبر بدن بونلر کوزنه

سینه او ز کلایک اکر سن آقی فلقدن آزا د قلده کسه بر ذخی
اتی طامو او دندن آزا د قلده بر تر سنا چله بوزانی بر
له کچون دنیا ده و آخرتک از ادلی بولری مومن کتندن
بلدن برای بر لیه شهامت کلین دلفون د سینه اکر
طامودن از ادلی بولبع یذا کور کسه عجب ولید موحده له
بروزندن آن بولیب نه رنبا دیر لیر التند دخی اندر بنا
دیلتاکر قیامت کوتند بکر التیلا اوستی الی عادل طا
نقل اولو مومنونکر تو حیدنه طانقلق و بره لیس **فانا**
بیم اعد بوزیم حقیقه ایه اصحاب کلهق یکتار کویو
اوتند بکر رنبا دیر لیر عزت حضرتدن پیش خلعت
بولدر اول کفری قوال لقی ایمان تور د سبزال اولری
و طوقریل نرندن امان بولدر اولر کلهق صحبت بر کانت
بر اکثره مقلوب اولری سیکلن کس اولری بخورده

وزان

مؤمنه وورد ای کرم بادشاه بوم توحید کلا سندن زنجیر من
 و آنه ناکا و متعنی غیب یو دیک مسکین ایاز که دکلی
 قو لادق کتو ای که چون سلطان محمی نظری اینی جمله
 ملکر زاده را اول آرزوید بیک ایاز انله کرزن نظر ابید سلطنت
 محمی که بر عنایت نظر ایاز اشیو مقام آرزوی سبحان محمود
 عنایت نظری قیاس ایلاک مؤمن نه منزل آرزو اول کو که
 ایاز حضرت نه توره یلر ملکر کر و آنو کلا اول حال حاضر ای
 اما سلطانه کتبت فو قیمن ایاز منشورین یو دیکر اولو که
غیبیم و طیبونه منشته بود که ایله فقرین یزله حیدر ایله
 شیکانیا و اسرافیر و جملا عرش جلیب علندن حاضر اولو که
 بوم فدرقر بال اروعه بنه قودی عقاب و کرسیم بوم یاد مزده
 یزک اول بوم کرموز من برضعیف قورس حضرت ابرینیم کلا
 هسنت غزاز لبق و برین نشانین و بلبلان بوم علموز یزده

در چه ایچو بیخطاب بلیه که **نور فو منة العروس** بیع عجب
 اولیه کتبی بن معاذ ذرازی ایدر الهی کلامون من بیدر قال
 طو تدم ایتم امین اولدم عذابدن مسلم دیدم بوم کورده
 ایتم سلامت اولدم عقابدن بوم آذر نشانن زنی بوعد که
 ازلی ایدی **الذین یؤمنون بالعیب** اول برسوخند دخی
 دشور الهی که ایمان بکافیشین یو دیکس کیم بادشاه
 سبن نغشلا و عکرینه بی السین و کر عا رینه و بر کس جوق
 ایلم آنکلا طعمر اولدر کیم یو ویم الهی آن سندن ایرغلا
 درویش قلاش وای لک ای آتاش عظیم فو لوباشی بهنوز
 سن عدمن بیدر که قورس ذری بوخلعت نول انو کیم **ایه**
یؤمنون بالغیب که با اول سوکوسندن اولسیدن کس عطفونه
 سین قلغ کور ز جلمسی اولدی مسکین دریغا بلیه کت و **والی**
منم کله اتقونی نه مکر اولور کلا تیره توحید کلا سیده که لکر
 مؤمنه ناکا

باخه اول وقت که بود بن مسکین اهل که بن حضرت
هندی بزرگ غافل دکلاری عالمه جبار و کردن کشد و
و خون و ضرور و عا مان و ابو جهل و عقبه و شیه که چون
آنانم لطف تو جیدایان خلعتن محمد امت ضعیف بود
ذکر **نوع دیگر** تکی تالی بیوردی آن بن حضرت زده امانت
اینگذرد که **کلک** **والرسم** **کلک** **التقوی** یعنی کلک بود جید
اجاق کلید مومنون و کورد و کلک وضو آن امت اولیا و
پنجامیوم السلام کعبه کلین بر کافران قهر له الی تکی
تالی و کورد مومنی لطف کرد و وردی تکی تالی
لطفله اجاق کلان دلدین مومنون و وردی و پورا و آقا
جاق غلوات فلاغذارد و دیگر **الفی** **بومنون** **القیب** بخ
رواگون که لطف بود کن قهر که و الا حاشا و کلک
سلیمان علیم تکران ملک دلدی ایدی **رب اغفر**

درب **لی** **ملک** **لا** **یبغی** **احد** **من** **بعده** **سین** **تکر** **تتا**
و زله آخر و در باقی قلین بشیمان اولدی ایدی بل انقلد
که رو آل دیو تکر تالی ایدی ای سلیمان بزم عطا مود
سکا و بروم گرم رو او موم که رو الم کر کسد بغشلا که سق
کو الموم **هذا** **عطا** **نا** **فاسن** **اواسک** **بغیر** **حساب**
یونین بنشارت و انه که بیک جان دیکر صفا سکا تکی تالی
اید بر بزرگ سلیمان ملک و لدی و بروم بدی بل اغلری
کروال دیو المدم سکا و لدین ازیم ایمان و بروم پیش
سکن ایدرا غلوسین جی الم بند **حکایت** **بفقیر** **علیه**
السلام هر چند که او غللو بزرگ انجمنش دی مع هذا التو
یا و زکونین صفوردی ایدی **باشی** **لا** **تدخلوا** **من** **باب**
واحد **وا** **دخلوا** **من** **ابواب** **تفریق** **ای** **بنم** **و** **غلین** **تعلیم**
اصو و ارجح دو کلو بزرگ بیودن کیومک صرا بکوز بر ناد ن

الود کردی بیروندی اناستین یوسف صورتی ه
 یوسف بوده اردن اخلدی صورتی که یولاد اشکده
 این جلق نچون اخلدوک ابتدای ای عزیز مصمص اخلدو
 غدر اخلدوک د کورد و بلکه قراش در بند در هون
 اشره بر قرد شلو قرد شیم بر قردینه وارد به هم دمی
 بر قرد نه واری یوسف ادوا کم در شدی ایندم
 ن اویدی جام قرداش سنده دری اویدی که بی یگوز
 قهیا دک دردم دمی یوسف یون اخلدی اخلدی
 ایدی غصم به جام نگری اشد و رقیه مزین سکا قرداش
 الوم ددی باز سندان باز سندان جغدی این یامین
 قولم بغلدی اوکت لیب اوده له نه کندردی
 همون قرد شتری باز سندان کورد یلوصدا یلدیلر
 بلهون ایدی سنی باو قورن کورنن کویورین دیو

طوغندی بر قیودن که در دی یعقوب و غلای هوز کما
 جعفر بر جبر این کلون یوسف مشندی اول قیود نایان
 یامین که سردی ایدی دردی یوسف دردی اول قیود سندی
 بر کت سید یلر کورن یوسف دردی اول کوشکان او زردی
 یول کوزاردی اخلدی اول کوشکان بر دی جبر اللان جبر
 که دردی اندون یوسف ایدی میلان بیزدی اوج بهیک
 قولم جبر وصف بغلیب دردی یلر هون قیوی یقین کلد
 یلرالی قرداش که یول ناد طوم شتری سجد یلر دوه
 جغرن یورپ بر قیوی طاعدا این یامین یلر قاری ایدی
 ن او لیدی بنم قرد شتر یوسف دمی دری بنام یلر کوز
 قلمیدیم دردی اخلدی یوسف ان کولدی بون کوز
 که سول قردکن باو قورن غصم و غریب کله قانوم کوز
 دمی کتور که در یلر یوسف برون اردن صور یک
 کیم سنی ایلای صرا و ایلر یوسف سنی این یامین

دیوالدی تزلدی کو وین یا مین قولند بولد یاروخ که او تر
لیو کوره یار این یا مین دن ایز مد یو صننا ستار تکی
تعالی ایور یار زیند که یوسف این یا مین قولند خطاری اول
تو دش در لوب ان این یا صیدرن ایز مد یار ایمان کین
قدرت الما موسی کو کلنه منلام سیم شیطان که در
ان مؤمن کو کلند **ایر نکست** زلیجا که جلال مال تو
عشق کنده یلگور بر التون پوت قادی بر کون اول
پوت اولکه کوردی زار طلب غلامی ایدی بوغیدن برو
سکا طبرین و در لودر لوسکا بلور و ربی بر کون بیخ ابر
کدر بوستکه کو کلنی بکا بو مشق ایله که دی بی اول
کوردن اشتر صنم ایز کد یسا اول کوردا شدر صهر ایز که
ماندن اوز کلدی که ای یوسف عشقندن مستغرق یسکر
پوت طبع فرغتر اولدی که ددی در حال یوسف عشق خیز

بهر

باش قلدردی بلتق الله پوت دوغدی بوست یوزای
ایر یا جیور بل م کلده کوی تعالی سلامن در کوی ایدی ایز
ایمکه و ندید ایز تا زلیجا خشتی قلمایچو ده قدر که کو
ده غل واهی ایا زک و لندر زلف واهی و قدر که ایا زک
زلف واهی سلطاه محو که اولقدر عشق و اردی ایز سوچی
تک سلطاه محو جان دردندن خیری اولسز فارغ و غو
دیرا روغلی عشق سندن ناز اولسز جفا قلمی تو دشلور که
یعوب ده دن نه خیری و ارسوز خا تو تاز تک زلیجا عشق
فخرندن نه درد و ایز زلیجا ایدی بی یوسف یولنده لور
ای کلدی یولان او تودی اید یو یوسف کجدی ایدی هیز
کجدی اید یول کو ترک کورمزدن بلکه ایدی در بنام ایز
یولنچ او یسدم آنکرا کت باغی باغی بلم ددی بی
اوسته ایزدی کورده کور زلیجا تو مش کور کور ترا اولسوزی

۷۷

موسم بر مالکدن قی بر غیب قید کرده دی **روایت** سید و در
 اول قیامک آقا اوجی التودی التودی ای ای غاجی کو بند
 زیا عشق آره کو بند رمز **نکتہ چینی مؤمن** دخی کو رمز
 قیام سید و نشانی کلور صورر که مالک قیام مهر پواش
 خوار الی جمال قیام اب الوم و قیام سندن مالک الموت
 هیبتندن صولدی اندی ایدر محبتک و ایا قدر قیام بر محبل
 کولسند کایا اشارت ایلدی ای همنور برین در در قدر
 اسکدی هیبتندی قیام ای بوکطابق کر مؤمن کر زاندر
 ایمان عرفان نور بر کر مؤمن کولسند بلقیه اول نور
 هیبتندن و نشانی کوز و شکرت و قیام مؤمن ای ای
 بیست کر بندن نکلدی بخش ایلدی که بیو کندی کولسند صغیر م
 سید انگریز کندی قید کوز اول نور در کر مؤمن کوز مؤمن
 اولور اول نور در که طامو و دین سوسیندر اول نور در

مالک قیام سندن شکرت کندی کوز کر زاندر اولور ایلدی
 سکر سکر کول کول چو ملکی التندی عشق اوجی بندردی
 اند غاری ساجم کو بندردی دوقون کوزم کر دی کوزم
 اور تادی عشق سکر حرارت سوزیم سوسیندری الم ایلم قیام
 دخی کندی جانم کو بنددی کوزم تاراجیه وار دی شیلر قیام
 الم ایلیش یوق یا ندر اش یوق نه کول و لار نه قوار بود کلید
 جانم بندکن سزم اودک کوزم خبا کلک کولم زانغان سکر
 کولکله حضور خا برین دیه دیوسف ایلدی سکر کولی ایلدی
 کولکله دخی هر کون آره طور دیوسف ایلدی بوکطابق
 کر زانغان ایلدی قیام جنی یوزم کولکله قیام جنی یوزم
 یکاد ندی زانغان کوز آره قیام اود و طوطی دیوسف ایلدی
 بر قیام آت باشی کره چو دی زانغان ایلدی عورتدن کم
 اولور قیام بلدی برین اود یوزم صغیر بر کوفه اندی بوزم

عرصات متوقر قاور **سیسی** **لورم** **بین** **ایدیم** **وایاتم**
 نکتہ **دیگر** یوسف چون مصر دہ پام شاہ اولی ہر پیر
 ہر پیر لکر لکر اکا ویرا اولر جبرائیل حضرت سلام کہتوہ
 ایسکی طکار فلان قبویہ وار ہر اکا اول قبودن کر سہ افی
 وزیر ادین **ادیسی** طکار یوسف خاصا لیل اولر قبویہ
 والہی قبوی اجدر یونیکت اجو کہ بکر صا و با شیبی
 بالی ایچ اودن اولی رگاندن یوسف کو کلدن بکر با نوکر
 کہ کشتی سکا وزیر لکر لاکندرد ر حال جبرائیل ر شکر کتکر
 خالی بیوردی اول وقتا بدت ایلی ادی کتو کین طاقا تھ
 یوردی شکر بکر کم درت باشند ایردی وزیر لکر بریم دی
تقریب د ر قلیق اولغن یوسف بال کند طاقا تھ یوردی
 تکری تقالی انک طاقا تھ ضایع قلدی بلاس پرہ اطلاق
 کیردی موسی موحدر کالی بلدن برو تکری تقالی تکر یا کتکر

محمد

محمد مصطفی نکر رسول کند طاقا تھ ویر مشل ول تکر
 تقالی کرمندون ایق خضر ضایع قار بلکہ اجاق صدر بند
 ورحمان دیدارینا **روز قناتہ** **وایکم لطیف**
 ملکر تیان دش کو لہای معتبر لور صورتی ایسک لیل بودن
 مشکا بریز برای مصلحت کولک د لیل بر آیدن صکر صورت
 بولر خود دیش دخی اوتند یار ملکر قادی ایسکی بن سزی
 انوکون خوش طورت م کو کون کول اولسن کین این صورت مخ
 بویام اونتر و کزدن ساقی یوسف اکی زندان کولہ کن
 دیویری ملکر بولی خوش کلدی ایسکی وارا کاکا صورت ساقی
 یوسف قانتکلہل عذرد لکی اندن ایسکی ملکر دش کو لہای
 دکون لوتد یوسف خج کورد کین ابرو بودی و تعمیر دخی
 ندر ایسکی ساقی یوسف خجین ملکر کولہای سکر ایسکی
 کور و ارتد بیز صورت بیزین دخی ایسکی ملکر شاہ اولدی

۷۹

ابتد حیض ولو اگر کسی زن اندن اول از نم فتوین کردید
 پس زنیجا اندان باند کشی و دردی صورت که بویست نم حقان
 نشند دم ابتد نشند و میدی خبیرون از فوق زنیجا اینک
 احسن اون ایله بدینوم ایلام و اون ایله بیزندان
 دختند اونیم خققان خبیرون از فوق نشند و میدی بند
 اگر خققان اندن بکر ایلوک ایلیما این ددی زنیجا ملک فاقه
 کله حقا اگر انن بدی بن نعمت ایلام دده **تقیب** اول
 وقتا مومن کو برنزلند توخنی تنگه و تکیر حالندن صور لری
 تکری تنالی ول فوشقیه صور که قلم نوم خققان شکر که از حج
 نشند و یوم این اولی نشند و بدی نامسن براند سکاجورد
 شافای د بکر تکری تنالی **نعم العبد عبدک** بنس یونیا
 دختن و بکر یل کو دختن چکر نوم خققان خبیرون از
 نشند و بدی بن دخی اگر خققان ایلوک ایلم کتا بن عنوام

اجماع صدر به کجوب دینارم کسقم دبه **لحینه** اول وقتا کسقم دده
 تکری تنالی جاناری بوعالم و ربری ابتد اگر کتا خبیرون ایلام
 کتور کتور نون اجماع و درو یوم دبره و اگر کتا خبیرون نشند
 عالم ظالمین کتور کتور عفو بتدن از فوق نشند بولیکسن
حکایت برون ابو جهمر علیه الغنا و شعی طاشلر
 او جند الی شروی رسول قانتند کادی ابتد با عی الکر
 بیجا میلسا بکرا و جند غنی ندی ایت ددی رسول ابتد بنی
 ایدی بنی تا و جلد غنی ندی و یا خن او سکاد غنی ایتوی بن
 کتور ابو جهرا بندری او جند غنی ایتسون سن کسن رسول
 اشارت ایلی اول او جند غنی طاشلر کتور کتور ابتد بکر
اشهدن لا اله الا الله و انکر محمد عبده و رسوله و دول
 اول ملعون فاقدی اول طاشلر نیم بز اولی خطاب
 جیو بالو که باره طویکش اول طاشلر نیم بر که دده و سکر استون

*نوعا و تکلیف و کسقم دده
 فوشقیه صور که قلم نوم خققان شکر که از حج
 نشند و یوم این اولی نشند و بدی نامسن براند سکاجورد
 شافای د بکر تکری تنالی*

الذی ورد ایدر بار از اشبوزن دنیاده نه اشکاک مسکن
قول این بی یزید بنیم خمه بنی نه این بر ما عکله اغز
کون یا آل بر ما عکله برت نه اشکاک و کسه یزله دیه بیس
تکوی مغالی قدر تندن بجان فلان ندو کن ظلام مظلوم
دو کدو کن و انرا بلور و دخی و لیم لوی اغزله دخی و عریسک
فواخت قلا قلوب چمن نقش ایوب او کد تو بله
اول پچان مکر حال این خه او اطمی هر بر موزی اوله کوه و قوه
سندن سن امین قلوب بیس یوسنگه اول و دیشلوی کند
شوم ساحل مریذن بیاس مید بلو یوسف بیوهی بر دخی
اود خون د کد لوبوهی این وار سنل و اغتلا بیس
دهی این باسی ایندی بکاهام کر کتد لوبو ده طور بی
منول نقشه بقوب کد و حشر همچون اغلی بی دهی بوس
بیوهی ان تود لوبوسف کند و او غلنه ایندی بوری وار سن

طائلق و دیو بلور و ادکلر که اول طالور بوده بتد آل اغزی
او چاق صدر رنن تو قلام اول طاشلور که بر کزیم و لکه طاق
لق و یزید بلور و لور هر مک یزده نیلر سیکه بنش یازن برویم
یولکه و د و سنگه سنا مبولنه از ز طیب کجا عبادت ایلسن
خبر و اگر کما طاموده فلک **تکست** چون یوسنگه فلک
این باسی البصره کلید بلو یوسنگه سر سزی و اهلای اول
سراین تده شلوی کند و به نه انکلون بوغز لکه قصد فلان
یوسف هر کوزه بلور ب غلده دخی و یونلوی زوره قلوب
و تیغیز و ب صند قلوب اول سرایین سب یزده و مشدک
بسی تو تعلق ایوب یونلوی اول سر کتد کتور دی خانی کلار
یونکر کزوت اجدی چون اول کند و کرک ساحلوی نقش
کوره بلو خالندن طعام تیوسی قلیدی **تقدیر** چون یون
کوره منزند تو یولر اول کزوشنه کلور کفشدن بریان برتر
ازین

انگ فانتن طور بوندک نتابن کنور برسکا بنا بر اول صورت
نباگرسکا صورت سکه کلک و غلشن ایتکه پوست صدق
اندا و غلین دی بس بن بامین او تودی بر صورت بقه
بر یوسف او غلنه بقدی ایتدی او کوی صورتکی قندن الکر
ایتدی شوا صورتدن الم ایتدی سن کلک و غلشن ایتدی
یوسف صدق اتا و غلین اول ایتدی یعنی یون کشف
وارعدر که آدی یوسف صدق الله در ایتدی فان کجا کوی
ایتدی اول سنی یوله ددی یوسف ایتدی کتوک ان طعام
باریلوم بس بن بامین خفته کجوردهی اکو ذالسن جهنت
طعام بدیلو چون یوسف ان جهنتدن اوزدی بن بامین
فرا دا ایلد کجورک بر مغلی لطافت یوسف و مغلی لطا
فتدی کدی ددی یوسف ایتدی خفته بجهن سکا قوی اول
ددی بس یوسف خلوت ایلدی پرده اردندن ایتدی

کنده

کنده خیرین صورتی ایتدی اول قواشک خیرین خیلو بسین
ددی ان بامین ایتدی بر خیلو بت بده در و بر خیلو صدق
دیرو بر خیلو الای در و بر خیلو دردی یوردی بسین کوی
برده ظلهده ایتدی اول دیدکلی دکلی کان این اوشن بنی
اشکان کورده **تقریب** یارین قیامت کوی تنگ تگری
نقالی بر یوسف مندری خلوت حجاب حاضر کذا کند و خیرین
قولارندن صوت این قولم هم خیرم خیر بسین و سن نه در
دک قول این خداوند کس بلوسن نه دیلوی نه دیدی
ایدی خطاب کله که قلوب بلوم کلام سنک سوز کسوز
سویله دی بسین قول این المعی دهر بلو ایتدی یونکی یوقدر
بن ایتیم وارد دادم دور که **قل هو الله احد**
مشکل ایتدی یونکی ایدر بن ایتیم بهر **الله احد** ترسا
ایتدی بلو صورت او غلنی والله بر بن ایتیم یوقدر **لم یلاکم**

۸۷

چون بون اشتر و مریوق اوزن کویسلا ایتم ای
کیت صحیح کوکل تسه دلم و رویت ایلمسن
ایتنی کوکلم شده دلمک کچدی لاد صیت اولدور
که کوک لکوما کلمده بولتون وارد لک امان قوه
حیدا اوزن الور سر باده وکل او غلجی قوه
اوسته نظار ایسولوردی ایتم جانم قویجید کوک
کدر دل کوک که تو جان دور کرد کوک بغلجی اولسه
نجه بلم که امانا کلمک و کیندی ای ممشا چون بی
دغنی ایلماس سیم او شدن کتمهن کلر کا ایدم
پدا اولدغم ددی چون بون دغنی ایلدو کئی او
ستله اوزوردم چون سحر وقت اولدی بوزم
کلدی لون متغیر ایدر سلام علیک یا ممشا ایدم
نمکچ کلدرک رکنز ک شخون متغیر اولدی ایتمی

چولد مشتمل و بکر د و بلرین ایتم شمارا تدر یوقه
ولم بکنه کلموا احد بس خدای تبارک و تعالی
حجاب کون این قوم بسوم خفته نه دیلر سه و کل جان
ایری اوشی کاز سنوز چون جام کور دیر **سکایت**
ایلر که نمشاد میوردن رهزه ایدر بر کون مجسمه
اوتوردم بر کوک یک کلمدی طویق تنی پوشیندی
ای ممشاد هیچ براری بر وارمدر میسکینن غیر اولم
بن شغزه و جهیا ایتم و کل اردو قنده دلسکر
اولدیم بس اجر و کردل اکر کعت نما زلفه و دغنی
الوم اسکر کلکند شدند روم فاقده و ارم کوره مکر کوک
باشی یکلمنه نمش دلمک ردام او جیل سلم کوزن ایدر
ایدرا ممشاد سلم قوت خضره سلو بل و این دوست
حسرت باشن یکلمنه کورسون اولک اسکر کیدی

جود

صومر تباری تنالی بکاعتاب بلوی ابتدای و نمودگی
که متشاده شکایت بلگر ایتدم خدان زندانه شکایت ایلم
سنوگر که مکن نرورتن کوروم دیم ایتدیرو و امدر که ایتدی
و خسریت باشن سلو دیک بن سکا ایان و رور و مکدن حکمر
دخی حرتکم فالایری دیدن اول عتاب هیبتدن کن تغییر
اولدی چون بحر وقت اولدی ایتدم منشا و کانتظور کج
دخی خرد اروی ایتدی و اربدن منشاده سلام د کولتکر
بن سکا منشان و ن سدیخی کاشناسین دیدن کال مدی
احد تقیر بن یون ختم قیلوم احد و احد ارا سندن ائو
صحابه قاتدی فرق یوقدر دلیل بکاک عبدالم ورات در که **قل**
هو الله الواحد و قرور بری خلر فو قا بل و احد فضل الجوردر
یعنی واحد استغالی ایدر لر احد و احد مختصر و احد و حج
معنی و ایدر برسی اوله که آنک مشلو و ما تدا ولیه تنکو بری

۸۶

فلان واحد فی عصر یعنی نظیر یوقدر کنور زمانن کنجی
معنی اولدر که آنک کنور و اشندن او رتاق اولیه تنکو عرب
ایدر **فلان شوحد** میند لایلا یشاکه و لا معاود یعنی
آنک اشن کس اکا و بجی اولیه بیس با و اوج صفت
بوله لایندر کاکا و **احد** دیلر قور الله **الحد** ایمل تشبر
صمد و وجب د مشلر در ابن عباس و عا بعد و
حسن و سعید ابن جبیر رضی الله عنهم اجمعین بولر
ایندر **یل صمد** اولدر که آنک بجی اولیه سعید ابن سعید
ایدر **صمد اولدر** که آنک قورن اولیه شعیب ایدر **صمد اولدر** که
بیمه ایچیه عکرمه ایدر **صمد اولدر** که اذناننده جفیه یعنی منتر
لر قاتن **صمد** معنی صکن کلندر یعنی لم بلور لم بولر و لم
یکن له کفوا احد یعنی **صمد اولدر** که مکدن طوغا ملی اوله
و کس اذن دو غیره و آنک مشلو ما تدا اولیه ایو التومین علی

۸۷

و این چهارم رضا ایدر **صد اولد که** کس دن طو
 عذون وانکس لونی کالدع اول واندون اولو اولی حاجت
 وقتنن قولل حاجتی اکا عرض فلان فتاده ایدر **صد**
اولد که خلقتن صکن باقی فاعلی این موسی ایدر **صد**
اولد که عقدر یونو میذا اول آنکس تا کنن بلکن عکرو ایدر
صد اولد که بیج کسه اندون یوقار اولی سندی ایدر
صد اولد که بلا وقتن و مصیبت وقتن و جانن قوی
 اکافار ثانی ایدر **صد اولد که** مرزا و میب این کسان ایدر
صد اولد که نکر صفتنا صفتله منامان کن حیاتی ایدر
صد اولد که آنکس بیج و لبه بیج ایدر **صد اولد که** آنکس
 اونی تغییر ایدر **صد** این جیب ایدر **صد اولد که** کامل اولد
 کنده صفتانده وفادار کند و کنده **صد اولد که** غالب کل اولد
 هرگز کس اذن غالب و لبه ابوهریر ایدر **صد اولد که** دو کس

سندن مستحق اولد و کلی اکا محتاج اولد مراده بعد ان
ایدر صد اولد که فاف اولی صفت این فضا ایدر **صد اولد**
 که هرزه و لسه اشلی کس کاساس صفت اولی محمد ایزد علی
ایدر صد اولد که کوزانی کوریه فکر فی بلیا و کلی نسته آنکس
 انداز سبلا اول جعفر ایدر **صد اولد که** کوزانی کوریه فکر ان
 بلیا و خلق آنی بلکن اندون اریوق نسته بلیا **صد** بیج
 حرفدر لاصا دیم دال ایف **الف** شایسته آنکس کس
لام اشارتدر آنکس لو هیبتن **لام الف** بر بر اجدت منهد
 او فنجی بیج برسی بلور من اشارتدر اکا آنکس فاقن کوز
 کوسخی اکا قیاس ایگس و نوز و عقدر لرا کایر مز و دور
 علم اکا محیط اولن اقا باروده اشکات در اشارتدر اکا
 عاقل کوز کلکن ثابت در و قیاست کوشنق منوشل کوزیند
 اشکات در **صاد** اشارتدر آنکس سز که چکلکنه و اشق

طفر لغت **سیم** اشارت در آنکه نگر حقیقت که در سوره و در کلام
در سوره **صمد اول** که آنکه شایسته کن زاید اولید و
قبایل رسیده بود **صمد اول** که در لکن استین عابز
اول و بر مثل آنکه اشارت در قاصرا و اول این عطار ابر
صمد اول که طعام بیامایه حاجت وقتن صمد
آنکه در کاهمه ایله هر که حقیقت بله که ایم اولد هر که
آنکه زوال بود و کند و نشن فانی ذیل بله و دنیا نغمه
الدنک و آنکه وقت رغبت قلدی بر خجکیله و مشل
در که دنیا التوندن اولسه آخرت صمدن عاتل
اولد که دنیا رغبت قلبه زرا نا بیدر باقی قلن سنی
فانی التوندن بکدر نکیف که دنیا سفدر فایر آخرت
التوندن با تیر **حکایت** ابر که کی کسی بر آوجکله
لوی اول اولد موارنن بر کرخ سبیلدی ابدی بن بر پادشا

بوم بکسی بیدر نیاده بادشاه صدق الیم صکن الدم جوم
بکسی بیدر فی شبایتم آخر بکلی کلدی بنی بر ووا قالمدی
بر زمان طوتدی آخر صدم بکسی بیدر کور و شلیدیم اندن
صکن و فی بکلی کلدی بنی کویخ ایله کلپو و بوار و بیدر و فی
بوند نوزاخ قلدی بکلی کلپو بنی بر کویخ ایله کلپو و بوار و بیدر و فی
بلدی **اول صمد** بمنزله بیدر در رقی آنکه حضرتند است
و دکل حال توکل الاقل درن چون غصه بیانشکه بر
تغذ بالکلوز برندی که او رقی بوغدی مدق و میکت
فی او رقی بوغدی بر کسی که کلک در رقی اندن بلوز که
در قر اولد رستگار ایم خلیل حالنن خیر و بر کند
کلام این بینا بهی **الله خلقی فهو معون والی هو یوفی**
و یستقین و اذا مرضت فهو یشفین چون ابراهیم م
ظلی چی وقت اولدی ان سنی کرسا بر و امدی طرفدی

دوستین ایندی بول اول بورد کار کدر ابراهیم ایندی **الذی خلقنی فهو یهدینی** برورد کار عالم اولدر که بنی برید
 انزن کجا توفیق ووردی رزق و برحق و رزق استکی کسک
 اگر اول کستور کبکدن قان ایجکی نه بیلیم واک اول بیلر
 مسه مشفق نام کوستدن سدا استکی نه بیلیم اگر کاستور
 کر اولو چی وقتق بن اخلتد انم نه وقت سدی ویکلی نه بیلد
 پس بر باره است قندون بوجبت طالاک لکر قندون اگر اول
 دلیل اول مسه معارده بر معقدن بالاسد استکی نه بیلیم
 پس اولدر که بنی کتدی ویکل بیدری ایوردی چون اوللم
 محبت شرابی کجا ایوردی اول شراب دوقندون ایوردی
 کبری نکرده او دندن قورقندی جیوالیر برده مسه محتاج قلدی
 اگر ابراهیم بر معقدن برده اچو دیسه عهده امت عا شمشیر
 سبب کور بیدری اچو وی بولور ورتی ایدر **یظعننی بلا**

ایزردی سفار عجا غندن قوی طاشلر سفار اغزن بر
 برکتدی بر زمانه سفکوه کلدی کچی ابراهیم بروردی
 مسه امر بروردی غندن بال امر ناسی مسه کور قلدی عجب
 بوقندون ابراهیم طودنی القندن ایندی صبر ایلسک ابراهیم
 خند ندر بچین ابراهیم فن قلدی کچ ازلغان بو سفن امل کچ اول
 ابراهیم اولدی اناسه قوسته صورتیکه بینه طهر زانیه یلدر
غیباضا ما اندن ایندی بولور بی صوت بیج اول
 بولور که طهر سوز بولور سوز کوز اشدر می
 دعا فکس کوز اجابت ایلام بولور سوز اسکرم طهر غوز
 لچون سوز اضمی در کم طهر بیج سوز زبانی در کم ایندی بولور
 ابراهیم ایندی با بیجونا اکا طهر سوز ایندی **قللوا بل و بهرنا باه**
کر که بیجندون انرا ابراهیم ایندی بولور هم دشمنان برین بولور
 دشمنانین **اللارب العالمین** الیوردی و کار عا کلاش

دی

طعام و بسقینی بلا شیب معنی اوله که جلیبر
 برودن اودهک طعام تر شربک زینقی طوبوعه و قدردی
 سیستنگه رسولهم بیوردیکو **آبیت عند ربی بطین**
و بسقینی یعنی رسوله هم ایدرین جلیم قاتق دودم
 بویج دی اجورهی زین **صدر** قللرینه بدر برچو
 کته واسطیلا بدرر اجورر و کینه واسطه سوز کند
 اجورر بودر دلیل اول **رسنا حکایت** در که بیغایلو
 دم قاتقن اشندیکه بیغایلو ج کون او دنگه **وما**
مزایایه فی الارض الا علی الله زینها بیستنا
 مشکین بر قدری کجه دوشند برکش کلدری بر قدری
 و روی اندن صومون بکرم یل دردی اولدی ابرق
 اشتها یلطعام میدی علی بن فادم ایدر عبد الرحمن
 بنا اضمیم این برکیز بودی بوخبر حجاج و کادن عهد

المنه

الرحمن کتفه ی برا و فویدی قوسهین کلدری اولدی
 کونون صومون نبوی اجدک کوره کونان قلوب حجاج ایند
 با فاسق ایدرست نرازم قلوبسن اول ایتدی بن آیت
 الیم او کلدن **برو حکایت** اوسید خزان ایدر کار
 لودن جلدوب بر قواش سیر ایلر سینه و نه زاتن اول
 قواش کافر اندون نجس کی بودن ترخ بول پوروش سنه
 یمش سیف و درصوبه که خفته کلدر طعام سنه قواش
 ایدی بجه که آرم برصوبدم بر اجدم او چکن **فارحو**
الذ احد او قدم طوبوم قتلدم **کنه لطیف** شیل ایدر
 نکرک تالی و کمن بر لطیف قومشد بر کینر سزا الا اولکل
 اگر تکی تالی اول لطیف سنه قوبه که آنگا حجاج اولیا سن
 اده ادرندن جون ایت **حکایت** جنید رهنه ایدر
 ایدر بارین قامت کوشن و کلر اوسیلر برانه قوبه الا

۸۸

انکه تنوی طویق کبر و دکلی خرابی آج قوی ال انکه
معرفت طعاسن طند بل و دکلی خرابی صومنز قوی بل
الا انکه معرفت سزاین اجدها و اما کویوسف م الثام
فانت بدی هر کوی بر جنت سد و طیفی کی چون قوی بر فزاد
تکری تالی جملت جبر الی بر قرح سد و ریدی و زنج
بال با ایدی انکه فانت هر کوی ابونک جنت سد ایسه
برزم فانت ده بال و بی بلوسون تا بر سکر بد و رن جورن
زوزن که کوی بو سف قیودن طمش بی کند و اخروی
زوشلری کلوی چون قیوب و دسدی اسی عکسجی وای پوزن
تکری کن سلام کلوب نوبت بوب سوندی فرد شلی غلب
اوه و دوزن اخیانی ظالم دخی ملا که دیاده اوله
مطلوب مالیه شاه ما مدر مطلوب و پور شاه چون ستم
منزلت و تراش حکم خدا اوله ما داکر که یوسف قیودن

طش بدی اوچ غصه بدی اعلی صومنز ای بالی خفتی
جوی قیوب و تدر بل او چندن دخی قوی تالی جبر الی کلوی اجای
ط کویوه سونن دخی تکره و یاد و در اوچ قوی قویده طلا و ک
چون کویوه قوی کویوزن اجر کویور ابر و در سانه بر دن بزیه
کلوم در خطاب لکه تو م سود کوی و سنلر ک سی بلو ک قوی
دلر ک فتوک دخی طور سلا اصلر طوی قوی غصه بدی
بن سکا یل ایش تا فیا سدن ال الی یخ اسک و لوش جلد
ال صومنز اسک لوش شراب سکیله و اگر یا کز اسک اویش
مونسکر جلیل یوسف قیودن شراب اجود کوی کویو جبر بل
بوردی سونن دخی کویوه سادت تکدی سنه سو کوی شراب
طهورا چه کوی بل اند جان نه اند کرمه تیب سکن ظاهر
اولکه **الذی خلقهم ویرسین و الذی یوریطونهم و یسقیهم و ینزل**
بریم اتادن بیتم کلوی ذکر تا سلا کویون او رول دایه طویق

مریم خرم که کسی آمدی زین اجماع طعام
 بودی تقصیر غلبین ابر ز کتایم مریم ایچون ریسیک
 یرده او بیچی کعبه رسنه قیوسنه بز با لاجق دی
 قابو بز اجنه بیلودی کندو که جکر اول قبولوی مریم
 اوستنه کلانلادی کلیدی کندوده کتوردی کرو کلچکر
 کندو البله اچوده مریم فائقه یا زین قینین عین فاشن
 یا زینش بلورده ی صرد دیک **اق کر حد ایغویا مریم**
اشیونفت سکا قندور جواب و بودیک بلومر غنله الله
 تکره فانتدند ز اندن کلور که آدی **صمد در بز اجون**
 بیدر اچوره حتی بر و ابتده اولدر که جون ذکر یا و جبر
 صعیقلغ غایته اردی بی اسر بل تومند ابتدی بن
 پولوغ ضعیف و لب شدن کلام مریم نه این مادی
 قوم ابتدی بلور تزلخ او غوش قوتن کسی بی نومنه
 المیزه

المیزه بر لوبس قوع بر قدی بلور بود و ز کت و زادی
 آدی یوسف دی قوع اگاد شدی می کعبه عشتی غلاری
 پس مریم اگلا صر بلوریم کوردیک یوسف یواسدن طول
 اولدی ایتدی بیچون او شنو سن تکره تعالی صمد رسیلم
 «دی اول کز مریم طعام کتودی کرو کلچکر کتود و کتودن
 امروت بولده پس بو خیر کتایه ذکر دیلر کتایه صورت
 یکر با مریم بودفت سکا قندون کلور ایتدی **حومر غنله**
الله تکره فانتدند کلور که صمد در قاریه صمد و غی
 یردن بیدر الر عمران قوی مریم حفته تکره تعالی بو
 انعام قلوبه بر تصطفی قرن فاطمه حفته اشکل نه
 قاری **جاردن و و ابتدی بیخا بروم** بر کون دکلی و این
 بوددی بیچ نه عیجر طعام بولدی فاطمه اوینه کلور ک
 صورت دیک بیچ طعام وارمند دیدی اتقان این صهر بلور
 د

رسول کردندی بس برقتنی الی کردید بیا دره
 غنی و دریدی فاطمه ان بر جفندی تویدی او رتة قوله حتی
 رسول در بره رسول طهری فاطمه انبره بار رسول انه
 ستره بگر برقتنی الی ان بر بران غنی کتوبه ی
 جفندی رسول او لته کتوردی رسول جفندی او تن
 کردی کوردی جفندی بار بر طبطط و لیس رسول انبره
 جگر کوشم بوشم در دگر در کوردی در طوردی فاطمه
 الی کله کوهی بار که تکرر تعالی و کات بر پیش تکریر
 شکر ایله و رسول صلوات کتوبی انون رسول تویدی
 و تو قشایان در شردی بر بره و چون تو کتوبه بر بر
 جفندی و طوطی کله رسول ایله جگر کوشم بو برکت
 سکا قدری در ایله **صوم غنایه** بس رسول
ایله الحمد لله الذی جعلک لبینه فساء سینه

بنی

بنی اسرائیل معنی شکر ایله اوله تکریر استی بنی اسرائیل
 بدستور تکریر استی بس بکرتی بس **صد** دوسه سبب بره
 قولیدید بدورده بله سبب کز بدور **حکایت** بوسا فر
 بو کون که کن کوهی بر سر جفندی یا غنی صفتی بر کلاک اکا
 طعام بدور رسا فرزند و پانیدی بر سر جفندی یا غنی صفتی
 رزق استمدون فاشش تکرر تعالی بر کند و دن اولو
 قوشه حواله ایلیش ان بسلا ان خوا غنی یا غنی شدت
 کوجون ال جفندی بر کوشه اختیار ایله کتوبه تعالی
 در تک اسکم ایله در دن خلفدن فراغت و عزت ایلیب
 بر کوشه اختیار ایله اولو کون بر کوشی اما تنق
 اولی صورته کی در ویش ففتس ابودره سا فر انبره
 بو کوشه تکریر سبب نه اولو در ویش یکدی انون که
 سر چه بیست سن اختیار ایله که ابرقوری سن

91

بسیار که تکرری صفتی صدتالیف کرد که **و یوم یوم و اللیل**
آنکه صفتی **صد آذنه** می برخاست اولاد که صحت
ادین ذکر این حرفی جفیه و می برآه ذکر ابلیا نجیه و
دخی **بصفتی صد که** اولاد که حاجت تری آنکه حضرت
خزین المیل زبیرا قاضی الحاجات اولاد حاجت اندون
اونقو درنتقا ابراهیم علیه السلام خذینیلو که اولاد آنکو
نوشتر فریاد ایلدی لر العی یون دستور برود کستو که
باردم این لم خطاب کلدیکم دستور اندون دلا که
سزین باردم استوسه ایدک و اگر سزین یوم استوسه
خله دستم راسته کونک سبب اول فرشته که سیل موکلدر
اول ایندی یا ابراهیم بلایم حکمدر را که در سلت بر
لذکا اشارت ابع بن اول اول اودی شیلو طانت
سوتنگه بریورند بر ذره اوله قالمسوت ددی

حرف

هر روز فرشته و هر روز با نوزگند و توتون عمر صحت
ایلمدی ابراهیم هیچ جواب ویزمد و هر روز با نوز
چکار اغزیبا صوسطا شکر می لاکار اول اودی اولد
دی **الاکل اول اودی** چس رسوا حضرت انوکون
چور می که هر کیم بر کلری بر او مع اولد رس تکرری
تغلا اکا نوز تو اب ویزه و هر کیم الی او رسد اولد رس
القی تو اب ویزه و هر کیم اوج او رسد الدر سه
یکوم تو اب ویزه چس هر که تکرری دوستی اولور
و هر که دشمن اولور چون ابراهیم اولده اندیلر
هوادن جهرا ندر تو کلره ایستدی **اللحاح حبه**
یعنی هیچ حاجتک وارمدر ددی خلیل جهرا نیلدن
یوزین چور ددی بر کادن دخی کلدی که حاجتک و
وارد ایستدی **انا الیل فلا** و اگر وار دخی بجا کل

حیوا شیرا بندی اند که حاجتگره ارکا دی سکا ابرا
 ۳۳۱م اینده **حسی بن سواد علی عالی** یعنی اول بنام عالم
 بلوک بجایز نه و لکه کز دی خطاب ابردی ای خلیل
 چون کن زدن ارتقدن یوز در دزد کرد نومچ بنم حضرت
 شرف فلک لاجم سکا بر دی نزا ولوق سن اووه ابرجیه
 برسو چون اودی کلستان فلوز **نکت** چون نونسکر
 عمری آخذه ابره نشی بجلی بشلمه البسی قد علم یلایر
 الب ز نوسو سکلر قین مومن دخی اول ملعونک نکت اند
 یوز در دزد سر خطاب کلر که قولم چون سن اذن یوز در دزد
 یوز کن بر حضرت بن طو ندک بر دخی کون دار نم کور
 سکا اجهان چنلر ندن بر جمن قلم سونسکر جو یولدا نکل
 علمان دلان اوکت لکسر رضوان رحمت **رحمان کتاب**
 شبلی همه اسم علیه ابورده و سنلر جمالین کورسکر

ازین

از روز قلدوم لسان طاقند چقدوم برکت کورده م و اوجی
 ز باد فغان قلب جانم ر چون بن کورده ای ابردر با شلمی
 ندادی صیج اکا اولشعه برو منزایتم صیج اندون
 نجه دخی بره منزایتم کدن کلک سن ایندن هم دکراناق
 ایوم یولکلان سکا نه وقتدن بر یولدر سن دواندن
 بن بر قسما اسیرکت ایوم بجا بروغ او غواوی کور
 طیب قیوسه وانم اندر بر طیب قیوسه وانم
 ربسی قیوسه وانم اندر بر ربسی صاحب قیوسه وانم
 حاجیب و زبر قیوسه وانم و زبر قیوسه وانم ایند بر زبر
 سلطان قیوسه وانم سلطان قیوسه وانم ایند بر سلطان
 مسجد وانم مسجد وانم کونم سلطان محراب
 اوکتند کی الین د عایر کور رسل بن یوحیرین الین
 آواز جانم قلاغنه الی ایند بکه طیب قن بولاک

۹۷

شهر شکر و نعمت از روزگار
دوستان تو را با دست راست

ارشدی که ای یوسف ناکه قشای سلام دگر در کار ای
بم عمری چشم نه منم چون یوسف نگری سلامی نه مندی
شاه اولی یوسف قزلباش ترککلا باز بندک بطلب
دردی اولی کوکللی بر ایتم حیرالک کو قشایدی اتی
استندی یوسف نبوتی اذن یوسفی او کنلری ابدی ختم
یه بر کون او کو بوزد انوزی اکر منم الا سکا بر دعا او
ده دینی اوقی غصه کو کلان کسونه ددی دعا پور نکاش
کل کزیه و با عجیب کل عرق و با جا بر کل کسیر و با مدخل
جوی و با منون کل و حید و با صاحب کل غریب الا اله
الا انت سبحانک انت الکل ان جعل لی رزقا و محروقا وان
تذرف حیات فی قلبی حتی لا یکن لی هم ولا ذکر غیوبی و انت
مخفی و زحمتی بالارحم الیمین یوسف صور دگر کون و تو
حیر الکل نبوی خود قدر ددی یوسف نبوی دخی دعا قلم

ایتم رئیس قیوسف رئیس صاحب قیوسف صاحب
دو بر قیوسف وزیر سلطان قیوسف سلطان سجان
قیوسف امده اول قیوب و ار که وزیر سلطان اکا محتاج
در کزیه زندان اکر سکا اکا که در کل کرده در مان
اولد و اول وقت نبر و اول دخی کندی ما کو کللی بر
لیخ بکلدی اکا در مان دوست جالید و ار کو کللی در
در مان بلور سکا بیت اکلیا بن ایتم جانم اکا که
خوش اکر سن دوست قزلباش اکر و سن سوسر
دیم چون یوسف نبوده بلوز فلان اتاسی مان
او که کتوبه بر طریلا غلری جمل کوک فرشتدی بیل
اغشلا بر ایتمه اتی او غلخق او منی اشتی دور
اما اکر یوسفی بیجا منی اکر و دست بکند دیدار خطاب
کلر که بی بو اکر بو سکا ر یقوب با و غل سوسر جرایل

40
کوم خوف دای لطیف چون باد شا، اگر اول و مدبره بگوید
در سندن ادبوت بیرون جمن بود بر بسک بیع اگر نفس
آمان لادن کن توره و آخرت عذاب سندن صقل **صمدک**
برحسی دخی و لدر که نیز اجیز بر شق تواند که صمدیت
صفیتا خالی قلده اول دخی یکدن و اچکده تالار
تکد محنون برد یواد لیلی نقش کونه یی کون قوش
طوره یی اجدی صوره که ننه قتلندک طلام
ایتدی بر که در و ستلو خوی اول انکر یکر اچکد ایله ناسی
واله **بر کون دخی** بر یکار او سندن کورهای ایتدی
سنی کرد قش کرم ایتدی **قش صمد الکان** یعنی
طوره السیوا آاده کنی گراسن دی بر بل طوره یی ایتدی
اچدی بر سندن دیر ایتدی نیز انکر چه ن عشق طوی
طوره یی دلکی عشق ایتدی نیز اچکد بر سندر تکر ای عشق

و حلیم حضرت سندن حاجت دیر که کور وقت دکلی قتلور و
صیر و رجلا و رتلور و راحت و دره وی سپس کنی تنالی
نوسنگ و کلای اجابت قلب دل و قش و کلور و تلور و
و در چون **صمد در** حاجت لری اکا عرض قلدر بر روا
اولیا که سندن ارتدن حاجت طیلر **حکایت** اول قش
که موسی هم تار و نه قندی به ایتدی دوت قارون طوره
قارون اچکد که بنده قارون فریاد ایله یکد موسی سر که
اسکر بیجی حسی ایتدی طوت د زدن کون طوره که کور قارون
چاغزی فریاد و لهری خاک اول موسی ددی یورهای موسی
تکر قشقی رتدی بی قارون کلور کون اذن موسی اچکد
کلایکد موسی نه قش کولکد کوشی کند و خصم بر شق کن
یا موسی ددی یورهای بر کن اسکر که عزم جلام صحیفون بر
که موسی تکر سی د سیدی بنش کد لیکر د چو اب و بریم ای
کم

لاجرم اول فکر بیدار شدن و ارتکان او پس قرینه **احدیست**
 صفتی خلی قلاد او پس حتی برکن قلاد نگید او لغزه
 کسیر بریدار آمدن و کسی برید طوطی تاحقی رسول و حتی
 کو رک کا کلید و هر که **صمدت** صفتی خلی قلاد بریدار
 اجکان کسلور **حکایت** اکی نوشته برید کلاد بریدار
 صور شد اکر قلاد او لور کس و قلاد کلور کس بری ایتدی بی
 مشرق اولور برید صوبه و ایتدی بی و ایتدی بی و ایتدی بی
 ایتدی برکا فایق اغن و ر شدی بی و برید و ایتدی بی
 ستم اول اخذ انتم که اول کافر و دم قلبی دی اول و حتی
 اول برید صوبه بکس قلاد و ایتدی بی ایتدی برید اولور
 شسته و ایتدی بی و ایتدی بی ایتدی برید و و ستم برید
 برکنی برید بلش که بر ایتدی صوبه ایتدی برید و و ستم
 برید و قاصد کتونه کنن شانلی و برید و ایتدی اول صوبه

عشقند بکرم محتاج اولیا بیع عیب و **حکایت**
 بر صوفی در رهبا نه شوق اولدی صوفی طوع ایلدی رهبان
 مسلمان اولدی رهبان ایتدی عیبی قرینه کون طعام برید
 بلن انکر بیغی خدی ترک ادبی ددی صوفی ایتدی اولدی
 کون طعام برید مسلمان اولدی رهبان ایتدی بی
 اول صوفی الی کون رهبان فایده اولدی بیع طعام برید
 اولدی کون و حتی ایتدی و ترید غریز من کنکر کیکر قلاری
 خدی انکر نه خدی که **الله** جانندن واقف اولدی ایتدی
 واقف اولدی برید بر ایتدی اولدی برید برید اولدی
 اما برید در شلار کرجلا بزلدی **تلاوه** اولدی صفتی
 هر وقت قلاد عفت غلبی اولدی صفتی برید کلا
 غلبی ایلرا اولدی اول صفتی صفتی و لب غافقت
 ایتدی اولور برید بیغی برید برید برید ایتدی اولدی

۱۰۲

اولور کی انجمن کی تاملی جیون کی بابہ اجوری تا پو پیکر
یونک قنقن موافق اولور سے اکا کلنید کیز زانق اکنس
قلیدر سیکر تالی کنڈو کرسون ہر برادن برکی کیب
دینا د کریند وریس تا فل کنڈو کسن قنق ادم موافق
ایس اکا طیشی سیکر اول دا اول دعای اکنڈو کرن **ادھی**
حکمت اولور کہ بادشاہ فیوسنہ دیزا سب حاجب تر جان
چون اولور تا مظلوم کنڈو جان قنقن موافق کلور سے
اولور بادشاہ ہر جی ایدر سب بادشاہ کرم دمی کنڈو اد
تر جان لور کرم در کاہسد چون تو یک تا فال کنڈو غنڈ
قنقن قنق ادم موافق کلور لور اولور اولور جیون تو کل
تا اولر اجمابت برلہ اٹی حاصل اولور **در دمی حکمت اولور**
چون سلطان خون اسیل لایج دکلدہ کر بلکوزن در اولور
اول کر کلدہ کہ ہر بر نعمت دن انج اولر سلطان ازل دمی کنڈو

دکم اولور بز اولر صودن کرم قلدہ سب قلمنڈو **ادھا** جانڈ
نشان بلور سب و نہ طریق برلہ بر اوج طیرق دن طیرق ادم
یزد جی طیر کو رسون کل اموی کو کر صیار عالم یخو لکنڈو
کنڈو جمالی سیکر کنڈو بی نہایت کرسنڈن کنڈو ادرین قلند
الکر تر اول اولر بر لقل اکنڈو رکا ہینہ لور اولور چون اکا لور
بولع اکر ادم موقوف اولور ادم چون اولور حکمت نیدی
اول حکمت اولور کہ بر بیدر کنت الام نمل علی رخ لسی
اد چون اولور ادا سکر خرتنہ دانت ایلر سب کرکی مثال دمی
میزد را دمی چون **الھی حکمت اولور کہ قالیکر احشیان**
چون اولور ادم چون اولور تا ہر کرکی کنڈو احشیان
کون قنق ادم موافق ایس اولور لور اولور اولور جیون
دلید تا اجابت اولور عقیق اولر مثال بر کشتنک صیاح
دنیق اولور دن بو بلور ہنڈو کر کچنڈون کلور چون

اولور

الهی کم که آنکه آدم او کونسی شیخ امیر ای سلطان اندک
بر آری آنکه آید بله بله و آنکه شیخ بله بله کم آدم
او سرفهم سرفهم که شیخ بله بله کم آدم و بله بله صفت
بر لاجلی قلم که آمدن قلم درین جور که آنکه شیخ غفران و
طرف مفران منزه و بی آنکه شیخ بله بله قلم که آنکه شیخ بله بله
اکا بو حال حاصل و بود که موی زشته و صفت و بر سر
بغا سیر اول ارایه که زنتا که شیخ بغا سیر علیه السلام
نکری تعالی که آنکه لذت خبر و بود کم **و سید و حضور**
و نیایش القاطین حضور که بود اکالدر که بود وقت
اکا غالب اول عورتش قلم بله بله که است لذت
قلم الا که آنکه آنکه شیخ بله بله قلم بله بله اولین
وجه و کلام صاحب دولت اول حال آنکه بله بله **و**
اما کاتة سفولا و هر کم بو مقامی دعوی قلم آن عورتا سفولا

الاول عودت او یوسف عورت آنرا سینه یوسف و یوسف
زبانده و که عورت آن اول سفورده دعوی سینه بله بله و یوسف
خلفی ظاهر بر توند حاصل و بود هر کم **صفت** قلبی قلم
اول طامدن کسر و هر کم **بله بله بله** قلمی او شده اکا
خود نه عورت قلم **حکایت** هندستان بله بله
مسنون بر اولو فیلسوف اختلف و بعد اول فیلسوف کلدن
بر اعلی و رسید آنکه اولو فیلسوف بله بله ابتدی بو کشف کسا و بود
بجم اولو عالمده و حاذق حکیم در و سنو چون تفسیر قلم
بر قلبیه در کمال کم اکالی قلم عزت بله بله و دی پس مکر
مسنورا کما استقبال بله بله کند و سر این او و یوسف
بول اختلف و عندن راحت اولی مکر فیلسوف قلم کلدی
فیلسوفی راحت قلمی فیلسوف ابتدی ای مکر اوج شد
حضرت کما ارمغان کتوم که هیچ باد حاصلده مکر ابتدی

دهنه در اول ابتدای اول در که بر همچون کرم اگر
 اندن سول سد کسب سفلو کلا در تاسن سفلو قزو که
 قیامتکن اریق اغریا و بر همچون دخی ورم کو و حیه اندن
 پیاسن اون بش یکم کشتن سفلو اسن برسد برده و نهان ک
 سا قطار لیه و بر همچون دخی ورم کو بر طریقت اندن اچکن
 اون بش یکم قزو بر سا عتد جامع فاسن هر کین اندن کس
 ضعیف تی بو یکیش دوی اندن ماکه منصور باش قلاره
 ابتدای ای توین سنی او صلوصا زدم سخم دلو یکیش
 دیدی نیز اول قوالی بلا ندر و غرور در بود اقلی کچکار
 نوزد رطله بجه و کیشم اچنی چون یک حیوان صفت در هیچ
 بیکر تکی صفت در تکی صفت حیوان صفت بجه و کیشم
 بر دخی چون جامع ایلم که در بود اقدرد دخی صیف
 کلک بیک کسبی آقا سفلو بر بر تر خفزل او کده در جو کجا

لایح

لایح اولدر که اصغر شند خیا آند ددم حکم و کرم ن کلر
 آقا سفلو اوستند اقدم اول همچون تکی ال کرو کتو و باد شاهک
 فاندن وار کس بو حید اهل محبت لایح و کلکن دیدی **م**
بلدوم بود معنی اولدر که تکی عالی کسدن طوغدی که
 دخی اندن طوغدی **سفال** اکر صور در رسکه طوغدی
 بچون اولی که کسدن خه واه بود عوی قلده ال اایتر
 او غلی قزی واز تکار ایدر بلر قز شتر قزیدر بهوه ل ایدر
 عزیرا و غلیدر صفرا نیلر ایدر عیسی و غلدر **جواب** ورده
 که اول سفلو میردن صور در قاری اولدی که ایدر بلر دنیای و ملکر
 کدن میوات بودی و دیو بس تکی عالی دخی اول کسدن
 دو غدی غن بلدن **جواب** دخی اولدر که ام ام او غلم
 قزم دخی بوددر و بون بر الو عظیم بشمارت واه که بیکر
 جان د کسری معنی بر باد شاهک که او غلی قزی اتاسی اتاسی و لمیه

دکلی مال ملکی قلاری النخ اهور صناسنک تگری قال ابرق
 لایم اوغلم ترم یوق کمال ملکم انلیم درتشم ملکم حاکم ب
 سکره سز وچین یرتم اول کسلر ک کوکلن تکر محبت اول
 اول اوغل تزر در منز اقا فخر اوغل تز خج در اول **حکایت**
 اولیا لودن برکشی حکایت ابر ابر چور تک تانک و تک و تک و
 حدیق استدم و اهرم برستوریه کجاح قلم اندن برتم
 طوغدی کوکلر کاستنول اوله بریکه وضع کرم قیامت
 قیش علم ادر کلن بر علم دین یوق خلق وارصو بر
 نود علم ادر راتر اوز اهدر علیدر اول صابر اولی علیدر و
 و اول دستلر علدر ددیلرین دخی دستلر اکسیر کم الم
 اول اول طابو اکسین چقر دیلرین انیم آخرین بودم
 استر و حکسین سن انردن که آکسیر اکی دستلر دفرینه
 بودیلر انیم بچین استر بچون کوکلن اول فریزیلر اکی

دکلم

دستلر دفرینه بودیلر انیم بچین اهی بوغنه یولدن کسر که
 دستلر دفرینه بودیلر انیم بچین اهی بوغنه یولدن کسر که
 بن بو طابو دن اولغ طاقم یوقدر دیم چون اوینم قلا غیر
 اخلیق اول کلاری صوره استر بر ترم جز ک دامن اوچره اله
 ددیلرین شکل ن ادا لعت ناز قلم بر عزیز و اروی دوست
 بولمن کرم طومر سوزی کند و قشند حاضر و سوزن مستغرق
 طور کس ناکاه قلا غنند عرقوش اول کلاری بوم کومل اول ایز
 سنول اولای طوره اول قوشه بیق اولوی واله کی اواز
 ناکاه حاقندن بر اواز کلاری **قصه عبدالمعینی بزم عمدت**
 کلون کرد و یوق کلر یوق اذوق سنیه مشغول اولر کی بس اول
 کوکلر کی تکر سوسکس اول انن انن ارق سنه صغیر کند
 پادشاه لفته فخر اوغل قیشر بی دوا اوله ناکر کلا من بیور
ان عو الرحمن و لا اتکلمک او غلاری وار و وار و مانینگ
لارحن ان یغذ و لا انکر حضرتت فخر اوغل قرلاب دکلم

دیرا انکلا کسه ارمن منسوب و کسه اکابر بزرگ
دکل **و لم یکن احد** معنی کسه اکابر مانند کله
او غل قیرانا خندان اولور انابریکوز چون اکابر
کسه اکا اوغل قزخا و بو آستین عجب اشاره و راه اول
عظمت بر ایدرم بکلام بود کسین کجا او کفرین سن کفر
چکارا است در اندن لطفه دلیل ایدرم بکلام بود
اکرا بشکن نم سودام او کسین قلا انکلن مثل اول
بردن جایزین زنی کسه هر کجا که کلام سن کفرین فتور
بیخ نسیم اول آرام طوقه و کسید او منی او کس **حکایت**
توشه در لر سلیمان کلام زبانی توشه شکیبایه اول اول
دکین جانور زاری قلور زلفه و او یوره و نه بزی انور در در
سلیمان صوره یک یخونی ایدرم یا رسول الله اول تکی صیون
کسین صیغ بیغایر مع بر کلام قلور اول و قد نبروکم انک

لی

بی همتا لعن بلام و ساعت کز و او قو کله جانم کسید
آرام قلده دهی بین بر یاد شاه کجا اشلای اول و ادر
اول کسه اکا نه بکوز و اول بر بخت لو که کو مزا شتر
پتلوی اکا بکوز بکوز کز تعالی انارک بیان قالا بخوت
اول و امر اشلان منع ایلر **فلا جعلوا الله اندادا**
وانتم تعلمون عرب کافران هر قیلا نکر بیت و ادهی
و هر بر نکر در و ادهی و ادهی قیسی ادهی طبر
دی عطف قیسی عزای طبر لودی منزیل و خزاعه
مناد طبر لودی پس چیار عالم اول کراه لری اول اشلان
منع ایلر **یکه فلا جعلوا الله اندادا وانتم تعلمون** یعنی کسین
اکا مانند قلا سن بر لور کز کسه اکا مانند کله و مینوی
بجان لر بچون بر سنیه طبر لوز کند و در کز در بچون اول
پادشا بد طبر سن کز سزکی و کدی بودندن وار ایلر بوجیب

لی

قلاری کند زین دوشن دلیل حجت بملح روشن اوله ضرب
اسه شلا دینین **عزیم** **لا یقدر علی شیء** **یو** **القی** **شلا** **که**
تکری تالی شمل ایلم کند و ات برله معیت خیر و نورانی
منعم و کافرا اول ایلم پلرا کسید که کسید نه زبان د وقت
وز اصستی دیر صنا شکر نکه تالی بید ای او سیلر سزک
او ار کده خیر در کسید کور سیلها کور کور سیلر توغی استیلا
بومر بر کسید کور سیلر دی اشدر خلقی کور کور اول عقل
کلمه اول رای ایست اوله هرگز بر اوله چون بوسعی کند کز
اوستی در اوله بزمز بانه در اوله کور کور کند یونون کل پیلر
کاشق کور کور صفت در اوله باد شاه اوستی بتلری کور کور
واد سیلری سولیدر و جتی و انسی سیلیدر اشدر کور
کز کور کور قلعو اشق کور کور سیلک اوله برر سمیدر
مخلوط اوله کلر و سن لیدر سمیدر در تلو حان کور کور

اشدر کور برادره جاسنه طاش بر اغاج خیر بر اوله اول اول
باد شاه کور جهان و تله در دنیا کور کور **که کور** **اصد** **خیر**
یوقد صبی کلری تالی ضرب شمل ایلم اول مشر کلر کند و کور
غایت جملان بلور دی **ضرب** **اسه** **شلا** **عبد** **الملک** **الایقراط**
شیخ **سزک** **شلا** **کور** **الشیخ** **بتلری** **بر** **ایلم** **سزری** **کوری** **یازد**
اول کسید شمل کور کور بر اوله بر قلی که بیع شند قاور و کور
اوله بر کسید اوله کور قاور و مشهور بر لیدر کور کور کور
نصرت ایلم کسید و کور لوجی تالی اوله کور کور کور کور
ایلم کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
قاور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
او صافق مختلف بر بر لوجی خیر اوله کور کور کور
خالق لایزال کور کور کور کور کور کور کور کور کور
یوشال کند و یوشال کور کور کور کور کور کور کور کور

حضر نزل بر سید کور و کور سید که بر کون مده نیند میند خلد
او توده ای بختا و تده غننه کن کوهان مینا کن یونکر **یا ساریه**
المیل الجبل مکر بختا و نده جری و ربشیدی جری با ساریه
ادی چون کافر مغابله اوله بلو از قلعه کلا سلام چرسید
عمران کوهی جاغور ک یا ساریه الجبل از قلعه کلا غلطه
دهی ساریه ان اشندی ارقن طایفه و در کفایه من صدی
اول کشلو که از خا خا بر او ایند بر یونده ساریه بر یور و خلد
طعن دین او زنده بل علی ره اینده د لکوز عرون قصه ایله
که بر کور مکی نسند سید مکر دوی سیه اول جری نما و نون
کلجی خیر و بر دیل بر فلان این جمه کون کافر سید منان اوله
از قلعه کلا صنا و ز عمر جاغور ک یا ساریه ار کلی طایفه و بر یون
اکر اوق اشندی ک اوکلنک ارقن طایفه و در کفایه من صدی
ده دیل اول باد شاه مکر سید کور مکر و بر کما مثل مانتد

رد

رو اول باقر الحسن بنوری کما تده کور سر لرین تکر تالی
انویچون بیون مکر **واتبعوا سله ایکم ابراهیم** یعنی دو
کلون ابرهیم انا کو دینه او کیرینی اذ کبیت یو طیف
اول مکر ابراهیم کبیت اذ و جی و صنم طوغور اولر که
فعلهم جنذا الکبیرا هم یعنی ابراهیم اول تیلوی بار
بات ایله اول اوله اولو بی بر لدی بو قده سید لرا و لیت
برستلر ک یلده بر کون براملوی اولور د طمشه جقر د
کرو اولر نه طایفه لر دی اول کچ ابراهیم ایند بر سنه
کل ابراهیم ایندی بنی نو لسی کلن و ارمین دی یو و
سهر دن طمشه جقد بر ابراهیم بلده ای بختا نده کوهی
بختی بخت و اده کیم التون دن کیم کشفه جهلن با بیان
د خردن آل اول بو کور یو کما بختا نده صدیق ایلی التون
ایر ک لری جهل دن ایر بختای اکر یونینده صدی سجا ناله

امین اول اگر اوک دیوار مستقیم قیومی اولیہ اول اولیہ
تکری لگا فواری یعنی قوت دار او چون برده بسکه دخی قادی
اول و اسدن صورتی صغالی بار و قوالیک علی لایحی جزا
الندن کلون بل کالقلق الیلینا اشین در حال ندرانیک
اولیک رست دیوار بود در او در عرض مستقیم بنای کرد خدی
یوتند قوت و لارونه زیانندن صغالی بود پس بودیک
و او بوی برود ای مسکینی عباد و مستحق الله که اگر فرا
کوکن بر قیاد او جبران ذکر ایست یا خود بر جماعت
ان است یوان شاخام عام قلاخند ارشدند که **مکذوبی**
ذکر فی تیس و من ذکر فی ظلمه و کتبه فی غلام خیر یعنی
هر کس ای عزیز کن و خشنود ذکر لیسند و آن ضمیمه ذکر ایم
و هر کس خلق آکنند ذکر لیسند آن خدی بکر خلق آکنند
ذکر لیسند اول این آدیله آکنند اگر سنی ان بهام بود آکنند

برصم که کنیزین مخلوق بناسند قوت بر صبا بر قلی
خجی صغالی المکر کب جماد مختص بر او ایلیل اول قادی
صمد کافله اشفاق کوزه کوکر بنفشه الله بودیک
فاسموا یعنی ای کافر ای که بترا کوزه صاغر کنیزاری
الشدک اگر سیزدخی الشدب اشقزه او در سکونیم
دوستاریز و او اولسون اگر او جهل خشیب و عتبه نهم
ابو بکر عثمان علی و او لوسو فکر خالو اولی ایام شده بر
کو بود و او مشر و خدی ای که مثل الذین **الخذوا من دون الله**
اولیاه کمال العلیت الله قیتا یعنی اگر نکرون ارتقی
طوبتند بر انکر مثل انکه صند بر کر که اخذن او با بر بود
تقیل رده لطایف خود بر خاسن ذکر ایلبان شکر بود
اولی که حایط کر که اخبار کوزندن او سی سنور او کتقت
کر که این قشق صورت صغالی و فوکر که او آشدن کتقت
ایمن

و فرستند ازین ذکر ابریم و در حق فایز سستی آنگاه اولد که حق
اولد در راحت و طایب باری رحمت دینی اولد چون ارچند
آودا آویس آوستی اغا جلوسین اوجی اورچک و در تفسیر اید
اورچک اوجی یعنی که بقصد و فسادت کسرت کریم عبادتین
کول توای مستحق اولد باری توای ولس عذاب دینی مستحق اولد
بارتست اورچک زاری خراب و لولر جل بل و حق استسخت برستلر که
علا به با مشهور اولور تنگ کی مغالی پوردر **قدوسنا الی جلوسین**
عزیزنا به **مشورا** انکر حضرتت فود صفت بزمنا استند
اولد هر کوفتد اولد انکر صفت کند و صفت فزادنت و لیز و در کن
میج اسایش و لیز بکله تو دون از رتار کمال عیسی که صفت در
عیسی کوردیک طویلی از نوبس نوح علیه السلام کیکر کیکر ایس
انکر ای صفت بل کردن کن فزادنت و صوسا لیلوی
نوح و مکر شکایت ایلهن تکی طاق بیورد که در سکا انکر

شیرینی

سزیدن امین اولر سن آدم تا یون کتور کیکر فوری دی چون
ایلس آدم تا یون کتور کیکر کسب برین ده زلدی و سوس
قیسی علهی از طله کیکر سلال اولد کله زیدی پس بر سکر
کند صفت عذابین اولر اسکله اولور کیکر به صفت خروالو
حکایت فرستوران عادل نرجه و برین بیورد کیکر که
بر سن توین بکلین و در لولو علف کیکر بسکلین
میج علقن اسکال ایلیکین کیکر که اول توین آرق ال
نرجه مختص اولد باد شاه صدف مصلحت دلوی سن
دشدری علقن زوی ناکاه برار و عورت او زود
صوفه کیکر او کن طلام بو قدر ایترک طعام چوق
دنا لکه می واره ایترک به نزن سید ارقسن ایترک
باز بر کشتی سوریم انکر کیکر جسی و لار بملر صدف رانی
کیکر در دغ نرجه ایترک ددی بس و نرجه توین بملر

یوهلای کوروت کتو دیل آنه فی قوتیکرتستوسه غفلای قوتیه
 قوشوعلف دیه ل خاکه علقن ارغی قوی ارقلای آن
 قلاکو کوزیدن هلاک اوله اربیم بسیمه شسته کند و ضعیف
 دهال اولور اول به دشا که بری کولک درکه نظر
 و جلفکی خالایستقل اکا صدمایله رطا اوله **تکته**
ساجه شول اغاج دلکن قوش سلیمان حصرتت کلای
 ابتدای بی سوری نه قلی دوی سلیمان ایتره کوی
 اسکر و ابر اغاج نتره طغوزا و سون نه لری نه اول
 اولسون نه قصه ربیعون اولسون نه اچیه زایش اولسون
 نه قوتی ریده اولسون نه کون نه دنیا ده اولسون نه قوت
 ددی اول قوشیا و جری کنی اصف محتر کلای اصف
 اولر که بلعقب تختی النی بلوغ برندن طرفه العیق ده
 حاضر کلای چون علق سورنه اولدی کلای ایتره ای
 کلای

کلای رسول اول قوش سرک سرکردن نه اکلی سلیمان ایتره
 نیم امین بی باقی اول قوشی ایستون ددی اصف ایتره اول
 ایستون پس قوش حاضر کلای اصف نه صورتت بکست
 سلیمان نه دیو که دسهمان سکا نه دوی قوش ایتره بی سلیمان
 سنی سورم نه اده ایم اول ایتره اگر کجک اسکر اولسون
 کول اغاج کوز اول اغاج قوش الکر مزامو به اذ اولسون
 وارجهان کز کی بندن اریق بر سلیمان دوی بلورسکین شو
 ان سو باقی ایتره وار سرکره ان اولک شکره مایه
 سرکره ان کدر و قوتی کلای سی و بود که در مان سرکره ان
 اولمدر بیجامی اولکون و کلکسج ابردی **بایدیل ایتره**
دوی خلیفه ددی بر کون جنیدک دمی اودی کلای تره
 نه اکلا کلامی جنید دمی نیم انوی نیم سن پونقو القی قنده
 اولر نه ک که اکلسن جنید ساکن اولدی کروندا کلای بک

یکا و کجا و شوش و تکم کسرتن جنید استری الهی کلرم بوق دک
 طو در رسم بوج با نایم یک فرما نه کلر که جان که کر کرد ال
 اولک عشق کدر مایس کر کرد انلکدر عیبا اول تو نون جنون کسرت
 سوزندن نه ذوق بولدی ویا کمز و طلبند نه منشا نه نزدیک
 اول و رفتدن ناشندیدن منشا بعد منشا و تا سوزن
 اول عاجی هموز نسلمه می کسرت ترن نه باغ اولسه
 اوررقتی نیستی دمزای سکته سکا دخی اول اشارت
 ایلور لالاکر ایکن حیوان کن **غل سوزو لاله می غم انشودا نه**
 دیدو کن دن غامکن یعنی اندی بلجند بولدی که یوروند
 کورک اول بزلی یلان طونکل حال بخرد کرد و بندز خبر
 بهسک سکا نه کلر بیکر ان استکلدن فاشن **کنده صحتی** اوله کلر
 بر وجه بر لولر تدریش فلر بیکر کند و معشوق فلر دن خبر لیر
 ایندی بلر چون بزا و ده عاشق اولدی بزوه واجب ولر که آقی
 بلورنا

بلر در اول نه سنه بدکن کور بوز با صحنه اندون خبر لیر و زکندری
 انلکچو لمن فرا طرز در کوریدی ایندی کز او تو زکری و ایدین
 چون بنیق کلر حیرت غالب و لب ناچار کدر زری او ده انکر
 شمدانه ده قدری بزمان ان سنه که دوی کیر و بار نلرینه
 واری ایتمک اول او در فاقه سنه نیش هیچ مان بلمن ز کلر
 بیکر سلاک اولم ایندی بلر لولر که دخی ایتمدی و این اول
 دخی واری مومر طوقدن تیز کر و دوی یار لوری قاتنه
 واری ایتمدی که پیشی نیش ناحتی طرفتارم بیدی دوی
 اول برسی ایتمدی نه سن بلر که و نه اول بلور بنی و اریم که
 اندون خبر لیری بولورم کور کلم آنک سو کاسن کینورده دی
 چون کلر کند و سخن طوق و او ده بر قدری دکل و دوی او اول
 کلر که لک و ده دوندی چون اول اککلر که کلر دکندن و نیز
 قلور لیر بر سینه ایندی بلر نه سن خبر لیر که نه جن بر اول بلر بیکر کرد

کروکله به بسین هر که اذن خیر بر دل قفل اذن خیر و سحر
من عرفنا کتابه بس قول و اجید و لدر که بکون بون
 تکریر بلسنه و نیادون یا کنهیا **کتاب ابو علی** که بخنی بر
 برورد اسم و راهی عظیم عالم و دانایی ناکله دنیا و د
 کنهی بر کج د شمع کونم بر بخت برده طو بود یونکی تو صو
 دم که تکریری سنگله نه المون ایتدی تکرار تالی می خصونه الم
 بجا ایتدی و وامدرد که دنیا دن کد سن بنی بلجین دوی بو
 سنک فو قوسندون بزم قروی بنویز و خمی رحمت نظر اولد
 عزیزین نونکی دروشرا نکر کب بعد قشاعتن جان بلد نبلد
 اذن آنه استک مقبول ابد اولد سن تاکه **وساد خوا**
ت کلاری ز بهر لیکر شدن عار قفل غیرت قبوله
 باشارون حسرت نکلند کله بر و اقلون حسرت آنکه
 بر ارجاع ایون بر مردن در برین نه در لرون ایتدی **والله**

ایک

الجنة للبتین کلاری هم بهمت کلر سر که اذن ایتکه
شیر بر جالفا ربه فیعمل عمال صا کله چه دینا جز
 اشد بر نفع اودب طوره که عارف کو کلند تسالی اولد
 بواندن بر شارت واه که بیکر جان و کیر یعنی تگری خالی
 بود بر مکن که بزم جالز آرزو سلی اولد عمل صالح بیسون
 کونم جالز کور سن قول کنه ضعیف لغی و بیچم کور عمل
 صالح بونن قدر ایله اول قاسوقا دروغی اولد و لیم لغی
 ولیم لغی اولد دبدارن یارن کستر سیام حاشا و کلا عتد
 اول دکال کرسن ائی استیغین عجیب اولد که اولدی کتوت تاکه
 رسول حضرت علیه السلام بوردی نزل **انها کل الیه**
الی التما الدینا حتی یقی نلث **الاخیر** فیول قلمین
 نایب فالتوب الیه **هل من مستغفر** فاغفر له **هل من**
سائلنا فاعطیناه سنکله الی اخر **الحديث** ایدر تکرر قه

هر دگر اوج خشنه الی غشی کجیب بختی قلیج کدر کلا
دجمنون د نیا کونکون کور اندن کدر خطمت برل نرا قلوب
ایدر هیچ جوبه قلوب قلم و آر مار تو بیستی قیوان قلم و هیچ منتقا
المز قلم و آر مار آنک عسایان غفران صورتی یونیم و هیچ تو
و آنک کلام او تین حکیم و هیچ عاشق قلم و آر مار غلی
نوزیل ز لری این قلم انکر او بقوی مستوف اولو چیغ
کلی ایضا کن او بورل انکر بونزد نره وین اولیتر اما اول
اما اول حال شکر کبج ایتیا کن اول حال ذقند ز راه
اول زنتا زلیخا یوسف زندانه قیدی که زندان طاعت
دی بوستغرا کلین دکلوی **نقله سید در کچون یوسف**
زلیخا سورنه اویدی زلیخا قادی قیس طنز کبیک سکر
قاندوران ملک زلیخا عظیم آرام قلم زلیخا اولو ملکر
قریری ملکر سورنه بلده کلان زلیخا ایتدی بنو طرسول غنی
اول

ار آسنه برسوز اولدی اول سوز یوق اولدی خلق
دلنده شدی بو نصرت تو زن انگلنه کدر مکر کدر ددی
ملکر ایتدی بخ این لم زلیخا ایتدی بن شیدا صواب کورلو مکر
بر قاج کون آف زندانه قیوز اما زندان بن حکمن اول تا
خلج بلر کور اول سوز بلندر زیر کشتی کدر سورنه
جنا قلم ددی ملکر مصطی کوروی بس بو صفت ایتدی بلر
زلیخا سنی زندانه قیویوسف ایتدی کجا زندان سوکلور
البحین احب الی حریص ایتدی کجا نیاسو کلور در آخر
خرندن **ذلایان هم بحیوة الی نیا علی الاخره**
کافر ایتدی کجا کفر نیا ندن سوکلور در **فاستجیر العی علی**
الهدی مشرک ایتدی کجا صتم سوکلور در تکرادن بحیونتم
کتب تد مؤمن ایتدی کجا صمد سوکلور در صمدن و الی
امنوا شد حبات تکری تعالی ایتدی بن مؤمنی اولی

سکر بیکر عالمندون بکر سوم **چشم و شنبه** چون یون
 زندان التیله زینج کسکی وردی کوک یوسف مرخیز که
 زندان دمن صفا بزم سوکو دنی طشیرین بکر بزم کوکل
 جانز اجند سنی اخلق کوزدن همجو رسکوزن نظر زده ۴۱
 معشوق سنی باری قیامت کوشن که کوی تعالی مؤمن
 طامو زندانته ورید خطای غرت کلای مؤمن قلام
 هر چنکر دناره و محنت اجمع کوشکر که دشمنان لودن زینک
 دکسلو نسر اکر خلق نظر زنج مجوس بکر بزم نظر زده
 مجوس لودن بکر دکسلو نسر دیر **و نقل که** زینجا نکر
 اول زمان زندان قانتق برایی وادی قحی کویست شنی
 غالب ولوهی باغ تا شکسته بهانه ایروی باغون زندان
 طامه چنکوزن ان بان خورده ایرو بکر سکلین قرله و کر
 سنی یوسف بلی افلاح اور چون یوسف بکر اوله ای یوسف

۴۱

زینجا جان بوندی انجی ز اوجیح در نکلن بوندی
 او چنجن کوسن برنده در دغیح فریاد المار ابرق
 او بر یوخس کدم علا کلام تکر تعالی ایشته که دینک
 کینه کلور بر کیم دنگ کشن چنکار قول **قلهی الله احد** دیر تکر
 تعالی عفو برده سنی **اجرا الله التقی** در غفران برده سنی ابر
لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفو احد در
 کوم برده سنی ابر قول کنا هین اهنوا ایلو درود لودن تو خفت بر
 قول تو اخت ایلو چون سنی بر تاج آدم اکر طلبید بلی
 اندن کور و شکر سنی اول سنی کینو کور منون قومن **تکر** بر طایر
 اول خلقون خلت ایلو بر مضارم کوی بکم سبل اول مضار
 عبادت ایلو بر کون دوستلورین از ولای عابت طهارتی
 شون کلایک دوستلورین کوه کور باشدن چنر در سنج
 ابرد لر باندل او یولی کوشن رسول کون ای مرمسار اوله کت

بزرگی که قبول غلظت اذن اون کلری که چندی که و کلام
و شوی که که و طوره که آله یکی که و او که چون بروه که کلام که
خلی بوا **اصغر** صفتد که کم شپور چو قدر و رحمت بیله بود پس
اولن آقو تکدی که اسی قولن لطفد زریا **اصغر** اولد رسنا
سکر کلری تنالی ابر قولم انکر قرتس بکن بزیله و انکر اولد
و در اشور قولنک و اعلمی اول قولنک بجه و کتوبنم
وانکر حکون کوزکی ایسی سکر اولون قتم با سکره که که
آق بیهی و در نشند که سکرانانندی اذن صفتدی و نه ناز بار ادر
اندن خبرک بوق آخر کوز آن اشلم که اول اشلم کوزمکی ننگ
سندن ام سنی کوزموز اندن و رحیم نکر انکر قرتس سکراندا
در کم کسکر خیری بوغدی که اجهاده سکر کوزم کوزم
اجاق در حق سکرانکم کسکر خیری اولیه نایله سکرین
صمد و رحیم و رحام **تک** سلطان نمی ایله بر امل انشیا

پس رسوله قاضع ایلمی رسول ایندی تکی تنالی
سکا سلام ایندی دیکر نیم اسموز جلوسندن نه نصیرین
بلکن که یوز دندردک شیطانه صحبت اختیار تکر دده او
یعون اویندی یکنس یرتوی چاغدی که و سخا بون طوره
چون سخا بون ایدی کوله ییشل بار قوسم بار زلی که
خشم اودن سو بندرام دو ستم سکرانم بار و سکر کوزم
دهم قدره **م کتابت** بر زاهدی الو زمان بر
صو صحر که کی تکی تنالی چوق عبادت ایلمی تاکاه
اکادخی بوا از روسی غالب ولری بر معصیت و تکب
اولدی دل کوزم کوزم و توبه طر شیطان و سو سکر کوزم کوزم
کیلسن اشلم کوزم کوزم ابر سکر دلو کوزم کوزم کوزم تاکاه
ترند کوزم کوزم **عبدی انکر و انت لی** قلم بی سکر
سوزم اول غصول لطمون ایست باشن بوغدی لطمه شند

او حیف

ایله یله نمازده **قل هو الله احد** او قدی یا کله سلطه
ایده بیخ ایچون برام اختیاریله کوز که او روز سور
شدن این اوقیه **قل هو الله احد** و قد کده و کل بر لوز
دهی یا کله دی امام حافظ بره اگر تسبیح اگر جوار و روی
ایندی نکر سلطان حضرت بنی املا راسته اختیار کده
بندخی و زدن اول سور اختیار قلم کده و کل سور و دن
نواب چو قدر اکتی یا کله و غ اوله بیک بر این بیت راسته
دشدم سلطان عبید بیت اولکن و سلطنتی بیت
اربعه آری بی بیت راسته یا کله و مسد معذور اوله
دوی بی سلطان عذون قبوله لیبی عطا لوبی و
عظیم نواخت ایله بوضیف دهی همان عذره کرا لوب
عزیز سیلان تکد بی و لکن اوله بیک لمر اختیار شد
تسبیح بر کتاب لدم نیاز این جمله سور راسته بوسه

اوزن

او زدم که د کل سور و دن نواب اوقیه در کانه ن
قولده سیردان اشنگ و جات ارشکد و اسلحه و جهل کله که
کلید و راه جانان نقابدر اگر چه حضرت تسبیح کله که لوب
ادی همان باقی غازی بونتاب باقی بس ادم اوغلی برسد در
که روزگار چکر که اسکر فانی و نور و بونتاب زمان او و غلبه
فانی و نزهه ام که همان باقی بونتاب باقی بس ادم اوغلی با و غلبه
قلی غلبه دکل ایو آدینه و دن و شش و کل شوبله که با و زلق
ادنی اولش کله بی کسی خرد رسد صوک دهی ایلا و نور
بس بوکاجوق سکر که کسکه زمانه بر بیک که زمانه راحت
لفتح و انگر کوسکی رفاهیتند بوسکین راحت میز انگر
کبی بیک عاقبت عمه اوبه حق حضرتن شمسارا و لیبیم منتر
سوزند تسک ایله بوسف سوسو سنه و مشا و رک جوت
حق تعالی دله بیکوسف زندان فرزند مصر مکن و ال قله

۱۱۲

مکله و شی کوهی مستبره رودن صورتی انواریت بدو شکار و فکر
ایلیلم و در لریر آنی مملکت لدر بر یکیدن صکنی که و صورتی بوزل
فوق و شی معنی اوتدی بلودی مکله قانده ایتدی بن شری الکیون خوش
دنا رین که بر کوه کرک اولد سنزین کنی این صورت غم سنز بوزل
اوتدی و کونون اولد سانی یوسف لکه لک شری بلدی و کون وصف
ایله مکله سانی یوسف و ربه و سانی کله و دشی صورت اولد
تعبیر سنز کون بله که و کلین و ربه که رتد بیز بر برین ه شی و
مکله بوزل نیک کسکی زنون نیلر و دشی فاصلیک خلعت
و مرکب بوزل بود کلی راست لک بوزل مکله و شری غیر ایله
اک صورت سر سیموزم بکله بار قوه تعبیرم بکر کم مکله نیک بقی قد
یا مکله یا نکی مکله بوزل کم و قدر صکن لک کون تالی ابر و سفت
مکله نیک بوزل و شری تعبیر قله و بچون زبان بود قدر کم قلدکی
اول کسکی که بزم کرم تشبیه و شریعت علقن اشکان تعبیر قله

ایدیوه

ایدیوه اولد لطف کون ایلیلم قلم لوح بر شری من یاز بلدی بوزن اگر
اولد شی تعبیر بچون جمله قول لری یوسف زاد اولد ربه یارین
این تشبیر کا شمع ایله اسد بلدی ازا اولد ربه سن مکله
زبان بیوه کی یوسف زندانن تمام الله بلدی جام قیوسنه
مکله بوزل قیوسنه اوج بوز بیک جری صفت بعلری لقی قنار
جلدی بلدی بر جردا قد منتیل او تور بلدی اشخد بوزل و دون
التونل اقله صا جد بلدی تشبیر ایله و کلین لک بوزل باش
قلدر حال شوبلار که کون بوزن ما جان کن و شری صفت
طون و شری کون جلری عایت طبلن دو کلر اجاز قوق
بلدی بوزل و شری کلر خور لوسونه قشلا سوبیلدی اشخد
بوزل و دون مسک سیر جیلر و شری غلغللی تسبیح شیدا این بوزل
دو کلر اذ کون لک مکله دیا لک کلام معسر کون بوزن جعفر **لیله**
چون مکله کسکی یوسف کله که زندانن جوق یوسف بوزل

۱۱۷

حسنت او ندمم ددی قوم مؤمن دخی تکی تالی حضرتت
کتوانه رجوع تالی صو که قوم دنیا رفتند نشان قول ابن خلد
وزیر الخلد نه دعت راجحه دونی قول مولانا ابوی پیج
حسنت کور عمل کب ولیم دیه چون یوسف ملکر بالاطلاق
قلای ملکر تندی اگر چه رحمت چکو کسه وزندانو اکلند کسه
اوشن مصر ملکن سکا تخت ویردم بندش سکا باروی
چون یارن قیامتق فرشتا مؤمن تکی حضرتت کتونه لیکر ی
تعالی بود که ای فرشتا سزاوارک است کن بنی قول جانان
صوبینی دیه بیس تکی تعالی این قوم تاسین قول اید
تکسین طوتی قول ابی ملکر الموت شریق نه طاندکی این تنک
طاندکی اید داری سندن بچو که این خیر که کسه تکی
تعالی این قوم بی خیر کدی کدی قوم آسکس کدی کدی سوسوم
بر کنده حال کن خبر بود بر قول ابی الهی غنم بر کدی کدی بلق

چشم تا رفتند در آریغی و ملکر سندن راضی و مالایغی بارین
بر بخ قول کوی طاموس دما اول تکی تالی حضرتت فرشتا کدی کدی
که طاموس دین چقری مؤمنلاریون تکی زین راضی و مالایغی
بنی طاموس دین چقری زدی بلو تکی تعالی ابی بن المردی راضی
اولم چغندل دیه المری کدی چون تکی یوزن راضی اوله
یوزعت یزراک اطاق اولی سب بن غنم دکلی دیل سبین خطاب
خشت کلک قول ام اولیا و انیا جلا ایق طوب کور لیکر بنی
جاملدن عجب کدی ماسزا و جا خیر سیغی حق عجب کدی
مزم دیم لیکر دیو کدی یوزن طوری چون یوسف ماسنون
چغندی حاصل الدن الالب تاملکر فانتدن تدر و دیون
یوسف ملکر کدی ملکر صوری که چوقه رحمت چکر که زین چغندی
و غور ملکر کدی و مو عتبل طمعندن صوره کدی یوسف ماسنون
المردی کدی رحمت راجحه دونی آخر ملکر یوزن کدی م دیو کل

حسنت

۱۱۷
سلاواتن بود هفتالی کوه سوزین اجمالی صدره از لوروم است
دارم که بوسه فتن شالی حصد منم قور تیریم اوج کون قیود نزل
نظم و دلما مسرسلنه ایروم بولک بل زندان زهقی بکارم قلم
دلما سکا ششوق سوبان اتا ایروزی کوسم طوقن آن آتوزن
نمناظم و دلما کوسنی اجمالی صدره از لوروم و کند و بچین جمالی
کوسم بیکر سیر سنی سنن اکلام بوسنم حسن قوه السلی نوزون
قوز خالوج کون قیود باهقی دیکر مسرک برده باد شاه اوله
بولدیله در نزان جلگه دیکر و شنتلی اتان یونین کوسکا طوقن اوله
اند قنق بقی دیکر و بیکر باد شاه کتان لورمکا بیکر بیزر
السنم بقی دیکر ایروم اولسه و ایگانه بولس اوله کور و زور
بلیا دوز بو بخت کنز کون بلور کوز س کند غا جز نکلور
بم قاصد لم نزن بلور کوز بوضیف سکی دخی ابر و نذا
و نذا دجیا بو افلاص سوز کی کسکرها کز شاندور و لکور

صومر لوروم بوق بوق طرم از لورمک الموت هر تبین بوم
و کلکله سوزن بوز نوز سوزم دیر باد شاه عالم ایت قوم کورک
ایتکا اکر دینا د صیر و اولکسه بون بر صحت و بر کله برن
برج کور بیزن اکر دینا د فانی اولکسه کین بر جان کند و بتا
مدان سکلا و دم کرفنا قوزی اکا اریه اکر اجلی کور و کسه
یونن کند و خمندان بر صحت و زکوه بیج و کتیمه اکر دینا د
خور اولکسه بون کس خیزر طونک و زلی بوز کله کله اوله
اوله و هاج ملاق کانت خت سکر و در سکر سکر ختک افلان
ولان خذ سکا که در ضویر سقا اکر محمد مصطفی بول اوله سکر
کلید بن سکر و سکا دادا سکر بن اقی سکا ساق دینا اذن
قول این بار خدا با چون بول عتاب و در صحت المیسر بول اکر
بچون افلاک کطلو قزاقی از قون زندان کور سید و بیکر کور
اجند جمید تا اذن خلیل جبار کورم غنا اید قوم قادی

برنگر ساید در آن سکه حضرت کوشم کوشم و سکه و سکه و کوشم ازاد
 فلیح چون کنا سلهوی بر لعیب و کوز عذابون صفتب و نبات
 قورقو سترن قوزب و ارجاه صدره ابره سب بچون جاهلی
 کور کاد کیر الهی برم بی باک مکنی بوسو کیک کیک کند بخل
کتابت بر درویش بختو لقتنا و تشب تخی ان ظالم
 بزکیم ز قهر ز قدر و قصصن همارت بو و نیا زدی **بیت**
شعیب الیک الیه البیت و لیس الی زوال الشیخ بیل
 معنی بود که ای شعیب سکا الله در بوشیغ و ز قلفنا بول
 یوقدر بسبب تخی ببردن ۴۴ کون بیکوروم و طیفنا ایلر بل یون
 برای اولی او قوز بیکر ۴۴ جمع ایلری در رویش و تشب
 کنن باد شاهمه کنن کنن در ایتدی اول تکی حقیقون
 آن بز شعیب کونوی اگر حمری اول غنی طور س اول قلیو
 اکاد کسردی زیر اشعیب الیک اولوی الهی بر شکوی سکه

ادکی شعیب کونوی بو قدر مال بولوی بو مسکین جرم جان
 و لئنا کار جانی دخی سکر اول اولوادی که الله و ربک
 صفتک بود اولوا فلاهی سو سترن کند و معطر کلا ذکر الیک
 کوی که حضرت شعیب کونوی کند و نیا زین سکر زینیا حضرت
 تکو عذ قدری و اقرار دل بر ابر بخیر کوی کل صحیفه نظر
 قلام غوغادان فارخ بولدم و بیکر حکم و فرستید بقدوم
 قوز لئنا امین کوردم ناچارا و کتسکر و حکم آتکنا اولما
 و بولوبلر مکر عمر سرمایسن غفلت با از این تلف اترم
 الهی بز و کلن عاجز فاد کسین و بز و کلن عاجز صیور
 غافرسن الهی انک حقیق کوی کوی کوی دکاه عاصیلوی
 معصیتدن زبان ستره آن کس قدر کوی کوی کوی
 و کوی عزیز قلد و عکی قوز قلد شایر قوز قلد کسین کسین و کلن
 کوی کوی قلم بیلایضایع قلد لطفک بو فرزد کوی بلیغی غنصر

سنة وروم بدم بزی نه اناخذ و بوویم قره بو زمری
دهکر صویله آق قلم بزم ضامن بقب بزم سو اذنه قله
علی الخصوص بو سکین جعاسک جعبیدن بزم لرد
یاریب خصاتع اشق تیا نه ورمه و اولی بکر قله عکر
قولر کو کتاب یازمده سبب اولدی یار ککی کون بکلر
بادشا بملر سکر حضرت کون حاضر اولد اول وقت
ان شمشاد قله و کوتا ب او قینکری و بزئاری و مشتلا
دکلینری رجمنکوز نو مید قله مال العالمین و با صبر
اناصرتین برجهک یار هم الی احمدین نه الحمد لله علی
تمامه و الصلوة والسلام علی رسول و علی

مکتوبه
تشیو سوره الا خلاصه
الادبها وقت البلاد
جم الحسن من شهر
ماوی الامراء
اندر و
دکلم
کتابخانه
جمهوری
ایران

بواقد من شریفک کتابه بجم
زاد بکر اصفینک

ح

SONUÇ

Bu çalışmamızda 14. yüzyıl müfessirlerinden Mustafa Bin Muhammed'in İnançoğlu Murad Arslan Bey'e ve metnimizde de adı geçen Hamitoğullarından Hızır Beg'e eserlerini sunması, bu beylerin saltanat yılları göz önünde bulundurursak 1310?-1380? yılları arasında Eğirdir ve Denizli çevresinde yaşadığını varsayabiliriz.

İhlas Sûresi Tefsiri adlı eseri ile ilgili çeşitli kaynak ve çalışmalarda bu eserin beş nüshası olduğu hep zikredilmişti. Yaptığımız çalışma sonucu, eserin yedi nüshasına ulaştık. Eserin nüshaları ile ilgili detaylı bilgileri verdik.

Çalışmamıza konu olan metin dönemin dil özelliklerini büyük oranda yansıtmaktadır. Eser, dinî içerikli olmasından dolayı eserde Arapça, Farsça kelime sayısı fazladır. Ancak buna rağmen eserin dili anlaşılırdır. Ayrıca metnimizde Rumca "kiremid" Fransızca "gam" sözcüğü yer almaktadır. "Eserin amacı öğretmek olduğu için sanat ve üslup ikinci plandadır. Eserde imla hataları ve devrik cümle yapıları oldukça fazladır.

Metnimiz sözcük açısından oldukça zengindir. Müellif aynı anlam gelen kelimelerin hem Türkçesini hem de başka dillerden ödünçlemesini metinde birlikte kullanmıştır. Örneğin: meşâmm-burun ; âyine-gözü; uçmaç-cennet; süci- şarâb ; yazuğ-günâh...

Eser, dönemin ses ve şekil özelliklerini genel olarak taşımaktadır. Bunun yanında "ol" şahıs zamirinin "o" şeklinde, olumsuzluk bildiren "degül" kelimesinin "degil" şeklinde kullanışları da mevcuttur.

Mustafa Bin Muhammed, eserinin halk tarafından kolay anlaşılabilmesi için rivayet, hikaye, kıssalar, vecizelerden vs. faydalanmıştır. Müellif, bazen soru-cevap tekniğinden faydalanmış; esere adeta bir sohbet havası katmıştır. Ebu'l-Leys, Sâlebi, Hemedânî, İmâm Gazâlî gibi şahsiyetlerin eserlerinden, Mevlana'nın beyitlerinden faydalanmıştır.

Eserin daha iyi anlaşılması ve çeviri yazısının daha sağlam yapılması için bütün ayet, hadis, Arapça ibareler ve Farsça olan beyitlerin çeviri yazısını yaptık ve anlamlarını verdik.

Dizin-sözlük kısmında, metnin daha iyi anlaşılması için sözcüklerin metin içindeki bağlam anlamları verdik.

Mustafa Bin Muhammed'in İhlâs Sûresi Tefsiri, dönemin dinî, ahlakî, ekonomik, kültürel durumunu yansıtmasının yanında tarihî dil incelemelerine de kaynaklık edecek nitelikte olan oldukça önemli bir eserdir.

KAYNAKÇA

1. Kitaplar

- Bursalı Mehmed Tahir (1972). Osmanlı Müellifleri. C. I, , İstanbul: Meral Yayınevi.
- Devellioğlu, Ferit (2011). Osmanlıca-Türkçe Lûgat. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Dilçin, Cem (1983). Yeni Tarama Sözlüğü. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gülsevin, Gürer (2011). Eski Anadolu Türkçesinde Ekler. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gürer Gülsevin, Erdoğan Boz (2010). Eski Anadolu Türkçesi. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Hacıeminoğlu, Necmettin (1992). Türk Dilinde Edatlar. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Hacıeminoğlu, Necmettin (2016). Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- İbn Battûta (2004). İbn Battûta Seyahatnâmesi. C. I, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- Steingass, F. (2005). A Comprehensive Persian-English Dictionary. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- İnan, Abdulkadir (1991). “Anadolu Beyliklerinde ve Osmanlı Türk Devletinde Oğuz Türkçesiyle Kur’an Tercemeleri”, Makaleler ve İncelemeler. C.II, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Redhouse, Sir James W. (2006). Turkish and English Lexicon. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Kanar, Mehmet (2003). Örnekli Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü. İstanbul: Derin Yayınları.
- Kanar, Mehmet (2010). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü. İstanbul: Say Yayınları.
- Kanar, Mehmet (2010). Farsça-Türkçe Sözlük, İstanbul: Say Yayınları.
- Kanar, Mehmet (2011). Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü. İstanbul: Say Yayınları
- Kanar, Mehmet (2012). Arapça-Türkçe Sözlük. İstanbul: Say Yayınları.
- Karaağaç, Günay (2012) Türkçenin Dil Bilgisi. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kartallıoğlu, Yavuz (2011). Klasik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni (16. 17 ve 18. Yüzyıllar). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Zeynep (2011). Türkçede Eklerin Kullanış Şekilleri ve Ek Kalıplaşması Olayları. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Korkmaz, Zeynep (2013). Türkiye Türkçesinin Temeli Oğuz Türkçesinin Gelişimi. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Köktekin, Kazım (2011). Eski Anadolu Türkçesi. Erzurum: Fenomen Yayınları.

Köprülü, M. Fuat (1980). Türk Edebiyat Tarihi. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Parlatır, İsmail (2009). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü. Ankara: Yargı Yayınları.

Sami, Şemseddin (2011). Kâmûs-ı Türkî. İstanbul: Kapı Yayınları.

Özkan, Mustafa (2000). Türk Dilinin Gelişim Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi. İstanbul: Filiz Kitabevi.

Tulum, Mertol (2011), 17. Yüzyıl Türkçesi ve Söz Varlığı. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

2. Makaleler, Bildiriler, Diğer Basılı Yayınlar

Kara, Mehmet (1993), Doğu ve Batı Türkçesinde Kur'an Tercüme ve Tefsirleri. Diyanet İlmi Dergi, C.29. S. 3. S. 27.

Sertkaya, Osman Fikri (2010), XIV. Müfessirlerinden Muhammed Oğlu Mustafa (=Mustafa Bin Muhammed)'in Sûre Tefsirleri Üzerine, (Ed.) Musafa Özkan, Enfel Doğan, Uluslararası Eski Anadolu Türkçesi Çalıştayı Bildirileri. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul Üniversitesi Yayınları, s. 396-432.

Özkan, Mustafa (2010). "Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Yapılmış Kuran Tercümeleleri" *Tarihten Günümüze Kur'an'a Yaklaşımlar*, (Ed.) Musafa Özkan, Enfel Doğan, Uluslararası Eski Anadolu Türkçesi Çalıştayı Bildirileri. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul Üniversitesi Yayınları, s. 531.

Yüksekkaya, Gülden Sağol (1997). Kur'an'ın Türkçe Tercüme ve Tefsirleri Üzerine Yapılan Çalışmalar. Türklük Araştırmaları Dergisi S. 8 s. 379.

Akçay, Yusuf (2005). Mustafa bin Muhammed'in İhlas Sûresi Tefsiri, Giriş - İnceleme - Metin - Ekler Dizini - Sözlük – Tıpkıbasım. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

Bılıkçı, Beyza (2009). Ankaralı Mustafa Bin Muhammed ve Hulvü'n-Nasihîn Dil İncelemesi-Metin-Sözlük 1b-42b. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Esatoğlu, Ahsen (1987) İhlâs Sûresi Metni, Dil Özellikleri ve Sözlük. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Okulu, Kamile (2015). Osmanlı Mufessirlerinden Mustafa Muslihiddin ve İhlas Suresi Tefsiri Adlı Eserinin İncelenmesi. Yüksel Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tabaklar, Özcan (1987). 'Amme Cüzü Tefsiri. -Mustafa bin Muhammed-, (Varak no: 111b-121a/143a-154b). Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul,

Nisar, Ulya (1987), Amme Cüzü Tefsiri. -Mustafa bin Muhammed-, (Varak no: 121a-142b). Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ÖZGEÇMİŞ

Yusuf Doğan, 1988 yılında Keban’da doğdu. İlköğrenim, orta öğrenim ve lise eğitimini Malatya’da tamamladı. 2007 yılında Kocaeli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde başladığı yükseköğrenimini 2011 yılında tamamladı. Aynı yıl İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yüksek Lisans Programı’nda lisanüstü öğrenimine başladı. Yrd. Doç Dr. Özlem Demirel Dönmez’in danışmanlığında hazırladığı “Yahya Kemal Beyatlı’nın ‘Kendi Gök Kubbemiz’ Adlı Şiir Kitabının Söz Dizimi” adlı teziyle 2013 yılında lisanüstü eğitimini tamamladı. Aynı yıl Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde doktora öğrenimine başladı. Prof. Dr. Adnan R. Karabeyoğlu danışmanlığında hazırladığı Mustafa Bin Muhammed, İhlâs Sûresi Tefsiri (Giriş, Transkripsiyonlu Metin, Dil İncelemesi, Dizin-Sözlük, Tıpkıbasım) adlı teziyle 2018 yılında doktora eğitimini tamamladı